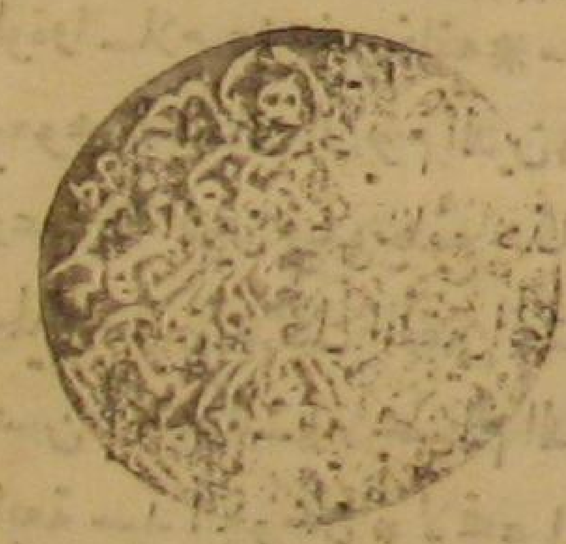
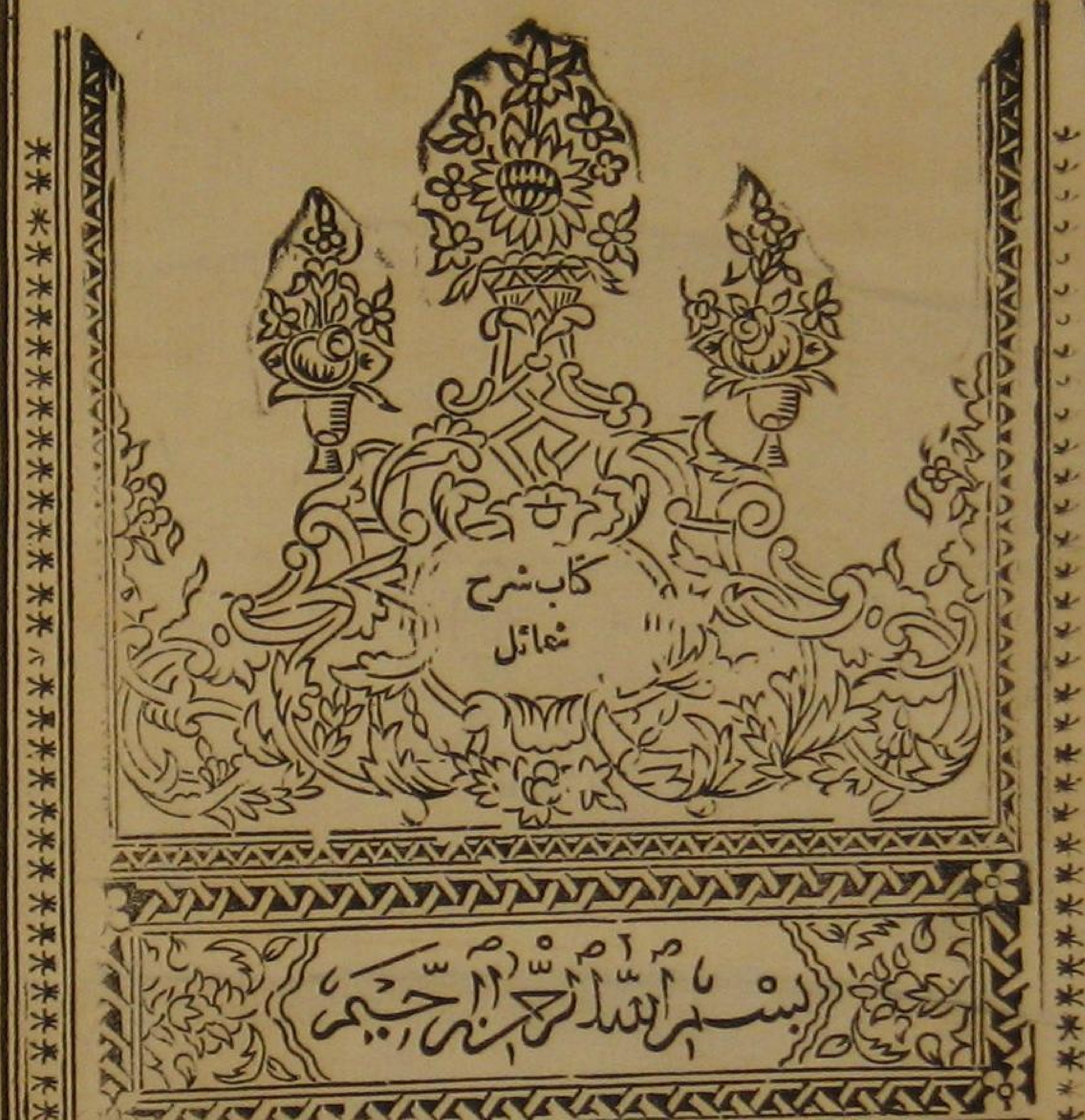

KÖPRÜLÜ
48
M. ASIM

شرح شمائل شریف — ٤٨

الحمد لله حق حمده * والصلوة والسلام على خير خلقه * سيدنا ومولانا محمد وعلى آله وصحبه اجمعين * والذين اتبعوهم باحسان الى يوم الدين * ورضى الله تبارك وتعالى عن السلف الصالحين * وعن ائمة الدين وعن جامع هذا الكتاب ورواته وشراحه وعنا وعن كافة المسلمين اجمعين * قال الفقير المحتاج الى رحمة الله وشفاعة رسوله حسن بن محمد بن حسن بن محمد الشهير بحسام الدين النقشبند ان السعادة فى الدارين * مربوطة بمتابعة سيد الكونين * لا تحصل الا بعد المعرفة باخلاق رسول الله واوصافه وهذا الكتاب كفيل لها لتضمنه اياها ولذا اشرح بالتركية ليعم النفع للمؤمنين الذين لا يعرفون العربية والمرجو من الاخوان ان يصلحوا الخطأ والنسيان قال الله تعالى وتعاونوا على البر والتقوى (اما بعد) بسمله ايدلم فتح كلام * فتح اوله تا بو معماى بنام * حمد اول اللهه كه يكتادر اول * دخى دانا وتوانادر اول * شاه كونين امام الحرمين * جد سبطين ونبى الثقلين * متصل حقله همراز اولسون * قرب

وصلتده سرافراز اولسون * جمله اصحابى وهم انسابى * دخى انلردن اولان احبابى * دائما مظهر احسان اوله لر * زينت روضهٔ رضوان اوله لر * (قال الشيخ الحافظ ابو عيسى محمد بن عيسى بن سوره الترمذى (معلوم اوله كه) مصنف رضى الله عنه حضرتلرينك اسم شريفى محمددر * كنيه سى ابو عيسى در پدرلرينك اسمى دخى عيسى در بيوك پدرلرى سوره دركه موسى بن ضحاك السلمينك اوغليدر * پس ترمذ جيحون كنارنده مدينة الرجال نامنده بر قريه نك اسميدر * مصنف مشايخ كباردن صدر اوله ملاقى اولوب علماء عظام وحفاظ ومشايخ اسلامدن چوق كمسنه دن علم اخذ ايتدى قتيبه وبخارى ودارمى واسحاق بن موسى كبى * والحاصل امام عصر وحفاظ دهر ايدى وعدالت وضبطى مجمع عليه در * حتى كتب سته دن بريكه جامع الصحيح الترمذيدر * علو كعبنه شاهددر * حتى شيخ عبد الله انصاريدن منقولدركه جامع ترمذى بنم عندمده كتب خمسه دن انفع دردر ايدى سن شريفلرى يتمش سنه يه بالغ اولدقده ايكيوز يتمش طقوز تاريخنده وفات ايدوب ترمذده دفن اولنمشدر * كنديلردن منقولدركه بنم جدم سوره مروزشهرندن ايدى ليث بن سيار ايامنده ترمذه نقل ايتدى * وبو تأليفلرينك اسمى شمائلدر طبيعت معناسنه وبو كتابه شمائل تسميه سى برشئ اشرف اجزاسيله تسميه قبيلندندر * زيرا بو كتابده رسول اكرم حضرتلرينك سيرت شريفلرندن بحث اولنديغى كبى صورت بشريلرندن دخى بحث اولنور (رباعى) اى واحد بى مثل وعليم ودانا * ذاتكدر اولان عالم غيب آمنا * بيلدرمدك نسنه يه واقف دكاز * سبحانك لا علم ولا فهم انا *

(باب ما جاء فى خلق رسول الله صلى الله عليه وسلم)

شو باب رسول اكرمك جسم شريفى حقنده روايت اولان حديثلر بياننده در * مرويدركه رسول اكرم حضرتلرينك بدن مباركنده مجتمع محاسن باطنه يه دال اولان محاسن ظاهره اصلا بر فردك بدننده مجتمع اولمشدر * حتى امام قرطبى روايت ايدركه رسول اكرم حضرتلرينك حسن وجمالى تماما ظاهر اولمشدر * اكر جميع محاسن ظاهريه لرى تمام ظاهر ونمايان اولسه صحابهٔ كرام اكا نظرايتمكه طاقت كتوره مزلردى (مثنوى) عالم سر خفيات جهان * واقف جملهٔ ذرات نهان * كنج پنهان كبى تا اولدن * ذاتى فرديتله قائم ايكن * اقتضا ايتدى منزه ذاتى * سبب خلقت موجوداتى * ايتدى اولدمده همان عشق ظهور * اولدى القصه هويدا پرنور * سودى اول نورى حبيبم ديدى حق * اولدى ديدارينه عشقى مطلق * نظر ايتدكجه اكا رب غفور * دراولدى شرم وحيادن اول نور * دوكلى عالم ارواحه اوتر * اولدى هر قطره سى بر پيغمبر * بنه بردفعه اشراده خدا * بقدى افراط محبتله اكا * ايلدى غرق عرق آنى حجاب * كل برزاله يه دوندى او حباب * قطره سندن انك استاد ازل * ايتدى بر كوهر شهوار اول

* بر نظر قیلادی مهابتله اکا * اریوب اولدی اوکوهردریا * اوزرنده نیجه کف
ایتدی قرار * موجلر ظاهر اولوب چقدی بخار * ایلدی صکره انک ابر دیالک * کفنی
خاک وبخارک افلاک * صولجان ید قدرتله همین * کادی میدانه بوکز کوی زمین *
اولدیلر کتم عدمدن موجود * بوقدر ملک وملک بولدی وجود * جمله نک اولیدر
ختم رسل * دیدیلر انک ایچون مأخذ کل * نصب اولوب کافهٔ عالمه اول * جانب
حقدن اودم اولدی رسول (الحدیث الاول) اخبرنا ابورجاء قتیبة بن سعید عن
مالک بن انس عن ربیعة بن عبد الرحمن عن انس بن مالک) مصنف بیوررو اولکی
حدیثی انسدن ایکی واسطه ایله قتیبه بزه خبر وبردی ابورجاء قتیبه نک کنیه سیدر
قتیبه لقبیدر اسمی یحیی یاخود علیدر بخاری ومسلم مشایخندن ثقه در هجرتک
یوز قرق سکزنده تولد ایدوب ایکی یوز قرق تاریخنک شعباننده وفات ایتدی * سعید
عبد الله ثقفینک اوغلیدر مالک بن انس ائمهٔ اربعه نک بریدر تبع تابعینک کبارندن
اولوب امام شافعی اندن اخذ ایتمشدر طقسان بش سنهٔ هجریه سنده تولد ایتدی *
مرویدر که والده سنک بطننده اوچ سنه مکث ایتدی یوز یتمش طقوز سنه سنده
مدینهٔ منورده وفات ایتدی * حضرت امام اعظم ایله جمع اولوب احدهما آخردن
اخذ ایتمک اوزره مشهوردر ربیعه رانک فتحی وبانک کسری ویانک سکونی وعینک
فتحی بعدها ایله درجلالت ومرتبه سنده ائمه سبالنمه ایتدیلر انس بن مالک انصاری
خزرجیدر رسول اکرم حضرتلرینک خدمت شریفلریله شرفیاب اولدیغنده اون
یاشنده ایدی اون سنه دولت خدمتله مستسعد اولدی سنین عمری یوزه بالغ اولوب
جمیع صحابهٔ کرامدن صکره بصره ده هجرتک طقسان برنده وفات ایتدی یوز عدد
اولادی دنیایه کلوب یتمش سکزی مذکر ایدی (انه) ربیعه (سمعه) انسدن استماع
ایتدی (یقول) حضرت انس بیورر (کان رسول الله صلی الله علیه وسلم لیس
بالطویل البائن ولا بالقصیر) رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک قامتلری
طول مفرط وقصر مابیننده متوسط ایدی انس رضی الله عنه طویل بائن دکل ایدی
دیمه لرنده طوله قریب اولدیغنه اشارت واردر زیرا طولی فاحش اولان کمسنه یه بائن
اطلاق اولنور * رسول اکرم حضرتلرینک قامت شریفلرینه وهلهٔ اولیده نظر ایدن
کمسنه اورته بویلو ظن ایدوب امعان نظر ایتدکده طوله قریب دیو حکم ایدردی
(نظم) معتدل قدنی ایتمشدی کریم * مظهر خلق عظیم التعظیم * قامتی اولمش ایدی
اسلامه * لفظة الله کبی سرنامه * بیهقی وابن عساکر روایت ایتدیلر که رسول اکرم
حضرتلری هر کیمه همراه اولسه اول کمسنه دن طویل کورینوردی * واکر ایکی
طویل القامه آدم یانده توسط ایلسه ایکیسندن دخی طویل کورینوردی * لکن
تنها اولدقده اورته بویلو کورینوردی (نظم) سدره دن قدینه ایتدکجه نکاه * روح

قدسی در ایدی طال بقاه * امتیازینه اوسرو ل اشجار * سرفرو ایلدیلر طوبی وار *
وابن سبع روایت ایتدیکه حضرت رسول اکرم جلوس ایتدکلرنده مبارک دوشلری
جلساسندن مرتفع کورینوردی * بوکیفیت رسول اکرمک معجزاتندندر * یعنی
من حیث الصورة الظاهرة امتندن برفرد کندولره موازی وهمپا اولمدقلری کبی
من حیث السیرة والمعنی دخی معادل ومساوی اولمدقلرین اشعاردر (ولا بالابیض
الامهق) رسول اکرم حضرتلرینک بدن مبارکینک لونی بیاض امهق دکل بلکه
حمرة ایله مختلط نورانی بیاض ایدی بیاض امهق کرج کبی اولان بیاضه دیرلر (نظم)
رنک رویی کل ایله یکدل ایدی * کل کبی قرمزی یه مائل ایدی * قبلامشدی یوزنی
نور سرور * سورهٔ نور ایدی یا مطلع نور (ولا بالادم) رسول اکرم حضرتلری اسمر دکل
ایدی (ولا بالجعد القطط) رسول اکرم حضرتلرینک قوی عنبر بویلری زیاده قیورجق
دکل ایدی (ولا بالسبط) رسول اکرم حضرتلرینک شعر مبارکلری دوز دکل ایدی
یعنی شعر مبارکلری قیورجق ایله دوز مابیننده ایدی (نظم) دخی مشکین صحیحی
باقول صریح * نه قیورجق نه طویل ایدی صحیح * لیلهٔ زلف شب آساسی آنک *
سر مکنونی ایدی اسرانک (بعثه الله تعالی علی رأس اربعین سنة) الله ذو الجلال
حضرتلری تبلیغ احکام ایچون قرق یاشنده ارسال ایلدی * مرویدر که سال
اسکندریدن سکز یوز سکسان ایکی سنه مرور ایدنصکره وقعهٔ فیلدن اللی بش کون
مقدم ماه ربیع الاولک اون ایکنجی اثنین کیجه سی ثلث ثالثده ولادتلری واقع اولدی
بعثتده جمهور ارباب سیر رسول اکرم حضرتلرینه وحیک نزولی سنین عمرلری کاملا
قرق سنه تمام ایدنصکره دردیدیلر * مسعودی وابن عبد البر قرقنجی سنه نک آخرنده
بعث اولندی دیدیلر * شیخ شهاب الدین ابن حجر بوقولی صحیحدر دیدی * جمهور
عندنده مشهور بودر که شهر رمضانده مبعوث اولدی (نظم) مظهر حق ایکن اول
صنع جلیل * دخی نابوده ایکن جبرائیل * امر کن دن بوغدی صوت سخن * اول
خدا ایله تکلمده ایکن * ایلمش ذاتک اودمده مرسل * کارفرمای ازل عز وجل *
کلمدین داخی عدمدن آدم * اکا دیرلردی نبی اقدم * (فاقام بمکة عشر سنین) رسول
اکرم بعثتدنصکره مکه ده اون سنه اقامت ایتدی * جمهور اهل حدیث وسیر رسول
اکرم بعد البعثه مکه ده اون اوچ سنه اقامت ایتدی دیو اتفاق ایتدیلر * اوچ سنه
خفیة خلقی حقه دعوت ایتدی صکره آشکاره اون سنه دعوت ایتدی انس
حضرتلرینک اون سنه دیو روایتی آشکاره اولان دعوتک مدتنی بیاندر دیدیلر
(رباعی) دو جهان ایچره اوفخر رسلک وارمی اشی * کعبه نک ایردی صفا ایله اوشب
عرشه باشی * قالدی پرتو انوار رخک چارششی * حق نما آینه در رویی نبی قرشی *
معلوم اوله که ابن حجر بیورر که رسول اکرم غرهٔ ربیع الاولده ایله خمیسده مکه دن

چيقوب جبل نورده اولان غاره كلديلر جمعه كيجه سى وسبت كيجه سى واحد كيجه سى مكث ايدوب اثنين كيجه سى غاردن چيقوب بنه ربيع الاولك اون ايكنجى كونى يوم اثنين ده مدينه يه داخل اولديلر* وابتداء تاريخ اسلامى رسول اكرمك مكه دن مدينه يه هجرتلرى وقتى اعتبار اولنمغله ربيع الاولك اون ايكنجى اثنين كونينك ضحوهٔ كبرى وقتى ابتداء تاريخ اسلامى اولور* مكه دن هجرتده رسول اكرمك سن شريفلرى اللى اوج سنه يه بالغ اولمشدى* ديو ابن اسحاق بيوردى (وبالمدينة عشر سنين) رسول اكرم مدينه ده اون سنه اقامت ايتدى (فتوفاه الله تعالى على رأس ستين سنة) حق سبحانه وتعالى رسول اكرم حضرتلرينك روح پرفتوحلرين قبض ايتدى* سن شريفلرى التمش سنه يه بالغ اولدقده* خفى اولميه كه رسول اكرم ولادتلرندن قرق سنه مرورندنصكره مبعوث اولوب جمهور قولى اوزره مكه ده اون اوج سنه مدينه ده اون سنه اقامت ايتديلر* پس سن شريفلرى التمش اوج سنه يه بالغ اولدقده آخرته تشريف بيورديلر* ميرك شاه بيورركه انس حضرتلرينك التمش سنه ديو روايتى عقودى اعتبار ايدوب كسرى اسقاط ايتدى يعنى التمش ديوب اوچى ترك ايتدى (رباعى) ذات پاككه شرف بولدى قريش وعدنان* كه بوزلك صو بنه خلق اولدى بو كونيله مكان* روضهٔ پاكنه شوقيله بوزن سورسه كشى* خاكپايى كيدررديدهٔ دلدن عمشى (وليس فى رأسه ولحيته عشرون شعرة بيضاء) رسول اكرم حضرتلرينك بقايه تشريفنده مبارك باشنده وصقالنده يكرمى بياض موى شريف اولمدى* بنه انسدن مرويدركه اون يدى يا اون سكز شعرهٔ بيضا وار ايدى* صلى الله عليه وسلم (الحديث الثانى) حدثنا حميد بن مسعدة البصرى) حميد مذكور تبع تابعينك اوسطندندر* كنيه سى ابو على در روايت واسعه وحديث كثير صاحبيدر (قال حدثنا عبد الوهاب الثقفى عن حميد) بو حميددن مراد ابو عبد الخزاعى البصريدر حميد طويل ديمكله مشهوردر صغار تابعينندندر (عن انس ابن مالك) مصنف بيوررركه حديث ثانى ايكى واسطه ايله انسدن حميد بزه خبر ويردى* (قال) انس بيوردى (كان رسول الله صلى الله عليه وسلم ربعة) رسول اكرم حضرتلرى اورته بويلو ايدى* معلوم اوله كه ربعه معتدل القامة ديمكدر* لكن اعتدال قامت ايچون حد معين واردر* صاحب قامت اولان شخصه قياسيله زيرا صاحب قامتك كندى شبرى ايله يدى شبر مقدارى اولان قامته معتدل ديرلر* وصاحب قامتك قامتى مقدار مذكوردن زياده اولورسه طويل ناقص اولورسه قصير اطلاق اولنور* رسول اكرم حضرتلرينك قامتلرى كندو شبرلريله يدى شبر مقدارى اولمغله ربعه اطلاقى صحيحدر* معلوم اوله كه اعتدال قامت اول وقت ممدوح ومطبوع اولور كه تناسب اعضا ايله اوله زيرا نيجه اشخاص واردركه معتدل

القامة اولوب لكن اعضاسى متناسب اولمغله طبع نيكو پسندانه موافق اولماز رسول اكرم حضرتلرينك اندام دل آرالرى متناسب واعضاى جان فزالرى متناسق واقع اولمغله اعتدال قامتلرى بغايت دلنشين اولديغى بغايت ظاهردر (نظم) اورته بويلو ايدى اول سدره مقام* اورتالق انكله بولدى نظام* كورمدى خازن باغ جنات* اويله برسرو ملايم حركات* كويا اول رسلك پادشهى* كابن حسن ايدى با سرو سهى* سير ايدن معجزهٔ قامتنى* ديدى هپ مدح ايدوبن حضرتنى* نه عجب اولسه وسط قد رسول* امته واسطهٔ حق ايدى اول (وليس بالطويل) رسول اكرم حضرتلرى زياده اوزون دكل ايدى (ولا بالقصير) رسول اكرم حضرتلرى قصير دخى دكل ايدى (حسن الجسم) رسول اكرم حضرتلرينك جسم لطيفلرى كوزل ايدى (وكان شعره ليس بجعد ولا بسبط) رسول اكرم حضرتلرينك موى سعادتلرى قورجق ودوز اولميوب ايكسى ما بيننده ايدى (اسمر اللون) رسول اكرم حضرتلرينك لون شريفى اسمر ايدى* معلوم اوله كه اسمردن مراد صرف بياضى نفى وحمرت قايلديغى اثبات درکه* ازهر اللون ديمكدر* يعنى رسول اكرم حضرتلرينك لون شريفى حمرتله مختلط نورانى بياض ايدى (اذا مشى يتكفأ) رسول اكرم حضرتلرى مشى ايلدكلرى وقتده قداملرينه ميل ايدرلر ايدى* صلى الله عليه وسلم (الحديث الثالث) حدثنا محمد بن بشار) عثمان كيسان البصرينك اوغليدر* كنيه سى ابو بكردر* بندار ديمكله مشهوردر* تبع تابعيندن اخذ ايدنلرك كبارندندر (يعنى العبدى) ربيعه دن برقبيله اولان عبد بن قيسه منسوبدر (حدثنا محمد بن جعفر) كنيه سى ابو عبد الله در* غندر ديمكله معروفدر* بو بريدر ائمهٔ ستهٔ صحاحلرندن حديثنى تخريج ايتمشلردر (حدثنا شعبة) بسطامك اوغليدر* نورى بيوررركه حديثده شعبه امير المؤمنيندر* امام شافعى بيوررركه اگر شعبه اولمسه ايدى عراقده حديث معروف اولمازايدى* تبع تابعينك كبارندندر (عن ابى اسحاق) اسمى عمرو بن عبد اللهدر يمنده همدان قبيله سندندر* كوفيدر تابعينك مشهوريدر* حضرت عثمان رضى الله عنه خلافتندن ايكى سنه صكره تولد ايتدى (قال) ابو اسحاق ديدى (سمعت البراء) استماع ايتدم براءدن* براء صحابيدر كنيه سى ابو عماره در خندق غزاسنده حاضر اولمشدر* مصعب بن زبير ايامنده كوفه ده وفات ايتدى (بن عازب) صحابيدر براءنك اوغليدر (يقول) براء بيوردى (كان رسول الله صلى الله عليه وسلم رجلا) رانك فتحى جيمك سكونيله رسول اكرم حضرتلرينك شعر شريفلرى قورجق ايله دوز ما بيننده ايدى (مربوعا) رسول اكرم حضرتلرى معتدل القامه ايدى (بعيد ما بين المنكبين) رسول اكرم حضرتلرينك ايكى دوشلرينك ما بينى وسعتلى ايدى اعتدال اوزره* منكبينك ما بيننك وسعتى

علامت نجابت ونشانهٔ سیادتدر (عظیم الجمة) ابن حجر بخاری شرحنده بیورر که
جه اول شعر مجتمعدر که قولاق یمشاغنه رأسدن نازل اوله * رسول اکرم حضرتلرینك
مبارك رأسنده اولان شعر شریفلرینك کثرتی (الی شحمة اذنیه) مبارك قولاغی
یمشاغنه واصل ایدی * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلرینك شعر مبارکلری
بیاننده روایات مختلفه واقع اولمشدر * بر روایتده اذن وعاتقلری مابیننه واصل
وبر روایتده اذنلرینك نصفلرینه واصل وبر روایتده اذنلرینه واصل وبر روایتده
منکبلرینه واصل وبر روایتده کتفلرینه واصل دیو واقع اولدی قاضی عیاض روایات
مابیننی توجیه ایدوب دیدیکه اختلافات مذکوره اوقاتك اختلافندندر *
یعنی رسول اکرم حضرتلرینك مبارك شعر شریفلرینی قطع ایتدیکی وقتده منکبلرینه
واصل اولوردی * قطع ایتدیکی وقتده گاه اذنلرینه وگاه نصف اذنلرینه
وگاه شحمهٔ اذنلرینه واصل اولوردی * پس شعر مبارکلرینك طول وقصری بو اعتبار
ایله در * اذن قولاق شحمه قولاق یمشاغی دیمکدر (علیه حلة حمراء) حانك ضمی
لامك تشدیدیله حله ازار ورداء دیمکدر * امام نووی بیورر که حله البته ایکی ثوبدر
اکثریا ازار ورداءدن اولور * ابو عبیده دن منقولدر که حله جنس واحددن ایکی
ثوبدن اولور * رسول اکرم حضرتلرینك اوزرنده قرمزی حله وار ایدی * معلوم
اوله که امام شافعی قرمزی رنکلو ثوب کیمك جائزدر دیدی * امام اعظم لباس احمر
منهیدر دیدی * وبو حدیثده واقع اولان حلهٔ احمردن مراد بك رنك قرمزی دکلدر *
بلکه قرمزی آلاجه تعبیر اولنانلردر * عسقلانی بیورر که برد یمانیده متعارف اولان
آلاجه در خالص قرمزی دکلدر * دیو اهل لغت اتفاق ایتدیلر * بوندن معلوم اولدیکه
حلهٔ احمردن مراد خالص قرمزی دکلدر (ما رأیت شیأ قط احسن منه) برا بن عازب
بیورر که بن رسول اکرم حضرتلرندن احسن برشیء کورمدم * یاخود رؤیتدن علم
مراد اولور ایسه رسول اکرمدن احسن برشیء بیلمدم * یعنی رسول اکرم جمله بیلدیکم
یا کوردیکم شیلردن احسندر * براء بن عازب رسول اکرم حضرتلرینك جمال پر کمالنی
بیان اثناسنده کندینك اول حضرته کمال ایمان وتمام اعتقاد وایقانن دخی اشعار ایدر زیرا
کلام مذکور کمال محبتدن نشئت ایدر * وبراء بن عازب رضی الله عنهما حضرتلرینك
سنی تمییز ودرجهٔ ادراك وعرفانه بالغ اولدیغی ساعتدن برو هر کز دیده سنه رسول
اکرمدن غیری برشیء احسن کورنمدیکن ایهام واردر * زیرا رسول اکرمدن حسنده
زیاده وحسنده مساوی کسه یوقدر * صلی الله علیه وسلم (الحدیث الرابع حدثنا
محمود بن غیلان) کنیه سی ابو احمد مروزیدر * بخاری ومسلم مشایخندندر تبع
تابعیندن اخذ ایدنلرین کبارندندر (حدثنا وکیع) براح کوفینك اوغلیدر کنیه سی
ابو سفیاندر * امام اعظمدن استماع ایدوب انك قولیله افتا ایدردی * مکه

مکرمه دن عودت اثناسنده عاشورا کونی فید نام برموضعده وفات ایلدی
(حدثنا سفیان) میرك شاه ومصنف بو سفیاندن مراد سفیان ثوریدر دیدیلر سفیان
بن سعید بن مسروق ابو عبد الله ثوریدر که * ثور عبد منات بن آد بن طابخه یه
منسوبدر * طقسان بش سنه سنده تولد ایتدی (حکایت) اولنور که ابو جعفر خلیفه
مکه یه توجهی اثناسنده مکه یه نجارلر کوندردیکه سفیان ثوری یی صلب ایچون دار
احضار ایدهلر بو خبر شیوع بولدقده سفیان ثوری حضرتلری باشین فضیل بن عیاضك
زانولرینه وضع ایدوب اضجاع ایتمشدی * وسفیان بن عیینه حاضر ایدی بو ایکی رفیق
شفیق دیدیلر که یا ابا عبد الله جعفر خلیفه سکا سوء قصدیله بو طرفه عزیمت ایلدیکی
تواتر بولدی مناسب بودر که بو بلا نزول ایتمدین مختفی اولسك معاذ الله عدوی
کینه جوی وجود شریفکزه دست جور دراز ایدرسه بزلر دخی مبتلای شماتت اعدا
بلکه افتادهٔ رنج بلا اولملق لازم کلور * بو کلمات مشفقانه یی سفیان ثوری استماع ایدوب
درون مسجده دخول واستار کعبه یه تعلق ایلدی * وبارکاه قاضی الحاجاته عرضحال
ایلدیکه اگر جعفر کینه ور سلامت ایله مکه یه دخول ایدرسه عمرم اولدقچه کعبه یی
خاطرمدن اخراج ایدهیم همان دعاسی مقبول اولوب اول کون ابو جعفرك اولدی خبری
مکه یه کلدی بعده سفیان ثوری حضرتلری بصره یه توجه ایدوب برازمان بصره ده
ساکن اولوب یوز التمش سنه سنده دعوت حقه اجابت ایتدی * اکثر اقوال بودر که
قبر شریفی نجفده در زیارت وتبرك اولنور رحمة الله علیه (عن ابی اسحاق عن البراء بن
عازب) مصنف بیورر که بو حدیث شریفی براء بن عازبدن اوچ واسطه ایله محمود بن
غیلان بزه خبر ویردی (قال) براء بن عازب بیوردی (ما رأیت من ذی لمة سوداء فی
حلة حمراء احسن من رسول الله صلی الله علیه وسلم) باشی صاچلی حلهٔ حمراء کیوجی
افراد انسان بیننده رسول اکرم حضرتلرندن احسن برفرد کورمدم (شعره یضرب
منکبیه) بو کلام ذی لمه نك بیانیدر * یعنی رسول اکرمك شعر شریفی منکبیننه واصل
اولوردی تفصیلی آنفا کچدی (بعید ما بین المنکبین) ایکی دوشلری مابینی وسعتلی
ایدی اعتدال اوزره (لم یکن بالقصیر) رسول اکرم قصیر اولمدی (ولا بالطویل) دخی
رسول اکرم طویل اولمدی * یعنی معتدل القامه ایدی * صلی الله علیه وسلم
(الحدیث الخامس) حدثنا محمد بن اسماعیل) امام المحدثین اولان صاحب الصحیح در
کنیه سی ابو عبد الله در محمد بن اسماعیل بن مغیرة الجعفی البخاریدر جدی مغیره یمان
بخاری یدنده اسلامه کلوب بخارا یه نقل ایتدی محمد البخاری حضرتلری یوز طقسان
درت سنه سی شوالنك اون اوچنجی کونی صلوة جمعه دنصکره تولد ایتدی * وایکی
یوز اللی التی سنه سنك عید فطری کیجه سی صلوة عشادنصکره عالم بقایه روح
پرفتوحلری عروج بیوردی * وخرتنك نام قریه ده وجود شریفلری مدفون اولدی *

وسنین عمرلری التمش اوچ سنه دن اون اوچ کون مقداری ناقصدر امام بخاری
حضرتلرینك یوم وفاتنه کلنجه خرتنك قریه سی غیراسم ایله تسمیه اولنمشدی * روز
وفاتنده اهالئ سمرقند صلوة جنازه یه حاضر اولمق ایچون قریهٔ مزبوره بخارایه ایکی
فرسخ مقداری اولدیغندن مشیه قدرتی اولمیان حمار کرایه طوتوب خلق غایة چوق
اولمغله چارپا وفا ایتمیوب برحمار ایکی کندی قیمتنجه کرایه بالغ اولدیغی جهتدن قریهٔ
مزبوره یه خرتنك تسمیه ایتدیلر * امام بخاری حضرتلرینك بخارادن بو قریه یه نقلنه
سبب بو ایدیکه بخاری شاهی اولان خالدشاه مرادایلدیکه امام بخاری حضرتلری
هرکون سرایه کلوب اولادلرینه تعلیم ایلیه * امام بخاری اجابت ایتمیوب
شو وجهله جواب ویردیکه علم شریفکه جوهر عزیز اولمغله انبی ابواب ناسه کوتروب
ذلیل وخوار ایتمك بر وجهله معقول دکلدر * اکر اولادلرینك تحصیل کمالی مطلوبك ایسه
تکمیل کماله عار و تحصیل علمه حیا اولمز * پس بهر روز سائر طلبهٔ علوم کبی ملازم
عتبهٔ استاذ اولسونلر دیدکده شاه مزبور نیچه کره آدملر ارسال ودعوت ایدوب
بو ثنا کارلرینك اولادی همواره دولت سرای عزتده مقیم وسایه نشین نازنعیم اولمغله
استماع کلمات شریفلرینی اغیاردن حالی تنها راغب ومجلس مخصوصده تعلمه طالبلردر
بناء علی ذلك دعوت ایدرزدیو خالدشاه امام حضرتلرینك سرای شاهه کلمه کلمکن
تکرار ایتدی * حضرت امام دخی بعض خلقی تعلیمه تخصیص وبعضنی علم شریفدن
محروم ایلمك لایق دکلدر دیو جواب بیوردقده * شاه مزبور منفعل اولوب حضرت
امامی نفی ایتمکله قریهٔ مرقومه یه توجه وانده اقامت نیتی ایله روبراه اولدقده * اللهم
ارم ماقصدونی به فی انفسهم واولادهم واهالیهم * دیو بیوردی * مرویدرکه مدت
یسیره مرورنده غیرت حق ظهور ایدوب جمله سی مقهور اولدیلر * عبد القدوس سمر
قندی دیدیکه قریهٔ مزبوره ده حضرت امام اقرباسی خانه سنه نزول بیوردیلر زیارت
شریفی ایچون بن حاضر ایدم عقیب صلوة عشاده کندولرندن * اللهم قد ضاقت علی
الارض بما رحبت فاقبضنی الیك دیو دعا ایتدی استماع ایتدم * ایام قلیله مرورنده
دار بقایه انتقال بیوردیلر * نسفی روایت ایتدیکه امام بخاری حضرتلری وفات
ایتدکده بدن نظیفلك تکفین ایدرکن اعضای شریفلرندن طیب رایحه لو عرق ترشح
ایدوب حضار اول خوی عنبر بویلری استشمام ایلدکلرندن غیری قبره وضع
اولندقدنصکره مدفن شریفلرندن رایحه تنسم اولنمغله اهالئ مملکت تراب مزاری
مانند کحل کشیدهٔ دیده ایتمکله قبر شریفی مکشوف اولمغه قریب اولدی بناء علی ذلك
قبر شریفی خشب ایله مستحکم ایلدیلر * حضرت امام راویلرندن امام فربری بیوردرکه
جامع الصحیح بخاریدن مدینهٔ فربرده قرائت ایلدیکم وقتده یتمش بیك مقداری
کمسنه درس شریفه حاضر اولورلر ایدی) حضرت امام زهد وصلاح ایله اراسته وورع

وتقوی ایله پیراسته ایدی * وزماننده اولان محدثینك اکثرینه ملازمت ایدوب عراق
وحجاز وشام ومصره سیاحت ایدوب مشایخ حدیثدن اخذ حدیث ایلدی * وجامع
الصحیح که یدی بیکدن زیاده حدیثی مجتمعدر مسجد حرامده تألیف ایلدی *
بیوررلردی که هر بر حدیث شریفی صحیحه ادخال ایتدم * اولا غسل وایکی رکعت
صلوة نافله ادا ایدوب بعد الاستخاره تحریر ایدرایدم * وبو کتابی التی یوز بیك حدیثدن
انتخاب ایتدم * واون التی سنه ده کاملا استکتاب ایتدم * وخاطرمده یوز بیك
حدیث صحیح وایکی یوز بیك حدیث مشکوك محفوظدر * پس حضرت امامك
مناقبی تحریردن بیروندر بو مقامده اکتفا اولندی رضی الله عنه (حدثنا ابونعیم)
اسمی افضل بن دکیندر * بخارینك کبار مشایخندندر حفظ واتقانده رتبهٔ عالیه یه نائل
ودرجهٔ حجته واصل ایدی (حدثنا المسعودی) اسمی عبد الرحمن در عبد الله بن عتبه
بن عبد الله المسعودینك اوغلیدر تبع تابعینك کبارندندر کوفیدر (عن عثمان بن
مسلم بن هرمز عن نافع بن جبیر بن مطعم) جلیل القدر تابعیندندر (عن علی بن ابی
طالب) کرم الله وجهه مصنف بیوررکه بشنجی حدیث شریفی حضرت علیدن
درت واسطه ایله امام بخاری بزه خبر ویردی * معلوم اوله که حضرت علی کرم الله
وجهه ابی طالبك اوغلیدر * هاشمی وقریشی وخلیفهٔ رسول الله وداماتدر حین
صباوتده مسلم اولان صبیانك اقدمیدر * رسول اکرم حضرتلریله تبوك غزاسندن
غیری جمیع غزواتده حاضر اولمشدر * رسول اکرم غزوهٔ تبوکه توجه ایلدکلرنده
حضرت علی یی مدینه ده حرم رسول الله اوزرینه ناظر اترك ایدوب بیوردیلر که یا علی
سن راضی اولمزمیسن بندن اولمقلغه موسادن هارون منزلنده * لکن بندنصکره نبی
یوقدر * عثمان رضی الله عنه اوتوز بش سنه سی ذی الحجه سنك اون سکزنجی جمعه کونی
شهید اولوب * همان اول کون حضرت علی استخلاف اولندی * مدت خلافتی درت
سنه والتی آی اولوب سنین عمرلری التمش اوچه بالغ اولدقده هجرتك اوتوزنجی رمضان
شریفك اون یدنجی جمعه کونینك صباحنده کوفه ده ابن ملجم نام بدبخت مجروح ایدوب
اوچ کون مرورنده عالم بقایه عازم اولدی * امام حسن وامام حسین وعبد الله بن
جعفر غسل ایدوب وحضرت امام حسین صلوة جنازه یی ادادنصکره سحر وقتی دفن
اولندی * رضوان الله علیهم اجمعین (قال) حضرت علی بیوردی (لم یکن النبی صلی
الله علیه وسلم بالطویل ولا بالقصیر) نبی علیه السلام طویل دخی قصیر اولمدی یعنی
معتدل القامه ایدی (ششن الکفین والقدمین) رسول اکرم حضرتلرینك مبارك
کفینی دخی قدمینی ضخم یعنی فرموده ایدی * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلرینك
خلقتلری معتدل اولمغله جسم شریفلرنده اولان اعضاء نظیفه لری دخی تناسب
اوزره مخلوقدر (ضخم الرأس) رسول اکرم حضرتلرینك مبارك باشلری عظیم ایدی

زیرا عظم رأس کمال قوای دماغیه به دلیلدر (ضخم الكراديس) کرادیس کمکلرین باشلری معناسنه دردوش وزانو کبی رسول اکرم حضرتلرینك مفصلده مجتمع اولان استخوانلری عظیم ایدی * یعنی مبارك اوموزلری ودزلری وبلکلری کمکلو ایدی عظامك عظمتی علامت قوتدر (نظم) استخوان بدن پاك تمام * یعنی جسمنده اولان جمله عظام * هر بری ایری ومردانه ایدی * صورت وسیرتی شاهانه ایدی (طويل المسربة) رسول اکرم حضرتلرینك صدر سعادتی بیننده سره شریفنه دك شعر باریکدن الف کبی برخط وار ایدی شق صدرك علامتیدر (اذا مشى تكفأ تكفؤا كانما ينحط من صبب) رسول اکرم حضرتلری مشی ایلدکلری وقتده قداملرینه میل ایدرلر ایدی * کویا مکان عالیدن نزول ایدرکبی صبب نشیب معناسنه در * شرح سنه ده بیورر که رسول اکرم حضرتلری مشی قوتیله مشی ایدوب مبارك قدملرین زمیندن رفع ثابت ایله رفع ایدرلر ایدی (نظم) دیدیلر وصف شریفنده بنه * یوریسه مائل اولوردی اوکینه * نی شکر کبی حیادن هربار * اکیلوردی اوکینه برمقدار (لم ار قبله ولا بعده مثله) حضرت علی بیورر که رسول اکرمدن اول وصکره اکا مماثل کورمدم یعنی رسول اکرم حضرتلری افراد آفریده نك جمله سندن احسندر زیرا محبوب رب العالمیندر صلی الله علیه وسلم (الحديث السادس) حدثنا سفيان بن وكيع) کنیه سی ابو محمد در کوفیدر (قال حدثنا ابى) مراد وکیعدر جراح بن ملیحك اوغلیدر (عن المسعودى بهذا الاسناد نحوه بمعناه) مصنف امام ترمذی بیورر که سفیان بن وکیع بزه دیدیکه پدرم وکیع بزه مسعودیدن اسناد مذکور ایله یعنی حدیث خامسده واقع اولان اسناد ایله * من حيث المعنى حدیث خامسه مشابه حدیثی خبرویردی * میرك شاه بیورر که اصحاب حدیثك عادتلری بودر که اکر برحدیثده متعدد سندلر اولور ایسه * اولا برسند ایله روایت اولنه بعده اسناد آخرله روایت اولنسه اکر مذکور اولان حدیثلر لفظا ومعنا متوافقلر ایسه اختصار ایچون مثله دیرلر واکر انجق معنا متوافقلر ایسه نحوه دیرلر (الحديث السابع) حدثنا احمد بن عبدة الضبى البصرى) ضب بصره سکانندن عربدن برقبیله در * احمد بن عبده بوقبیله دندر (وعلى ابن حجر) ایاس بن مقاتل بن محارش السعدی المرزینك اوغلیدر حافظ حدیثدر وثقه در (وابو جعفر بن محمد بن الحسين وهو ابن ابى حليمه) اعدی حسین ابی حلیمه نك اوغلیدر (والمعنى واحد) مصنف امام ترمذی بیورر که بو مذکورراویلر حدیثلرینی عبارات مختلفه ایله خبرویردیلر حال بوکه حدیثلرینك معنالری واحددر (قالوا) احمد بن عبده وعلی بن حجر وابو جعفر بن محمد دیدیلر (حدثنا عيسى بن يونس) ائمهٔ ستهٔ عیسانك حدیثنی تخریج ایتدیلر علمده وعملده وزهدده مسلم ایدی روایت اولنور که هارون الرشید زیارت بیت الحرامدن عودت وکوفه جانبنه عزیمت ایتدکده ابو یوسف

شووجهله فرمان اصدار ایتدیکه اول حوالیده موجود اولان محدثین کرام هارون الرشیده ملاقات مبادرت ایده لرچون حکم مزبور نشر اولدقده محدثین فرمان خلیفه یه اطاعت ایچون مسابقت ایتدیلر لکن عبد الله بن ادریس وعیسی بن یونس حضرتلری ساکنان کنج فراغت زهد وورعه ملازم وعلم وعمله مداوم اولمغله هارون الرشیده ملاقاتدن امتناع ایتدیلر خلیفهٔ مزبور انلرك زهد وتقوی وابواب عوامدن اجتنابلرینه واقف اولدقده اوغلی مأمون وامین قرائت حدیث شریف ایچون عیسی بن یونسك مجلس شریفلرینه ارسال ایدوب اکرام قصدیله اون بیك درهم فرزندلریله همراه ایدوب شرف مجالست شیخ ایله سرافراز اولدقده صرهٔ مذکوری پیشکاه شیخه عرض ایلدکلرنده شیخ قبولندن اعراض ایلدی هارون زاده لر شیخك اعراضی اون بیك درهم قلیل اولدیغندن ظن ایدوب یکرمی بیك درهم عرض ایلدیلرینه حضرت شیخ قبولندن اعراض ایدوب بیوردیلر که تعلیم حدیث مقابله سنده دنیا متاعندن برمتاع اخذنه احتمال یوقدر بلکه مسجدی سقفنه بالغ اولنجه زرو کوهر ایله مملو ایتسه لر برقیراطنه اقبال محالدر مرویدر که شیخ حضرتلری برسنه غزایه وبرسنه حج شریفه کتمکی عادت ایتمشدی قرق بش حج وقرق بش غزاسی واردر رحمة الله عليه (عن عمر بن عبد الله) انسدن وسعید بن مسیبدن حدیث اخذ ایتمشدی (مولى غفرة) عمر غفره نك عتقاسندندر (قال حدثنى ابراهيم بن محمد من ولد على بن ابى طالب) عمر دیدی بو حدیث شریفی حضرت علینك اوغلی محمدك اوغلی ابراهیم بکا خبرویردی * ابراهیم صدوقدر * امام نسائی وابن ماجه وترمذی ابراهیمدن حدیث اخذ ایتدیلر * ابراهیمك پدری محمد الحنفیه در که کنیه سی ابو القاسمدر * ابو بکر رضی الله عنه ابن حنیف سبایاسندن حنیفه نام برجاریه اخذ ایدوب حضرت علی یه اعطا ایتمشدی * ابو محمد اندن اولدی امامیه ندنصکره اولاد علینك افضلیدر * علم وعمل وعبادت وشجاعت ایله مشهوردر (قال) حضرت علینك حفیدی ابراهیم بیوردی (كان على اذا وصف رسول الله صلى الله عليه وسلم) حضرت علی رسول اکرمی وصف ایتدیکی وقتده (قال) علی بیوردی (لم يكن رسول الله بالطويل الممغط) رسول اکرم حضرتلری زیاده طویل اولمدی (ولا بالقصير المتردد) رسول اکرم حضرتلرینك اعضاسی بربرینه متداخل قصیر دخی دکل ایدی (وكان ربعة من القوم) رسول اکرم حضرتلری کمال اعتدال قامتله قومدن ممتاز ایدی زیرا اعتدال قامتلری تناسب اعضایه مقرون اولمغله سائر معتدل القامه لردن متمیز اولوب جمیع افراد قومدن اعدل القامه ایدی (لم يكن بالجعد القطط) رسول اکرمك موی عنبر بویلری زیاده قورجق اولمدی (ولا بالسبط) رسول اکرمك مویلری دوز دکل ایدی (كان جعدا رجلا) رسول اکرم حضرتلرینك شعر شریفی فی الجمله قورجق ایدی (وليس بالمطهم)

رسول اکرم حضرتلری کثیر اللحم اولمدی (ولا بالمکلثم) رسول اکرم حضرتلرینک وجه شریفی زیاده مدور اولمدی (وکان فی وجهه تدویر) رسول اکرم حضرتلرینک وجه مبارکلری وجه ما استداره دن خالی دکل ایدی * یعنی رسول اکرمک مبارک یوزلری غایت دکرمی دکل ایدی (نظم) وجه پاکنده اولان لحم لطیف * نه کثیر ایدی دیمشلرنه خفیف * همدخی اول ایکی رخسارهٔ تر * قتی چوق انلود کالدر دیرلر (ابیض مشرب) رسول اکرم حضرتلرینک رنک مبارکلری حمرتله مخلوط بیاضدر (ادعج العینین) رسول اکرمک دیدهٔ مبارکلرینک حدقه لری بغایت سیاهدر (اهدب الاشفار) رسول اکرم حضرتلرینک مژکانلری کثیر مستطیلدر (جلیل المشاش) رسول اکرمک استخوانلرینک باشلری عظیمدر (والکتد) رسول اکرم حضرتلرینک مبارک ایکی کورکارینک اورته سی عظیمدر بوشیلرک عظمی قوت وشجاعته دلیلدر (اجرد) رسول اکرم حضرتلرینک جمیع اعضاسی مویلی دکلدر (ذو مسربة) رسول اکرم حضرتلری ناف سعادتندن سینهٔ شریفنه دک الف کبی موی باریکدن برخط صاحبیدر (شثن الکفین والقدمین) رسول اکرم حضرتلرینک مبارک اللری وایقلرینک اصابعی فرموده در (اذا مشی تقلع کانما ینحط فی صبب) رسول اکرم حضرتلری مشی ایلدکده مشی قویله مشی ایدوب مبارک قدملرین زمیندن قوتله قلع ایدوب خطواتی وسعتلی ایدی کویا مکان عالیدن پستیه نزول ایدرکبی (واذا التفت التفت معا) رسول اکرم حضرتلری برشیئه نظر مراد ایتدکده مبارک کردنلرین یمینا وشمالا بوکزلر بلکه جمله بدنلریله اقبال ایدرلر ایدی مثلا مکالمه ایچون برکسه یه توجه ایتسه لر مجموع جوارحیله توجه ایدوب فقط باشلرین چویروب نظرا یتمزلر ایدی (بین کتفیه خاتم النبوة) رسول اکرم حضرتلرینک مبارک کورکاری بیننده خاتم نبوة واردر سلسلهٔ نبوة رسول اکرمک ذات شریفلریله منقطع وتمام اولدیغنه تنبیه ایچون (وهو خاتم النبیین) رسول اکرم حضرتلری انبیایی ختم ایدیجیدر یا خود انبیاء عظام رسول اکرم حضرتلریله ختم وختام بولدی وآنک ذات شریفیله ممهور اولدی (اجود الناس صدرا) ناسدن مراد انسان کامللردر * صدردن مراد قلبدر * سخا معناسنه اولان جوددن راجود یعنی رسول اکرم حضرتلرینک قلب شریفلری معارف الهیه وانوار عالم قدسیی مستعدینه اعطاده سائر سخا ایله موصوف اولان انسان کامللردن هزار مرتبه قلب یوننددن اسخا واعطادر * اکر اجود سعه معناسنه اولان جوددن ماخوذ اولور ایسه معنی دیمک اولورکه رسول اکرم حضرتلرینک قلب شریفلری تجلیات الهیه یی قبول جهتندن بوصفتله موصوف اولان انسان کامللردن قلب یوننددن اوسع وافسحدر * اکر اجود لفظی حسن معناسنه اولان جوددن مأخوذ اولور ایسه معنی دیمک اولورکه رسول اکرم حضرتلرینک قلب شریفلرندن پرتوایدن

کمالات الهیه بوصفت ایله موصوف اولان سائر انسان کامللردن قلب یوننددن هزار مرتبه احسندر (اصدق الناس لهجة) لهجه لسان معناسنه در رسول اکرم حضرتلرینک لسان معارف عنوانلری اصدق السنه در (والینهم عریکة) عریکه طبیعت دیمکدر رسول اکرم حضرتلری طبیعت یوننددن سائر اخلاق حمیده ایله موصوف اولنلردن ارفق والین وقلوبه اوفقدر (واکرمهم عشیرة) رسول اکرم حضرتلری قبیله یوننددن جمله ناسدن اکرمدر (من رآه بدیهة هابه) بدیهه فجأة برشیء ظهورا یتمک دیرلر رسول اکرم حضرتلرنده اولان مهابت الهیه دن ناشی جمال پرکماللرینه بغتة نظر ایدن کمسنه یه هیبت مستولی اولوردی (نظم) دیدی داماد رسول حرمین * والد جملهٔ سادات حسین * برکذر کاهده آدم کاهی * اکسوزین کورسه رسول اللهی * هیبت آلوردی کذارندن انک * کثرت حلم ووقارندن انک (ومن خالطه معرفة احبه) رسول اکرم حضرتلرینک حسن خلقلرینه عارف اولمق وجهیله برکمسنه مصاحبت ایلسه رسول اکرمه محبت شدیده ایله محبت ایدر ایدی حتی اوکمسه یه رسول اکرم پدر وپسر وکافهٔ بشردن بلکه کند ونفسکدن احب اولوردی (نظم) دخی برکسه رسول ایله مدام * ایلسه خلطه ایدوب بعض کلام * کلماتنده کی لذاتله اول * قولی اولوردی قبول ایتسه رسول (یقول ناعته) ذات برشیئی صفت حسنهٔ موجوده سیله توصیفدن عبارتدر * یعنی رسول اکرم حضرتلرینک جمال باکمالنی توصیف واخلاق حمیده لرینی تعریف مراد ایلین کمسنه عجزینه مقر وقصورینه معترف اولمغله دیر ایدیکه (لم ار قبله ولا بعده مثله) بن رسول اکرمدن اول وصکره رسول اکرمه صورتا وسیرتا وخلقا وخلقا ناسده انلره مشابه کمسنه کورمدم صلی الله علیه وسلم (نظم) وصف ایدنلر اوفلک درکاهی * یعنی اطوار حبیب اللهی * اول وآخر موجوداونی بل * کورمدک مثلنی دیرالحاصل * اتفاقی بودر اصحابک هب * اوشهنشاه ملائک مشرب * صدف صنع الهیده عیان * درشهوار ایدی بردانه همان * ایلمشدی انی خلاق ازل * حسن واخلاقله بی مثل وبدل * شب معراجده اولدی اول ماه * شب چراغ حرم بزم اله * وجه نورندن ایدی مالامال * تاسراپردهٔ درکاه جلال * خاصکان حرم مولانک * اوتانورلردی جنابندن انک * نوری اولمشدی اوشمعک هربار * جرم خورشید کبی شعشعه دار * کان فطرتده اوذات یکتا * جوهر فرد ایدی دیرلر فرضا (قال ابو عیسی) مصنف دیدی (سمعت ابا جعفر محمد بن الحسین) بن ایشتدم ابو جعفردن (یقول سمعت الاصمعی) ابو جعفر دیر ایدی بن ایشتدم اصمعیدن (یقول فی تفسیر صفة النبی صلی الله علیه وسلم) حدیث مذکورده اولان لغاتک شرحنده اصمعی دیر ایدی اصمعی لغتده امامدر * جدی اصمع بصره یه منسوبدر جماعت کثیره دن حدیث روایت ایتدی واندن دخی جماعت کثیره حدیث

روایت ایتدیلر * یحیی بن معیندن مرویدرکه امام مالك اصمعیدن حدیث استماع
ایتدی * ایمدی اصمعی بیورر (الممغط) بولفظك معناسی (الذاهب طولا) دیمکدر
یعنی ممغط اول شخصه اطلاق اولنورکه قامتنك طولنده افراط اوله (قال) ممغط
طول مفرط معناسنه اولدیغنی اثبات حقنده اصمعی دیدی (وسمعت اعرابیا) بن
براعرابیدن ایشتدم (یقول فی کلامه) اعرابی اثنای کلامنده (تمغط فی نشابته)
لفظنی تکلم ایدر نشابه سهم معناسنه در * پس اصمعی اعرابیدن تمغط فی نشابته
کلامنی استماع ایدوب عبارهٔ مذکوره اولان تمغط لفظنك معناسنی تفسیر ایدوب
(ای مدها مدا شدیدا) دیدی یعنی اعرابینك کلامنك معناسی بودرکه فلان کمسه
سهمنی مد شدید ایله مد ایتدی دیمکدر * بوندن معلوم اولدیکه ممغط قامتنك طولی
افراط اوزره اولمش دیمکدر (والمتردد) بولفظك معناسی (الداخل بعضه فی بعض
قصرا) دیمکدر * یعنی بغایت قصیر اولان کمسنه یه متردد اطلاق اولنور * اعضاسی
بری برینه کرمش کبی اولدیغی ایچون (واما القطط) بولفظك معناسی (فشدید
الجعودة) دیمکدر یعنی شعرنده زیاده قورجقلق اولان کمسنه در (والرجل) بولفظك
معناسی (الذی فی شعره حجونة) دیمکدر ایمدی حجونت لفظنك معناسنده غموضت
اولمغله مصنف تفسیر ایدوب (ای تثن قلیلا) دیدی فی الجمله بوکلك دیمکدر پس اول
کمسنه نك شعرنده انعطاف قلیل اوله اویله اولان شعره رجل دیرلر * معلوم اوله که
رسول اکرم حضرتلرینك موی عنبربویلری فی الجمله منعطف ایدی (واما المطهم)
بولفظك معناسی (فالبادن الکثیر اللحم) دیمکدر * یعنی سمین وفربه دیمکدر (والمکلثم)
بولفظك معناسی (المدور الوجه) دیمکدر * یعنی مکلثم غایت دکرمی یوز دیمکدر
(والمشرب) بولفظك معناسی (الذی فی بیاضه حمرة) دیمکدر * یعنی مشرب حمرتله
مخلوط بیاض دیمکدر * ایمدی اشراب برلونی لون آخره قریشدرمغه دیرلر (والادعج)
بولفظك معناسی (الشدید سواد العین) دیمکدر * یعنی ادعج دیده لرینك حدقه لری
غایت سیاه اولان کمسنه یه دیرلر (والاهدب) بولفظك معناسی (الطویل الاشفار)
دیمکدر * اشفار کوز قپاغنك کناریدرکه آنده مژکان ثابت اولور بومقامده مراد
ذکر محل اراده حال درکه اشفار طویل دیمك مژکانی طویل دیمکدر پس اهدب کوز
قپاغنك کنارنده کرپکاری طویل وکثیر دیمك اولور (والکتد) بولفظك معناسی (مجتمع
الکتفین) دیمکدر (وهو الکاهل) مجتمع الکتفین دیمك فارسیده میان هردوشانه
وترکیده ایکی کورك اورتاسی دیدکاری موضعدر (والمسربة) بولفظك معناسی (هو
الشعر الدقیق الذی کانه قضیب من الصدر الی السرة) دیمکدر یعنی مسربه اول موی
باریکاردرکه خط کبی سینه دن بدأ ایدوب سره یه منتهی اوله (والشثن) بولفظك
معناسی (الغلیظ الاصابع من الکفین والقدمین) دیمکدر * یعنی شثن اللرین وایقلرین

پرچملری مردانه اوله (والتقلع) بولفظك معناسی (ان یمشی بقوة) دیمکدر * یعنی
تقلع یوررایکن زمیندن قدمینی رفع ایلدکده قوتله رفع ایلمکدرکه خلاف مشی
ومرضا ونسا رفتاری کبی اولمیه (والصبب) بولفظك معناسی (الحدور) دیمکدر * حدور
حانك فتحیله جای نشیب دیمکدر * حانك ضمیله حدور نزول معناسنه در مصنف
صبب جای نشیب معناسنه اولدیغنی بیان ایچون دیرکه (تقول) سن دیرسن
(انحدرنا) بر نازل اولدق (فی صبوب وصبب) مکان منحدره یه پس صبب وصبوب
معنای واحده در (وقوله جلیل المشاش برید) یعنی جلیل المشاش قولنك قائلی
مشاش دیمکله مراد ایدر (رؤس المناکب) دیمکدرکه پس جلیل المشاش دیمك جلیل
رؤس المناکب دیمك اولور یعنی اموزباشلری عظیم دیمکدر (والعشرة) بولفظك
معناسی (الصحبة) دیمکدر یعنی همنشین اولمقدر (والعشیر) بولفظك معناسی
(الصاحب) دیمکدر یعنی معاشر معناسنه در معلوم اوله که قبیله معناسنه اولان
عشیره لفظی عشرتدن مأخوذ اولمق احتمال قریبدر زیرا رجال قبیله بربریله صحبت
ایدر (والبدیهة) بولفظك معناسی (المفاجاة) دیمکدر یعنی بدیهه اکسزلك
معناسنه در (یقال بدهته بامر) یعنی بن اکسزلك برشیئه راست کلدم دینلور (ای
فجأته به) یعنی بدیهه دیمك فجاءة دیمکدر (الحدیث السابع) حدثنا سفیان بن وکیع
حدثنا جمیع بن عمرو بن عبد الرحمن العجلی) عینك کسری وجیمك سکونیله عجله منسوبدر
عربدن قبیلهٔ عظیمه در (املاء علینا من کتابه) مصنف بیوررکه سفیان دیدیکه جمیع
بزه کندی کتابندن قرائت ایتدیکی حالده بوحدیثی خبرویردی (قال حدثنی رجل
من بنی تمیم من ولد ابی هالة زوج خدیجة یکنی اباعبد الله عن ابن ابی هالة عن الحسن
ابن علی رضی الله عنهما) امام حسن رضی الله عنه حضرتلرندن راوی اولان ابن ابی
هاله دن کنیه سی اباعبد الله اولان ابی هاله اولادندن بنی تمیم قبیله سندن بررجل
بوحدیثی بکا خبرویردی دیدی * جمیع معلوم اوله که امام حسن رضی الله عنه
حضرتلری رسول اکرم افندیمز حضرتلرینك سبطیدر * اهل جنت شبابنك سیدیدر
کنیه سی ابو محمددر * لقبی تقیدر هجرتك اوچنجی سنه سی رمضان شریفك
اواسطنده تولد ایتدی * پدرلری امام علی کرم الله وجهه شهید اولدیغی ساعت قرق
بیك مقداری کمسنه کندودن بیعت ایتدیلر * هجرتدن قرق برسنه مرورندنصکره
امور خلافتی معاویه یه تسلیم ایدوب رسول اکرمك کلمات شریفه لرین تحقیق ایچونکه
بیورمشلرایدی * ان ابنی هذا سید ولعل الله یصلح به بین فئتین عظیمتین من المسلمین
وقرق بش تاریخنده عازم دار بقا اولدیلر * نسل ذکرلری حسن بن حسن
وزید بن حسندن باقی ومنتشر اولدی * رضی الله عنهم اجمعین * امام حسن
حضرتندن راوی اولان ابن ابی هاله دن مراد ابی هاله نك حفیدیدر * میرك شاه دیدیکه

اسمی هنددر پس بو مقامده ابن ابی هاله هند بن هند بن هند درکه هند اول راوی وهند
ثانی ربیب رسول اکرم هند ثالث ابو هاله در * پس مذکور ابن ابی هاله دن راوی
اولان رجلدن مراد عسقلانی دیدیکه * رجل مذکور ابو عبد الله التمیمی درکه
احوالی چندان معلوم دکلدر * فقط ابی هاله اسباطندندر (قال سألت خالی) امام
حسن رضی الله عنه بیوردی والدم فاطمة الزهرآء رضی الله عنها حضرتلرینک لام
برادری اولان (هند بن ابی هاله) دن سؤال ایتدم * پس بو هنددن مراد رسول اکرمک
ربیبی اولان هند بن ابی هاله که والده سی خدیجة الکبرا در * معلوم اوله که خدیجة
الکبری رضی الله عنها رسول اکرم حضرتلرینه جمله دن اول ایمان کتوردیکی علما
ما بیننده متفق علیه در * رسول اکرم حضرتلری یکرمی بش یاشنده وخدیجه نک
قرق تمام اولمشدیکه ما بینلرنده عقد ازدواج واقع اولدی * وهند مذکوره رسول
اکرمک حجر تربیتلرنده نشو ونما بولدی ورسول اکرمک ابراهیمدن ماعدا ذکور واناث
اولادی جمله سی خدیجه دن اولدی * ورسول اکرمک تحت نکاحنده یکرمی بش سنه
قالوب سنین عمری التمش بشه بالغ اولدقده مکه ده نبوتک اونجی سنه سنده دار بقایه
ارتحال ایتدی وجبل حجونده دفن اولندی رضی الله عنها (وکان وصافا) حضرت
امام بیوردیکه هند مذکوره کما هو حقها برشیئی وصف ایتمک عادتی ایدی (پس حضرت
امام رسول اکرم حضرتلرینک اوصافنی هنددن سؤال ایتدیکه کنهی ایله بیان ایلیه
(عن حلیة رسول الله صلی الله علیه وسلم) حلیه حانک کسری ولامک سکونیله هیئت
وشکل معناسنه در پس هند مذکوره رسول اکرمک اوصافنی لایقی اوزره ضابطه
وشرف خدمتلریله مشرفه اولدیغندن ناشی شمائل کریملرینه واقف اولمغله حضرت
امام اندن سؤال ایلدی (وانا اشتهی ان یصف لی منها شیا) امام بیوررکه ابن ابی هاله
رسول اکرمک بعض اوصاف جمیله لرین وصف ایلمسن استرایدم (اتعلق به) یعنی هند
مزبوره حلیهٔ رسول اکرمی بیان ایتمسن استرایدم * تا که اول وصفه تشبث ایدوب
آنی خزینهٔ خیالمده حفظ ایلیم * وانکله تخلق ایلیم * امام حسن رضی الله عنه
حضرتلری رسول اکرم حضرتلرینک انتقاللرنده سنی تمیز کامله بالغ اولمیوب حفظ
اشکال وضبط صورته قادر اولمغله کلام مذکوری تکلم ایتدی (فقال) هند بن ابی
هاله بیوردی (کان رسول الله صلی الله علیه وسلم فخما) یعنی رسول اکرم حضرتلری
حد ذاتنده عظیم القدر ایدی (مفخما) رسول اکرم صدوربنی ادمده معظم وجمال
پرکمالنه نظر ایلین ناظرینک قلوبنده مفخم ایدی (یتلألأ وجهه تلألؤ القمر لیلة البدر)
آیک اون دردنجی کیجه سنده قمر بغایت نورانی وتمام اولدقده قمره بدر اطلاق اولنور *
یعنی رسول اکرمک وجه کریملری غایت نورانی ولامع اولمغله لیلهٔ بدرده قمر لمعان ایدر
کبی وجه شریفلری لمعان واشراق ایدر ایدی * معلوم اوله که رسول اکرم احسن

مخلوقات والطف کائنات اولوب هرکز عالمده اکا مماثل برموجود یوق ایکن چهرهٔ
بی نظیر * وروی دلپذیرلرنی * قمره تشبیه عادت شاعران اوزره مبنیدر * پس ابن ابی
هاله نک تشبیه مزبوردن مقصودی حضرت رسالت پناهک وجه شریفنک حسن
ولمعاننی تعلیم وتمثیل طریقیله سامعینک ذهنلرینه تفهیمدر (نظم) هم آنی ابن ابی هاله
دیدی * بدر رخساری قمر کبی ایدی * لیلهٔ بدرده اولیجق جرم قمر * نیجه رخشان ایسه
اول عارض تر * شویله تابان ودرخشنده ایدی * مهر انور کبی تابنده ایدی * افتاب
رخ رخشان نبی * ماهتاب ایلرایدی تیره شبی (نظم) حق نما آینه در روی نبی قرشی *
نیجه تشبیه ایده یم وجهکه ماهی کنشی * رحم عالمدن آنک طوغمدی مانندواشی *
چون طوغوب طوتدی جهان یوزینی حسننک کنشی (اطول من المربوع) رسول
اکرم حضرتلری معتدل القامه ایدی (نظم) کورمدی خازن باغ جنات * اویله برسرو
ملایم حرکات * نیجه اولسه وسط قد رسول * امته واسطهٔ حق ایدی اول * کوییا
اول رسلک پادشهی * کابن حسن ایدی یا سرو سهی * باغ فردوسدن انک بوئی بل *
اولدی بالاسنه طوبا مائل * معلوم اوله که اطول من المربوع روایتی کان ربعة من
القوم دیمکدر * یعنی رسول اکرم حضرتلری کمال اعتدال قامت ایله قومندن ممتاز
اولدیغیچون بو حدیثده اورته بیلودن اوزنجه دیو تعبیر اولندی (نظم) حضرت شارع
خاص الخاصک * یعنی اولدریتیم اخلاصک * ذکل ایدی بوئی هم شویله طویل * کا وله
اندامی پریشان بوئی بل * متفرق اوله بالا القدن * شاه عرعر کبی اعضای بدن * سیر
ایدن معجزهٔ قامتنی * دیدی هب مدح ایدوبن حضرتنی (واقصر من المشذب) غایت
طویل اولوب لحمی ناقص ولاغر اولان کمسنه یه مشذب دینور یعنی رسول اکرم زیاده
طویل دکل ایدی قنیکه بیوررکه مشذب متفرق معناسنه درکویا غایت طویل اولان
کمسنه نک اعضاسی بربرندن تفریق اولنمشدر (عظیم الهامة) رسول اکرم
حضرتلرینک رأس شریفلری عظیم ایدی (رجل الشعر) رسول اکرم حضرتلرینک
شعر شریفلری قورجق ایله دوز ما بیننده ایدی (ان انفرقت عقیصته فرقها)
بو مقامده عقیصه دن مراد شعر رأسدر یعنی رسول اکرم حضرتلرینک رأس شریفنده
اولان شعر شریفلری بنفسه ایکی بلوک اولسه خالی اوزره ابقا ومبارک باشلرینک
ایکی جانبنه ارسال ایدرایدی واول متفرق اولان شعری جمعه تقیید ایتمزلر ایدی (والا)
یعنی موی مبارکاری بنفسه متفرق وایکی بلوک اولمسه (فلا) یعنی شعر شریفلرنی
تفریق وباشلرینک ایکی جانبنه ارسال ایتمیوب مجموع اولدیغی حال اوزره ترک ایدرلر
ایدی حاصلی کشاده اولان شعرک عقصی ومعقوص اولان شعرک فتحی ایله تقیید
بیورمزلر ایدی (نظم) اتفاق ایتدیلر اشراف عرب * که اوشاه رسلک صاچلری هب
* سمع باکینه چو تار عنبر * بصبر ابر کوریتوردی اکثر * هم اول افلاک جلالک ماهی *

زلفنی درت بولردی کاهی * ایکی جانبدن ایدوب ایکی بلوك * دوش پاکینه براغردی
چوزلك * کاه اوکیسولرا یچنده کوشك * چقاروب خلقك الوردی هوشك * کاه
اول طرهٔ عنبرنسبی * دوشرردی قولغی اوزره نبی * بو سنونك نوری ایدردی هرآن *
تا اوزلفك ارهسنده لمعان (یجاوز شعره شحمة اذنیه اذا هو وفره) یعنی رسول اکرم شعر
شریفلرینی تکثیر ایتدیکی وقتده مبارك قولقلری یمشاغنی تجاوز ایدر ایدی (ازهر
اللون) ابن حجر بیورر که حمرت ایله مخلوط اولان بیاضه ازهر دیرلر یعنی رسول اکرم
حضرتلرینك لون شریفلری احسن ایدی (نظم) اتفاق ایتدی بو معنیده امم * ازهر
اللون ایدی فخر عالم * مصحف حسن ایدی اول وجه جمیل * خط رخسارهسی
نص تنزیل * وجه براقنك اصحاب صفا * حمرتی غالب ایدی دیر حتی * کل یوزندن
اوتانوب آب حیات * مسکنك ایتدی ورای ظلمات * (واسع الجبین) جبهه نك یمین
وشمالنده صدغ ایله حاجب ما بیننده اولان موضعه جبین دیرلر یعنی رسول اکرمك
جبینی کشاده وطولا وعرضا ممتد وکشیده ایدی (نظم) یعنی اول جبههٔ خورشید اثر *
نتکم چشمهٔ مهر خاور * واسع بالضیا کستر ایدی * فلك حسنده مه انور ایدی * آنك
ایتمشدی جناب خالق * کرمندن یوزك آق آلنك آچق * نعجب اولسه اکر جبههٔ پاك *
روشنا بخش عیون افلاك * نص تنزیل ملاحتده عیان * والضحی ایدی شریف النبی
همان (ازج الحواجب) بعضلر طرفی طویل اولان حاجبده تقوس وجیده لکه ازج
دیدیلر بعضلر حاجبلرك رقیق اولوب کوزقویروغنه منتهی اولنجه ممتد اولمسنه ازج
دیدیلر حاجب فارسیده ابرو ترکیده قاش دیمکدر (نظم) بو یله نقل ایتدی حکیم ابن
حزام * خم ابروی رسول علام * کوسترشده یدی هلا ایله شریك * ماه نو کبی
طویل وباریك * جکمه پرکار ازل آکه مثال * قشی پرکارینه بکزردی هلال * سورهٔ
فتح ایدی اول حلیهٔ ماه * مدابروسی ایدی بسم الله * قاب قوسین تذکرده عیان *
غرض اول قاشی کمان ایدی همان * قشلرك وصف ایده مز اهل مقال * صرف ایدرسه
نقدرانجه خیال * تیغ توحید ایدی ابروی رسول * کورینوردی ایکی سیف مسلول
حاصلی انجه وطولانی ایدی * کوییا دستهٔ ریحانی ایدی (سوابغ) کامل وتام معناسنه
یعنی رسول اکرم حضرتلرینك ابرولری بغایت طویل ورقیق ومقوس وزیاده کامل
وتام وبری برینه ملاقی اولغه قریب اولمش لکن ملاقی اولمش ایدی (نظم) بی قرین
ایدی هم اول بدر جبین * نتکم آینهٔ شرع مبین * اول کوزل قاشلری محرابی انك *
قبله کاهی ایدی هب دنیانك * قیدنه صید قلوبك بامکر * ایکی قلاب ایدی اول ابرولر
غرهنك بوکدی بلنی بی تکلیف * کوکده اول خنجره ابروی شریف (فی غیر قرن) ابرولر
بری برینه متصل اولمغه قرن اطلاق اولنور * یعنی رسول اکرم حضرتلرینك
ابرولری چاتق دکل ایدی * رسول اکرم حضرتلرینك ابرولری وصفنده صحیح اولان

بورواتیندر * امام معبد روایتنده رسول اکرم حضرتلرینك ابرولری بر برینه
متصلدر دیدی * توضیح بودر که ظاهرا رسول اکرمك ابرولری بر برینه متصل
کورینوردی * لکن امعان نظر اولندقده ایکی ابرولری ما بیننده بر فرجهٔ رقیقه
محسوس اولور ایدی * پس ابروی همایون بحسب الظاهر بر برینه مقرون وبحسب
الواقع غیر مقرون ایدی (نظم) دخی مالك بن ابی هاله دیدی * ماه نو کبی آچق قشلی
ایدی * ایکی ابرولرینك آرهسی هم * سیم خالص کبی ایدی هردم * قاشلرین آرهسین
ایتمشدی خدا * اوج افلاك شریعتده سها * قاشنك کوشهٔ پیچ وتابی * جامع حسنك
ایدی محرابی (بینهما عرق یدره الغضب) عرق عینك کسری ورانك سکونیله
فارسیده رك وترکیده طمر معناسنه در لکن عرق مجوف ودم ایله مملو اولمیان طمردر
یعنی رسول اکرمك ایکی ابرولری ما بیننده بر طمر وار ایدیکه غضب اول طمری
تحریك ایدوب حین حللرنده اول طمر محسوس دکل وقت غضبلرنده نمایان اولوردی
(نظم) دخی سیمای شریفنده آنك * بلنوردی غرضی اول شاهك * نور ایدی آینهٔ
وجه نبی * ظاهر اولوردی رضا وغضبی * کندو نفسی ایچون اول پاك نسب * ایتمدی
کمسه یه عمرنده غضب * اولمدی هرکز اولعل ناباب * هیچ کمسه یه جهانده شکراب
(اقنی العرنین) عینك کسری ورانك سکونی ونونك کسری بعده یا بعده نون ایله
عرنین برون معناسنه در وعرنین برونك ایکی قاش بولشدیغی یرلك التنده اولان
جانبیدر که قوت شم آنده در اقنی انفك عرنین دینلدیکی محل فی الجمله مرتفع اولمسیدر
یعنی رسول اکرم حضرتلرینك انف شریفنك حاجبینك مجمعنه قریب اولدیغی یر سهل
یوکسك ایدی (نظم) شو اقدر خوب ایدی اول انف شریف * ایده مز اهل معارف
تعریف (هم اوبنی قاشی ما بینی ایله) کاف ها شکلی ایدی عینی ایله) سدرهدن آیریجق
روح امین * کل کبی قوخوسن آلوردی همین * دائم ایلردی اودولتله مشام * قرب حق
رایحهسن استشمام (له نور یعلوه) رسول اکرم حضرتلرینك انف شریفلری ایچون
بر نور وار ایدیکه انفه عالی اولمشدی (یحسبه من لم یتأمله اشم) اشم انفك قصبهسی
بلند واعلاسی هموار واوجی پست اولمقدن عبارتدر یعنی رسول اکرم حضرتلرینك انف
سعادتنه کماهو حقه نظر وتأمل ایتمدن وهلهٔ اولیده نظر ایدن کمسنه رسول اکرمی
اشم ظن ایدردی * اما امعان نظردنصکره اقنی اولدقلرینه عالم اولورلردی (نظم)
مه جبین دی اونبی نور شریف * خوب وهموار ایدی موزون ولطیف * حاجبینینه
قریب اولدیغی یر * بر سهل یوکسك ایدی دیر جابر * کورینوردی او نبی العربی
* قرشودن مرتفع الانف کبی * انی ایتمشدی خدای متعال * او مهك اوج جمالنده
هلال * کوییا انف حبیب الرحمان * غنچهٔ ورد سفید ایدی همان (کث اللحیة)
رسول اکرم حضرتلرینك صقال شریفلری عظیم ایدی (نظم) اول خداوند خداوندانك

یعنی اول ذات عظیم الشانك * ریش پاكیزه اصولی چوغیدی * قتی چوق
تاریاضی یوغیدی * دخی اجماع ایله مردان اله * دیمش اول لحیهٔ مشکین سیاه *
نه قورجق نه درازایدی قتی * اعتدال اوزره ایدی هرجهتی (سهل الخدین) سهل دوز
خدوخ معناسنه در یعنی رسول اکرم حضرتلرینك مبارك رخلری هموار ایدی
مرتفع ویری دکل ایدی (نظم) معجزاتی رخنك بالاجمال * ایده مزنقلنی عقل فعال *
شولقدرخوب ایدی اول وجه جمیل * عاشق حسن جمالیدی جلیل * عرض حسن
ایتسه او مخدوم خلیل * یوسفی اکزایدی اسرائیل * واضح ایتمشدی او یوزدن فتاح
نیدوکن آیت فیها مصباح (ضلیع الفم) رسول اکرم حضرتلرینك دهان شریفلری
عظیم ایدی یعنی قوت فصاحت ووسعت بلاغتنه اشارتدر * حتی رسول اکرم
حضرتلری مخارج حروفه اول مرتبه ده تکلم ورعایت ایدرلرایدیکه غیر فصحانك
قدرتندن خارج ایدی (نظم) نطقه کلسه او سخندان بسیم * رشك ایدردی کلماتنه
کلیم * لعل جان بخشی اولنجه کویا * امر نوردی لبنه آب بقا * شویله مطبوع ایدی اول
فم بهتر * کاکه میال ایدی بالطبع بشر * سرصنع ایدی او انسان لطیف * برنمونه یدی
اکا نظم شریف * مکر اولمشدی او لعل ممتاز * حقهٔ لؤلؤ صنعد وقهٔ راز * قتی
شرمنده او دیش سندی * قهقهه ایتمدی هیچ دیرلر ایدی * خنده سی ایدی تبسم
اوکلك * یعنی سلطان ملوك رسلك * شویله محجوب ایدی او سدره جناب * که ملك
باقمغه ایلردی حجاب * ابن عباس دیر اول خاص خدا * کولمکه ایلرایدی استحیا (مفلج
الاسنان) رسول اکرم حضرتلرینك مبارك اون دشلری انجو کبی دانه دانه ایدی
(نظم) دشلری صاف ایدی هم سیرك ایدی * رشتهٔ دانهٔ دردن یك ایدی * کویا
اول دردندان نفیس * ایکی مصرع ایدی موزون وسلیس * اکا اولمزدی محصل هم سر
کان امکانده اولان کوهرلر * اوله لی چرخ زمین دیبدا * انبیا الیجره او دریکتا (دقیق
المسربة) رسول اکرم حضرتلرینك صدر سعادتندن سرهٔ سعادتنه دك اینجه خط کبی
مویلری وار ایدی (نظم) صحف صدرنده الف کبی او خط * مویدن چکمشیدی
خامه فقط * تار عنبر کبی او موی سیاه * برا شوردی نته کم هالهٔ ماه (کان عنقه جید
دمیة فی صفاء الفضة) جید عنق معناسنه در * دمیه دن مراد مطلقا صورتدر
مصورلر تصویر ایتدکاری صورتك اعضاسنده کی اهتمام وحسن وبهاسنه صرف
قدرت ایدرلر * کذلك وصافلر برشیئی حسن بلیغ ایله توصیف وجمال اتم ایله تعریف
مراد ایتسه لر اول شیئی صورت مصوره یه تشبیه ایدوب کمال حسنك بیان وتفهیم
ایدرلر بو مقامده دخی رسول اکرمك عنق شریفلرینی جید دمیه یه تشبیهدن مقصود
عنق مبارکلرینك غایت اعتدال ونهایت حسن وجمال اوزره اولدیغنی بیاندر *
یعنی رسول اکرمك عنق مبارکلری غایت لطیف ومعتدل وکموش کبی براق وصاف

ایدی

ایدی (نظم) بوینی غایتده لطیف ایدی انك * حسن العنقی ایدی دنیانك * غالب
اولمشدی او کردان کزین * شمع کافور سراپردهٔ دین * انی خلق ایتمشیدی حق ممتاز *
اعتدال اوزره نه کوته نه دراز * کردن پاکنه دیرلر شراح * هرکز ایتمزدی اثر شمس
ورباح * طوق کردانی ایدی حب خدا * عنق پاکنده ردا ایدی رضا (معتدل الخلق)
رسول اکرم حضرتلرینك جمیع اعضاسی متناسب وجمله اجزاسی مطبوع ومحبوب
ایدی (نظم) ایلمشدی انی خلاق ازل * حسن واخلاقده بی مثل وبدل * صدف صنع
الهده عیان * درشهوار ایدی بردانه همان (بادن متماسك) بادن ضخم معناسنه درکه
فارسیده بزرك وترکیده بیوك دیمکدر پس ضخامت کاه اعضا بیوك اولمقدن وکاه
سمن وفربه لکدن اولور * رسول اکرم حضرتلری سمن ایله وصف اولنمامشدر بادندن
مراد رسول اکرم حضرتلرینك اعضای شریفلری بزرك ایدی * متماسك اول کمسنه
درکه بعض اعضاسی بعض اعضاسنی امسال ایدوب طوتمش کویا حد اعتدالدن
اخراج ایتمش اوله * ایدی رسول اکرم حضرتلرینك اعضای شریفلری بیوك اولدیغی
سموز اولدقلری ایچون اولمیوب اعضالرینك ضخامتی اعتداللرینه مانع دکلدر *
یعنی رسول اکرم حضرتلرینك وجود شریفلرنده اولان لحم شریفلری صیقی اولوب
مسترخی دکلدر * حاصل کلام رسول اکرم حضرتلری سمن ونحافت ماببننده در
(نظم) دیدی اصحاب ایله ارباب حرم * لحمی اول جسم شریفك هردم * تازه کل کبی مطهر
ایدی هب * بدن پاکی مصفا ایدی هب * عهد ایام جوانی کبی تا * تر وتام تازه ایدی
اول اعضا * یعنی کندکچه او کلزار جمال * تازه لنمکده ایدی غنچه مثال دیکر
جسمنك لحمی خفیف ایدی تمام * لحم وشحم اسی دکلدی او همام * صقین ای عارف
مقبول شناس * انی غایتده نحیف ایتمه قیاس * همدخی اول سند شرع مبین *
اویله ظن ایلمه کیم اوله سمین * نه ضعیف ونه قتی اتلو ایدی * معتدل بر اولود و اتلو ایدی
لحم وشحمن دیدیلر اهل درون * بر برندن نه فزون ایدی نه دون * اعتدال اوزره ایدی
پاك تنی * نوره غرق ایدی سراپا بدنی (سواء البطن والصدر) رسول اکرمك مبارك
بطن وصدری مساویدر * یعنی بطنی صدری اوزرینه وصدری بطنی اوزرینه زائد
دکلدر (نظم) پرده داران شبستان ادب * قارنی کوکسیله برابر ایدی هب *
پاك بطنیله او نازك سینه * خوب هموار ایدی بربرینه * حاصلی دوب دوز ایدی
آینه وش * صاف ویکسان ایدی اول ای قردش * نور محض اولسه نوار جسم رسول
شعلهٔ شمع تجلا ایدی اول * صفحهٔ سینه سك ایتسه مفتوح * عالمی قیلرایدی فیض
وفتوح * عشقه اولنجه محل تشریف * نیچه اولمق کرك اول صدر شریف (عریض
الصدر) رسول اکرم حضرتلرینك صدر سعادتلری واسعدر (نظم) سینه سی غایت ایله
واسع ایدی * نور ساطع کبی هم لامع ایدی * وسعت صدرینه یتزمی کواه * صغدی

آنده بو قدر سر الله * فیض نورا یتسه نوار صدر رسول * مخزن نور هدایت ایدی اول * یعنی اول صدر ذوی الحالاتی * ایتدی مرآت تجلیاتی (بعید ما بین المنكبین) رسول اكرم حضرتلرینك ایكی دوشلرینك ما بینی وسعتلیدر (ضخم الكرادیس) رسول اكرم حضرتلرینك مفصلده مجتمع اولان استخوانلری عظیمدر (نظم) اتفاقی بودر در عرفانك * كم سردوش همایونی آنك * غیره نسبت بیوك ایدی دیدیلر * جسم پاكینی كورن اهل نظر * وصف ایدنلر او معالی نسبی * دیدیلر ابری كوكلیدی تنی * احتشام شرف ذاتندن * اوتانوردی فلك برق افكن (انور المتجرد) رسول اكرم حضرتلرینك اعضای نظیفه سی ثیابدن برهنه اولدقده * غایت نورلی و براقدر متجرد معری معناسنه در * ولسان تركیده صویلمش دیمكدر (نظم) جسم تابندهٔ محبوب خدا * صاف ایدی مهر منور كبی تا * كویا قلزم انوار ایدی اول * صدف لجهٔ دیدار ایدی اول * هم او محبوب مسلم اسلوب * بدن آچلسه اولوردی محبوب * نوردن سرو ایدی اول سیم اندام * نوله دیرایسم عمود اسلام * یاری سیرایتمكیچون بی تكلیف * جمله چشم ایدی اول جسم لطیف * نوره بنكزردی تن بی مویی * نیجه مدح ایده یم اول پهلویی (موصول ما بین اللبة والسرة بشعر یجری كالخط) لبه لامك فتحی و بانك فتح و تشدیدیله سینه نك فوقنده اولان نقره یه یعنی چقوره دیرلر * رسول اكرمك لبه و سره سی ما بینی شعر ایله اولشمشدر * اول منوال اوزره كه رقت و طولده اول شعر خط كبی ممتد اولور * بو مقامده بیان اولنان شعر رقیق المسربه كلامنك معناسیدر (نظم) دخی كوكسنده ایاذ خرملك * اوغزال حرمك نافه دلك * خط چكلمش دی سیاه قلملردن * نقل ایدرلر بونی عاقللردن * لوح محفوظ ایدی اول صدر نكو * اكا كویا قلم اولمشدی او مو * صدر پاكنده دكل موی رسول * آیة الكرسی ایدی عرشده اول (عاری الثدیین والبطن مما سوی ذلك) ثدیین فارسیده پستانلر و تركیده ممه لر دیمكدر * یعنی رسول اكرمك مبارك ثدیلرنده و بطننده مسربه دن غیری شعر یوق ایدی * مراد بودر كه مبارك ثدیلرنده لحم اولمیوب سائر بدنلریله برابر ایدی (نظم) شو لقدر داغ ایدی اول صدر كبیر * انی صانوردی كورن بدر منیر * اولمسه سینه سی ینبوع حكم * لوحه یزمزدی بو احكامی قلم * دخی كوكسنده وقرننده انك * قلی یوغیدی او نازك بدنك * یوغدی مسربه دن غیری قلی * دیدیلر وصف ایدن اوصاف بدنی (اشعر الذراعین والمنكبین واعالی الصدر) ذراع مرفقدن اصابعه وارنجه قول تعبیر اولنان عضودر منكب بازو و كورك كوكاری جمع اولان موضعدر كه فارسیده دوش و تركیده اموزدیرلر اعالی اعلانك جمعیدر كه فوق معناسنه در صدر سینه دیمكدر * یعنی رسول اكرمك ذراعلرنده و منكبلرنده و صدرینك اعلالرنده شعر كثیر وار ایدی (نظم) اموزنده وار ایدی مثله ابو * نافهٔ مشك كبی بر نیجه مو * مبتلا ایدی او مویه اكثر * نقدروار ایسه كوریلر (طویل

الزندین) بلك استخوانلرینك طرفلرینه زندین دیرلر * رسول اكرم حضرتلرینك مبارك بلكلرنده اولان ایكی استخوانكه بری اصل ابهامه و بری اصل خنصره ملاصقدر طویل ایدی (نظم) جمله اعضای شریف نبوی * بری بریندن ایدی تندقوی * حاصلی خوب ایدی هر عضوی انك * جمله آیاتی كبی قرءآنك (رحب الراحة) رحب واسع معناسنه در راحه ال آیه سی دیمكدر * یعنی رسول اكرمك مبارك اللری آیه لری واسع ایدی زیرا وسعت راحه علامت سخادر (نظم) اللری آیه سی اول سلطانك * منبع جود وسخا ایدی آنك * واسع پاك ایدی نازك مرغوب * برك كل كیبی لطیف و محبوب * پنجه سنده یدی آنك شام و سحر * قبضهٔ قوس قضا ایله قدر * هم دیدی وصف ایدن اول اللری) مشك بوی ایدی الی آیه لری (مرحبا ایلسه بركسیه كر (دولت عزت ایله پیغمبر دویولوردی نته كیم ورد چمن * اول كشی رایحهٔ طیبه دن * جانله اولمشدی الحاصل * ید بیضاسنه موسی مائل (شثن الكفین والقدمین) رسول اكرم حضرتلرینك مبارك اللرینك وایقلرینك پرمقلری فرموده ایدی (سائل الاطراف) سائل طویل معناسنه در اطرافدن مراد اصابعدر * یعنی رسول اكرمك مبارك پرمقلری علی وجه الاعتدال طویل ایدی (او قال شائل الاطراف) ابن ابی هاله بیورركه امام حسن یاخود شائل الاطراف دیدی * شائل ارتفاع اصابع معناسنه دركه منقبض مقابلیدر حاصل معنی رسول اكرمك كفینی و قدمینی و باقی اطرافی فرموده ایدی دیمكدر (نظم) بو طفیل اول فضلای سرحیل * دیدی جانیله اولوب آكه طفیل * هر برانكشت همایونی آنك * قلم صنعی ایدی مولانك * دست زیباسی قضا قسمت ایدی * یدعلیاسی قدر قدرت ایدی * نخل فردوسده دی بالاسی مكر * سبدن شاخلر ایدی پرمقلر * خامه وش هر بری موزون و طویل * میل مفتاح در لطف جلیل * یازمشدر قلم ربانی * خامه انكشتنه آنك ثانی * ساعدی بسمله شكلیدر همان * اكان والقلم اولمشدی بیان * دست عیسایه صونردی كاسی * فن احیاده ید طولاسی * بویله دیر صاحب احیای علوم * یانه وارسه اكر بر معصوم * لطفله او خشاسه اول كان كرم * یعنی سلطان سلاطین امم * سائر اطفالك ایچنده او صبی * حاصل ایلردی متاع ادبی * قوخوسندن بولنوردی فی الحال * كا كال سوردی رسول متعال * نیجه كون كتمزایدی رایحه سی * مشك تركیبی اولوردی نفسی (خمصان الاخمصین) قدمدن بر موضعدر كه زمینه باصدقده اول موضع زمینه دوقنمزا كا خمص دیرلر * خمصان اول قدمدركه آنك اخمصی اوله * یعنی رسول اكرمك قدملرینك اسفلی زمینه دن مرتفع ایدی اعتدال اوزره (مسیح القدمین) رسول اكرمك قدملرینك ظاهری غایت هموار ایدی و هر كز اوزرلرنده وسخ وانكساردن اثر یوق ایدی (ینبو عنهما الماء) رسول اكرمك ظهر قدملری زیاده مستوی اولوب و خشونتی اولمغله اوزرلرینه

صودوكاسه طورميوب هرجانبه روان اولوردى شيخ جزرى بيورركه مسيح القدمك
معناسى مبارك آياقلرينك لحمى خفيف ايدى (اذا زال زال قلعا) رسول اكرم
مبارك قدملرينى حين مشيده زميندن رفعى وقتنده رفع قوتيله رفع ايدرايدى (يخطو
تكفيا) رسول اكرم حضرتلرى مشى ايلدكلرنده مطلوب اولان سمته توجه ايدوب
يمين وشماللرينه ميل ايتميوب قداملرينه ميل ايدرلرايدى (ويمشى هونا) رسول اكرم
وقار وسكونت اوزره مشى ايدرايدى * وقدملرين زمينه ضرب ايتميوب وكفشلرينك
صداسى اولمديغى حالده تواضع اوزره مشى ايدر ايدى (ذريع المشية) ذريع سريع
معناسنه واسع الخطوة معناسنه دريعنى رسول اكرمك مشى سريع وخطواتى وسيع
ايدى شووجهله كه كويا زمين زيريالرنده طوررلرايدى مع هذا هون اوزره عجله ايله
دكل ايدى (اذامشى كانما ينحط من صبب) رسول اكرم مشى ايلديكى وقتده كويامكان
بلنددن نزول ايدرايدى (نظم) هم اوسرمايهٔ فضل وشرفك * سلف اشرافنه خيرالخلفك
ديدبلر وصف شر يفنده بنه * بوريسه مائل اولوردى اوكنه * بوهريره ديدى اوفخر
كرام * قتى سرعتله ايدرايدى خرام * عاشق ايتمشدى انى رؤيت رب * صوكبى تيزرو
اولسه نجب * نره به كتسه اومه قرشى * پرچم حورايدى جاروب كشى * كاسه
رفتاره قدم محترمى * كويبا ارضى دوررردى قدمى * يعنى يوكسكدن ايدركيبى نزول
يوريسه نازله كلوردى رسول * نوله دال اولسه اوقدمقبول * صفحهٔ صنعه الف
لام ايدى اول * مزد پابينه ويرردى صلوات * قطب افلاك سريع الحركات * مدحى
سبحهٔ سكان فلك * نعتى اوراد مجركاه ملك (واذاالتفت التفت جميعا) رسول اكرم
برشيئه التفات ايلدكلرنده جميع بدن وجمله اندام وتنلرى ايله اقبال وتوجه ايدرلرايدى
(نظم) دونوب اطرافنه قلدقچه نظر * سجده ايلردى جمادات وشجر * نره يه دونسه
اوقدچالاك * حاصلى بيله دونردى افلاك (خافض الطرف) خافض رافعك ضديدر
طرف عين معناسنه در * يعنى رسول اكرم حضرتلرى بلاسبب اطراف وجوانبه
باقمزايدى بلكه هميشه عالم غيبه مشغول اولوب اوكنه نظرايدركبى ايدى (نظره الى
الارض اطول من نظره الى السماء) رسول اكرم حضرتلرينك روى زمينه نظرلرى
جانب آسمانه نظرلرندن اكثرايدى نهايت تواضع وزياده خضوع وحضرت ذوالجلالدن
غايت حياسندن ايچون خفى اولميه كه ابوداودك عبدالله بن سلامدن رسول اكرمك
اكثر نظرى جانب سمايه ايدى ديو تخريج ايتديكى حديث شريفدن مراد انتظار وحى
واحكام شرعيه نزولنه انتظار وقتنده ايدى ديمكدر (نظم) عين اعلاسنى كاه وبيكاه *
غيره بقدرمزايدى غيرالله * ماسوى اللهه نظر قيلمدى هم * هيچ عيننده دكلدى عالم *
بقسه اول علم لدن سلطانى * رحلك آغزينه كلوردى جانى * دلشكار اولسه نوار
چشم رسول * كحل مازاغ ايله مكحول ايدى اول (جل نظره الملاحظة) جل معظم

معناسنه در ملاحظه كوزه قويرغيله نظرايلمكدر * يعنى رسول اكرم حضرتلرى
اموره مباحيه معظم نظرلرى كوشهٔ چشم ايله نكاه ايدى (نظم) قرة العين خليل
ايدى اوخوب * اكاميراث ايدى چون جذب قلوب * دولت اولمشدى اوكوزلرد ينه *
عين اقبال ايدى حورالعينه (يسوق اصحابه) رسول اكرم حضرتلرى اصحابيله
همراه اولدقده كندولرى جملهنك اردنجه يوررلرايدى صحابهٔ كرامى حفظ وحمايت
وضعفاسنه رعايت وفقراسنه اعانت ايچون * معلوم اوله كه دارمى اسناد صحيح ايله
روايت ايتديكه رسول اكرم حضرتلرى ينم ظهرمى ملائكه ايچون ترك ايدك ديو
اصحابه تنبيه بيورديلر (ويبدر من لقى بالسلام) رسول اكرم حضرتلرى ملاقى اولديغى
كمسنه يه سلام ايله سبقت ايدردى * يعنى اول ملاقاتده سلام ويررايدى زيرا
بوشيوه عادت متواضعيندر سلام ايله ابتداء كلام ايتدكلرينك توجيهنده * بعض
علماء بيوررلر كه سلام ابتداء سنت وجواب سلام فرض اولمغله فرضك ثوابى سنتك
ثوابندن اكثر اولديغنه بناء رسول اكرم حضرتلرى ثواب كثيره نائل اولمغه ملاقى
اولديغى كمسنه يى كندى نفسلرينه ترجيح ايتدكلرندن رديد يلر بعضلر ديديلر كه سلام
خصوصنده قاعدهٔ مقرره بودركه * ايكى مؤمن ملاقى اولدقلرنده ادنى اولان اعلا
اولنه سلام ايله ابتدا ايدرا كرمساوى يسه لرهر برى سلام ايله ابتداء ايتمك لازمدر *
ودخى معلوم اوله كه ابتداء سلام ورد سلامك سنت وفرضيتنده اختلافات كثيره
وارد ر اصح اقوال بودركه ابتداء سلام سنت ورد سلام فرض كفايه در امام ابويوسفدن
مرويدركه برآدم برجماعته سلام ويرسه هر برلرينه فردا فردا رد سلام واجبدر ديدى
اما ابوداود براز حضرت عليدن روايت ايتدكارى بودركه سلام ويريلان جماعتدن
برفرد رد سلام ايلسه سائرندن كفايت ايدر * پس بوروايت قول اصح مؤيددر والله
اعلم (الحديث الثامن) حدثنا محمد بن المثنى) كتب ستهمشايخندندر بصريدر
وشهرتى زمندر (حدثنا محمد بن جعفر حدثنا شعبة عن سماك بن حرب) تابعى
شهوردر سكسان قدر صحابه يه لاحق اولمشدر (قال) سماك ديدى (سمعت جابر بن
سمرة) بن جابردن ايشتدم (يقول) جابر درايدى (كان رسول الله صلى الله عليه وسلم
ضليع الفم) رسول اكرمك مبارك دهانى واسع ايدى كمال بلاغت وتمام فصاحته
علامتدر (نظم) دهنى لعل كبى دولت ايله * اعتدال اوزره ايدى غايت ايله * كوثر
لعلنه ايتمشدى جايل * سلسبيل سركوينده سبيل (اشكل العين) رسول اكرم
حضرتلرينك مبارك ديده لرنده شكله وارايدى يعنى ديده لرين بياضنده براز حمرت
وارايدى * صاحب قاموس ديديكه شكله اولدركه ديده نك بياضى حمرتله مخلوط
ياخود بياضى حمرته مائل اوله (نظم) مست عشق اولغين اول چشم خمار * حمرته
مائل اولوب برمقدار * سينه چاك ايدى رسولك هرآن * اول ايكى قوتلو كوزينه

فرقان * دیده سنده نه ایدی دیرسن اوآل * دخی چشمنده ایدی جام وصال * متصل
اول ایکی چشم شهباز * ساحهٔ عرشه ایدردی پرواز (منهوس العقب) رسول اکرم
حضرتلرینك مبارك اوکچه لرینك اتی آزایدی (نظم) نه فلك اوپه که خاك قدمك *
کوکده طقوزدولنوردی حرمك * زیرپای ایتدی بساطنده خدا * روی پرخالی
غلمانك اکا (قال شعبة قلت لسماك) شعبه دیرکه بن سماکدن سؤال ایتدم (ماضلیع
الفم) بولفظك معناسی ندر (قال عظیم الفم) سماك جواب ویروب دیدیکه دهان
واسع معناسنه در (قلت ما اشكل العین) بولفظك معناسندن سؤال ایتدم (قال طویل
شق العین) سماك جواب ویردیکه چشم خانه سی طویل معناسنه در لکن قاضی عیاض
بیوررکه بومعنی وهمدر * صواب اولان علماء واصحاب عربیه نك اتفاق ایتدکاری
معنادرکه اشكل العین بیاضنده حمرت وارده یکدر * حضرت علی رضی الله تعالی
عنهدن دخی روایت بویله در (قلت ما منهوس العقب) بن بولفظك معناسندن سؤال
ایتدم (قال قلیل لحم العقب) سماك جواب ویردیکه اوکچه نك اتی از اولان معناسنه در
وصلی الله علی محمد وآله وصحبه وسلم (الحدیث التاسع) حدثنا هناد بن السری
طقوزنجی حدیثی سری اوغلی هناد کوفی بزه خبرویردی (حدثنا عبثر بن قاسم) عبثر
دخی بوحدیثی هناده خبرویردی (عن اشعث یعنی ابن سوار) ابن سوارك اوغلو
اشعثدن (عن ابی اسحاق عن جابر بن سمرة قال) جابر بیوردد (رأیت رسول الله صلی
الله علیه وسلم) بن علیه السلامی کوردم (فی لیلة اضحیان) مهتاب کیجه ده (وعلیه
حلة حمراء) رسول اکرم حضرتلرینك قامت شریفلری جامهٔ سرخ ایله آراسته ایدی
(فجعلت انظر الیه) جابر بیوررکه بن کاهی روی رسول اکرمه نظر ایلردم (والی القمر)
کاهی چهرهٔ قمره نظر ایتدم تاکه روی رسول اکرم ایله قمر مابیننده حسن کامل قنغیسی
ایجوندر مطلع اولم (فلهو عندی احسن من القمر) والله بنم عندمده رسول اکرم
حضرتلرینك وجه مبارکلری قمردن احسن ایدی * معلوم اوله که رسول اکرمك
حسن جمالی دیدهٔ عامهٔ مسلمینده مسلم اولدیغی مبین اولوب موجوداتدن احسن
اولمسی متعین اولدیغندن ماعدا مشرکین منکرینك دخی انکاره مجاللری یوق ایدی
لکن معاندین وآلودهٔ حرکاب انکار اولان ملحدین جمال پرکمالك کما هو حقه مطالعه
قیلمزلر ایدی (بیت) کر نبیند بروز شب پره چشم * چشمهٔ آفتابرا چه کناه * پس رسول
اکرمك نوری آفاق وانفسده تابان وپرتو روی فرخنده سی دیدهٔ اولی الابصارده
درخشان وحائز کمالات صوریه اولمقده بی مثیل * وجامع مزایای معنویه اولمغله
بی عدیل * بلکه جمیع انوارانك نورندن مقتبس وبنیان وجود کائنات اول ذات حمیده
صفاتك وجود پرجودی اوزره مؤسس دربازار حسن وبهاده قمر نور مستعاریله
ماتند سیم قحل انکشت مه شکافلرینه بها وعرضکاه جمالده حاشا دعوای برابری ایتمکه

سزا اولمز صلی الله علیه وسلم (الحدیث العاشر) حدثنا سفیان بن وکیع حدثنا حمید
بن عبد الرحمن الرواسی) کنیه سی ابو عوف در کوفیدر ثقه در (عن زهیر) بوزهیردن
مراد زهیر بن محمد التمیمیدر (عن ابی اسحاق قال) ابو اسحاق دیدی (سأل رجل عن البراء
ابن عازب) براء دن برآدم سؤال ایتدیکه (اکان وجه رسول الله صلی الله علیه وسلم
مثل السیف) رسول اکرمك یوزی حسن ولمعانده سیف کبیمی ایدی (قال لا بل مثل
القمر) براء ابن عازب جواب ویروب بیوردیکه رسول اکرمك وجه مبارکی حسن
ولمعانده قمر کبیدر سیف کبی دکلدر (الحدیث الحادی عشر) حدثنا ابو داود المصاحفی
سلیمان بن سلم حدثنا النضر بن شمیل) نضردن مراد ابو الحسن مازنی نحویدر مروه
ساکنلرندندر ثقه در ائمهٔ ستة حدیثنی تخریج ایتمشلر (عن صالح بن ابی الاخضر)
بعض ائمهٔ ستة حدیثنی تخریج ایتدیلر (عن ابن شهاب) اسمی ابو بکر محمد بن سلم
الزهریدر تابعیندندر وفقیه وحافظدر (عن ابی سلمة) اسمی عبد الله در عبد الرحمن بن
عوف الزهرینك اوغلیدر * مدنی وثقه در (عن ابی هریرة) معلوم اوله که ابو هریره
حضرتلرینك اسم شریفنده قرق مقداری اقوال واردر اصحی عبد الرحمن بن صخر
الدوسیدر مقدما کنیه سی ابو الاسود در رسول اکرم عبد الرحمن تسمیه ایتدی غایت
نظیف ابیض اللون واهل صفه دندر رسول اکرمك اخبارینی سائر صحابه دن زیاده حفظ
ایدردی * امام ابو بکر السمعانی دیدیکه اسحاق بن راهویه بیوررکه رسول اکرمدن
احکامه متعلق روایت اولنان اوج بیك احادیثك بشیوزی ابو هریره یه دائردر *
ابو هریره بیوررلرکه اوائل حالمده کندو جماعتمك کوسفندلرینی ایدردم وبرکدی
یوریسی ایله استیناس ایتمشدمکه کیجه اولدقده آنی برشجر اوزرینه وضع ایدوب نهار
اولدقده اول موضعدن اخذ ایدوب انکله ملاعبه ایتدیکم قبیله مده شهرت بولمغله ابو
هریره دیو کنیه ایتدیلر * وابو هریرهنك اسلامی حدیبیه ایله خیبر مابیننده واقع اولدی
ومهاجرا مدینه یه کلدکده رسول اکرم خیبرده بولنمغله خیبر فتحنده ابو هریره حاضر
بولندی * واوج سنه مقداری رسول اکرمك شرف ملازمتلریله مستسعد اولدی *
وشام وعراق وبحرینده حدیث شریف نشر ایتمشدر رضی الله عنه (قال) ابو هریره
دیدی (کان رسول الله صلی الله علیه وسلم ابیض کانما صیغ من فضة) یعنی رسول
اکرمك لون اعضاسی کویا سیمدن ایجاد اولندی زیرا رسول اکرم نورانیت واضاءتی
جامع اولمغله سراپا سیم صافدن دوکلمش جسمه بکزردی * صاغ الله فلانا دیرلر وجه
حسن واسلوب مستحسن اوزره خلق اولنسه * پس تعبیرمذ کورده رسول اکرمك
تناسب اعضا وتمامك اجزا ونورانیت واضاءت لمعانده ازهر اللون اولدقلرینه اشارت
واردر * معلوم اوله که رسول اکرمك لون عامهٔ اعضاورنك کافهٔ اجزالری بیاض ایدی
لکن بعض اجزاسنده شمسك تأثیرندن وکثرت دمدن حمرت حادث اولمغله ازهریت

وامعربت عارضه حاصل اولدی * حاصل کلام بعض راویلرلون اصلیبی وبعضیلرلون
عارضیبی اعتبار ایدوب هر بری عندنده ملحوظ اولان وجهله بیان ایتدیلر * معلوم
اولدیکه رسول اکرمك لونده یاضلق محققدر * غایت مافی البال بعض اجزالری
عارض سببیله ازهر اولمش اوله علما اعلام بیوردیلرکه برکمسنه رسول اکرم اسود ایدی
دیسه کافر اولور * زیرا تواتر ایله ثابت اولان وصفندن غیری وصفله توصیفك مألی
حاشا رسول اکرمك تکذیبنه منجر اولور نعوذ بالله من ذلك (رجل الشعر) رسول
اکرمك موی عنبر بویلری قورجق ایله دوز مابیننده متوسط ایدی صلی الله علیه
وسلم (الحدیث الثانی عشر) حدثنا قتیبه بن سعید حدثنا اللیث بن سعد) عینك
سکونیله در لیث مذکور فقیه وحدیثده امام ایدی امام شافعی دیدیکه لیث مذکور
امام مالکدن افقه ایدی لکن اصحابی فقهن ضایع ایتدیلر ودخی دیدیکه درونمده
برغصه جایکیر اولمشدر که بندن حین موتمه دك مفارقت ایتمزکه لیثك زمانه لاحق
اولدم اکن جمال پرکمالیله شرفیاب اولمدم * ولیث مزبور اکثریا مصرده ساکن ایدی
برکره بغداده رشید مجلسنه داخل اولدقده شرف قدومنی غنیمت بیلوب رسوم
میزبانی وقواعد اکرامی مرعی طوتدقدنصکره هنکام موادعت وزمان مفارقتده
آخر اجازت ارضیهٔ مصریه دن مرفه الحال ومجتمع البال اولمغیچون ایرادات وافره
وقطائع متکاثره تعیین ایتدکده عمال مصرده صورت ظلم وحیف نمایان اولورسه
دست تطاولی دراز ایتمکه اغاز ایدنلرك عزلی وتأدیبی لیث مرقومك دست مشیتنه
مربوط وصلاح حال رعایا وضعفایی مزبورك رأی اصابت پیراسنه منوط قیلدی *
حکایت) اولنورکه رشید حلیله سی زبیده خاتونله که عم زاده سی برکون اثنای
مکالمه ده لسانندن انت طالق ان لم اکن من اهل الجنة عبارتی صدور ایتدی * اهل
بهشت ودوزخ دنیاده متعین اولمیوب بلکه روز فردا ده متبین اولدیغندن طلاقك
وقوعی خوفی شوهر وزنی عظیم حزن وغمه القا ایتمکله بومعمانك حلنی علمای
عظامدن استفتا ایلدکلرنده هیچ برفرد قضیه یه فیصل ویرمکه جرأت ومزبوری بند
غمدن ازاد اتمکه جسارت اتمدی بالاخره لیث بن سعدی دعوت وبوقفلك فتحی آنك
کلید همتنه حواله ایدوب مسئلهٔ مزبورهٔ معضله یی لیثك پیش رای مشکل کشاسنه
عرض ایلدکده لیث لب جنبان استنطاق اولوب شو سیاقده رشیددن استفسار
ایتدیکه * یا امیر المؤمنین عظمت وجلال حضرت خداوند متعال روز جزاده
اولین وآخرین حفاة وعراة دیوان محاسبهٔ اعماله حاضر اولدقلرنده بعضی مظهر لطف
ونعیم وبعضی فتادهٔ چاه جحیم اوله جقلرینه اعتقادك مجزوم ومعاذ الله فرقهٔ ثانیهٔ غیر
ناجیه دن اولمق احتمالندن خوف وبیمك محقق وتمهید ردیکده * رشید دخی میدان
سخنده کمیت جوابه جولان ویروب دیدیکه یا لیث حق بوکه فکر احوال قیامتدن

زهرم چاك وروز بازخواست حضور رب العالمینده مقام خطاب وجوابی واحتمال
عتاب وعقابی ملاحظه ایتدکجه فتادهٔ چاه هلاك اولمغه قریب اولوب شدائد یوم
المیزان خوفندن دل صدپاره م مانند برك خزان لرزان وهمیشه مآل احوال یوم
السؤال دهشتیه منجر اولور دیو هراسان اولدیغم محل اشتباه دکلدر لیث چون بوکلام
صحت انجامی استماع ایتدی دیدیکه * یا امیر المؤمنین خاطرندن شبهه یی کیدرکه
مقتضای وعد بی خلف سبحانی وپیغام مژدهٔ بی خلاف قرآنی یعنی نص کریم (ولمن
خاف مقام ربه جنتان) مضمونی اوزره ایکی جنته مستحق * واهل بهشتدن اولدیغك
متحققدر * وبوعقده اشکالك کشاده ودل غمکینلرك بندالمدن ازاده ایلدکده رشید
وزبیده جوائز وخلع بسیار ونوازش بی شمار ایله مقابله ایتدیلر یوز یتمش بش سنه
هجریه سنده جوار رحمت حقه واصل اولدی رحمة الله علیه (عن ابی الزبیر) اسمی محمددر
اسلم مکینك اوغلیدر کتب سته اصحابی حدیثنی تخریج ایتدیلر (عن جابر بن عبد الله)
انصاریدندر رسول اکرمدن روایتی چوقدر اون طقوز غزایه رسول اکرم ایله حاضر اولدی
مصر وشامه رحلت ایتدی ومکهٔ مکرمه ده براززمان مجاور وآخر عمرنده اعمی
اولدی سن شریفلری طقسان درده بالغ اولدقده هجرتك یتمش یدنجی سنه سنده مدینهٔ
منوره ده آخرته انتقال ایتدی (ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قال عرض علی
الانبیاء) رسول اکرم بیوردیلرکه انبیا بنم اوزریمه عرض اولندیلر یعنی کوستردیلر *
امدی بوعرض لیلهٔ معراجده اولدیغی احادیث صحیحه ایله ثابتدر) لکن مکان عرضده
روایت مختلفدر اکثر اهل سیر قولی بودرکه * رسول اکرم سمواته عروج ایتمزدن اول
انبیاء عظام ایله بیت مقدسده جمع اولدیلر (فاذا موسی ضرب من الرجال) ناکاه
موسایی کوردم رجال مابیننده متوسط اللحم ایدی (کانه) کویا موسی علیه السلام
(من رجال شنوءه) شنوءه رجالندندر شینك ضمی ونونك ضمی وهمزه نك فتحی بعده
تا ایله یمنده برقبیلهٔ معروفه نك اسمیدر * بوقبیله نك اهالیسی غایت نظیف ونسبلری
طاهر وسیرتلری حسن وعملاری پسندیده وضعف وسمن مابیننده متوسطلردر بنا
علی ذلك حضرت موسی بوقومه تشبیه اولندی (ورأیت عیسی بن مریم علیه السلام)
بن عیسی بن مریمی کوردم (فاذا اقرب من رأیت به شبها) بنم کوردکارمده صورت
جهتنده اکا بك مشابه اولان (عروة بن مسعود) مسعود الثقفینك اوغلی عروه در *
معلوم اوله که رسول اکرم عیسی علیه السلامی عروة بن مسعوده تشبیه ایتدی
عروه یی کوروب قیافتنه مطلع اولان اصحاب کرام عیسانك حلیه سنی قیاس ایله
فهم ایدرلر * قاضی عیاض شفاسنده ابوهریره دن روایت ایلدیکی حدیث شریفك
معناسی بودرکه * رسول اکرم بیوردیکه بن عیسایی کوردم اورطه بویلو وجهنده
بکاری چوق حمامدن چقمش کبی قزارمش دیو نقل ایتدی * معلوم اوله که رسول

اكرم طائفدن رجعت ايتدكده مدينه‌يه داخل اولمزدن اولجه عروة بن مسعود
رسول اكرمى آرزو ايدوب كلوب بولده يتشدى وهجرتك طقوزنجى سنه‌سنده اسلامه
كلوب قومنه رجعت ايتمكيچون برايكى كره اذن طلب ايتدكده اوچنجى دفعه‌ده
اذن ويرديلر قومنه واصل اولدقده هربرينى اسلامه دعوت ايتدى * معاندلر
عداوت ايدوب صلاة فجر ايچون كندى خانه‌سنده عروة بن مسعود اذان اوقوركن
قومندن برخبيث اوق ايله شهيد ايتدى رضى الله عنه * بو خبر رسول اكرم حضرتلرينه
واصل اولدقده بيورديلركه عروه‌نك مثلى صاحب ياسين مثليدركه قومنى حضرت
الله‌ه دعوت ايتدى قومى ابا ايدوب قتل ايتديلر (ورأيت ابراهيم عليه السلام)
بن ابراهيمى كوردم (فاذا اقرب من رأيت به شبها صاحبكم) كوردكلرمده صورت
جهتندن اكا بك مشابه اولان سزك صاحبكزدر (يعنى نفسه) راوى بيوررركه رسول
اكرم حضرتلرى كندى نفس سعادتلرينى مراد ايدرلر (ورأيت جبرائيل) بن
جبرائيلى كوردم (فاذا اقرب من رأيت به شبها دحية) كوردكلرمده اكا بك مشابه
اولان دحيه‌در * معلوم اوله كه دحيه حضرتلرى بنى كليب قبيله‌سندندر صحابى جليل
القدردر * غزوهٔ بدرده حاضر اولميوب بعده واقع اولان غزواتك جمله‌سنه حاضر
اولدى * وتحت الشجرده بيعت ايتدى هجرتك التنجى سنه‌سنده الچيلك ايله رسول
اكرم دحيه‌يى قيصر رومه ارسال ايتدى * غايت حسن وجمال ايله موصوف ايدى
حتى مدينه‌يه كلدكجه اهالى تماشايه چيقرلر ايدى شام قريه‌لرندن برقريه‌ده وفات
ايتدى رضى الله عنه * جبرائيل عليه السلام رسول اكرم حضرتلرينه كلدكجه
اكثريا دحيه صورتنه تمثل ايدوب كلوردى * معلوم اوله كه مصنف حضرتلرينك
بو حديث شريفى روايتدن مرادلرى حضرت ابراهيمك رسول اكرمه مشابهتلرينى
افاده‌در * معلوم اوله كه بو حديثدن استفاده اولنوركه بعض عظما وعلما وصلحانك
صورت وهيئتنى كوروب شرف ملاقاتلريله مشرف اولان كمسنه‌لر كورميان كمسنه‌لره
مزبورلرك هيئتلرينى تبليغ ايده‌لر * زيرا آنلرك شكل وهيئتلرينه نظرده بركت
اولديغى كبى حليه وصورتلرينك خزانهٔ خيالده حاضر اولمسنده دخى بركت كثيره
قرردر * پس بو كلامده رسول اكرمك حليه وشمائل شريفه‌سن حفظ ايتمكه
ترغيب كلى واردر صلى الله عليه وسلم (الحديث الثالث عشر) حدثنا سفيان بن وكيع
اون اوچنجى حديثى بزه وكيع اوغلى سفيان خبر ويردى (ومحمد بن بشار) دخى بشار
اوغلى محمد خبر ويردى (المعنى واحد) مصنف بيوررركه سفيان ومحمدك بزه خبر
ويردكلرى حديثلرين معنالرى بردر (قالا اخبرنا يزيد بن هارون) سفيان ومحمد
بو حديث شريفى بزه يزيد بن هارون خبر ويردى ديديلر * معلوم اوله كه يزيد سلمى
قبيله‌سندندر * عابد وحديث وفقهله مشهورلردندر ائمهٔ ستّه مشايخندندر * يحيى بن

ابى

ابى طالب بيورديكه بغدادده يزيد بن هارون مجلسنه حاضر اولدم واندن حديث
استماع ايتدم يتمش بيك مقدارى آدم مجلسنده حاضر ايدى (عن سعيد الجريرى) ائمهٔ
ستّه حديثنى روايت ايتديلر (قال) سعيد ديدى (سمعت ابا الطفيل) بن ابو طفيلى
استماع ايتدم ابو طفيل حضرتلرينك اسمى عامردر * وائله اوغليدر هجرتك اوچنجى
سنه‌سى تولد ايتدى * رسول اكرم حضرتلرينك حياتنده سكز ياشنده ايدى بعده
حياتده قالوب هجرتك يوزسنه سنده وفات ايتدى صحابيدن وجه ارضده بوندن
غيرى كمسنه قالمش ايدى (يقول رأيت النبى صلى الله عليه وسلم) ابو طفيل بيوررر بن
رسول اكرمى كوردم (ومابقى على وجه الارض) روى زمينده باقى قالمدى (احد)
بر كمسنه (رآه) رسول اللهى كوردى (غيرى) بندن ماعدا يعنى ابو طفيل ديديكه
يا سعيد رسول اكرمى كورن كمسنه‌لردن حالا روى زمينده بندن غيرى قالمدى *
ايمدى بندن سؤال ايله پس سعيد جريرى ديديكه (قلت) بن ابو طفيله ديدم (صفه)
رسول اكرمى وصف ايله يا ابا طفيل (لى) بنمچون كورديككبى (قال)
ابو طفيل ديدى (كان ابيض) رسول اكرمك جسم شريفلرى بياض ايدى (مليحا)
زياده كوزل دلنشين مطبوع اولديغى حالده پس مليح صبيح معناسنه اولدقده ديمك
اولوركه رسول اكرم حضرتلرينك بدن مباركلرينك لوننده آن تعبير اولنان حسن زائد
وار ايدى (مقصدا) رسول اكرم حضرتلرينك جسم شريفلرى نه طويل ونه قصير
ونه سمز ونه ضعيف ايدى بلكه جمله اعضالرى براشقلى معتدل ايدى حاصل
كلام باشدن اياغه نور ايدى (صلوات الله وسلامه عليه) الهمك تجليسى وسلامى اول
سلطان اوزرينه اولسون * معلوم اوله كه ابو طفيل حضرتلرندن غيرى وجه ارضده
رسول اكرمى كورنلردن بركمسنه قالمدى بيوردقلرى برمعجزه بيانيچون عليه الصلاة
والسلام حضرتلرى وفاتندن برآى مقدم بيورديلركه اصحابم معلومكز اولسونكه
بو كون بريوزنده موجود اولنلردن يوزسنه رأسنده كمسه قالمز واقعده بيوردقلرى كبى
اولوب يوزنجى سنه‌ده اول كون موجود اولنلردن الك آخر ابو طفيل حضرتلرى
وفات ايتدى امام مسلم صحيحنده بو معنايى جزم ايتديكه اخر وفات ايدن اصحاب
ابو طفيلدر رضى الله عنه (الحديث الرابع عشر) اوندردنجى حديث شريف (حدثنا
عبد الله بن عبد الرحمن) بزه عبد الله خبر ويردى مذكور عبد الله طائفليدر ونقف
قبيله‌سندندر صدوقدر (اخبرنا ابراهيم بن المنذر الحزامى) عبد الله ديديكه بو حديث
شريفى منذر اوغلى ابراهيم بزه خبر ويردى مذكور ابراهيم كتب ستّه مشايخندندر
اخبرنا عبد العزيز بن ثابت الزهرى ابراهيم ديديكه بو حديث شريفى زهير قبيله‌سندن
اولان ثابت اوغلى عبد العزيز بزه خبر ويردى (قال حدثنى اسماعيل بن ابراهيم
ابن اخى موسى بن عقبة) عبد العزيز ديديكه بو حديث شريفى موسى بن عقبه‌نك

قرنداشی اوغلی اسماعیل بکا خبرویردی (عن موسی بن عقبة) عمیسی اولان موسادن
مذکور موسی فقیه ومعتمد ومغربده امامدر (عن کریب) موسی بن عقبه قرنداشی
اوغلی اسماعیله خبرویردیکی حدیث شریفی ابومسلم هاشمینك اوغلی کریبدن اخذ
ایتدی (عن ابن عباس) موسی بن عقبه یه خبرویردیکی حدیثی کریب رسول اکرمك
عم زاده سی اولان عبداللهدن اخذ ایتدی (قال) ابن عباس بیوردی (کان رسول
الله صلی الله علیه وسلم افلج الثنیتین) درت اولك دشلر بیکه ایکیسی اوستنده ایکیسی
التنده اولور بونلره ثنیتین دیرلر افلج منفرج معناسنه در* یعنی رسول اکرم
حضرتلرینك مبارك ثنیتینلری منفرج ایدی ابن عساکر حضرت علیدن رسول
اکرمك ثنایالری براق ایدی دیو تخریج ایتدی (اذا تکلم) رسول اکرم تکلم ایتدیکی
وقتده (رؤی) کورینوردی (کالنور) نور کبی (یخرج) ظاهر اولوردی (من بین ثنایاه)
رسول اکرمك ثنایاسنك ارالرندن (صلی الله علیه وسلم) رسول اکرم تکلم بیوردقلری
وقتده مبارك ثنایالری انجولر کبی ظاهر اولوب دخی ارالرنده نور ظهورینی حاضر بنك
رؤیتلری جمله معجزاتندندر امام قسطلانی مواهب لدنیه سنده ابی قرصافدن روایت
ایتدی ابی قرصافه بیوردیکه بن ووالدم وخالتم رسول اکرم حضرتلرینك شرف
صحبتلریله مشرف اولوب بیعت ایتدکدنصکره رجعت ایلدك اثناء طریقده والدم
وخالتم بکا دیدیلرکه بزشویله برذات مثللو اصلا کورمدککه وجهی زیاده کوزل ثوبی
زیاده پاك کلامی زیاده لطیف حین تکلمده مبارك اغزندن نورلامع اولور صلی الله علیه
وسلم (نظم) بزده بو قدر مدحنه نطقه مجال* وصفنی الله بیلور بی احتمال* بیك صلاتیله
سلام اولسون اکه* دخی الینه وهم اصحابینه

(باب ماجاء فی خاتم النبوة)

بو باب رسول اکرمك مهر نبوتی شرحنده واقع اولان اخبارك بیاننده در معلوم اوله که
سلمان فارسیدن مرویدرکه رسول اکرم کتب متقدمه ده خاتم نبوت ایله توصیف اولنمشدر
دیو بیوردی ودخی اهل کتاب عندنده نبی آخر الزمانك مهر نبوت علامتی اولمق اوزره
معروف ایدی زیرا خاتم النبیین والمرسلین اولوب وجود شریفلریله نبوت ورسالت
ختم اولدی انکیچون مهر نبوت جسم شریفلرنده ظاهر اولدی (الحدیث الاول
حدثنا قتیبة بن سعید) مصنف رضی الله عنه بیوررکه بو حدیث شریفی سعیدك
اوغلی قتیبه بزه خبرویردی (قال اخبرنا حاتم بن اسماعیل عن الجعد بن عبد الرحمن)
قتیبه دیدی بو حدیث شریفی عبد الرحمن اوغلی جعددن اخذ ایدوب حاتم بن اسماعیل
بزه خبرویردی* مذکور حاتم کتب سته مشایخندندر مذکور جعد بخاری
ومسلم مشایخندندر (قال) جعد دیدی (سمعت السائب بن یزید) بن سائب بن یزیددن
اشتدم (یقول) سائب بیوردی (ذهبت بی خالتی الی رسول الله صلی الله علیه وسلم)

خالتم

خالتم بنمله بیله رسول اللهه کتدی (فقالت یا رسول الله ان ابن اختی وجع) سائب دیدیکه
خالتم بنی رسول اکرمك حضورینه کتوروب دیدیکه یا رسول الله همشیره زاده م الم
صاحبیدر (فمسح رسول الله صلی الله علیه وسلم رأسی) پس رسول اکرم مبارك
اللریله بنم باشمی صیغادی درحال الم زائل اولدی* معلوم اوله که سائب بن یزید
حضرتلری صحابی ابن صحابیدر کنیه سی ابو یزید الکندیدر هجرتك ایکنجی سنه سنده
تولد ایدوب باباسیله حجة الوداعده حاضر اولدی بیهقی بیوردیکه سائب حضرتلرینك
باشنده رسول اکرمك مبارك اللری طوقنان مواضع معلوم ایدیکه باشندن غیری
اعضاسنك مویلری جمله اغردی وباشنك قیللی آغرمیوب سیاه قالدی* بو حدیثدن
رسول اکرمك اصحابیکه غایت تلطفلری معلوم اولور (ودعالی بالبرکة) سائب بن یزید
بیوررکه رسول اکرم بنمیچون برکت ایله دعا بیوردی جعد بن عبد الرحمن روایت
ایدرکه بن سائب حضرتلرینی طقسان درت سنه یه بالغ اولمش کوردم اعضاسی
اعتدال وسلامت اوزره ایدی سائب حضرتلری بکا بیوردیکه بنم سمع وبصردن حالا
شبابمده اولدیغی کبی انتفاعم رسول اکرمك دعاسی برکتیدر (وتوضأ) سائب دیدیکه
رسول اکرم ابدست الدی (فشربت) بن ایچدم (من وضوئه) رسول اکرمك ابدستیچون
استعمال ایتدکاری صودن (وقمت خلف ظهره) سائب دیدیکه رسول اکرمك اردینه
طوردم (فنظرت الی الخاتم) پس مهر نبوته نظر ایتدم (بین کتفیه) اول مهر نبوت
رسول اکرمك ایکی کورکاری بیننده (فاذا هو) ناکاه مهر نبوتی کوردم (مثل زر
الحجلة) بیت العروس دیدکاری شیئك دوکمه سی مقدارنجه معلوم اوله که زرزانك کسری
وراء مشدده ایله دوکمه دیمکدر* حجله حانك وجیمك فتحلریله عروس ایچون قبه کبی
برخانه درکه بزم دیارلرعزده جبنلك ایله تعبیر اولنور آنك سیمدن یاخود ابریشمدن
ککلك عورطه سی قدر دوکمه لری اولور اول جبنلك دیدکاری قبه یی ثیاب وجهاز
وپرده لر ایله تزیین ایدرلر* یعنی سائب ابن یزید حضرتلری مهر نبوتك جرم ومقدارینی
بیان ایتدی (الحدیث الثانی) حدثنا سعید بن یعقوب الطالقانی) مصنف بیوردر
بو حدیث شریفی یعقوب اوغلی سعید طالقانی بزه خبرویردی مذکور سعید ثقه در*
ترمذی وابو داود ونسائی آندن روایت ایتدیلر طالقان قزوین بلده سنه قریب برشهرك
ادیدر* سعید اول شهردندر (اخبرنا ایوب بن جابر عن سماك بن حرب) سعید دیدیکه
بو حدیثی جابر اوغلی ایوب تابعینك کبارندن اولان سماکدن اخذ ایدوب بزه خبر
ویردی (عن جابر بن سمرة) سماك دخی بو حدیث شریفی جابر رضی الله عنه
حضرتلرندن روایت ایتدی (قال) جابر دیدی (رأیت الخاتم بین کتفی رسول الله
صلی الله علیه وسلم) بن مهر نبوتی رسول اکرمك کتفینی بیننده کوردم (غدة حمراء)
غده غینك ضمی ودالك تشدیدیله خال یعنی بك دیمکدر حمرادن مراد حمرته مائل دیمکدر

زیرا رسول اکرم حضرتلرینك جسد لطیفلرندن جزؤ اولوب جسم لطیفی لوننده ایدی
امام مسلم بویله روایت ایتدی یعنی جابر بیوردیکه بن رسول اکرمك کتفینی بیننده مهر
نبوتی بك کبی جسم شریفی لوننده کوردم (مثل بیضة الحمامة) اول مهر نبوتك
مقداری کوکرجین یورطه سی کبی اولدیغی حالده (نظم) تن سیمنده لطافت وار ایدی
* سکهٔ مهر نبوت وار ایدی * کنج علم ایدی او مخدوم ملك * لاجرم کنج ایسه مختوم کرك
* موضع خاتم ایسه بغرینك * صاغ یانینه قریب ایدی آنك * ظاهر اولسه اکر اول نقش
نکین * عبرت الوردی نکارندهٔ چین * اکا ویرمشدی کمال رونق * حکمت اندوز وقل جاء
الحق * دیدیلر آنی ایدنلر تعریف * بر بیوك خال ایدی اول مهر شریف * وار ایدی
دائره سنده مشکین * قلجغزلر بری بیرینه یقین * تن پاکنده او خال ساده * عنبر خالص
ایدی دریاده * زبردست ایتمشدی بارخدا * خاتم مهر سلیمانی اکا * واقعا ختم
نبیین ایدی اول * کلدی پس مهر نبوتله رسول * کوس شرعنده اوشاهك سحری *
کوم کوم اوتدی فلکك قبه لری (الحدیث الثالث) حدثنا ابو مصعب المدینی) مصنف
بیورور * بو حدیث شریفی ابو مصعب بزه خبر ویردی * ابو داود وترمذی ونسائی
حدیثنی تخریج ایتدیلر * امام بخاری بیورر که مدینی یا ایله اول کمسه درکه مدینه ده
اقامت ایدوب موضع آخره نقل ایتمیه * ومدنی بلایاء اول کمسنه درکه مدینه ده تولد
ایدوب موضع آخره نقل ایلیه (اخبرنا یوسف بن الماجشون) اهل مدینه یوزلری
قرمزی اولان کمسنه لره ماجشون دیرلر * ابو مصعب دیدیکه بو حدیث شریفی یوسف
ابن یعقوب بن عبد الله بن ابی سلمه الماجشون بزه خبر ویردی (عن ابیه) بو حدیث
شریفی یوسفك جد اعلاسی اولان ابی سلمه ماجشوندن اخذ ایتدی (عن عاصم
ابن عمر بن قتادة) ابی سلمه دخی عمر بن قتاده نك اوغلی عاصمدن بو حدیث شریفی اخذ
ایتدی مذکور عاصم مدنیدر و اوسید روا نصاریدر (عن جدته رمیثة) رانك ضمی
ومیمك فتحی وتانك سکونی وثانك فتحی بعده ها ایله رمیثه صحابیه در * بو حدیث
شریفی عاصم جده سی اولان رمیثه دن اخذ ایتدی (قالت سمعت رسول الله صلی الله
علیه وسلم) رمیثه دیدیکه بن رسول اکرمك کلامنی استماع ایتدم شویله قریب ایدمکه
(ولو اشاء ان اقبل الخاتم الذی بین کتفیه) رسول اکرمك کتفلری ماببنده اولان
مهر نبوتی اوپمك مراد ایدیدم (من قربه) بکا غایت قریب اولدیغندن ناشی (لفعلت)
اوپر ایدم لکن کمال مهابتدن ایده مدم (یقول) رسول اکرم بیورر ایدی (لسعد بن
معاذ) اصحابدن سعد حقنده (یوم مات) سعد وفات ایتدیکی کون (اهتز) متحرك
اولدی (له) سعدك موتیچون (عرش الرحمن) سماوات سبعنك فوقنده اولان عرش
یعنی رمیثه دیرکه بن رسول اکرمك ظهر سعادتنده طورر ایدم مهر نبوته ناظر سعدك
وفاتی خبری کلدکده رسول اکرم سعدك موتی ایچون عرش الرحمن دتردی

بیوردیغنی ایشتدم بو حدیث شریفی مصنف حضرتلری روایت ایتمکدن مرادلری
مهر نبوة بین الکتفین اولدیغنی اثباتدر * معلوم اوله که سعد بن معاذ انصارك سیدیدر
و آنك اسلامی سببیله جمله عبد الاشهل قبیله سی اسلامه کلدیلر اول قوم بیننده امری
مطاع ایدی و حضرت سعد بن معاذ غزوهٔ بدرده حاضر ایدی و غزوهٔ احدده رسول
اکرم حضرتلرینك خدمتنده ثابت قدم ایدی و هجرتك بشنجی سنه سی ذی القعده
سنده یوم خندقده اوق ایله مجروح اولوب و بروجهله قانی امسا که ممکن اولمیوب
بر آی نصکره وفات ایتدی * بقیعده دفن اولندی سن شریفی اوتوز یدی سنه یه
بالغ اولمشدی رضی الله عنه * محدثیندن مرویدر که سعد بن معاذك موتندن ملائکه
آکاه اولوب وسعدك علوشانی تفهیم ایچون الله ذو الجلال عرش اعظمی تحریك
ایتدی و عرش اعظم سعدك روحنك قدومیله فرحلندی و سعدك صلاة جنازه سنه
فوج فوج ملکلر زمینه نزول ایتدی حتی سعدك تابوتی قالدیرلدقده منافقلر دیدیلر
سعدك جنازه سی غایت خفیفدر بو کلامی استماع ایتدکده رسول اکرم حضرتلری
اول منافقلرك کلام فاسدلرینی رد ایچون و اصحاب کرامه سعدك عند الله مکرم
اولدیغنی تفهیم ایچون بیوردیلر که تحقیق سعدك تابوتنی ملائکه یوکلندیلر معلوم
اوله که ظاهر حدیثك مقتضاسی نفس عرش الرحمانك فرحناك اولدیغندن حرکته
کلمسیدر * امام نووی مختار اولان بودر دیو بیوردی میرك شاه بیوردیکه بو مقوله
خارق العاده حرکتی استبعاد جائز دکلدر * حضرت حکیم فعال ما یریدك حکمت باهره
و قدرت قاهره سندن بعید دکلدر که * جسم بی جانده ادراك الم و احداث لذت ایجاد
ایتمسیله مسرور و مغموم ایلیه قادر حکیم حضرتلرینك قدرت تامه سی اولدیغنه
تسبیح حصا و حنین جذع شاهدین عادلیندر و جمادات حقنده * وان منها لما یهبط من
خشیة الله * نص کریمی ادراك حجاره یه دلیل قویدر فسبحان الله القادر یفعل ما یشاء
ویحکم ما یرید و ما ذلك عن قدرته ببعید (الحدیث الرابع) حدثنا احمد بن عبدة الضبی)
ذکری سبقت ایتدی (وعلی بن حجر وغیر واحد) مصنف بیورر که بو حدیث شریفی احمد
وعلیدن غیری نیجه کمسنه لر بزه خبر ویردی * یعنی مصنف حدیث مذکوری جماعت
کثیره دن اخذ ایتدم دیر (قالوا) احمد و علی و غیر واحد دیدیلر (حدثنا عیسی بن یونس
عن عمر بن عبد الله مولی غفرة) بو حدیث شریفی عیسی عمردن اخذ ایدوب بزه خبر
ویردی (قال) عمر دیدی (حدثنی ابراهیم بن محمد من ولد علی بن ابی طالب کرم الله
وجهه) بو حدیث شریفی حضرت علینك حفیدی اولان ابراهیم خبر ویردی (قال)
ابراهیم دیدی (کان علی اذا وصف رسول الله صلی الله علیه وسلم) حضرت علی
رسول اللهی وصف ایتدکده (فذکر الحدیث) باب اولده مذکور اولان حدیثی
(بطوله) بتمامه ذکر ایتدی (وقال) حدیث مذکورده حضرت علی بیوردی (کان

بین کتفیه خاتم النبوة) رسول اکرم حضرتلرینک مهر نبوتی کتفینی بیننده ایدی
(وهو) حال بوکه رسول اکرم حضرتلری (خاتم النبیین) انبیانک خاتمیدر بو حدیث
شریفک تفصیلی باب اولده کچدی لکن مصنف رضی الله عنه حضرتلری مهر نبوتی
کتفین بیننده اولایعنی اثبات ایچون بو مقامده تکرار ذکر ایتدی (الحدیث
الخامس) حدثنا محمد بن بشار) ذکری مرور ایتدی (اخبرنا ابو عاصم) اسمی ضحاکدر
مخلدک اوغلیدر * اکابر علمادن وکتب سته مشایخندندر نبیل دیمکله معروفدر
(اخبرنا عزرة بن ثابت) ابی زید الانصارینک اوغلیدر ثابت (حدثنی علباء بن احمر)
مذکور علباء صدیقدر وفرادر (قال) علباء دیدی (حدثنی ابو زید عمرو بن اخطب
الانصاری) مذکور عمرو رسول اکرمک زمان سعادتنده جامع قرءآن اولان
اصحاب اربعهنک بریدر کنیهسی ابو زیددر و انصاریدر مصنف بیورر بو حدیث
شریفی عمرو بن اخطب رضی الله عنهدن اوچ واسطه ایله محمد بن بشار بزه خبر ویردی
(قال) عمرو دیدی (قال لی رسول الله صلی الله علیه وسلم یا ابا زید) رسول اکرم
حضرتلری یا ابا زید دیو بکا ندا ایلدی و بیوردیکه (ادن منی) بکا قریب اول و یانمه کل
(فامسح ظهری) ارقهمی النله مسح ایله ابو زیدک درونده مهر نبوتک کیفیتنه اطلاع
ارزوسی اولدیغنی رسول اکرم حضرتلری نور نبوتله کشف ایدوب لطیفانه مسح ظهر
ایله امر ایتدیلر (فمسحت ظهره) بن دخی رسول اکرم حضرتلرینک امرلرینه امتثالا
یانلرینه واردم و مبارک ظهرلرینه مسح ایتدم (فوقعت) اتفاقا واقع اولدی (اصابعی)
برمقلرم (علی الخاتم) مهر نبوة اوزرینه (قلت) علباء دیرکه ابو زیددن خاتم لفظنی استماع
ایتدکده کیفیت خاتمه مطلع اولمغیچون دیدمکه (وما الخاتم) یا ابا زید مهر نبوة نهشیدر
ومقداری وهیئتی ندر (قال) ابو زید جوابنده دیدیکه (شعرات مجتمعات) مهر نبوت
لطیف قیللر اجتماعیدر * یعنی مهر نبوتک دائرهسنده بری برینه یقین موی عنبر بویلر
وار ایدی * مصنف بو حدیث شریفده مهر نبوتک دائرهسنده لطیف شعرات
مجتمعه اولدیغنی بیان ایچون بو حدیث شریفی ذکر ایتدی * نته کیم سابق حدیثده
مهر نبوتک مقدارینی بیان ایتمشدی * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلرینک
ابو زید عمرو بن اخطب رضی الله عنه حضرتلرینه غایت حسن اهتمام ونهایت لطف
ونوازش تاملک اشعاردر بو حدیث شریفده * ودخی مصنف امام ترمذی جامع
الصحیحنده شو وجهله روایت ایتدیکه رسول اکرم حضرتلری دست شریفکی
ابو زیدک چهرهسنه وضع ایدوب و مسح ایدوب اللهم جمله دیو دعا ایتدیلر پس ابو زیدک
دخترزادهسی عزرة بن ثابت روایت ایتدیکه جدم ابو زید رسول اکرم حضرتلرینک
دعاسی برکاتیله یوز یکرمی یاشنه بالغ اولوب رأس ولحیهسنده معدود برقاچ موی
سفید وار ایدی دیدی (الحدیث السادس) حدثنا ابو عمار الحسین بن حریث الخزاعی)

مصنف بیورر بو حدیث شریفی ابو عمار بزه خبر ویردی (اخبرنا علی بن حسین بن واقد)
ابو عماره دیدیکه بو حدیث شریفی بزه علی بن حسین خبر ویردی مذکور علی صدیقدر
بخاری مشایخندندر (حدثنی ابی) علی دیدیکه بو حدیث شریفی پدرم حسین بن
واقد خبر ویردی (حدثنی عبد الله بن بریدة) حسین بن واقد دیدیکه بریدة بن حصیب
الاسلمینک اوغلی عبد الله بو حدیث شریفی خبر ویردی مذکور عبد الله ائمهٔ سته
مشایخندندر (قال) عبد الله دیدی (سمعت ابی بریدة) بن بابام بریدهدن ایشتدم
مذکور بریده صحابیدر مدینهده برآز زمان ساکن اولوب بعده مروه یه نقل ایتدی وآنده
وفات ایتدی رضی الله عنه (یقول) بریده بیورر (جاء سلمان الفارسی الی رسول الله)
سلمان فارسی رسول اکرم حضرتلرینک حضور شریفنه کلدی (حین قدم المدینة رسول
اکرم حضرتلری مدینهٔ منورهیی قدومی ایله شرفیاب ایتدیکی وقتده (بمائدة) بر سفره ایله
(علیها رطب) اول مائده اوزرنده تازه خرما وار ایدی (فوضعها) سلمان فارسی مائدهیی
وضع ایلدی (بین یدی رسول الله صلی الله علیه وسلم) رسول اکرم حضرتلرینک
پیشکاهنه (فقال) رسول اکرم حضرتلری بیوردی نور نبوة ایله سلمانک اسمنی کشف
ایدوب (یا سلمان ما هذا) بو کتوروب پیشکاهمه وضع ایتدیکک ندر بیوردی * معلوم
اوله که بو حدیث شریفی بیلمک سلمان فارسینک سرکذشتنی بیلمکه توقف ایدر) مورخان
صحیحة الاخبار سلمان فارسینک کندو لساننددن استماع اولنان احوالی شو وجهله نقل
ایدرلرکه * حضرت سلمان فارسی رضی الله عنه بیوردیلر * بنم میلادم اصفهانه
قریب جیران نام قریهدر و پدرم قریهٔ مزبورهنک دهقانی یعنی امیری ایدی * وآتش
پرست ایدی درون خانهده بر آتشکده بنا ایتمشدی * اول نارک عبادتنه مشغول
ایدی * بنی دخی اشعال نار ایله اشتغالده نیجه ماه وسال بی مجال ایتمشدی * بیرون
قریهده بر بستانمز وار ایدی ایام بهارده تفرج ایدر ایدک * بعض وقتده بن بستانه روان
اولسم پدرم یانمدن ایرلمازدی * چون روز نوروز کلدی بستانک تربیه وتیماری مهم
اولوب پدرم ایله جانب بستانه روان اولدم ناکاه بر مصلحت ظهور ایتدیکه بنی تنها
قریه جانبنه ارسال اقتضا ایتدی بن دخی قریه جانبنه روان اولدم * اثناء طریقده
بر دیره راست کلدم * اوازلر آسمانه پیوسته اولوب آیا بو نه اوله دیو درون دیره دخول
ایتدم کوردمکه جمع کثیر کیمی نیازده * وکیمی سینه چاک * عبادت حی ذی الجلال ایله
اشتغال ایدرلر ومیانلرنده سیاه پوش بر پیر هزار ادب ایله نشسته وپیشکاهنده بر کتاب
کشاده جماعت آنی احاطه ایتمشلر تعلیم ونصیحت ایدر مدت العمر بنم کوش زدم
اولمیان معانیی تفهیم ایدر * بلادمکه پیره زبور رئیس قومدر حضورینه واصل اولدم
* بنم اطوارمدن غریب اولدیغمه انتقال ایدوب بندن سؤال ایتدیکه * ای جوان
مشکلک وار ایسه عرض ایله وبو کنیسه کلمکدن مقصودک نه ایسه سویله بن دخی

بوقومك طورلرينك سيندن سؤال ايتدمكه * اى پير بو عمل كه اكا مشغولسكز
نه كونه عملدر * وبو كارك نامى ندر * بكا تفهيم ايله وحقيقت حاله بنى مطلع قيل * پس
پير مرقوم جواب ويرديكه * كورديكك عمل عيسى دينيدر وكتاب انكليون اسميله
نامزد حضرت عيسايه نازل اولمشدر) مقصودمز انك قولنه انقياد واطاعتدر ديدى
سلمان فارسى بيوردركه اول وقت خاطريمه كلديكه * بوقومك عبادتى بزم عبادتمزدن
اعلا وبو كروهك طاعتى سلامته انسبدر * بزم عبادتمز تهلكه يه اقربدر * زيرا آتش
پرستلك بى حاصل بلكه اكا تقرب امكانده دكلدر بزم معبود اتخاذ ايتديكمز نار
بنده سيله خشكى احراقده برابر طوتار ديو ملاحظه ايتدم تكرار اول پيردن سؤال
ايتدمكه بو دينك سرچشمه سى نه جانبده در پير جواب ويروب ايتديكه حالا ديار شامده
بر كنيسه واردر آنده ساكن براسقفدركه بو دينك حقايق ودقايقنى نصارى آندن
اخذ ايدرلر ديدى * پس بن بو كفت وكوده متحير ايكن اخشام كلمش وبستانمزك مهم
ايشى قالمش پدرم دخى بستانده انتظاردنصكره بنى ارمق ايچون جانب خانه يه عجله
ايلمش بنى دخى عقلى جمع ايدوب خانه يه روان اولمش ايدم * اثناء طريقده پدر ايله ملاقى
اولدم * ومعا برايكى خطوه كتدك * بكا اولان غضبك مشاهده ايتدم وهر كذشتمى
سويلدم * بنم دين نصارايه رغبتم كوروب كونا كون تهديد ايدوب بنى درون خانه ده
درزنجير ايتدى * بنى دخى ناچار مغموم وكريان اولدم * آخر الامر آرزوى دين نصارى
بنده زائد اولدى * خفية جانب كنيسيه بركسنه ارسال ايتدم وپير معهوددن شو
وجهله رجا ايتدمكه * جانب شامدن قافلهٔ تجار كاورايسه بنى خبردار ايده لر * برايكى
كوندنصكره قافله كلديكك وينه قريبا شامه رجعت ايده جكلرين بكا كنيسه
طرفندن خبر ويرديلر * وبنى دخى مسرور ازنجيردن بيك بلا ايله كنديمى اخراج ايدوب
وخانه مزده اولنلر خوابده ايكن قافلهٔ مزبوره يه لاحق اولوب شامه واصل اولدم *
اوكنيسه يى بولدم * واول اسقفك كنيسه سنده جان وباش ايله فراش ونيت صادقه
ايله اول پيره ملازم اولدم * برازمدتدنصكره اول پيرك عمرى آخر اولدى * بكا
شويله وصيت ايتديكه * يا سلمان شهر موصلده براسقف كامل واردر * برآن بنم
موتمدنصكره توقف ايتميوب انك مجلسنه روان وخدمتنده اوله سن * بنى دخى موصله
عزيمت ايدوب اول ديرنشين اولان پيرى بولدم * وافر زمان صدق ايله انك خدمتنده
ممتاز اولدم * انك دخى عمرى آخر اولدقده شو وجهله وصيت ايتديكه يا سلمان بنم
موتمدنصكره شهر نصيبينده براسقف واردر * دين مسيحك اسرارينه غايت واقفدر *
انك خدمتنده اوله سن بنى دخى نصيبينه روان اولوب اول ديرنشين اولان اسقفك
خدمتنه واروب قدمنه يوز سوردم * چوق زمان انك خدمتنده اولدم آنك دخى
عمرى آخر اولدقده شو وجهله وصيت ايتديكه يا سلمان بنم موتمدنصكره شهر بروسده

بر پير واردر مشكلات دين عيسايى بيلور آندن غيرى كمسنه فهم ايلمز * آنك مجلسنه
سرعت ايده سين پس نصيبيندن بنى دخى بروسه يه وصول بولدم * واول پيرك خدمت
دولتيله مشرف اولدم چوق مدة بروسه ده ساكن واول پيرك خدمتيله مشغول
وكاهى كسب معاشده اولدم * واول پير روشن ضميرك عمر شريفى آخر اولدقده *
وصيت ايلديكه يا سلمان بو قدر مدتدر صداقتله خدمتكه بنى ممنون ايتدك وطوغرى
يوله كتدك يا سلمان آكاه اولكه كه بعد اليوم دين عيسانك حكمى بتدى * زيرا انجيل
شريفده شويله قرأت ايتدمكه سيد عالم نبى آخر الزمان مكهٔ مكرمه ده مبعوث اولوب
برازمدتدنصكره برموضعه هجرت ايدركه اول موضعك طاشلرى سياه *
وساحه سنده بالا قد خرما واردر * واول نبى آخر الزمان خاتم الانبياء اولديغى كتب
متقدمينده مسطوردر * واول سلطانك اوچ علامتى واردر * اولا صدقه قبول ايتمز *
وثانيا هديه قبول ايدر * ثالثا بين الكتفين مهر نبوت واردر * يا سلمان بنم آخرته
انتقالمدنصكره برآن بو حواليده توقف ايتميوب كنديكى اول فخر عالمك اصحابى
زمره سنه ادخال ايده سين * وانك حق پيغمبر اولديغنه تصديق ايدوب سعادت
دارينه واصل اوله سين * ديو اول پير جانى حقه تسليم ايلدى * حضرت سلمان
بيوردركه بنى دخى انك وصيتى اوزره عامل اولوب شهر بروسه دن ديار عربه كتمكه عازم اولدم
ناكاه بنى كليب قبيله سندن برجماعت بروسه يه مرور وعربستان طرفنه عبور ايدرلر
انلردن نياز ايتدمكه بنى ديار عربه ايصاله تعهد ايدك مقابله سنده ملكمده اولان
كاو وكوسفندى سزك اوله * بوقول اوزره قرار ايدوب بنى همراه ايتديلر * تا وادى القرى
نام موضعه واصل اولدقده بنى اسيرمزدر ديو بريهودى يه بيع ايتديلر ناچار زمان بسيار
يهودينك خدمتنده اولدم * لكن اول اطرافده خرما اغاجلرك كوروب بروسه ده پير
مرحومك وصف ايتديكى موضع بودر ديو شاد اولوردم * بركون بنى آلان يهودينك
بنى قريظه دن عم زاده سى كلوب بنى اشترا ايلدى * ومدينهٔ منوره جانبنه واصل اولدقده
* اول حواليده سنك سياه وبالا قد خرما كوردكده * يقين بيلدمكه مرحومك وصف
ايتديكى موضع هجرت بودر * بو معنا بكا مايهٔ سرور اولوب * نبى آخر الزمانك ظهورينه
منتظر ايدم * ظاهرا اول بنى آلان حريفك خدمتنه مشغول ايدم * مكر رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم * مبعوث اولوب مكه ده سرير من رآنى فقد راى الحق ده نشين
اولمش * بن بنى آلان يهودينك خدمتنه مشغول اولمغله هركز كوشمه بالغ اولممش *
بركون اغام ايله نخلستانه روان اولدقده بن بالاى خرمايه چيقدم خرما دوشيرمك
ايچون * اغام دخى خرمانك پاينده استراحتده ايدى * عم زاده سى هزار اضطراب ايله
مدينه دن كلوب ديديكه مكه جانبندن بركمسنه نبى آخر الزمانم ديو ظهور ايدوب دعوى
ايدر * حالا قبايه كلوب جمع كثير انكيچون * برمسجد بناسنه شروع ايتديلر * بو كلامى

خرما اغاجندن استماع ایتدکده همان کندیمی القا ایتمکه قریب اولوب صبره طاقتم
قالمیوب بالای نخلدن نزول ایدوب بنی آلان یهودی یه عم زاده سیله مکالمه ایتدکلرندن
سؤال ایلدیکمده * آغام بنی ضرب شدید ایله ضرب ایلیوب * ای غلام بو مقوله
اقوال ایله مناسبتک ندر سن کندی کارکله مشغول اول دیدی * بن دخی ناچار بالای
نخله صعود ایدوب ظاهرا خرما دوشروب باطنمده اول نبی ذیشانک خاک پاینه توجهله
یوز سورم دیو فکره طالمشدم * اخشام اولوب اول بکا آغا اولان یهودیله معامدینه یه
کلدک * بنم نفقم ایچون بکا خرما ویرمشدی * بن دخی اول خرمایی تناول ایتمیوب
رسول اکرمک ونبی محترمک حضورینه کوتردم * اسمی کشف ایدوب بکا خطاب
بیوردی یا سلمان بو کتوروب وضع ایتدیکک ندر (فقال صدقة علیك وعلی اصحابك) پس
سلمان دیدیکه * یا رسول الله حضورینه وضع ایتدیکم شیء سکا واصحابنه صدقه در
(فقال) رسول اکرم حضرتلری بیوردیلر (ارفعها) یا سلمان بو صدقه یی بنم حضورمدن
قالدر (فانا) تحقیق بزکه معاشر انبیایز (لانأکل الصدقة) بز صدقه یی اکل ایتمزز (قال)
راوی حدیثکه بریده در اول مجلسده حاضر اولدیغیچون دیدیکه (فرفعها) امره امتثالا
سلمان مائده یی قالدردی رسول اکرم حضرتلرینک حضور شریفلرندن سلمان بیوردکه
رسول اکرم حضرتلری صدقه یی قبول ایتمدکارینی کوردیکم کبی دیدمکه بروسه ده پیر
معهودک بیان ایتدیکی اوج علامتدن بری ظهور ایتدی * معلوم اوله که امام احمد
وطبرانی روایت ایتدیلرکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مائده دن مبارک الین چکوب
اصحابنه سز اکل ایدک بیوردیلر (فجاء) پس سلمان فارسی کلدی (الغد) ایرتسی کون
(بمثله) اولا کتوردیکی مائده کبی (فوضعه) سلمان کتوردیکی مائده یی وضع ایلدی
(بین یدی رسول الله صلی الله علیه وسلم) رسول اکرمک حضورینه (فقال) رسول
اکرم حضرتلری بیوردی (ما هذا یا سلمان) اول ندر یا سلمان (فقال هدیة لك) پس سلمان
جواب ویردیکه سنک ایچون هدیه در یا رسول الله (فقال رسول الله صلی الله علیه
وسلم) پس رسول اکرم حضرتلری سعادتله بیوردی (لاصحابه) کندی اصحابیچون
(انشطوا) بنم ایله معا اکل ایتمکله مسرور اولکز * سلمان رسول اکرم حضرتلرینک
هدیه قبول ایتدیکنی مشاهده ایتدکده بروسه ده پیر معهودک بیان ایتدیکی اوج
علامتدن بری دخی ظهور ایتدی دیدی * معلوم اوله که صدقه شول احسانه دیرلرکه
صواب امیدیله اعطا اولنور * وصدقه اعلادن ادنایه اولور * هدیه بر عطیه درکه
انکله اظهار محبت واول ذاته تقرب قصد اولنور * لطیفه مشایخ عظامدن
برینه هدیهٔ عظیمه کلدی * وبرکسنه اول شیخک مجلسنده دیدیکه * الهدایا تشترك * شیخ
بیوردیکه * ایلك تنها خوشترك * مسافر ظن ایتدیکه شیخ تنها کندی ایچون الوب مسافره
هدیه دن حصه اولمیه سویلدیکی کلامدن نادم اولدی * شیخ کشف ایدوب بیوردیکه

* ایلك تنها بهر توشد خوشترك * هدیهٔ مزبوره یی بتمامها اویردی اول مسافر مال بولمش
مغربی کبی شاد اولوب کتدی معلوم اوله که سلمان فارسی نبی آخر الزمان حضرتلرینک
اوج علامتندن ایکی علامتی مشاهده ایدوب مهر نبوتک مشاهده سنه آرزومند
ایکن صحابهٔ کرامدن برکسنه وفات ایدوب رسول اکرم حضرتلری انک جنازه سن
تشییع ایچون بقیع جانبنه روان اولمشدی * دفن ایتدکدنصکره صحابه میاننده
جلوس ایتدیلر * سلمان دخی مهر نبوتی مشاهده آرزوسیله اول حوالیده واروب
رسول اکرم حضرتلرینک ظهری سمتنه دولاشمغه باشلدی * رسول اکرم حضرتلری
کشف بیوروب مبارک ظهرلرندن ردایی القا ایتدیلر (ثم نظر الی الخاتم علی ظهر رسول
الله صلی الله علیه وسلم) سلمان فارسی رسول اکرم حضرتلرینک ظهرنده اولان مهر
نبوته نظر ایتدی پس سلمان مهر نبوتی مشاهده ایتدکده بی اختیار رسول اللهه
صاریلوب مهر نبوتی تقبیل ایتدی (فامن به) سلمان فارسی رسول اکرم حضرتلرینه
تصدیق ایتدی * معلوم اوله که سلمان فارسی علامت ثلاثه یی تجربه دن مرادی ازدیاد
یقین ایچون ایدی * زیرا سلمانده شك وشبهه یوق ایدی * مولانا جامی شواهد النبوه
نام تألیفنده بیوررکه سلمان فارسی رسول اکرم حضرتلرینک مجالس شریفلریله
مشرف اولدقده لسان عربیه یی عالم اولمدیغیچون ترجمان طلب اولندی * تاجر
بر یهودی احضار ایتدیلرکه * عربی وفارسی لسانه واقف اولمغله ترجمانلق ایلیه * پس
سلمان رسول اکرم حضرتلرینی لسان فارسیله مدح ایلدکده اول یهودی رسول
اکرم حضرتلرینه خلافك خبر ویردی * فی الحال جبرائیل علیه السلام نازل اولوب
* سلمانک کلماتنی صحیح ترجمه ورسول اکرمی مدح ایتدیکنی بیان ایلدکده * رسول
اکرم حضرتلری ترجمان اولان یهوده سلمانک کلماتک معناسی سنك ترجمه ایتدیکك
کبی دکلدر * دیدکده یهودی دیدیکه یا رسول الله چونکه سز لسان فارسی یی عالمسز
بنی نیچون ترجمان ایتدیکز رسول اکرم حضرتلری بیوردیکه * لسان فارسی یی
شو وقته دك بیلمز ایدم * لکن حالا جبرائیل بکا تعلیم ایلدی * اول یهودی دیدیکه
شو وقته دك سنك نبوتکده شکم وار ایدی حالا بلدم که حق پیغمبرسکز اشهد ان لا اله
الا الله واشهد ان محمدا رسول الله دیوب اسلام ایله مشرف اولدی * بعده رسول اکرم
حضرتلری جبرائیله بیوردیکه یا جبرائیل سلمانه لسان عربیه یی تعلیم ایله جبرائیل
علیه السلام سلمانک دهانه براق القا ایلدی سلمان فی الحال لسان عربیه یی فصاحت
ایله تکلم ایلدی * رضی الله عنه انتهی (وکان للیهود) سلمان بر یهودینک کوله سی
ایدی (فاشتراه رسول الله صلی الله علیه وسلم) رسول اکرم حضرتلری سلمانی اشترا
ایتدی (بکذا وکذا درهما) شو قدر درهمه (علی ان یغرس لهم نخلا) سلمانک مالکی
اولان یهودی ایچون خرما اغاجلری دکمك اوزره (فیعمل سلمان فیه) پس سلمان

اوخرمالرده اشلیه (حتی یطعم) اول خرمالر یمش ویرنجیه دکین یعنی سلمان فارسی اسلام ایله
مشرف اولدقدنصکره رسول اکرم حضرتلری بیوردیکه یاسلمان کندیکی کتابت
وجهی اوزره اشترا ایله بندخی قرق وقیه زرخالص واوچیوز عدد خرما فدانی دکمك
شرطیله ومیوه دار اولنجه خدمت بعده ازاد اولمق اوزره عقد کتابت ایتدم * رسول
اکرم حضرتلری اوچیوز عدد فدان جمع ایتدردیلر (فغرس رسول الله صلی الله علیه
وسلم النخل) رسول اکرم حضرتلری مبارك یدلریله اوچیوز عدد نخل دکدی
(الا نخلة واحدة) لکن اوچیوز خرمادن برینی (غرسها عمر رضی الله عنه) حضرت
عمر دکدی (فحملت النخل من عامها) اول سنه ده رسول اکرم حضرتلری
دکدکلری خرمالر میوه ویردی (ولم تحمل نخلة) لکن برفدان خرما ویرمدی (فقال
رسول الله صلی الله علیه وسلم) پس رسول اکرم حضرتلری بیوردی (ماشأن هذه)
شوفدانك حالی ندر * میوه ویرممش (فقال عمر رضی الله عنه) حضرت عمر جوابنده
دیدی (یارسول الله انا غرستها) اول میوه ویرمیان فدانی بن دکدم یارسول الله سزلك
یدکریکز اکا واصل اولمدی (فنزعها رسول الله صلی الله علیه وسلم) رسول اکرم
حضرتلری اول فدانی اخراج ایدوب (فغرسها) کندو مبارك اللریله دکدی (فحملت
من عامها) همان اول فدان دخی اول سنه ده میوه ویردی * معلوم اوله که رسول اکرم
حضرتلرینك کندو یدکریمیلریله غرس ایتدکاری فدانلرك میوه دار اولمسی اول سنه ده
معجزه در * زیرا خرما فدانی دکلدیکی سنه یمش ویرمك خارق عادتدر * وحضرت عمرك
دکدیکی فدانی اخراج بیوروب تکرار دیکوب اول سنه میوه ویرمسی دخی برآخر
معجزه در صلی الله علیه وسلم * ودخی هجرتك بشنجی سنه سنده بعض غزواتدن
بیضه مقداری التون رسول اکرم حضرتلرینه کلمشدی سلمان فارسی یی حضور
سعادتنه احضار ایدوب یاسلمان بو بیضه مقداری التونی بدل کتابتك ایچون اول
یهودی یه ویر بیوردیلر سلمان دیرکه یارسول الله بو بیضه مقداری التون بنم دینم
اولان قرق وقیه مقدارینجه دکلدر دیدم * رسول اکرم حضرتلری اول بیضه مقداری
التونی المدن آلوب لسان مبارکلرین اول التونه طوقندردیلر * ینه بنم الیمه ویردیلر *
پس اول التون بنم قرق وقیه دینم ادا ایتدکدنصکره قرق وقیه قدر بکا فضله
قالدی رسول اکرم حضرتلرینك مبارك لسانلری طوقندیغنك برکاتیله حاصل
کلام سلمان بیوررکه هم خرما اغاجلرینی وهم قرق وقیه التونی ادا ایدوب اول یهوددن
ازاد اولدم دیدی * معلوم اوله که سلمان فارسی حضرتلری هجرتك بشنجی سنه سنده
ازاد وعبودیة الهیه یه خاص اولمغله دلشاد اولوب * یوم خندقده حاضر اولدقده
رسول اکرم حضرتلری انك حقنده سلمان منا اهل البیت دیو بیوردیلر امام شعرانی
طبقاتنده دیدیکه * سلمان اهل بیتدن اولمغله صدقه قبول ایتمزدی * بعده جمیع

غزواتده حاضر اولمشدر * مرویدرکه سلمان معمر بندن ایدی حتی عیسی بن مریمك
وصی سنه لاحق اولوب * تورات وانجیلی آندن تعلیم ایلدی * بعضلر منوچهرك
نسلندندر دیدیلر * حضرت عثمانك خلافتنده مدینه ده وفات ایتدی * سلمانك تاریخ
اسلامی هجرتك اولکی سنه سنك جمادی الاولی سنده دیدیلر رضی الله عنه (الحدیث
السابع) حدثنا محمد بن بشار) مصنف بیوررکه بوحدیث شریفی بشار اوغلی محمد بزه
خبرویردی (اخبرنا بشر بن الوضاح) اسمی ابوهاشم در بصری وصدوقدر (اخبرنا
ابوعقیل) اسمی بشردر (الدورقی) سیوطی بیوردیکه خوزستانده برشهردر دورق
(عن ابی نضرة) اسمی منذردر (قال) ابونضرة دیدی (سألت اباسعید الخدری) بن
ابوسعیددن سؤال ایتدم (عن خاتم رسول الله صلی الله علیه وسلم یعنی خاتم النبوة)
رسول اکرم حضرتلرینك مهرنبوتندن ابوسعید خدری مالك بن سنانك اوغلیدر
انصاریدر * بنی خدره قبیله سندندر (فقال) ابوسعید خدری دیدی (کان) مهر
نبوة اولدی (فی ظهره) رسول اکرم حضرتلرینك ظهرنده (بضعة ناشزة) بانك فتحی
وضادك سکونی وعینك فتحی ایله قطعه دیمکدر ناشزه مرتفعه دیمکدر * یعنی مهرنبوه
رسول اکرم حضرتلرینك ظهر سعادتنده جلد شریفلرنك التندن بومرلمش کل غنچه سی
قدر ایدی (الحدیث الثامن) حدثنا ابوالاشعث احمد بن المقدام العجلی البصری)
مصنف بیوررکه بوحدیث شریفی بصره لی بنی عجله قبیله سندن کنیه سی ابوالاشعث
اولان مقدام اوغلی احمد بزه خبرویردی (حدثنا حماد بن زید) ابن یحیی بیوررکه
بوحماددن زیاده حدیث شریفی حفظ ایدیجی کمسنه کورمدم (عن عاصم الاحول)
احمد بن مقدام دیدیکه بوحدیث شریفی حماد عاصمدن اخذ ایدوب بزه خبرویردی
(عن عبد الله بن سرجس) عاصم دخی بونلردن اخذ ایتدی * عبد الله بن سرجس رضی
الله عنه بصره ده ساکن ایدی (قال) عبد الله بن سرجس بیوردی (اتیت رسول الله
صلی الله علیه وسلم) بن رسول اکرم حضرتلرینك حضورینه کلدم (وهو فی اناس من
اصحابه) حال بوکه رسول اکرم حضرتلری اصحابدن برجماعت ایچنده جلوس ایتمشلر
ایدی (فدرت هکذا من خلفه) رسول اکرم حضرتلرینك حضورنده طوردیغم
مکاندن کیتدم ظهری طرفنه طوردم (فعرف) رسول اکرم حضرتلری نور نبوة ایله
بلدی (الذی ارید) بنم مراد ایتدیکم شیئ که مرادم مهرنبوتی کورمکدر (فالقی الرداء
عن ظهره) پس رسول اکرم حضرتلری ظهر سعادتندن ردایی براقدیلر بنم مرادم
حاصل اولسون ایچون (فرأیت) بن کوردم (موضع الخاتم) مهرنبوتی (علی کتفیه)
ظهری اوزرنده (مثل الجمع) یومری کبی * یعنی جلد شریفی ایله مساوی اولمیوب
مرتفع ایدی (حولها) مهرنبوتك اطرافنده وار (خیلان) بکلر (کانها) کویا اوبکلر
(ثالیل) انجولردر (فرجعت) رسول اکرم حضرتلرینك ظهری طرفندن رجوع ایتدم

(حتی استقبلته) تا حضور سعادتنده طوردم (فقلت غفر الله لك یا رسول الله) حق تعالینك حفظ وحمایتنده سن یا رسول الله دیدم (فقال) پس رسول اکرم حضرتلری بیوردی (ولك) الله سنی مغفرت ایلسون یا عبد الله (فقال القوم) راوی حدیث عاصم دیدیکه عبد الله بن سرجس حضرتلری بو حدیث شریفی خبر ویروب رسول اکرم حضرتلرینك غفر الله لك بیوردیغنی افاده ایتدکده مجلسنده اولان قوم دیدیلرکه (استغفر لك رسول الله صلی الله علیه وسلم) یا عبد الله سنکیچون رسول الله استغفار ایتدیمی (فقال) عبد الله جوابلرنده دیدی (نعم) بنم ایچون استغفار بیوردی (ولكم) دخی امتلر ایچون استغفار ایلدی * یعنی قوم عبد الله ایچون رسول اکرم حضرتلرینك استغفار ایلمسی عبد اللهك نه مرتبه سعادته ایرمسنه دلالت ایتدیکنی بلدکلرنده غبطه ایتدیلرکه * بزدخی اول حضرتك وقتنده بولنوب بو دعایه نائل اولیدق * پس عبد الله بن سرجس حضرتلری قومی تبشیر ایچون رسول اکرم حضرتلری جمله امتیچون * استغفار ایلدیلر هرکه امتدر بو دعایه نائلدر ای قوم خوشدل اولك بیوروب (ثم تلا هذه الآیة) صکره عبد الله بن سرجس بو آیه کریمه یی اوقودیکه یعنی سزلری بو تبشیرم نص قاطع ایله ثابتدر * سوره محمدده حق تعالی (واستغفر لذنبك وللمؤمنین والمؤمنات) یا محمد استغفر الله دی * دخی امتلرندن مؤمنین ومؤمنات ایچون * بندن مغفرت طلب ایله بیوردی بو امره بناء علیه الصلاة والسلام حضرتلری بر روایتده یتمش * بر روایتده یوز کره یومیه استغفار بیوررلر ایدی * پس مؤمن اولنه لازمدرکه استغفر الله دیمکده نقدر فائده وار در فهم ایلیه * معلوم اوله که مهر نبوتك مقدار وهیئت وشکلنده * روایات مختلفه وارد اولدی * لکن هر بری مهر نبوتك بر حالنی بیاندر * مثلا مهر نبوتك جثه ومقداری کل غنچه سی قدر اولدیغنی * وجسم شریفلرینك رنکنده اولدیغنی * واطرافنده بکلر اولدیغنی * ولطیف مویلر اولدیغنی * وبین الکتفین اولدیغنی بیاندر * حکیم ترمذیدن مرویدرکه مهر نبوتك باطننده * الله وحده لا شریك له * وظاهرنده توجه حیث شئت فانك منصور * مکتوب ایدی * ونور ظاهر اولوردی دقت ایله نظرا یتمکه طاقت اولمزدی * ومؤمنیندن هرکیم نظر ایلسه جنتلك اولوردی * امام بیهقی بیوررکه اصحاب کرام رسول اکرم حضرتلرینك وفاتنده شك ایتدیلر لون شریفلری متغیر اولدیغیچون * اسماء بنت عمیس رسول اکرم حضرتلرینك ظهرنه النی ادخال ایتدی * ودیدیکه رسول اکرم حضرتلری دار بقایه تشریف بیورمشلر * زیرا خاتم نبوت اخذ اولنمش * حضرت عائشه رضی الله عنهادن مرویدرکه رسول اکرم بیوردیلر وقت بعثتده جبرائیل ومیکائیل نازل اولدقلرنده جبرائیل صدرمی شق ایدوب وقلبمی اخراج وشق ایدوب التوندن طشت ایچنده ماء زمزم ایله غسل ایدوب * ینه قلبم

محلنه وضع بعده ظهرمه ختم ایلدی * حتی خاتمك مس ایتدیکنی قلبمده حس ایلدم * دیو بیوردی * ورو ایت آخرده کادیکه جبرائیل یدنده اولان نوردن خاتم ایله ختم ایلدکده قلبم نور نبوة وحکمت ایله طولدی * صلی الله علیه وسلم

(باب ما جاء فی شعر رسول الله صلی الله علیه وسلم)

بو باب رسول اکرم حضرتلرینك موی عنبر بویلری حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیاننده درکه * سکز حدیثدر (الحدیث الاول) حدثنا علی بن حجر) بو حدیث شریفی بزه علی خبر ویردی بیورر * مصنف رضی الله عنه (اخبرنا اسماعیل بن ابراهیم عن حمید) علی بن حجر دیدیکه بو حدیث شریفی حمید طویلدن اسماعیل بن ابراهیم اخذ ایدوب بزه خبر ویردی (عن انس بن مالك) حمید دخی بو حدیث شریفی انسدن اخذ ایتدی (قال) انس بن مالك بیوردی (کان شعر رسول الله صلی الله علیه وسلم الی نصف اذنیه) رسول اکرم حضرتلرینك مبارك رأسلرنده اولان شعر شریفلری مبارك قولقلرینك نصفلرینه منتهی ایدی * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلرینك شعر شریفلری حقنده وارد اولان روایات مختلفه نك بیانی انشاء الله بو بابك آخرنده کلور (الحدیث الثانی) حدثنا هناد بن السری) بو حدیث شریفی بزه هناد خبر ویردی (حدثنا عبد الرحمن بن ابی الزناد عن هشام) هناد دیدیکه بو حدیث شریفی فقهاء سبعه نك بری اولان هشامدن عبد الرحمن اخذ ایدوب بزه خبر ویردی (عن عروة) بن زبیر هشام دخی اسماء بنت ابی بکرك اوغلی فقهاء تابعیندن اولان عروه دن اخذ ایتدی (عن ابیه) حضرت عائشه رضی الله عنهانك همشیره زاده سی اولان عروه دخی بو حدیث شریفی پدری زبیر بن عوامدن اخذ ایتدی * زبیر رضی الله عنه حضرتلری امهات المؤمنیندن خدیجة الکبری رضی الله عنها حضرتلرینك برادر زاده سیدر * حضرت زبیر بن العوام بن خویلد اولا ارض حبشه هجرت * بعده رسول اکرم حضرتلری ایله مدینه یه هجرت ایتدی * فتح مکه کونی رسول اکرم حضرتلرینك علمداری ایدی * هجرتك اوتوزنجی سنه سنده * عالم بقایه تشریف ایتدی شهیدا رضی الله عنه (عن عائشة رضی الله عنها) حضرت زبیر بو حدیث شریفی حضرت عائشه دن استماع ایتدی (قالت) حضرت عائشه رضی الله عنها بیوردی (کنت اغتسل انا) بن غسل ایلدم (ورسول الله صلی الله علیه وسلم) دخی رسول اکرم حضرتلری غسل ایلدیلر بندنصکره (من اناء واحد) بر صو قابندن (وکان له شعر) حال بوکه رسول اکرم حضرتلرینك رأس شریفلرنده موی عالی بویلری وار ایدی (فوق الجمة ودون الوفرة) جمه جیمك کسری ومیمك تشدیدی وآخری ها ایله منکب اوزرینه نازل اولان شعردر وفره واوك فتحی وفانك سکونی بعده را ایله قولق یومشاغنه واصل اولان شعردر * پس معنی دیمك اولورکه رسول اکرم حضرتلرینك شعرلری

قولقلری یومشاغنی تجاوز ایدوب اموزلرینه واصل اولمش ایدی * یعنی مبارك کردنلرینك نصفنه واصل ایدی صلی الله علیه وسلم (الحدیث الثالث) حدثنا احمد بن منیع) مصنف بیورر که بو حدیث شریفی ثقه وحافظ ابو جعفر الاصم کنیه سیله مکنی اولان احمد بزه خبر ویردی (اخبرنا ابو قطن) احمد دیدیکه بصره لی صدیق اسمی عمر اولان ابو قطن بزه خبر ویردی (حدثنا شعبة عن ابی اسحاق) ابو قطن دیدیکه بو حدیث شریفی شعبه ابی اسحاقدن اخذ ایدوب بزه خبر ویردی (عن البراء بن عازب) ابی اسحاق برأ بن عازبدن بو حدیث شریفی روایت ایتدی (قال) براء بیوردی (کان رسول الله صلی الله علیه وسلم مربوعا) رسول اکرم اورته بویلو ایدی (بعید ما بین المنکبین) مبارك اموزلری ما بینی بعید ایدی تفصیلی باب اولده کچدی (وکانت جمته) رسول اکرم حضرتلرینك رأس شریفلرندن نازل اولان شعرلر (تضرب) واصل اولوردی (شحمة اذنیه) مبارك قولقلری یومشاغنه (الحدیث الرابع) حدثنا محمد بن بشار) بو حدیث شریفی بشار اوغلی محمد بزه خبر ویردی (حدثنا وهب بن جریر بن حازم) بصره لی ائمهٔ ستّه مشایخندن اولان حازمك حفیدی وهب بزه خبر ویردی (حدثنی ابی عن قتادة) وهب دیدیکه بو حدیث شریفی پدرم جریر بن حازم بکا خبر ویردی قتاده دن اخذ ایدوب * مذکور قتاده جلیل القدر تابعیدر * وحسن بصری اصحابك زیاده حافظی اولمق اوزره متفق علیه در * کونده برختم شریف ایدردی * هجرتك التمش سنه سنده تولد ایدوب یوز اون التی سنه سنده وفات ایتدی * رحمة الله علیه (قال) قتاده دیدی (قلت لانس بن مالك) بن انس بن مالكدن سؤال ایلدم (کیف کان شعر رسول الله) رسول اکرم حضرتلرینك مبارك رأس شریفلرنده شعرلری نیجه ایدی (قال) قتاده نك جوابنده پس بیوردی لم یکن بالجعد رسول اکرم حضرتلرینك شعر شریفلری قورجق دکل ایدی (ولا بالسبط) دخی رسول اکرم حضرتلرینك شعر شریفلری دوز ابریشم تلی کبی دکلدی * یعنی قورجق ایله دوز بیننده ایدی (کان یبلغ شعره) رسول اکرم حضرتلرینك شعر شریفلری واصل اولور ایدی (شحمة اذنیه) قولقلری یومشاغنه (الحدیث الخامس) حدثنا محمد بن یحیی بن ابی عمر المکی) مصنف بیورر بو حدیث شریفی محمد بن یحیی المکی بزه خبر ویردی (اخبرنا سفیان بن عیینة عن ابن ابی نجیح) محمد بن یحیی دیدیکه بو حدیث شریفی ابن ابی نجیحدن اخذ ایدوب سفیان بزه خبر ویردی (عن مجاهد) بو حدیث شریفی ابن ابی نجیح مجاهددن اخذ ایتدی مذکور مجاهد امامدر فقهده وتفسیرده سکسان اوچ سنه یه بالغ اولدقده هجرتك یوز اوچنده مکه ده وفات ایتدی (عن ام هانیء بنت ابی طالب) بو حدیث شریفی مجاهد ام هانیدن اخذ ایتدی * مذکور ام هانی ابی طالبك قزی حضرت علینك همشیره سیدر یوم فتح مکه ده اسلامی قبول ایتدی (قالت) ام هانی بیوردی (قدم رسول الله

صلی الله علیه وسلم مکة قدمة) رسول اکرم حضرتلری تشریف بیوردی مکه یه بر دفعه (وله اربع غدائر) رسول اکرم حضرتلری ایچون درت زلف اولدی یعنی حالده صلی الله علیه وسلم (الحدیث السادس) حدثنا سوید بن نصر) مصنف بیورر که بو حدیث شریفی سوید بزه خبر ویردی (حدثنا عبد الله بن المبارك عن معمر) سوید دیدی بو حدیث شریفی معمردن اخذ ایدوب عبد الله بن مبارك بزه خبر ویردی * مذکور عبد الله بن مبارك مروزیدر فضائل علوم ومناقب صاحبی محدث برذات ایدی * اکثر اوقاتده غزاده بولنوب تقسیم غنایم وقتنده غائب وقتال وقتنده حاضر اولوردی برکسنه سؤال ایتدیکه نیچون بویله ایدرسکز * جواب ویردیکه بنم غزام کیملك ایچون اولدیغنی صاحبم بیلور * یحیی بن آدم بیورر که بر مشکل مسئله اولسه اول مسئله‌یی عبد الله بن مبارکك کتابلرنده بولمسم اول مسئله‌دن مأیوس اولور ایدم * یحیی ابن معین دیدیکه عبد الله بن مبارك غایت عاقل ومعتمد وحدیث صحیحه زیاده عالم ایدی * امام اعظم بیوردیکه * ابن مبارکدن چوق حدیث شریف بیلور کمسنه یه ملاقی اولمدم * عبد الله بن مبارك هجرتك سکسان برنده جزیرده هیت نام موضعده وفات ایتدی وحالا مزاریله تبرك اولنور (عن ثابت البنانی) مذکور معمر بو حدیث شریفی ثابتدن اخذ ایتدی * مرویدر که ثابت اسلمك اوغلیدر * عبد الله بن عمره ملاقی اولدی * انس حضرتلری ثابت حقنده مفاتیح خیر بیورردی * عمارة بن زادان بیوردیکه ثابت روزوشبده بیك رکعت نماز قیلردی * ویل اوروجی طوتردی * وقبرنی کندو قازدی آنده نماز واوتلاوت قرءآن ایدر ایدی (عن انس) ثابت انس بن مالکدن اخذ ایتدی * انس بیوردیکه (ان شعر رسول الله صلی الله علیه وسلم کان الی انصاف اذنیه) رسول اکرم حضرتلرینك شعر مبارکلری قولاقلرینك نصفینه واصل اولوردی (الحدیث السابع) حدثنا سوید بن نصر) مصنف بیورر که * بو حدیث شریفی بزه سوید خبر ویردی (اخبرنا عبد الله بن المبارك عن یونس بن یزید) سوید دیدیکه بو حدیث شریفی یزید ایکینك اوغلی ائمهٔ ستّه مشایخندن اولان یونسدن عبد الله بن مبارك اخذ ایدوب بزه خبر ویردی (عن الزهری) یونس زهریدن اخذ ایتدی (اخبرنا عبید الله بن عبد الله بن عتبة عن ابن عباس) زهری دیدیکه عبد الله بن مسعودك برادری اولان عتبه نك اوغلی علماء راسخیندن * جلیل القدر تابعیندن اولان عبد اللهك اوغلی عبید الله فقیه وصدیق بن عباسدن بو حدیث شریفی بزه خبر ویردی * معلوم اوله که عبد الله بن عباس بن عبد المطلبدر * عبد الله بن عباسك علمی کثیر وفضلی کمالده اولدیغیچون خیر الامة * وبحر الامة * وفقیه الامة * تسمیه اولندی * ورسول اکرم حضرتلرینك عم زاده سیدر وعبد الله حقنده رسول اکرم حضرتلری دعا بیوردیلر * علم وحکمت وتأویل کتاب الله وجبرائیل علیه السلامی رسول اکرم

حضرتلرینك حضور شریفلرنده كوردی * پدری عباسه دیدیكه بن رسول اكرم
حضرتلرینك عندنده بر رجل مشاهده ایده رم * عباس بیوردیكه یا رسول الله ابن
عمك حالا سزك حضورکزده بر رجل وارد ردیور * رسول اكرم حضرتلری
بیوردیلركه نعم آنك كوردیكی جبرائیلدر * وانبیادن غیری جبرائیلی كورن اعمی اولور
* حضرت اللهدن رجا ایدرمكه عبد اللهك اعمالغی آخر عمرنده اوله بیوردیلر *
فی الحقیقه ابن عباس آخر عمرنده اعمی اولدی * هجرتدن اوچ سنه مقدم تولد ایتدی
هجرتك التمش سكزنده طائفده دار بقایه كتدی * صلاة جنازه سنی محمد بن الحنفیه
ادا ایتدی * یاسین بن سعیددن مرویدركه * عبد الله بن عباس كفنلندكده * بر بیاض
قوش كلوب كفنی ایچنه دخول ایتدی * حاضر اولنلر بو حالی كوروب دیدیلركه *
اول قوش عبد اللهك علمیدر * اندكله كتدی * وقبرینه وضع اولندقده یا أیتها النفس
المطمئنة الی آخره نداسنی هاتفدن جمله استماع ایتدیلر * رضی الله عنه (ان رسول
الله صلی الله علیه وسلم) ابن عباس بیورر * تحقیق رسول اكرم حضرتلری (كان
یسدل شعره) شعر شریفنی سدل ایدر ایدی * امام نووی بیوردیكه * سدل دیمك
ناصیه سنده اولان شعری النی اوزرینه ارسال ایتمكدر (وكان المشركون یفرقون
رؤسهم) مشركلر صاچلرنی فرق ایدرلر ایدی * فرق دیمك صاچی ایكی بلوك ایدوب
نصفنی صاغنه * ونصفنی صولنه ارسال ایتمكدر * رسول اكرم حضرتلری
مشركیندن كمال مرتبه نفرت ایتدكلرندن * انلرین عادتلرینه مخالفت ایدردی (وكان
اهل الكتاب یسدلون رؤسهم) اهل كتاب صاچلرنی سدل ایدرلر ایدی (وكان یحب
موافقة اهل الكتاب) رسول اكرم حضرتلری اهل كتاب بیننده انبیادن قلان عادتلره
موافقته محبت ایدر ایدی (فیما لم یؤمر فیه بشیئ) یعنی رسول اكرم حضرتلری منسوخ
اولمیان شیلرده موافقت ایدر ایدی (ثم فرق رسول الله رأسه) صكره رسول اكرم
حضرتلری شعر شریفلرنی رأسنك ایكی جانبلرینه ارسال ایدوب جبهه سی اوزرینه
اصلا شعر ابقا ایتمدیلر * بناء علی ذلك اكثر علماء سنت اولان بودر دیدیلر * زیرا رسول
اكرم حضرتلری بو عادتی ترك ایتمدی * میرك شاه دیدیكه * رسول اكرم حضرتلرینك
تكرار بو عادتی وحی ایله اوله * امام مالك وجمهور قولی بودركه فرق واجب دكلدر *
مرویدركه صحابهٔ كرامدن كاهی فرق كاهی سدل ایدرلر ایدی * امام نووی دیدیكه سدل
وفرق جائزدر * ایكی جانبدن ایدوب ایكی بولك * دوش باكینه براغردی جوزلك * كاه
اوكیسولرا ایچنده كوشك * چقاروب خلقك آلوردی هوشك * صلی الله علیه وسلم
(الحدیث الثامن) حدثنا محمد بن بشار) مصنف بیورر * بو حدیث شریفی بشار
اوغلی محمد بزه خبر ویردی (اخبرنا عبد الرحمن بن مهدی محمد بن بشار دیدیكه بو حدیث
شریفی مهدی اوغلی ثقه وعدل وحافظ اولان عبد الرحمن خبر ویردی (عن ابراهیم بن

نافع المكی) عبد الرحمن بو حدیث شریفی ابراهیمدن اخذ ایتدی عن ابن ابی نجیح ابراهیم
ابن ابی نجیحدن اخذ ایتدی (عن مجاهد) بو دخی مجاهددن اخذ ایتدی (عن ام هانیء)
مجاهد دخی ام هانیدن اخذ ایتدی (قالت) ام هانی دیدی رأیت رسول الله صلی الله علیه
وسلم) بن رسول اللهی كوردم (ذا ضفائر اربع) درت زلف صاحبی * هم اول افلاك
جمالك ماهی * كا كاك درت بولر ایدی كاهی * اولدی چون زلفی خفی الطاف * نافهٔ
مشك بنی عبد مناف * معلوم اولهكه رسول اكرم حضرتلرینك رأس شریفلرنده اولان
شعر شریفلری حقنده اختلاف روایات اختلاف اوقاته مبنیدر * هر راوی مشاهده
ایتدیكی وقتدن خبر ویردی * امام نووی بویله بیوردی * مرویدركه رسول اكرم
حضرتلری هجرتدن صكره بركره حدیبیه سنه سنده تراش اولدیلر * صكره عمرة
القضا سنه سنده تراش اولدیلر * صكره حجة الوداع سنه سنده تراش اولدیلر * معلوم
اولدیكه تراش اولمقده سنتدر صاچ قویورمكده سنتدر * لكن صاچلرین سنته مطابق
قیلق كركدر * باشنك بعضی تراش بعضی صاچ جائز دكلدر *

(باب ما جاء فی ترجل رسول الله صلی الله علیه وسلم)

ترجل شعری طرامق ویاغ ایتمك وكوزل ایتمكه دیرلر * كذلك لحیه یی طرامق وتزیین
ایتمك ویاغلامغه دخی دیرلر * بو باب رسول اكرم حضرتلری مبارك صاچلرینی
وصقاللی تزیین ایلملری حقنده وارد اولان احادیث بیاننده در (الحدیث الاول)
حدثنا اسحاق بن موسی الانصاری) مصنف بیورر بو حدیث شریفی بزه
اسحاق خبر ویردی (حدثنا معن بن عیسی) اسحاق دیدی بو حدیث شریفی
بزه ثقه اولان معن خبر ویردی (حدثنا مالك بن انس عن هشام بن عروة) معن
دیدیكه بو حدیث شریفی هشامدن اخذ ایدوب مالك بزه خبر ویردی (عن ابیه)
هشام بو حدیث شریفی باباسندن اخذ ایتدی (عن عائشة رضی الله تعالی عنها)
هشامك پدری اولان عروه بو حدیث شریفی حضرت عائشه رضی الله تعالی عنهادن
روایت ایتدی (قالت) حضرت عائشه رضی الله تعالی عنها بیوردی (كنت ارجل)
بن طارار ایدم (رأس رسول الله صلی الله علیه وسلم) رسول اكرم حضرتلرینك مبارك
باشلرینك مولرینی (وانا حائض) حال بو كه بن آبدستسز ایدم * بو حدیثدن مستفاد
اولدیكه * بركسنه محرمنه باشنك طارتمق جائزدر * اول محرم كرك آبدستلی اولسون
كرك اولمسون * امته وسعت ایچون علیه الصلاة والسلام تجویز ایلدی * صلی الله
علیه وسلم (الحدیث الثانی) حدثنا یوسف بن عیسی) مصنف بیورر بو حدیث شریفی
* مشایخ حدیثدن عیسی اوغلی یوسف بزه خبر ویردی (اخبرنا وكیع) یوسف دیدی *
بو حدیثی بزه وكیع خبر ویردی (اخبرنا الربیع بن صبیح عن یزید) وكیع دیدی
بو حدیث شریفی صبیح اوغلی ربیع بخاری مشایخندن اولان یزیددن اخذ ایدوب

بزه خبر ویردی (ابن ابان هو الرقاشی) مذکور یزید رقاشه منسوب قیس قبیله سندن
اولان ابانك اوغلیدر (عن انس بن مالك) یزید بن ابان بو حدیث شریفی انسدن
روایت ایلدی (قال) انس بیوردی (کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یکثر دهن
راسه) رسول اکرم حضرتلری مبارك صاچلرینی اکثری یاغلرایدی (وتسریح
لحیته) دخی رسول اکرم حضرتلری لحیه لرینی اکثری طرارایدی * ابن جوزی انسدن
روایت ایتدیکه رسول اکرم حضرتلرینك خوابگاهلرنده مسواك * وابدست صویی *
وصقال طراغی * وضع اولنوب بیدار * اولدقلرنده مسواکی استعمال ایدوب *
بعده ابدست * بعده طراغی استعمال ایدردی * خطیب بغدادی حضرت (عائشه
رضی الله تعالی عنهادن) روایت ایتدیکه رسول اکرم حضرتلری حضر وسفرده بش
نسنه یی ترك ایتمزلرایدی * آیینه * سرمه دان * طراق * خلال * مسواك * ابن جوزی
روایتنده مقراض دخی واردر * طبرانی حضرت عائشه دن روایت ایتدیکه رسول
اکرم حضرتلری لحیه لرك طرادقده آیینه یه نظر ایدرلرایدی * ابو هلال حضرت
عائشه رضی الله تعالی عنهادن روایت ایتدیکه * رسول اکرم حضرتلری آیینه یه
نظر ایدرلرایدی * بو دعائی اوقورلرایدی * اللهم کما حسنت خلقی فحسن خلقی *
بر روایتده بو دعائی اوقورلرایدی * الحمد الله الذی سوی خلقی فعدله وکرم صورة
وجهی وحسنها وجعلنی من المسلمین (ویکثر القناع) قافك کسری ونونك فتحی بعده
الف بعده عین ایله قناع اول دلبنددرکه * باشه عمامه نك آلتنه قورلرتری محافظه
ایچون * یعنی رسول اکرم حضرتلری مبارك صاچلرینه یاغ سوردکدنصکره عمامهٔ
شریفلرینی حفظ ایچون یاغ اثرندن عمامه لری آلتنه دلبند وضع ایدرلرایدی * طبع
شریفلرینك کمال لطافت ونظافتندن یاغ اثری شعر شریفلرندن زائل اولدقده اول
دلبندی اخراج بیورررلرایدی * نه کیم بزم دیارلرمزده اصحاب طبیعتدن اولان
نظیف کمسنه لر * رعایت سنت نبوی ایچون ایام حارده باشنده اولان تری دفعیچون
قاوغك آلتنه دلبند قودقلری کبی (حتی کان ثوبه) کویا رسول اکرم حضرتلرینك
مبارك باشلرینه قودقلری دلبند (ثوب زیات) یاغجی عطریاغی شیشه سنی صاردیغی
دلبند عطرك تأثیرندن نیجه اولورسه اول قناع شریفی دخی اویله اولورایدی *
بو کلامدن مرادی انك رسول اکرم حضرتلری مبارك رأسلرینی یاغلدقده
فقط قناع شریفه یاغ تأثیر ایدوب عمامهٔ شریفلری محفوظ اولدیغنی افاده در *
وجسم لطیفلری وکسوهٔ شریفلری کمال نظافتده اولدیغنی بیاندر * معلوم اوله که
رسول اکرم حضرتلری نظافت بدن جهتندن جمیع مخلوقك زیاده نظیفیدر *
ولطافت تن خصوصنده جمله ناسك الطفیدر * طوری مطبوع ولباسی پاك
وپاکیزه در * حتی رسول اکرم حضرتلری برکسنه کوردیلرکه ثوبی کیرلی بیوردیلرکه

شو آدم ثوبنی غسل ایده جك شیء بولمدیمی اوله دخی بیوردیلرکه ثوبکزی پاك ایدك
صلی الله علیه وسلم (الحدیث الثالث) حدثنا هناد بن السری) مصنف بیوردر
بو حدیث شریفی بزه هناد خبر ویردی (اخبرنا ابو الاحوص عن اشعث بن
ابی الشعثاء) هناد دیدی بو حدیث شریفی اشعثدن سلام بن سلیمکه کنیه سی
ابو الاحوصدر اخذ ایدوب بزه خبر ویردی (عن ابیه) اشعث بو حدیث شریفی
باباسی ابی شعثادن اخذ ایتدی (عن مسروق) ابی شعثا که اسمی سلیم بن عامردر
بو حدیث شریفی مسروق شهرتیله مشهور اولان اجدع بن مالك همدانینك اوغلندن
اخذ ایتدی مذکور مسروق کوفیدر اصحاب کرامدن عبد الله بن مسعود رضی الله
تعالی عنه اصحابندندر * معدی کرب حضرتلرینك همشیره زاده سیدر * حین
صباوتنده سرقه اولنغله مسروق تسمیه اولندی * ام المؤمنین حضرت عائشه رضی
الله تعالی عنها مسروقی اوغل اتخاذ ایتمشدر * مسروقك بر دختری تولد ایدوب
حضرت عائشه رضی الله تعالی عنها تسمیه ایتدیکیچون کنیه سی ابو عائشه رضی الله
تعالی عنهادر * خلفای اربعه رضی الله تعالی عنهم حضرتلرینه وسائر اصحابدن چوق
کمسه یه مسروق ملاقی اولمشدر * آلتمش اوچ یاشنده هجرتك آلتمش اوچنده کوفه ده
وفات ایتدی * رحمة الله تعالی علیه (عن عائشة رضی الله تعالی عنها) بو حدیث
شریفی مسروق حضرت عائشه رضی الله تعالی عنهادن روایت ایتدی (قالت)
حضرت عائشه رضی الله تعالی عنها بیوردی (ان) تحقیق شان (کان رسول الله صلی
الله علیه وسلم لیحب التیمن) رسول اکرم حضرتلری صاغ جانبیله ابتداء ایتمکه یك
محبت ایدرایدی (فی طهوره اذا تطهر) ابدست وغسل ایتدکاری وقتده (وفی ترجله
اذا ترجل) مبارك صاچلرینی وصقاللرینی طرامق ویاغ سورنمك مراد ایتدیکی وقتده
(وفی انتعاله اذا انتعل) مبارك ایقلرینه پاپوش کیدکاری وقتده * یعنی رسول اکرم
حضرتلری ابدستده وغسلده وصاچ وصقال طرامقده پاپوش کیمکده صاغندن باشلردی
بو حدیث شریفده اوچ شیء ذکر اولندی * بری اعماله متعلق که ابدست وغسلدر *
ایکنجی زینته متعلق که صاچ وصقال طرایوب یاغلمقدر * اوچنجی لباسه متعلق که
پاپوش کیمکدر * بو اوچ شیئی ذکردن مراد بودرکه اشیاء حسنه نك کایسنده کرك
عبادات وکرك عادات صاغ ایله بدأ سنتدر * فقط صول استبرا واستنجا وسومکرمك
وبونك امثالی شیلرده مستعملدر * مسجددن خروجده خلایه دخولده ایاغندن مست
وپاپوش امثالنی چیقرمقده وطون چیقرمقده صول ایاغیله ابتداء لازمدر امام نووی
بیوردیکه قاعدهٔ شرع نبوی شو وجهله درکه تکریم وتزیین قبیلندن اولان اشیاده
صاغ ایله ابتداء وبونلرك خلافنده صول ایله ابتداء مستحبدر ینه امام نووی بیوردرکه
علماء اهل سنت اتفاق ایتدیلرکه برکسه ابدستده صول جانبندن باشلسه کرچه

ابدسنی صحیحدر * لکن فضیلتدن محروم اولور * سائرلرینی بوکا قیاس ایله * بعض فقهاء
دیدیلرکه امامك ومسجدك صاغ طرفنده نماز قیلمق مستحبدر * رسول اکرم
حضرتلری تیمنه محبتلری ایچون * امام بخاری بیوردیلرکه صاغ جانبی ممکن اولدیغی
مرتبه استعمال ایتدیککی سورلر ایدی * رسول اکرم حضرتلری * مکر برمانع صاغ
جانبی استعماله منع ایلیه * بعضیلر رسول اکرم حضرتلرینك صاغ جانبی استعماله
محبتلرینه وجه ویردیلرکه اصحاب یمینه اشارت اوله * یاخود تیمن فال حسن
اولدیغیچون * یاخود صاغ طرفك صول اوزرینه فضلی اولدیغیچون * یاخود صاغ
طرف قوی اولدیغیچون * صول طرفی ازاستعماله وجه ویردیلرکه زبون کبرلك
چندان ممدوح اولمدیغیچون (الحدیث الرابع) حدثنا محمد ابن بشار) مصنف بیوردر
بوحدیث شریفی بزه محمد خبرویردی (اخبرنا یحیی بن سعید عن هشام بن حسان) محمد بن
بشار دیدی بوحدیث شریفی یحیی هشامدن اخذایدوب بزه خبرویردی (عن الحسن
البصری) بوحدیث شریفی هشام حسن بصریدن اخذایتدی حسن بصری صحابهٔ
کرامدن یوزاوتوزکسنه یه لاحق اولدی * جلیل القدر تابعیدر تعریفدن مستغنیدر
(عن عبدالله بن مغفل) مذکور عبدالله اصحاب شجره وبیعت رضواندندر * چوق
زمان مدینه ده ساکن اولوب بعده بصره یه نقل ایتدی * التمش تاریخنده بصره ده
وفات ایدوب ابوهریره رضی الله تعالی عنه صلاة جنازه سنه امام اولدی * عبدالله
ابن مغفل بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری ایله قرارا یتمك اوزره تحت شجرده بیعت
ایتدیکمز وقتده شجرهٔ مزبوره نك بردالنی المده طوتوب * رسول اکرم حضرتلرینه
کولکه ایدر ایدم * رضی الله عنه (قال) عبدالله بیوردی (نهی رسول الله صلی الله
علیه وسلم عن الترجل الاغباة) غینك کسری وبانك تشدیدیله غب الفظنك معناسنده
زین العرب بیوردیکه برشیئی کون آشری اشلمکدیرلر * یعنی رسول اکرم
حضرتلری هروقتده صقال طرامقدن وشعری یاغلمقدن نهی ایتدی * بعض محققین
دیدیلرکه هرکون مداومتدن نهی ایتدکاری تکلف وتزیین جسم وهوای نفسه
متابعتدن حذردر * زیرا صقال طرامق یاغ سورمك وجودینی کرلی شیلردن پاك ایتمك
مؤمنیندن بربرلرینه کراهت طبع حاصل اولمیون ایچوندر * ونظافت اسلامك
شاننددن اولدیغیچوندر * بوخسه مجرد تزیین ایچون دکلدر * بناء علی ذلك رسول اکرم
حضرتلری هروقت ترجلدن نهی بیوردی الحدیث الخامس (حدثنا الحسن بن عرفة
بوحدیث شریفی حسن بزه خبرویردی حدثنا عبدالسلام بن حرب عن یزید ابن ابی خالد
حسن ابن عرفه دیدی بوحدیث شریفی عبدالسلام یزید ابن ابی خالددن اخذایدوب
بزه خبرویردی (عن حمید بن عبدالرحمن) یزید حمیددن اخذایتدی (عن ابی العلاء)
حمید ابی العلادن اخذایتدی (الاودی) مذکور ابی العلانك اسمی داوددر * اودبن

مصعب عشیرتندندر (عن رجل من اصحاب النبی صلی الله علیه وسلم) ابی العلا
بوحدیث شریفی اصحابدن بررجلدن روایت ایتدی * میرك شاه دیدیکه رجلدن
مراد عبدالله بن مغفلدر * بعض محدثین عبدالله بن سرجسدر * بعضیلر حکم
ابن عمرودر دیدیلر (ان النبی صلی الله علیه وسلم) تحقیق رسول اکرم حضرتلری *
(کان یترجل غبا) موی عنبربولرین کاه کاه طرایوب یاغلرایدی * امام نسائی حمید بن
عبدالرحماندن روایت ایتدیکه * رسول اکرم حضرتلری ایله چوق وقت صحبت
ایتمش برکسنه یه راست کلدم * بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری بزی هرکون صقال
طرامقدن نهی ایتدی دیدی * معلوم اوله که یاغ سورمك وکلاب سورمك سنتدر *
قرءآن عظیمده حق سبحانه وتعالی حضرتلری برقاج شیئه مبارك بیورمشدر * قرءآن
عظیمه کتاب مبارك بیوردی * بکه یه مبارك بیوردی * یغمور صوینه مبارك
بیوردی * زیتون اغاجنه مبارك بیوردی * زیتون یاغی شجرهٔ مبارکه دن مخرج
اولدیغیچون * صلی الله علیه وسلم حضرتلری بعضا شعر مبارکلرینه طلا ایدرلر ایدی
فائدهٔ کثیره سی واردر * سنت شریفدر * برلره دخی استعمالی لازمدر برم دیارلرمزده
عادت اولمدیغیچون خواطری حفظ لازمدر * زیرا برلر طبیعتده ونظافتده فخر عالم ایله
نه مناسبتمز واردر * اولین وآخرینه نظافت کندولردن تقسیم اولنان منبع نظافت
ولطافت * صلی الله علیه وسلم حضرتلری مبارك سردواتلرینه الله تعالینك مبارك
بیوردیغی زیت یاغنی طلا ایتدیککی صورتده سن کسن * نته کیم مولانا بیورر (بیت)
ازخدا جوییم توفیق ادب * بی ادب محروم کشت ازلطف رب * تامل

(باب ما جاء فی شیب رسول الله صلی الله علیه وسلم)

شیب شعرك بیاض اولمسی دیمکدر * بوباب رسول اکرم حضرتلرینك شعرلرینك
بیاض اولسی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیاننده در (الحدیث الاول
حدثنا محمد بن بشار) مصنف بیورر بوحدیث شریفی بزه بشار اوغلی محمد خبرویردی
(اخبرنا ابوداود) محمد بن بشار دیدی * حافظ وثقه اولان ابوداود طیالسی بوحدیث
شریفی بزه خبرویردی (اخبرنا همام) ابوداود دیدی بوحدیث شریفی بزه همام بن
یحیی خبرویردی (عن قتادة) همام قتاده دن اخذایتدی (قال) قتاده دیدی (قلت
لانس بن مالك) بن انسدن سؤال ایتدم (هل خضب رسول الله صلی الله علیه وسلم)
رسول اکرم قنه ایله مبارك شعر شریفلرلرنی بویادیلرمی (قال) انس دیدی (لالم یبلغ رسول
اکرم حضرتلرینك شعر شریفلرك بیاض اولمسی بالغ اولمدی (ذلك) قنه ایله بویامیه
یعنی رسول اکرم حضرتلرینك شیبی خضاب اولنجق مرتبه یه بالغ اولمدی خضاب
صاحبی وصقالی قنه ایله بویامغه دیرلر (انما کان شیبا) انجق رسول اکرم حضرتلرینك
شعرلرینك بیاضی (فی صدغیه) صقال باشلرنده اولدی * صادك ضمی ودالك سکونیله

صدغ کوزایله قولاق بیننده اولان شعره اطلاق اولنور امام بخاری روایت ایتدیلرکه
رسول اکرم حضرتلرینک بیاض شعرلری * صقال باشلرنده وچکه سنده ایدی *
مسلم انسدن روایت ایتدیکه اغرمش شعر رسول اکرم حضرتلرینک صقال باشلرنده
وچکه سی اوستنده ومبارک رأس شریفنده ایدی * وینه انسدن مرویدرکه رسول
اکرم حضرتلرینک بیاض اولمش موبلرینک مجموعی یکرمی عدده بالغ اولمزایدی
(ولکن ابوبکر رضی الله تعالی عنه خضب) لکن صدیق اکبر حضرتلری صقاللری
وصاچلرینی بویارلر ایدی (بالحناء) قنه ایله (والکتم) یمندن کلور مرسین یپراغنه
بکزر بر نباتدر انکله قنه یی بربرینه قارشدردقده صاچه وصقاله سورلسه بیاض
اولان شعرلر قرال اولور یالکز قنه سورلسه بیاض شعر قرمزی اولور * حضرت
عمر رضی الله تعالی عنه انجق قنه ایله خضاب ایدر ایدی * اما سیاه ایله صاچ وصقال
بویامق ممنوعدر * شمس الدین سیواسی بیورر * بلکه حضرت ابوبکر الصدیق
رضی الله تعالی عنهک اسمی عبد اللهدر * ابوبکر رضی الله تعالی عنهک کنیه سی
وباباسی ادی عثماندر * کنیه سی ابو قحافه در عربده کنیه معروف ومشهور اولمغین
کنیتله مشهور اولوب ابوبکر رضی الله تعالی عنه ابن ابی قحافه بن عامر بن عمرو بن
کعب بن سعید بن تیم بن مره بن کعب دیرلر * پس مره حضرت رسول اکرم صلی الله
علیه وسلمک یدنجی اتاسیدر * لاجرم اول نسب طاهره یدنجی اتاده جمع اولمش اولور *
ولقب شریفلرندن بری عتیقدر * سببی بو اولدیکه برکون حضرت رسول الله صلی
الله علیه وسلم مبارک یوزینه نظر ایدوب (هذا عتیق الله من النار) دیو بیوردیلر * یعنی
اللهک ناردن ازادلی قولیدر دیمک اولور * پس بو لقب ایله شهرت بولدی * وبر لقبلریدخی
صدیقدر * زیاده اتانیجی دیمک اولور رسول اکرم صلی الله علیه وسلم دعوای نبوتده
ودعوت اسلامده وامر معراجده واخبار معادده بغیر تردد تصدیق ایدوب اناندیغیچون
صدیق دیو لقب بیوردیلر * وامام علی کرم الله وجهه ابوبکره صدیق آدی رضی الله
تعالی عنهه کوکدن اینمشدر دیو قسم ایتمشلردر * غالبا وجهی بو اوله که (والذی جاء
بالصدق وصدق به) آیت کریمه سنده ارباب تفسیرک (جاء بالصدق) دن مراد محمد علیه
السلامدر (وصدق به) آیتندن مراد ابوبکر رضی الله تعالی عنهدر دیدکاری اوله وجمله
صحابه دن اسلامده سابقدر * زیرا حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم (اول
من آمن بی ابوبکر) رضی الله تعالی عنه دیو بیوردیلر * امام شعبی حبیب اکرمه اول
ایمان کتورن کیمدر دیو ابن عباس حضرتلرینه سؤال ایتدکده ابوبکر رضی الله تعالی
عنه دیو جواب ویردی * اکرچه اول ایمان کتورن نسادن خدیجة الکبری رضی
تعالی عنها اولوب وایکنجی صبیاندن حضرت علی کرم الله وجهه اولوب *
واوچنجی رجالدن زید بن حارث اولدیغی معهعدر * لکن بو ایکی سرور ایمانلرین اظهار

ایمدی حضرت ابوبکر رضی الله تعالی عنه ایمان کتوردکدنصکره اولدیغی دخی
مقرردر * پس تأویل ایله (اول من امن بی) برنده در * وحضرت صلی الله علیه وسلمک
محراب شریفنده اول امامت ایدن * ومنبر منیفنده اول خطابت ایدن ابوبکر الصدیق
رضی الله تعالی عنه ایدیکی متفق علیهدر * صحابه دن منقولدرکه حضرت ابوبکر
رضی الله تعالی عنهک ایمانی سمادن نازل اولمش وحیه شبیه ایدی * زیرزمان
جاهلیتده شامده تجارت ایدردی * بر واقعه کوروب بحیرا نام بر راهبه واقعه یی عرض
ایتدکده راهب قندنسین دیو سؤال ایدیجک * مکه قومندنم دیدی قنقی قبیله دنسین
دیوب قریشدن ایدوکین معلوم ایدیجک بشارت ایدوب قومکدن بقینده
بر اولو پیغمبر ظهور ایدر * حیاتنده وزیری ومماتندنصکره خلیفه سی اولاسک کرک *
واول آخر زمان پیغمبری اولاسه کرک دیو تعیین ایتمشدی * وحضرت صدیقده
بوسری صدرنده کزلمشدی * اول زمانکه حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم
دعوت اسلامه شروع بیوردیلر * حضرت ابوبکر رضی الله تعالی عنه ایتدیکه
یا محمد بو دعوایی که ایدرسک بوکا شاهدک وارمی ایتدی یا ابابکر شام ایلنده
کوردیکک رؤیاسکا شاهد تیزمی دیو جواب ویریجک قطعا تردد ایتمیوب
(اشهد ان لا اله الا الله واشهد انک محمد رسول الله) دیوب رسول اکرم حضرتلریله
معانقه قیلوب ایکی مبارک کوزلرینک اراسین تقبیل ایتدی * رضی الله تعالی
عنه (نظم) خدمت احمدده اول اول قوشمشدر نطاق * هر ایشنده مابقیدی
دیمدی براشده لا (عن انس بن مالک رضی الله تعالی عنه قال قال رسول الله
صلی الله علیه وسلم انی لارجو لامتی فی حبهم لابی بکر وعمر رضی الله تعالی عنهما
ما ارجو لهم فی قول لا اله الا الله) یعنی تحقیق بن امتم ایچون اومارم ابوبکر ایله عمر
رضی الله تعالی عنهمایی سودکاری خصوصنده انلر ایچون کلمه شهادتدن اومدیغمی
وعن زید بن ثابت رضی الله تعالی عنه قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
اول من یعطی کتابه من هذه الامة عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه وله شعاع
کشعاع الشمس فقیل فاین ابوبکر یا رسول الله فقال هیهات زفته الملائکة الی الجنان
یعنی قیامت کونی بو امتدن اول کتابی صاغ الینه ویریلان عمر اولسه کرکدر * که اول
کتابک کونش شعاعی کبی شعاعی اوله دیو بیوردقلرنده * صحابه دن برکسه یا رسول
الله یا قنی ابوبکر رضی الله تعالی عنه دیو سؤال ایدیجک هیهات ابوبکری رضی الله
تعالی عنه اندن اول ملکلر جنتده حوری قوجغنه الدیلر کتدیلر دیو جواب بیوردیلر
* عن عبد الله المحاربی رضی الله تعالی عنه بیورمشلرکه برکسه اولمز اولدی تلقین
ایدوب (لا اله الا الله) دی دیدیلر جواب ویردیکه بو کلمه یی دیمکه قادر دکلم *
دیدیلرکه سببی ندر * دیدیکه ابوبکر عمر رضی الله عنهما حضرتلرینی سومیوب خاشا

انلره شتم ایدنلر ایله طورمش واونورمشدم * شعدی آنك نكبتی دلمی اول كلمه یی دیمكه
قومز العیاذ بالله * انس رضی الله تعالی عنه حضرت رسول اكرمدن روایت ایدركه
بیورمشلر تحقیقا خلقك بنم اوزریمه احسان یوننددن اولومی ابو بكردركه بكا عائشه
صدیقه كبی قزلن ویردی ومالندن كندیله برابر قیلدی * وبنمله غارده یار اولدی * والان
اوزرینه بنوب غزا ایتدیكم دوه دخی آنك مالندندر * ومؤذنم بلال دخی آنك مالندندر
* پس ابو بكری سومك وا كا شكرایتمك امتم اوزرینه واجبدر * رضی الله تعالی عنه
وارضاه * معاذ بن جبل رضی الله تعالی عنه روایت ایدركه حضرت صلی الله علیه
وسلم بیورمشلركه * قیامتده حضرت حق جل شأنه امر ایده عرشك اوكنده ایكی منبر
قورلوب برینده حضرت ابراهیم علیه السلام * وبرنده بن اوترم * وبو ایكی منبر
اراسنده بركرسی قونیلوب یارغارم ابو بكر صدیق رضی الله تعالی عنه اوتوردقده
بر ندا كله كه نه كوزلكدر شول صدیقك حالیكه خلیل ایله حبیب اراسنده اوله * انس
رضی الله تعالی عنه روایت ایدركه حضرت صلی الله علیه وسلم بیورمشلر * لیلهٔ
معراجده سمواتده كوردمكه نهایتسز كوزل اتلر مرصع اكرلی واویانلی باشلری یاقوت
احمردن طرنقلری یشل زبرجددن نوردن قناتلری وار طوررلر * دیدمكه یا جبرائیل
بو دكلومزین ومهیا اتلر كیمكدر * جواب ویردیكه سنك امتكدن ابو بكر ایله عمر رضی الله
عنهمایی سونلركدر قیامتده بونلره بنوب حضرت الله تعالی یی زیارت ایتسه لركركدر
رضی الله تعالی عنهما زهری رضی الله تعالی عنه روایت ایدركه رسول اكرم صلی الله
علیه وسلمدن * حسان بن ثابته بیورمشلركه هیچ ابو بكر رضی الله تعالی عنه حقنده
مدحدن نسنه دیدكمی نعم یارسول الله دیو جواب ایدیجك بیورمشلركه اوقو بندخی
صدیقك نعتنی استماع ایدین * حسان رضی الله تعالی عنه بوشعری اوقودی (نظم)
وثانی اثنین فی الغار المنیف وقد * طاف العدو به اذ یصعد الجبلا * كان الحبیب عظیم
الرسل كلهم * من البریه لم یعدل به رجلا * دیجك حضرت صلی الله علیه وسلم تبسم
ایدوب (صدقت یا حسان) دیدیكك كبیدر دیو بیوردیلر ابن عمر رضی الله عنهمادن
روایت ایدركه بركون فخر كائنات علیه الصلات والسلام ابو بكر ایله عمر رضی الله تعالی
عنهمانك اورتالرنده بو ایكی یه طیانمش مسجده داخل اولدیلر وبیوردیلركه * هكذا
ندخل الجنة جمیعا * یعنی بو اوچمز جنتده دخی بویلجه كیررز * حضرت عمر رضی الله
تعالی عنه روایت ایدركه بركون حضرت صلی الله علیه وسلم * بزه جیش عسرتده
صدقه ایله امر ایتدیلر اتفاقا بنده وسعتم زمانی ایدی * كوكلمدن كچدیكه هرزمان
ابو بكر رضی الله تعالی عنه قرنداشم صدقه خصوصنده جمله مزدن اودر * اما
بو دفعه بن آندن زیاده ایدم * پس مالمك نصفنی كتوردم * حضرت صلی الله علیه وسلم
بیوردیلركه یا عمر اهل بیتنه نه آلیقودك * دیدمكه یارسول الله بوقدرین آلیقودم

بو اثناده ابو بكر رضی الله تعالی عنه جمله مالك كتوروب حضرت صلی الله علیه وسلم *
یا ابابكر اهلیكه نه آلیقودك دیدكده یارسول الله اهلمه اللهی ورسولنی آلیقودم
دیجك (ما بینكما مثل ما بین جوابیكما) دیو بیوردیلر * یعنی ایكیكزك اراسنده اولان
فرق جوابكز اراسنده اولان فرق كبیدر * پس ابو بكره هیچ برامرده تقدم ایتمك
امیدمی كسدم * نقلدركه اسلامه كلدكلری كون قرق بیك اقچه نقدلری بولندی
جملهسن شكر اسلام ایچون اولكون تصدق ایلدی * نقلدركه ابو بكر رضی الله تعالی
عنه رسول اكرم صلی الله علیه وسلم حضورنده اوتورمشدی * وبرقیلدن
عبا كیوب كوكسنی برقالن ایله برنیچه یردن باغلمشدی * جبریل امین نازل اولوب
بو حال اوزره كوردكده * ابو بكری بو هیئتده كوردیكم یوغدی دیو سؤال ایدیجك *
حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم ابو بكر رضی الله تعالی عنه جمله مالنی قبل الفتح
بنم یولمده ایثار ونثار ایدوب اشبو عبادن غیری نسنه قلمامشدر دیجك * جبریل امین
دیدیكه * یارسول الله بن بو خصوص ایچون كلدم * الله تعالی سكا سلام ایدوب
بیوردیكه ابو بكر رضی الله تعالی عنه قولومه بندن سلام ایدوب صورسونكه بوفقرنده
بندن راضیمیدر * یوخسه ساخطمی * پس حضرت رسول صلی الله علیه وسلم ابو بكر
رضی الله تعالی عنهه دونوب بیوردیكه یا ابابكر حضرت رب العزة سكا سلام ایدوب
بندن بوفقرنده راضیمیدر دیو بیورمشلردر * پس اغلیوب ابو بكر رضی الله تعالی عنه
كیمدركه ربیسنه ساخط اوله ربمدن راضیم راضیم راضیم دیدی * رضی الله تعالی عنه
* نقلدركه بركون ابو بكر رضی الله تعالی عنهك بابنه برسائل كلوب * شیا لله دیدكده
ویرمكه نسنه بولنمیوب * كیدیكی قیصی چیقروب قپو اراسندن سائله ویروب كندو
برشاله بورینوب عبادته مشغول اولدی ناكاه جبریل امین دخی بو حال وبو هیئت اوزره
برشاله بورینوب حضرته كلدكده حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم * یا قرنداشم
نه حالتدرسنی بو هیئتده كورمش دكلم دیجك * یا محمد بو هیئته كردیكمی عجبلمه
كه جمله كوك ملكلرینی بو هیئته كیرمكه امر ایلدی * الان ابو بكر رضی الله تعالی عنه
بو هیئتدهدر دیدی * رضی الله تعالی عنه * ابن عباسدن نقلدركه حضرت رسول
الله صلی الله علیه وسلم * بركون ابو بكر ایله عمر رضی الله تعالی عنهما حضرتلرینه
بیوردیلركه ملكلرده وانبیالرده مثلكزی خبرویره یمی (بلی دیدیلر) ایتدی یا ابابكر سنك
مثلك میكائیله بكزركه الله تعالی قوللرینه هیچ رحمتدن غیری نسنه ایله كلمز * وانبیاده
مثلك حضرت ابراهیم علیه السلامه بكزركه قومی كندوبی تكذیب ایدوب آتشه القا
ایتدكدنصكره شفقت غلبه ایدوب (فمن تبعنی فانه منی ومن عصانی فانك غفور رحیم)
یعنی یارب بكا تابع اولنلر خودبندندر * اما عاصی اولنلریده یرلغیجی وامركیجیسن
دیدی * ویا عمر سنك مثلك جبرائیله بكزركه الله تعالی عدولرینه متصل عذاب وشدت

ویأس کتورمه‌در * وانبیاده مثالك حضرت نوح علیه السلامه بکزرکه اعدای
دینه غضب ایدوب (رب لاتذر علی الارض من الکافرین دیارا) دیدی * پس بو ایکی
سروردن برسنك عامهٔ خلقه شفقتندن * وبرسنك اعدای دینه شدتندن خبرویرمش
اولور * رضی الله تعالی عنهما * چونکه اول کان صدقك مال ایثارندن بیان اولندی
قولق طوت جان وباش ایثارندن برذره عیان ایدم * نقلدرکه چونکه فخر عالم صلی الله
علیه وسلم * فرمان خدا برله مکه‌دن هجرت دیلدی بتله بو یولده کیم همراه اولوروجان
وباشه کیم قیاردیجك * جمله‌دن حضرت ابوبکر رضی الله تعالی عنه تقدم ایدوب * آنم
وآتم ومالم وجانم جمله یولکده فدا یارسول الله * بوخدمته بن قوللکی قبول ایلك دیو التجا
وتضرع ایدیجك * حضرت قبول بیوروب کیجه‌له ماه وکیوان ککبی سیرایلدیلر *
وحضرت رسول الله صلی الله علیه وسلمی صاقنوب کاه اردینه وکاه اوکنه وکاه صاغنه
وکاه صولنه کچردی وکاه حضرتی اموزنه آلوب کندو ایاغی پرمقلرینك اوزرینه
باصردی اعدا ایزلمسون دیو * وبو اثناده حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
بیوردیلرکه یا ابابکر نه اضطراب چکرسین کندونفسك ایچونمی قورقرسین * جواب
ویردیکه حاشا که ابوبکر بو یولده کندوجانین قایره * ولکن یارسول الله سنك مبارك
جسدکدن برقیله خلل کله دیو خوف ایدرمکه بیك بنم کبینك باشی دوشمك بکدر
سنك کبی معماردینك برشعره‌سی دوشمکدن حضرت جواب ویردیکه (لاتحزن
ان الله معنا) بچن غاره کلدیلر ابوبکر رضی الله تعالی عنه دیدیکه یارسول الله
صبرایلك اول غاره بن قوللك کیرسون نا کاه سباع وهوامدن اکرموذی واریسه
ضرری ابوبکر کورسك دیجك حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم اذن ویروب کردیلر
* وکوردیلرکه برغار کنج غموم ومأوای ذات السموم‌در * اکرچه حیات وعقارب
بی شماردر * لکن ابوبکر رضی الله تعالی عنهی کوردکده هربری تارمار اولوب
نقبلرینه کردیلر * پس ابوبکر رضی الله تعالی عنه تدارك ایدوب مبارك جبه‌سین
پاره پاره ایدوب اول دلکلری طوتدی * لکن بردلك باقی قالوب اکا پاره یتمدی *
پس انی مبارك ایاغیله طوتمق مراد ایدوب حضرتی کتوروب تا صباح اولنجه ایاغین
اول دلکه طوتدی * چون صباح اولوب ابوبکر رضی الله تعالی عنه جبه‌سین
اوکنده کوره‌جك حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم قنی جبك نه اولدی دیو
سؤال ایدوب یارسول الله یولکده جبه‌یی چاك ایدوب عقارب ومار دلکلرین طوتدم
دیو جواب ویریجك حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم مبارك اللرین قالدیروب
اللهم اجعل ابابکر معی فی درجتی یوم القیامة * دیو دعا ایلدی * نقلدرکه بو اثناده
حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم * ابوبکر رضی الله تعالی عنهك وجهنده تغیر
کوروب سبیندن سؤال ایتدکده قضیه‌یی تقریر ایدوب جمله دلکلری طوتدم * لکن جبه

پاره‌سی بردلکه وفا ایتمیوب اکا ایاغم طیقه‌مشدم * بر قاچ ساعتدرکه برافعی کلوب
ایاغمی صوقروقورقرمکه ایاغمی کیدرسم کلورچیقروسن ذات لطیفه‌یه برضرری
یتردیجك حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم (خل بینه وبینی) دیوب ایاغین
دلکدن کیدردکده همان برافعی پرسم وروئیتی موجب حزن وغم ظاهر اولوب
حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم یا افعی بنم یار غارمی ورفیق اسفارمی وواقف
اسرارمی حقدن حیا ایتمیوب نیچون سم جفا ایله پربلا ایتدك دیو خطاب عتاب
ایدیجك * جوابه متصدی اولوب دیدیکه * یا حبیب الرحمان ویا نبی انس وجان *
سنك عاشقك همان انسان دکلدر * بلکه زمرهٔ حیوانده سنك طفیل مشتاقکدر
بن قوللك چوق برپاشلی حیوان وانساندن نیچه‌یی حیاتدن دور ایتمش برحیه ایدم *
لکن براولودن سنك اوصافك اشیدوب عاشق دیوانه‌لك اولمشدم * وبوغار محنت آبادی
بن قدمکله صفهٔ صفا ایده‌جکك بلمشیدم * پس طول زماندرکه بن ماربیمار اشبو غار
محنتی مأوی ایدینوب لیل ونهار یوللرك کوزه‌دردم * تا که طلعتك تریاقك سم هجرمه
مرهم ودردمه امسم ایدم * چونکه اسعد اوقاتده بوغار برظلامده صدیقك صبح
صادق کبی ظاهر اولوب عقبنجه دولتم کونشی طوغدی * امانه حاصل که صدیقك
بنه حائل اولدی اکابناء خوف حیابن قولکدن زائل اولوب بو کستاخلق بندن واقع
اولدی * دیو عذر ایتدکده حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم حیه‌نك
عذرنی قبول ایدوب ابوبکر رضی الله تعالی عنهك جراحت سمی برینه لعاب
شریفك مرهم ایدوب شفا بولدی رضی الله تعالی عنه * نقلدرکه غارده نیجه زمانکه
اکلندیلر ابوبکره عطش غلبه‌سیله حرارت عارض اولوب حضرت رسول الله صلی
الله علیه وسلمه عرض ایتدکده * یا ابابکر چیق غارین اغزنده‌کی نهردن ایچ
دیو بیوردیلر * امتثالا للامر چیقوب کوردیکه برارماق اقرقاردن صوق هم آق
وعسلدن احلی ومسکدن رایحه‌سی اطیب * پس ایچوب کروکلدکده یارسول
الله بونه آب حیاتدرکه * بورأس جبلده جاری اولمش * ومثلن کمسه
کورممش دیدکده حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم * جواب بیوردیلرکه نعم
یا ابابکر بو ارماق دنیا انهارندن دکلدر بلکه حضرت رزاق جل شانه انهار جنته
موکل اولان ملکه بیوردیلر * تا جنت فردوسدن بونهری اجرا ایدوب اشبو غارك
اغزندن اقه * وابوبکر اندن ایچه * پس ابوبکر فرحندن بکا ایدوب یارسول الله
آنم آتم سکا فدا اولسون * ابوبکرك الله تعالی قتنده بوقدر مرتبه‌سی وارمیدرکه
انکیچون مکه طاغنده جنتدن ارماق اقیده دیجك * حضرت رسول الله صلی الله
علیه وسلم * نعم یا ابابکر الله قتنده دخی زیاده قدرك واردر * شول الله حقیچونکه بنی
حق‌له خلقه نبی کوندردی * سکا بغض ایدن کمسنه جنته کرمز * اکر یتمش نبی عملی قدر

عمليده اولورسه ديو بيورديلر * حضرت انس رضى الله عنهدن نقلدركه فخر عالم صلى
الله عليه وسلم بيورمشلر معراج كيجه سى جبرائيله سؤال ايتدمكه * روز قيامتده
امتمك جمله سنه سؤال اولورمى * جواب ويرديكه يا محمد امتنك جمله سنه حساب واردر
الا ابوبكره بوقدركه اكا يا ابابكر يورى سن حسابسز جنته كيتدكله جواب ويره كه بن
جنته كرمم تاكه دنياده بنى سونلر بنمله كرميجه رضى الله تعالى عنه * ابن عمردن رضى الله
تعالى عنهمادن نقلدركه حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بيورمشلركه * ابوبكر
رضى الله تعالى عنه * دنيايه كلدكده حضرت حق جل شانه جنت عدنه اقبال
ايدوب بيورمشلركه * يا جنت عدن عزم وجلالم حقيچون سكا بو طوغان اوغلانى
سوندن غيريسين قويميم رضى الله عنه * ابو سعيد خدرى رضى الله تعالى عنهدن *
نقلدركه * حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بيورمشلركه * بنم كوك اهلندن
ايكى وزيرم واردر * برى جبرائيل * وبرى ميكائل * عليهما السلامدر * وير اهلندنده
ايكى وزيرم واردر برى ابوبكر وبرى عمر رضى الله تعالى عنهمادر * مرويدر حضرت
رسول الله صلى الله عليه وسلم خصال حميده سى اوچيوز التمشدر ديو بيوردقلرنده
حضرت ابى بكر رضى الله تعالى عنه * دخى سؤال ايتديكه يا رسول الله هيچ بو جملهدن
ابوبكرده وارميدر * جواب بيورديلركه بو جملهسى سنده واردر هنيئا لك يا ابابكر
* معلوم اوله كه خصال حميده نك منبعى بى مزاحمة شؤن محبت احديت مجرده تعالت
وتقدستدركه خاصة نقطه سويداى قلب محمديدر * اتحاد معنوى طريقى ايله قلب
صديقده ظاهردر بناء على ذلك فخر عالم صلى الله عليه وسلم هنيئا لك يا ابابكر بيوردى *
پس اول نسبت معهوده يه ذكر خفيه تعبير اولندى * شو ذكر خفيه يى حضرت
صديق اكبردن سلمان فارسى اخذ ايتدى آندن قاسم بن محمد بن ابى بكر اخذ ايتدى
* آندن امام جعفر صادق اخذ ايتدى * آندن بايزيد قدس سره اخذ ايتدى *
آندن ابو الحسن خرقانى قدس سره اخذ ايتدى * آندن ابو على فارمدى قدس سره
اخذ ايتدى * آندن يوسف همدانى قدس سره اخذ ايتدى * اندن خواجه عبد
الخالق قدس سره اخذ ايتدى * آندن خواجه عارف قدس سره اخذ ايتدى *
اندن خواجه محمود قدس سره اخذ ايتدى * آندن خواجه عزيزان قدس سره
اخذ ايتدى * آندن محمد بابا قدس سره اخذ ايتدى * آندن امير كلال قدس سره
اخذ ايتدى * آندن شاه نقشبند قدس سره اخذ ايتدى * اندن يعقوب چرخى قدس
سره اخذ ايتدى * آندن عبيد الله احرار قدس سره اخذ ايتدى * آندن محمد زاهد
قدس سره اخذ ايتدى * آندن درويش محمد قدس سره اخذ ايتدى * آندن اوغلى
خواجكى قدس سره اخذ ايتدى * آندن محمد باقى قدس سره اخذ ايتدى * آندن
احمد فاروقى قدس سره اخذ ايتدى * آندن اوغلى محمد معصوم قدس سره اخذ

ايتدى * اندن سيد احمد قدس سره اخذ ايتدى * اندن محمد سمرقندى قدس سره
اخذ ايتدى * آندن محمد على قدس سره اخذ ايتدى * اندن مصطفى رضا قدس سره
اخذ ايتدى اندن محمد آگاه قدس سره اخذ ايتدى * اندن شيخم عزيزم سيد محمد
امين بروسوى قدس سره اخذ ايتدى * رضوان الله تعالى عليهم اجمعين * سلسلهٔ
خواجكانى تحريردن مراد * ناظرين ارواح شريفلرينه فاتحهٔ شريفه اهداسيله
مستسعد اولهلر ديو جسارت اولندى * نقلدركه فخر عالم صلى الله عليه وسلم
بيورمشلركه دين واسلامه ابوبكر وعمر رضى الله تعالى عنهما وجود انسانده كوز
وقولاق برينه دوشمشلردر نته كيم وجود انسان سمع وبصره نيجه محتاج ايسه * دين
خصوصنده بو ايكيسنه بويله احتياج واردر * رضى الله تعالى عنهما * نقلدركه
ابو هريره رضى الله تعالى عنهدن سيد ولد آدم صلى الله عليه وسلم * بيورمشلردنيا
كوكنده سكسان بيك ملك واردر قيامته دك * انلرك تسبيحى ابوبكر ايله عمر رضى الله
تعالى عنهمايى سونلر ايچون استغفار ايتمكدر * وايكنجى كوكده ينه سكسان بيك ملك
واردر * انلرين وردى ابوبكر له عمره بغض ايدنلره لعنت ايتمكدر * العياذ بالله تعالى *
نقلدركه حضرت حق جل شانه قيامت كونى عامهٔ خلقه بر تجلى ايده وابوبكره بشقه
بر تجلى ايده * اجلالا له وتعظيما له * رضى الله عنه * ونقلدركه حضرت صلى الله عليه
وسلم بيورمشلر * اكر مخلوقدن بركسه دوست طوتجق اولسم ابوبكرى خليل ايديدم
ولكن ابوبكر صاحبمدر * وخليلم الله تعالى جل وعلادر * ونقلدركه عائشهٔ صديقه
رضى الله تعالى عنها باباسى ابوبكر صديقك رضى الله تعالى عنه مرض موتنده
حاضر اولدقده * وصيت ايدوب بيورمشلركه يا عائشه * امور مسلمينه والى
اولدم بيت المال المسلميندن بغير وجه بر دينار الممشمدر الا سد جوع اوله جق
قدر طعامندن يدم * وبوغنجه لباسلرين كيدم * بونلردن غيرى قليل وكثيردن مال
الماله متعلق بنده نسنه يوقدر الا شول عبد حبشى كه خدمت ايدر * واول دوه جك كه
صو چكر * وبر قطيفه پاره سى * چون ابوبكرك جان ضعيفى بو جسم ناتواندن مفارقت
ايده * بو اوچك امير المؤمنين عمره تسليم ايله بيت المالدر * يرينه صرف ايده حضرت
عائشه رضى الله تعالى عنها ايدر * عالم آخرته رحلت ايتديلر * وصيتلرين طوتوب *
اول غلامى * وناقه يى وقطيفه يى حضرت عمر رضى الله تعالى عنهه ارسال ايلدم *
خدمتلرينه واروب احوال معلوملرى اولدقده بكاء شديد ايله بكا ايدوب الله سكا
رحمت ايده يا ابابكر سندن صكره كلنلرى رحمته قويدك ديو مرثيه ايدوب غلامى وناقه يى
وقطيفه يى بيت المال ايچون ضبط اولنمغله امر ايتدكلرنده * عبد الرحمن بن عوف رضى
الله تعالى عنه حاضر ايدى * تعجب ايدوب سبحان الله ابوبكرك عيالنه بر عبد حبشى
وبر صو دوه سى وبر قطيفه پاره سى چوقمى كوردكز ديدى * حضرت عمر رضى الله تعالى

عنه بیوردیکه یا عبد الرحمن با مصلحت ندر عبد الرحمن دیدیکه * کرورداینك واروب
عیالی نفعلنسون * حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه شول الله حقیچون که محمد
علیه السلامی حق پیغمبر کوندردی * بن والی اولدقچه بو اولمزکه ابوبکر قرنداشم
حین موتنده عقوبت حقدن خوف ایدوب حقوق بیت المال ایله حضور حقه
وارمیم دیو بکا کوندرده بن دخی مظالمدن حذرا تیوب وخصومت حقدن خوف
ایلیوب کروکوندرزم * مکر عمر اولمسه می کرك * الموت اقرب منی * ومدت خلافتلری
ایکی ییل اولدی * اکرچه ارتوق روایتیده واردر * وسن شریفلری التمش اوچدر *
وسن رسولدر هجرتك اون اوچنده جمادی الاولینك یکرمی ایکیسنده عشا ایله مغرب
ماببنی جوار رحمته کوچدیلر نقلدرکه حضرت ابوبکر رضی الله تعالی عنه وفات
ایتدیکده مدینهٔ منوره نك ایچی بکا ایله طولدی * وخلقه وحشت کلوب حبیب
اکرمك انتقالنده اولان حالت ظهور ایتدی * ونقلدرکه ابوبکر صدیق
رضی الله تعالی عنه * وصیت ایتمشدی کچن وفات ایتسم روضهٔ منوره نك مبارك
قپوسنه واروب ندا ایلك که * یا رسول الله یار غارك ابوبکر حجرهٔ خاصکده
بیله جه اولمق استر * اجازت وارمی * اکر حجرهٔ شریفه قپوسی کندیدن فتح اولورسه
دولت ابوبکره * قرب شریفلرنده بنم ایچون قبرم مهیا ایدوب دفن ایده سز
اکر قپو اچلمز ایسه خجالت وخسارت ابوبکره هزار حسرتله بنی بقیعده
دفن ایلك * چونکه تجهیز وتکفین احوالی کورلدی * وصیت شریفلرینی اجرا ایدوب
کبار صحابه دن جم غفیر وصیتلری اوزره ندا ایتدکده همان باب مبارك آچلدی
وهاتفدن بر آواز کلدیکه * ادخلوا الحبیب الی الحبیب * پس صحابه سونشوب حجرهٔ
شریفه ده حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلمك قبله دن طرفنه که حضرت
ابوبکرك مبارك باشی * حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلمك * مبارك صدر
پر انواری حذاسنه کلمشدر * انده دفن اولندی * صلی الله علی رسوله وعلی
ضجیعه وسائر اصحابه وآله والمسلمین اجمعین (الحدیث الثانی) حدثنا اسحاق
ابن منصور) بو حدیث شریفی کندیه قبله سندن اسحاق خبرویردی (ویحیی
ابن موسی) دخی یحیاء بلخی خبرویردی (قالا) اسحاق دخی یحیی دیدیلر مصنفه
(حدثنا عبد الرزاق) نافع حمیرینك اوغلی همامك اوغلی حافظ کبیر عبد الرزاق
خبرویردی بو حدیث شریفی (عن معمر) عبد الرزاق معمردن اخذ ایتدی
(عن ثابت) معمر ثابتدن اخذ ایتدی (عن انس) ثابت انسدن روایت ایتدی (قال)
انس بیوردی (ما عددت) بن تعداد ایلدم (فی رأس رسول الله صلی الله علیه وسلم
رسول اکرم حضرتلرینك رأس شریفنده (ولحیته) مبارك صقاللرنده (الا) تعداد
ایلدم (اربع عشرة) اون درت (شعرة بیضاء) بیاض موی یعنی رسول اکرم

حضرتلرینك مبارك صاچلرنده وصقاللرنده اون درت بیاض موی لطیف وار ایدی
* معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلرینك بیاض اولمش موی شریفلرینك
عددلرنده اختلاف وقت اعتباریله در * خلاصه یکرمی عدده بالغ اولمدیغی متفق
علیهدر (الحدیث الثالث) حدثنا ابو موسی محمد بن المثنی) بو حدیث شریفی مصنفه
ابو موسی خبرویردی (اخبرنا ابو داود) ابو موسی دیدیکه بو حدیث شریفی ابو داود
طیالیسی بزه خبرویردی (حدثنا شعبة عن سماك ابن حرب) ابو داود دیدی شعبه
سماکدن اخذ ایدوب بو حدیث شریفی بزه خبرویردی (قال) سماك دیدی (سمعت
جابر بن سمرة) بن جابردن ایشتدم (قد سئل عن شیب رسول الله صلی الله علیه وسلم)
جابردن سؤال اولندی رسول اکرمك بیاض اولمش شعرلرندن (فقال) جابر بیوردی
(کان اذا ادهن رأسه) رسول اکرمك مبارك صاچلرینه یاغ سوردکده (لم یر منه)
رسول اکرمك شعرلرندن کورنمز ایدی (شیب) بیاض یعنی شعر شریفلری یاغلندقده
مویلری بر برینه امتزاج ایتدیکیچون بیاضلری کورنمزدی (واذا لم یدهن) رسول
اکرم مبارك باشنه یاغ سورمدیکی وقتده (رؤی منه شیب) بیاض کورینوردی
رأس شریفندن * مسلم ونسائی بیوردیلر که رسول اکرم مبارك باشلرینی طرادقلری
وقتده بیاضی معلوم اولوردی. (الحدیث الرابع) حدثنا محمد بن عمر بن الولید الکندی
الکوفی) مصنف بیورر کوفه ده کند محله سنده اولان محمد بو حدیثی بزه خبرویردی
(اخبرنا یحیی بن ادم) محمد بن عمر دیدی بو حدیثی کتب سته مشایخندن اولان یحیی
بزه خبرویردی (عن شریك) یحیی بن آدم شریکدن اخذ ایتدی مذکور شریك
کوفیدر عمر بن عبد العزیزه لاحق اولدی یوز طقسان بش تاریخنده بخاراده تولد
ایدوب کوفه یه نقل ایتدی منقولدرکه ملك منصور امام اعظم وسفیان ثوری
ومسعر بن کرام وشریك بو درتدن برینی قاضی ایتمك ایچون دعوت ایتدی سفیان
فرار ایتدی مسعر جنون اظهار ایتدی امام اعظم بیوردیکه بن قاضی اولمغه صالح
دکلم ملك منصور دیدیکه یا ابا حنیفه کذب ایتدك حضرت امام بیوردیکه بندن
کذب صادر اولدیسه کاذب قاضی اولمز بیوردی ملك منصور تکرار حضرت امامه
جبر ایتدی امام بیوردیکه بکا نسیان غالبدر منصور دیدیکه سکا یا امام سود ویریرز
نسیانك دفع اولور امام بیوردیکه بنم خفقم واردر منصور دیدیکه سکا هر کون بادام
یاغیله تربیه اولمش سکری پالوده ویریرز خفقانك دفع اولور والحاصل امام قضایی قبول
ایتمدی حمدان بن علی الاصفهانی دیدیکه برکون شریکك مجلسنده ایدم ناکاه ملك
مهدینك بعض اولادی کلوب دیواره طیاندیلر اول حالده بی ادبانه شریکدن بر حدیث
سؤال ایتدیلر شریك اصلا التفات ایتمدی ینه سؤال ایتدیلر ینه التفات ایتمدی
نز بورلر دیدیلر که ملك زاده لری تحقیر لایق دکادر شریك بیوردیکه علم شریف عزیز

ومحترمدر خصوصا حديث شريفى استخفاف صورتنده سؤال ايتمك ادبدن خارجدر
بيورديلر ملك زاده لر ادابله جلوس ايتديلر وحديثدن سؤال ايتديلر شريك بيورديكه
علم طلبى سزلره شهدى مبارك اولدى ايكيوز سكسان بدى تاريخنده وفات
ايتدى رحمة الله عليه (عن عبد الله بن عمر) شريك بو حديثى عبد الله بن عمردن
اخذ ايتدى مذكور عمر بن حفص بن عاصم بن عمر الفاروقدر رضى الله تعالى عنه
(عن نافع) عبد الله بن عمر دخى نافعدن اخذ ايتدى (عن ابن عمر) نافع بو حديثى ابن
عمردن اخذ ايتدى مذكور عمر بن عبد الرحمن بن عبد الله ابن عمر الفاروقدر (راوى)
حديث ابن عمرك دده سى عبد الله بن عمر حضرت عمرك بيوك اوغليدر عبادلهٔ
اربعه نك بريدر معلوم اوله كه حضرت عمرك بيوك اوغلى عبد الله رسول اكرم عليه
السلام حضرتلرينك بعثتندن برايكى كون مقدم تولد ايتدى وبدريله معا هجرت
ايتدى اصحاب صفه دندر طويل القامه ايدى مبارك صاچلرينى منكبلرينه دكين ارسال
ايدر ايدى لباسى نصف ساقنه قدر ايدى لحيه سنى خضاب عادتلرى ايدى بيك مقدار
غلام ازاد ايلدى هجرتك يتمش اوچ تاريخنده وفات ايلدى رسول اكرمله غزواتده
حاضر اولدى بيك التيوز اوتوز حديث روايت ايتدى رضى الله تعالى عنه (قال) ابن
عمر بيوردى (انما كان شيب رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم) رسول اكرمك
انجق بياض اولان شعر شريفى (نحوا) قريب ايدى (من عشرين شعرة بيضاء)
يكرمى بياض شعره يعنى يكرمى يه بالغ دكل ايدى (الحديث الخامس) حدثنا ابو كريب
محمد بن العلاء) مصنف بيورر مشايخ محدثيندن علاء اوغلى محمد بو حديثى بزه خبر
ويردى (اخبرنا معاوية بن هشام عن شيبان) ابو كريب ديدى بو حديثى هشام اوغلى
معاويه شيباندن اخذ ايدوب بزه خبر ويردى (عن ابو اسحاق) شيبان ابو اسحاقدن
اخذ ايتدى (عن عكرمه) ابو اسحاق عكرمه دن روايت ايتدى * مذكور عكرمه بن
عباسك عتقاسندندر كبار تابعيندندر حبيب بن ثابت الاصفهانى ديديكه بر مجلسده
تابعيندن عطا وطاوس ومجاهد وسعيد بن جبير وعكرمه مجتمع اولديلر مجاهد
وسعيد قرأن عظيمدن هر قنغى آيتك تفسيرينى كه عكرمه دن سؤال ايدرلر ايدى عكرمه
تفسير وتقرير برله جواب ويرر ايدى عكرمه بركون مسجدده ديديكه بن بو مسجدده
ايكيوز صحابه يه لاحق اولدم عكرمه نك وفاتى كونى ناس * مات افقه الناس ديديلر
رحمة الله تعالى عليه (عن ابن عباس) عكرمه بو حديثى ابن عباسدن روايت ايتدى
(قال) ابن عباس بيوردى (قال ابو بكر يا رسول الله) رسول اكرم حضرتلرينه ابو بكر
ديدى (قد شبت) يا رسول الله سزده شيب ظاهر اولدى (قال رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم) رسول اكرم صديق اكبرك جوابنده بيورديلر (شيبتنى) بنى اختيار
ايلدى (هود والواقعة والمرسلات وعم يتساءلون واذا الشمس كورت)

بو سوره لرده مذكور اولان احوال روز قيامت يعنى رسول اكرم حضرتلرينك
مبارك صاچلرنده وصقاللرنده بياض ظاهر اولدقده صديق اكبر بيورديكه يا رسول
الله سزده اختيارلق ظاهر اولدى رسول اكرم بيورديلركه بو سوره لرده اولان
احوال بنى اختيار ايتدى معلوم اوله كه روز قيامتك شفيعى وصاحب مقام محمود
ومسند نشين لولاك لولاك اولان ذات شريفك جناب سعادتلرينه احوال قيامتدن
برشئ حاصل اولمزكه كندى نفس شريفلريچون مبارك وجودلرينه اختيارلق كله
بو سوره لردن بلكه روز جزاده بز ضعيف بيچاره لره نفسمزدن ارحم واشفق اولدقلرندن
بو سوره لرده مذكور اولان احوال بزم سرانجاممز اولديغى معلوم دولتلرى اولديغندن
وجود دولتلرنده شيب ظاهر اولدى اى عاصئ بى حيا امتك دعواسى ايدنبى ادبلر
اول سلطان رسل امتيچون شفقتندن تبليغ بيورديغى صراط مستقيمه كتمين عاصيلرك
يوم آخرتده اوله جق عقابيچون بو عالمده اول سلطانك مبارك لحيهٔ شريفنه بياض
كلوب وجود دولتنده اختيارلق ظاهر اوله سن بركز انصاف ايت بو محبوب
رب العالمين اولان پيغمبر عاليشانك قدرنى بيل تأمل ايليه سنكه سنكيچون
بويله بر شفيق يار وار ميدر تفكر ايدوب توبه واستغفاره ملازم وسنت شريفه متابعت
واوامره امتثال ونواهيدن اجتناب ايدوب از دل وجان محبت وشوقله صلات وسلامه
اشتغال ايده سين (الحديث السادس) حدثنا سفيان بن وكيع) مصنف بيورر
بو حديثى بزه سفيان خبر ويردى (اخبرنا محمد بن بشار عن على بن صالح) سفيان ديدى
بو حديثى محمد بن بشار على بن صالحدن اخذ ايدوب بزه خبر ويردى (عن ابى اسحاق)
على ابو اسحاقدن اخذ ايتدى (عن ابى جحيفة) ابو اسحاق ابو جحيفه دن روايت
ايتدى مذكور ابو جحيفه صحابيدر اسمى وهبدر امام على كرم الله وجهه ابو جحيفه يى
كوفه نك بيت الماله امين نصب ايتمش ايدى (قال) ابو جحيفه ديدى (قالوا) اصحاب
كرام بيورديلر (نراك يا رسول الله) بز سزى يا رسول الله كورييورزكه (قد شبت) سزده
شيب ظاهر اولدى * يعنى ديديلركه يا رسول الله بز سزى شيب مرتبه سنه بالغ
اولديغك حالده كوريرز (قال) رسول اكرم حضرتلرى بيورديلر (شيبتنى هود
واخواتها) سورهٔ هود وامثالى بنى اختيار ايتدى تحقيقى حديث سابقده كچدى
بعضلر ديديلركه سورهٔ هودك اخواتندن مراد امور قيامت مذكور اولان سوره لردر
(الحديث السابع) حدثنا على بن حجر) مصنف بيورر بو حديثى على بزه خبر ويردى
(اخبرنا شعيب بن صفوان عن عبد الملك بن عمير) على بن حجر ديدى بو حديث شريفى
شعيب عبد الملكدن اخذ ايدوب بزه خبر ويردى (عن اياد بن لقيط العجلى) عبد الملك
بو حديثى ايادden اخذ ايتدى (عن ابى رمثه) اياد ابو رمثه دن روايت ايلدى ابو رمثه
صحابيدر اسمى رفاعه در (التيمى) تيم قبيله سندندر (تيم الرباب) ضبه نور عكل تيم

عدی بوبش قبیله بر بریله اتحاد ایدوب تخالف ایتدکار یچون رباب تسمیه اولندی
قریشه دخی تیم تسمیه ایدرلر لکن تیم الرباب دیمزلر یالکز تیم ذکر اولندقده قریش
مراد اولنور رفاعه حضرتلری تیمیدر لکن تیم الرباب دندر (قال) ابو رمثه بیوردی
(اتیت النبی صلی الله تعالی علیه وسلم) حضرت رسول اکرمك حضور عالیلرینه کلوب
مشرف اولدم (ومعی ابن لی) اوغلم بمله بیله اولدیغی حالده (قال) ابو رمثه نك اوغلی
دیدی (فأریته) رسول اکرم بکا کوستردی یعنی رفاعه حضرتلرینك اوغلی
بیوررکه پدرم یاخود برغیری کسه رسول اکرمی بکا کوستردی (فقلت) بلا
توقف بن دیدم (لما رأیته) رسول اکرمی کوردیکم کبی (هذا نبی الله) بو ذات عالیشان
اللهك نبیسی و حق پیغمبریدر زیرا جمال پر کمال و عظمت و مهابتی و نورانیت لطافتی
بو مرتبه یه بالغ اولمش که حق پیغمبر اولدیغنه اظهار معجزه و دلیل و برهانه محتاج دکلدر
بناء علی ذلك کوردیکم کبی اصلا شبهم قالمدی مرویدرکه ابو رمثه دن بیوردیلر که اوغلم
رسول اکرم حضرتلرینی کوردکده وجودینه دترمك دوشدی (وعلیه ثوبان
اخضران) رسول اکرم حضرتلرینی کوردم اوزرلرنده ایکی یشل لباس اولدیغی حالده
(وله شعر) رسول اکرم حضرتلرینك برقاچ موی شریفلری وارکه رأس شریفلرنده
ولحیه شریفلرنده (قد علاه الشیب) اول شعر شریف معدوده لره شیب ظاهر اولمش
(وشیبه احمر) حال بوکه رسول اکرم حضرتلرینك شیبی احمردر یعنی راوی حدیث
بیوررکه رسول اکرم حضرتلرینك برقاچ شیب مستولی اولمش شعر شریفلری
وار ایدی لکن اول شعرلك اصولی قزرمغه شروع ایتمش ایدی زیرا شیب شعرلك
اصولندن ابتدا ایدوب شعرلر اول قرمزی صکره آهسته آهسته بیاض اولور بناء علی
ذلك ابو رمثه رسول اکرم حضرتلرینه ملاقی اولدیغی وقتده رسول اکرم حضرتلرینك
شعر شریفلرنده شیب هنوز ظاهر اولمغه باشلمش ایمش (الحدیث الثامن) حدثنا احمد
بن منیع) مصنف بیوررکه بو حدیث شریفی احمد بزه خبر ویردی (اخبرنا سریج بن
النعمان) احمد دیدیکه بو حدیث شریفی سریج بزه خبر ویردی (اخبرنا حماد بن سلمة عن
سماك بن حرب) سریج دیدیکه حماد سماکدن اخذ ایدوب بزه خبر ویردی (قال) سماك
دیدی (قیل لجابر بن سمرة) جابر حضرتلرندن سؤال اولندی بنده حضورنده ایدم
(أکان فی رأس رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم) رسول اکرم حضرتلرینك رأس
شریفنده وارمیدر (شیب) بیاض موی شریف (قال) جابر اول کمسنه نك جوابنده
بیوردی (لم یکن فی رأسه) رسول اکرم حضرتلرینك مبارك باشلرنده یوق ایدی
(شیب) اغرمش موی (الا شعرات) لکن برقاچ شعر شریفلر (فی مفرق رأسه)
مبارك باشلرینك وسطنده وار ایدی (اذا ادهن) رسول اکرم حضرتلری مبارك
باشلرینه یاغ سوردکده (وارهن الدهن) اول بیاض شعر شریفلری دهن ستر ایدر ایدی

یعنی بیاض اولان شعر شریفلرینك قلتنی بیاندر * وار استتر واخفا معناسنه
اولان موارتدن مأخوذدر (نظم) اول مبارك صقالندن بونی بیل * انجق
آغرمشیدی اون یدی قیل * اول سعادتلو محاسن الحق * طیب عرشیله ایدی
مستغرق

(باب ما جاء فی خضاب رسول الله صلی الله علیه وسلم)

شو باب رسول اکرم حضرتلرینك خضابی حقنده روایت اولنان احادیث بیاننده در
صاحب تهذیب دیدیکه قنه ایله صاچ وصقال بویامغه خضاب دیرلر (الحدیث الاول)
حدثنا احمد ابن منیع) مصنف بیورر بو حدیثی احمد بزه خبر ویردی (اخبرنا هشیم) احمد
ابن منیع دیدیکه بو حدیثی بزه هشیم خبر ویردی (اخبرنا عبد الملك بن عمیر عن ایاد بن
لقیط) هشیم دیدیکه بو حدیثی عبد الملك ایاددن اخذ ایدوب بزه خبر ویردی (قال)
ایاد دیدی (اخبرنا) بو حدیثی بزه خبر ویردی (ابو رمثة) حضرتلری (قال) ابو رمثه
بیوردی (اتیت النبی صلی الله تعالی علیه وسلم) بن رسول اکرم حضرتلرینك حضور
شریفلرینه کلدم (مع ابن لی) اوغلوم ایله برابر (فقال) رسول اکرم بیوردیلر (ابنك)
اوغلك (هذا) بومیدر (فقلت) بن رسول اکرمك جوابنده دیدم (نعم) اوغلمدر (واشهد به)
بن اوغلم اولدیغنه اقرار ایدرم معلوم اوله که زمان جاهلیتده پسرك جنایتیله
پدر و پدرك جنایتیله پسر اخذ اولنور ایدی لکن شرع مطهرده بو قاعده ابطال
اولنوب برکمسنه غیرك جنایتیله مؤاخذه اولنمیوب هر نفس کندی اوزندن مسؤل
اولدیغنی بیان ایچون (قال) رسول اکرم بیوردی (لا یجنی علیك) اوغلك سنك
جنایتکله مأخوذ اولمز (ولا تجنی علیه) سن دخی اوغلك جنایتیله مأخوذ اولمزسین
(قال) ابو رمثه بیوردی (رأیت الشیب احمر) رسول اکرمك شعر شریفنده بیاض
احمر کوردم حنا ایله خضاب ایتدکاری ایچون کتب سته صاحبلرندن ابو داود روایت
ایتدیکه رسول اکرم خضاب ایدر ایدی خفی اولمیه که رسول اکرم حضرتلرینك موی
عنبر بویلرینی خضاب ایتدکاری و خضاب ایتمدکاری خصوصنده روایات مختلفه سی
واردر * شارح مسلم محی الدین نووی بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری احیانا
خضاب و احیانا ترك ایتمکله هرکس کوردیکی وجه اوزره روایت ایلدی (قال
ابو عیسی) مصنف بیوردی (هذا) ابو رمثه نك روایت ایلدیکی حدیث (احسن شیء)
روایتلرك زیاده کوزلیدر (روی فی هذا الباب) رسول اکرمك خضابی حقنده روایت
اولنان احادیثده (وافسره) دخی زیاده اظهریدر زیرا بو حدیث صراحة رسول
اکرمك خضاب ایتدیکنه دلالت ایدر (لان الروایات الصحیحة) زیرا غیر روایتلر (ان
النبی صلی الله تعالی علیه وسلم لم یبلغ الشیب) تحقیق رسول اکرم شیب مرتبه سنه
بالغ اولمدی دیو واقع اولمشدر ضمنا رسول اکرمك خضاب ایتدیکنه دلالت ایدر مع هذا

رسول اکرم شیب مرتبه سنه بالغ اولمدی دینلرک مرادلری رسول اکرمک شیبلری قلیلدر
دیمکدر خضابی نفی دکلدر (وابورمثة اسمه رفاعة بن یثربی التمیمی) راوی حدیث
ابورمثه حضرتلرینک اسمی رفاعه در قبیلهٔ تیم ازبابدر دخی اهل مدینه دندر
مصنف ابورمثه نک اسمی بیان ایتدیکی اصحابدن ابورمثة البلوی یه اشتباهی
دفعیچوندر رضی الله تعالی عنهم (الحدیث الثانی) حدثنا سفیان بن وکیع) مصنف
بیورر بو حدیثی سفیان بزه خبر ویردی (اخبرنا ابی عن شریك) سفیان دیدیکه بابام
وکیع بو حدیثی بزه شریکدن روایت ایتدی (عن عثمان بن موهب) شریك عثماندن
روایت ایتدی (قال) عثمان دیدی (سئل ابو هریرة) ابو هریره دن سؤال اولندیکه
هل خضب رسول الله صلی الله علیه وسلم) رسول اکرم حضرتلری شعر شریفلرینی
خضاب ایدرلرمیدی (قال) ابو هریره جوابنده دیدیکه (نعم) خضاب ایدرلر ایدی
(قال ابو عیسی الترمذی) مصنف بیوردیکه (وروی ابو عوانة هذا الحدیث)
ابو هریره دن روایت اولنان شو حدیثی ابو عوانه دخی روایت ایتدی عن عثمان بن عبد
الله بن موهب) عثمان حضرتلرندن (فقال) عثمان ایتدی (عن ام سلمة)
ازواج مطهره دن ام سلمه حضرتلرندن مصنف ابو عوانه سندنی ذکر ایتمکدن مرادی
ابو هریره حدیثنی تقویه در (الحدیث الثالث) حدثنا ابراهیم بن هارون) مصنف بیورر
هارون بلخینک اوغلی ابراهیم بو حدیثی بزه خبر ویردی (اخبرنا نضر بن زرارة عن
ابی جناب) ابراهیم دیدی ابو جنابدن بو حدیثی اخذ ایدوب نضر بزه خبر ویردی
(عن ایاد بن لقیط) ابو جناب ایاددن روایت ایتدی (عن الجهذمة) ایاد جهذمه
حضرتلرندن روایت ایتدی (امرأة بشیر الخصاصیة) جهذمه بشیر حضرتلرینک
زوجه سیدر خصاصیه بشیرک والده سیدر رسول اکرم حضرتلری خصاصیه نك
اسمنی تغییر ایدوب لیلا تسمیه ایتدیلر (قالت) بشیرک زوجه سی اولان جهذمه
بیوردی (انا رأیت رسول الله) بن رسول اکرم حضرتلرینی کوردم (یخرج من بیته)
سعادتخانه لرندن چیقدیلر (ینفض رأسه) مبارك رأس شریفلرینك شعرینی مسح
ایدر اولدقلری حالده (قد اغتسل) زیرا غسل ایتمشلر ایدی (وبرأسه ردع او قال ردغ
من حناء) حال بو که رسول اکرم حضرتلرینك مبارك رأس شریفلرنده قنه دن اثر وار ایدی
(شك هذا) مصنف بیورر که ردع لفظنده شبهه ایلدی (الشیخ) ابراهیم بن هارون عین
مهمله ایله ردع میدر یوخسه غین معجمه ایله ردغ میدر ردغ نفس حنادن بقیه ردع حنانك بویاسی دیمك اولور حاصل کلام
بشیر رضی الله عنه حضرتلرینك امرأه سی رسول اکرم حضرتلری غسل ایلمش مبارك
شعر شریفلرینی سیله رك چقدیلر مبارك رأس شریفلرنده قنه بقیه سی یاخود قنه بویاسی
کوردم دیدی معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلرینك مبارك شعر شریفلری ومبارك
لحیهٔ شریفلری غایت سیاه ایدی بیاضی یکرمی عدده بالغ اولمدی اما بعضا حنا استعمال

بیوردقلری تطیب ودفع صداع وجوازنی بیان ایچون ایدی دیدیلر صلی الله علیه وسلم
(الحدیث الرابع) حدثنا عبد الله بن عبد الرحمن) مصنف بیورر بو حدیثی بزه عبد الله
خبر ویردی (اخبرنا عمرو بن عاصم) عبد الله دیدی بو حدیثی بزه عمرو خبر ویردی
(اخبرنا حماد بن سلمة) عمرو دیدی بو حدیثی بزه حماد خبر ویردی (اخبرنا حمید الطویل
عن انس) حماد دیدی بو حدیثی حمید انسدن روایت ایتدی (قال) انس بن مالك بیوردی
(رأیت شعر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مخضوبا) بن رسول اکرم حضرتلرینك
شعر شریفلرینی خضاب اولنمش کوردم معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلرینك خضابی
خصوصنده انسدن روایت وار در که رسول اکرم حضرتلری خضاب ایتمیوب
وشیبلری مرتبهٔ خضابه بالغ اولمدی بو حدیثدن رسول اکرمك خضاب ایتدکلری
منفهم اولدی * بو ایکی حدیث ما بیننی محدثین شویله توجیه ایتدیلر که انس رسول
اکرمك خضابی اثبات ایتدیکی اقل اوقاته وخضابی نفی ایتدیکی اکثر اوقاته نظر ایله در
(قال حماد) حماد حمیددن روایت ایتدیکی کبی بو روایت دخی ایدوب دیدی (واخبرنا)
دخی بزه خبر ویردی (عبد الله بن محمد بن عقیل) عبد الله حضرتلری عقیل ابو طالبك
اوغلیدر وعقیلك اوغلی محمدك اوغلی عبد الله که والده سی زینب حضرت علینك
کریمه سیدر رضی الله عنهم (قال) عبد الله بن محمد بیوردی (رأیت شعر رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم) رسول اکرمك شعرینی کوردم (عند انس بن مالك مخضوبا)
انس بن مالك عندنده خضاب اولنمش * معلوم اوله که علماء اختلاف ایتدیلر حالا رجال
شعرلرینی خضاب ایتمکمی مناسبدر ترکی مناسبدر * بعض علما خضاب ایتمك
مناسبدر دیدیلر زیرا * بخاری ومسلم ونسائی ابو هریره دن روایت ایتدیلر که رسول
اکرم حضرتلری بیوردیلر یهود ونصاری شعرلرك صباغت ایتمزلر سز آنلره
بو خصوصده مخالفت ایدوب صباغت ایلین * بناء علی ذلك امام حسن وامام حسین
وکبار صحابه دن چوق کمسه لر رضی الله تعالی عنهم صقاللرك خضاب ایدرلر ایدی اکثر
علما ترك خضاب اولیدر دیدیلر زیرا حضرت علی وسلمه ابن الاکوع وابی بن کعب وکبار
صحابه دن چوق کمسه لر رضی الله تعالی عنهم خضاب ایتمدیلر زیرا رسول اکرم بیوردیلر
که بر کمسه اسلامده صقال آغرتسه آنك اق صقالی قیامت کوننده اول کمسه یه نور
اولور بو حدیثی امام ترمذی وابن ماجه کعب بن مره دن روایت ایتدیلر * وطبرانی ابن
مسعوددن روایت ایتدیکه رسول اکرم اق صقالی تغییر ایتمکی سومز ایدی * پس
خضاب وعدم خضاب حقنده وارد اولان حدیثلر ما بیننی محدثین شو وجهله توجیه
ایتدیلر که صقالی خضاب ایلمك رسول اکرمك اهل کتابه مخالفت ایتمکله امرلرینه
امتثال ایچوندر اما صقالی خضاب ایتمك عرف بلده اولمین محللرده خضاب ایله باعث
شهرت اولمغله خضابی ترك ایلمك اولیدر دیدیلر * ودخی معلوم اوله که سیاه ایله صقالی

بویامق کراهت تحریمیه ایله مکروهدر * بعض علما غزاده سیاه ایله بویامغه رخصت
ویردی ائمهٔ اربعه واحمد وابو حبان * ابوذردن روایت ایتدیلر وترمذی تصحیح ایتدیکه
رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه بیاض شعری تغییر ایده جك اشیانك زیاده کوزلی
حنا وکتمدر * وینه امام احمد انسدن روایت ایتدیکه ابو قحافه فتح مکه ده اسلامله
مشرف اولدقده صاچی وصقالی اغرمش ایدی رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه
ابو قحافه نك صاچی وصقالنی خضاب ایله تغییر ایلیك لکن سیاهدن اجتناب ایلیك
* وینه ابوداود وابن ماجه ابن عباسدن روایت ایتدیلرکه حضرت رسول اکرمك
حضور شریفلرینه برکسنه اوغرادیکه صقالنی حنا ایله بویامش رسول اکرم بیوردیلرکه
شونك عجب کوزل رنکدر * وبرکسنه دخی اوغرادیکه صقالنی حنا وکتم ایله بویامش
رسول اکرم بیوردیلر شونك اولکی رنکدن زیاده کوزلدر بو حدیثلره بناءً سیاه ایله
بویامق جائز اولمدی * معلوم اوله که قنه وکتم ایله صقال بویانسه قرمزی وسیاه بیننده
بر رنك حاصل اولورکه قرال تعبیر اولنور * ودخی سیاه ایله بویامغك نهی حقنده
ابوداود ونسائی ابن عباسدن روایت ایتدیلرکه رسول اکرم بیوردیلرکه آخر زمانده
برقوم اولورکه شو سیاه ایله کوکرجین قورصغی کبی صقاللرین بویارلر اول قوم جنت
رایحه سین بولمزلر * بعض علما سیاه ایله خضاب نسایه جائزدر دیدیلر * واللری وایاقلری
حنا ایله بویامق نسایه مستحبدر ورجاله حرامدر مکر علاج ایچون اوله * معلوم اوله که
بنی آدمدن صقالی سیاه ایله خضاب ایدن ابتدا فرعوندر * ابن عبد البر بیوردیلرکه
اسلامده اول مرتبه خضاب ایدن ابو قحافه حضرتیدر * ودخی اکثر علما صقالك
اغرمش قیللرینی یولمق جائز دکلدر دیدیلر * وائمهٔ اربعه عمرو بن شعیبدن روایت
ایتدیلرکه رسول اکرم بیوردیلر اغرن قیللرینی یولمیك زیرا آق قیل مسلم اولان کسنه نك
نوریدر * وینه مسلم روایت ایتدیکه رسول اکرم باشدن وصقالدن اغرمش قیل
قوپارمغی سومز ایدی * ابن العربی بیوررکه رسول اکرم اغرمش قیلی قوپارمقدن
نهی ایدوب خضابدن نهی ایتمدکلرینك حکمتی بودرکه خضابده تغییر خلقت اصلیه
یوقدر اما آق قللری یولمقده خلقت اصلیه یی تغییر واردر اول حرامدر * ودخی معلوم
اوله که امام ترمذی صحیحنده عمرو بن شعیبدن روایت ایتدیکه رسول اکرم مبارك
لحیهٔ شریفلرینك طول وعرضندن قطع ایدرلر ایدی لکن ترمذی بو حدیثی غریبدر
دیدی * وینه ابن عباسدن ترمذی روایت ایتدیکه رسول اکرم مبارك بیقلرینی قرقر
ایدی * وینه ترمذی زید بن ارقمدن روایت ایتدیکه رسول اکرم بیوردی بیغنی آلمین
کسنه بزدن دکلدر * وینه امام بخاری وامام مسلم روایت ایتدیلرکه رسول اکرم
بیوردی مشرکینه مخالفت ایدوب صقاللری چوغالدك وبیقلری قرقین * معلوم اوله که
امام مالك دیدیکه یعنی شویله قرقمق کرکدرکه دوداغین طرفی کورینه * وینه امام مالك

دیدیکه

دیدیکه یعنی طراش ایدن کسنه تأدیب اولنمق کرکدر امام غزالی بیوردیکه بیغك ایکی
طرفنی ترك ایتمکده بأس یوقدر زیرا حضرت عمر رضی الله تعالی عنه بو منوال
اوزره ایدر ایدی بعضیلر بیغك ایکی اوجلرینی قرقمق مکروهدر زیرا مجوس واهل کتابه
تشبیه اولور قسطلانی صواب بودر دیدی ابن حبان ابن عمردن روایت ایتدیکه
رسول اکرم حضورنده مجوس احوالی ذکر اولندی پس رسول اکرم بیوردیکه
مجوسلر بیغلرینی تکثیر ایدوب صقاللرینی تراش ایدرلر سزلر انلره مخالفت ایدك یعنی
قرقین وصقالی ارسال ایدك دیمك اولدی

(باب ما جاء فی کحل رسول الله صلی الله علیه وسلم)

بو باب رسول اکرمك کحلی حقنده اولان حدیث شریفلر بیاننده در کحل کافك فتحیله
کوزه سرمه چکمك معناسنه در کافك ضمیله سرمه معناسنه در (الحدیث الاول
حدثنا محمد بن حمید الرازی) مصنف بیورر بو حدیثی بزه محمد خبر ویردی (اخبرنا
ابوداود الطالیسی عن عباد بن منصور) محمد بن حمید دیدی بو حدیثی ابوداود عباددن
اخذ ایدوب بزه خبر ویردی (عن عکرمة عن ابن عباس) عباد دیدیکه ابن عباسدن عکرمه
روایت ایتدی (ان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم قال) تحقیق رسول اکرم بیوردی
(اکتحلوا بالاثمد) اثمد ایله اکتحاله مداومت ایلیك (فانه) تحقیق اثمد ایله اکتحال (یجلو
البصر) کوزه جلا ویرر (وینبت الشعر) دخی کرپك بیتورر اثمد همزه نك کسری ثانك
سکونیله ومیمك کسری بعده دال ایله قرمزی یه مائل بر سیاه طاشدرکه حجازده چوق
بولنور وایوسی اصفهانده اولور حتی بعضیلر اثمده سرمهٔ اصفهانی دیرلر معلوم اوله که
اثمد دیدکلری سرمه نك فائده سی دائما کوزدن یاش اقمغی کسر وکوزده اولان یاره لری
دفع ایدر وکوزده اولان عصبلره استحکام ویرر وکوزك صحتنی حفظ ایدر وکوزه
باشدن نازل اولان مواد ردیه یی ازاله ایدر وکوزه جلا ویرر وکوزی کوزل ایدر
وکرپکلری بیتورمك ایله کوزه قوت ویرر وکوزه دوشن چوپی کیدررو کوزی صاف
ایدر پیرلره وصبیانه غایت نافعدر بناءً علی ذلك رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری امتلرینه سرمه چکمك ایله امر ایلدی * بعض مشایخ کرام سرمه
چکمك ایله امرك تحقیقنده بیوردیلرکه اغیاره نظر ایتمکدن وسوا یه فریفته اولمقدن
حذر ایدوب آثار افعال الهیه مشاهده سیله مشغول اولمغه اشارت بیورلدی دیدیلر
(وزعم) ابن عباس علی التحقیق بیوردیکه (ان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم کانت له
مکحلة) تحقیق رسول اکرم ایچون سرمه دان وار ایدی (یکتحل منها) اول
سرمه داندن رسول اکرم سرمه چکردی (کل لیلة) هر بر کیجه ده خوابه وارمزدن مقدم
(ثلاثة فی هذه) اوچ کره صاغ کوزینه (وثلاثة فی هذه) دخی اوچ کره صول کوزینه
(نظم) میل کحل ایتمسه ده بی تکلیف * اکحل العین ایدی اول ذات شریف * کحل قدرنله

مكحل ايدى اول) كحل مازاغ ايله مكحول ايدى اول (الحديث الثانى) حدثنا عبد الله ابن الصباح الهاشمى البصرى) مصنف بيورر بو حديثى بزه عبد الله خبرويردى اخبرنا عبيد الله بن موسى) عبد الله ديدى بزه عبيد الله خبرويردى (اخبرنا اسرائيل ابن يونس عن عباد بن منصور) عبيد الله ديدى اسرائيل عباددن بزه خبرويردى (ح) محدثينك عادتلرى شو وجه اوزره دركه برحديثك ايكى يازياده سندى اولوب محدث سندك برندن سند اخره نقل مراد ايتسه ايكى سندك ما بيننده حرف حا كتابت ايدرلر يعنى ديمك اولوركه شو روايت ايتديكم حديثك سندنى بيان ايتديكم كبى سند اخرينى دخى بيان ايده يم تقويت ايچون (وقال) مصنف ديدى (حدثنا) بو حديثى بزه خبرويردى (على بن حجر) حضرتلرى (حدثنا يزيد بن هارون) على ديديكه بزه هارون اوغلى يزيد خبرويردى (اخبرنا عباد بن منصور عن عكرمه) يزيد ديديكه بزه عكرمه دن روايت ايدوب عباد خبرويردى (عن ابن عباس) عكرمه ابن عباسدن روايت ايتدى (قال) ابن عباس بيوردى (كان النبى صلى الله تعالى عليه وسلم يكتحل) رسول اكرم سرمه چكرايدى (قبل ان ينام) نومدن مقدم (بالاثمد) اثمد ايله (ثلاثا) اوچ كره (فى كل عين) مبارك كوزلرينه * يعنى اوچ كره صاغ كوزينه واوچ كره صول كوزينه سرمه چكمكده سنت بودر (قال يزيد بن هارون فى حديثه) يزيد ابن هارون بن عباسدن روايتنده ديديكه (ان النبى صلى الله تعالى عليه وسلم كانت له مكحلة) تحقيق رسول اكرمك سرمه دانلرى وارايدى (يكتحل منها) اول سرمه داندن سرمه چكرلر ايدى (عند النوم) نوم وقتنده (ثلاثا فى كل عين) مبارك كوزلرينه اوچر كره (الحديث الثالث) حدثنا احمد بن منيع اخبرنا محمد بن يزيد عن محمد بن اسحاق عن محمد بن المنكدر عن جابر) مصنف بيورر بو حديثى جابردن اوچ واسطه ايله احمد بن منيع بزه خبرويردى (قال) جابر بيورديكه (قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم) رسول اكرم بيورديلر (عليكم بالاثمد) اثمده ملازمت وانكله اكتحاله مداومت ايليك (فانه) تحقيق اثمد ايله اكتحال (يجلو البصر) كوزه جلا ويرر (وينبت الشعر) دخى مژكانى بتورر (معلوم) اوله كه عبادات بدنيه سلامت اسبابله كامل وجناب بارى جل شانه حضرتلرينه توجه فراغ قلب ايله وجود بولور اكرچه اثمد ايله اكتحال منافع بدنيه در لكن فى الحقيقه منافع اخرويه يه موصل اولمغله رسول اكرم حضرتلرى اثمد ايله اكتحاله امر ايتديلر مادامكه ديده ده جلا اولميه انتفاعه صالح اولمز مژكانلر صفزده اولميه ديده غبار مثللو عوارضدن سالم اولمز كه افاق وانفسده وحدانيه حضرت حقه دال اولان آيات بيناتى مشاهده ايدوب اهل عبرت زمره سنه داخل اوله (الحديث الرابع) حدثنا قتيبة بن سعيد اخبرنا بشر بن الفضل عن عبد الله عثمان بن خثيم عن سعيد بن جبير عن ابن عباس) مصنف بيورر بو حديثى ابن

عباسدن اوچ واسطه ايله قتيبه بزه خبرويردى (قال) ابن عباس بيورديكه (قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم) رسول اكرم بيورديلر (ان خيرا كحالكم) تحقيق سزلك سرمه لريكزك خيرليسى (الاثمد) اثمد ديلن سرمه در (يجلو البصر) كوزه جلا ويرر (وينبت الشعر) كرپكلرى بتورر مقدم تفصيل اولنسدى مصنف بو حديثلرى ذكر بيورديغى تأكيد ايچوندر (الحديث الخامس) حدثنا ابراهيم بن المستمر حدثنا ابو عاصم عن عثمان بن عبد الملك عن سالم عن ابن عمر) مصنف بيورر بو حديثى عبد الله بن عمر رضى الله تعالى عنه حضرتلرندن اوچ واسطه ايله ابراهيم ابن مستمر بزه خبرويردى مذكور سالم كبار تابعيندندر ومدينه ده فقهاى سبعه نك بريدر و عبد الله بن عمر حضرتلرينك اوغليدر رضى الله تعالى عنه (قال) عبد الله بن عمر بيورديكه (قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم) رسول اكرم بيورديلر (عليكم بالاثمد) اثمد ديلن سرمه يى چكمكه مداومت ايدلك (فانه) تحقيق اثمد ديلن سرمه (يجلو البصر) كوزه جلا ويرر (وينبت الشعر) كرپكلرى بتوررخفى اولميه كه سرمه چكمك قبل النوم ايديكى معلوم اولدى * زمانمز صوفيلريكه قويرقلى سرمه لركوندوز چكوب سنت ديدكلرى باطلدر نته كيم صاچ سنتدر ديو بعضيلر نساء كبى بللرينه قدر وبعضيلر كانه اظهار تقوى ايدوب بوغن بوغن شقاقلرنده واكسه لرنده كريه الطور صاچلر صاليويروب طبع سليم ساده دل مؤمنينى اول قويرقلى سرمه لرى واول منتظم وغير منتظم صاچلرى كوروب استكراه ايتدكده عجبا سنت شريفى تحقيرمى ايده يورم ديو متضجر اولورلر حاشا ثم حاشا اول سلطان رسل محبوب خدا حضرتلرينك مبارك كوزلرى قدرتدن سرمه لى ايكن قبل النوم سرمه استعمال بيوررلرايدى حين ابدستده نفس سرمه زائل اولوب اثرى باقى اولورايدى نته كم مبارك كيسوى شريفلرى عمامه نظيفلرينك تحتندن مبارك قولاقلرى يمشاغنه دن يادخى آز ظاهر اولوردى نته كم ذكرى سبقت ايتدى سن دخى سرمه استعمال ايدرايسك اويقودن مقدم اوچ كره صاغ كوزينه واوچ كره صول كوزينه چكوب صباحك ابدست الدقده نفس سرمه زائل واثرى باقى اولورسنت اولان بودر (مصراع) كل شئ من ظريف هو ظريف * فحواسى اوزره هرنه كه سنتدر اول شئ مطبوع ومقبول ومحبوبدر

(باب ماجاء فى لباس رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم)

بو باب رسول اكرم حضرتلرينك مبارك لباسلرينك حقنده وارد اولان احاديث بياننده در (الحديث الاول) اخبرنا محمد بن حميد الرازى اخبرنا الفضل بن موسى وابو تميلة وزيد بن حباب عن عبد المؤمن بن خالد عن عبد الله بن بريدة عن ام سلمة) مصنف بيورر بو حديث شريفى ام المؤمنين ام سلمه رضى الله تعالى عنها حضرتلرندن

اوچ واسطه ایله زید وابو نمیله وفضل بو اوچی محمد بن حمیده خبر ویردیلر محمد بن حمید دخی بزه خبر ویردی (قالت) ام سلمه بیوردی (کان احب الثیاب الی رسول الله صلی الله علیه وسلم) رسول اکرم حضرتلرینه ثیابک زیاده محبوبی (القمیص) کوملك ایدی قمیص بدنی ردادن وازاردن زیاده ستر ایتدیکی ایچون معلوم اوله که مطرزی بیوردیکه ثوب ناسك کتان وپنبه وصوف وابریشم وکوردکدن کیدیکی شیئه اطلاق اولنور * اما برده یه ثوب اطلاق اولنمز (جزری دیدیکه قمیص بر ثوبدرکه دیکلمش اولوب ایکی یکی اوله * اما اوکی شق اولمش اولورسه اکا قفتان دیرلر * صاحب قاموس دیدیکه قمیص پنبه دن اولور صوفدن اولمز * وحدیث مذکورده قمیصدن مراد پنبه دن اولمق متبادردر (الحدیث الثانی) حدثنا علی بن حجر حدثنا الفضل ابن موسی عن عبد المؤمن بن خالد عن عبد الله بن بریدة عن ام سلمة) مصنف بیورر بو حدیثی ام سلمه دن اوچ واسطه ایله علی بن حجر بزه خبر ویردی (قالت) ام سلمه بیوردی (کان احب الثیاب الی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم القمیص) رسول اکرم حضرتلرینه زیاده محبوب قمیص ایدی مصنف بو حدیث شریفی علی بن حجر روایتیله تکرار ایتدی تأکید ایچون (الحدیث الثالث) حدثنا زیاد بن ایوب البغدادی حدثنا ابو نمیلة عن عبد المؤمن بن خالد عن عبد الله بن بریدة عن امه عن ام سلمة) مصنف بیورر بو حدیثی ام سلمه دن درت واسطه ایله زیاد بن ایوب بزه خبر ویردی (قالت) ام سلمه بیوردی (کان احب الثیاب الی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم القمیص) رسول اکرم حضرتلرینه ثیابك زیاده محبوبی قمیص ایدی (قال) مصنف بیوردی (هکذا قال زیاد بن ایوب فی حدیثه) زیاد روایت ایتدیکی حدیثك سندنده (عن عبد الله بن بریدة عن امه عن ام سلمة دیدی یعنی مصنف دیرکه بنم شیخم اولان زیاد بکا بو حدیثی خبر ویردکده ام سلمه دن مقدم عن امه لفظنی ذکر ایتدی بوخسه حدیث مذکورك سندنده عن امه لفظنی بن زیاده ایتدم (وهکذا روی غیر واحد عن ابی نمیلة مثل روایة زیاد بن ایوب) زیاد بن ایوبك روایتی کبی نیچه مشایخ دخی عن امه نص لفظیله روایت ایتدیلر (وابو نمیلة) زیاد بن ایوبك شیخی اولان ابو نمیله (ازید فی هذا الحدیث) بو حدیثده زیاده ایلدی (عن امه) بریدة ایله عن ام سلمه لفظلری بیننده عن امه لفظنی (وهو اصح) عن امه لفظنی زیاده ایتدیکی زیاده صحیحدر مصنف بو کلامدن مرادی ابو نمیله بعض وقتده بو حدیثی روایت ایتدکده سندنده عن امه لفظنی زیاده ایدر ایدی مثلا زیاد بن ایوب سندنده ایتدیکی کبی وبعض وقتده عن امه لفظنی زیاده ایتمز ایدی مثلا محمد بن حمید سندنده ایتدیکی کبی لکن زیاده ایتدیکی اصح دیمکدر اکر سؤال اولنور ایسه مصنف رضی الله عنه حضرتلری سندنده بو مرتبه اهتمامی نیچوندر جواب اولدرکه احادیث رسول الله امانتدر

حیاتنده کندیلرینی والی یوم القیامة مؤمنینی وقایه در (الحدیث الرابع) حدثنا عبد الله بن محمد بن الحجاج حدثنا معاذ بن هشام قال حدثنی ابی عن بدیل یعنی ابن میسرة العقیلی عن شهر بن حوشب عن اسماء بنت یزید) مصنف بیورر بو حدیثی اسمادن اوچ واسطه ایله عبد الله بن محمد بزه خبر ویردی مذکور اسما یزید الانصارینك قزیدرکه معاذ بن جبلك عمه سنك قزیدر مرویدرکه بر کون اسما رضی الله عنها رسول اکرمك حضورلرینه کلوب دیدیکه یا رسول الله نساء مسلمین طرفندن بو جاریه لری خاکپای شریفکزه یوزلر سوروب شو وجهله عرضحال ایتدیلرکه بزلر بیچاره کان قواعد بیوت ایله مشغول وحاملات اولاد اولدیغمزدن ناشی جماعتده حاضر وجهاده قادر اولمیوب رجال هر خصوصده بزم اوزریمزه مفضل وثوابه نائل اولمقده بزدن مکملردر لکن از واجز کفار ایله جهادده ایکن هر بریمز قدرتمز مقداری انلرك اموالنی محافظه واولادلرینی تربیه ایتمکه اهتمام ایتمکله رجالك نائل اولدقلری اجره بزلر دخی شریك اولورمیوز دیو هر برلری جناب نبوتدن استفسار ایدوب بو خصوصده فرمان شریفکزه ازدل وجان منتظردرلر * پس رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه یا اسما نساء مسلمینه شو وجهله سویله که هر بری صدقله زوجنك خدمتنده قائمه وحقوق زوجینه راعیه اولسه لر شبهه یوقدرکه رجالك نائل اولدیغی اجره واصل اولورلر (قالت) اسما دیدی کان کم قمیص رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم الی الرسغ) کافك ضمی ومیمك تشدیدیله کم فارسیده آستین ترکیده یك دیمکدر رسغ رانك ضمی وسینك سکونی بعده غین ایله بیلك دیمکدر یعنی اسما دیدیکه رسول اکرمك قمیصنك آستینی بیلکلرینه بالغ اولوب تجاوز ایتمز ایدی شیخ جوزی دیرکه قمیصك کمی بیلکی تجاوز ایتمك سنت اولدیغنه بو حدیث دلیلدر اما قمیصك غیری ثوبده سنت اولان پرمقلرك باشین تجاوز ایتمکدر ابن جوزی ابن عباسدن روایت ایتدیکه رسول اکرم حضرتلرینك کیدیکی قمیص طوپوقلرینك فوقنه بالغ اولور یکلری پرمقلرینك باشنه برابر ایدی دیدی محدثین بو ایکی حدیثك ما بیننی شو وجهله بیان ایتدیلرکه رسول اکرم حضرتلرینك قمیصی متعدد ایدی بعض قمیصلرینك کمی بیلکلرینه وبعضنك کمی پرمقلرینه بالغ اولوردی والله اعلم (الحدیث الخامس) حدثنا ابو عمار الحسین بن حریث اخبرنا ابو نعیم اخبرنا زهیر عن عروة بن عبد الله بن قشیر عن معاویة بن قرة عن ابیه) مصنف بیورر بو حدیثی قره دن درت واسطه ایله ابو عمار بزه خبر ویردی (قال) معاویه نك پدری قره بیوردی (اتیت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم فی رهط من مزینة) رانك فتحی وهانك سکونیله رهط اوندن آز آدملره اطلاق اولنور مثلا اوچ بش طقوز بعضیلر اوندن قرقه وارنجه اطلاق اولنور ایچلرنده اول عددك نساء اولمیه مثلا اونبر اون سکز یکرمی بش اوتوز طقوز کبی مزینه میمك ضمی وزانك فتحی ویانك سکونی ونونك فتحی بعده ها ایله

مضردن برقبیله‌در یعنی قره دیدیکه مزینه قبیله‌سندن بر جماعت ایله رسول اکرم
حضرتلری حضور شریفلرینه کلدم (لنبایعه) بز رسول اکرمه بیعت اتمکیچون
(وان قمیصه) حال بوکه رسول اکرمك کوملکی (لمطلق) دوکمه ایله بغلو اولمادی * مطلق
لفظنك تفسیرنده عسقلانی غیر مزرور دیدی * یعنی قمیص شریفلری یکنده و یقه‌سنده
دوکمه یوقدر دیدی (او قال) مصنف بیورر که بو حدیثی خبر ویرن ابو عمار دیدی
(زر قمیصه) تحقیق رسول اکرمك کوملکنك دوکملری (مطلق) مشدود دکلدر * یعنی
ابو عمار شك ایدوب مصنفه دیدیکه شیخم ابو نعیم بو حدیثی بزه خبر ویردکده ان قمیصه
لمطلق لفظنی دیدی زر قمیصه مطلق لفظنی دیدی شبهه ایتدم والحاصل شو ایکی لفظك
برینی دیدی معلوم اوله که زر قمیصه مطلق صحیح ایسه قمیص شریفلری یکنده و یقه‌سنده
دوکمه اولملق اقتضا ایدر لکن ابن ماجه وابن جوزی روایت ایلدیلرکه رسول اکرم
دوکمه‌لی قمیص اتخاذ ایتمدی پس شارح بخاری عسقلانینك بیوردیغی قول صحیحدر
(قال) راوی حدیث قره دیدی (فادخلت یدی) بن یدیمی ادخال ایتدم (فی جیب
قمیصه) رسول اکرم حضرتلرینك قمیص شریفلرینك جیبنه (فمست الخاتم) مهر نبوتی
مس ایتدم جیمك فتحی ویانك سکونی بعده باالله جیب فارسیده کریبان ترکیده یقه
دیدکلریدر بعضیلر تودن باش یا ال چیقرمغیچون شق ایتدکلری موضعدر جیب دیدی
بومقامده جیبدن مراد کریبانه‌در دیدیلر مصنف بو حدیث شریفی ذکردن مرادی رسول
اکرم حضرتلرینك قمیص شریفی طار اولمدیغنی بیاندر (الحدیث السادس) حدثنا عبد
ابن حمید حدثنا محمد بن الفضل اخبرنا حماد بن سلمة عن حبیب بن الشهید عن الحسن
عن انس بن مالك) مصنف بیورر بو حدیثی انسدن درت واسطه ایله عبد بن حمید بزه
خبر ویردی (ان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم خرج وهو متوکیء علی اسامة بن زید
انس بیوردی رسول اکرم حضرتلری سعادتخانه‌لرندن خروج بیوردیلر اسامه بن زیده
طیاندقلری حالده (وعلیه ثوب قطری قد توشح به) حال بوکه رسول اکرم حضرتلر
اول ثوب قطری محرم احرام باغلندیغی کبی صاغ قولتوغنك آلتندن ادخال ایدوب
صول دوشنك اوزرینه القا ایتدی قافك کسری وطانك سکونیله قطری یمن جانبندن
کلور لطیف حله‌در توشح وشاحلنمقدر وشاح اول بیون اتوینه‌در که جواهر ایله
مرصع اولوب نسا اکردنلرینه قلاده وکاه حمائل کبی صاغ قولتوغنك آلتندن بغلنورلر
بومقامده توشحدن مراد رسول اکرم حضرتلری اول یمندن کلان لطیف برده‌یی
بورینوب مبارك صاغ قوللرینی اخراج بیوردیغنی بیاندر (فصلی بهم) رسول اکرم
الوب مشروح اوزره قوملرله نماز قیلدیلر بعضیلر توشحدن مراد ثوب مذکوری رسول
اکرم بورندی دیمکدر دیدیلر ابن حجر بو معنایی تایید ایتدی معلوم اوله که اسامة بن زید
مشهور صحابی ابن صحابیدر پدری زیدی ووالده‌سی سعدی بنت ثعلبه ایله صباوتی

ایامنده زمان جاهلیتده بنی القیندن بر جماعت اسیر ایدوب زیدی سوق عکاظده
بیعه عرض ایتدیلر حکیم بن حزام عمه‌سی خدیجة الکبری ایچون درت یوز درهمه
اشترا ایتدی رسول اکرم حضرتلری حضرت خدیجه‌یی تزویج ایتدکده خدیجة
الکبری زیدی رسول اکرم حضرتلرینه هبه ایلدی * بنی کلبدن بر جماعت مکه‌یه
کلمشلر ایدی زیدی رسول اکرمك خدمتنده کوروب بیلدیلر زید دخی انلری بیلدی
وقتاکه اول جماعت محللرینه واروب زیدك پدری حارثه زیدك احوالنی اعلام ایتدیلر
پس حارث وبرادری کعب زیدی رسول اکرم حضرتلرندن آلمق ملاحظه‌سیله مکه‌یه
کلوب رسول اکرمی مسجدده بولوب حضورلرینه واردیلر دیدیلرکه یا رسول الله سزلر
بنی هاشم سکز کرم واحسانله مشهور ومروت ومرحمتده بی نظیرسز لطفکزدن نیازمندز
که بزی دخی محزون اتمیوب فدایی قبول وزیدی بزه رد بیورمغله بو بنده‌لریکزی
ممنون بیورك پس رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه زیدی دعوت ایتسونلر
اکر سزی استر ایسه کوتورك زیدی چاغردیلر رسول اکرم حضرتلری بیوردیکه یا زید
بوکسه‌لری بیلورمیسین زید بیلورم بری پدرم وبری عممدر دیدی پس رسول اکرم
حضرتلری بیوردیلرکه بوکسنه‌لر سنی ارزو ایدوب فدا ویروب سنی المق نیاز ایدرلر
اکر پدر وعمکی اختیار ایدر ایسك انلره همراه اول والا بنمسن بیلورسین دیدی زید
رسول اکرم حضرتلرینه دیدیکه یا رسول الله جناب سعادتکزدن غیری برشیء اختیار
اتمم سز بنم هم پدرم وهم عممسکز بو کلامی زیددن استماع ایدوب حارث وکعب
زیده دیدیلرکه یا زید حریت اوزرینه عبدیتی وبابالك وعمك واقربای تعلقاتك اوزرینه
رسول اللهی ترجیح ایدرمیسین زید دیدیکه رسول الله دنیا ومافیهادن عندمده
مرجحدر رسول اکرم حضرتلری دخی بیوردیلرکه ای حاضر اولنلر شاهد اولنکه تحقیق
زید بنم اوغلمدر اول بکا وارث اولور وبن دخی اکا وارث اولورم چون زیدك پدری
وعمیسی بو کیفیتی کوردیلر مطیب اولوب مکانلرینه کتدیلر زید حضرتلرینك اوغلی
اسامه‌نك والده‌سی رسول اکرمك جاریه‌لری برکه نام صحابیه‌در کنیه‌سی ام ایمندر
رسول اکرم آخرته تشریفی وقتنده اسامه یکرمی یاشنده ایدی اللی طقوز تاریخنده
وفات ایتدی رضی الله تعالی عنه (قال عبد بن حمید) مصنفك شیخی اولان عبد
بن حمید مصنفه دیدیکه (قال محمد بن فضل) بنم شیخم اولان محمد بن فضل بکا دیدی
(سألنی یحیی بن معین) بندن یحیی سؤال ایلدی (عن هذا الحدیث) انسدن روایت
اولنان شو حدیثدن (اول ما جلس الی) بنمله یحیانك اول ملاقاتی وقتنده (فقلت
حدثنا حماد بن سلمة) بن یحیانك جوابنده دیدم بو حدیثی بزه حماد بن سلمه خبر ویردی
(فقال لو کان من کتابك) یحیی دیدی یا محمد بن فضل سن بکا حماددن روایت ایتدیکك
حدیث شریف کندی کتابنده اولسه ایدی (فقمت) بن بو کلامی یحیادن استماع

ایتدیکم کبی قالقدم (لا اخرج کتابی) روایتم کتابنی چیقره‌یم یحیایه قرائت ایتمکیچون
(فقبض علی ثوبی) پس یحیی ثوبمدن یاپشوب بنم کتابمی اخراجه مانع اولدی (ثم قال)
صکره یحیی بکا دیدی (املله علی) یا محمد بن فضل بو حدیثی بنمچون کتابت ایله (فانی)
تحقیق بن (اخاف) خوف ایدرمکه (ان لا القاک) بردخی سکا ملاقی اولمیم (قال) محمد
دیدی (فاملیته) بو حدیثی بن یازدم (علیه) یحیی بن معین ایچون (ثم اخرجت کتابی)
صکره کتابمی چقاردم (فقرأت علیه) یازدیغم کبی حدیث مذکوری کتابمدن یحیی بن
معینه قرائت ایتدم دیدی مذکور یحیی بن معین وفات ایتدکده رسول اکرم
حضرتلرینک مبارک بدن مطهرلری غسل اولنان سریر اوزرنده غسل اولنوب
ورسول اکرم حضرتلرینک جسم لطیفی وضع اولنان تابوت ایله قبری جانبنه کتوردیلر
قدری عظیم وهرکس عندنده غایت مسلم ومعتمد ایدی رحمة الله تعالی علیه محمد
ابن فضلدن بو مرتبه اهتمام ایله حدیث مذکوری اخذ ایلدیکندن معلوم اولدیکه
محمد بن فضلک دخی نه مرتبه قدر وجلالتی وار ایدی رحمهم الله تعالی (الحدیث السابع)
حدثنا سوید بن نصر اخبرنا عبد الله بن المبارک عن سعید بن ایاس الجریری عن ابی
نضرة عن ابی سعید الخدری) مصنف بیورر بو حدیث شریفی اوچ واسطه ایله
ابوسعیددن سوید بزه خبر ویردی معلوم اوله که ابوسعید الخدرینک اسمی سعد در
انصاردن بر قبیله اولان خدره‌یه منسوبدر مالک بن سنانک اوغلیدر رضی الله تعالی عنه
(قال) ابوسعید بیوردی (کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اذا استجد ثوبا)
رسول اکرم حضرتلری ثوب جدید کیسه‌لر (سماه باسمه) ثوب جدیده وضع اولنان
اسمیله تسمیه ایدوب اول نامی سویلرلر ایدی (عمامة) مثلا ثوب جدید عمامه ایسه
کسانی الله هذه العمامة دیرلر ایدی (او قمیصا) یاخود ثوب جدید قمیص ایسه
کسانی الله هذه القمیص دیرلر ایدی (او رداء) یاخود ثوب جدید رداء ایسه
کسانی الله هذه الرداء * دیرلر ایدی یعنی ثوب جدید هر قنغی اولور سه بو مثللو
بیوررلر ایدی (ثم یقول) رسول اکرم حضرتلری ثوب جدیدی تسمیه ایدوب
کیدکدن صکره بیوررلر ایدیکه (اللهم لک الحمد) یا الله جمله حامدینک حمدی سکا
مخصوصدر (کما کسوتنیه) بنم قوتمک مداخله‌سی یوق ایکن بو کسوه‌یی بکا الباس
ایتدیکک کبی (اسألک خیره) کسوه‌نک خیرینی سندن رجا ایدرم (وخیر ما صنع له)
کسوه کندیچون یاپیلان اعضانک دخی خیرینی سندن رجا ایدرم (واعوذ بک)
یارب سکا صغنورم (من شره) کسوه‌نک شرندن (وشر ما صنع له) دخی کسوه کیلان
اعضانک شرندن * مثلا کسوه عمامه ایسه دیمک اولور که یارب سندن عمامه‌نک
خیرینی وباشمک خیرینی رجا ایدرم وعمامه‌نک شرندن وباشمک شرندن سکا صغنورم
پس سائر کسوه‌لری کیوب بو دعاو قندقده بوکا قیاس اولنه مبرکشاه بیوررکه ثوبک

خیری کبج اسکیوب وبالک اولوب وحاجت مقداری اولمقدر وتکبر ایچون اولمقدر *
وثوب کندیچون اولان عضوک خیری حرارتدن وبرودتدن حفظ اولمقدر * وثوبک
احسان ایلین حضرت الله تعالینک عبادتنه وسیله اولمسنی استمکدر * وثوبک شری
تیز کهنه اولوب وحرام وناپاک اولوب وکبر ایچون اولمسیدر وثوب کندیچون اولان
عضوک شری معاصی‌یه وسیله اولمسیدر * ودخی برکسنه ثوب جدید کیدکده (الحمد
لله الذی کسانی هذا من غیر حول منی ولا قوة) دیسه الله تعالی انک کچمش کناهلرین
مغفرت ایدر دیو بو حدیثی امام احمد وترمذی وابوداود وحاکم روایت ایتدیلر (الحدیث
الثامن) حدثنا هشام بن یونس الکوفی اخبرنا القاسم بن مالک المزنی) مزینه قبیله‌سنه
منسوبدر (عن الجریری عن ابی نضرة عن ابی سعید الخدری عن النبی صلی الله تعالی
علیه وسلم) مصنف بیورر ابوسعید الخدری حضرتلرندن اوچ واسطه ایله هشام بن
یونس بزه نبی علیه السلامدن خبر ویردی (نحوه) معنا جهتندن حدیث سابع کبی که
ابوسعید الخدریدن سوید بن نضره خبر ویرمش ایدی بو سندی مصنف حدیث سابعی
تأکید ایچون ذکر ایتدی * معلوم اوله که محدثین نحوه تعبیر ایدرلر ایسه مرادلری
معنا جهتندن ایکی حدیث بر دیمکدر اکر مثله تعبیر ایدرلر ایسه ایکی حدیث
لفظ جهتندن بر دیمکدر (الحدیث التاسع) حدثنا محمد بن بشار اخبرنا معاذ بن هشام
حدثنی ابی) ابدن مراد معاذک پدری هشامدر (عن قتادة عن انس بن مالک) مصنف
بیورر انسدن اوچ واسطه ایله محمد بن بشار بزه خبر ویردی (قال کان احب الثیاب الی
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم) رسول اکرم حضرتلرینه ثوبک زیاده سوکلوسی
(یلبسه) رسول اکرم کیرلر (الحبرة) یشل بردیمانی ایدی حبره یمندن کلور یشل برددر
لباس اهل جنه یشل اولدیغیچون رسول اکرم حضرتلری زیاده سورلر ایدی مبرکشاه
بیوررکه بو حدیث شریفده رسول اکرم حضرتلرینه ثوبک زیاده سوکلوسی حبره‌در
بیورلدی وحدیث سابقده احب الثیاب قمیصدر بیورلدی ایکی حدیثک توجیهی
بودرکه قمیص تحت الثیاب ملبوس اولمغله احب اولدی حبره قمیص اوزرینه ملبوس
اولان ثیابه نسبت احب اولدی یشل اولدیغیچون * معلوم اوله که برد چارد دیمکدر
چاربورنمک سنتدر (الحدیث العاشر) حدثنا محمود بن غیلان اخبرنا عبد الرزاق اخبرنا
سفیان عن عون بن ابی جحیفة عن ابیه) مراد ابو جحیفه‌در (قال) ابو جحیفه دیدی
(رأیت النبی صلی الله تعالی علیه وسلم) بن رسول اکرمی کوردم (وعلیه حلة حمراء)
حال بوکه رسول اکرمک اوزرنده حلهٔ حمراء وار ایدی حلهٔ حمرادن مراد قرمزی
وسیاهدن دوقنمش بردیمانیدر صرف قرمزی دکلدر دیدیلر * بنا علی ذلک الاجه
کیمک مستحبدر خالص قرمزی مکروهدر * ابوداود روایت ایتدیکه رسول اکرم
حضرتلرینه برکسه اوغرادی خالص قرمزی کیمش ایدی رسول اکرم حضرتلرینه

سلام ویردی اول کسه نك سلامنی المدی حکمت بو ایدیکه قرمزی ثوب شیطان
زینتیدر و کبری موجبدر اول کسه قرمزیی ترك ایتسون ایچون رسول اکرم حضرتلری
سلامنی المدیلر حق است بو معامله یی ایشیدوب صرف قرمزی اثوابی کیمیه لر و پیغمبر
علیه السلامك سومدیکی نسنه یی سومیه لر * میرك شاه بیوردیکه بخاری روایتی
اوزره ابو جحیفه نك رسول اکرم حضرتلرینك اوزرلرنده حلۂ حمراء اولدیغی حالده
کوردیکی حجة الوداعده بطحاده دیدکلری موضعده ایدی (کانی انظر الی بریق ساقیه)
ابو جحیفه بیوررکویا بن رسول اکرم حضرتلرینك ساق شریفلرینك لمعاننه الان نظر
ایدرم بریق لمعان معناسنه در بو حدیث شریفدن فهم اولنورکه رسول اکرمك مبارك
ساقلری نمایان اولدیغی ثوبلرینك قصیر اولدیغندندر لهذا ثوبی قیصه ایتمك لازمدر
ثوب طویل کبر علامتیدر (قال سفیان) سفیان ثوری بیوردیکه (اراها حبرة) ابو
جحیفه نك حلۂ حمرآء دیدیکی بکا حبره اولمق کورینور کویا سفیان ثوری دیمك استرکه
ابو جحیفه نك رسول اکرمی حلۂ حمراء ایله کوردم و مبارك ساقلرینك لمعاننه نظر ایتدم
بیوردیغی حدیثده که حله دن مراد حبره دیدکلری بر نوعلی سیاه بر نوعلی قرمزی اولان
بردیمانیدر زیرا حبره صرف یشل بردیمانی یه دینلدیکی کبی قرمزی و سیاهدن مختلط
الاجه یه دخی دیرلر (الحدیث الحادی عشر) حدثنا علی بن خشرم اخبرنی عیسی بن
یونس عن اسرائیل عن ابی اسحاق عن البرآء بن عازب) مصنف بیورر بو حدیثی براء
ابن عازبدن اوچ واسطه ایله علی بن خشرم بزه خبر ویردی (قال) برآء بن عازب بیوردی
ما رأیت احدا من الناس احسن فی حلة حمرآء من رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
نوع بشردن قرمزی حله ده رسول اکرمدن کوزل بر فرد کورمدم (ان کانت جمته
تحقیق رسول اکرمك مبارك شعر شریفلری (لتضرب قریبا من منکبیه) ایکی
طرفندن اموزلرینه قریب موضعلره واصل اولورایدی باب اولك حدیث ثالثنده
بو حدیثك تحقیقی بیان اولندی * معلوم اوله که قرمزی اثواب حقنده علما اختلاف
ایتدیلر قول اول مطلقا قرمزی کیمك جائزدر * قول ثانی مطلقا قرمزی کیمك جائز
دکلدر قول ثالث غایت قرمزی کیمك مکروهدر خفیف قرمزی اولورسه مکروه
دکلدر قول رابع زینت و شهرت قصدیله اولورسه قرمزی کیمك مکروهدر * قول
خامس ایپلکی قرمزی یه بویانوب بعده طوقنمش ایسه کیمك جائزدر * قول سادس
عصفر ایله بویانمش قرمزی مکروهدر قول سابع بتون قرمزی اولان ثوبی کیمك
منهیدر اما بیاض لو یا قاره لو قرمزی الاجه اولسه منهی دکلدر * معلوم اوله که اختلاف
کلی اولان شیئ ترکی اولی در نته کم حدیث سابقده بیان ایتدك ایدی (الحدیث
الثانی عشر) حدثنا محمد بن بشار انبانا عبد الرحمن بن مهدی اخبرنا عبید الله بن
ایاد و هو ابن لقیط) ایاد لقیطك اوغلیدر (عن ابیه) عبد الله ایاددن روایت ایتدی

عن ابی رمثة) ایاد ابو رمثه دن روایت ایتدی (قال رأیت النبی صلی الله تعالی علیه وسلم
ابو رمثه بیوردی بن رسول اکرمی کوردم (وعلیه بردان اخضران) حال بو که رسول
اکرمك اوزرنده ایکی یشل بردیمانی وار ایدی (الحدیث الثالث عشر) حدثنا عبد بن
حمید قال اخبرنا عفان بن مسلم اخبرنا عبد الله بن حسان العنبری عن جدتیه دحیبة
وعلیبة) عبد الله بن حسان بدری طرفنده دخی والده سی طرفندن جده لرندن
روایت ایلدی (عن قیلة بنت مخرمة) دحیبه وعلیبه مخرمه قزی قیله دن روایت
ایلدیلر بونلر صحابیاتدر رضی الله تعالی عنهن (قالت) قیله بیوردی (رأیت النبی صلی
الله تعالی علیه وسلم وعلیه اسمال ملیتین) اسمال کهنه ثوبلره دیمکدر ملیتین ازارلر
دیمکدرکه چارد دیدکلری ثوبدر * قیله دیدیکه رسول اکرمی کوردم اوزرنده
ایکی کهنه جه ازار اولدیغی حالده (کانتا بزعفران) اول ایکی کهنه جه ازارلر زعفرانله
بویانمش اولدیغی حالده یعنی صارو ایدی (وقد نفضتا) حال بو که اول ایکی ازارلر زعفران
رنکنی سلکوب اثر قالمامش یعنی صولمش ایدیلر * معلوم اوله که سید الانبیاء المرسلین
مبدأ وجود ماکان ومایکون * علیه افضل الصلوات * واکمل التسلیمات حضرتلری
سلطان المتواضعین اولدقلرندن دخی وجود پر جودلرنده اولان مهابت وعظمت
وحسن جمال لباس وزینتك عانه سنه احتیاجی اولمدیغندن لباسدن هر نه اولورسه
کرك جید کرك غیر جید همان پاکلکنه نظر بیوروب تلبس بیوررلر ایدی (صلی الله تعالی
علیه وسلم) ای بیچاره مسکین سن اللهك ویردیکی لباسلره قناعت ایتمیوب لباس
فاخره یه هوس ایدرسن حالنی تأمل ایله (وفی الحدیث قصة طویلة) مصنف بیورر قیله
حدیثنده بر طویل حکایه واردر * میرك شاه شکر الله سعیه حضرتلری اول قصه یی
حکایه بیوررلرکه قیله رضی الله عنها بیوردیکه بن زمان سابقده حبیب بن ازهرك تحت
نکاحنده ایدم بر قاچ قزلریمز دنیایه کلمش ایدی حبیب وفات ایتدی وحبیبك
قرنداشی اثوب نام کشی قزلری بندن المش ایدی ابتداء اسلامده رسول اکرمك
اوصاف کریمه سنی استماع ایتدیکمدن ناشی شرف صحبتلریله مستعد اولمق
ملاحظه سیله تدارك کوروب ناقه می تجهیز اثناسنده مزبورتان قزلرك کوچکی بندن
مفارقته تحمل ایده میوب زیاده اغلیوب بیزار ایلدی بن دخی ناچار مرحمت ایدوب قزیمی
الوب خفیة قبیله دن طشره چیقوب رسول اکرم حضرتلرینك جانب سعادتلرینه
روانه اولدم ناقه یی زیاده سوروب کیدر ایکن ناکاه او کیزه بر طوشان چیقدی عادت
عرب اوزره قزم بکا اغر طوریا والده مشقتلردن خلاص اولدق دیدی بر از دخی کتدك
بر دالکو چیقدی قزم بنه اغرطوردیدی بر از دخی کتدك ناقه مز تحمل ایده میوب
زمینه چوکدی و وجودینه لرزه دوشوب بر وجهله مکاننددن حرکت ایده مدی
بو اثناده مکر اثوب نام شقی بنم ارد یمه دوشوب قلجین چکوب کاور ایمش قزم

بو حالی کورمش بکا چاغروب دیدیکه والله اوّوب یقلاشدی بن دیدم که یا نیجه ایده یم ناقه
مکانندن حرکت ایتمز که فرار ایده لم قز دیدیکه یا والده صرتندن جمله اثوابنی چقر واوکنی
اردینه کتور ویر اوزرنده براز یوارلان وناقه نک کسوه سنی دخی تبدیل ایله بن دخی
قزك دیدیکی کبی ایتدم قز دخی صرتندن لباسنی چقروب اوکنی اردینه کتوردی
یراوزرنده براز یوارلندی کوردمکه ناقه حرکت ایدوب قالقدی ینه روانه اولدق
اوّوب نام شقی بزه بالغ اوله جق وقت برجماعتك ایچنه دوشدك وناقه یی برصفه نك
ایچنه چکدك بو حال اوزره ایکن اوّوب یتشوب بنم اوزریمه سیفی حواله ایدوب
قوتمش قرنداشم قزینی ویردیو فریاد ایتدی بن دخی ضروری قزی ویردم اموزینه
یوکلنوب کالدیکی یوله کتدی اما بنی شیبان قبیله سنده برهمشیرم وار ایدی انك
خانه سی جانبنه روانه اولوب همشیرمه رسول اکرم حضرتلرینك شرف صحبتی
آرزوسیله قبیله دن چقدیغمی نقل ایتدم وبرایکی کیجه انده قالدم همشیره مك زوجی
خانه سنه کالدم وبن جامه خوابه واروب کوزلریمی یومش ایدم بنی اویور ظن ایدوب
همشیره مه دیدیکه یا حلیله قبیله ایچون رسول اکرم حضرتلرینك حضورلرینه کیتمکه
برمناسب رفیق بولدم یارنکی کون بنی بکر قبیله سی طرفندن حریس ایلچیلك ایله
رسول اکرم حضورلرینه کتسه کرك همشیرم دیدیکه آهسته سویله ایشتمسون زیرا
انك قوم وقبیله سندن یانده کمسه یوق ایکن اجنبی کمسنه ایله همراه اولمق نیجه
اولور دیدی بن سوزلری استماع ایتدم علی الصباح ناقه یه بنوب ایلچی اولان حریس
جانبنه واردم واکا رفاقت ایدوب رسول اکرم طرفنه واصل اولدق که صبح صادق اولمش
اما صلاة فجره شروع اولنمش مسجد شریفده رجال نسادن متمیز دکل ایدی الاجه
قرانلق اولدیغندن بن دخی صفك برینه طوردم یانمده طوران رجل بکا دیدیکه سن
رجل میسین بن دیدمکه امرأه یم اول رجل بکا دیدیکه اردنده اولان نسا صفنده طور
باقدمکه حجره لر طرفنده نسا صف اولمشلر یانلرینه واردم وطلوع شمس وقتنه دك
انلر ایله اوطوردم چون کون طوغدی خاکپای رسول اکرمه یوز سورمك ایچون توجه
ایتدم بندن اول برکمسه کالدی السلام علیك یارسول الله دیدی رسول اکرم دخی
وعلیك السلام ورحمة الله دیدیلر اول وقت رسول اکرمی بیلدم کوردم اوزرلرنده
ایکی کهنه ازار وار که زعفران رنکی دوکلمش واللرنده قابوغی صویلمش برخرما شاخی
وار اما جمال پرکماللرین کوردیکم کبی وجوده لرزه دوشدی رسول اکرم
حضرتلرینك یاننده طوران کمسه لردن بری بنم حالی کوروب دیدیکه یارسول الله
مهابتکزدن شو مسکینه خاتون دتردی رسول اکرم حضرتلرینك اردنده طورمش
ایدم یوزیمه نظر ایدوب سعادتله بیوردیکه یا مسکینه علیك السکینه همان درونمده
اولان رعب کتدی * واندامه مستولی اولان رعشه زائل اولدی * بو قصه یی

طبرانی

طبرانی معجم کبیر نام کتابنده تخریج ایتدی انتهی (مثنوی) که ظهور ایلر ایدی اول کل
آل * خلعت سرخله خورشید مثال * بونی تحقیق بیل اول رشك سروش * اولدی
حوراکبی هم سندس پوش * یعنی کم اینجه لطیف اطلسلر * کیدیلر دواتله پیغمبر * ابن
عارب دیدی بو رأی منیر * نهی اولنمزدن اول لبس حریر * بورینوردی دخی اول مهپاره
زعفران ایله بویانمش چاره * کاهی اول تاج سر آل عبا * بوکدن ایلردی قباسك فرضا *
بو قدر قدر ایله اول ذات شریف * مسجده اویله ایدردی تشریف * اول سیه جامه ده اول
بالغ جهان * آب حیوان ایدی ظلمتده نهان * قره شاله کریجك آینه وش * بلو نه کردی
صانورلردی کونش * یکچوب اول قشلری یا محرابه * الطفله دیرلر ایدی اصحابه * بن
قولم قوللرك اسبابی بودر * هم عبودیتك ادابی بودر * بو تفاصیلی که میرك مرقوم *
ثابت ایتمش دخی احیاء علوم * صلی الله علیه وسلم (الحدیث الرابع عشر)
حدثنا قتیبة بن سعید اخبرنا بشر بن المفضل عن عبد الله بن عثمان بن خثیم عن سعید بن
جبیر عن ابن عباس) مصنف بیورر بو حدیث شریفی ابن عباسدن اوچ واسطه ایله قتیبه
بزه خبر ویردی (قال) ابن عباس بیوردی (قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم)
رسول اکرم سعادتله بیوردی (علیکم بالبیاض من الثیاب یا معاشر الامة) سز ثوبلرك
بیاضنه ملازمت ایلیك (لیلبسها احیاؤکم) حیاتده اولنلریکز بیاض اثواب کیسون
(وکفنوا فیها موتاکم) دخی وفات ایدنلریکزی بیاض ایله تکفین ایدك (فانها) تحقیق
بیاض اولان اثواب (من خیر ثیابکم) سزك ثوبلریکزك ایولرندندر * یعنی رسول
اکرم حضرتلری یشل اولان اثوابه دخی اشارت بیوردیلر زیرا یشل لباس اهل جنتدر
بناء علی ذلك بیاض اولان ثیاب سزك ثوبلریکزك ایولرندندر بیوردیلر (الحدیث
الخامس عشر) حدثنا محمد بن بشار اخبرنا عبد الرحمن بن مهدی اخبرنا سفیان عن
حبیب بن ابی ثابت عن میمون بن ابی شبیب عن سمرة بن جندب) مصنف بیورر
بو حدیث شریفی سمره دن درت واسطه ایله محمد بن بشار بزه خبر ویردی محمد بن سیرین
بیوردکه سمره حضرتلری صدوق در ورسول اکرمدن چوق حدیث حفظ ایتمشدر اللی
سکز تاریخنده بصره ده وفات ایتدی رضی الله تعالی عنه (قال) سمره بیوردی (قال
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم) رسول اکرم بیوردیلر (البسوا البیاض) بیاض
ثوبلر کییك یا معشر المسلمین (فانها) تحقیق بیاض اثواب (اطهر) زیاده پاکدر (واطیب)
زیاده کوزلدر (وکفنوا فیها موتاکم) دخی میتلریکزه بیاض اولان ثیابدن تکفین ایلیك
بعض مشایخ دیدیلر که رسول اکرم حضرتلری حال حیاتده ووقت مماتده امتنه
بیاض ثوبله امر بیوردقلرینك حکمتی بودر که میت جمعیتکاه ملائکه یه توجه
صددنده اولوب نته کیم مجلس عالی یه حاضر اولان کمسنه یه بیاض ثوب افضل اولدیغی
کبی میته دخی بیاض کفن افضلدر وحال حیاتده بیاض ثوب موتی مذکردر انکیچون

افضلدر دخی بیاضده خباثتك اثری زیاده ظاهر اولمغله نظافته سببدر و بیاض لونی خلقی اوزره باقیدر زیرا حضرت اللهك خلق ایتدیکی شیئی تغییر مستحسن دکلدر مکر تغییری مستحسن اولدیغنه دلیل واردر اوله قص شارب ونسوان اللرینه حنا قویدقلری کبی (الحديث السادس عشر) حدثنا احمد بن منيع اخبرنا يحيى بن زكريا بن ابى زائدة اخبرنا ابى عن مصعب بن شيبة عن صفية بنت شيبة عن عائشة رضى الله تعالى عنها) مصنف بیورر بو حدیث شریفی حضرت عائشه دن درت واسطه ایله احمد بن منیع بزه خبر ویردی (قالت) حضرت عائشه بیوردی (خرج رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ذات غداة) رسول اکرم صباح وقتی سعادتخانه لرندن طشره چقدیلر (وعليه مرط من شعر اسود) اوزرلرنده سیاه قیلدن طوقنمش ازار اولدیغی حالده مرط میمك کسری و رانك سکونیله ازار دیمکدر دیدی ابن العربی کرك ابریشمدن کرك صوفدن کرك کتاندن اولسون اما بو مقامده ذکر اولنان مرط سیاه قیلدن طوقنمش ایدی حتی بخاری ومسلم روایت ایتدیلر که رسول اکرم حضرتلرینك بر سیاه کساسی وار ایدی کاهی کیوب بن عبد عاجزم عبدلرکبی کیرم دیو بیورورلر ایدی صلى الله تعالى عليه وسلم (الحديث السابع عشر) حدثنا يوسف بن عيسى اخبرنا وكيع اخبرنا يونس بن ابى اسحق عن ابيه عن الشعبى عن عروة بن المغيرة بن شعبة عن ابيه) مصنف بیورر بو حدیث شریفی مغیره بن شعبه دن درت واسطه ایله یوسف بن عیسی بزه خبر ویردی مغیرة بن شعبه بیورر (ان النبى صلى الله تعالى عليه وسلم) تحقیق رسول اکرم (لبس جبة رومية) جبۀ رومیه کیدیلر جبه جیمك ضمی و بانك تشدیدیله ایکی قات دکلمش ثوبدرکه مابیننه پنبه وضع اولنمش اوله صوفدن اولدقده برقات اولور امابزم دیارلرمزده ایکی قات پنبه لو یه حرقه تعبیر اولنور برقات اولورسه جبه تعبیر اولنور بو اصطلاح جدیددر جبۀ رومیه جبۀ شامیه دیمکدر (ضيقة الكمين) مغیره بیوردیکه رسول اکرمك کیدکلری جبۀ رومیه نك یکلری طار ایدی امام بخاری بیوردیکه رسول اکرم بو جبۀ رومیه یی کیدکلری وقتده سفرده ایدم زیرا مغیره بیوردیکه رسول اکرمله سفرده ایدم بکا دیدیلرکه یا مغیره صویك وارمی بن نعم یا رسول الله دیدم راحله دن نزول ایدوب بندن مستور اولدقدنصکره کلدیلر الجده اولان مطره دن بن صو دوکدم رسول اکرم یوزینی و اللی غسل ایتدیلر اوزرلرنده صوفدن بر جبۀ رومیه وار ایدی قوللرینی جبه نك یکلرندن چیقرمق مراد ایتدیلر ممکن اولمدی زیاده طار اولمغله جبه نك اسفللرندن مبارك قوللرك چقروب جبه یی اموزلری اوزرینه براقوب آبدست الدیلر * امام مالك واحمد وابوداود بیوردیلرکه بو سفر تبوك غزاسی ایدی وابوداود بیوردیکه بو آبدست صباح نمازیچون ایدی * حتی امام مسلم مغیره دن روایت ایتدیکه رسول اکرم ابدست الوب جماعت محلنه توجه بیوردیلر کوردیلرکه

ناس

ناس عشرۀ مبشره دن عبد الرحمن بن عوفی امام ایتمشلر رسول اکرم وارد قده مغیره دیدیکه عبد الرحمانی امامتدن چکمك استدم رسول اکرم انجمه بیوردیلر رکعت اخیره ده رسول اکرم ادراك ایتدیلر عبد الرحمن سلام ویردکده رسول اکرم نمازینی اتمام ایتدیلر میرك شاه بیوررکه بو حدیثك فوائدندن بری بودرکه کفار دیارندن کلان ثیاب ایله انتفاع جائزدر نجاستی متحقق اولمدقجه * دخی قرطبی بیوررکه میته نك صوفی پاك اولدیغنه اشارت واردر زیرا جبۀ معهوده صوفدن وشامیه ایدی اول وقتده شام دار کفر ایدی وکفره نك اکثری کولاتی میته ایدی بو حدیثك فوائدندن بری دخی بودرکه صوف کیمك جائزدر لکن امام مالك بیوردیکه صوفدن غیری ثوبی اولان کمسنه صوفی ترك ایتمك اولادر زیرا زهد ایله شهرتی متضمندر و بو حدیثك فوائدندن بری سفرده یکی طار ثوب کیمك مستحبدر زیرا حضرده اصحاب کرامك ثوبلرینك یکی واسع ایدی لکن صوقدن محافظه ایچون یکی طار ثوب کیمك جائزدر اما اثوابك یکلرینی افراطله بول ایتمك بدعتدر * صاحب نتف دیدیکه بك برقارش مقداری بول اولمق کرکدر زیاده سی بدعتدر

باب ما جاء فى عيش رسول الله صلى الله عليه وسلم

بو باب رسول اکرم حضرتلرینك عیشلری حقنده وارد اولان احادیث بیاننده در تاج الاسامی نام کتابك صاحبی دیدیکه عیش سبب حیات اولان شیئه دیمکدر (الحديث الاول) حدثنا قتيبة بن سعيد حدثنا حماد بن زيد عن ايوب السختيانى عن محمد بن سيرين) مصنف بیورر بو حدیثی محمد بن سیریندن ایکی واسطه ایله قتیبه بزه خبر ویردی مذکور محمد بن سیرین جليل القدر تابعیدر حضرت انسك غلامیدر مکاتب طریقیله آزاد ایتمشدر ائمۀ ستّه مشایخندندر خوش لقا ولطیفه کوی وتعبیر رؤیاده بی نظیر درالتی اولادی وار ایدیکه هر بری محدثلردر * محمد سعید انس یحیی حفصه کریمه حکایت اولنورکه صاحبة الجمال بر خاتون وار ایدی ابن سیرینی کندویه دعوت ایتدکده ابن سیرین امتناع ایدوب واقعه سنده کوردیکه بر صبیح الوجه کمسنه کلوب اغزینه بزاقنی القا ایلدی و بیوردیکه یا ابن سیرین بن یوسف بن یعقوبم سن بکا عفتده شریك اولدك بعد الیوم رؤیا تعبیرنده دخی بنم ایله شریك اول بیوردی چون ابن سیرین خوابدن بیدار اولدی کندوبی تعبیر واقعه ده سرافراز بولدی حتی تعبیراتی کتابلرده مسطور ومشهوردر یوز اون تاریخنده وفات ایتدی رحمه الله تعالى (قال) ابن سیرین بیوردی (كنا عند ابى هريرة) بز ابی هریره نك یاننده ایدك (وعليه ثوبان ممشقان من كتان) حال بوکه ابوهریره نك اوزرنده کتان بزندن آشوبویه سیله بویانمش ایکی ثوب وار ایدی (فتمخط) ابوهریره بورنینی سیلدی (فى احدهما) اول ثوبك برینه (فقال) پس ابوهریره بیوردی (بخ بخ يتمخط ابو هريرة

فی کان) یه یه کان بر بنه ابوهریره بورنی سیلدی (لقد رأیتنی) والله بن کندیمی
کوررایدم (وانی لاخر) سجده ایلین کسنه نك هیئتی کبی زمین اوزره قپانمش
(فیمابین منبر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم وحجرة عائشة) مسجد شریفده
منبرشریف ایله حجرهٔ عائشه بیننده (مغشیا علیّ) بیخود اولدیغم حالده (فیجیئ الجائی)
بر آدم کلسه بنی بو حالده کوردکده (فیضع قدمه علی عنقی) اول ادم ایاغنی
بوغازیمه بصارایدی (یری ان بی جنونا) اول اایاغنی بوینمه بصان کسنه بنی مصروع ظن
ایدردی (ومابی جنون) حال بوکه بن مصروع دکلم (وماهو) بنم مسجد شریفده منبر ایله
حجرهٔ عائشه نك بیننده سجده ایدرکبی زمینه قپانوب بیخود اولوب بر ادم کلسه بنی
مصروع ظن ایتمسی (الا الجوع) انجق اجلقدن ایدی دیو ابوهریره حضرتلری فقرلرنی
بیان بیوردی * معلوم اوله که حضرت ابوهریره رضی الله تعالی عنه وقت شعادتده
اصحاب صفه دن اولوب بعده ایکی قرمزی قپامه کیوب کندینی اهل دنیا اولدم ظنیله
کندیلرینك اولکی فقرلرینی ذکر ایدوب اول قپامه سنك برینه بورنی سیلوب زینت
دنیایی تحقیر ایندیلر بزبیچاره کان حال وشانمزی تفکر ایده لم * ابن حبان روایت ایدرکه
ابوهریره بیوردیلر اوچ کون مقداری اصلا طعام ایتمدم جوعك غلبه سندن بی تاب
اولدم صبیان ابوهریره مصروع اولمش دیو سویلرلرایدی اتفاقا رسول اکرم حضرتلری
اصحاب صفه ایچون بر کاسه ترید کتوردیلر اصحاب صفه اکل ایتمکه شروع ایتدیلرینی دخی
بنی دعوت ایده لر دیو کندیمی کوستردم اما بن قیملدا اینجیه قدر اصحاب کرام قالقدیلر
کاسه ده برشی قالمامش الا کنارنده تریددن اثر قالمش * پس رسول اکرم بنی کوردکده
مبارك پارمقلرینی وضع ایدوب کاسه ده برلقمه مقداری جمع اولوب اول لقمه یی مبارك
پرمقلریله بکا ویروب کل بسم الله بیوردیلر الله حقیچون اول لقمه یی اکل ایتدم
ومرادم اوزره طویدم دیو ابوهریره بیوردیلر رضی الله تعالی عنه (الحدیث الثانی)
حدثنا قتیبة بن سعید حدثنا جعفر بن سلیمان الضبعی عن مالك بن دینار) مصنف
بیورربو حدیث شریفی بر واسطه ایله مالکدن قتیبه بزه خبر وبردی لکن مالك بن دینار
تابعیندندر بو مثللو حدیثه مرسل دیرلر اهلنك معلومیدر (قال) مالك بن دینار دیدی
(ماشبع رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم من خبز قط ولا من لحم) رسول اکرم
حضرتلری اتمکدن ولحمدن طویمدیلر (الا علی ضفف) لکن ضفف اوزره طویدیلر
(قال مالك) ابن دینار دیدی (سألت رجلا من اهل البادیة) اهل بادیه دن برکسنه یه
سؤال ایدوب دیدمکه (ما الضفف) ضففك معناسی ندر (قال) رجل مذکور دیدیکه
(ان یتناول مع الناس) ضفف دیو ناس ایله معا طعام تناول اولنمغه دیرلر یعنی حدیث
شریفك معناسی رسول اکرم حضرتلری خبزدن ولحمدن تناول ایتدکاری وقتده
ناس ایله تناول ایدرلر ایدی شبعدن مراد ثلث بطن مقداری دیمکدر یعنی معده نك

اوچ بلوکندن بر بلوکی طوله جق مقداری * معلوم اوله که مصنف ابوهریره حدیثنی
ومالك بن دینار حدیثنی ذکردن مرادی بودرکه رسول اکرم حضرتلری واصحاب کرام
فقری اختیار ایدوب وسعت معاشدن حذر بیوردقلرینی بیاندر * معلوم اوله که رسول
اکرم حضرتلرینك فقری اختیار ایتملری امت مرحومه لذائذ دنیویه یی ترك ایدوب
کلیه الذائذ اخرویه یه میل ورغبت ایتسونلر ایچوندر زیرا رسول اکرم حضرتلرینه
خزائن سموات وارض عرض اولندی وبطحا التون اولسون مراد بیکزجه
صرف ایدلك سؤال وحساب بوقدر دینلدی * پس رسول اکرم حضرتلری قبول
ایتمیوب فقری اختیار بیوردیلر حاشا ثم حاشا فقر ضروری ایله فقر ظن ایتمیه سن
زیرا کفردر اون سکز بیك عالم بلکه ماسوی الله تعالی جمله سی رسول اکرم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتلری ایچون خلق اولندیغی معلوم ومسلمدر

باب ما جاء فی خف رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم

بو باب رسول اکرم حضرتلرینك خفلری حقنده وارد اولان احادیث بیاننده در
خف ادلك دیمکدر (الحدیث الاول) حدثنا هناد بن السری حدثنا وکیع عن دلهم
ابن صالح عن حجیر بن عبد الله عن ابی بریدة عن ابیه) مصنف بیورر بو حدیثی بریده دن
درت واسطه ایله هناد بزه خبر وبردی بریده رضی الله تعالی عنه حضرتلری رسول اکرم
حضرتلری مکه دن مدینه یه هجرت ایتدکده غمیم نام موضعه کلدکده بریده سکسان
قدر کسنه ایله کلوب شرف صحبتله مشرف اولدیلر یتسو نمازینی رسول اکرم
حضرتلرینك خلفنده اداء ایدوب قومی جانبنه روان اولدیلر احد غزاسندن صکره
مدینه یه کلوب برقاچ غزاده حاضر اولدیلر ومدینه ده رسول اکرم حضرتلری بقایه
تشریفندن صکره برازمدت ساکن اولوب بعده بصره یه وبصره دن خراسانه
کتدیلر کربلا وقعه سندن صکره مروده آخرته تشریف ایتدیلر * امام بخاری بریده نك
اوغلی عبد الله دن شویله روایت ایتدیکه عبد الله بیورر پدرم بریده مروده وفات ایتدی
وقبری حصبنده در پدرم اهل مشرقك قائدی ونوریدر * زیرا رسول اکرم
حضرتلری بیوردیلر اصحابدن قنغیسی بر بلده ده وفات ایتسه اول اصحاب بلده
اهالیسنك قائدی ونوریدر قیامت کوننده (ان النجاشی) بر بده بیوردیلرکه حبشه
ملکی (اهدی الی النبی صلی الله تعالی علیه وسلم) رسول اکرم حضرتلرینه هدیه
ایلدی (خفین اسودین ساذجین) ایکی نقشسز سیاه ادلك (فلبسهما) رسول اکرم
حضرتلری طهارت کامله ایله خفینی کیدیلر (ثم توضأ) صکره رسول اکرم حضرتلری
آبدست الدیلر (ومسح علیهما) اول خفین اوزرینه مسح ایتدیلر بو حدیث شریفدن
هدیه قبولنك جوازی صرف سیاه ادلك کیمکلك جوازی دخی کاملا آبدست الوب
آبدسنی بوزلمسزین ایاغنه ادلك کیمك ادمك صکره ابدستی بوزلسه ایاغنی غسل لازم

اولمیوب ادلك اوزرینه مسحك جوازی ظاهر اولدی رسول اکرم حضرتلرینه هدیه کوندرن حبشه ملکنك اسمی اصحمه دربدرینك اسمی انجبرایدی * معلوم اوله که حبش ملوکنه نجاشی * یمن ملوکنه تبع * فارس ملوکنه کسری * روم ملوکنه قیصر * شام ملوکنه هرقل * مصر ملوکنه فرعون دینلور * لکن حالا حبش ملوکنه خطی دیرلر * مرویدر که نجاشی یه رسول اکرم حضرتلری بر مکتوب تحریر و اسلامه دعوت و عمرو بن امیه ایله ارسال بیوردیلر نجاشی اسلامی قبول ایتدی ابن حبان روایت ایدر که نجاشی رسول اکرم حضرتلرینه عبودیت نامه یی تحریر و هدیه طریقیله قمیص و سراویل و طیلسان و خفین کوندردی ام حبیبه یی رسول اکرم حضرتلری تزویج ایتدکلری وقتده هجرتك طقوزنجی سنه سنده نجاشی وفات ایتدی * امام بخاری جابردن روایت ایدر که نجاشی وفات ایتدیکی کون رسول اکرم حضرتلری مدینه ده اصحابه بیوردیلر که بو کون حبشه دن بر رجل صالح وفات ایلدی صلاة جنازه سن اداء ایدلك جابر بیورر که صفوف اولدق رسول اکرم امام اولدی نجاشی نك صلاة جنازه سن اداء ایتدك و بن صف ثانیده ایدم رضی الله تعالی عنه (الحدیث الثانی) حدثنا قتیبة بن سعید اخبرنا یحیی بن زکریا بن ابی زائدة عن الحسن بن عیاش عن ابی اسحاق عن الشعبی) مصنف بیورر بو حدیث شریفی مغیره بن شعبه دن درت واسطه ایله قتیبه بزه خبر ویردی (قال قال المغیرة بن شعبة) شعبی دیر که مغیره بیورر (اهدی دحیة الکلبی الی النبی صلی الله علیه وسلم خفین) رسول اکرم حضرتلرینه دحیه ایکی ادلك هدیه ایلدی (فلبسهما) رسول اکرم حضرتلری اول ادکلری کیدیلر مذکور دحیه صحابی جلیل القدردر (وقال اسرائیل عن جابر عن عامر) مصنف بیورر بو حدیثك روایتنده اسرائیل نام کمسه جابردن اولدخی عامردن روایتی اوزره (وجبة فلبسهما حتی تخرقا) روایتی واردر یعنی دحیه رسول اکرم حضرتلرینه ایکی ادلك و بر جبه هدیه ایلدی * پس رسول اکرم حضرتلری اول ادکلری کهنه او لوب چاك اولنجه کیدیلر (لایدری النبی صلی الله علیه وسلم اذکی هما ام لا) راوی حدیث مغیره بن شعبه بیوردیلر که رسول اکرم حضرتلری خفین نك احوالنی تجسس بیورمدن مبارك قدم شریفلرینه کیدیلر کویا رسول اکرم حضرتلری اشارت بیوررلر که اشیاء مجهوله ده طهارت واردر طهارته مخل علامت ظاهره اولمدقجه سؤال لازم دکلدر که بو ادکلرك سختیانی پاك میدر دینله (قال ابو عیسی) مصنف بیورر که (وابو اسحاق هذا) قتیبه قبیله سنده اولان ابو اسحاق (هو ابو اسحاق الشیبانی) ابو اسحاق شیبانیدر (واسمه سلیمان) ابو اسحاق شیبانینك اسمی سلیماندر میرك شاه بیوررلر که بو ایکی حدیثده رسول اکرم حضرتلری ادلك کیوب و اوزرلرینه مسح ایتدکلرینه دلیلدر سفرده و حضرده خفین اوزرینه مسح ایتدکلری اهل سنت عندنده تواتر ایله ثابت

اولمشدر

اولمشدر * طبرانی و بیهقی ابن عباسدن روایت ایتدیلر که بر کون رسول اکرم حضرتلری قضای حاجت ایچون ناسدن بعید کیدوب بر اغاج التنده او تورب قدم شریفلرندن خفلرك چقردیلر وارض اوزرینه وضع ایلدیلر ابدست دنصکره خفینك برینی کیدیلر و برینی دخی کیجك وقتده هوادن بر قوش نزول ایدوب اول خفی قاپوب هوایه پرواز ایتدی جو سعادت طیران ایدوب خفی باش اشاغی طوتدی ایچندن بر یلان زمینه دوشدی رسول اکرم حضرتلری بو حالی کوروب ربمك اکراملرندن بکا بر اکرامدر دیو بیوردیلر صکره بو دعائی اوقیدیلر * اللهم انی اعوذ بك من شر من یمشی علی بطنه ومن شر من یمشی علی رجلین ومن شر من یمشی علی اربع

باب ما جاء فی نعل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم

بو باب رسول اکرم حضرتلرینك نعللرینك صفتی بیاننده در نعل پاپوش دیمکدر (الحدیث الاول) حدثنا محمد بن بشار اخبرنا ابو داود اخبرنا همام عن قتادة قال) مصنف بیورر بو حدیث شریفی انسدن اوچ واسطه ایله محمد بن بشار بزه خبر ویردی (قلت) قتاده بیورر که بن سؤال ایتدم (لانس بن مالك) انس بن مالك حضرتندن (کیف کان نعل رسول الله صلی الله علیه وسلم) یا انس رسول اکرم حضرتلرینك پاپوشلری نیجه ایدی قباللری وارمی ایدی یوقمی ایدی (قال) انس بیوردی (کان لهما قبالان) رسول اکرم حضرتلرینك پاپوشلری ایچون ایکی قبال وار ایدی معلوم اوله که قبال نعلك طاسمه سنه دیکلمش ایکی قایشدر که بری باش پرمغی ایله یاننده اولان پارمغك آره سنده اولور و بری دخی اورته پرمغی ایله یاننده اولان پرمغك بیننده اولور (الحدیث الثانی) حدثنا ابو کریب محمد بن العلاء اخبرنا وکیع عن سفیان عن خالد الحذاء عن عبد الله بن الحارث عن ابن عباس) مصنف بیورر بو حدیثی ابن عباسدن درت واسطه ایله ابو کریب بزه خبر ویردی (قال کان لنعل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قبالان مثنی شراکهما) ابن عباس بیورر رسول اکرم حضرتلرینك نعلنك ایکی قبالی وار ایدی نعلك شراکلری ایکی قات ایدی شراك طاسمه دیمك یعنی نعلینك طاسمه لری ایکی قات ایدی مصنف بو حدیثی ذکردن مرادی نعلین شریفك طاسمه لری ایکی قات اولدیغیچون (الحدیث الثالث) حدثنا احمد بن منیع ویعقوب بن ابراهیم اخبرنا ابو احمد الزبیری اخبرنا عیسی ابن طهمان قال) عیسی دیدی (اخرج الینا انس بن مالك نعلین جرداوین) انس بزم ایچون ایکی نعل چقردی (لهما قبالان) اول ایکی نعلك ایکی قبالی وار ایدی (قال) عیسی دیدیکه (فحدثنی ثابت بعد عن انس بن مالك) انسدن صکره ثابت نام کمسنه بکا خبر ویردیکه (انهما) انس حضرتلرینك اخراج ایتدیکی نعلین (کانتا نعلی رسول الله صلی الله علیه وسلم) رسول اکرم حضرتلرینك نعل شریفی ایدی حاصل معنا

مصنف بیورر که بر واسطه ایله احمد بن منیع عیسی بن طهماندن بزه خبر ویردیکه
برکون عیسا ابن طهمان حضرت انسك مجلسنده ایدی انس حضرتلری ایکی نعل
کوستردی نعلین کیمك اولدیغن سو یلمدی انسك مجلسندنصکره تابعیندن
ثابت نام کمسنه بکادیدیکه یاعیسا ابن طهمان معلومك اولسونکه انسك کوستردیکی
نعلین رسول اکرم حضرتلرینك ایدی صلی الله تعالی علیه وسلم (الحدیث الرابع
حدثنا اسحاق بن موسی الانصاری قال اخبرنا معن قال اخبرنا مالك عن سعید بن
ابی سعید المقبری عن عبید بن جریج) مصنف بیورر بو حدیثی عبیده بن جریجدن
اوج واسطه ایله اسحاق بن موسی بزه خبرویردی (انه قال لابن عمر) تحقیق عبیده
سؤال طریقیله ابن عمر حضرتلرینه دیدیکه (رأیتك) بن سنی کوردم (تلبس) سن
کیرسن (النعال السبتیة) دباغت اولنمش نعل یعنی ابن جریج ابن عمره بن سنی نعال
سبتیه کیراولدیغك حالده کوردم مداومتنك حکمتی ندردیدی (قال) ابن عمر جواب
ویردیکه (انی رأیت رسول الله صلی الله علیه وسلم) تحقیق بن رسول اکرم حضرتلرینی
کوردم (یلبس) کیرایدی (النعال التی) اول نعللریکه (لیس فیها شعر) اول نعللرده
شعر اولمدی یعنی سبی لنمش ایدی (ویتوضأ فیها) اول نعللر مبارك آیقلرنده ایکن
آبدست الدقلرینی کوردم * یعنی رسول اکرم حضرتلری مبارك آیقلری یاش ایکن
نعلین کیدیلر بو حدیث دباغتله جلدك طهارتنه دلالت ایدر (فانا احب ان البسها)
پس ابن عمر بیوردیکه بن دخی رسول اکرم حضرتلرینه موافقت ایچون نعال سبتیه
کیمکی سورم * علما بو حدیثله هر وقتده وهر حالده نعال سبتیه کیمك جائز اولدیغنه
استدلال ایتدیلر نعال سبتیه دیمك نعلك تاسمه سی وقبالی وکوسالسی دباغتلنمش
وپرداخلنمش دیمکدر * ائمۂ لغتدن امام خلیل * واصمعی وابو عبیده وجهور
اهل لغت نعال سبتیه دباغتلنمش معناسنه اولمق اوزره اتفاق ایتمشلرد رد باغتلنمش
جلده سبتیه اطلاق اولندیغی بومشاق اولدیغیچوندر مسئله ابن حجر بیورر که مقابرده
ضرورتسز پابوش ایله کزمك منهیدر قبر اوزرینه جلوس نهی اولندیغی کبی (الحدیث
الخامس) حدثنا اسحاق بن منصور اخبرنا عبد الرزاق عن معمر عن ابن ابی ذئب
عن صالح مولی التوءمة) مذکوره توءمه صحابیه بر خاتونك اسمیدرر بیعه بن امیه نك
همشیره سیدر (عن ابی هریرة) مصنف بیورر ابو هریره دن درت واسطه ایله اسحاق
بو حدیثی بزه خبر ویردی (قال) ابو هریره بیوردی (کان النعل رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم قبالان) رسول اکرم حضرتلرینك نعلنك طاسمه سنده ایکی قبال
وار ایدی تفصیلی مرور ایتدی (الحدیث السادس) حدثنا احمد بن منیع قال حدثنا
ابو احمد قال اخبرنا سفیان عن السدی) اسمی اسمعیل بن عبد الرحمن درصد وقدر
صاحب تفسیر سدی کبیر دیکله مشهوردر (قال) سدی دیدی (حدثنی من سمع عمرو

ابن حریث) عمرودن ایشیدن بکا خبرویردیکه (یقول) عمرو بیورر مذکور عمرو
صحابیدر رسول اکرم بقایه تشریف ایتدکده اون ایکی یاشنده ایدی مذکور سدی
عمرودن بو حدیثی روایت ایدن کمسنه نك اسمنی بیان ایتمدی لکن محدثین بیان ایتدیلر که
اول کمسنه نك اسمی عطا ابن السائب در (رأیت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم)
عمرو بن حریث بیورر که بن رسول اکرمی کوردم (یصلی) نماز قیلارلر ایدی (فی نعلین
مخصوفتین) ایکی قات دیکلمش ایکی نعل مبارك ایقلرنده ایکن خانك فتحی وصادك
سکونیله خصف برشیئی برشیئ اوزرینه یاپشدرمغه دیرلر نته کیم پابوشده ایکی قات
کوسله بری برینه دیکلدیکی کبی حنفی بیورر که نعلین مخصوفتین دیمك رسول اکرم
حضرتلرینك نعللری ایکی قات دریدن دیکلمش ایدی دیمکدر صلاتدن مراد جنازه
نمازی ایدی دیدیلر (الحدیث السابع) حدثنا اسحق بن موسی الانصاری اخبرنا معن
اخبرنا مالك عن ابی الزناد عن الاعرج عن ابی هریرة) مصنف بیورر بو حدیثی
ابو هریره دن درت واسطه ایله اسحاق بن موسی بزه خبرویردی ابو هریره بیورر (ان
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قال) تحقیق رسول اکرم حضرتلری سعادتله
بیوردی (لا یمشین احدکم فی نعل واحدة) سزدن بریکز نعل واحده مشی ایلمسون
یعنی بر ایاغنده پابوش بر ایاغی یالك یوریمسون (لینعلهما جمیعا) ایکی ایاغنه نعل
کیسون (اولیحفهما جمیعا) یاخود ایکی ایاغندن نعلین چقرسن حاصل معنا
ابو هریره بیورر که رسول اکرم حضرتلری بیوردی البته سزدن بریکزنك نعلده
یوریمسون استرایسه ایکی نعل معا کیسون استرایسه ایکی نعلی معا چقاروب پابرهنه
اولسون بو حدیثی مصنف بو مقامده ذکری شو معنایه اشارت ایچوندر که رسول اکرم
حضرتلری بر نعل ایله مشی بیورمشدر خطابی بیورر که هر جفت اولان لباس خف
وچرموق وچوارب کذلك بر تکنی کیوب بر تکنی کیمسه ورداینی بر دوشنه وضع
ایدوب بر دوشنه ایتمك کذلك بر ایاغنه خف وبر ایاغنه پابوش کیمك مکروه دردیدیلر
* ینه خطابی بیورر که بر نعلده مشیده نهی اولدیغنك حکمتی بودر که ضعف عقل
ومخافت رأیه حمل اولنور * بعضیلر جوارح بیننده تعدیل اولمدیغیچون منهیدر دیدیلر
ابن عربی بر نعل ایله یوریمك شیطان یوریشیدر دیدی بیهقی عادت خلقه مخالف اولمغله
باعث شهرت اولدیغیچوندر دیدی * پس هر نسنه که لباسده شهرته مؤدی اوله اندن
اجتناب لازمدر دیدیلر (حدثنا قتیبة بن سعید عن مالك عن ابی الزناد نحوه) مصنف
بیورر نعل واحده مشی حقنده ابو هریره دن اسحاق بن موسی روایت ایتدیکی کبی
قتیبه دخی شو سند ایله ابو هریره دن روایت ایتدی (الحدیث الثامن) حدثنا اسحاق
ابن موسی اخبرنا معن اخبرنا مالك عن ابی الزبیر عن جابر) مصنف بیورر بو حدیثی
جابردن اوج واسطه ایله اسحاق بن موسی بزه خبرویردی (ان النبی صلی الله علیه

وسلم) جابر بیوردیکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری (نهی ان یأکل یعنی الرجل
بشماله) برکمسه صول الیله اکل اتمکدن نهی ایتدی (اویمشی فی نعل واحدة) یاخود
برنعلده یوریمکدن نهی ایتدی معلوم اوله که رجال اصل ومتبوع ونساء فرع وتابعه
اولمغله امور شرعیه اولا رجاله بالاصل وثانیا نسایه بالتبع توجه ایدر بناء علی ذلك اکثریا
خطاب رجاله اولور نساء دخی مراددر خفی اولمیه که صول الیله یمك منهی اولدیغنك
سببی رسول اکرم حضرتلری بیان بیوردیلرکه اسم سزدن بریکز البته صول الیله
یمسون وصول الیله ایچمسون زیرا شیطان صول الیله ییر وصول الیله ایچر * پس
هر مسلمه لایق اولان شیطانه بکزممکدر تاکه کناهکار اولمیه معناسنی نقل ایتدیکمز
حدیث شریفی ابن عمردن امام مسلم تخریج ایتدی * ودخی معلوم اوله که صبیانه
دخی صول الیله یدیروب ایچرمك منهیدر زیرا بخاری ومسلمده عمر بن ابی سلمه دن
روایت اولندیکه عمر بیوردیلر بن رسول اکرم حضرتلرینك قوجاغنده ایدم بکا صاغ
اللك ایله اکل ایله حتی صاغ ال ایله یمکه معتاد اوله سن دیو بیوردیلر صلی الله علیه وسلم
(الحدیث التاسع) حدثنا قتیبة عن مالك ح وحدثنا اسحاق بن موسی اخبرنا معن
اخبرنا مالك عن ابی الزناد عن الاعرج عن ابی هریرة) مصنف بیورر بو حدیثی
ابو هریره دن بش واسطه ایله اسحاق بن موسی خبر ویردی درت واسطه ایله قتیبه خبر
ویردی * معلوم اوله که حرف حانك ذکری تحویل سنده اشارتدر ابو هریره بیوردی (ان
النبی صلی الله علیه وسلم قال) تحقیق رسول اکرم بیوردی (اذا انتعل احدکم فلیبدأ
بالیمین) سزدن بریکز پابوش کیمك مراد ایلدکده صاغ جانبی ایله ابتدا ایدوب اول صاغ
ایاغنه کیسون (واذا نزع فلیبدأ بالشمال) دخی پابوش چقرمق مراد ایلدکده صول
جانبی ایله ابتدا ایدوب اول صول ایاغنك پابوشنی چقرسون (فلتکن الیمین اولهما
تنعل) صاغ ایاق ایاقلرك اولی اولسون پابوش کیدیرلدیکی حالده (واخرهما تنزع)
صاغ ایاق ایاقلرك آخری اولسون پابوش چقرلدیغی حالده معلوم اوله که رسول اکرم
حضرتلری پابوش کیوب چقرمغك احکامنی حدیث شریفك اولنده بیان ایتدکنصکره
تکرارینه بیان ایتدیلر حکمتی بوکه پابوش کیوب چقرمق امرلری اوزره امتده ملکه
راسخه اولسون وعادت ایتمکه سعی ایدوب بو خصوصی سهل ظن ایتمسونلر وتقدیم
وتأخیر خصوصنده اهتمام ایلسونلر وهمیشه صاغ جانبك اکرامنده تقصیر اولنمسون
خطابی بیوردیکه پابوش کیمکدن مراد ایاغه اکرام وایاغی محافظه در وصاغ جانب
صول جانبدن افضل اولمغله پابوشی اول صاغ ایاغنه کیمك ایله امر اولندق اما پابوشی
صاغ ایاغندن صکره چقرمق صاغ ایاغه اکرام زیاده اولمق ایچوندر * شیخ ابن حجر
وقاضی عیاض پابوش حقنده رسول اکرمك امرلری استحباب ایچون اولمسنده اجماع
واردر دیو نقل ایتدیلر (الحدیث العاشر) حدثنا ابو موسی محمد بن المثنی اخبرنا محمد

ابن جعفر اخبرنا شعبة عن اشعث وهو ابن ابی الشعثاء عن ابیه عن مسروق
عن عائشة) مصنف بیورر بو حدیث شریفی حضرت عائشه دن بش واسطه ایله
ابو موسی خبر ویردی (قالت کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یحب التیمن)
حضرت عائشه بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری امور شریفه ده صاغ جانبی
استعمالی سورلر ایدی (ما استطاع) قادر اولدقجه یعنی وقت ضرورتده امور شریفه ده
صول جانبی استعمال ایتدکلرینه اشارت واردر (فی ترجله) رسول اکرم حضرتلری
مبارك شعرلك طرامقده (وتنعله) دخی نعللرك کیمکده (وطهوره) دخی آبدست المقده
صاغ جانبك استعمال ایتمکی سورلر ایدی * معلوم اوله که شو اوچ شیئی ذکردن مراد
صاغ جانبی بو اوچه مخصوص دیمك دکل بلکه رسول اکرم باشندن ایاغه وارنجه
تیمن ایتدکلرینه تمثیلدر صلی الله علیه وسلم (الحدیث الحادی عشر) حدثنا محمد بن
مرزوق ابو عبد الله حدثنا عبد الرحمن بن قیس ابو معاویة حدثنا هشام عن محمد بن
سیرین عن ابی هریرة) مصنف بیورر بو حدیث شریفی ابو هریره دن اوچ واسطه ایله
محمد بن مرزوق خبر ویردی (قال) ابو هریره بیوردی (کان لنعل رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم قبالان ولابی بکر وعمر رضی الله عنهما) رسول اکرمك هر بر نعلیچون
کذلك ابو بکر وعمرك هر بر نعللریچون ایکی قبال وار ایدی قبالك معناسی مرور ایتدی
واول من عقد عقدا واحدا عثمان) اول بر دوکم دوکب یعنی بر قبال اتخاذ ایدن عثمان
رضی الله عنه در * یعنی پابوشك تصماسنك اورته برندن پابوشك اوجینه دك
بر قایش اولوب ایکی پرمق بر جانبندن اوچ پرمق بر جانبندن اولور * معلوم اوله که
رسول اکرم حضرتلرینك نعلنده ایکی قبال اولدیغی عادت طریقیله اولوب عبادت
طریقیله اولمدیغنه اشارت واردر حضرت عثمانك نعلنده بر قبال اولمسنده اکر نعلده
ایکی قبال عبادت طریقیله اولیدی حضرت عثمان نعلده بر قبال اتخاذ اتمزایدی

باب ما جاء فی ذکر خاتم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم

بو باب رسول اکرم حضرتلرینك خاتمنی ذکر حقنده وارد اولان احادیث بیاننده در
خاتم مهر دیمکدر (الحدیث الاول) حدثنا قتیبة بن سعید وغیر واحد عن عبد الله
ابن وهب عن یونس عن ابن شهاب عن انس بن مالك) مصنف بیورر بو حدیث
شریفی انسدن اوچ واسطه ایله قتیبه خبر ویردی دخی قتیبه دن غیری چوق مشایخ
خبر ویردی (قال) انس بیوردی (کان خاتم النبی صلی الله تعالی علیه وسلم) رسول
اکرم حضرتلرینك مهر شریفلری (من ورق) کموشدن ایدی (وکان فصه) رسول اکرم
حضرتلرینك کموشدن اولان مهرلرینك قاشی (حبشیا) حبشی طاش ایدی یعنی
عقیق ایدی دیمکدر زیرا عقیق اکثریا حبش ویمن دیارندن کلور (الحدیث الثانی)
حدثنا قتیبة اخبرنا ابو عوانة عن ابی بشر عن نافع عن ابن عمر) مصنف بیورر

بو حديث شريفى ابن عمردن اوچ واسطه ايله قتيبه خبر ويردى (ان النبى صلى الله
تعالى عليه وسلم اتخذ خاتما من فضة) ابن عمر بيوردى تحقيق رسول اكرم حضرتلرى
كموشدن مهر اتخاذ ايلدى (فكان يختم به) رسول اكرم حضرتلرى اول خاتم ايله
مكتوبلرى مهرلر ايدى (ولا يلبسه) دخى اول خاتمى طاقمزايدى * ميرك شاه بيوردر
كه رسول اكرم حضرتلرى خاتمى طاقمزايدى ديمكك معناسى بودركه مكتوبه
مهر وضع ايتدكلرى وقتده پارمقلرندن چيقاروب مهرليوب ينه پارمقلرينه
طاقرلر ايدى خاتم پارمقده ايكن مهرلمز ايدى ديمكدر خطابى ديديكه رسول اكرم
حضرتلرى مهر طاقمزايدى ديمكك معناسى رسول اكرم حضرتلرينك مهر اتخاذندن
مرادى زينت قصديله اولميوب مجرد اقتضا ايتدكده مهر وضع ايتمك ايچوندر ديدى
(قال ابو عيسى ابو بشر اسمه جعفر بن ابى وحشى واختلف فيه) مصنف امام ترمذى
بيوررر بو حديث شريفى سندنده اولان ابو بشرك اسمى جعفردر محدثين اختلاف
ايتديلر بعضيلر ثقه دردديلر و بعضيلر ضعيفدر ديديلر لكن مصنفك مرادى بو حديث
شريف موضوع ديمك دكلدر همان شو قدر واردر كه بو روايتك خلافنه اكر بر حديث
شريف روايت اولنور ايسه بو حديثك حكمنى نسخ ايدر ديمكدر (الحديث الثالث)
(حدثنا محمود بن غيلان قال اخبرنا حفص بن عمر بن عبيد هو الطنافسى اخبرنا زهير ابو
خيثمة عن حميد عن انس بن مالك) مصنف بيوررر بو حديث شريفى انسدن اوچ واسطه
ايله محمود بن غيلان خبر ويردى (قال) انس بيوردى (كان خاتم رسول الله صلى الله
عليه وسلم من فضة) رسول اكرم حضرتلرينك مهر شريفى كموشدن ايدى (فصه منه)
اول خاتمك طاشى دخى كموشدن ايدى يعنى رسول اكرم حضرتلرينك بتون كموشدن
بر خاتمى وار ايدى ميرك شاه بيوردیكه رسول اكرم حضرتلرينك متعدد خاتمى اولمق
اوزره مجمولدر بو حديث شريف (الحديث الرابع) حدثنا اسحاق بن منصور اخبرنا معاذ
ابن هشام قال حدثنى ابى عن قتادة عن انس بن مالك) مصنف بيوررر بو حديث شريفى
انس رضى الله تعالى عنهدن اوچ واسطه ايله اسحاق بن منصور خبر ويردى (قال)
انس بيوردى (لما اراد رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ان يكتب الى العجم) وقتا كه
رسول اكرم حضرتلرى دينه دعوت ايچون ملوك عجمه فرمان همايون ارسال ايتمك
مراد ايلديلر (قيل له) بر كمسنه رسول اكرم حضرتلرينه ديديكه (يا رسول الله ان العجم
لا يقبلون الا كتابا عليه خاتم) تحقيق عجم مكتوبه اعتماد اتمزلر الا مهرلنمش مكتوبه
اعتماد ايدرلر (فاصطنع خاتما) پس رسول اكرم حضرتلرى بو كمسنه نك كلامنى استماع
ايتدكده كندولر ايچون بر خاتم ياپلمغه امر ايلديلر (فكانى انظر الى بياضه فى كفه) راوى
حديث انس رضى الله تعالى عنه بيوررلر كه بو حديثى روايت ايتدكلرى وقتده كويا
خاتمك بياضنى كورردم رسول اكرم حضرتلرينك مبارك كفنده يعنى بو خصوصده اول

مرتبه حضرت انسك يقينى دركه حالا رسول اكرم حضرتلرينك پرمغنده خاتمى كورر
كبى يم ديو بيوردى * ميرك شاه بيورديكه كفدن مراد پارمق ديمكدرذ كر كل اراده جزء
طريقيله بو حديثدن مهر طاقمق ظاهر اولدى * بعض علما ديديلركه اركلر كموشدن
خاتم اتخاذ ايتسه لر لايق اولان بودركه فصى باطن كف جانبنه وضع ايده لر زينت
قصدى وهمنى دفع ايچون * ابن بطال خاتمك فصى ظاهر كف و باطن كفده وضع
اولنمق حقنده حديث قولى وارد اولمدى ديدى * امام مالكدن سؤال ايتديلركه سز
خاتمك فصنى باطن كفه وضع ايدرميسكز جوابنده لا ديدى * حاصل كلام عمل زينت
اوزره مبنيدر اكر مهر طاقيين كمسنه نك مرادى زينت دكلسه مهرك فصى كرك ظاهر
كفده و كرك باطن كفده اولسون جائزدر * اما مهر طاقيين كمسنه نك مرادى زينت
و كبر ايسه هر حالده حرامدر اما نسايه زينت قصديله نامحرمدن احتراز شرطيله جائزدر
والسلام (الحديث الخامس) حدثنا محمد بن يحيى حدثنا محمد بن عبد الله الانصارى
قال اخبرنى ابى عن ثمامة عن انس بن مالك) مصنف بيوررر بو حديث شريفى حضرت
انسدن اوچ واسطه ايله محمد بن يحيى خبر ويردى (قال) انس بيوردى (كان نقش
خاتم النبى صلى الله عليه وسلم) رسول اكرم حضرتلرينك مهر شريفلرينك نقشى
اوچ سطر ايدى (محمد سطر) اولكى سطرى محمددر (ورسول سطر) ايكنجى سطرى
رسولدر (والله سطر) اوچنجى سطرى اللهدر پس مهر شريفك نقشى محمد رسول الله
اولور * بعض روايتده مهر شريفك نقشى (لا اله الا الله محمد رسول الله) ديديلر بعض
روايتده نقش خاتم (بسم الله محمد رسول الله) دردديلر لكن اصح اولان مصنف
حضرتلرينك روايتيدر (الحديث السادس) حدثنا نصر بن على الجهضمى ابو عمرو
قال اخبرنا نوح بن قيس عن خالد بن قيس عن قتادة عن انس) مصنف بيوررر
بو حديث شريفى حضرت انسدن اوچ واسطه ايله نصر بن على خبر ويردى (ان النبى
صلى الله عليه وسلم كتب) انس بيوررر رسول اكرم حضرتلرى فرمان همايون يازمق
مراد ايلدى (الى كسرى) عجم ملكنه (وقيصر) دخى روم ملكنه (والنجاشى) دخى
حبش ملكنه (فقيل له) پس رسول اكرم بو اوچ ملكه فرمان تحرير اولنمغى امر ايلديكى
وقتده اصحابدن بر كمسنه رسول اكرم حضرتلرينه ديديكه (انهم لا يقبلون كتابا الا بخاتم)
تحقيق بو ملكلر هركز بر مكتوب قبول ايتمزلر مكر مهر وضع اولنمش اوله (فصاغ رسول
الله صلى الله تعالى عليه وسلم خاتما) پس رسول اكرم حضرتلرى اول صحابيدن بو كلامى
استماع ايتدكده بر خاتم ياپمغه امر ايتديلر * بعضيلر ديديلركه اول مهر شريفى
بيان ايدن كمسنه نك اسمى يعلى بن اميه ايدى (حلقته) رسول اكرم حضرتلرينك
مهرينك حلقه سى (فضة) كموشدر (ونقش فيه) اول مهرك قاشنه نقش اولندى
(محمد رسول الله) بو لفظ شريف يعنى خاتمك نقشى محمد رسول الله ايدى * معلوم اوله كه

محدثين روايتى اوزره اوچ فرمان شريف يازلدى * برى كسرايه كوندرلدى كسرى لعينه فرمان همايون واصل اولدقده محض كفر عنادندن دعوت حقه اجابت ايتميوب اول خط كرامت مقرونى پاره پاره ايتدى * پس بو خبر مفخر موجودات حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلمك سمع شريفلرينه واصل اولدقده اللهم مزق ملكه ديو بيورديلر ازوقتده كسرانك ملكى تارومار اولدى ودخى فرمان ثانى قيصره واصل اولدقده قبول ايدوب حرزجان كبى حفظ ايدوب لكن عسكرينك كندوبى تلف ايده جكنى يقينا بيلدكده اظهار ايمان ايده مدى لكن مكتوب شريفه تعظيم سببيله مدة مديده ملك روم زوالدن مصون اولدى * دخى فرمان شريفك برى نجاشى يه واصل اولدقده شرف اسلام ايله مشرف اولدى * نته كيم نجاشى منقبه سى مقدما تحرير اولنمشدى (الحديث السابع) حدثنا اسحاق بن منصور اخبرنا سعيد بن عامر والحجاج ابن منهال عن همام عن ابن جريج عن الزهرى عن انس بن مالك) مصنف بيورر بو حديث شريفى حضرت انسدن درت واسطه ايله اسحاق بن منصور بزه خبر ويردى (ان النبى صلى الله تعالى عليه وسلم كان اذا دخل الخلاء نزع خاتمه) انس بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى خلايه كيرمك مراد ايتدكلرى وقتده مهرى مبارك پارمغندن چيقارورلر ايدى * معلوم اوله كه بر كمسه خلايه كيرمك مراد ايتسه اكر مهرنده اسماء اللهدن ياخود اسماء انبيادن بر اسم وار ايسه مثلا عبدالله * عبدالرحمن * محمد * احمد موسى ابراهيم كبى اول مهرى پارمغندن چيقرمق لازمدر اكراونتسه خلاده خاطرينه كلسه اوچى ايچنه السون ياخود عمامه سنه ياخود اغزينه وضع ايلسون ديديلر * حتى اصح اقوالده صحراده دخى قضاء حاجت ايچون جلوسدن مقدم چيقرمق لازمدر ديديلر (الحديث الثامن) حدثنا اسحاق بن منصور اخبرنا عبدالله بن نمير اخبرنا عبيدالله بن عمر عن نافع عن ابن عمر مصنف بيورر بو حديث شريفى حضرت ابن عمردن اوچ واسطه ايله اسحاق بن منصور خبر ويردى (قال) ابن عمر بيوردى (اتخذ رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم خاتما من ورق) رسول اكرم حضرتلرى كوموشدن بر خاتم اتخاذ ايتديلر (فكان فى يده) اول خاتم رسول اكرم حضرتلرينك مبارك يدنده ايدى (ثم كان) رسول اكرم حضرتلرى عالم غيبه تشريف ايتدكدنصكره اول خاتم (فى يد ابى بكر) صديق اكبر حضرتلرينك النده ايدى (وعمر) رضى الله عنهما دخى ابوبكر حضرتلرندنصكره حضرت عمرك وقت خلافتنده اول خاتم النده ايدى (ثم كان) اول خاتم حضرت بقايه تشريف ايتدكدنصكره (فى يد عثمان رضى الله عنه) حضرت عثمانك يدنده ايدى امام بخارى روايتى اوزره خلفاء ثلاثه اول خاتم نبوتى پرمقلرينه طقارلر ايدى واقتضا ايتدكجه اوله كه فرمان تحرير اولندقده اول مهر شريف ايله مهرلرلر ايدى (حتى وقع من يد عثمان) حتى اول خاتم شريف حضرت عثمانك الندن دوشدى (فى بئر اريس)

بئر خاتم ديلان قيويه * معلوم اوله كه الان مدينهٔ منوره ده قبايه قريب محلده بر بستان وار در واول بستانده بر قويى وار در اول قيونك آدينه بئر اريس ديرلر مهر شريف دوشدكدنصكره ادى بئر خاتم اولدى * اول بستانه كيتمك سنت شريفه در وغايت بر مفرح موضعدر بناء على ذلك حضرت عثمان وقت خلافتنده بر كون بئر اريسه تشريف ايتديلر اول قيونك كنارنده جلوس بيوروب تماشاى قدرت الهى ايدر ايكن بقضاء الله تعالى مبارك الندن مهر شريف اول قيويه دوشدى اهتمام كلى ايله مهرى اره ديلر بحكمة الله بولنمدى حتى اوچ كون قدر اره يوب تقدير خدايه رضاء كوستر ديلر (نقشه) اول خاتمك قاشينك نقشى (محمد رسول الله) لفظ شريفى ايدى * بعض علماء ديديلركه بئر خاتمه ساقط اولان خاتم رسول اكرم حضرتلرنده حضرت سليمان عليه السلامك خاتمنده اولديغى كبى بعض اسرار وار ايدى رسول اكرم حضرتلرى مبارك پرمغنه طاقديغيچون اول مهرده اول شرف حاصل اولمشدى حضرت عثمان رضى الله تعالى عنه الندن رسول اكرم حضرتلرينك خاتمى قيويه ساقط اولدقدنصكره حضرت عثمان اوزرينه خارجيلر خروج ايدوب حضرت عثمان رضى الله عنهى شهيد ايتديلر رسول اكرم حضرتلرى حضرت عثمانك شهادتنى خبر ويرمشدى * معلوم اوله كه اول بئر خاتمك صوبندن مدينه يه وارنلر ايچوب غفلت ايتميه لر زيرا بركت عظيمه وار در شمس الدين سيواسى بيورر حضرت عثمانك نسب شريفلرى عثمان بن عفان بن ابى العاص بن اميه بن عبد شمس بن مناف * پس نسب شريفلرى حضرت رسول اكر ايله دردنجى اتاده جمع اولورلر كه عبد منافدر نسب جهتندن حضرت عثمان ابوبكر ايله عمردن اقرب اولمش اولورلر كنيه لرى بعد الاسلام ابو عبدالله در * ولقب شريفلرى ذو النورين در ايكى نور صاحبى ديمكدر * رسول اكرم ايكى كريمه لرينى ويرديكيچون كه برى رقيه وبرى ام كلثوم رضى الله تعالى عنهما اول رقيه يى صكره ام كلثومى تزويج ايتديلر انلرده وفات ايتدكده بيورديلركه يا عثمان اكر بر قزم دخى اولسه سكا انى دخى ويرر ايدم حضرت عائشه رضى الله عنها وغيرانها روايت ايدركه بر كون فخر كائنات عليه الصلوات ايله اولور ايدك مبارك ساقلرى مكشوف اولور مشلر ايدى ناكاه قپودن كيرمكه بابام ابو بكر اذن طلب ايلدى اذن ويروب كيرديلر حضرت رسول اكرم حالنى تغيير اتمدى * وثانيا حضرت عمر كلوب اذن ويروب ساق شريفلرينى ستر ايتمديلر * وثالثا حضرت عثمان كلوب اذن طلب ايتدكده مبارك ساقلرك ستر ايليوب اذن ويرديلر بعد المفارقة سؤال ايتدم يا رسول الله ابوبكر رضى الله عنه كلدى هيئتكزى تغيير ايتمديكز عمر كلدى تغيير اتمديكز * اما عثمان كلدكده مبارك ساقكزى ستر ايتديكز جواب بيورديلركه والله يا عائشه تحقيقا ملكلر عثماندن حيا ايدرلر بن نيچون حيا اتميم

ونقلدركه ابوموسى روايت ايدر بركون مدينهٔ منوره ده رسول اكرم صلى الله تعالى
عليه وسلم ايله برحائط ده اوتورمش ايدك ناكاه قپويى قاقديلر رسول اكرم بيورديلركه
يا اباموسى قپويى اچ واول كلنه جنت ايله مشتاق ايله واردم قپويى اچدم وكوردم
ابوبكردر جنت برله بشارت ايتدم * ايكنجى كره قپودق اولندى ينه بيورديلركه قپويى
اچ وجنت ايله بشارت ايله كوردمكه عمردر جنت ايله بشارت ايتدم * اوچنجى كره
قپوچالندى حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم اوتوره شلردى طوغرى طوروب
بيورديلركه قپويى اچ وجنت برله بشارت ايله شول الملرمقابله سنده كه اكا ايرشجكدر
قپويى اچدم كوردمكه عثماندر جنت ايله بشارت ايتدم حمد ايتدى واول بيوردقلرى
سوزى ديدم والله المستعان ديدى حضرت عائشه دن نقلدركه بركون رسول
اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم ايله اوتورمش ايدم بيورديلركه بيزه برسويلشجك كمسنه
اولسه ديدمكه ابوبكر سكوت ايتديلرديدمكه عمر سكوت ايتديلرناكاه
برجاريه نك قولاغنه برسوزديديلر جاريه كيدوب عثمان كلدى وقولاغنه كزلوجه
چوق سوزسويلديلر جمله دن بونى ايشتدمكه ياعثمان ان الله يقمصك قميصا
فان راودك المنافقون على ان تخلعه فلا تخلعه لهم فلا كرامه * يعنى ياعثمان الله تعالى
سنى برمبارك قميص ايله برقميص لندرسه كركدر يعنى خلافت خلعتيله اكرآنى سندن
منافقلرچقرمق استرلرايسه صاقن اول كلككى انلرك سوزيچون چقرمه وجانكى فدا ايله
هم اويله واقع اولدى وحبيب اكرم بوحديث شريفده حضرت عثمانك خلافتنه
وشهادتنه اشارت بيورمش اولورلر نقلدركه ابوسهلادن رسول اكرم بيورمشلركه
ياعثمان ستبتلى بعدى فلا تقاتلن * يعنى ياعثمان بندنصكره بربلايه مبتلى اولسك
كركدر صاقن قتال ايتمه شهادت خلعتيله بكا اولاش كل اكابناءايدى كه منافقلر
قتلنه قصد ايتدكده جمله قوللرين جمع ايدوب مالندن ازاد ايلدى وديديكه هرقنقيكز
انلرى منع ايدوب قتال ايدرسه قيامتده اكا خصم اولورم * پس شهادتنه مانع
اولميوب پراكنده اولك فخر كائنات ايله بوكون وعده مزواردركه صائمله قانلوا باسلو
حضور شريفنه واروب افطارى بيله ايتسم كرك هم اويله واقع اولدى رضى الله تعالى
عنه * كعب بن عجزه روايت ايدركه بركون رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم صحابيه
كنديلردنصكره واقع اوله جق فتنه يى بيان ايدرلرايدى ناكاه بركمسه باشنك بورينش
مجلسه يقين كلدكده بيورديلركه بوكمسه اول كون حق اوزره اولسه كركدر برمدت
طوروب اول كمسه نك برقعه سنى كيدردم كوردمكه عثماندر ديدمكه يارسول الله اول
فتنه كونده حق اوزره اولان بونلرميدر ديديلركه نعم بونلردر رضى الله عنه *
جابرانصارى رضى الله عنه دن روايت دركه بركون برجنازه كلوب رسول اكرم
حضرتلرى نمازين قيلميوب اباء ايتدى سؤال ايتديلر يارسول الله شمدى يه دك هيچ

برجنازه دن ابا ايتميوب نمازين قلوردكز حكمت نه اولديكه بوكسه نك نمازين قلمديكز
جواب بيورديلركه بوكسه عثمانه بغض ايدردى عثمانه بغض ايدن اللهه بغض ايدر)
بركسه حضرت حقه بغض ايده انك نمازين قلمق روا دكلدر * ابن عباس رضى الله
عنه روايت ايدركه فخر كائنات عليه الصلاة بيورمشلركه ليدخلن الجنة بشفاعة
عثمان سبعون الفا كلهم استوجبوا النار) يعنى عثمان شفاعتيله يتمش بيك كشى
البته جنته كيرسه كرك كه جمله سى ناره مستحقلر ايدى * ابن عمر رضى الله عنه روايت
ايدر رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بيورمشلركه * معراج كيجه سى دردنجى كوكه
ايردكده اوكومه برتفاح دوشدى آلوب ايكى شق ايتدم ناكاه ايچندن برحورى
قزى چقديكه كورلدى ديدمكه سن كمكيچون يارده دلك ديديكه (للمقتول ظلما وشهيدا
عثمان بن عفان) روايتدركه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بركون ابوبكر
وعمر وعثمان ايله حرا طاغنه چقمشلردى ناكاه طاغ دپرندى بيورديلركه ياحرا اكن
اوالكه سنك اوستنده برنبى وبرصديق وايكى شهيددرر * زيددن روايتدركه حضرت
عثمانك قتلنه قصد ايدنلرك جمله سى آزرمان ايچنده جنونه مبتلا اولوب هلاك
اولديلر عبدالله بن مبارك بوخبرى اشتدكده الجنون لهم قليل ديدى * ابن
مسعود رضى الله عنه دن روايتدركه برغزاده رسول اكرم ايله حاضر ايدم ذخيره
دوكنوب عسكره خيلى ملال وصقلق كلدى وحضرت بواحواله واقف اولدقده
بيورديكه والله كون طولمادين الله تعالى سيزه رزق كوندررو بومعنادن حضرت عثمان
رضى الله عنه فهم ايدوب اللهك ورسولى خلاف سويلمزدو سعى ايتدى بريرده اون
درت يوك ذخيره بولوب اغربهايه صاتون آلوب كون طولمادين طقوزيوكنى رسول
اكرمه كتوردى بونه درياعثمان ديو بيوردقلرنده عثمانك رسول اكرمه هديه سيدر
يارسول الله ديدى * پس فخر جهانك صدقى ظهور ايتدكده مؤمنلر شادان ومنافقلر
غمكين اولوب حضرت رسول اكرمك مبارك بشره سنده فرحلق ظهور ايدوب مبارك
اللرين قالدروب (اللهم اعط عثمان اللهم افعل بعثمان * ديو بيوردى ابوسلمة رضى الله
عنه روايت ايدركه مهاجرين مدينهٔ منوره يه كلدكلرنده صويى ايله امتزاج ايتمديلر
انصاردن بركمسه نك برابوقيوسى وارايدى صويى صاغدى اول كمسنه برقربه
صويى برمده صاتردى رسول اكرم اول كمسنه يى كتوردوب اول قيويى جنتده برعينه
صاترميسين ديدى * جواب ويرديكه يارسول الله اهل وعيالمك نفقه سنه اول قيودن
غيرى نسنه يه قادردكلم * بوخبرى حضرت عثمان طويوب اول كمسيه ديلديكنجه مال
ويروب اول قيويى صاتون آلوب رسول اكرمه كلدى وديديكه يارسول الله اول
قيويى اكرصاتون آلسم اول كمسه ايله ايتديككى بازاركبى جنتده برعين آلورميم
بيورديلركه نعم ياعثمان * ديدى كه امدى قيويى صاتون الدم مسلمانلرايچون اولسون

يارسول الله عبد الرحماندن روايتدر كه بر كون فخر كائنات منبره صعود ايدوب جيش
عسرتده ايكن غزايه معاونت خصوصنده ترغيب ايلديلر حضرت عثمان يارسول الله
يوز دوه يه پالانيله وسائر لوازميله بن ضامن اولورم ديدى رسول الله صلى الله عليه
وسلم شاد اولوب بر قدمه اشاغه اينوب * ينه ترغيب ايتديلر ينه حضرت عثمان
ديديكه يارسول الله بو اسلوب اوزره مكمل يوز دخى ويره يم پس رسول اكرم مبارك
اللريله اشارت ايدوب ديديلر كه بوندنصكره عثمانه دخى عمل لازم دكل رضى الله عنه *
حذيفة اليمانى روايت ايدركه بر كون جيش عسرتده ايكن رسول اكرم حضرت
عثمانه آدم كوندردى غزايه معاونت ايتسون ديو حضرت عثماندن اون بيك دينار
كوندروب حضورينه دوكديلر (رسول اكرم مبارك اليله قرشديروب غفر الله لك
ياعثمان ما اسررت وما اعلنت وما هو كائن الى قيام الساعة وما يبالى عثمان
ما فعل بعد هذا ديدى * حضرت عثمان روايت ايدركه بر كون اسلامدن اول صناديد
قريش ايله اوتورمشدم بر كسنه خبر كتوردى كه حضرت محمد صلى الله عليه وسلم قزى
رقيه يى عتبه يه ويرمش * بو خبردن بكا خيلى ملال كلوب بن نيچون استمدم ديو
پريشان اولوب بو حال اوزره اوه كلدم كوردمكه خالتم واقربادن برنيچه
خاتونلر بر كسنه يى مدح ايدرلر ديدمكه ياخاله كيمى مدح ايديكز (ديديكه لك الجمال ولك
اللسان هذا نبى معه برهان ارسله بحقه الديان وجاء التنزيل والفرقان فاتبعه
لاتغنى لك الاوثان) بو غريب كلماتى استماع ايدوب ديدمكه ياخاله بو كدر بكا بيان
ايله ديديكه محمد بن عبد الله رسول من عند الله * جاء بتنزيل الله * يدعو به الى الله
فوجهه مصباح ودينه فلاح * وامره نجاح * وقرنه نطاح * ذلت له البطاح * ماينفع
الصياح * لو وقع الذباح * وسلت الصفاح * ومدت الرماح * اشبو مدايحدن قلبم
متأثر اولوب تنهاجه ابو بكرى بولدم حالمه بقوب ندر فكرك ديدى زيرا اهل فراست
ايدى واقع اولان قضيه يى بيان ايتدكده ديديكه ياعثمان حق روشن ايكن قومك
اللريله دوزدكارى احجاره معبود ديمكدن عار ايتمز ميسز وكورميوب ايشتميوب
ضره ونفعه قادر اولميان اله اولورمى ديدكده عثمان اولمزديدى امدى خالتك سكا حق
سوز سويلمش اشته رسول مجتبى محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم كل واره لم ديدكده
ناكاه حبيب اكرم صلى الله عليه وسلم يانجه امام على كرم الله وجهه اول ارايه كلديلر
ابو بكر رضى الله عنه طوروب قرشو واردى ومبارك سمعنه بر سوز ديدى * پس
رسول اكرم بانمه اوتوروب ديديكه ياعثمان اجب الى الله والى جنته فانى رسول اليك
والى خلقه) بحن مبارك كلمات درربارين ايشتدم قلبم نور ايمانله طولوب اختيارسز
اولوب (اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله ديدم وچوق زمان
كچمديكه رقيه يى بكا نكاح ايلديلر دى * وخالتم استماع ايدوب شادان وخندان

بوشعرى

بوشعرى اوقويرق كلدى

هدى الله عثمانا بقولى الى الهدى * وارشده والله يهدى الى الحق
فتابع بالرأى السديد محمدا * وكان برائى لايصد عن الصدق
وانكحه المبعوث بالحق بنته * فكانا كبدر مازج الشمس فى الافق

انس بن مالك رضى الله عنه روايت ايدركه بر كون مدينهٔ منوره ده سير ايدركن ناكاه
كوزم بر خاتونه دوش اولدى بو اثناده حضرت عثمانه واردم همان بنى كوردكده
ديديكه عجبدركه كوزيكزده آثار زنا ظاهر ايكن ينه اوزريمزه داخل اولورسكز تعجب
ايدوب ديدمكه ياامير المؤمنين رسول الله دنصكره خود وحى نازل اولمزدن بلديكز
بيورديلركه) مؤمن الله نوريله نظر ايدر الله نورى خطا ايتمز * وتفسير كبيردن ينه
نقلدركه قتلنه قصد ايتدكلرنده تلاوت قرآن ايدرلر ايدى * ديوارى دلوب كيرديلر
ومصحف كريمى آچوب اوقوركن خنجر ايله اورديلر اول قطره كه مبارك دمندن
صچرادى فسيكفيكهم الله وهو السميع العليم) آيت كريمه سنك اوزرينه دوشدى *
وكنديلر شهادتنه مانع اولمسون ديو تغيير اوضاع ايتميوب حبيب اكرمه اولاشديلر *
نقلدركه جهجاه ديرلر بر منافق وار ايدى حضرت عثمانك عصاسن الوب دزينه
اوروب كسر ايتدى فى الحال دزنده اكله مرضى ظهور ايتدى اول مرضدن
اولدى * حسن بصرى رضى الله عنه روايت ايدركه تحقيقا كوردم حضرت عثمانى
قتل ايدنلر پشيمان اولوب مسجدده طاشلاشورلركن سما يوزندن انسان شكلنده
بر شخص ظهور ايدوب والبنى صونوب رسول الله صلى الله عليه وسلم حجره سندن
بر مصحف چقاروب بوندايى ايتديكه (الم تعلموا ان محمدا قد برئ ممن فرق دينه وكانوا
شيعا) روايتدركه اون ايكى يل خلافت دوشكنده اوتوروب هجرتدن اوتوز بش
ذى الحجه سنك عشر اوسطنده جمعه كونى صائمًا شهيد اولدى وسن شريفلرى اشهر
روايتده سكسان ايكيده ايدى بقيع ده دفن اولنوب جوار رحمانه اولاشديلر رضى
الله عنه وارضاه وحشرنا معه يوم لقاه

(باب ما جاء فى تختم رسول الله صلى الله عليه وسلم)

بو باب رسول اكرم خاتمى نيجه طاقندقلرى حقنده وارد اولان احاديث بيانندهدر
(الحديث الاول) حدثنا محمد بن سهل بن عسكر البغدادى وعبد الله بن عبد الرحمن
قالا اخبرنا يحيى بن حسان اخبرنا سليمان بن بلال عن شريك بن عبد الله بن ابى نمر
عن ابراهيم بن عبد الله بن حنين عن ابيه عن على بن ابى طالب رضى الله عنه) مصنف
بيورر بو حديث شريفى حضرت عليدن بش واسطه ايله محمد بن سهل خبر ويردى
وينه بو حديث شريفى حضرت عليدن بش واسطه ايله عبد الله بن عبد الرحمن دخى
خبر ويردى * شمس الدين سيواسى بيورر * امام عليناك نسب شريفلرى على ابن

ابی طالب بن عبد المطلب پس رسول اکرمك نسب طاهرنه ایکنجی اتاده ملتقی اولمش
اولورکه عبد المطلب رسول اللهك جدیدر * فخر کائناته نسب جهتندن بوندن
اقرب یوقدر * اما فضیلت خصوصی ترتیب خلافت اوزره‌در * زید بن ارقم رضی الله
عنه رسول اکرمدن روایت ایدرکه قال رسول اکرم صلی الله علیه وسلم لعلی وفاطمة
والحسن والحسین رضوان الله علیهم اجمعین انا حرب لمن حاربهم وسلم لمن سالمهم) یعنی
هرکم بودرت ایله جدالده‌در بن انکله جدالده‌یم وهرکم بونلرله صلحده‌در بن انکله
صلحده‌یم * پس خوارج طائفه‌سنك فرقهٔ اسلامدن خروجلرینه اشارت بیورمش
اولورلر * ابن عباسدن مرویدرکه چون فخر کائنات فاطمه‌یی امام علی‌یه نکاحلندردی
حضرت فاطمه رضی الله عنها دیدیکه یا ابی علینك دنیا خصوصنده هیچ نسنه‌سی
یوقدر جواب بیوردیلرکه یا فاطمه راضی اولمزمیسنکم الله تعالی سنکیچون ایکی
کمسه اختیار ایتدی بری یوزنده بریسی بابالك محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم * وبری
زوجك علی المرتضادر رضی الله عنه جابر انصاریدن روایتدرکه رسول اکرم
بیورمشلر * مکتوب علی باب الجنة لا اله الا الله محمد رسول الله علی اخو رسول الله *
یعنی جنتك قاپوسی اوزره کلمهٔ شهادت یازلدقدنصکره علی رسول اللهك
قرنداشیدر دیو یازلمشدر جابر انصاریدن مرویدرکه برکون حضرت حبیب اکرم
امام علینك النه یاپشوب بیوردیلرکه (من کنت مولاه فعلی مولاه اللهم وال من
والاه وانصر من نصره واخذل من خذله) یعنی کمسه‌نك که بن والیسیم علی دخی آنك
والیسیدر) یاربی علی‌یی ولی طوتنلره والی اول انی خور طوتنلری خور ایله) عائشه
انادن نقلدرکه برکون رسول اکرم ایله اوتورمشدم ناکاه حضرت علی کلدی حضرت
رسول اکرم دیدیکه مرحبا بسید العرب * بن دیدمکه یا رسول الله سید العرب سن
دکلمیسن بیوردیلرکه بن سید ولد آدم علی سید عربدر * سلمان فارسی رضی الله عنه
روایت ایدرکه برکون مسجدده بریغمورلی کونده حضرت رسول اکرم حضورنده
جمیع صحابه برله اوتورمشدق ناکاه بر هیبتلو آواز السلام علیکم دیدی امادین کورمز
رسول اکرم سلامن الوب برو بیوردیلرکه جن طائفه‌سندن قرنداشکز سلامن
آلك * پس جمله‌مز وعلیکم السلام دیدك فخر عالم بیوردیکه سن کیمسین دیدیکه
یا رسول الله جنی طائفه‌سندن شمراخ اوغلو عرفطه‌یم رسول الله بیوردیکه
مرحبا بك یا عرفطه الله سکا رحمت ایده برو کل دوصورتکله ظاهر اول * پس برقلی
کمسه ظاهر اولدیکه یوزنی صاچی بورومش وایکی کوزلری ایکی طرفنه یرتلمش
کوکسنده اغزی واروفیل دشلری کبی دشی وار طرنقلری برینه قینقلری واربوتی
کوردکده جمله‌مز اورکوب رسول اکرمه یقلشدق * پس رسول اکرمه ثنا ایدوب
دیدیکه یا رسول الله قومیمی ایمانه دعوت ایتمکه بنمله برکسه قوش بنمه سلامتله

ان شاء الله تعالی سکا تسلیم ایده‌یم * پس رسول اکرم بیوردیلرکه بو خدمته عرفطه ایله
کیم کیدرکه اکا جنت اوله بونك هیبتندن کمسه جرأت ایده‌میوب حضرت رسول اکرم
اوچ کره بیوردقده امام علی کرم الله وجهه اباق اوزره طوروب بو خدمته یا رسول الله
بن واره‌یم دیدکده دونوب حضرت رسول الله بیوردیکه یا عرفطه بو کیجه حره آدلو
موضعده حاضر اولکه سکا برکسه قوشیم بنم حکمم ایله حکم ایده وبنم دیلمه
سویلیه وبندن جنی طائفه‌سنه خبری کما هو حقه ایرشدیره * پس حضرت سلمان
ایدر بوکسنه غائب اولوب اخشام اولدی چونکم یتسو نمازینی رسول اکرم ایله ادا ایتدك
صحابه داغلدقدنصکره بیوردیلرکه یا سلمان ویا علی بنمله کلك خدمتنجه کتدك اول حره
آدلو موضعه کلدکده کوردك عرفطه برقوین قاماتلودوه‌یه بینمش وبر آت قاماتلودوه
النده طوتمش حضرت رسول اکرم بیوردی امام علی اول دوه‌یه بینوب بنی دخی اردینه
بندردی وفخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم علینك بلینه بنم بلیمی باغلیوب
وبنم کوزلریمی عمامه اوجیله باغلیوب دیدیکه یا سلمان صاقن علی آچ دیمینجه کوزینی
آچمه ودوه‌دن این دیمینجه اینمیه‌سك واسم اللهه مشغول اولوب ایشتدوککدن
قورقمیه‌سك ودونوب امام علی‌یه هرنه دیه‌لو ایسه وصیت ایدوب سیر واولا قوة الا بالله
دیدی * پس عرفطه اوکومزجه سرعتله روان اولوب تا صبح اولنجه وقتا که صبح اولدی
امام علی این دیوب ایندم وکوزم آچدم کوردمکه براوتسز صوسز طاش واغاجسز
خالی یرده حضرت علی امامت ایدوب عرفطه ایله اقتدا ایتدك صلاة صبحی ادا
ایتدکده کوردك اطرافمزی لشکر جن احاطه ایلمش هر برینك کوزلری مشعل کبی
برق اوردرومهیب صورتلر ایله هربری طورر * پس حضرت امام علی بونلره التفات
ایتمیوب عادت کریمه‌لری اوزره اورادنه مشغول اولوب کون دوغدقدنصکره اباق
اوزره طوروب حضرت حق جل شانه‌یه حمد وثنادنصکره بو طائفه‌یی اسلامه دعوت
ایتدکده جن طائفه‌سندن برمرید وکندی باشنه بیومش برعفریت اعتراض ایدوب
یا علی آبا واجدادیمزدینی باطل میدرسك بواولمزدیو عناد ایتدکده امام علی (ابالحق
تکذبون وعن القرآن تصدفون وبآیات الله تجحدون) دیو مبارك یوزینی کوکه طوتوب
اسم اعظم واسماء حسنی وعزایم کبری اوقیوب ارواح مطهره‌یه (کهیعص
وطس ویس ون والقلم ایله قسم ویروب الله اذنیله بومریده‌یه سمادن آتش یغدیرلك
تا بونلری هلاك ایده دیو دعا وتضرع ایتدکده حضرت سلمان ایدر یرلر زلزله ایدوب
هر طرفدن رعد وصواعق واقع اولوب کوکدن آتش یاغمغه باشلادقده جنیلر کوروب
جمله‌سی یوزلری اوزره دوشوب وبندخی غشی اولوب دوشدم عقلم باشمه کلدکده
کوردم مریده جنی آتش سماوی احراق ایدوب دخان اوزرلرك قبلایوب دخان
کتدکده امام علی صاغ اولنلریه ندا ایدوب باشکز قالدیرك تحقیقا الله تعالی ظالم

ومتكبر اولنلری هلاك ایتدی دیو كبر ودعوته شروع ایدوب بیوردیلركه (یا معشر
الجن والشیاطین ویا شمراخ وال نجاح وسكان البراری والاجام) بیلك واكاه اولك كه
شمدی دور محمد مصطفی وخاتم الانبیادر* بر یوزی جور وظلمله طولمش ایكن عدل
وایمانله طولسه كركدر دیو حبیب اكرمی مدح ایدوب معجزات باهره سندن بیان
وایات جامعاتندن عیان ایتدكدنصكره طائفهٔ جن امام علینك علم وكمالندن عجبه
قالوب حقه انقیاد ورسولنه اتباع ایدوب (آمنا بالله ورسوله وبرسول رسوله لانكذب
وانت الصدق المصدق) دیو ایمانلرك محكم ایلدیلر حضرت سلمان رضی الله تعالی عنه
ایدركه بو اثناده كیجه اولوب بنه اول دوه یه سوار اولوب عرفطه اوكیزجه صبح
صادق ظهور اتدین بنه حره یه بزی اولشدردی پس دوه دن اینوب صلات فجری
فخر كائنات ایله ادا ایتدكدنصكره بزی كوروب حضرت حقه حمد وثنا ایدوب
بیوردیلركه یا علی قوم جنی نیجه بولدك ونیجه ایتدك امام علی جواب بیوردیلركه
یا رسول الله بحمد الله حقه انقیاد ورسولنه اتباع ایدوب نور ایمانله منور اولدیلر
دیوب حقی قبول اتمین مرده وعفاریتی سمادن اذن حقله نار نازل اولوب هلاك ایتدیكن
بیان ایتدكده فخر كائنات بیوردیلركه بحمد الله شمدنكرو بونلر خوفدن خالی اولمیه لر
الی یوم القیام عمار رضی الله تعالی عنه روایت ایدركه بر كون امام علی حضرت
عمرك خلافتی ایامنده مجلسنه كلوب حضرت عمر كلی تعظیم ایدوب بنه كتدكارنده
سؤال ایتدیلركه یا خلیفهٔ رسول الله حضرت علی یه نه سبب سائر صحابه دن زیاده تعظیم
ایدرسك جواب وروب بیوردیلركه بن شول كسه یه نیجه تعظیم اتمیم كه انك حقنده
سرور كائنات *من كنت مولاه فعلی مولاه* دیو بیورمشلردر *عثمان بن مغیره رضی
الله عنهدن مرویدركه آخر خلافتنده رمضان شریف داخل اولوب حسن وحسین
وابن عباس ایله افطار ایدرلر ایدی اوچ لقمه دن زیاده طعام یمدی نیچون یمزسز یا امیر
المؤمنین دیو سؤال ایتدكارنده سورمكه بكا موت كله قارنم طعامدن خالی اولدیغی
خالده دیو جواب بیوردیلر راوی ایدركه هم اویله واقع اولدی بو اسلوب اوزره بر كیجه
صكره یا ایكی كیجه صكره شهید اولدیلر رضی الله تعالی عنه *ابو سعید الخدریدن
مرویدركه بر كون حضرت عمر رضی الله عنه حضرت علیدن بر مسئلهٔ مشكله سؤال
ایدوب امام علی علی الفور جواب ویردكده حضرت عمر بیوردیلركه الله تعالی یه
صیغنورم شول قومك ایجنده اولمقدنكه انلرك ایجنده علی بن ابی طالب اولمیه
ابن عباس روایت ایدركه رسول اكرم بیورمشلركه قیامت كونی جنت ناقه لرندن
بر ناقه یه علی سوار اولوب كله شول حالت اوزره كه اهل موقفدن هر كوردن بونی
مرسلمی یاخود ملك مقربمی یا حملهٔ عرشمی اوله دیو تردده اوله لر كندیسی لواء الحمدی
النده طوتوب اعلا صوتله * لا اله الا الله محمد رسول الله دیه * پس بو اثناده قبل

عرشدن بر ندا كله كه بو كسه نه نبی مرسلدر ونه ملك مقربدر* ولكن اسد الله الغالب
علی بن ابی طالبدر* ووصی رسول رب العالمیندر* ابو هریره دن مرویدركه بر كون
فخر كائناتك حضور شریفلرینه واردم مكر اوكارنده بر طبق ایچره خرما وار ایمش
مبارك كفه سیله بر آوچ بكا ویردیلر صایدم یتمش اوچ خرما كلدی بعده امام علی
مجلسنه واردم بعینه انلرنده اوكنده بر طبق خرما یوزیه باقوب تبسم ایدوب
بر آوچ خرماده انلر ویردیلر پس بونی دخی صایدم بودخی یتمش اوچ كلوب حبیب
اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه كادم بو نجبی سویلدم بیوردیلر یا ابا هریره
بیلمزمیسنكه علینك یدی بنم یدم له عدالتده برابردر* مدینه دن مرویدركه بر كون امام
علی كرم الله وجهه باب سعادتلرنده بر جماعت كوروب یا قنبر بو جماعت كیملردر دیدی
قنبر جواب ویردیكه یا امیر المؤمنین بونلر سنی سونلردندر امام علی بیوردیكه یا نه عجب
بونلرده بزم احبابمز سیماسی كورنمز قنبر دیدیكه یا امیر المؤمنین سزلك احبابكز سیماسی
نه در بیوردیلركه *خمص البطون من الطوی بیض الشفاه من الظما عمش العیون
من البكا* یعنی بنی سونلرك سیماسی قارنلری خالی اولمقدر لحمدن وشحمدن وطعامدن
ودوداقلری اغرمقدر صو سزلقدن وكوزلری ضعیف اولمقدر اغلمقدن *ابو جعفردن
منقولدركه بدر غزاسنده امام علی ذو الفقاری آلوب میدانه كیردكده سمادن بر ندا
ایشتدیلكه *لا فتی الا علی ولا سیف الا ذو الفقار* مكر اول كون رسول اكرم
حضرتلری ذو الفقاره مبارك اغزی یارك سوروب امام علی یه باغشلادی *امام
علیدن مرویدركه بر كون فخر كائنات ایله اوتورمشدم بیوردیلركه یا علی سكا ایكی
شیدن بریسنی باغشلمق استرم لكن سن قنقیسین اختیار ایدرسك سكا آنی ویره یم
یا علی سكا چو یا ایله بشیوز قیونمی ویره یم یوخسه دینه منفعتلو بش كلماتی تعلیم
ایده یم *پس بن دیدمكه یا رسول الله بكا دنیا كركمز دینه منفعتلو اول بش كلماتی تعلیم
ایلین بیوردیلركه (قل یا علی اللهم اغفرلی ذنبی وطیب لی كسبی ووسع لی خلقی وقنعنی
بما قسمت لی ولا تذهب نفسی الی شیء قد صرفته عنی) انس ابن مالكدن مرویدركه
بر كون رسول اكرمی مسجدده جمیع صحابه احاطه ایدوب اوتورمشدی ناكاه امام علی
ایچرو كیردی رسول الله صحابه یوزینه باقدیكه كیم یر ایدر ابو بكر رضی الله عنه رسول
اكرم حضرتلرینك صاغ یاننده اوتورمشدی یرندن آیریلوب فخر كائنات ایله كندی
ما بیننه یر ایدوب امام علی اوتوردقده نظر ایتدم كوردمكه شفیع یوم العرصاتك
مبارك وجهنده سرور حالی مشاهده اولنوب ابو بكره توجه ایدوب بیوردیلركه
(یا ابا بكر انما یعرف الفضل ذووه) یعنی فضل صاحبنك قدرك بلمز آلا ینه فضل
صاحبی بیلور ابن عمردن مرویدركه بر كون سرور كائنات علیه الصلوات امام علی یه
بیوردیلركه *یا علی انت فی الجنة انت فی الجنة وسیكون قوم لا یكون

لهم نبذ يقال لهم الرافضة فاذا لقيتهم فاقتلهم فانهم مشركون فقال علي يا رسول الله
ما علامتهم قال عليه السلام لا يرون جمعة ولا جماعة ويسبون ابابكر وعمر رضي الله
تعالى عنهما * يعني راوي ايدركه بركون رسول اكرم حضرتلري اوج كره امام
علي يه بيورديلر كه يا علي سن جنتلك سن ولكن برقوم ظهور ايتسه كركدركه انلر
ايچون بر برامز لقب اوله آنلره طائفهٔ رافضه ديرلرچون انلري كورسك مجال ويرميوب
قتل ايله كه انلر مشركلردر * پس امام علي ديديكه يا رسول الله اول طائفه نك
علامتلري نه در بيورديلر نه جمعه يه اعتقاد ايدهلر ونه جماعته كندي زعملرنجه
برمذهب باطل دوزوب اكا اعتقاد ايدهلر امام علي روايت ايدركه بركون رسول
اكرم بكا بيورديلر كه يا علي بنمله كل چونكه روان اولدق كعبهٔ شريفه كيرديلر اوتور
ديو بيورديلر چونكه اوتوردم ايكي مبارك اياقلرك چكنمه قويديلر كه كعبه نك طامنه
چيقه لرمكر آنده مشركلر باقردن وصارودن صنملر قويمشلرايدي چونكه چكنمه
چقديلر نبوت اغرلغنه طاقتم يتمديكنه واقف اولوب ينه انديلر بو دفعه كنديلر
اوتوروب يا علي چكنمه سن چق واول اصنامي پراكنده ايت ديو بيورديلر ادب
ايدوب بن ديدمكه يا رسول الله كيمك حدي اوله كه سنك مبارك چكننه آيق قويه
بيورديلر كه يا علي خدمت حقده اولان آيق انبيا چكننه باصه عجب اولمز پس امتثال
ايدوب مبارك چكننه باصدم بني قالديرديلر شويله ظن ايتدمكه اكر افق سمايه ايرشمك
مراد ايتسم ايرر ايدم پس اول اصنامي يوزلري اوزره براغوب پاره پاره ايتدم
وكيرو اينوب سرعتله كتدك كمسه بزي كورمدي * سهل بن سعد روايت ايدركه رسول
اكرم حضرتلري خيبر كوني بيورديلر كه سنجاغي بركمسه يه ويرمم كركدركه الله
سوور رسول الله سوور والله ورسولي ده آني سوور وخيبر انك يدنده فتح اولور * پس
اول كيجه عجبا كيم اوله ديو ياتوب علي الصباح يورجا ايله حضور رسول الله يه كلدك
بيورديلر قاني علي ديديلر يا رسول الله كوزلري اغريطشره چقمغه مجالي يوقدر
بيورديلر كه كلسون پس حضرت علي مبارك كوزلرك سد ايدوب كلديلر رسول
اكرم حضرتلري مبارك اغزي يارك كوزلرينه سورديكي كبي في الحال شفا بولوب
سنجاغي الينه ويرديلر و بيورديلر كه يا علي هيئتك اوزره واروب ميدانلرنده طوروانلري
اسلامه دعوت ايله كه فوالله لان يهدي الله بك رجلا واحدا خير لك من ان يكون لك
حمر النعم يعني سنك سببكله الله تعالى بركسه يه هدايت ايتمك خيرلودر جمله يريوزنده
اولان ايودوه لرسنك اولوب الله يولنه تصدق ايتمكدن * سعد بن ابي وقاص روايت
ايدركه سرور كائنات غزاء تبوكه عزيمت بيوردقلرنده امام علي يي مدينه يه محافظه يه
قويوب مراد شريفلري اولجق علي ديديكه يا رسول الله بني نسا ئله صبيان اوزرينه مي
قورسك جواب بيورديلر كه يا علي راضي دكلميسنكه سن بندن موسي يه هرون

منزله سنده اوله سن لكن بندنصكره نبي كلمز * فضيل بن سالم روايت ايدركه بركون
امام علي كرم الله وجهه بازاره واروب بركوملك صاتون الوب بزازه بونك بكاري
اوزوندركس ديدكده بزاز كسمزم زيرا معيوب اولوردي جواب ويرجك عيبي بنم سن
كس ديو كسدردي (پس بزاز امام علي يي بيلمزدي هاي كورك شو كشي مجنون اولمش
ديدكده امام علي شادان وخندان الحمد لله ديدي سؤال ايتديلر كه يا امير المؤمنين
بزازك بيهوده كلماتنه نيه حمد ايتديكز جواب ويرديلر كه ايشتدمكه فخر كائنات
بيورديلر كه (لا يؤمن احدكم حتى يقول الناس انه مجنون) يعني سزدن بريكز
مؤمن اولمز حتى آنك حقنده ناس دلو درديمينجه * پس نيجه حمد ايتميم كه بو كمسه بنم
ايمانمه شهادت ايتدي * عمرو بن قيس روايت ايدركه بركون امام علينك لباسنده
برنيجه پرده رقعه كوروب ديديلر كه يا خليفهٔ رسول الله بو قدر خزينه الننده ايكن
بو يه لو لباس كيمك سزه رواميدر * جواب ويرديلر كه مؤمنلر بزه اقتدا ايتمكه وقلبه
خشوع حاصل اولمغه بزه رقعه لي كيمك سزادر * بركون فخر كائنات امام علينك
اوزنكيسني چكنمه مخفيجه ديديكه شير خدا علي المرتضى سنك الننده شهيد اولسه
كركدر اول كمسه ايشدوب غايت ملول اولدي واغلايرق امام علي يه كلدي تضرع
ايدوب ديديكه يا علي قانم سكا حلال اولسون بني بودم دبله امام علي ديديكه سبب
ندركه بو سوزي ديرسك انواع خجالتله ديديكه رسول اكرم بكا ديديكه علينك شهادتي
سنك الننده اولسه كركدر * پس بو يوزقرالغي بندن واقع اولمدين ديلرمكه بن سنك
الننده اولم تا دنياده وعقباده روسياه اولميم * امام علي ديديكه شول نسنه كه حضرت
صانع عالم ازلده تقدير ايتمش اوله قول تبديله قادر اولورمي حضرت مدبر الامور بكا
مرتبهٔ شهادتي ميسر ايتمش اوله بن اول خلعتي كيمامك دوشرمي وبو قضيه يي سرور
كائنات سندن اول خبر ويرمشدر بو ايشه بنم كوكلم خوشدر سندخي خوش طوت
وكمسه بو سردن آكاه اولمسون وبن سكا بنه اولكي نظر ايله اولم بو كمسه بو جوابه قناعت
ايتميوب تكرار تضرع ايديجك جواب بيورديلر كه يا فلان اكر قيامت خصومتندن
خوف ايدرسك غم يمه كه روز فردا بو خصوصده بن سكا شفاعت ايدم ينه بنمله اوله سن
* منقولدركه بركون امام علي صحراده تنها كزركن بر كافر پهلوانه دوش اولوب امام
علي طوروب كافر حمله ايدوب حمله سن منع ايدوب كندولر حمله ايتدكده بعون الله
تعالى غالب ايدوب كوكسي اوزرينه چيقوب باشني كسمك مراد ايديجك كافر تضرع
ايدوب اراولان باصديغك بوغازلمز يا علي ديدكده ازاد ايلدي وبو حالده امام علي غافل
ايكن تكرار كافر حمله ايلدي امام حمله سن دفع ايدوب ينه آلتنه الدقده ينه كافر
تضرع قيلوب يا علي سن مروت معدني ديرلر بكا امان ويرديجك كافري ينه ازاد ايلدي
بو دفعه كافر ينه فرصت كوزدب امام علي يه تكرار حمله ايلدي حمله سن دفع ايليوب

باشنی کسمك محلنده ایکن کافر کوردیکه دخی امان دیلمکن وجهی یوق باری بو حالده براهانت ایتمش اولم دیو مبارك محاسننه حاشا توکردی حضرت امام بو حالتده کافری قویویروب یوری آزادسن دیدی کافر سؤال ایتدیکه یا علی بن اوج دفعه سکا خیانت ایتدم آخر یونك کبی براهانت دخی ایتدم اکر سنك یرنده بن اولسم غضبمدن سنی پاره پاره ایدردم سبب نه اولدیکه سن بنی ازاد ایتدك امام علی جواب ویردیلرکه بزم غزامز ایکی دورلودربری سنك کبی کافره غزا ایتمکدرکه الله رضاسیچون اولور وبریده نفسمزله غزادرکه اکا مخالفتله اولور پس سنکله مقاتلم الله رضاسیچون ایدی چنکیم اول اهانتی ایتدك اکر اول حالده اولدرسم نفسم رضاسیچون اولدرمش اولوردم و نفسم بکا یول بولوب غلبه ایتمش اولوردی چون سنی ازاد ایتدم نفسمی باصدم وغزای اکبرا یتمش اولدمکه سنك کبی کافرك ضررندن مؤمنه نفسنك ضرری ارتقدر پس بو سوزلری ایشدوب وقلبنده هدایت کونشی طوغوب یا علی بکا اسلامی عرض ایله بقین بیلدمکه دینکز حق دین ایمش دیدی امام علی ایمان عرض ایلدی ومن بعد امام علی حضرتلرندن مفارقت ایتمیوب هر غزاده بیله هنرلر ایتدی رضی الله تعالی عنه عاصم بن ضمره روایت ایدرکه امام علی بیورمشلرکه حقیقتده فقیه اولدرکه الله تعالی قوللرینی رحمتندن مأیوس ایتمیه وعذابندن امین ایتمیه دخی معصیته رخصت ویرمیه قرءان عظیمه محکم یاپشه دخی شول عبادتده خیر یوقدرکه آنده علم اولمیه واول علمده ده خیر یوقدرکه صاحبنده تدبر وتفکر اولمیه * وامام شعبی قدس سره دن مرویدرکه برکون امام علی بیورمشلرکه هیچ بر قول الله تعالی دن غیریدن رجا ایتمسون وکناهدن غیری نسنه لردن قورقمسون وبیلمدیکی نسنه یی اوکرنمکدن عار ایتمسون وبیلمدیکی نسنه دن صورسه لر بیلمم دیمکدن اوطانمسون * عبد الرحمن سلمیدن منقولدرکه امام علی بیورمشلرکه الله تعالی انبیادن بعضیسنه وحی ایدوب بیورمشلردرکه بر قریه خلقی یا بر اوجماعتی بنم کریه کوردیکم نسنه اوزرینه ایکن اندن رجوع ایدوب رضای شریفم اوزره اولسه لر بنم وعدم بودرکه کندیلرینك نفسلرینه کریه کلان نسنه یی کندیلردن منع ایدوب رضالری نه ایسه انی میسر ایدرم * دخی برکوی جماعتی یا براواهلی بنم رضای شریفم اوزره ایکن رجوع ایدوب کریه کوردیکم نسنه یه مشغول اولسه لرینه وعدم بونك اوزرینه درکه کندیلرك ایستدیکن ویرمیوب ایستمدکلرینی میسر ایدرم العیاذ بالله تعالی * ابن عباس حضرتلرندن منقولدرکه بیورمشلر رسول اکرمدن صکره کسه نك سوزندن نفعلنمدم امام علی سوزندن نفعلندیکم کبی که بکا مکتوب شریفلرنده بیورمشلر یا عبد الله بو خلق کندویه واصل اولمیجق نسنه نك فوتندن کلی الم چکرلر واللرندن چقاجق نسنه یه واصل اولدقلرنده مسرور اولورلر سنك سرورك امر اخرتده واصل اولدیغك نسنه یه اولوب غم وحزنك

امر آخرتدن فوت اولان نسنه یه اولسون زنهار دنیا حصولنه فرحلنوب فوتنه غم چکنلردن اولمه غم وسرورك آخرته متعلق اولسون رضی الله تعالی عنه (ابو الحمرادن منقولدرکه فخر کائنات بیورمشلر علمده آدم پیغمبر علیه السلامی کورمك دیلین علی یه باقسون وفهمده نوح علیه السلامی کورمك دیلین وحلمده ابراهیم علیه السلامی کورمك دیلین وزهدده یحیی علیه السلامی کورمك دیلین وشدتده موسی علیه السلامی کورمك دیلین علی یه باقسونکه بو صفاتلرهپ علیده انلرده کبی موجوددر وامام علینك جملهٔ کرامتندندر امام فخر رازی رحمه الله تعالی حضرتلری (ام حسبت ان اصحاب الکهف) آیت کریمه سنده مناسبتله تفسیر کبیرده یازمشدرکه بر قاره قول وار ایدی امام علی یه محبت ایدردی ناکاه برکون هوای نفسله واغوای شیطانله سرقه ایتدی امام علینك خلافتی زمانی ایدی حضور شریفلرینه کتوردیلر امام علی سؤال ایتدی انکار ایتمیوب سرقه یه اقرار ایتدکده امام علی شرعله الینی کسدی واول عربده کسیلان الینی صاغ الینه آلوب کیدرکن یولده سلمان فارسی وابن کوا یه اوغرادی سؤال ایتدیلرکه الینی کیم کسدی عرب جواب ویردیکه (امیر المؤمنین ختن الرسول زوج البتول علی المرتضی) کسدی دیدیلرکه الینی کسنی نه خوش مدح ایدرسك جواب ویردیکه نیچه مدح ایتمیم اول کسه یی که الیمی امر حقله کسدی وبنی نار جهنمدن خلاص ایتدی * پس حضرت سلمان قولك جوابنی تحسین ایدوب امام علی یه خبر ویردکده عربی حضورینه دعوت ایدوب اول کسیلان الینی یرینه قیوب بر مندیل ایله اوزرینی اورتوب امام علی دعا وتضرعه مشغول اولدی بو اثناده سمادن بر صوت ایشتدیکه (ارفع المنديل) پس مندیلی قالدردق وکوردککه کما کان بأذن الله تعالی الی یرینه یتمش رضی الله تعالی عنه * ابو طفیلدن مرویدرکه برکون امام علی کوفه ده منبره صعود ایدوب بیوردیلرکه ایها الناس بنی یتورمدن بندن سؤال ایدك که والله مصحف کریم ایچنده بر آیت یوقدرکه سبب نزولی ایله و وجوه معانی سیله خاطرمده اولمیه فوالله بندن صکره رسول اکرم حضرتلرینه اولا شبیه دلك بو خصوصی تمامیله بیلور اولا شمسکز کرکدر * پس برکسه ایاق اوزره طوروب ایات قرءانده اولان مشکللرك بربر عرض ایدوب بغیر تردد وجوهی ایله جوابلر ویروب جمله خلقه نهایتسز فوائد وموائد حاصل اولدی * علمای سیردن مرویدرکه امام علی کوفه ده جمعه صباحی رمضان آینده ملجم اوغلی یدیله شهید اولمشدر واشهر روایتده التمش اوچ یاشنده جوار حقه کوچمشلردر ومدت خلافتلری التی ییل اولمشدر رضی الله تعالی عنه (ان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم) حضرت علی بیوردر تحقیق رسول اکرم حضرتلری (کان یلبس خاتمه) خاتمی طاقرایدی (فی یمینه) صاغ الینه (حدثنا محمد بن یحیی اخبرنا احمد بن صالح اخبرنا عبد الله بن وهب عن سلیمان بن بلال عن شریك

ابن عبدالله بن ابی نمر نحوه) مصنف بیورر محمد بن یحیی شوسندایله حضرت علیدن
روایت ایلدی (الحدیث الثانی) حدثنا احمد بن منیع اخبرنا یزید بن هرون عن حماد بن
سلمة قال) حماد بن سلمة بیوردی (رأیت ابن ابی رافع) ابن ابی رافعك اوغلی عبداللهی
کوردم (یتختم فی یمینه) خاتمی صاغ الینه طاقرایدی (فسألته) پس عبداللهدن
صوردم (عن ذلك) خاتمی صاغ الینه طاقدیغنك سببندن (فقال) ایدی عبدالله بکا
جواب ویروب دیدیکه خاتمی صاغ الینه طاقدیغمك سببی بودرکه (رأیت عبدالله بن
جعفر) جعفر طیارك اوغلنی کوردم (یتختم فی یمینه) خاتمی صاغ الینه طاقردی
وقال عبدالله بن جعفر) عبدالله بیوردی (کان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم یتختم
فی یمینه) رسول اکرم حضرتلری خاتمی صاغ الینه طاقردی بوروایتی بیان ایله ابو
رافعك اوغلو عبدالله مهری صاغ الینه طاقدیغنك سببنی حماده بیان ایلدی مصنف
دخی بو حدیث شریفی حماددن بر واسطه ایله احمد بن منیعدن تحدیث ایلدی* معلوم
اوله که عبدالله حضرت علینك قرنداشی اولان جعفر طیارك اوغلیدر صحابی
ابن صحابیدر عبدالله ارض حبشه ده تولد ایتدی وارض حبشه ده اسلامده اول تولد
ایدن بودر رسول اکرم حضرتلرندن عبدالله حضرتی بیعت ایتدکده یدی یاشنده
ایدی اون یاشنه بالغ اولدقده رسول اکرم حضرتلری عالم لاهوته تشریف بیوردی
هجرتدن سکسان سنه مرورنده مدینهٔ منوره ده دار قراره تشریف ایتدی رضی الله
تعالی عنه وعبدالله بن جعفر حضرتنه حضرت علی کرم الله وجهه عمه سی زینب بنت
فاطمه یی تزویج ایتمش ایدی رضی الله تعالی عنهما (جواد وعفیف وظریف وقطب
السخا وبحر الجود) تسمیه ایدرلر ایدی مرویدرکه اسلامده عبدالله بن جعفردن سخی
کمسه کلمدی دیدیلر (حدثنا یحیی بن موسی اخبرنا عبدالله بن نمیر اخبرنا ابراهیم بن
الفضل عن عبدالله بن محمد بن عقیل عن عبدالله بن جعفر) مصنف بیورر بو حدیث
شریفی عبدالله بن جعفر طیاردن اوچ واسطه ایله یحیی بن موسی خبر ویردی (ان النبی
صلی الله تعالی علیه وسلم) عبدالله بن جعفر بیوردی تحقیق رسول اکرم حضرتلری
(کان یتختم فی یمینه) خاتمی صاغ الینه طاقردی صلی الله تعالی علیه وسلم (الحدیث
الثالث) حدثنا ابو الخطاب زیاد بن یحیی اخبرنا عبدالله بن میمون عن جعفر بن محمد)
مذکور امام جعفر صادق لقبیله ملقبدر پدری محمد باقردر محمد باقر ابن علی ابن
امام حسین بن علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنهم* امام جعفرك والده سی
فروه درکه بنت قاسم بن محمد بن ابی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه وامام جعفرك
مناقبی تحریر وتقریردن بیروندر خلاصه جمیع طوائف عندنده مقبولدر جمله فوائد
شریفلرندن بری بودرکه برکمسه مرض مهلکه یه مبتلا اولسه حضرت امام جعفر اول
مریضه یوز کره آیة الکرسی قراءت ایتسه لر اول کمسنه یه حق سبحانه وتعالی شفاء

احسان ایدر ایدی* حکایت اولنورکه عباسیه دن جعفر دوانقی امام جعفر
حضرتلرینی احضار وقتلنه فرمان ایلدی ناکاه براژدر جعفر دوانقی اوزرینه هجوم
ایلدی درحال جعفر دوانقی تائب مستغفر اولوب حضرت امام جعفرك حضور
شریفلرینه هزار شرم وحیا ایله جلوس ایدوب دیدیکه یا امام جعفر بندن هرنه که
خاطرینه کاورسه ونه مرادیکز وار ایسه استین بلا توقف مرادیکزی
حاصل ایده یم* پس امام جعفر بیوردیکه ای جعفر دوانقی سندن رجا ایده رمکه بنی
حضورینه بردخی احضار ایلمه وبندن برشیء رجا ایله دیو رجا ایتمه وحضرت امام
جعفر مشایخ کرامك کرك خفیة وکرك جهریة شیخ بزرکواریدر رضی الله تعالی عنه
(عن ابیه) امام جعفر پدری محمد باقردن روایت ایلدی محمد باقر حضرتلری علمك
اصل وفرعنه وجلی وخفیسنه عالم اولدیغیچون باقر دیو لقبلدیلر امام باقر تابعینك
جلیل القدریدر حضرت جابر وانس رضی الله تعالی عنهمادن حدیث استماع
ایتدیلر جمله روایاتندن بری بودرکه (عن جابر) محمد باقر جابردن روایت ایلدی
(ان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم کان یتختم فی یمینه) جابر بیوردی تحقیق رسول
اکرم خاتمی صاغ الینه طاقردی* معلوم اوله که امام بخاری روایت بیوردیکه
رسول اکرم حضرتلری خاتمی صاغ الینه طاقرایدی دیمنك معناسی صاغ الینك
صرچه پرمغنه طاقرایدی دیمکدر حتی حضرت علی کرم الله وجهه دن
مرویدر خاتمی اورته پرمغنه وصلوات پرمغنه طاقمقدن نهی ایتمشدر* اما انسا
جمیع پرمقلرینه خاتم طاقمق جائزدر دیدیلر (الحدیث الرابع) حدثنا محمد بن حمید
الرازی اخبرنا جریر عن محمد بن اسحاق عن الصلت بن عبدالله) مصنف بیورر
بو حدیث شریفی صلت بن عبداللهدن ایکی واسطه ایله محمد بن حمید خبر ویردی
(قال) صلت بن عبدالله بیوردی (کان ابن عباس یتختم فی یمینه) ابن عباس خاتمی
صاغ الینه طاقرایدی (ولا اخاله الا قال) وصلت بن عبدالله دیدیکه ابن عباس
ظن ایتم الا ابن عباس بیوردیکه (کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یتختم
فی یمینه) رسول اکرم خاتمی صاغ الینه طاقرایدی* یعنی صلت بن عبداللهك دیمك
استرکه ابن عباسك خاتمی صاغ الینك صرچه پرمغنه طاقدیغی رسول اکرمه متابعت
ایچوندر (الحدیث الخامس) حدثنا احمد ابن ابی عمر اخبرنا سفیان عن ایوب
ابن موسی عن نافع عن ابن عمر) مصنف بیورر بو حدیث شریفی حضرت عبدالله
بن عمردن اوچ واسطه ایله ابن ابی عمر خبر ویردی (ان رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم اتخذ خاتما من فضة) عبدالله بن عمر بیوردی تحقیق رسول اکرم حضرتلری
کموشدن بر خاتم اتخاذ ایتدی (وجعل فصه مما یلی کفه) اول خاتمك قاشنی رسول
اکرم حضرتلری اوجنك ایچنه الدی* یعنی رسول اکرم حضرتلری پرمغنه مهر

طاقدیغی وقتده مهرلك قاشی اوجی طرفنده اولوردی دیدی ٭ لکن علما بیوردیلرکه
رسول اکرم حضرتلری خاتمك قاشی باطن کفه وظاهر کفه وضع ایلمك خصوصنده
برشیء امر ایلمدیلر ٭ پس ایکی جانبه وضع ایلمك جائزدر دیدیلر سلف صالحین ایکی
وجهله عمل ایتدیلر حتی ابن عباس خاتمك فصنی ظاهر کفه وضع ایدرلرایدی دیدیلر
بوندن معلوم اولدیکه عبدالله ابن عمر رسول اکرم حضرتلری خاتمك فصنی باطن کفه
وضع ایلدیکی وقتی بیان ایتدیلر ٭ امام نووی بیوردیکه خاتمك فصنی باطن کفه وضع
ایلمك اولیدر عجبدن محفوظ اولمغه سبب اولور امام نوونك بیانندن معلوم اولدیکه
کبر وعجبدن بری اولان کمسنه خاتمك فصنی کرك ظاهر کفه وکرك باطن کفه وضع ایلمك
مسنوندر (ونقش فیه) رسول اکرم حضرتلرینك کموشدن اولان مهرینك قاشنه
نقش اولنمشدی (محمد رسول الله) لفظ شریفی (ونهی) دخی رسول اکرم نهی بیوردیلر
(ان ینقش احد علیه) احدلردن بر احد مهرینه محمد رسول الله لفظنی نقش
ایلمكدن زیرا بومثللو مهر رسول اللهه مخصوصدر ابن حجر بیوردیکه نهیك سببی بودرکه
رسول اکرم حضرتلری خاتم اتخاذ ایتمكدن مرادشریفلری ارسال ایتدکاری
فرمان همایون سعادت مقرونلری مهرلمك ایچوندر ٭ پس کندولره مخصوص
علامتدر اول فرمانلرده اگر غیریلر دخی رسول اکرم حضرتلرینك خاتمنك نقشی
کبی نقش ایلسه لر فساده مؤدی اولور بناء علی ذلك محمد رسول الله نقشی رسول
اکرم حضرتلرینك خاتمنه مخصوص اولور غیری برفردك خاتمنه محمد رسول الله
لفظی نقش اولنمقدن نهی اولندی (وهو الذی سقط من معیقیب) عبدالله ابن عمرك
شو روایت ایتدیکی مهر اول مهردرکه معیقیب نام کمسنه نك الندن دوشدی (فی بئر
اریس) بئرخاتم دینلان قیویه مذکور معیقیب حضرت عمر رضی الله تعالی عنهك
وقت خلافتنده امین بیت المال ایدی حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه خلافتنده
حضرت عثمانك مهرداری ایدی بئرخاتم کنارنده حضرت عثمان جلوس ایتمش
ایکن برشیء تمهیر اقتضا ایتدکده اول خاتمی مهردار اولان معیقیبه ویررایکن
یاخود حضرت عثمان معیقیبدن الورکن بقضاء الله تعالی خاتم شریف قیویه
دوشدی بعض روایتده حضرت عثمان یدندن دوشدی بعض روایتده معیقیب
یدندن دوشدی دیدکلری ایکیسنك بیننده اولدیغی ایچوندر دیدیلر شیخ ابن حجر
بویله تحقیق ایلدی (الحدیث السادس) حدثنا قتیبة بن سعید اخبرنا حاتم بن
اسماعیل عن جعفر بن محمد عن ابیه) مصنف بیورر بو حدیث شریفی محمد ابن باقرن
اوغلی جعفر صادقدن بر واسطه ایله قتیبه خبر ویردی آندن حاتم اسماعیل اندن
قتیبه خبر ویردی (قال) محمد باقر حضرتلری بیوردی (کان الحسن والحسین رضی
الله تعالی عنهما یتختمان فی یسارهما) امامین همامین رضی الله تعالی عنهما

حضرتلری خاتمی صول اللرینك صرچه پرمقلرینه طاقنورلرایدی محدثین
بیان بیوردیلرکه امام باقر حضرتلری بو حدیث شریفی پدری زین العابدیندن
استماع ایدوب پدری لسانندن خبر ویردی وینه محدثین بیوردیلرکه امامین
حضرتلری خاتمی صول اللرینه طاقدقلری دلالت ایدرکه رسول اکرم حضرتلرینی
بوکیفیتده کورمشلر اوله یاخود ایشتمشلر اوله بیهقی روایت ایتدیکه رسول اکرم
حضرتلری وابوبکر وعمر وعلی وامامین صول اللرینه خاتم طاقندیلر بیهقینك
بو روایتی دلالت ایدرکه رسول اکرم حضرتلری خاتمی اکثریا صاغ الینه بعضا
صول اللرینه طاقمشلر مصنف امام ترمذی عندنده رسول اکرم حضرتلری خاتمی
صاغ الینه طاقدقلرینه دلالت ایدن روایاتدن قوی اولدیغیچون بو بابده رسول اکرم
حضرتلری خاتمی صاغ الینه طاقدیغنه دلیل اولان روایاتی بیان ایتدی اکثر علما
رسول اکرم حضرتلری خاتمی صاغ الینه طاقدیغنه دلالت ایدن احادیث
شریفه موجبی اوزره صاغ اله طاقمغی ترجیح ایتدیلر فقها خاتمی صاغ اله وصول اله
طاقمق جائز اولدیغنه اتفاق ایتدیلر زیرا رسول اکرمك صول الینه
طاقدقلری دخی روایت اولندیغیچون اما افضل اولان صاغ اله طاقمقدر دیدیلر
(الحدیث السابع) حدثنا عبدالله بن عبدالرحمن اخبرنا محمد بن عیسی هو ابن الطباع
حدثنا عباد بن العوام عن سعید ابن ابی عروبة عن قتادة عن انس بن مالك) مصنف
بیورر بو حدیث شریفی انسدن درت واسطه ایله عبدالله خبر ویردی (ان النبی صلی
الله تعالی علیه وسلم کان یتختم فی یمینه) انس بن مالك بیورر تحقیق رسول اکرم
حضرتلری خاتمی صاغ الینه طاقر ایدی (الحدیث الثامن) حدثنا محمد بن عبید
المحاربی حدثنا عبدالعزیز ابن ابی حازم عن موسی بن عقبة عن نافع عن ابن عمر)
مصنف بیورر بو حدیث شریفی حضرت ابن عمردن اوچ واسطه ایله محمد بن عبید خبر
ویردی (قال) ابن عمر بیوردی (اتخذ رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خاتما من
ذهب) رسول اکرم حضرتلری التوندن بر خاتم اتخاذ ایلدی (فکان یلبسه فی یمینه)
اول التون خاتمی صاغ الینه رسول اکرم طاقدی (فاتخذ الناس خواتیم من ذهب)
پس اصحاب کرام التوندن خاتم اتخاذ ایتدیلر رسول اکرمه متابعت ایچون اول
وقتده التوندن خاتم رجاله حرام دکل ایدی صکره وحی نازل اولدی رجاله التوندن
خاتم حرام اولدی (فطرحه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم) پس وحی نازل
اولدیغی کبی رسول اکرم حضرتلری اول التون خاتمی پرماغندن چقاردی
(وقال) دخی سعادتله بیوردیکه (لا البسه ابدا) بن بو التون خاتمی ابدا طاقمم (فطرح
الناس خواتیمهم) پس اصحاب کرام رسول اکرمك التون خاتمی پرمغندن چقاروب
ابدی طاقمم بیوردیغنی ایشتدکاری کبی پرمقلرندن التون خاتملری چقاردیلر

معلوم اوله که آلتون خاتم ارککه کوچك چوجقلره دخی حرامدر اما نسایه حلالدر امام اعظمدن روایت ایتدیلر که خاتمده اعتبار حلقه یه در خاتم اوزرینه آلتوندن مسمار و اوزرینه نقش ایتمك جائزدر دیدی * محاربه ده آلتونلی شمشیر و سپر و قوشق جائزدر * جنککدن فارغ اولدقده اشیاء مذکوره یی چقارمق لازمدر * معلوم اوله که برکسه نك بورنی دوشسه آلتوندن بورون اتخاذ ایتمك جائزدر * کذلك دندان ویرمقلرك اوجی دوشسه آلتوندن اتخاذ ایتمك جائزدر کموشدن دخی اتخاذ ایتمك جائزدر * لکن تماما پرمغی یاخود الی دوشسه آلتوندن وکموشدن اتخاذ ایتمك جائزدکلدر * اما مصحف شریفی آلتون ایله تزیین ایتمکده درت وجه واردر * اصح وجوه اکثر علماء عندندن اکر مصحف * امرأه نك ایسه جائزدر * رجلك ایسه جائزدکلدر * وجه ثانی مطلقا حرام اولمقدر وجه ثالث مطلقا حلال اولمقدر * وجه رابع نفس مصحفی آلتون وکموش ایله تزیین حلالدر ومنفصل اولان غلافنی تزیین حرامدر دیدیلر * اما بودردنجی وجه زیاده ضعیفدر وسائر کتبی آلتون وکموش ایله تزیین مطلقا حرامدر دیدیلر * اما کعبهٔ مکرمه یی وسائر مساجدی آلتون وکموش ایله تزیین ایتمك والتوندن وکموشدن قندیللر آصمقده ایکی وجه واردر دیدیلر اصحی حرامدر * وجه ثانی جوازدر دیدیلر وکعبهٔ مکرمه یی دیبا ایله سترك جوازی وجه ثانیدن مأخوذدر دیدیلر * لکن فقیر دیرم که مکهٔ مکرمه شرفه الله تعالی قدرا نمقدار عندالله قدری بوجه اولدیغی حضرت فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم اول جانبه سجده بیوردیغندن معلومدر * وسائر مساجد حقنده المساجد بیوت الله شرفی کافیدر * لکن فی زماننا عوام تعظیمده قصورایتملری ملاحظه سیله عوام ناسی بوورطه دن حفظ ایچون بیت شریفی وحجرهٔ معظمهٔ حضرت فخر عالمی تزیین لازم کورینور والله اعلم بالصواب

(باب ما جاء فی صفة سیف رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم)

بوباب رسول اکرم حضرتلرینك سیف شریفنك وصفی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیاننده اولنجیدر (الحدیث الاول) حدثنا محمد بن بشار اخبرنا وهب ابن جریر اخبرنا ابی عن قتادة عن انس) مصنف بیورر بوحدیث شریفی حضرت انس دن اوچ واسطه ایله محمد بن بشار خبرویردی (قال) انس بیوردی (کانت قبیعة سیف رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم من فضة) رسول اکرمك قلجنك بالچغی کموشدن ایدی قبیعة ترکیده بالچق دیمککدر * معلوم اوله که قلجی وسائر آلات حربی کموش ایله تزیین ایتمك جائز اولدیغنه بوحدیثده دلالت واردر دیدیلر اما آلتون ایله تزیین مباح دکلدر * حنفی دیدیکه قوشق دخی بوقبیلدندر * اما کمر وسرجك تحلیه سنده اختلاف ایتدیلر * بعضیلر مباح دیدیلر

وبعضیلر زینت دابه در دیو حرامدر دیدیلر * کذلك خنجری وقلمدانی فضهٔ قلیله ایله تزیینده اختلاف ایتدیلر * میرك شاه بیورر که رسول اکرم حضرتلرینك سیفنك فقط بالچغی کموش اولدیغنه بوحدیث شریفی دلالت ایتدی * لکن ابن سعد روایت ایتدیکه رسول اکرم حضرتلرینك سیف شریفلرینك حمائل طاقدقلری حلقه لری کموش ایدی * وسیف شریفی اینجه ایدی * وینه مرویدر که سیف شریفك دیپلك دیدکاری محلی کموش ایدی * والله تعالی اعلم (الحدیث الثانی) حدثنا محمد بن بشار اخبرنا معاذ بن هشام حدثنا ابی عن قتادة عن سعید بن ابی الحسن) مصنف بیورر حسن بصری حضرتلرینك برادری اولان سعیددن اوچ واسطه ایله محمد بن بشار بزه خبرویردی (قال) سعید بیوردی (کانت قبیعة سیف رسول الله صلی الله علیه وسلم من فضة) رسول اکرم حضرتلرینك سیفنك بالچغی کموشدن ایدی (الحدیث الثالث) حدثنا ابو جعفر محمد بن صدران البصری اخبرنا طالب بن حجیر عن هود وهو ابن عبدالله بن سعید عن جده وهو صحابی اسمه مزیدة) بوحدیث شریفی مزیدة بن مالکدن ایکی واسطه ایله ابو جعفر خبرویردی (قال) مزیدة بن مالك دیدی (دخل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مکة یوم الفتح) رسول اکرم حضرتلری مکه نك فتحی کونی مکه یه داخل اولدی (وعلی سیفه ذهب وفضة) رسول اکرم حضرتلرینك سیفنك اوزرنده آلتون وکموش اولدیغی حالده یعنی رسول اکرمك قلجنده اولان کموش اوزرنده آلتون یالدزاولنمش ایدی دیمکدر (قال طالب) بوحدیث شریفك راویسی اولان طالب دیدی (فسألته عن الفضة) بن شیخم اولان هوددن سؤال ایتدم که اوزرینه آلتون یالدز اولان کموش رسول اکرم حضرتلرینك سیفنك نه طرفنده ایدی (فقال) شیخم هود بکا جواب ویروب دیدیکه (کانت قبیعة السیف فضة) قلجك بالچغی کموش ایدی * یعنی راوی دیمك استرکه رسول اکرم حضرتلرینك فتح مکه کونی سیف شریفنده اولان آلتون یالدزلی کموش قلجك بالچغنده ایدی (الحدیث الرابع) حدثنا محمد بن شجاع البغدادی اخبرنا ابو عبیدة الحداد عن عثمان بن سعد عن ابن سیرین قال) ابن سیرین دیدی (صغت سیفی علی سیف سمرة) بن سیفمی سمره نك سیفی مثالنده اولمقلغی قلجی یه امر ایدوب یاپدردم سبب بوایدیکه (وزعم سمرة انه صیغ سیفه علی سیف رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم) سمره دیدی بن سیفمی رسول اکرم حضرتلرینك سیفی مثالنده یاپدردم ابن سیرین سیفنی سمره نك سیفی کبی یاپدردیغی وسمره نك سیفی رسول اکرمك سیفنه مشابه اولدیغنی بیان ایتدکدنصکره رسول اکرمك سیفنك تعریفنه شروع ایدوب دیرکه (وکان حنفیا) رسول اکرمك سیف شریفی بنی حنیف قبیله سنده یاپیلان سیف اسلوبنده ایدی قبیلهٔ معهوده ده غایت مستحسن سیف یاپرلر ایدی حتی بعضیلر دیدیلرکه

رسول اکرم حضرتلرینه بو سیف بنی حنیفه قبیله سندن کلمش ایدی (حدثنا عقبة بن مکرم البصری قال حدثنا محمد بن بکیر عن عثمان بن سعد بهذا الاسناد نحوه) مصنف امام ترمذی رضی الله عنه حضرتلری ابن سیرین حدیثنی نقل ایتدکدنصکره بیورررلر که عقبه دن دخی شو مذکور اولان سند ایله ابن سیریندن روایت اولندی * امام قسطلانی مواهب لدنیه سنده بیوردیکه رسول اکرم حضرتلرینک طقوز عدد سیفلری وار ایدی اولکی * سیفنک اسمی مابوردر * رسول اکرمک اول مالک اولدقلری سیف بودر هجرتده مدینه یه معا کتوردیلر * ایکنجی سیفنک اسمی عضبدر رسول اکرم حضرتلری بدر غزاسنه توجه بیوردقده سعد ابن عباده هدیه ایلمش ایدی * اوچنجی سیفنک اسمی ذوالفقاردر رسول اکرم ذوالفقار نام سیفه بدر غزاسنده مالک اولدیلر هیچ بر غزاده یانلرندن ایرمزلر ایدی * دردنجی سیفنک اسمی قلعیدر قلع دیدکاری موضعده مالک اولدیلر * بشنجی سیفنک اسمی حتفدر موت معناسنه در * التنجی سیفنک اسمی مخذمدر قاطع معناسنه در * یدنجی سیفنک اسمی رسوبدر اسفله کیدیجی معناسنه در * سکزنجی سیفنک اسمی بتاردر طقوزنجی سیفنک اسمی قضیبدر قاطع معناسنه بعضیلر قضیب نام سیفه رسول اکرم پدر بزرکواری حضرت عبدالله بن عبد المطلب رضی الله عنهمادن میراث طریقیله مالک اولدیلر دیدیلر

(باب ما جاء فی صفة درع رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم)

دالک کسری و رانک سکونی بعده عین مهمله ایله درع زره دیمکدر بو باب رسول اکرم حضرتلری درعی نه کیفیتده کیدکاری حقنده وارد اولان حدیثلر بیاننده در * قسطلانی بیورررکه رسول اکرم حضرتلرینک یدی عدد زرهلری وار ایدی * اولکی ذات الفضولدر رسول اکرم بدر غزاسنه توجه بیوردقده سعد بن عباد رضی الله عنه هدیه ایتمش ایدی * ایکنجی ذات الوشاحدر * اوچنجی ذات الحواشیدر * بعضیلر بو ذات الحواشی نام زره شریف داود علیه السلامک جالوت ایله جنک وقتنده کیدیکی دردیدیلر * دردنجی سعدیه در * بشنجی فضه در * التنجی تبرادر * یدنجی خرنقدر (الحدیث الاول) حدثنا ابو سعید عبد الله بن سعید الاشج أنبأنا یونس بن بکیر عن محمد بن اسحق عن یحیی بن عباد بن عبد الله بن الزبیر عن ابیه عن جده عبد الله عن الزبیر بن العوام) مصنف بیورر بو حدیث شریفی زبیر بن عوامدن درت واسطه ایله ابو سعید خبر ویردی * معلوم اوله که زبیر بن عوام عشرۀ مبشره دندر ارض حبشه رسول اکرم حضرتلری امریله هجرت ایتمشدی برمدتدنصکره ینه مکه یه هجرت ایدوب رسول اکرم حضورلرینه کلدکده رسول اکرم مدینه یه هجرت بیوروب زبیر دخی مدینه یه هجرت ایلدی غزاده کفاره

ابتدا سل سیف ایدن بودر * ودخی یوم فتحده صاحب رأیت ایدی زبیر بن العوام حضرتلری سکز یاشنده شرف صحبتله مشرف اولمشدر التمش درت یاشنه بالغ اولدقده اوتوز التی تاریخنده خرقوز نام شقی یدنده شهید اولدی رضی الله تعالی عنه * مذکور زبیر بن العوام حضرتلرینک ولد مکرملری عبد الله بن زبیر حضرتلرینک والده سی اسماء بنت ابی بکردر خاله سی عائشه و عمته سی خدیجه رضی الله تعالی عنهن مهاجریندن مدینۀ منورهده قبا نام مکان شریفده اول تولد ایدن عبد الله بن زبیر حضرتلریدر * منقولدرکه طائفۀ یهود لعنهم الله دیدیلرکه بز محمدیلره سحر ایتدک بعد الیوم اولادلری اولمز وقتا که حضرت اسماء بنت ابی بکر رضی الله عنهما حضرت عبد الله بن زبیر حضرتنی طوغردیغی استماع اولندقده اصحاب کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین جمله سی تکبیر و حمد ایتدیلر یهودک کذبی اظهار اولندیغیچون حضرت اسماء اول ساعتده عبد الله بن زبیر حضرتنی رسول اکرم حضورلرینه کتوردی * پس رسول اکرم بر خرمایی مبارک اغزلرینه الوب اول خرما ایله عبد الله بن زبیرک اغزینی آچدیلر عبد الله بن زبیر یدی یاشنه بالغ اولدقده رسول اکرمدن بیعت ایلدی حضرت فخر عالم دار بقایه تشریف ایتدکده عبد الله بن زبیر اون یاشنده ایدی عالم و زاهد و عابد ایدی * مدینه ده صومه ابتدا ایدوب مکه ده افطار ایدر ایدی آلتمش درت تاریخنده مسلمین عبد الله بن زبیر حضرتنه بیعت ایدوب ممالک اسلامیه یه تابع اولوب امیر المؤمنین اولدیلر ایدی * لکن اهل شام بیعت ایتمدی حجاج نام شقی لعنه الله لعنة واسعة یتمش اوچ تاریخنده اهل شام ایله خروج ایدوب حضرت عبد الله بن زبیر رضی الله تعالی عنهما حضرتنی یتمش اوچ یاشنده بر ایکن اول حجاج ملعون مکۀ مکرمه یه صلب ایلدی * معلوم اوله که عبد الله بن زبیر حضرتلرینک والده سی * صدیق اکبرک کریمه سی اوله پدری عشرۀ مبشره دن زبیر بن عوام که رسول اکرم ایله یاجناح اوله خالته سی صداقتی نص قاطع ایله ثابت اولان ام المؤمنین حضرت عائشه رضی الله تعالی عنها اوله و عمته سی خدیجة الکبری رضی الله تعالی عنها * و جده سی صفیه که رسول اکرم حضرتلرینک عمته سی اوله * خصوصا مهاجریندن ابتدا مولد اوله * و مبارک اغزینی رسول اکرم حضرتلرینک مبارک اغزی یاری ایله اچمش اوله رسول اکرم حضرتلرندن بیعتی اوله * علم و عرفانی و زهد و تقواسی جمله امت محمد علیه السلامک مسلمی اوله کندینه بیعت ایدوب طقوز سنه امیر المؤمنین اولوب بو خصال ایله موصوف اولان ذات شریفک و عالی قدرک رضی الله تعالی عنه وارضاه حضرتلرینک اوزرینه خروج ایدوب دنیا طمعندن الله تعالینک بیت شریفنه بو بیر روشن ضمیری صلب ایدن ملاعین دوزخ انجاملرین حال و شانلری تفکر اولنه (قال) زبیر بن العوام

يوردى (كان على رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم احد درعان) يوم احدده رسول
اكرم حضرتلرينك اوزرنده ايكى زره وار ايدى (فنهض الى الصخرة) پس رسول اكرم
حضرتلرى مكانندن حركت ايدوب بر بيوك طاش اوزرينه چقمغه توجه ايتدى
تا كه اصحاب رسول اكرمى كوروب حياتنه مطلع اولمغله يانته جمع اولهلر * زيرا اول
كون شيطان كذب ايله ندا ايدوب رسول اكرم شهيد اولدى ديدى اصحابه
خلجان ويرمكيچون پس شيطانى تكذيب واصحاب كرامى شاد بيورمغيچون رسول
اكرم حضرتلرى مكان عالىيه صعود مراد ايتديلر (فلم يستطع) پس رسول اكرم
حضرتلرى اول صخرهنك اوزرينه چقمغه قادر اولمدى وجود شريفلرينه
اصابت ايدن جراحتك ضعفندن زيرا اول كون جنكده كفار لعنة الله
عليهم اجمعين طرفندن حضرت فخر عالم زخمدار اولمشلر ايدى جزاه الله خير
الجزاء (فاقعد طلحة) پس رسول اكرم حضرتلرى طلحهيى اوطورتدى (تحته)
كندى آلتنه يعنى رسول اكرم صخرهيه چقمق ايچون طلحهنك اوزرينه
مبارك قدملريله باصدى (وصعد النبى صلى الله تعالى عليه وسلم) پس رسول اكرم
طلحهنك ارقهسنه باصوب انك امداديله صخرهيه چقدى (حتى استوى على الصخرة)
حتى رسول اكرم اول صخرهنك اوزرينه چقوب متمكن اولدى (قال) راوى حديث
زبير بن عوام بيوردى (فسمعت النبى صلى الله تعالى عليه وسلم) بن رسول اكرمدن
ايشتدم (يقول) بيورديلر (اوجب طلحة) طلحه كندى نفسيچون جنتى واجب
قيلدى يعنى زبير بيورركه اول كون رسول اكرم طلحهيى جنت ايله تبشير بيوردى
عشرهٔ مبشرهنك برى طلحهدر رضى الله عنه زيرا اول كون طلحه نفسنى رسول اكرم
اوغرينه فدا ايتدى واول كون طلحه حضرتلرينك بر الى چولاق اولدى دخى وجود
شريفنده سكساندن زياده ياره اصابت ايلدى رضى الله تعالى عنه * معلوم اوله كه
اصحاب كرام رضى الله عنهم رسول اكرم اوغرينه ماللرك وجانلرك فدا ايدوب سعادت
دارين كسب ايتديلر سن دخى امت ايسك رسول اكرم حضرتلرينك شرعينه وسنت
سنيهسنه متابعت ايدوب (والذين اتبعوهم باحسان الى يوم الدين) مقتضاسى اوزره
سعادت دارينه واصل ودار آخرتده شرف صحبت نبوى ايله مشرف اولهسن والسلام
(الحديث الثانى) حدثنا احمد ابن ابى عمر حدثنا سفيان بن عيينة عن يزيد بن خصيفة
عن السائب بن يزيد مصنف بيورربو حديث شريفى سائب بن يزيد رضى الله عنهدن
ايكى واسطه ايله ابن ابى عمر بزه خبر ويردى * معلوم اوله كه سائب بن يزيد رضى الله
عنهما حضرتى هجرتك ايكنجى سنه سنده تولد ايتدى وهجرتك اوننجى سنه سنده
پدرى يزيد ايله حج وداعده رسول اكرم ايله بيله ايدى * لكن احد غزاسى هجرتك
اوچنجى سنه سنده ايدى سائب حضرتى اول وقتده برياشنده ايدى * معلوم اوله كه

بو حديث شريفى سائب پدرندن ياخود احد غزاسنده بولنان اصحابك برندن نقل
ايلدى (ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان عليه يوم احد درعان) سائب بن يزيد
نقل ايدوب بيورديكه تحقيق يوم احدده رسول اكرمك اوزرنده ايكى زره وار ايدى
(قد ظاهر بينهما) رسول اكرم اول ايكى درعك برينى استار كبى آلتنه وبرينى يوز كبى
اوستنه كيرايدى * ميرك شاه بيورركه متعارف بودركه ايكى زره برى برينك اوزرينه
كيدكارنده زرهك برينى اول كيوب اوزرينه بردن بركوملك كيدكدنصكره ايكنجى
زرهى كيرلر * زيرا ايكى زره مابينلرنده حائل اولدقجه كركى كبى زرهلر برى برينى
قوچاراوستنه كيلان زرهه ظهاره ديرلر * ايچروكيلان زرهه بطانه ديرلر *
معلوم اوله كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى تقدير الهى نيجه اولديغى
وحى ايله معلوم شريفلريدر * زره كيمكدن مراد شريفلرى نه ايدوكى اهل اللهه الهام ايله
معلومدر * زيرا رسول اكرم حضرتلرندن هر برشئ كه ظاهر اوله انده نيجه اسرار
واردر * اكر اول اسراره واقف اولمق مراد ايدرايسك * اولا اعتقاد اهل سنت اوزره
معتقد اولورسك * ثانيا سنن سنيهيه اتباع وبدعدن اجتناب ايدرسك * ثالثا سلسلهٔ
صحيحه ايله رسول اللهه مستند اولان شيخ كامل تلقينى ايله ذكره مشغول اولوب ذكرده
فانى اولورسك * بعده سنى بقا ايله واجب تعالى مشرف قيلور ايسه جميع اسراره
واقف اولورسك تأمل

باب ما جاء فى صفة مغفر رسول الله صلى الله عليه وسلم

بو باب رسول اكرمك مغفرى حقنده وارد اولان احاديث بياننده در * ميمك كسرى
وغينك سكونى وفانك فتحى بعده را ايله مغفر اصمعى روايتى اوزره باش مقدار نيجه
طوقنمش زرهدركه قلنسوه آلتنه كيرلر * بعضيلر مغفر بيضه آلتنه تقيه كبى
كيدكاريدردیدى * بيضه اول باشه كيلان زرهدركه تپهسنده برقبهلى يمورطه قدر
يالدزلى برشى واردر * واول بيضهده نيجه حلقهلر واردركه كردن ودوش وسينهيه
نازل اولوب انلرى ستر ايدر * بعضيلر ديديلركه مغفر قلنسوهيه مشابهدر
وبعض اهل سير رسول اكرمك ايكى مغفرى وبر بيضهسى وار ايدى ديديلر * حتى اول
بيضه احد غزاسنده مبارك باشلرنده ايدى ديديلر (الحديث الاول) حدثنا قتيبة بن
سعيد حدثنا مالك بن انس عن ابن شهاب عن انس بن مالك) مصنف بيورربو حديثى
حضرت انسدن ايكى واسطه ايله قتيبه خبر ويردى (ان رسول الله صلى الله عليه وسلم
دخل مكة) انس بيورر تحقيق رسول اكرم مكهيه داخل اولدى (وعليه مغفر) باشنده
مغفر اولديغى حالده (فقيل له) رسول اكرم حضرتلرينه بركمسه ديدى (هذا ابن
خطل) شو ابن خطل ديدكلرى كافردر (متعلق باستار الكعبة) بيت مكرمهنك كسوهٔ
شريفهنه ياپشمش قلچ قورقوسندن (فقال) پس رسول اكرم حضرتلرى اول ابن خطل

دیلان کافری کوردکده امر بیوردیلرکه (اقتلوه) اول کافری قتل ایدك اول ساعت
مقام زمزم ماییننده فرمان حضرت پیغمبر موجبی ایله قتل ایتدیلر * قسطلانی
بیوردیکه اول ابن خطلی قتل ایدن ابو برزهٔ اسلمی رضی الله عنه حضرتلریدر * سبب
قتلی ابن خطلك بو ایدیکه جاهلیتده اسمی عبد العزی ایدی * اسلامی قبول ایتدکده
رسول اکرم عبد الله تسمیه ایتمش ایدی * واز زمان کاتب وحی اولمش ایدی برکون ابو
خطلك یاننه انصاردن برکسنه یی همراه ایدوب زکات جمعی ایچون کوندردیلر * پس
اول انصارینك خدمتنده برمسلم غلامی وار ایدی * ابن خطل انصاری یه دیدیکه بن
اویقودن بیدار اولنجه طعام احضار ایله بامر الله تعالی انصاری یه دخی نوم غلبه
ایدوب طعام احضاری ممکن اولمدی * وقتا که ابن خطل کافر بیدار اولوب طعامی
حاضر بولمدیغندن غضبه کلوب انصاری یی شهید ایلدی * ومرتد اولدی * وکوندن
کونه کفره مصر اولدی * حتی رسول اکرم حضرتلرینه وسائر مسلمینه عداوتی کمال
مرتبه زیاده اولدیغندن ایکی مغنیه جاریه سی وار ایدی دائما رسول اکرم حضرتلرینی
ومسلمینك هجوی ایله ترانه ایدرلر ایدی * پس واجب وجود حضرت فخر عالمه
فتح مکه یی میسر قیلوب مکه یه رسول الله سعادتله فاتحا داخل اولدقده ابن خطل
نام کافر قتل اولنمق خوفندن کسوهٔ شریفه یاپشدی * زیرا زمان جاهلیتده عادت
بو ایدیکه کعبه نك پرده سنه یاپشان کسنه نك جرمی عفو اولوب بلکه تعظیم ایدرلر
ایدی * پس رسول اکرم صلی الله علیه وسلم عادت جاهلیه یی قلع وشریعت محمدیه یی
نشر ایله مأمور اولدقلرندن اول کافری برکسنه کوروب رسول اکرمه سویلدیکی کبی
قتلنه فرمان بیوردی (الحدیث الثانی) حدثنا عیسی بن احمد حدثنا عبد الله بن وهب
قال حدثنا مالك بن انس عن ابن شهاب عن انس بن مالك) مصنف بیورر بو حدیثی
حضرت انسدن اوچ واسطه ایله عیسی بن احمد خبرویردی (ان رسول الله صلی الله
علیه وسلم دخل مکة عام الفتح) انس بیورر تحقیق رسول اکرم حضرتلری هجرتك
سکزنجی سنه سی فتح مکه کونی مکه یه داخل اولدی (وعلی رأسه المغفر) مبارك باشی
اوزره مغفر اولدیغی حالده (قال) انس بیوردی (فلما نزعه) وقتا که رسول اکرم مبارك
باشندن مغفری چیقاردی * مرویدرکه مغفری مبارك باشلرندن چیقاردقدنصکره
سیاه عمامه صاردیلر (جاءه رجل) رسول اکرمه اصحابدن بری کلدی (فقال)
اول صحابی دیدیکه (ابن خطل متعلق باستار الکعبة) ابن خطل کعبه نك پرده لرینه
یاپشمش طورییور (فقال) پس رسول اکرم بو کلامی استماع بیوردیغی کبی حاضر اولان
جماعتنه خطاب ایدوب بیوردیلر (اقتلوه) ابن خطلی قتل ایدك اول آنده قتل ایتدیلر
محدثیندن حاکم ودارقطنی روایت ایتدیلرکه * رسول اکرم بیوردیلر درت کسنه یه
حل وحرمتده امان ویرمم * اول درتدن بری حویرث بن نقید نام کافر * بری هلال

ابن خطل نام کافر * بری عبد الله ابن ابی سرح نام کافر * بری ابن خطل نام کافر
* واقعا بو درت کافر قتل اولندی * سائر مشرکین حقنده بیوردیلر مسجد حرامه
داخل اولان امانده در * ابو سفیان دارنه داخل اولان امانده در * کندی دارنك
بابنی مغلوق ایدن امانده در * امابو درت حقنده امان یوقدر * حتی بیهقی سعد بن
ابی وقاصدن روایت ایلدیکه بودردی قتل ایده لر * ولو استار کعبه یه یاپشورلر ایسه
دخی بیوردی صلی الله علیه وسلم حضرتلری (قال ابن شهاب) مشایخ حدیثدن
زهری نام شیخ بیوردیلر (وبلغنی) بکا بالغ اولدی * یعنی زهری دیرکه برصحابیدن
شو وجهله استماع ایتدمکه (ان رسول الله صلی الله علیه وسلم) تحقیق رسول اکرم
(لم یکن یومئذ محرما) یوم فتحده مکه یه داخل اولدیغی کون محرم دکل ایدی * معلوم
اوله که علما اختلاف ایتدیلر حج وعمره قصدی اولمیان کسنه مکه یه داخل اولدقده
احرام کیمك لازمیدر دکلمیدر * امام شافعیدن مشهور اولان بودرکه کرك برحاجت
ایچون داخل اولسون کرك تجارت ایچون داخل اولسون حج وعمره قصدی اولمدقچه
احرام واجب دکلدر * دیدی ائمهٔ ثلاثه عندنده مطلقا مکه یه داخل اولان نه ایچون
اولورسه اولسون احرام واجبدر دیدیلر * اما حنابله ارباب حاجات متکرره یی استثنا
ایلدیلر حنفیه داخل میقاتده اولنلری استثنا ایتدی * یعنی میقاتدن ایچریده
ساکن اولنلر مکه یه کیردکده حج وعمره قصدی اولمدقچه احرام لازم دکلدر دیدی

باب ما جاء فی عمامة رسول الله صلی الله علیه وسلم

عینك کسریله عمامه دستاره دیمکدر * بو باب رسول اکرمك دستار شریفی حقنده روایت
اولان احادیث بیاننده در (الحدیث الاول) حدثنا محمد بن بشار حدثنا عبد الرحمن
ابن مهدی عن حماد بن سلمة) مصنف سندی تحویل بیوردی (حدثنا محمود بن غیلان
حدثنا وکیع عن حماد بن سلمة) مصنف رضی الله عنه حضرتلری بو حدیث شریفی
حماد بن سلمه دن ایکی سلسله ایله روایت ایلدیلر (عن ابی الزبیر عن جابر) حماد بن سلمه
زبیردن وزبیر جابر بن عبد الله الانصاریدن روایت ایلدی (قال) جابر رضی الله عنه
بیوردی (دخل رسول الله صلی الله علیه وسلم مکة یوم الفتح) رسول اکرم فتح کونی
مکه یه داخل اولدیلر (وعلیه عمامة سوداء) رسول اکرمك مبارك باشنده سیاه دستار
اولدیغی حالده امام نووی صحیح مسلم شرحنده بو حدیث شریفی شویله بیان بیوردیکه
رسول اکرم حضرتلری فتح مکه کونی مکهٔ مکرمه ده ناسه خطبه ایلدیلر * مبارك
باشلرنده سیاه دستار وار ایدی * شیخ جزری بیوردیکه رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم حضرتلری یوم فتحده عمامهٔ سودا کیدکلرینك سری بودرکه دین محمدیه الی
قیام الساعه بر وجهله متغیر اولمیه جغنه اشارتدر (الحدیث الثانی) حدثنا ابن ابی
عمر حدثنا سفیان عن مساور الوراق عن جعفر بن عمرو بن حریث عن ابیه) مصنف

بیورر حضرت عمرو بن حریثدن بو حدیث شریفی اوچ واسطه ایله ابن ابی عمر خبر ویردی (قال) عمرو بن حریث بیوردی (رأیت علی رأس النبی صلی الله علیه وسلم) بن رسول اکرمك مبارك باشنده کوردم (عمامة سوداء) سیاه دستار شریف (الحدیث الثالث) حدثنا محمود بن غیلان ویوسف بن عیسی قالا حدثنا وکیع عن مساور الوراق عن جعفر بن عمرو بن حریث عن ابیه) مصنف بیورر بو حدیث شریفی عمرو بن حریث حضرتلرندن اوچ واسطه ایله محمود بن غیلان ویوسف بن عیسی خبر ویردیلر (ان النبی صلی الله علیه وسلم) عمرو بن حریث بیوردیکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری (خطب الناس) ناسه خطبه اوقودیلر (وعلیه عمامة سوداء) مبارك باشی اوزرنده سیاه دستار اولدیغی حالده ابن حجردن منقولدرکه رسول اکرم حضرتلری خطبه یی کعبه نك قپوسنده قراءت بیورمشلر (الحدیث الرابع) حدثنا هارون بن اسحاق الهمدانی حدثنا یحیی بن محمد المدینی عن عبد العزیز بن محمد عن عبید الله بن عمر عن نافع عن ابن عمر) مصنف بیورر بو حدیث شریفی ابن عمر رضی الله عنهما حضرتلرندن درت واسطه ایله هارون بن اسحاق بزه خبر ویردی (قال) حضرت ابن عمر بیوردی (کان النبی صلی الله علیه وسلم اذا اعتم) رسول اکرم حضرتلری مبارك باشلرینه دستار صاردقلری وقتده (سدل عمامته) دستار شریفك اوجنی ارسال ایدرلر ایدی (بین کتفیه) معلوم اوله که ابن الجوزی روایتی اوزره حضرت ابن عمردن سؤال اولندیکه رسول اکرم دستاری نه کیفیتده صاررلر ایدی * جواب ویردیکه دستاری مبارك باشلرینه طولاشدیروب دستارك اوجنی مبارك ظهری جانبنه صوقارلر ایدی * بعض کره کتف شریفلری میاننه زوابه ارسال ایدرلر ایدی بیوردی * بزدخی کتب سیرده روایات صحیحه ایله اثبات اولدیکه * رسول اکرم کاهی کتفلری میاننه دستار شریفك اوجنی ارسال وکاهی دستار شریفك اوجنی ارسال ایتمزلر ایدی (قال نافع وکان ابن عمر یفعل ذلك) راوی حدیث نافع بیوردیکه عبد الله بن عمر حضرتلری دستاری صاردقده باشنه دستارك اوجنی ارسال ایدرلر ایدی (قال عبید الله ورأیت القاسم بن محمد وسالما) حضرت عمرك حفیدی عبد الله بیوردیکه بن ابو بکر الصدیق حضرتلرینك حفیدی قاسم ابن محمد حضرتلرینی وسالمی کوردم (یفعلان ذلك) بو ذاتلر دستار صاردقلری وقت دستارك اوجنی ارسال ایدرلر ایدی * معلوم اوله که دستارك اوجنی ارسال سنتدرکه بزم دیارلرمزده طیلسان تعبیر اولنور * دستارك الت اوجنی ارسال واوست اوجنی دخی ارسال واردر * ابو داود وامام ترمذی صحیحلرنده روایت ایتدیلرکه عبد الرحمن بن عوف حضرتلری بیوردیکه رسول اکرم بنم باشمه دستار صاروب خلف وقدامه سدل * ایلدی یعنی خلف وقدامه سدل دیمك رسول اکرم حضرتلری عبد الرحمن بن عوفك باشنه دستار صاررکن اول دستارك

الت اوجنی واوست اوجنی ارسال ایلمش * براوجی خلف طرفنه * وبر اوجی قدام طرفنه اولمش * ودخی ابن ابی شیبه حضرت علی کرم الله وجهه دن روایت ایتدیکه رسول اکرم حضرت علی یه عمامه کیدیروب عمامه سنك اوجلرینی منکبلری اوزرینه ارسال ایلدی * وبنه معلوم اوله که عمامه نك الت اوجیکه طیلسان تعبیر اولنور * اول طیلسانی کتفین ما بیننه یاخود منکبلر اوزرینه وخلف وقدامه ارسال ایلمك مسنوندر * محمد بن قیس بیوررکه ابن عمر حضرتلرینی کوردم باشنه عمامه کیوب عمامه نك اوجلرینی خلف وقدامنه ارسال ایلمشلر * شیخ جزری بیورر علما بیوردیلر سنت اولان باشنه قلنسوه کیوب عمامه یی قلنسوه اوزرینه صارمقدر * زیرا بی دستار قلنسوه کیمك مشرکین عادتیدر * ابو داود وامام ترمذی رکانه حضرتندن روایت ایتدیلرکه رسول اکرم بیوردیلر بزم ایله مشرکین بیننی قلنسوه اوزرینه عمامه فرق ایدر وینه جزری بیوررکه کتب معتبره ده تصحیح ایتدمکه رسول اکرمك عمامهٔ شریفنك طولی یدی ذراع ایدی * وبر عمامه سنك دخی طولی اون ایکی ذراع ایدی (الحدیث الخامس) حدثنا یوسف بن عیسی حدثنا وکیع حدثنا ابو سلیمان وهو عبد الرحمن ابن الغسیل) معلوم اوله که عبد الرحمن حضرتلرینك پدری حنظل نام الانصاریدر * لقب شریفلری غسیلدر غسیل غسل اولنمش دیمکدر * حکمتی بوکه غزوهٔ احدده نفیر عام امرینی استماع ایدوب عجله غزایه توجه بیوروب غسل ایتمك میسر اولمدن بحکمة الله شهید اولمشلر * پس رسول اکرم کوررلرکه حنظل انصاری حضرتنی ملائکهٔ کرام غسل ایدرلر بناء علی ذلك حنظل حضرتنه یوم احدده شهادتندنصکره غسیل دیو لقب ایتدیلر (عن عکرمة عن ابن عباس) مصنف بیورر بو حدیث شریفی ابن عباسدن اوچ واسطه ایله یوسف بن عیسی بزه خبر ویردی (ان النبی صلی الله علیه وسلم) ابن عباس بیورر تحقیق رسول اکرم حضرتلری (خطب الناس) ناسه خطبه قراءت ایلدیلر (وعلیه عصابة دسماء) مبارك باشی اوزرنده عصابهٔ دسما اولدیغی حالده عینك کسریله عصابه خسته اولان کمسه نك باشنه جبهه سی طرفندن باغلدیغی دلدادهیه دیرلر دالك فتحی وسینك سکونیله دسماء سیاه دیمکدر * امام بخاری بیوررکه بو خطبه رسول اکرمك دار آخرته تشریفنه یقین اولان خسته لکلرنده ایدی * حتی انس حضرتندن امام بخاری روایت ایتدیکه رسول اکرم بو خطبه دنصکره بر دخی منبره چیقوب خطبه بیورمدیلر

باب ما جاء فی صفة ازار رسول الله صلی الله علیه وسلم

بو باب رسول اکرمك ازار شریفنك وصفنده وارد اولان احادیث بیاننده در همزه نك کسریله ازار اسفل بدنی ستر ایده جك نسنه در * اما ردا اعلای بدنی ستر ایده جك نسنه در حتی ابن الجوزی روایت ایدرکه رسول اکرمك رداء شریفنك طولی درت

ذراع وعرضی ایکی بچوق ذراع ایدی * ابن القیم واقدیدن روایت ایتدیکه رسول اکرمك
ازارشریفنك طولی دردت ذراع و برقارش * عرضی ایکی ذراع ایدی * اما واقدی
روایتنده رداء شریفك طولی التی ذراع * وعرضی اوچ ذراع وبرقارشقدر ایدی (نظم)
یاره شوردی نتکم حور جنان * سروقدینه بیللر هر آن * اکثر آق ایدی لباسی اوکلك
یوزی آق ایدی کروه رسلك * بونی تحقیق بیل اول رشك سروش * اولدی حورا کبی
اول سندس پوش * یعنی کیم اینجه لطیف اطلسلر * کیدیلر دولتله پیغمبر * ابن عاذب
دیدی بورأی منیر * نهی اولنمزدن ایدی لبس حریر * کاهی اول تاج سر آل عبا *
بوکدن ایلردی قباسین فرضا * قره شالی کبیك آینه وش * بولوطه کیردی
صانورلری کنش * اول سیاه جامه ده اول پاك جهان * آب حیوان ایدی اخفاده
نهان * بوقدر قدریله اول ذات شریف * مسجده اویله ایدردی تشریف * بکوب اول
قاشلری پای محرابه * لطفله دیرلر ایدی اصحابه * بن قولم قوللرین اسبابی بودر * هم
عبودیتلك ادابی بودر * صلی الله علیه وسلم (الحدیث الاول) حدثنا احمد بن
منیع حدثنا اسمعیل بن ابراهیم حدثنا ایوب عن حمید بن هلال عن ابی بردة)
مصنف بیورر ابوبرده دن بوحدیث شریفی اوچ واسطه ایله احمد بن منیع خبر
ویردی مذکور برده نك اسمی عامردر امام ابوالحسن الاشعرینك جدیدر
جلیل القدر تابعیدر * قاضی شریحدنصکره کوفه ده قاضی اولمشدر حجاج ملعون
وقتنده معزول اولمشلردر * رحمة الله علیه (قال) ابو برده بیوردی (اخرجت الینا
عائشة) ام المؤمنین حضرت عایشه رضی الله عنها بزه اخراج ایلدی (کساء ملبدا
یامالوردا (وازارا غلیظا) قالك ایلکدن طوقنمش برازار (فقالت) پس حضرت
عایشه کسا وازاری کوستردکدنصکره بیوردیکه (قبض روح رسول الله صلی
الله تعالی علیه وسلم) رسول اکرم مفخر موجودات وصاحب مقام محمود مظهر اتم
صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك روح پرفتوحلری عالم غیبه بو عالمدن تشریف
بیوردقده (فی هذین) شو کسا وازارده ایدی وجود پرجودلری * معلوم اوله که
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری لباس فاخره کیمزلر ایدی * کمال تواضعلرندن
فقر وفنا اختیار ایدوب عبودیته مناسب اولان لباسلر کیرلر ایدی * حتی
امتمز حومه طور حضرت پیغمبری بی معلوم ایدینوب اتباع ایده لر * امام نووی
بیورر که بوحدیث شریفی وبوحدیثك امثالی رسول اکرمك لذائذ دنیویه دن زیاده
اعراض ایدوب قدر کفایه ایله اکتفا ایتمك عادت کریمه لری اولدیغنی بیان ایدر *
پس عاقله لایق اولان بودرکه پیشوای انبیا وخلاصهٔ اولیا واصفیا حضرتلرینك
مسلکنه سلوك ایدوب انلك اخلاق حمیده سیله تخلق ایلیه کرك لباس خصوصنده
وکرك سائر امور دنیویه ده اکر معاذالله علیه الصلوة والسلام حضرتلرینه

متابعت ایتیوب * نفس وشیطان وهوایه تابع اولوب امور دنیویه نك تکثیرنه
سعی ایدرسه عاقبتی خسران اوله جغی مقرردر (الحدیث الثانی) حدثنا محمود بن
غیلان حدثنا ابو داود عن شعبة عن الاشعث بن سلیم قال سمعت عمتی تحدث عن
عمها) اشعث دیدیکه عمه مدن ایشتدم عمم دخی عمیسندن خبر ویردی (قال) اشعثك
عمیسنك عمیسی دیدیکه (بینا انا امشی بالمدینة) بر وقتده مدینهٔ منوره ده یوروردم
ازارمی زمینه سوریه رك (اذا انسان خلفی یقول) ناکاه خلفمدن برکسه سویلدیکه
ارفع ازارك) سن آزارینی یوقاری قالدر (فانه) تحقیق ازاری یوقاری قالدرمق (انقی)
زیاده پاك کلکدر (وابقی) وزیاده ازارك بقاسنه سببدر (فالتفت) پس بو کلامی استماع
ایدوب دونوب اردیمه باقدم (فاذا هو رسول الله صلی الله علیه وسلم) مکر ازارینی رفع
ایله بیوران ذات رسول اکرم حضرتلری ایمش (فقلت) بن ازاری زمینه سورمکدن
اعتذار ملاحظه سیله رسول اکرم حضرتلرینه دیدمکه (یارسول الله انما هی بنم زمینه
سوردیکم ازار (بردة ملحاء) عرب عندنده قیمتی اولمیان برده در اثواب کبردن دکلدر
بردهٔ ملحاء سیاه وبیاض ایله الاجه برده یه دیرلر اعراب استعمال ایدر * کویا بو صحابی
ظن ایتدیکه رسول اکرم حضرتلرینك رفع ازار ایله امردن مرادشریفلری ازاری
متکبرین کبی زمینه سوریه رك یوریمه دیمکدر * بو ظننه بناء ازارك قیمتسزلکنی بیان
دخی تیز کهنه اولمسون دیو اهتمام لازم اولمدیغنی بیان ایتدی (قال) رسول اکرم
حضرتلری رفع ازار ایله امردن مرادشریفلرینی بو صحابی فهم ایتمدیککنی بیلوب
بیوردیلر (امالك فی اسوة) سنك ایچون بنم فعلمه اقتدا یوقمیدر ازار خصوصنده بکا
متابعت ایتمزمیسین (فنظرت فاذا ازاره الی نصف ساقیه) اول صحابی دیدیکه رسول
اکرم حضرتلرینك ازارینه نظر ایتدم ناکاه کوردمکه ازاری ساقلرینك نصفنه بالغ
اولمش * اول وقت بلدمکه رسول اکرم حضرتلرینك رفع ازار ایله امردن مرادشریفلری
متابعت ایمش ازار کرکدی قیمت اولسون * کرك بی قیمت اولسون * بوحدیث شریفی
نقلدن مصنف حضرتلرینك مرادی رسول اکرم حضرتلرینك ازارشریفلرینك طولی
نصف ساقه قدر اولدیغنی بیاندر * وبزلره دخی لباسلریمزك طولنی نصف ساقه قدر
ایتمك لازم اولدیغنی عیاندر (الحدیث الثالث) حدثنا سوید بن نصر حدثنا عبدالله
ابن المبارك عن موسی بن عبیدة عن ایاس بن سلمة بن الاکوع عن ابیه) مصنف بیورر
بوحدیث شریفی سلمه دن اوچ واسطه ایله سوید خبر ویردی مذکور سلمه حضرتلری
تحت الشجره بیعت ایدنلردندر * جمله کراماتندن ذئب کندولره تکلم ایتمشدر * زمان
سعادتنده یدی کره غزایه کتمشدر * هجرتك یتمش دردنجی سنه سنده مدینهٔ منوره ده
وفات ایلدی * سن شریفی سکسان یاشنه بالغ اولمش ایدی رضی الله تعالی عنه (قال
کان عثمان بن عفان) حضرت سلمه بیوردیکه ذوالنورین خلیفهٔ رسول الله عثمان بن

عثمان حضرتلری (یتزر) ازار لبس ایدرلر ایدی (الی نصف ساقیه) ساقلرینک نصفنه قدر * یعنی حضرت عثمان ازارینی ساقلرینک نصفلرینه دك ادخال ایدر ایدی (وقال) حضرت عثمان بیوردی (هکذا) بنم ازار کیمهمك هیئتی کبی ایدی (کانت ازرة صاحبی) بنم صاحبم ازار کیمه سی حضرت عثمان صاحبم دیدیکندن مراد کیم اولدیغی معلوم اولسون ایچون سلمه بیان ایدوب بیوررکه یعنی حضرت عثمان صاحب لفظیله مراد ایلدی (یعنی النبی صلی الله علیه وسلم) رسول اکرم حضرتلرینی * مصنف امام ترمذی بو حدیث شریفی دخی ذکردن مرادی رسول اکرمك ازاری نصف ساقه دك اولدیغنی بیاندر * معلوم اوله که سلمه رضی الله تعالی عنه حضرتلری اصحاب کرامدن اولوب رسول اکرم حضرتلرینك ازار کیملرینك کیفیتی معلومی ایکن حضرت عثمانك ازارینك کیفیتنی بیان ایتمه سنده حکمت نه اوله دینورسه * جواب اولدرکه ازارك طولی نصف ساقه قدر اولمق سنت موروثه و قاعدهٔ محفوظه اولوب حتی رسول اکرم حضرتلرینك خلیفه سی دخی بو شیوه یه رعایت ایتدیکنی افاده ایتمك ایچوندر و سائر امت دخی بو قاعده یه رعایت ایدوب لباسلرینك طولنی نصف ساقه قدر ایده لر دیمکدر

(الحدیث الرابع) حدثنا قتیبة انبانا ابو الاحوص عن ابی اسحق عن مسلم بن نذیر عن حذیفة بن الیمانی) مصنف بیورر بو حدیث شریفی حذیفه حضرتلرندن اوچ واسطه ایله قتیبه خبر ویردی * معلوم اوله که حذیفه کبار صحابه دن و رسول اکرم حضرتلرینك صاحب سری ایدی * رسول اکرم حضرتلری خندق غزاسنده مشرکینك احوالنه مطلع اولمق ایچون حذیفه یی جاسوس کوندرمش ایدی * و پدرلری یمان و برادری صفوان رضی الله عنهما * احد غزاسنده حاضرلر ایدی * لکن احد غزاسنده یمان حضرتلری خطاءً قتل اولندی * حذیفه حضرتی پدرینك دیتنی هبه ایلدی * برکسه وفات ایلسه اگر حذیفه جنازه نمازنه حاضر اولور ایسه حضرت عمر دخی حاضر اولورلردی * اگر حذیفه حاضر اولمازسه حضرت عمر دخی حاضر اولمازدی * زیرا حذیفه منافقینی بیلور ایدی * و حضرت عمر منافقینك احوالنی اندن سؤال ایدر ایدی * زیرا رسول اکرم حضرتلری حذیفه یه بیلدرمش ایدی * همدان وری ودینور نام ولایتلر حذیفه یدندن فتح اولدی * حضرت علینك ابتداء خلافتنده حذیفه دار بقایه تشریف ایلدی رضی الله عنه (قال) حذیفه بیوردی (اخذ رسول الله صلی الله علیه وسلم بعضلة ساقی) رسول اکرم حضرتلری بنم ساقمك عضله سنه یاپشدی (او ساقه) یاخود رسول اکرم حضرتلری کندو ساقنك عضله سنه یاپشدی راوی حدیث مسلم بن نذیر شك ایدوب حذیفه شو ایکی کلامك برینی بیوردی دیدی عینك و ضادك و لامك فتحه لریله عضله ساقده سکرلوات تعبیر ایتدکلریدر * یعنی نصف ساق دیمك اولور (فقال) پس رسول اکرم حضرتلری بیوردیکه (هذا موضع الازار)

شو عضله ازارك موضعیدر که افضل اولان ازارك طولی شورایه دك اولمقدر (فان ابیت) اکرسن افضل ایله عملدن ابا ایدر ایسك (فاسفل) ازارك طولی عضله دن اشاغی طوپوقدن یوقاری اولمقدر (فان ابیت) اکرسن بو موضعدن دخی ابا ایدر ایسك ازارك طولی طوپوغه ایریشور ایسه بیلمش اوله سنکه (فلا حق للازار فی الکعبین) ازارك طوپوقلرده حقی یوقدر یعنی ازارك طوپوقلره واصل ایتمك جائز دکلدر * معلوم اوله که عربك اکثری لباسلری ازار و ردا اولمغله حدیث شریفده ازار و ردا ذکر اولندی والا قمیص و سائر ملبوسات ازار کبیدر اما برکسه ضرورت حسبیله ازاری طوپوقلرندن اشاغی کچورمك جائزدر دیدیلر * نتکم رسول اکرم حضرتلرندن عبد الرحمن بن عوف و زبیر بن العوام علت سببیله حریردن قمیص کیمکه اذن آلدقلری کبی * معلوم اوله که ازار خصوصنده مذکور اولان احکام رجاله مخصوصدر * اما نسا حقنده ازارك طولی رجالك ازارندن بر شبر یاخود بر ذراع زیاده اولمقدر * زیرا نسائی و ترمذی روایت ایدرلرکه ام المؤمنین ام سلمه رضی الله عنها رسول اکرم حضرتلرندن ازاری کعبیندن اشاغی ارسال ایتمك حقنده اولان وعیدی استماع ایتدکده دیدیکه یا رسول الله نساء برلر نه ایتسونلر رسول اکرم حضرتلری بیوردیکه بر شبر مقداری ارخا ایتسونلر * ام سلمه دیدیکه بو تقدیرجه ایاقلری آچق قالور * پس رسول اکرم حضرتلری بیوردیکه بر ذراع مقداری ارخا ایدوب بوندن زیاده ایتمسونلر بیوردی * خلاصهٔ کلام نسا نه مقدار ایله ستر اولنور ایسه ازاری اول مقدار ایدرلر * معلوم اوله که ازار و ردا کیمنك صورتی حاجیلرك معلومیدرکه محرم اولدقده وجودینه قوشاندیغی احرامه ازار * و صرتنه آلدیغی احرامه ردا دیرلر * و بنه معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلرینك بدن نظیفنده طیبدن غیری برشی ظاهر اولمغله اصلا ازاری و رداسی و قمیصی و عمامه سی و سائر ثیابلری اصلا کیرلنمازایدی و وجود شریفلرنده پیره و سائر موذی اولمزایدی * واوزرلرینه سنك قونمازایدی * و وجود شریفنی سنك مص ایتمزایدی خلاصهٔ مضمون (بیت) نور ایدی باشدن ایاغه کوده سی * بو عیاندر نورك اولماز کولکه سی

(باب ما جاء فی مشیة رسول الله صلی الله علیه وسلم)

میمك کسریله مشیه شخصك کندویه مخصوص اولان رفتاری دیمکدر * بو باب رسول اکرم حضرتلرینك معتاد اولدیغی یوریش حقنده وارد اولان احادیث بیانندهدر (الحدیث الاول) حدثنا قتیبة بن سعید اخبرنا ابن لهیعة عن ابی یونس عن ابی هریرة) مصنف بیورر بو حدیث شریفی ابو هریره دن ایکی واسطه ایله قتیبه یه خبر ویردی (قال) ابو هریره بیوردی (ما رأیت شیئا احسن من رسول الله صلی الله علیه وسلم) رسول اکرمدن کوزل برشی کورمدم (کان الشمس تجری فی وجهه)

كويا شمس فلكنده جارى اولديغى كبى * حسن رسول اكرمك وجه شريفنده جارى اولور ايدى حتى شمسك نورى رسول اكرم حضرتلرينك وجه شريفنك نورندن عكس ايله شرفياب اولمش ايدى * ابن الجوزى ابن عباسدن روايت ايدر كه رسول اكرم حضرتلرى ايچون ظل يوق ايدى حضور سعادتلرنده سراج اولسه ياخود قمر طالع اولسه ياخود شمس بازغ اولسه وجه شريفنك نورى بونلر كورلك نورينه غالب اولور ايدى ديو ابن عباس بيوردى (بيت) يوزى نورندن قرا كو كيجه لر * بولدى بورردى يكتلر قوجه لر * معلوم اوله كه منبع حسن وجمال محبوب خدا صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك جمله اعضاى شريفلرينك هر برى فردا فردا حسن وجمالده و مرتبهٔ كمالده در وجمله اعضاى شريفى حسن وجمالده و مرتبهٔ كمالده ايكن وجه شريفنك حسن وجمالى جمله يه غالب نمايان اولمغله ابو هريره وجه شريفنى ذكر ايلدى كويا ابو هريره حضرتلرى وجه شريفنى ذكردن مرادى شمس حقيقت قلب حضرت پيغمبريدن طلوع ايدوب ضياسى وجه شريفندن ظاهر اولديغى افاده در (ومارأيت احدا اسرع فى مشيته من رسول الله صلى الله عليه وسلم) ابو هريره بيوررکه رسول اكرم حضرتلرندن زياده يوريشده سرعتلى بركسه يى كورمدم (كانما الارض تطوى له) كويا زمين رسول اكرم حضرتلرينك اياغى التنده طى وجمع اولنور ايدى * يعنى رسول اكرم حضرتلرينك يوريسينك تيز اولديغى زمين دورلديكى ايچون ايدى * يوخسه رسول اكرم حضرتلرى عجله يوررلر ايدى دينلمك دكلدر (انا لنجهد انفسنا) رسول اكرم حضرتلرينه بيز آردندن يتشمك ايچون كندومزه عظيم زحمت ويرر ايدك (وانه لغير مكترث) حال بوكه رسول اكرم حضرتلرى كندويه مشقت ويريجك مرتبه سرعت ايتمز ايدى * بلكه وقارى تأنى اوزره ايدى * زمينك مبارك اياغى التنده طى اولنمسى جمله معجزاتندندر صلى الله عليه وسلم (الحديث الثانى) حدثنا على بن حجر وغير واحد قالوا حدثنا عيسى بن يونس عن عمر بن عبد الله مولى غفرة قال حدثنى ابراهيم بن محمد من ولد على ابن ابى طالب) مصنف بيورر بو حديث شريفى حضرت عليدن اوچ واسطه ايله على بن حجر وغير مشايخلر خبر ويرديلر (قال كان على اذا وصف رسول الله صلى الله عليه وسلم) ابراهيم بيورديكه بيوك پدرم على كرم الله وجهه رسول اكرم حضرتلرينى وصف ايتديكى وقتده (قال) بيوردى (كان اذا مشى) رسول اكرم حضرتلرى مشى ايتدكده (يتقلع) مبارك اياغنى زميندن قوة ايله رفع ايدر ايدى (كانما ينحط) كويا نزول ايدر كبى (من صبب) اينشده يعنى رسول اكرم حضرتلرى يورر ايكن مبارك اياقلرينى زمينه سورترك يوريمز ايدى * بلكه زميندن قوة ايله اياغنى قالدروب اينيش يردن اينر كبى يورر ايدى (الحديث الثالث) حدثنا سفيان بن وكيع انبانا ابى عن المسعودى عن عثمان

بن

بن مسلم بن هرمز عن نافع بن جبير ابن مطعم عن على رضى الله عنه) مصنف بيورر بو حديث شريفى حضرت عليدن درت واسطه ايله سفيان خبر ويردى (قال) حضرت على بيوردى (كان النبى صلى الله عليه وسلم اذا مشى) رسول اكرم حضرتلرى مشى ايلديكى وقتده (تكفأ تكفؤا) قداملرينه ميل ايتمك ايله ميل ايدرلر ايدى * يعنى ارباب كبر كبى كوكسنى كررك وصالنه رق يوريموب بلكه تواضعا مشى وقتنده قامت شريفلرى فى الجمله قدامنه ميل ايدر ايدى (كانما ينحط من صبب) كويا رسول اكرم حضرتلرى اينشدن اينر كبى يورر ايدى صلى الله عليه وسلم

باب ما جاء فى تقنع رسول الله صلى الله عليه وسلم

بو باب رسول اكرم حضرتلرينك قناع استعمالى حقنده وارد اولان حديث بياننده در قناع اول دلبند دركه دهن استعمالندن صكره قلنسوه التنه باشه قورلر عمامه محافظه اولسون ايچون (حدثنا يوسف ابن عيسى اخبرنا وكيع اخبرنا الربيع بن صبيح عن يزيد بن ابان عن انس بن مالك) مصنف بيورر بو حديث شريفى حضرت انسدن اوچ واسطه ايله يوسف بن عيسى خبر ويردى (قال) انس بيوردى (كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يكثر القناع) رسول اكرم حضرتلرى قناعى چوق استعمال ايدرلر ايدى * يعنى مبارك صاچلرينى دهن ايله اكثرى ياغلرلر ايدى * عمامهٔ شريف ياغ اثرندن حفظ اولنسون ايچون مبارك باشلرينه دلبند اوروب عمامه يى اول دلبندن اوزرينه كيرلر ايدى * وقتا كه اول دلبندى مبارك صاچلرندن ياغ اثرى زائل اولدقده چيقاررلر ايدى (كان ثوبه) كويا اول مبارك دلبند (ثوب زيات) عطرفروشك عطر ايله معطر دلبندى كبى اولور ايدى * يعنى انس حضرتى ديمك استركه اول ايكى جهان سرورى مبارك باشنه قوديغى دلبند رأس حضرت فخر عالمى مس ايتديكيچون بر مرتبه رايحهٔ طيبه كسب ايدرديكه شم ايدن مست وعشق خدايه دلبسته اولور ايدى * نتكم عطر ايله معطر اولان عطره مقارنتى سببيله خوش بوى اولديغى كبى * نتكم تفصيلى باب ترجلده مرور ايلدى

(باب ما جاء فى جلسة رسول الله صلى الله عليه وسلم)

بو باب رسول اكرم حضرتلرينك جلوسنك هيئتى وكيفيتى حقنده وارد اولان احاديث بياننده در (الحديث الاول) حدثنا عبد بن حميد انبأنا عفان بن مسلم حدثنا عبد الله بن حسان عن جدته عن قيلة بنت مخرمة) مصنف بيورر بو حديث شريفى قيله رضى الله عنهادن اوچ واسطه ايله عبد بن حميد خبر ويردى (انها رأت رسول الله صلى الله عليه وسلم فى المسجد) تحقيق قيله رسول اكرم حضرتلرينى مسجد شريفده كوردى (وهو قاعد القرفصا) رسول اكرم حضرتلرى قرفصا اوتوريجى اولديغى حالده قافك ضمى وراءنك سكونى وفانك ضمى وصادك فتحى ايله قرفصا اول اوتورمقدركه

درویش لرجله یه کیردکده اوتوردقلری کبی * یعنی ایکی دیزلرینی دیکوب واویلقلرین قارنته یاپشدیروب اللرینی ساقلرینك اوزرینه بغلیوب اوتورمقدر (قالت) قیله رضی الله عنها بیوردی (فلما رأیت رسول الله صلی الله علیه وسلم) وقتاکه بن رسول اکرم حضرتلرینی کوردم (المتخشع فی الجلسة) کیفیت معهودهده تواضع اظهار ایتدیکی حالده (ارعدت) انداممه رعشه القا اولندی (من الفرق) خوفدن ناشی یعنی رسول اکرم حضرتلرینك مهابتندن وجودم دترهدی * دیمکدر * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلری اکرچه تواضع ایله مشهوردر * وعادت شریفهلری دائما تواضعدر * لکن مهابت درجهٔ کماله بالغ اولوب طرف حقدن القا والباس اولندیغندن ناشی هرنقدر رسول اکرم حضرتلرینك تواضعی وحسن خلقی جملهنك معلومی ایکن هر برحضور سعادتنه کلنی اول مهابت استیعاب ایدرایدی حتی الان حجرهٔ شریفه وروضهٔ مقدسهده معلوم ومشاهددر مصنف قیله حدیثنی ذکردن مرادی قرفصا اوطورمق سنت اولدیغنی بیاندر (الحدیث الثانی) حدثنا سعید بن عبد الرحمن المخزومی وغیر واحد قالوا انبأنا سفیان عن الزهری عن عباد ابن تمیم عن عمه) عباد بن تمیمك عمیسی عبد الله ابن زید حضرتلریدر * بو حدیث شریفی عبد الله بن زیددن اوچ واسطه ایله سعید بن عبد الرحمن وغیری مشایخلر مصنف حضرتلرینه خبر ویردیلر (انه) تحقیق عبد الله ابن زید (رأی النبی صلی الله علیه وسلم) رسول اکرم حضرتنی کوردی (مستلقیا فی المسجد) مسجد شریفده ارقه اوزره یاتور اولدیغی حالده (واضعا احدی رجلیه علی الاخری) مبارك ایاغنك برینی برینك اوزرینه وضع ایتدیکی حالده * یعنی رسول اکرم حضرتلری استراحت ایچون کوندن برکونده مسجد شریفك برجانبنده ارقه اوزرینه یاتمشلر ومبارك ایاقلرینی اوزادوب بری برینك اوزرینه قویمشلر اول حالده عبد الله ابن زید دخی رسول اکرمی کورمشلر * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلری نهی بیوردیلر * برآدم مسجدده ارقه اوزرینه یاتوب دیزینك برینی دیکوب وبر ایاغنی اول دیکدیکی دیزلك اوزرینه وضع ایتمکی اما ارقه اوزره یاتوب ایاقلرینی اوزادوب بری برینك اوزرینه قویمق جائزدر * حتی مصنف بو حدیث شریفی بیاندن مرادی مسجدده بوفعلك جوازنی بیاندر لکن ناسه مضر اولماز ایسه واو یومز ایسه (الحدیث الثالث) حدثنا سلمة ابن شبیب حدثنا عبد الله بن ابراهیم المدنی انبأنا اسحاق ابن محمد الانصاری عن ربیح بن عبد الرحمن بن ابی سعید عن ابیه عن جده عن ابی سعید الخدری) بو حدیث شریفی ابی سعید الخدری حضرتلرندن بش واسطه ایله سلمه خبر ویردی (قال) ابو سعید الخدری بیوردی (کان رسول الله صلی الله علیه وسلم اذا جلس فی المسجد) رسول اکرم حضرتلری مسجدده جلوس ایلدیکی وقتده

(احتبی بیدیه) ایکی اللریله احتبا ایدرایدی * احتبا ایکی اللرینی ساقلرینك اوزرندن باغلمقدر قرفصا کبی لکن رسول اکرم حضرتلری یوم جمعهده خطیب خطبهده ایکن احتبادن نهی ایتدی * زیرا نوم ایراث ایتمکله استماع خطبه فوت اولور * بلکه نقض وضویه سبب اولور (صلوات الله علیه) اللهك صلواتی اول رسول اکرم حضرتلرینك اوزرینه اولسون * استادم خواجه سلیم نقشبندی بیوررلردی * رسول اکرم حضرتلرینه الله تعالی طرفندن صلواتدن مراد تجلئ ذاتی دیمکدر * مثلا برکسه اللهم صل علی محمد دیسه معناسی یا الله سنك عظیم الشان حبیبك محمد علیه السلام تجلئ ذاتك ایله تجلی ایله دیمکدر * اما علما بیننده مشهور اولان صلواتك معناسی اللهك رحمتی دیمکدر * معلوم اوله که ابو داود روایت ایلدیکه رسول اکرم حضرتلری صباح نمازینی قیلدیغی موضعده بغداش قوروب اوتوررایدی * تا آفتاب کرکی کبی طلوع ایدنجه * ودخی معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلری اکثر یادیز اوزرینه اوتوررلرایدی * کاهی قرفصا کاهی بغداش قورمق وکاهی ارقه اوزره یاتمق امتنه جوازی بیان ایچوندر * صلی الله علیه وسلم *

(باب ما جاء فی تکأة رسول الله صلی الله علیه وسلم)

بو باب رسول اکرم حضرتلرینك طیانهجق شیئه طیانمقلری حقنده روایت اولنان احادیث بیانندهدر تکأة همزه وزننده طیانهجق شیئك اسمیدر * کرك یصدق کرك غیری اولسون (الحدیث الاول) حدثنا عباس بن محمد الدوری البغدادی اخبرنا اسحاق بن منصور عن اسرائیل عن سماك بن حرب عن جابر بن سمرة) مصنف بیوردر بو حدیث شریفی جابر رضی الله عنهدن اوچ واسطه ایله عباس بن محمد بزه خبر ویردی (قال) جابر بیوردی (رأیت رسول الله صلی الله علیه وسلم) بن رسول اکرمی کوردم (متکئا علی وسادة) یصدیغه طیاندیغی حالده (علی یساره) اول یصدق رسول اکرم حضرتلرینك صول یانته وضع اولنمش * لکن جابر حضرتلری یصدق رسول اکرم حضرتلرینك صول طرفنده اولدیغی بیاندن مراد صاغ طرفنه یصدق قویوب طیانمق جائز دکلدر دیمك دکل بلکه جابر حضرت رسول اکرمی کوردکده یصدق صول طرفنده بولنمش دیدیلر محدثین کرام رحمهم الله تعالی (الحدیث الثانی) حدثنا حمید بن مسعدة اخبرنا بشر بن المفضل انبأنا الجریری عن عبد الرحمن بن ابی بکرة عن ابیه) بو حدیث شریفی ابو بکرهدن اوچ واسطه ایله حمید بن مسعده خبر ویردی مذکور عبد الرحمن تابعیدر * بصرهده اسلامده اول تولد ایدن بودر پدری ابو بکره صحابیدر غزوهٔ طائفده اهل طائفدن برقاچ غلاملر ایله قلعهدن نزول ایدوب شرف صحبت ایله مشرف اولدیلر * ورسول اکرم حضرتلری ابو بکرهیی بحر وقتنده آزاد ایتدیکیچون ابو بکره تسمیه اولندی رضی الله عنه (قال) ابو بکره بیوردی (قال)

رسول الله صلى الله عليه وسلم) رسول اكرم حضرتلرى سعادت ايله بيورديلر كه (الا
اخبركم باكبر الكبائر) سزه كناه كبائردن زياده كبيره اولان كناهدن خبر ويره يمى (قالوا)
اصحاب كرام ديديلر (بلى يا رسول الله) خبر وير (قال) رسول اكرم حضرتلرى بيوردى
الاشراك بالله) اللهه شرك قوشمقدر (وعقوق الوالدين) دخى انايه وبابايه عاصى اولمقدر
شرعه مخالف اولميان يرده * معلوم اوله كه كناه كبيره اول كناهدركه شارع صلى الله
عليه وسلم اول كناه حقنده دنياده حد ياخود آخرتده عقوبتله وعيد ايتمش اوله * اكر
توبه سز كيدر ايسه * ياخود ارحم الراحمين كمال رحمتندن عفو ايتمز ايسه زنا وشرب خمر
وسرقت وقتل كبى * بو بيوك كناهلرك بيوكى انايه بابايه عاصى اولمق * وجمله سنك بيوكى
اللهه شرك قوشمقدر * لكن شرك ايكيدر * برى شرك صورى وبرى شرك معنويدر *
شرك صورى اولدركه حاشا الله تعالى يه شريك يعنى اورتاق اثبات ايتمكدر * بو شرك
صورى كفردر اكر اسلام ايله مشرف اولميوب بو حال اوزره اولور ايسه ابدى جهنمده در
* اول مشركه اصلا شفاعت وجهنمدن چيقمق اولماز * اما مشركين وكفاردن
ماعدا اولان عاصى مؤمنلره شفاعت ايريشور البته جهنمدن چيقوب ابدى جنتده
قالور * شرك معنوى اولدركه عبادتنده ريا ايتمك وفائده وضررى مخلوقدن بيلمكدر
* لكن شرك معنوى هر نقدر ظاهر شرعده كفر دكل ايسه نفس الامرده حق تعالى
حضرتلرينه شرك قيلمقدر * هر نقدر شرك معنوى صاحبى جهنمده ابدى قالمز ايسه ده
لكن شرك معنويدن قورتلمدقجه جنته كيره مز * پس مؤمن كامله لازم اولان قلبنى
ماسوى اللهدن پاك ايتمكدر * حتى شرك معنويدن قورتلوب مخلصين زمره سنه
داخل اوله * اللهم يسرنا بحرمة حبيبك المصطفى * معلوم اوله كه عقوق الوالدين
ديمك والدين حقنده رعايتى واجب اولان نسنه يه مخالفت ايتمكدر * مثلا والدين
متأذى اوله جغى شيئى كرك قولا كرك فعلا اشلمكدر * لكن والدينه اطاعت الله تعالى يه
عاصى اوله جق يرده اولماز * مثلا والدين راضى اولسون ديو بينماز اولمق * ياخود سارق
اولمق * ياخود شرب خمر ايتمك كبى * ابن حجر بيورديكه والدين حقنه رعايت ايتمك
قاعدهٔ كليه سى اولدركه والدينك غضبلرينه سبب اوله جق فعلى اشلميه (وقال) راوى
حديث شريف ابو بكره بيوردى (وجلس رسول الله صلى الله عليه وسلم فكان متكئا)
رسول اكرم حضرتلرى جلوس ايتدى حال بو كه حديث شريفى تكلمى اثناسنده برشيئه
طيانمش ايدى (قال وشهادة الزور) رسول اكرم حضرتلرى بيوردى كبائرك برى دخى
يلان شاهدلكيدر * يعنى رسول اكرم حضرتلرى بو حديث شريفى بيوررلر ايكن برشيئه
طيانمشلر ايمش وقتا كه يلان شاهدلكنى بيوره جغى وقتده اول طيانديغى شيدن
طوغريلوب اوليه بيورمشلر كه سامعين رسول اكرم حضرتلرينك يلان شاهدلكنى
بيان حقنده اهتمامنى كوروب زياده حذر ايده لر ودخى رسول اكرم حضرتلرينك بو مرتبه

يلان شاهدلكنك نهينده اهتمام ايتدكلرينك سببى بو كه خلق مابيننده چوق واقع اولور
وخلقك عندنده امر سهل كورينور اما شرك برشيدر كه مسلمانك قلبى آندن ابا
ايدر * دخى والدينه عاصى اولمق برنسنه در طبع سليم اندن اعراض ايدر * اما يلان
شاهدلكنك سببى چوقدر مثلا عداوت وحسد واخذ رشوت كبى پس يلان شاهدلكنى
خلقك نظرنده امر عظيم قيلمق ايچون زياده اهتمامه محتاج اولدى ورسول اكرم
حضرتلرينك يلان شهادتنى بياننده اهتمام ايتملرى شركدن بيوك كناه اولديغيچون
دكلدر * بلكه يلان شهادتنك مضرتى شاهده وغيريلره تجاوز ايتديكيچوندر *
اما شركك مضرتى صاحبنى تجاوز ايتمز * ميرك شاه بيوررركه شرك اكبر كبائردن اولديغى
محل شبهه دكلدر * عقوق والدين اكبر كبائردن اولديغنه سبب بودركه والدين سبب
وجود اولمغله ولد انلره عاصى اولمق شركه قريبدر * شهادت زورك اكبر كبائردن اولديغى
حق مستحقيندن غيريه اثباته سبب اولمغله شرك كبى كبيره اولمغه مناسبدر
* حتى قرءان عظيم الشانده بارى تعالى حضرتلرى بوته طاپمقدن نهيك عقيبنده يلان
شاهدلكندن نهى بيوردى بناء على ذلك شهادت زور شركه قريب بر كبيره در
نعوذ بالله تعالى (اوقول الزور) راوى حديث شريف ابو بكره بيورديكه رسول
اكرم حضرتلرى يا شهادت زور بيوردى * ياخود قول زور بيوردى * ايكيسى دخى
بر معنايه در (قال فما زال رسول الله صلى الله عليه وسلم يقولها) ابو بكره ديديكه
رسول اكرم حضرتلرى يلان شهادتى كناه كبائردن ديو اولقدر تكرار ايتديلر كه (حتى
قلنا ليته سكت) كاشكى تكراردن سكوت ايده لر ونفس نفيسلرينه زحمت ويرميه لر
ايدى ديدك * معلوم اوله كه شريعت مطهره ده اولان دعوالرك اجراسى اكثرى شاهد
ايله وجود بولور * اكر شاهد صادق اولسون * واكر كاذب اولسون * رسول اكرم
حضرتلرينك شهادت زور حقنده بو مرتبه اهتمامى بو كه مؤمنم دين كمسنه رسول اكرم
حضرتلرينك نهيني دويوب يلان شهادتى ايله شريعت مطهره نك حكمنى افساده
جسارت ايتميه * مصنف امام ترمذى حضرتلرينك بو حديث شريفى ذكردن مرادى
انجق رسول اكرم حضرتلرينك اتكالرينى بياندر (الحديث الثالث) حدثنا قتيبة بن
سعيد حدثنا شريك عن على بن الاقمر عن ابى جحيفة) بو حديث شريفى ابو جحيفه
حضرتندن ايكى واسطه ايله قتيبه خبر ويردى (قال) ابو جحيفه بيوردى (قال رسول
الله صلى الله عليه وسلم اما انا فلا آكل متكئا) رسول اكرم حضرتلرى بيورديلر كه
بن برشيئه طيانديغم حالده طعام ييمم * معلوم اوله كه رسول اكرم حضرتلرى بو كلامى
عادت جاهليه يى وعادت عجملرى تعريضا نهيدر * زيرا مشركينك وعجملرك
عادتلريدركه اظهار عظمت وكبر ايچون طعام ايدركن يصديغه طيانورلر انكيچون
رسول اكرم حضرتلرى بيورديكه اما بن وبكا تابع اولنلر طعام ايدركن يصديغه طيانمز

مبرك شاه بيوردركه طعام ايدركن طيانمق درت درلودر (اولكى) طعام ايدن كشى
برياني اوزرينه طيانمقدر (ايكنجى) صول اليني زمينه وضع ايدوب آنك اوزرينه
طيانمقدر (اوچنجى) بغداش قوروب دوشك اوزرينه يرلشمكدر (دردنجى) ظهرى
يصديغه ياخود برغيرى شيئه طيانمقدر * بو درت حال اكل حالنده مذموم ومنهيدر
* زيرا هر برى تكبر نشانه‌سيدر اكل وقتنده سنت اولان طعامه مائلا قعود ايلمكدر *
طعامه مائلا قعود اول وقت اولوركه سفره التنده اسكمله اولميه * زيرا بدعتدر *
وحديث شريفده نهى اولان طيانمق بو درت نوعه شاملدر * بو حديث شريفه محدثين
برمعنا دخى ويرديلر * اول معنا بودركه رسول اكرم حضرتلرى بيورديلركه بن طعام
اكل ايتديكم وقتده يرلشوب اوتورمم زيرا بو هيئت اكول كسه‌لر فعليدر بن قدر
كفايت اكل ايدوب همان قالقمق صددنده يم * معلوم اوله كه بو حديث شريفك سبب
ورودى بودركه ابن ماجه وطبرانى روايت ايدركه‌لر بر كون رسول اكرمك حضور
عاليلرينه عبد الله بن بسر نام صحابى برشيش قوزى هديه ايلدى * رسول اكرم
حضرتلرى همان اصحاب كرام ايله ايكى ديزلرى اوزرينه جلوس ايدوب اكل ايتمكه
شروع بيورديلر ناگاه براعرابى كلوب بو اوتورش نه اوتورشدر ديدى پس رسول اكرم
حضرتلرى بيورديلركه تحقيق حضرت الله بنى بنده‌ٔ صاحب كرم قيلدى * جبار ومعاند
قيلمدى بيورديلر * ابن بطال بيوردركه رسول اكرم حضرتلرينك حين اكلده ادب اوزره
جلوس بيورديغى حضرت الله‌ه تواضع ايچوندر كبار محدثيندن اولان زهريدن
مرويدركه بر كون رسول اكرمك حضور شريفلرينه طرف حقدن بر ملك كلدى اول
ملكك هركز كلديكى يوق ايدى * اول ملك ديديكه يا رسول الله ربك سنى مخير قيلدى
نبى عبدمى اولورسون نبى ملكمى اولورسون هر قنغيسنى مراد ايدرسك بيان بيور
ديدى * پس رسول اكرم حضرتلرى جبرائيلك يوزينه باقدى جبرائيل دخى تواضع
ايله اوزره اشارت ايلدى * رسول اكرم حضرتلرى عبد نبى اولمغى اختيار ايدرم
بيورديلر * بناء على ذلك رسول اكرم حضرتلرى عبديت طورنده اولوب ملك
وسلطنت طورنده اولمديلر * معلوم اوله كه طعام ايدركن اتكادن غيرى هيئت ايله
جلوس ايتمكه قادر اولميان كسه‌يه اتكايه جواز ويرديلر * حين اكلده مستحب
اولان جلوس ديزلرى اوزرينه اوتورمقدر * ياخود صاغ ديزك ديكوب صول ديزك
اوزرينه اوتورمقدر (حدثنا محمد بن بشار انبأنا عبد الرحمن بن مهدى انبأنا سفيان عن
على بن الاقمر قال سمعت ابا جحيفة) بو حديث شريفى ابو جحيفه‌دن اوچ واسطه ايله محمد
بن بشار خبر ويردى (يقول) على بن اقمر ديديكه بن اشتدم ابو جحيفه بيوردلركه (قال
رسول الله صلى الله عليه وسلم لا آكل متكئا) رسول اكرم حضرتلرى بيورديلر بن
طيانديغم حالده طعام اكل ايلمم مصنف بو روايتى تأكيد ايچون بيان بيوردى رضى

الله عنه (حدثنا يوسف بن عيسى حدثنا وكيع حدثنا اسرائيل عن سماك بن حرب عن
جابر بن سمرة) حضرت جابردن بو حديث شريفى اوچ واسطه ايله يوسف بن عيسى بزه
خبر ويردى (قال رأيت النبى صلى الله عليه وسلم) جابر بيورديكه بن رسول اكرمى
كوردم (متكئا على وسادة) يصديغه طيانيجى اولديغى حالده (قال ابو عيسى)
مصنف امام ترمذى بيورر (لم يذكر وكيع فيه على يساره) وكيع بو حديث شريفده
يصدق رسول اكرم حضرتلرينك صول طرفنده اولديغنى ذكر ايتمدى (وهكذا روى
غير واحد عن اسرائيل نحو رواية وكيع) وكيعك روايتى كبى برقاچ كسه‌لر راوى
حديث اولان اسرائيلدن بو حديث شريفى روايت ايتديلر * يعنى رسول اكرم
حضرتلرينك طيانديغى يصدق صول طرفنده مى ياخود صاغ طرفنده مى بيان
ايتمديلر انجق رسول اكرم حضرتلرينك يصديغه طيانديغنى بيان ايتديلر (ولا نعلم
احدا ذكر فيه على يساره) دخى مصنف بيورركه بر احدى بن بيلمكه يصدق رسول
اكرم حضرتلرينك صول طرفنده ايدى ديو روايت ايليه * (الا ما روى
اسحاق بن منصور عن اسرائيل) انجق راوى حديث شريف اولان اسرائيلدن
اسحاق بن منصور روايت ايلديكه رسول اكرم حضرتلرينك طيانديغى يصدق
صول طرفنده ايدى * معلوم اوله كه مصنف حضرتلرينك بو بياندن مرادلرى
بودركه بو حديث شريفده رسول اكرم حضرتلرينك يصديغه طيانديغنى چوق
كسه‌لر روايت ايلديلر * يصدق صول طرفنده اولديغنى انجق اسحاق بن منصور
روايت ايلدى * حاصل كلام يصديغه طيانمق سنت شريفه‌در كرك صاغ طرفنده
اولسون يصدق كرك صول طرفنده اولسون

(باب ما جاء فى اتكاء رسول الله صلى الله عليه وسلم)

بو باب رسول اكرم حضرتلرى صحابه‌ٔ كرامدن برينه بحسب الاقتضا طياندقلرينى
بيان ايدر (الحديث الاول) حدثنا عبد الله بن عبد الرحمن انبأنا عمرو بن عاصم انبأنا
حماد بن سلمة عن حميد عن انس) بو حديث شريفى انس حضرتلرندن اوچ واسطه ايله
عبد الله بن عبد الرحمن بزه خبر ويردى (ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان شاكيا)
انس بيورر تحقيق رسول اكرم حضرتلرى خسته اولديلر (فخرج) سعادتله حرم
همايوندن مسجد شريفه تشريف بيورديلر (يتوكأ على اسامة بن زيد) رسول اكرم
اسامه‌يه طيانديغى حالده (وعليه ثوب قطرى) حال بوكه رسول اكرم حضرتلرى
اوزرنده قطرى برده وار ايدى * برده‌ٔ قطرى قالنجه اولان برده‌يه ديرلر ايدى
(قد توشح به) رسول اكرم حضرتلرى اول برده‌يه صارلمشلر ايدى * حاجيلر احرامه
صارلديغى كبى (فصلى بهم) پس رسول اكرم حضرتلرى محرابه كلوب صحابه‌ٔ كرامه
امام اولوب نماز قيلديلر * صلى الله عليه وسلم (الحديث الثانى) حدثنا عبد الله بن

عبد الرحمن انبأنا محمد بن المبارك حدثنا عطاء بن مسلم الخفاف الحلبى انبأنا جعفر بن برقان عن عطا بن ابى رباح عن الفضل بن عباس) بو حديث شريفى فضل بن عباسدن درت واسطه ايله عبد الله بن عبد الرحمن بزه خبر ويردى مذكور فضل رسول اكرم حضرتلرى عمى زاده سيدر * صحابى بن صحابيدر رضى الله عنهما (قال دخلت على رسول الله صلى الله عليه وسلم) فضل بن عباس بيورديكه بن رسول اكرم حضرتلرينك حجرهٔ شريفه سنه داخل اولدم (فى مرضه الذى توفى فيه) رسول اكرم حضرتلرى دار آخرته تشريف ايده جكى خسته لكلرنده (وعلى رأسه عصابة صفراء) حال بوكه رسول اكرم حضرتلرينك مبارك باشلرنده صارو رنكلى دلداده وار ايدى (فسلمت) بن رسول اكرمه سلام ويردم سلاممى آلديلر (فقال لى يا فضل) پس رسول اكرم حضرتلرى بكا ندا ايدوب يا فضل ديو بيورديلر (قلت لبيك يا رسول الله) بن دخى لبيك يا رسول الله ديدم (قال) رسول اكرم حضرتلرى بكا بيورديلركه (اشدد بهذه العصابة رأسى) شو دلداده ايله بنم باشمى محكم بغله (قال) فضل بيورديكه (فعلت) بن دخى امرلرينه امتثال ايدوب اول عصابه يى رسول اكرم حضرتلرينك مبارك باشلرينه باغلدم بو وقتده صاغ يانلرى اوزرينه ياتمشلر ايدى (ثم قعد) صكره اوتورديلر (فوضع كفه على منكبى) پس مبارك اللرينى بنم اوموزلريمه وضع بيورديلر (ثم قام) صكره اياق اوزرينه قالقديلر (فدخل المسجد) دخى مسجد شريفه تشريف ايتديلر (وفى الحديث قصة طويلة) بو حديث شريفده اوزون حكايه واردر انشاء الله كتابك آخرنده ذكر اولنور

باب ما جاء فى صفة اكل رسول الله صلى الله عليه وسلم

بو باب رسول اكرم حضرتلرينك طعام يمكلرى وصفنده روايت اولنان احاديث شريفه بياننده در (الحديث الاول) حدثنا محمد بن بشار حدثنا عبد الرحمن بن مهدى عن سفيان عن سعد بن ابراهيم عن ابن لكعب بن مالك عن ابيه) كعب حضرتلرندن درت واسطه ايله محمد بن بشار بو حديث شريفى بزه خبر ويردى مذكور كعب صحابى مشهوردر * رسول اكرم حضرتلرى شعراسندندر ابن سيرين بيورديكه شعراء اسلام اوچ كسنه ايدى بى نظير اولمق شرطيله * برى حسان ابن ثابت * وبرى عبد الله بن رواحه * وبرى كعب بن مالك رضى الله عنهم (ان النبى صلى الله عليه وسلم) كعب حضرتلرى بيورديلركه تحقيق رسول اكرم حضرتلرى (كان يلعق اصابعه ثلاثا) مبارك اوچ پرمقلرينى يلار ايدى طعامك تكميلنده اوچ پرمقدن مراد باش پرمق ايكنجى پرمق اوچنجى پرمق لعق عينك فتحيله يالامق ديمكدر (قال ابو عيسى) مصنف بيوردى (وروى غير محمد بن بشار هذا الحديث) بو حديث شريفى محمد بن بشارك غيرى كسه روايت ايلدى (قال) اول كسه ديدى (يلعق اصابعه

الثلاث) رسول اكرم حضرتلرى اوچ پرمغنى يالارلر ايدى ييقامزدن ياخود برشيئه سلمزدن اول ابتدا اورته پرمغنى صكره مسبحه يى صكره باش پرمغنى يالار ايدى * بو عادتى رسول اكرم حضرتلرى طعامى اسرافدن حفظ وطعامك بركتنى جلب ايچون ايدى ديديلر * پرمق يالامغك آدابى بودركه الينك ايچنى و پرمغنى يالايان كسه يوزى جانبنه طوتوب يالايه و اورته پرمغندن ابتدا ايدوب باش پرمغنده تمام ايتمك لازمدر ديديلر * امام مسلم روايت بيوردركه رسول اكرم حضرتلرى بيورديلر سزلك بر بكزك لقمه سى دوشسه اول دوشن لقمه يه اصابت ايدن اذايى كيدروب اول لقمه يى اكل ايلسون واليني سلمسون يالامدقجه ياخود يالاتمدقجه زيرا بلمزكه بركت طعامك قنغيسنده در * وامام نسائى روايت ايلديكه صحنده قلان بقيه طعامى يالامدقجه ياخود يالاتمدقجه اول صحن قالدرلمز * قاضى عياض ديديكه صحنده بقيه قلان طعامى يالامق ايله امردن مراد طعامك قليللكنى تحقيرا يتمسونلر ايچوندر لكن زمانمز سفهاسى الله تعالى نك نعمتندن غافل اولدقلرى اجلدن بو مثللو شيلرى عيب عد ايدرلر نعوذ بالله تعالى زيرا كفردن قورقولور * امام نووى بيورديكه بر طعامكه انسان انى اكل ايچون احضار ايليه * اول طعامده بركت محققدر * لكن معلوم دكلدركه اول بركت اكل اولنان طعامده ميدر * يا پرمقده اولان طعامده ميدر * ويا صحنك ايچنده قلان طعامده ميدر * ياخود دوشن لقمه ده ميدر * پس لايق اولان بودركه بركتى تحصيل والله ك نعمتنه تعظيم ايچون هر برينه رعايت اولنه * ميرك شاه صحيح مسلمدن بر حديث شريف روايت ايدركه رسول اكرم حضرتلرى بيورديلر شيطان سزلك هر ايشكزه حاضر اولور * وقار يشور حتى طعامكز ياننه دخى حاضر اولور * پس اكر سزدن بر يكزدن بر لقمه دوشسه اول لقمه دن دوشمك ايله حاصل اولان اذايى دفع ايدوب اول لقمه يى اكل ايلسون وشيطانه براقسون بيورديلر * مثلا بر كسه طعام ايدركن الندن بر پارچه سى يره دوشسه توز اولدى ديو ترك ايتمك اولمز * اول لقمه يى الوب سيلوب ياخود ييقايوب يمك لازمدر * معلوم اوله كه طعام اراسنده پرمغنى يالامق استكراه طبعه سببدر ديديلر * زيرا اغزينك ريقى پرمقلرينك اوزرنده ايكن طعامه ادخال ايلمكدن طبيعت نفرت ايدر * اما سنت اولان بعد الطعام يالامقدر * اما طعام اراسنده پرمغنى يالامق اقتضا ايدرسه پرمغنى يالادقدنصكره برشيئه سيلوب بعده طعامه ادخال ايليه كه حاضرلرك طبيعتنه استكراه كلميه زيرا مؤمننه اذيت حرامدر (الحديث الثانى) حدثنا الحسن بن على الخلال حدثنا عفان حدثنا حماد ابن سلمة عن ثابت عن انس) بو حديث شريفى حضرت انسدن اوچ واسطه ايله حسن بن على بزه خبر ويردى (قال) انس بيوردى (كان النبى صلى الله عليه وسلم اذا اكل

طعاما) رسول اکرم حضرتلری طعام ایدوب واکلدن فارغ اولدیغی وقتده (لعق اصابعه الثلاث) اوچ پرمغنی یالارایدی * معلوم اوله که بو حدیثدن فهم اولنان طعامی اوچ پرمغله اکل ایتمك سنتدر مکر ضرورت اوله اما ضرورتسز ایکی پرمغیله اکل شیطان اکلیدر (الحدیث الثالث) حدثنا الحسن بن علی بن یزید الصدائی البغدادی حدثنا یعقوب بن اسحاق یعنی الحضرمی اخبرنا شعبة عن سفیان الثوری عن علی بن الاقمر عن ابی جحیفة) بو حدیث شریفی ابو جحیفه حضرتلرندن درت واسطه ایله حسن بن علی بزه خبر ویردی (قال) ابو جحیفه بیوردی (قال النبی صلی الله علیه وسلم) رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه (اما انا فلا آکل متکئا) هله بن طیانجی اولدیغم حالده طعام اکل ایلمم (حدثنا محمد بن بشار حدثنا عبد الرحمن بن مهدی اخبرنا سفیان عن علی بن الاقمر نحوه) یعنی علی بن اقمردن حسن بن علی روایت ایلدیکی کبی محمد بن بشار دخی روایت ایلدی مصنف حدیث شریفك سندینك قوتنی بیان ایتدی (الحدیث الرابع) حدثنا هارون بن اسحاق الهمدانی حدثنا عبدة بن سلیمان عن هشام بن عروة عن ابن لکعب بن مالك عن ابیه) بو حدیث شریفی کعب حضرتلرندن اوچ واسطه ایله هارون بن اسحاق بزه خبر ویردی (قال) کعب بیوردی (کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یأکل باصابعه الثلاث) رسول اکرم حضرتلری اوچ پرمغیله اکل ایدوب (ویلعقهن) دخی اوچ پرمقلرینی یالارایدی * معلوم اوله که ضرورت اقتضا ایدرسه درت پرمغیله یاخود بش پرمغیله یمك جائزدر دیدیلر وقت ضرورتده بش پرمغیله یمکك جوازی حقنده روایت واردر دیدیلر (الحدیث الخامس) حدثنا احمد بن منیع حدثنا الفضل بن دکین حدثنا مصعب بن سلیم قال) مصعب دیدی (سمعت انس بن مالك) بن انس بن مالکدن ایشتدم (یقول) بیوردیلر (اتی رسول الله صلی الله علیه وسلم بتمر) رسول اکرم حضورلرینه خرما کتوردیلر (فرأیته یاکل) بن رسول اکرم حضرتلرینی کوردم اول حضوره کلان خرمایی اکل ایلدیلر (وهو مقعی من الجوع) انبیانك اوتوریشی اولان قرفصا اوتوردیغی حالده جوعدن ناشی * بو حدیث شریفی ذکردن مراد خرما مقوله‌سی طعام اکل اولندقده نه درلو اوتورسه‌لر اولوردیمکدر * معلوم اوله که خرماده غدائیت اولدیغنه بناءً رسول اکرم حضرتلری دفع جوع ایچون خرما اکل بیوردیلر صلی الله علیه وسلم

(باب ما جاء فی صفة خبز رسول الله صلی الله علیه وسلم)

بو باب رسول اکرم حضرتلرینك اکل بیوردقلری اتمکك وصفنده وارد اولان احادیث شریفه بیانندهدر (الحدیث الاول) حدثنا محمد بن المثنی ومحمد بن بشار قالا حدثنا محمد بن جعفر حدثنا شعبة عن ابی اسحاق قال سمعت عبد الرحمن بن یزید یحدث عن الاسود بن یزید عن عائشة رضی الله عنها) بو حدیث شریفی حضرت

عائشه‌دن

عایشه‌دن یزید بن قیس روایتیله اوچ واسطه ایله محمد بن مثنی ومحمد بن بشار خبر ویردیلر (قالت) حضرت عایشه بیوردی (ما شبع آل محمد صلی الله علیه وسلم من خبز الشعیر یومین متتابعین) آل محمد متوالیة ایکی کون اربه اتمکندن طویمدیلر (حتی قبض رسول الله صلی الله علیه وسلم) تا رسول اکرم حضرتلری دنیادن آخرته انتقال ایدنجیه دك * معلوم اوله که آل محمددن مراد اکثر علما اهل بیتدر دیدیلر * امام شافعی صدقه یی المق کندولره حرام اولنلردر دیدی ابن حجر بیوررکه ایکی کون بربری اردنجه اربه اتمکی یمکدن مائرما کولاتی یمك لازم کلمز * ودخی امام بخاری بیوردیکه آل محمد برکونده ایکی کره طعام اکل ایتمدیلر * مکر اول کون که ایکی طعامك بری خرما ایدی * شیخ ابن حجر بیوردیکه برکونده ایکی کره آل محمد طعام ایتمك لازم کلسه برنوبتنی خرمایه تخصیص ایدرلرایدی آسان اولسون ایچون زیرا انلرك دنیا ایله اشتغاله میللری یوق ایدی * بو خصوصه بولنمدیغندن دکل وامته تعلیم ایچون که مأکولات ومشروباتده تکلف ایتمیوب قدر حاجته قناعت ایدوب ذوق راحتی آخرتده بوله‌لر * مسلم حضرت عایشه‌دن روایت ایدرکه رسول اکرم حضرتلری دنیادن آخرته انتقال ایتدی مبارك قارنلری برکونده ایکی طعامدن طویمدی خرمادن طویدقده اربه اتمکندن طویمدی * واربه اتمکندن طویدقده خرمادن طویمدی * یعنی رسول اکرم حضرتلری آز یرلرایدی زیرا آز یمك کمالدر * امت دخی آز ییوب نفسنه غالب اولوب کماله ایره‌لر بو واز یمك حفظ صحته سببدر چوق یمك نفسك غلبه‌سنه وسوء معده‌یه واستسقایه بلکه امراضك کایسنه سببدر امت مرحومه صوری ومعنوی علتلردن خلاص اولسونلر ایچون رسول اکرم حضرتلری از یبوب از ایچمکی فعلیله تعلیم بیوردیلر صلی الله علیه وسلم (الحدیث الثانی) حدثنا عباس بن محمد الدوری انبأنا یحیی ابن ابی بکیر حدثنا حریز بن عثمان عن سلیم بن عامر) بو حدیث شریفی سلیم بن عامردن ایکی واسطه ایله عباس بن محمد بزه خبر ویردی (قال سمعت ابا امامة) سلیم بن عامر دیدیکه بن ایشتدم حضرت ابی امامه‌دن (یقول) ابو امامه بیوررلردی (ما کان یفضل عن اهل بیت رسول الله صلی الله علیه وسلم خبز الشعیر) رسول اکرم حضرتلرینك اهل بیتندن اربه اتمکی آرتوب قالمدی یعنی سفره‌ده قدر حاجتدن زیاده اربه اتمکی اولمازایدی * حتی میرك شاه بیوررکه اهل بیتك سفره‌لرنده مأکوللرندن فضله برذره نان قالمازایدی * معلوم اوله که اکل وشرب خصوصنده الله ذو الجلال حضرتلری اعطا ایلدیکی نعمت هرنه ایسه اول نعمتی قدر کفایه ییوب وسائرلره ییدیروب شکره‌یی دوشنمك الله ذو الجلاله کمال توکله علامتدر * زیرا الله تعالی برقولنه که جان ویره اول قولنه نان دخی ویرر * رسول اکرم حضرتلری سلطان متوکلین معدن الصدق والیقین اولدقلری ایچون اهل بیت کرام

دخی اول سلطان ذی شانه مقارنت سبیله توکلك درجهٔ اعلاسنی کسب ایتدکلرندن
وقت طعامده سفره ده حاضر اولان هرنه ایسه ییوب یدیروب صکره‌یی فکر ایتمزلر
ایدی * پس ای سامع سنك دخی اللهك رزاق اولدیغنه یقین تام ایله یقینك وار ایسه
ورسول اکرم حضرتلرینك طورنه متابعت تامه ایله متابعت ایدرسن توکل وقناعت
اوزره صکره‌یی فکر ایتمیه سك (الحدیث الثالث) حدثنا عبد الله بن معاویة الجمحی
حدثنا ثابت بن یزید عن هلال بن خباب عن عکرمة عن ابن عباس) بو حدیث
شریفی ابن عباس حضرتندن اوچ واسطه ایله عبد الله خبر ویردی (قال) ابن
عباس بیوردی (کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یبیت اللیالی المتتابعة
طاویا) رسول اکرم حضرتلری برقاچ کیجه بر بری آردنجه برشی ییموب
یتورلر ایدی (هو واهله لا یجدون عشاء) رسول اکرم حضرتلری وازواج
طاهرات اخشام طعامنی قیدا ایتمزلر ایدی * فقط صو ایله یاخود بر خرما ایله
افطار ایدرلر ایدی * بعض وقتده حتی اصحاب کرام حضراتی رسول اکرمك
بو طورنه متابعت ایچون بزلر دخی ایکی کون اوچ کون طعام ایتمیوب صیام
وصال ایده لم دیدیلر * پس رسول اکرم حضرتلری صوم وصالدن نهی ایدوب
اصحاب کرامه بیوردیلر که اصحابم ربم بنی یدیررو ایچررسیز لر بکا قیاس
اولمزسکز * زیرا رسول اکرم حضرتلرنده برقوهٔ قدسیه واردرکه اصلا دنیا
طعامنی اکل ایتمسه اولور * پس اهل بیت کرام دخی رسول اکرم حضرتلرینك
سایهٔ دولتنده طعام معنوی اولان محبة الله ایله وجود شریفلری غدا بولدیغندن
غدای صوری‌یی قیدا ایتمزلر ایدی * العیاذ بالله اگر بو حدیث شریفك ظاهرنه نظر
ایدوب برخاطره قلبنه تقرر ایدر ایسه کفردر * زیرا اون سکز بیك عالمك فخری دولت
دنیویه‌یی بولماق محالدر * لکن جناب حقه کمال توجهلرندن امور دنیایه اعتبارلری
یوقدر * امت دخی رسول اکرم حضرتلرینك دنیا طعامنه عدم اعتبارینی کوروب
ترك ایدرلر * زیرا ذوق دنیا فانیدر * باقی‌یی کسب ایدرلر * حتی کبار اولیاء اللهدن
عبد القادر کیلانی قدس سره حضرتلری رسول اکرم حضرتلرینه متابعت تامه
سبیله محبة اللهه استغراقه واروب طقسان کون مقداری طعام ایتمدکلری منقولدر
(وکان اکثر خبزهم) دخی رسول اکرم حضرتینك واهل بیت کرامك اکثر اوقاتده
یدکلری اتمك (خبز الشعیر) اربه اتمکی ایدی * پس بو حدیث شریفده امته
اشارت بودرکه اتمکده لازم اولان پاك اولمسی وحلالدن اولمسیدر * بو خصوصه
حبوباتك اعلاسندن اولسون دیو التزام دکلدر * زیرا قیامتده فقراء صابرین اکرام
اولندقلری حینده نفس آرزوسنده اولان تن پرستلره سزلر طیبا تکزی دنیاده
یکوردیکز دیمکدن قورقولور عیاذا بالله تعالی (الحدیث الرابع) حدثنا عبد الله

ابن عبد الرحمن حدثنا عبید الله بن عبد المجید الحنفی حدثنا عبد الرحمن وهو ابن
عبد الله بن دینار حدثنا ابو حازن عن سهل بن سعد) بو حدیث شریفی سهل بن سعد
ابن ساعدی رضی الله عنه حضرتلرندن اوچ واسطه ایله عبد الله بن عبد الرحمن بزه
خبر ویردی (انه قیل له) تحقیق سهل حضرتلرندن سؤال اولندیکه (أکل رسول الله
صلی الله علیه وسلم النقی) کپکندن صاف وپاك الکش اوندن اتمکی رسول اکرم
حضرتلری اکل بیوردیمی یاخود بیورمدیمی (یعنی الحواری) سهل حضرتلرندن
سؤال ایدن سائلك مرادی حواری دیدکلری اتمکدرکه اونی برقاچ کره الیوب پاك
وبیاض ایتمکدر * یعنی رسول اکرم حضرتلری بو حواری دیدکلری اتمکدن
اکل ایتدیمی ایتمدیمی دیمکدر * بوخصوصه رسول اکرم حضرتلری کپکی هیچ ایرلمامش
اوندن اتمك اکل ایدرایدی دیمك دکلدر (فقال سهل) سهل حضرتلری رسول اکرمك
اتمکندن سؤال ایدن سائلك جوابنده بیوردی (ما رأی رسول الله صلی الله علیه
وسلم النقی) رسول اکرم حضرتلری حواری دیدکلری اتمکی کورمدی (حتی لقی
الله تعالی) تا الله ذو الجلاله ملاقی اولدیلر * حاصل کلام رسول اکرم
حضرتلری حیاتده اولدقجه خاص اتمك نه کوردی ونه یدیلر (فقیل له) پس بنه
سهل حضرتلرندن سؤال اولندی (هل کانت لکم مناخل) سائل دیدیکه یا سعد سزلك
اتمك ایچون اولان اون الکز وارمیدر (علی عهد رسول الله صلی الله علیه وسلم)
رسول اکرم حضرتلرینك زمان سعادتلرنده (قال) سهل جوابنده بیوردیکه
(ما کانت لنا مناخل) بزم هیچ بر بیزلك رسول اکرم حضرتلری زماننده الککی یوق
ایدی (قیل) بنه سهلدن سؤال اولندیکه (کیف کنتم تصنعون بالشعیر) اربه
اوندن اتمك یوغرمقی مراد ایلدیککزده نه ایشلردیکز زیرا اربه‌نك کبه‌کی زیاده
چوقدر (قال) سهل جوابنده بیوردیکه (کنا ننفخه) اربه اوننکی صاورر ایدك
(فیطیر منه ما طار) اول اوندن کبك کبی خفیف اولوب اوچاجق شیء اوچوب باقیسی
قالدقده (ثم نعجنه) صکره قلان اوندن خمیر ایدوب اتمك ایدر ایدك دیو اول سائله سهل
بن سعد الساعدی جواب ویردی رضی الله عنه پس بو کلامدن معلوم اولدیکه رسول
اکرم واصحاب کرام طعام خصوصنده قطعا اهتمام ایتمزلر ایمش * بلکه اهتماملری
اول طعامك پاك کلسنه وحلالدن حاصل اولمسنه واول طعامدن حاصل اولان
قوه بدنیه‌یی رضا اللهه مطابق اعماله صرف اولمسنه ایمش صکره کلان سفهالك وانك
امثالی طعام حقنده تکلفات احداث ایلدیلر * اول طعامك حل وحرمتنه
نظر ایتمدیلر * پس عاقل اولانه لازمدرکه طعام یمکدن مراد قوه بدنیه حاصل ایدوب
رضاء اللهه مطابق اعماله اول بدنی قوللنمق لازم ایدوکنی بلمکدر * بو خصوصه
طعامده تکلف ونفسی هواسنه اتباع دکلدر والسلام (الحدیث الخامس) حدثنا محمد

ابن بشار اخبرنا معاذ بن هشام حدثني ابي عن يونس عن قتادة عن انس بن مالك) بو حديث شريفي حضرت انسدن درت واسطه ايله محمد بن بشار بزه خبرويردي (قال) انس بيوردي (ما اكل نبي الله صلى الله عليه وسلم على خوان) رسول اكرم حضرتلري خوان اوزرنده طعام اكل ايتمدي خوان اياقلي سفره ديمكدر * كرك تابسي اولسون اسكمله اوزرنده كرك اياقلي سفره اولسون تختهدن ارباب سفاهت باشلريني اشاغي اكمك زحمتندن خلاص ايچون طعامي انك اوزرنده اكل ايدرلر بدعتدر (ولا في سكرجة) دخي رسول اكرم حضرتلري سكرجهده طعام اكل ايتمدي سكرجه خرده چناقدر ارباب ترفه شيوهسي اولديغيچون (ولا خبز له مرقق) دخي رسول اكرم حضرتلري ايچون خاص اتمك ياپلمدي زيرا استعمال ايدي ارباب تكلف عملي اولديغيچون (قال) راوي حديث يونس ديديكه (فقلت لقتادة) بن قتادهدن سؤال ايتدم (فعلى ما كانوا يأكلون) نه نك اوزرنده اكل ايدرلر ايدي رسول اكرم حضرتلري واصحاب كرام طعام ايتدكلري وقتده (قال) قتاده جوابنده ديديكه (على هذه السفر) شو سفرهلر اوزرنده اكل ايدرلر ايدي ديو دكرمي مثين سفرهلره اشارت ايلدي * يعني رسول اكرم حضرتلري طعام مراد ايتدكده زمينه مشيندن دكرمي بر سفره وضع ايدوب اول سفره نك اوزرينه طعامي قيوب اكل بيوررلر ايدي * بزم زمانمزده بو عادت بعض سياحتنده وبعض اهل سفرده اوله قال محمد بن بشار يونس هذا الذي روى عن قتادة) محمد بن بشار بيورديكه قتادهدن روايت ايدوب وسؤال ايدن يونسدن مراد (هو يونس الاسكاف) پابوجي يونس ديمكله مشهور اولان يونسدر * رحمة الله عليه (الحديث السادس) حدثنا احمد بن منيع حدثنا عباد بن عباد المهلبي عن مجالد عن الشعبي) مذكور شعبي جليل القدر تابعيدر * اسمي عامردر بيورديلركه صحابهدن بشيوز قدر ذاته ملاقي اولدم * وبعض صحابهدن حديث استماع ايتدم ديدي سكسان ايكي ياشنه بالغ اولدقده وفات ايلدي * يوز درت تاريخنده رحمه الله (عن مسروق قال) مسروقدن بيوردي (دخلت على عائشة رضي الله عنها) حضرت عايشهنك زيارتنه واردم (فدعت لي بطعام) حضرت عايشه خادمه بيوردي بنم ايچون طعام احضار ايلديلر (وقالت) حضرت عايشه بيورديلر (ما اشبع من طعام فاشاء ان ابكي الا بكيت) طعامدن طوق اولم عقيبنده بكا ايتمك مراد ايدرم الا بكا ايدرم بيوردي حضرت عايشه مسروقه (قال مسروق ديديكه (فقلت لم يا عائشة) نه ايچون هر طعامدن طويدقجه اغلرسين (قالت) حضرت عايشه جوابنده بيوردي (اذكر الحال التي فارق عليها رسول الله صلى الله عليه وسلم الدنيا) تذكر ايدرم اول حالي كه رسول اكرم حضرتلري اول حال اوزرينه دنيادن آخرته تشريف ايلدي (والله ماشبع من خبز ولحم مرتين في يوم)

والله رسول اكرم حضرتلري بر كونده ايكي كره اتمكدن ولحمدن طويمدي * يعني بر كون اولمديكه رسول اكرم حضرتلري اول كونده ايكي كره خبزدن ولحمدن طويمش اوله * انك ايچون آغلرم هر طعام عقيبنده يا مسروق بيورديلركو يا حضرت عايشه رسول اكرم حضرتلرينك فقري اختيار ايدوب دنيايي ترك ايتدكلريني بيان بيورديلر * وكنديلر ايچون تأسف ايدرلر ايديكه * ام المؤمنين اولدقلرندن امت محمددن كنديلره اولان هدايا وعطايا سببيله غنا حاصل اولوب آيا فضيلت فقردن محروم مي اولورز ديو تأسف ايتديلر هر نقدر اغنياء شاكرينك رتبهسي عند الله اعلا ايسه * اما فقراء صابرين مرتبهسنه يتمز ديو مسروقي وسائرلري فقره ترغيب بيورديلر رضي الله عنها (الحديث السابع) حدثنا محمود بن غيلان حدثنا ابو داود حدثنا شعبة عن ابي اسحاق قال سمعت عبد الرحمن بن يزيد يحدث عن الاسود بن يزيد) مذكور يزيد قيس النخعي نك اوغليدر ابن مسعود اصحابندندر كبار تابعيندندر فاضل وعابد وكوفهده ساكن ايدي رحمه الله (عن عائشة) بو حديث شريفي حضرت عايشهدن درت واسطه ايله محمود بن غيلان خبرويردي (قالت) حضرت عايشه بيوردي (ما شبع رسول الله صلى الله عليه وسلم من خبز شعير يومين متتابعين) رسول اكرم حضرتلري اربه اتمكندن ايكي كون بربري اردنجه طويمديلر (حتى قبض) حتى روح پرفتوحلري عالم بقايه قبض اولندي * مرويدركه رسول اكرم حضرتلرينه دنيا عرض اولندي فقري اختيار ايتديلر * وبيورديلركه بر كون آج اولهيم صبر ايدهيم وبر كون طوق اولهيم شكر ايدهيم صلى الله عليه وسلم (الحديث الثامن) حدثنا عبد الله بن عبد الرحمن حدثنا عبد الله بن عمرو ابو معمر قال حدثنا عبد الوارث عن سعيد بن ابي عروبة عن قتادة عن انس) بو حديث شريفي حضرت انسدن درت واسطه ايله عبد الله بن عبد الرحمن بزه خبرويردي (قال) انس بيوردي (ما اكل رسول الله صلى الله عليه وسلم على خوان) رسول اكرم حضرتلري يوكسك سفره اوزرنده طعام اكل ايتمدي (ولا اكل خبزا مرققا) دخي رسول اكرم حضرتلري خاص اتمك اكل ايتمدي (حتى مات صلى الله عليه وسلم) حتى دنيادن آخرته انتقال بيوردي هر نقدر فتوحاتدن مال غنيمت جمع اولدي ايسه دخي ينه طور فقري ترك بيورميوب اول مالي فقرايه بذل ايدوب ارتهسي كونه برشي ترك ايتمزلر ايدي * صلى الله عليه وسلم * معلوم اولهكه رسول اكرم حضرتلرينك فقري اختيار بيوردقلرينك سري كما هو حقه روز محشرده ظهور ايدر * پس سن دخي مرد ايسك فقراء صابرين زمرهسنه داخل اولمغه سعي ايله

(باب ما جاء في صفة ادام رسول الله صلى الله عليه وسلم)

همزهنك كسريله ادام اتمك قاتيغي ديمكدر * بو باب رسول اكرم حضرتلرينك

نان خورشلرینك صفتی حقنده روایت اولنان احادیث بیاننده در (وما اکل من الالوان
دخی بو باب رسول اکرم حضرتلرینك انواع اطعمه واصناف مأکولاتدن اکل
ایتدکاری شیئك بیاننده در * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلری غدالرینی برشیئه
حصرایتمزلر ایدی هرنقدر اول شیء نفیس دخی اولور ایسه زیرا غداء واحده مداومت
بدنه مضردر * انك ایچون کاهی برایکی نوع طعامی جمع وکاهی بر وقتده بر نوع طعام
ووقت آخرده نوع آخر اکل ایدرلر ایدی * زیرا بدنی محافظه ایله مأمورز قالدیکه عبادت
بدن ایله اولور * اما افراط هرشیده مذمومدر (الحدیث الاول) حدثنا محمد بن سهل بن
عسکر وعبد الله بن عبد الرحمن قالا اخبرنا یحیی بن حسان حدثنا سلیمان بن بلال
عن هشام بن عروة عن ابیه عن عائشة رضی الله عنها) بو حدیث شریفی حضرت
عائشه رضی الله تعالی عنهادن درت واسطه ایله محمد بن سهل وعبد الله بن عبد الرحمن
بزه خبر ویردیلر (ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قال) حضرت عائشه رضی الله
تعالی عنها بیورر که تحقیق رسول اکرم حضرتلری بیوردیلر (نعم الادم او الادام الخل)
سرکه نه کوزل اتمك قاتیغیدر * امام نووی وقاضی عیاض بیوردیلر که حدیث
مذکوردن مقصود مأکولاتده شیء یسیر ایله اکتفا ونفسی لذائذ اطعمه دن منع
ایلمك امر ممدوح اولدیغنی افاده درکو یا حدیث شریفك معناسی شویله دیمك اولور که
اتمك قاتیغی سرکه مثللو مؤنتی خفیف اولان شیء ایله ایدوب تکلف ایتمیه لر
دیمکدر (قال عبد الله بن عبد الرحمن فی حدیثه) عبد الله بن عبد الرحمن دیدی *
روایت ایتدیکی حدیث شریفده (نعم الادام) بو لفظ شریفی (الخل) یاخود بو لفظ
شریفی هرقنغیسی ایسه بر معنایه در ادم ادام قاتقلر دیمکدر که فارسیده نان خورش
دیرلر کو یا مصنفك مرادی بو حدیث شریفده نعم الادام روایتی دخی نعم الادم روایتی
وارد ردیمکدر (الحدیث الثانی) حدثنا قتیبة بن سعید حدثنا ابو الاحوص عن
سماك بن حرب قال سمعت نعمان بن بشیر) بو حدیث شریفی نعمان بن بشیر حضرتکدن
ایکی واسطه ایله قتیبه بزه خبر ویردی وسماك بن حرب بیوردی بن نعمان بن بشیردن
ایشتدم (یقول) تابعینه خطاب ایدوب بیوردی (الستم فی طعام وشراب
ماشئتم) سزلر استدیککز قدر یمکه وایچمکه مبتلا سکز لکن مأکولات ومشروباتده
بو مرتبه افراط رسول اکرم حضرتلرینك عادت کریمه سنه مخالفدر (والله لقد رأیت
نبیکم صلی الله علیه وسلم) اول الله حقیچون بن سزك وبزم پیغمبریمزی کوردم
(وما یجد من الدقل ما یملأ بطنه) مبارك قارننی طویرجق قدر اسکی قوری خرما
اولمدیغی حالده * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلرینك فقری اختیار ایتدکارینك
وجهی قاچ کره بیان اولندی غافل اولمیه سن بو مقامده بو حدیث شریفی ذکردن
مراد خرما غدا دخی ادام نوعندن اولدیغنی بیاندر * دالك وقافك فتحه لریله دقل

اسکی وقوری خرما دیمکدر * معلوم اوله که نعمان بن بشیر صحابه ٔ کرامك اشبهی وزیاده
متقیلرندندر * رضی الله عنه (حدثنا عبیدة بن عبد الله الخزاعی حدثنا معاویة بن
هشام عن سفیان عن محارب بن دثار عن جابر بن عبد الله) بو حدیث شریفی جابر
حضرتلرندن اوچ واسطه ایله عبیده بزه خبر ویردی (قال) جابر بیوردی (قال رسول
الله صلی الله علیه وسلم نعم الادام الخل) رسول اکرم حضرتلری سرکه کوزل اتمك
قاتیغیدر دیو بیوردیلر * خفی اولمیه که اتمکی قاتق ایله اکل ایلمك صحت بدنی حفظه
سبب اولدیغنه اشارت واردر بو حدیث شریفده دیدیلر (الحدیث الثالث) حدثنا هناد
حدثنا وکیع عن سفیان عن ایوب عن ابی قلابة عن زهدم الجرمی) بو حدیث شریفی
زهدمدن درت واسطه ایله هناد بزه خبر ویردی (قال کنا عند ابی موسی الاشعری) زهدم
بیوردیکه بز اصحابدن ابو موسی حضرتلرینك مجلسنده ایدك (فاتی بلحم دجاج) پس
طعام احضار اولندقده سفره یه طاوق کتوردیلر (فتنحی رجل من القوم) مجلسده
حاضر اولنلردن برکمسه سفره دن قالقوب کیرو چکلدی طاوق سفره یه قوندقده (فقال
مالك) پس ابو موسی حضرتلری اول کمسنه یه خطاب ایدوب بیوردیکه سنك ایچون
نه عذر رواردر که اکل دجاجه دن امتناع ایلدك (قال) اول کمسنه جوابنده دیدیکه
(انی رأیتها) تحقیق بن طاوغی کوردم (تأکل شیأ) بد رایحه لو برشی اکل ایدر اولدیغی
حالده طبیعتم طاوقدن استکراه ایلدی (فحلفت) بن یمین ایتدم که (ان لا آکلها)
طاوق اتنی یمیم (قال) ابو موسی بیوردیلر اول کمسنه یه (ادن) یقین کل وسفره یه
قریب اول ومقتضای طبیعتدن اعراض ایدوب سائر جماعت کبی طاوقدن اکل ایله
(فانی رأیت رسول الله صلی الله علیه وسلم) تحقیق بن رسول اکرم حضرتلرینی کوردم
(یأکل لحم دجاج) طاوق اتنی اکل ایدر ایدی * مصنفك بو حدیث شریفی ذکردن
مرادی رسول اکرم حضرتلرینك طاوق اتنی اکل بیوردیغنی بیاندر (الحدیث الرابع)
حدثنا الفضل بن سهل الاعرج البغدادی حدثنا ابراهیم بن عبد الرحمن بن مهدی عن
ابراهیم بن عمر بن سفینة عن ابیه عن جده) بو حدیث شریفی سفینه حضرتلرندن
اوچ واسطه ایله فضل بن سهل بزه خبر ویردی مذکور سفینه رسول اکرم حضرتلرینك
آزادلی کوله لرندندر * جمله ٔ کراماتندن مصابیح شریفده مرویدر * سفینه
حضرتلری برکون یولی یانلوب عسکردن خالی قالدی عسکری بولایم دیو بیابانده
کیدر ایکن ناکاه بر ارسلان حضورینه چقه کلدی * سفینه حضرتلری ارسلانه
خطاب ایدوب بیوردیلرکه * ای ارسلان بن رسول اللهك کوله سیم یولی یانلوب
عسکردن تك قالدم دیدی * پس ارسلان کاوب صاحبنه یالتاقلنور کبی سفینه
حضرتلرینك یاننه کلوب اسان حال ایله یوله اشارت ایدوب برابر کیتمکه باشلدیلر *
هرنه زمان ارسلان برصوت اشتسه اول صوت جانبنه سکردوب ینه دونوب

سفینه حضرتلرینك یانجه کیدرایدی کویا اسدلك حالی دشماندن سفینه حضرتنكی
محافظه ایدی * بو اسلوب اوزره سفینه حضرتلری عسکره بالغ اولدقده ارسلان
سفینه نك حضورندن رجعت ایدوب محلنه کتدی (قال) سفینه حضرتلری
بیوردی (اكلت مع رسول الله صلی الله علیه وسلم لحم حباری) بن رسول اكرم
حضرتلری ایله معا حباری اتی اكل ایتدم * حانك ضمی بانك فتحی بعده الف راء
مفتوحه بعده الف مقصوره ایله حباری طوی قوشی دیمكدر قازاتندن حقیف
وطاوق اتندن ثقیلدر دیدیلر * خواصندندر كه حباری نك قارننده برطاش واردر اول
طاشی بركیسه اوزرنده كتورسه احتلام اولماز دیدیلر بو حدیث شریفی مصنفك
ذكردن مرادی رسول اكرم حضرتلری آوانی اكل بیوردیغنی بیاندر (الحدیث
الخامس) حدثنا علی بن حجر حدثنا اسمعیل بن ابراهیم عن ایوب عن القاسم التمیمی عن
زهدم الجرمی) بو حدیث شریفی زهدمدن اوچ واسطه ایله علی بن حجر بزه خبر ویردی
(قال) زهدم بیوردی (كنا عند ابی موسی الاشعری) بز ابو موسانك مجلسنده ایدك
(قال فقدم طعامه) ابو موسی حضرتلرینك سفره سنده اطعمهٔ متعدده كتوردیلر
وقدم فی طعامه لحم دجاج) سائر طعامدن اول طاوق اتی سفره یه وضع اولندی (وفی
القوم رجل من بنی تیم الله احمر) ابو موسانك طعامنده حاضر اولان قومك بیننده
بنی تیم قبیله سندن قرمزی چهره لی بر رجل وار ایدی (كانه مولی) كویا اول
رجل تیم قبیله سنك بكی ایدی (قال) راوی حدیث زهدم دیدیكه (فلم یدن) اول
آدم طاوق اتی اكله اقبال ایتیوب سفره یه قریب اولمدی (فقال له ابو موسی)
اول رجله ابو موسی حضرتلری خطاب ایدوب بیوردیكه (ادن) بری كل طاوق
اتندن اكل ایله (فانی رأیت رسول الله صلی الله علیه وسلم) تحقیق بن رسول اكرم
حضرتلرینی كوردم (اكل منه) طاوق اتندن اكل بیوردیلر (فقال) اول
قرمزی چهره لی رجل دیدیكه (انی رأیته) تحقیق بن طاوقی كوردم (یأكل
شیأ نتنا) بد رایحه لو شی اكل ایدر (فقذرته) پس بن طاوقی مردار عد ایلادم (فحلفت
ان لا اطعمه ابدا) یمین ایتدم كه حیاتده اولدقجه طاوق اتی یمیم ابو موسی حضرتلری
رجل معهودك طاوقدن نفرتی طبیعی اولوب شرعی اولمدیغی اجلدن طاوقدن یه
دیو امر بیوردیلر * اكر لحم دجاجه مردار اولیدی رسول اكرم حضرتلری اكلندن نهی
بیورر لر ایدی * معلوم اوله كه بو حدیث شریفدن فهم اولنان بودر كه رسول اكرم
حضرتلری وصحابهٔ كرام حلالدن بالك اطعمهٔ نفیسه حاضر اولسه تناول
بیورر لر ایدی * لكن اطعمهٔ نفیسه احضار ینه امر ایتمزلر ایدی وقت طعامده
هرنه اولور ایسه انكله اكتفا بیورر لر ایدی * حتی رسول اكرم حضرتلری حلوایی
وصوق صویی زیاده سورلر ایدی صلی الله علیه وسلم * مرویدر كه حسن بصری

حضرتلرینك مجلسنده بركیسه بن حلوایی اكل ایتمم زیرا شكرینك عهده سندن
كلهمم دیدی * حسن بصری بیوردیلر كه شو آدم غایت احمق آدمه بكزر
صوق صوایچمزمی انك شكرینك عهده سندن نیجه كلور * خلاصهٔ
كلام اطعمهٔ نفیسه اكلنده حلالدن اولورسه باس یوقدر * لكن دائما
اطعمهٔ نفیسه اكلنه سعی جائز دكلدر (الحدیث السادس) حدثنا محمود بن
غیلان اخبرنا ابو احمد الزبیری وابو نعیم قالا حدثنا سفیان عن عبد الله بن عیسی
عن رجل من اهل الشام یقال له عطاء عن ابی اسید) بو حدیث شریفی ابو اسید
الانصاریدن ایكی واسطه ایله ابو نعیم * دخی اوچ واسطه ایله محمود بن غیلان بزه خبر
ویردیلر (قال) ابو اسید حضرتلری بیوردی (قال رسول الله صلی الله علیه وسلم)
رسول اكرم حضرتلری بیوردیلر (كلوا الزیت) زیتون یاغنی اتمك قاتوغی ایدوب
اكل ایدك (وادهنوا به) دخی زیت یاغی ایله بدنكزی یاغلایكز (فانه) تحقیق زیتون
یاغی (من شجرة مباركة) مبارك اغاجدندر * معلوم اوله كه ابو نعیم ابو هریره دن
روایت ایدر كه زیتون یاغنده یتمش شفا واردر (حدثنا یحیی بن موسی حدثنا
عبد الرزاق حدثنا معمر عن زید بن اسلم عن ابیه عن عمر بن الخطاب رضی الله تعالی
عنه) بو حدیث شریفی حضرت عمردن درت واسطه ایله یحیی بن موسی بزه خبر ویردی
معلوم وله كه شمس الدین سیواسی قدس سره بیورر حضرت عمرك نسب شریفلری
عمر بن الخطاب بن نفیل بن عبد العزا بن ریاح بن عبد الله بن رزاح بن عدی بن كعب
ابن لوی * پس نسب رسول اكرم حضرتلرینه سكزنجی اتاده اولاشور كه كعبدر
حضرت ابو بكر حضرت عمر رضی الله عنهمدن بر درجه قریب اولمش اولور * زیرا
صدیق رضی الله عنه مره ده جمع اولمش مره كعب اوغلیدر * وحضرت عمر رضی الله
عنهك كنیتی ابو حفصدر * ولقب شریفلری فاروقدر * اسلامه كلدیكی كون یا رسول
الله حق دین آشكاره اولمق كرك * باطل دین ظاهر اولوب حق مختفی اولمغین نه وجهی
وار دیدكده حضرت رسول اكرم انت فاروق یا عمر دیو بیوردیلر بو لقب ایله مشهور
اولدی * و بر وجهیده كاسه كرك فاروق صیغهٔ مبالغه در زیاده فرق ایدیجی دیمكدر
وحضرت عمر ایمانه كلدكده روایت مشهوره اوزره مؤمنلر رجالدن اوتوز طقوز ایدی
بونلر ایله اربعین تمام اولدی واون برده نسادن وار ایدی قچنكم اربعین تمام اولدی اول
كون (یا ایها النبی حسبك الله ومن اتبعك من المؤمنین) ایت كریمه سی نازل اولدیكه
یا محمد سكا الله تعالی جل شأنه ومؤمنلردن سكا تابع اولنلر كفایت ایدر دیمكدر *
روایت اولنور كه بر خمیس كیجه سی رسول اكرم حضرت عمر حقنده دعا ایدوب *
یا رب شول ایكی كشیدن سكا هر قنغیسی سوكلو ایسه آنكله اسلامی عزیز ایله دیو دعا
ایتمشلردی ایرتسی صباح ایدی قریش حرمده جمع اولوب اشبو ابو طالب یتیمی محمد صلی

الله علیه وسلم ظهور ایدوب آبا واجدادمزدینی ابطال ایدر * واصنامزه لا یضر ولا
ینفع دیو شتم ایدر غیرتمیز رکه یا عمر قدرت وهیبتك وار ایکن اصنامه نصرت ایدوب
انی اولدرمیه سین دیو تحریك ایتدکارنده * حمیت نادانی برله قلیجنی طاقنوب رسول
اکرم قصدینه کیدر ایکن * بنی زهره دن نعیمه ملاقی اولدیکه اسلامه کلمشدی اما
اسلامنی عمر بلمامشدی * پس عمرك حرکتندن فهم ایدوب یا عمر قنده کیدرسك
دیدی * جواب ویروب شول عقلای قریشی تسفیه واصناملرین تزییف ایدن محمدی
قتل ایتمکه کیدرم دیدکده * نعیم رضی الله عنه دیدیکه یا عمر تعجب هوایه باش
قوشمش سین واولمز هوایه دوشمش سین اکر بو ایشی باشلرسك بنی هاشم وبنی زهره
سنی صاغ قویه جقمی دیرسك یوری وار ایشکه دیجك * عمر دیدیکه یا نعیم محمدك دیننه
سنده می کیردك * اکر بلسم اول سنی قتل ایدردم * نعیم دیدیکه انك دیننه همان بنمی
کیردم قزقرنداشنده انشدنده کیرمشدر * پس عمرك غضبی زیاده اولوب قزقرنداشی
اوینه کلدی * مکرکه سورهٔ طه نازل اولوب فخر کائنات مهاجریندن خبابی
کوندرمشدی بونلره سورهٔ کریمه یی تعلیم ایدردی * پس بونلر درس ایدوب اوقومق
ایچره ایکن عمر قپوواردنه کلوب اشتدی * بونلر عمرك سسنی آلوب سوزی کسدیلر *
وخبابی کزلدیلر * ایچرو کروب سو یلشدیککز نه ایدی دیدی * دیدیلرکه خبر دیدیکه
بو خبرده سزده محمدك دیننه میل می ایتدیکز انشته یی دیدیکه حق دینه کیرمك
عجب دکلدر * عجب اولدرکه باطل دین غیرتن چکرسین * پس بلدیکه ایمانه
کلمشلر برازغربده ایتدکدنصکره دیدیکه البته شول اوقودیغکز نه ایدی بکا دیك
قزقرنداشی دیدیکه * سن هنوز اول کلام شریفه لایق دکل سین * اکرم ادایدرسك
غسل ایله تاکه اشتمکه لایق اوله سین * پس عمر غسل ایدوب اوقومق دیلر ایدی
صحیفه یی الینه ویردیلر * بسم الله الرحمن الرحیم * طه ما انزلنا علیك القرآن لتشقی
الا تذکرة لمن یخشی * دیو اوقودقده نظم شریفك فصاحت وبلاغتندن عجبه قالوب
قچنکم (انی انا الله لا اله الا انا فاعبدنی واقم الصلاة لذکری) آیت کریمه سنه کلنجه
نور قرآن قلبنه لینت ویروب ظلمتی دور اولمغه باشلدی * پس دیدیکه بنی محمده
اولاشدیرك اولدم خباب پرده دن چیقوب دیدیکه * یا عمر مشتاق اولسونکه
رسول اکرم حضرتلری سنك حقنده ایتدیکی دعالری مستجاب اولدی * پس رسول
اکرم حضرتلری اولدیغی اوه کلوب اصحاب کوردکده فخر کائناته خبر ایدیجك
قویك کلسون اکر باشنده دولت وارسه ایمانه کله * والا قتلی سزك ایچون حلالدر
دیدی چون عمر حضور شریفه کلدی رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه یا عمر دخی
شقادن فراغت یوقمی یقین حضرتك مبارك جمالنی کوردی * وکلام شریفنی استماع
ایتدی همان قراری قالمیوب یا رسول الله بلدمکه حق نبی سین بکا اسلام عرض ایله

دیوب مبارك ایاغنه یوز سوردکدنصکره (اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده
ورسوله) دیوب شجرهٔ ایمانی قلبنده دکدی * وجمله اصحاب تکبیر ایدوب حضرت
عمر ایاغه طوردی یا رسول الله بیورك شمدنکرو صلات حرم شریفده ادا اولنسون
وجان وباشم یولنه فدا اولسون * دیوب اندنصکره صلات حرمده آشکاره قلنوب
اصحاب کزین حلقه حلقه اوطورمغه باشدیلر * ومشرکون بو حالی کوروب غم
وغصه یه دوشدیلر (خذلهم الله تعالی) مرویدرکه برکون رسول اکرم حضرتلری
اصحابه سؤال ایتدیلرکه بوکون سزدن قنغیکز صائمدر * حضرت عمر دیدیکه انا
یا رسول الله * تکرار بیوردیلر بوکون سزدن قنغیکز صدقه ویردی * ینه حضرت عمر
انا یا رسول الله * ینه بیوردیلرکه بوکون قنغیکز خسته خاطری صوردی *
ینه دیدیکه انا یا رسول الله * ینه بیوردیلرکه بوکون کیم جنازه نمازی قیلدی *
ینه دیدیکه انا یا رسول الله * پس رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه (وجبت لك
یا عمر) یعنی جنت سکا واجب اولدی یا عمر * عن ابن عباس رضی الله عنه قال
قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ان الله فرض علیکم حب ابی بکر وعمر وعثمان وعلی
کما فرض علیکم الصلاة والصیام والحج والزکاة فمن ابغض واحدا منهم فلا صلاة له
ولا صیام له ولا حج له ولا زکاة له ویحشر من قبره یوم القیامة فی النار * یعنی سزك
اوزریکزه تحقیقا الله تعالی ابوبکر ایله عمری وعثمان وعلی حضراتنی رضی الله تعالی
عنهم اجمعین سومکی فرض ایلدی نتکم صوم وصلاتی وحج وزکاتی فرض ایلدی *
برکسه بو دردندن هر قنغیسنه بغض ایدرسه آنك صلاتی یوقدر صومی یوقدر حجی
یوقدر زکاتی یوقدر یعنی بو جمله اول کسه دن قبول دکلدر العیاذ بالله تعالی ینه رسول
اکرم حضرتلری بیورمشلردرکه (لولم ابعث فیکم لبعث فیکم عمر) وفی روایة (لو کان
بعدی نبی لکان عمر بن الخطاب) یعنی اکر بن کوندرلمسم عمر کوندرلیدی وبر روایتده
اکر بن خاتم الانبیا اولمیوب بندنصکره پیغمبر کلمك جائز اولسه * اول عمر اولیدی *
لکن بن خاتم الانبیایم بندنصکره پیغمبر کلمز ینه رسول اکرم حضرتلری بیورمشلردرکه
(ما فی السماء ملك الا هو یوقر من عمر ولا فی الارض شیطان الا هو یفرق من عمر) یعنی
کوکلرده هیچ برملك یوقدرکه الا عمری تعظیم ایتدی ویرلرده هیچ برشیطان یوقدرکه
الا جملهسی عمردن قورقر وسومز پس روافض خذلهم الله تعالی انلر شیطان اولدی
مرویدرکه حضرت عمر ایمانه کلدکده رسول اکرم حضرتلری مبارك الین عمرك
مبارك صدرینه اوروب (اللهم اخرج ما فی صدره من غل وداء وابدله ایمانا وحکما)
دیو اوچ کره بیوردیلر * یعنی یارب صدرنده اولان کرکز صفاتلری کیدروب انك
بدلی ایمان وحکمت ویر * عبد الرحمن اندن مرویدرکه حضرت ابوبکر دنیادن قاچدی
ودنیا اندن قاچدی اما عمر کلوب دنیا یکننه بنوب دنیادن قاچدی حضرت

عمردنصکره کلنلرك بعضیسی ترك ایدوب وبعضیسی السه کرکدر * ابووقاصدن
مرویدرکه رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه * یعنی محصل معناسی یا عمر شول الله
حقیچونکه بنم روحم انك قبضهٔ قدرتنده در اکر شیطان سنی بریوله کیدرکن کورسه
البته یولك صاپدیروب غیری یوله سالك اولسه کرك سکا ملاقات خوفندن ابن عمردن
مرویدرکه برکون حضرت عمر رسول اکرمدن حج وعمره ایتمکه استیذان ایتدیلر
حضرت رسول اکرم بیوردیلر یعنی اجازت ویردکدنصکره یا قرنداشم عمر خیردعاکدن
بزیده اورتاق ایت واونتمه دیدیلر * ابن عمردن مرویدرکه برکون رسول اکرم حضرتلری
بیوردیلر (عمر بن الخطاب سراج اهل الجنه) یعنی عمر اهل جنتك چراغیدر *
عایشه انادن مرویدرکه رسول اکرم حضرتلری بیورمشلرکه * یعنی کچن امتلر
ایچنده محدثلر وار ایدی * یعنی جناب حقدن قلبنه بالذات یا بالواسطه سوز سویلنور
کمسنه لر وار ایدیکه تلقای نفسندن سویلمزلردی بلکه الهام ایله سویلرلردی *
اکر بنم امتمده اویله کمسنه بولوروارسه اول عمردر زیرا حق عمرك قلبی ودلی اوستنده در
قلبی ودلی حقدن خطا ایتمز * ابن عمردن مرویدرکه برکون حضرت عمر مدینهٔ
منوره ده منبر شریف اوزره خطابت ایدرکن مناسبتسز * یا ساریة الجبل من
استرعی الذئب فقد ظلم * دیو بیوردیلر معناسی دیمکدرکه یا ساریه طاغدن غافل اولمه که
عدو شبخون ایتمك قصدنده در مکرکه حضرت عمر صحابه دن ساریه یی باش دکوب
عراق جانبنه غزایه کوندرمشلردی انلرده واروب نهاوند طاغنك دبنه این قونمشلردی
اما بو طرفده کافرلشکری شبخون ایتمك قصدنه فرصت کوزه درلردی ناکاه حضرت
عمر منبر اوزره خطابت ایدرکن حضرت حق جل شانه بو احوالی اکا کشف ایدوب
اختیارسز یا ساریة الجبل دیدی * صحابه دن بعضیسی امام علی یه دیدیلرکه یا علی
حضرت عمرك خطبه اراسنده مناسبتسز یا ساریة الجبل دیدیکی نه ایدی * جواب
بیوردیلرکه صنمالك قرنداشم عمر هرنه ایش ایتسه البته اکا جوابی
وار در نهایت تاریخ قویك وکوره لم نه ظهور ایدر * پس تاریخ قورلر برآیدنصکره
ساریه کلوب احوالی صوردیلر دیدیکه خیلی غزا ایدوب بر طاغ دبنه غنیمت مالی برله
غافل قنوب اوطورمشدق ناکاه حضرت عمرك فلان کونده اویله زماننده یا ساریة الجبل
دیو اوجکره قولاغمه صدای شریفلری طوقندی * پس متنبه اولوب طاغدن
تجسس اولنوب اعدایی دفع ایدوب بحمدالله خلاص اولدق * وبو خبره تاریخ
تطبیق اولنوب عینیله اول زمانه موافق کلدی * پس حضرت عمرك ولایت وکرامتلری
ظاهر اولدیکه بو احوالی بر آیلق یولدن کشف ایدوب چاغردی * وحضرت
ساریه نکده ولایتی ظاهر اولدیکه بر آیلق یولدن اشتدی رضی الله عنهما * مرویدرکه
مدینهٔ منوره ده حضرت عمر خلافتنده عظیم زلزله واقع اولدی * حضرت عمر مبارك

درمسین یره چالوب اسکنی یا ارض باذن الله دیدی * همان بر ساکن اولدی *
واول زماندن برو مدینهٔ منوره ده زلزله واقع اولمدی باذن الله تعالی * مرویدرکه
اسلامدن اول مصر ولایتنده بیلده برکره نیل ایرماغی اقزدی * وبر حسنی جاریه
طونادوب اکا براغورلردی آندن اقردی اسلام زمانی کلوب عمرو بن العاص انده
خلیفه ایدی بو قصه یی حضرت عمره عرض ایلدیلر * انلرده بر کاغده (ایها النیل
ان کنت تجری بامر الله فاجر وان کنت تجری بامرك فلا حاجة بنا الیك) دیو یازوب
بو کاغدی نیل طوردیغی وقت اول جاریه یی براقدقلری یره براقك دیو بیوردیلر وقتا که
اول زمان کلدی کاغدی اول محلدن طرح ایتدیلر همان باذن الله جاری اولدی * اول
زماندن برو منقطع اولمیوب اقمقده در حضرت عمرك ولایتیله * مرویدر برکون مدینهٔ
منوره نك کنارینه بر قافله قونمشدی حضرت امیر المؤمنین رضی الله عنه عبد الرحمن
ابن عوفه دیدیکه کل بو کیجه اشبو قافله یی بکلیه لم تا که سارق ضرر ایرکورمسون
وکندیلر راحت اولسونکه ایام خلافتمزده اکر بونلره بر ضرر اوله قیامت کونی بزدن
صورولر پس اول کیجه قافله یی بکلرکن بر اوغلنجق محله کنارنده متصل بر اوده اغلردی
حضرت عمر واروب اناسنه ندا ایدوب شول اوغلانجغی اغلتمه دیو تنبیه ایدوب ینه
کلدی وعبادته مشغول اولدی * اوغلان دکیوب نیجه دفعه واروب کلدی آخر سحر
وقتنده واروب اناسنه غلظت ایدوب نه یرامزانا سنکه بو کیجه بو طفلی راحت ایتمدی
دیدکده اول خاتون جواب ویروب یا عبد الله نیجه برکلوب سویلرسن وبنم حالمدن
خبر بلمزسنکه بو طفلی یی سودن کسدم بدیره جك بوقدرکه انکله آوودم راحت اوله
دیدی عمر رضی الله عنه دیدیکه بو طفلك قاچ یاشنده در خاتون دیدیکه هنوز
یاشنه ایرمشدر عمر دیدیکه یا نیچون محلی کلمدن سودن کشمش سن خاتون جواب
ویردیکه خلیفهٔ رسول حضرت عمره الله انصاف ویرسونکه اوغلان سودن
کسلمه ینجه نفقه تقدیر ایتمز اکا بنا ایوودم دیمجك * حضرت عمر رضی الله عنه اغلیه رق
دونوب مسجده کلدی طاك نمازین اغلقده کوجله قیلوب سلام ویردکده * ویل لعمر کم
ویل لعمر کم دیدی پس همان منادی کوندروب بر مسلمانك اوغلی یا قزی طوغسه
بیت المالدن اکا نفقه تقدیر اولنسون شمدنکرو کمسنه نفقه طمعنه دوشوب اوشاغین
وقتندن اول سودن کسمسون دیو ندا ایتدردی * وهم اطراف عالمده جمله اطفال
مسلمینه نفقه تقدیر ایتدی * مرویدرکه بر قحط زماننده بردوه بوغزلیوب مدینه
فقراسنه اولشدردی مکر خادم اول دوه نك چرب یرلرندن آلوب خلیفه ایچون
بر خوش پشورمشدی * افطار زماننده حضورینه کتوردکده بو قندندر دیو سؤال
ایتدی * خادم یا امیر المؤمنین دوه نکی بوغزلنان دوه نك اتندندر دیمجك متغیر اولوب
اغلیه رق دیدیکه * وای بنم کبی والی یه که فقرایه اتك کمکك اولشدیروب کندوسی ایچون

ایسک الیه قورلر ایدی یا خادم بردخی بویله ایتمه قالدر بو طعامی فقرادن بر اهل وعیالی
اولان کمسنه‌نک اوینه ایلت یسونلر وبکا ینه اول‌کی کبی طعام کتورلک خلیفه‌یه آیده
برکره‌ات یمک کفایت ایدر * پس خادم قصعه‌سیله انی بر اهل بیته اولاشدردی
خادم عادت اوزره قوریجه اتمک ایله برمقدار زیت یاغی کتوروب * امیرالمؤمنین
اول یاغی اتمکنه ادام ایدوب حمد ایلدی * مرویدرکه برکون خلافتی ایامنده منبرده
خطابت ایدرکن صایدق مبارکک جبه‌سنک اوستنده اون ایکی رقعه یعنی یاماسی
وار ایدی * مرویدرکه حضرت عمر مدینهٔ منوره‌دن حج ایتدی حساب ایتدیلر *
واروب کلنجه سکسان درهم خرج اولنمش مبارک الینی بر برینه اوروب وای عمره کیم
بیت المال مسلمین‌دن سکسان درهم اسراف ایلمش دیو تأسف ایلدی * مرویدرکه
یولده خیمه قورمیوب بر پرده کولکلک ایدینوب واروب کلنجه انک التنده اولدی *
مرویدرکه بچین خلقی بر نسنه‌دن منع ایتسه اهل بیتک ویوا بعک جمع ایدوب دیرلردیکه
آگاه اولک خلقی الله تعالی بیوردیغی اوزره فلان نسنه‌دن منع ایتدم ایدی اول شیئی
ترک ایتمکده غیریلردن سزلک اهتمامکز آرتوق کرک اکر شویله که سزدن بریکز اول شیئده
اهتمام ایتمیه غیریلره اولان عقوبتک ضعفن سزه ایدرم دیرلردی * اکابناء توابعی
غیریلردن آرتوق قورقوب پرهیز ایدرلر ایدی * مرویدرکه برکون جمعه لباسین کیوب
جمعه‌یه کیدرکن اتفاق حضرت عباس رضی الله عنهک یول اوزره براولوغی وار ایدی
اول محله کلدکده مکر کوکرجین یاوریسی بوغازلیوب خادم یویوب قانلی صوبی میزابه
دوکشدی ناکاه حضرت امیرالمؤمنینک اول صو اوزرینه دوکیلوب بو مسلمانلره
ضرر دردیو میزابی قوپردیلر ایدی وغیری لباس کیوب جمعه نمازین قلدقدنصکره
حضرت عباس کلوب بو خصوصه حیا اظهار ایدوب عذر ایتدکدنصکره لکن
یا خلیفهٔ رسول الله اول میزابی اول موضعه رسول اکرم حضرتلری کندی مبارک الیله
وضع ایتمشدردیدکده حضرت عمرک وجهنه تغیر کلوب دیدیکه ایعدی یا عم رسول الله
عمره نذر اولسونکه سن بنم چکنمه باصوب میزابی کرو برینه قویه‌سن وهم اویله ایتدیلر
مرویدرکه برکون مدینهٔ منوره اطرافنده بردوه یالانک چکننه آلوب اسی کونده
درلیوب کیدردی * اتفاقا امام علی ملاقی اولوب سؤال ایتدیکه یا امیرالمؤمنین
بونه حالدر * جواب ویردیلرکه یا علی بیت المالدن بردوه یالانی دوشوروب قاچمش آنی
بولوب ینه ارقاسنه اورمق استرم تاکه بیت الماله خسارت ایتمش اولمیم امام علی
دیدیکه یا خلیفه قانی عرض خلافت بر آخر کمسنه کوندرسک اولمزمیدی * جواب
ویردیکه یا ابن عم رسول الله بو ایش بنم عهده‌مه لازمدر قیامت کونی بو ایشک
قصورلک بندن صوررلر صواب بودرکه بکا بن کوردم تا آنده خجالت چکمیم امام علی
بو سوزی اشیدوب اغلدی وایتدی یا عمر سندنصکره کلنلره راحت قومدک دیدی *

مرویدرکه برکون حضرت عمر بر جمعیتده آغلدی سبب بکادن سؤال اولندقده نیچه
اغلامیم که اکر فرات کنارنده براوغلق ضایع اولسه قورقلورکه اول عمردن صوریلور
مرویدرکه برکون النه بر صمان چوبی آلوب دردیکه نولیدم بو صمان چوبی اولیدم
نولیدی مخلوق اولمیدم نولیدی آنم بنی طوغرمییدی نولیدی شئ مذکور اولمیوب
نسیا منسیا اولیدم * مرویدرکه حضرت عمرک ایکی مبارک کوزلری التندن اشاغه
ایکی سیاه خط وار ایدی دائما اغلادیغندن کوزیاشی اثر ایتمشدی * مرویدرکه
بر منافقک بر کمسنه ایله خصومتی اولوب رسول اکرم قاضی‌یه طوروب حضرت رسول
اکرم منافقک خصمنه حکم ایتمشدی زیرا حق انک ایدی منافق اول حکمه راضی
اولمیوب حضرت ابو بکره واردی واحوالنی عرض ایلدی بیوردیلرکه الله ورسولنه
وارمدکمی دیدیکه واردم لکن مرادمجه حکم ایتمدی * پس حضرت صدیق قاقیوب
یوری عبث سویلمه حکم اللهک ورسول اللهکدر * راضی اول دیدی منافق راضی
اولمیوب حضرت عمره کلدی وقضیه‌یی عرض ایلدکده رسول اکرمه وارمدکمی دیدی
منافق ینه حضرت ابو بکره ویردیکی جوابی ویردی پس عمر غضبه کلوب دیدیکه صبر
ایله تا ایچرو کیروب کلم ومرادنجه حکم ایلیم همان ایچرو کیروب بر بچاغی انکی التنه
کزلیوب سرعتله کلوب الله رسولندن بیعت ایتدکمی دیدی منافقده نعم دیدکده رسول
اکرمک مبارک النه قنغی الکله یاپشدک دیدی منافق صاغ الینی اوزادوب اشبو الله
یاپشدم دیجک همان الینه محکم یاپشوب منافقک اول الینی کسوب فخر عالمک مبارک
النه یاپشوب بیعت ایتدکدنصکره ینه حکمنه راضی اولمیه‌نک جزاسی بودر دیدی
پس منافق کسیلن الینی الوب اغلیه‌رق فخر کائناته عمر بنم الیمی بغیر جرم کسدی
دیو شکایت ایتدکده حضرت عمر احضار اولنوب ماجرایی تقریر ایدیجک حضرت
رسول اکرم سعادتله انت فاروق یا عمر دیو بیوردیلر رضی الله عنه * مرویدرکه قیصر
رومدن حضرت عمره ایلچی کلوب رجوع ایتدکده خاتونلری بردینار استقراض
ایدوب انکله قوقولی نسنه‌لر صاتون آلوب وبر شیشه ایچنه قیوب قیصرک خاتوننه
هدیه کوندرمشیدی واصل اولدقده تمام حظ ایدوب بر شیشه جواهر طولدیروب
اولدخی ارسال ایتمشدی واصل اولیجق اولدخی شیشه‌یی برطبق ایچنه بوشلدوب
صاتار ایدردی ناکاه حضرت امیرالمؤمنین ایچرو کیروب احواله واقف اولیجق
بوقندندردیو سؤال ایتدیلر خاتون انا مز بردینار استقراض ایدوب وطیب صاتون
آلوب بومقابله‌ده قیصر خاتونی جواهر کوندردیکن جواب ویریجک حضرت
عمر یا خاتون اکر خلیفه خاتونی اولماسک سکا بو جواهرلی برنده کوندرمزدی پس سکا
کلنده وخلیفه‌یه کلنده بیت المال مسلمینکدر سنک حقک انجق شول بر فلوریدرکه
قرض آلمش سن دیوب جواهری بیع ایدوب ایچندن بر فلوری سنک خاتوننه

ويروب باقيسن بيت المال ايچون ضبط ايتدردى رضى الله عنه واول خاتونك دخى
انقيادينه آفرين كه قطعا رجوع ايتميوب الله حكمنه رضا ويردى رضى الله عنها
* مرويدركه حضرت عمر عراق ولايتنه اصحاب رسولدن عسكر كوندرمشيدى آز
زمانده بعون الله كلى ولايتلر فتح اولنوب كليسالر جوامع وبتخانه لر معبد حق اولوب
اصحاب رسول سالمين وغانمين كيرو مدينهٔ منوره يه كلدكلرنده اول خليفهٔ رسوله
بواشديلر لكن حضرت عمر بونلره التفات ايتمدى ونه ايتديكز ديو سؤال ايتمدى * پس
اصحاب رسوله بوغايت جفا كلدى اوغلى عبد اللهى مسجدده بولوب شكايت ايتديلر
انلرده بيورديلر كه امير المؤمنينه بولباسلرله مى بولشديكز مكر بونلر عجم ولايتنك
رقيق لباسلرين كيمشلردى * پس بونلر عبد اللهك غمزندن رمزين فهم ايدوب واروب
ينه اولكى لباسلرين كيوب كيرو امير المؤمنين حضورينه كلدكلرنده بونلره كلى اكرام
واعزاز تام ايدوب هر برينه بشقه بشقه صوروب (مرحبا يا اصحاب رسول الله مرحبا
بمعاشر الانصار والمهاجرين) ديو فوق الحد بونلره تلطيف ايتدكده بركمسنه جرأت
ايدوب سؤال ايتديكه يا امير المؤمنين حكمت نه ايديكه اول ملاقاتده اصحاب رسوله
التفات ايتميوب صورت جفا اظهار اولندى وحالا انشراح له محبت وفا اشعار قلندى
جواب بيورديلر كه چونكم تغيير لباس ايتدكلرين كوردم هر برى عينمه خار بلا
اولوب ديدمكه سبحان الله ايام خلافتمده اصحاب رسول لباسلرين تغيير ايتديلر برقاچ
كونده قلبلرى تغيير بولوب زخارف دنيايه ميل ايدرلر * رسول اكرم حضرتلرينه
ملاقى اولميجق يا عمر سنك خلافتنده بنم اصحابم اول لباسلرين تغيير ايتديلر ثانيا قلبلرى
متغير اولدى مقام خلافتده بونه خلافدر ديو خطاب وعتاب ايتملرى ورطه سنه
دوشوب التفاته مجال اولمدى * فاما حالا بحمد الله ينه اولكى لباسلرين كوروب اول
ورطه دن خلاص اولوب رسم ملاقاتى برينه كتوردم رضى الله عنه وعنهم اجمعين *
مرويدركه اشبو قضيه ده غنيمت مالين عرض ايتدكلرنده اصحاب ما بيننده على السواء
تقسيم ايتدكدنصكره بعضى سله لر ايله عجم طعاملرندن كتورمشلردى حضور شريفنه
قودقلرنده مبارك برمغيله طاتوب لذتن ورايحه سن بكنوب بوشول طعامدركه
بوندن اوترى مؤمنلردن اوغل باباسين وقرنداش قرنداشين قتل ايتسه كركدر ديوب
قالديرلك بوطعامى شول غزالرده شهيد اولان مؤمنلرك ايتامنه ويركه افتراق
اباليه تلخ اولمش دهنلرى شيرين اوله ديو بيورديلر * مرويدركه بركون حضرت عمر
صحابه اوكندن كچوب اردنجه نظر ايتديلر كوردلر كه مبارك خرقه سنك اون ايكى
يرده يماسى واردر زهد وتقواسنه هر برى انصاف ايدوب كندو نفسلرينه لوم ايدوب
كمالنه ثنا ايتدكدنصكره ديديلر كه بحمد الله ايام خلافتنده عراق وشام اعراب واعجام
ديارلرى فتح اولوب شرق وغربده اولان كفار پادشاهلرينك قلوبنه هيبتى دوشوب

هر طرفدن ايلچيلر كلمك اوزره در * فاما انلرك نظرلرى ظاهره متعلقدر عجبا
حضرت امير المؤمنين مهابتلو لباسلر كيسه لر وكافرلرك كوزلرينه هيبتلو كورنسه لر
تقوالرينه نه خلل كلوردى * وايلچى كلدكجه نفيس طعاملر پشوب مناسب آوانى ايچره
قونسه غدات وعشيده مهاجرين وانصار ايله ينه دبو مشاوره ايدوب لكن
بوخصوصه كيم جرأت ايدوب عرض ايدرديلر كده امام على روا كورلدكده
خدمتلرينه عرض اولنجق بو جرأتى بن ايدهمم لكن ازواج نبى عليه السلام كه امهات
المؤمنين درانلره عرض ايلين بو جرأتى انلر ايتسه لر اولوردى ديجك عايشه انا ايله حفصه
انايى بربرده بولوب صحابه بومرامى عرض ايتدكلرنده بو ايكى خير النسا حضرت عمرك
خلوتنه واروب بونلره كلى تعظيم واكرام ايتدكدنصكره ام المؤمنين عايشه انا
اعزا بيهافتح كلام ايدوب يا امير المؤمنين لخدمتكه بر سوزمز واردر دستور اولورمى ديو
استئذان ايتدكده يا ام المؤمنين بيورك ديجك مقصوده بسط مقدمه قيلوب ديديلر كه
اللهك رسولى عالم عيانه كلوب دنيا طرفنه التفات ايتميوب دين بناسين تمام معمور
ايتدكدنصكره جوار رحمانه رحلت ايتديلر بعده بابام ابو بكر خلفيه اولوب كذلك
انلرده دنيايى ديلميوب احياى سنت رسولده اهتمام وقتال كذابينده قيام كوستروب
عدالت خلقده جد تام اظهار ايدوب انلرده رسول اكرمه اولاشديلر ثانيا بوارضه سز
كلوب امر خلافته تازه رونق ويروب اعلام عدالتى ذروهٔ عليايه دكدبكز واطراف عالمه
عساكر اسلام كوندروب بحمد الله سنك ايامنده كسرى وقيصر منهزم وبيوت اصنام
منهدم اولمغين سلاطين اقطار جملهسى سر فرو ايدوب خزاينلرى قپوكه كلدى
حضرت جل شانه سكا تأييد ودين اسلامه تأييد ميسر ايده اما اطراف عالمدن ايلچيلر
كلدكده دوسنك اوزرنده بواون ايكى رقعه لى خرقه انلره خور ومهين كورينور
ايا امير المؤمنين هيبتلو لباسلر كيوب طاكده واخشامده نفيس طعاملر پشوب اكا
كوره اوانى برله مهاجرين وانصار يسه لر ديجك حضرت عمر استماع ايدوب بكاء شديد له
اغليوب ديديكه يا ام المؤمنين سزه سؤال ايدرمكه هيچ فخر كائنات حضرتلرينك
مبارك قرنى طويجه اربه اتمكى يديمى وهيچ بركونده ايكى اوكن طعام يديمى ديديلر كه
لا وينه ديديكه هيچ فخر عالم يردن يوقار وبرقارش قابده طعام يديمى ديديلر لا وينه
ديديكه سزلر رسول اكرم حضرتلرينك خاتونلريسز وامهات المؤمنين سز جمله مزك
اوزرنده حقوقكز واردر واكن سز كلوب دنيايى بكا ترغيب ايدرسز بونى بلمز ميسزكه
فخر كائناتك بر يوكدن عباسى واردى واكثرى انى كيرلردى كاه اولوب اول عبا
خشونتندن مبارك جسمى سوروب قزارردى ديديلر كه نعم اويله در * وينه ديديكه
يا عايشه بلمز ميسز كه سنك حجره كده فخر عالم ايچون بر عبا واردى برقتچه كوند وزين بساط
وكيجه فراش ايدرديكز اول جسم مبارك انك اوزرنده ياتوردى تاريسنه اولاشنجه

حضرت عائشه اغليوب نعم يا امير المؤمنين اويله در ديدى وينه دونوب قزينه ديديكه
يا حفصه بو حديث شريفى بكا نقل ايتدكى بر كون سرور كائنات ايچون بر يومشق
دوشك دوزوب التنه فرش ايتدم ايدى اول كيجه تهجده قالقميوب بلال اذاننده
اويانوب يا حفصه بكا نيه ايدلك بنى يومشق دوشك برله الدادلك وربم عبادتدن الى قودلك
دنيا ايله نه بازارم واربردخى بكا بويله فراش ايتمه تاكه بدنم بو قاتيلقدن الم چكوب
خالق عبادتى لذتندن كروقالميم حفصه انا اغليوب نعم اويله در ايا ايدى وينه ديديكه
بلازميسنكه رسول اكرم حضرتلرينك كچمش وكلجك كناهى مغفور ايكن اج ايله
كيجه ايوب سجده ده اويورلردى كيجه له كوندوزى ركوع وسجود ايله كچرلردى وبكا
ايله تضرعدن خالى اولازدى تاربيسى جناب قدسنه دعوت ايدنجه پس احوالى معلوم
اولمين عمره دوشن بودركه نفيس لباس كيميه نفيس طعام ييمه وقالين دوشك اوستنده
ياتميه وبر سفره ده ايكى درلو طعام جمع ايتميه وبر آيدن اكسكده ات ييمه تا بو حالده
رسول اكرم حضرتلرينه اولاشنجه * ازواج نبى بو كلماتى اشيدوب اغلاشديلر وثبتك
الله يا عمر ديديلر * وماجرايى زمرهٔ اصحابه خبر ويرديلر رضى الله عنهم * مرويدركه
ايام خلافتنده اوغلينه حد شرب اوردى حد تمام اولمدين اوغلى دونميوب اولدى *
دكنكك باقيسين ميتنه اوردى حمد الله برى بولسون ديدى يابنى حضور حقه
واردقده ياباام بكا حد اقامت ايدوب اولدردى ديه سن ديدى * مرويدركه انس
ابن مالكدن يعنى حضرت رسول اكرم بيورمشلركه بركسه بكا حاشا كذب افترا ايتسه
قتل اولنه اندن توبه ديلنميه وبر كسه بكا سب ايتسه قتل اولنه توبه ديلنميه وبر كسه
ابو بكره وعمره سب ايتسه قتل اولنه توبه سى قبول اولنميه وبر كسه عثمانله على يه سب
ايتسه جلده حد اوره لر وبركسه ديديكه يا رسول الله ابو بكر ايله عمرك وعثمانله علينك
ارالرين نيچون فرق ايتديكز بيورديلركه الله تعالى بنى وابو بكرى وعمرى بر طپراقدن
خلق ايتدى * وينه بر طپراغه دفن اولنسق كرك صدق رسول الله هم اويله واقع
اولدى * مرويدركه حضرت عمر شهادتله محتضر اولدقده عايشه انايه آدم كوندر
ديديكه رسول اكرم حضرتلرى وابو بكر ايله بر حجرده اولمق مراد ايدرم اكرام المؤمنين
رضا ويررسه دولت وسعادت عمره والا انواع حسرت وندامت برله بقيعه دفن ايدلك
ديمش ايدى حضرت عايشه رضى الله عنها يه احوالى عرض ايدنجك اغليوب اول
مقامى كندو نفسم ايچون مراد ايدردم چونكه خليفهٔ رسول مراد ايدنمشلر انلره ايثار
ايتدم ديو بيورديلر * پس روضهٔ مطهره ده حضرت ابو بكرك قبلى طرفنده مبارك باشى
حضرت ابو بكرك صدر شريفنه محاذى دفن اولنمشدر * اون ييل التى اى خلافت
سوروب هجرتك يكرمى اوچنده ذى الحجه نك عشر اواخرنده التمش اوچ ياشنده ايكن
اشهر روايتده جوار حقه رحلت ايتديلر رضى الله عنه (قال) حضرت عمر بيوردى

(قال رسول الله صلى الله عليه وسلم كلوا الزيت وادهنوا به) رسول اكرم حضرتلرى
بيورديلر كه زيتون ياغى اكمك قاتيغى ايدك وزيتون ياغيله بدنكزى ياغلايك
(فانه من شجرة مباركة) تحقيق زيتون ياغى شجرهٔ مباركه دندر زيرا قرآن
عظيم الشانده حق تعالى حضرتلرى من شجرة مباركة زيتونة بيوردى دخى بر آيت
كريمه ده (وصبغ للآكلين) بيوردى بو آيتلره بناء رسول اكرم حضرتلرى زيتون ياغى
قاتق ايدك بيوردى * دخى زيتون ياغنده خير كثير اولديغيچون وجودكزه سورك
بيورديلر زيرا مبارك ديمك خير كثير ديمكدر (قال ابو عيسى وعبد الرزاق كان يضطرب
فى هذا الحديث فربما اسنده وربما ارسله) مصنف بيورر بو حديث شريفى
روايت ايدن عبد الرزاق بر روايتده رسول اكرم حضرتلرندن عمر واسطه سيله
روايت ايتدى * وبر روايتده حضرت عمرى ترك ايدوب اسلمدن روايت ايتدى
(حدثنا السنجى ابو داود سليمان بن معبد المروزى حدثنا عبد الرزاق عن معمر
عن زيد بن اسلم عن ابيه) بو حديث شريفى اسلمدن اوچ واسطه ايله ابو داود
سنجى روايت ايتدى (عن النبى صلى الله عليه وسلم) اسلم رسول اكرمدن
حضرت عمرك روايت ايتديكى حديثك عينينى روايت ايتدى (نحوه ولم يذكر
فيه عن عمر) راوى حديث عبد الرزاق بو حديث شريفى روايت ايتدككده
حضرت عمرى ذكر ايتمدى فقط اسلمدن روايت ايتدى (الحديث السابع) حدثنا محمد
ابن بشار حدثنا محمد بن جعفر وعبد الرحمن بن مهدى قالا حدثنا شعبة عن قتادة
عن انس بن مالك) بو حديث شريفى انس حضرتلرندن ايكى واسطه ايله محمد بن جعفر
ودخى عبد الرحمن بن مهدى محمد بن بشاره خبر ويردى (قال) انس بن مالك بيوردى
(كان النبى صلى الله عليه وسلم يعجبه الدباء) رسول اكرم حضرتلرينه قباق اكل ايلمك
عجب ويررايدى * يعنى قباغى استحسان ايدوب واكلنى سورايدى (فاتى بطعام) پس
رسول اكرم حضرتلرينه قباق ايله پشمش بر طعامى كتورسه لر (او دعى له) ياخود قباق
ايله پشمش طعام ايچون رسول اكرم حضرتلرنى دعوت ايتديلر (فجعلت اتتبعه)
انس بيوروبن اول قباقله پشمش طعام ايچندن قباغى اراشدرمغه باشلدم (فاضعه
بين يديه) قصعه دن قباغى بولدقچه رسول اكرم حضرتلرينك اوكلرينه وضع ايدرايدم
(لما اعلم انه يحبه) رسول اكرم حضرتلرى قباغى سودكنى بيلديكم ايچون بو حديثده
دليل واردركه بر كاسه ده مختلف طعام اولوب طعام صاحبى راضى اولديغى صورتده
اول كاسه دن اكل ايدن كمسنه غيرى كمسنه نك اوكنده اولان جانبنه ال
اوزاتمق جائز اوله دخى مسافرلرك بعضيسى بعضينك اوكنه لقمه قومق جائز اوله
* صاحب ضيافتك رضاسنه بناء ودخى قباغك خاصه سندندر عقلى زياده
ايتمك ورطوبتى معتدله ايراث ايتمك كبى (الحديث الثامن) حدثنا قتيبة

حدثنا حفص بن غياث عن اسمعيل بن ابى خالد عن حكيم بن جابر عن ابيه)
بو حديث شريفى حضرت جابردن اوچ واسطه ايله قتيبه بزه خبر ويردى (قال) جابر
بيوردى (دخلت على النبى صلى الله عليه وسلم) رسول اكرمك حضور عاليلرينه
واردم (فرأيت عنده دباء يقطع) كوردمكه رسول اكرم حضرتلرى قباغى پاره پاره ايدر
(فقلت) ديدمكه (ما هذا يا رسول الله) قباغى بو مرتبه پاره پاره ايتمكك فائده سى ندر
(قال) رسول اكرم حضرتلرى جواب بيورديلركه (نكثر به طعامنا) بز قباغى پاره پاره
ايتمكله طعاممزى چوق ايدرز بو حديث شريفدن فهم اولنوركه قباق وبادنجان
مثللو طعام پشمزدن مقدم طوغرنورسه بركته سبب اولور * وينه بو حديث شريفدن
فهم اولنوركه رسول اكرم حضرتلرى كمال مروتلرندن اهل بيتك خدمتلرينه
معاونت ايدرلر ايمش (قال ابو عيسى) مصنف بيوردى (وجابر هذا) بو حديث شريفى
روايت ايدن جابر (هو جابر بن طارق) طارق اوغلى جابردر * يعنى مصنفك مرادى
بوكه اصحابدن عبد الله اوغلى جابر واردر * بو حديث شريفى روايت ايدن طارق
اوغلى جابردر * عبد الله اوغلى جابر دكلدر جابر ديمكله قنغى جابر اولديغى معلوم
اولسون ايچون بيورديكه (ويقال ابن ابى طارق) اصحاب كرام بيننده راوى حديث
اولان جابرك شهرتنه ابن ابى طارق دينلور (وهو) بو كنيه ايله مكنى اولان جابر
(رجل من اصحاب النبى صلى الله عليه وسلم) رسول اكرمك اصحابندن برذاتدر *
معلوم اوله كه محدثين كرام حضراتى نه مرتبه دقت واهتمام صاحبلريدركه
ايكى اصحابك اسمى برى برينه مطابق اولسه كنيه لرى ايله بيان ايدرلركه التباس لازم
كلمسه مثلا بو حديث شريفى جابر روايت ايتدى ديسه لر جابر اسمنده برقاچ
اصحاب بولنسه قنغى جابردر ديو محدثين تحقيق ايدوب شهرتيله بيان ايدرلر
محدثينك مرتبه اهتماملرندن معلوم اولديكه روايتلرنده اصلا كذب احتمالى يوقدر (ولا
نعرف له) بز ابن ابى طارق كنيه سيله مشهور اولان جابردن بلمزز (الا هذا الحديث
الواحد وابو خالد اسمه سعد) شو ذكر اولان بر حديثدن غيرى كويا مصنف ديمك
استركه ابن ابى طارقدن محدثين انجق بو حديث شريفى روايت ايتديلر (الحديث
التاسع) حدثنا قتيبة بن سعيد عن مالك بن انس عن اسحاق بن عبد الله بن ابى
طلحة انه سمع انس بن مالك) بو حديث شريفى انس بن مالك حضرتلرندن ايكى واسطه
ايله قتيبه بزه خبر ويردى (يقول) انس بيوررلردى (ان خياطا دعا رسول الله صلى
الله عليه وسلم لطعام صنعه) تحقيق اصحابدن درزى رسول اكرم حضرتلرينى طعامه
دعوت ايلدى * بعض محدثين ديديلركه بو درزى رسول اكرم حضرتلرينك غلامى
ايدى (قال انس) بو حديث شريفى حضرت انسدن استماع ايدن اسحاق بن عبد
الله ديديكه انس حضرتلرى بيوردى (فذهبت مع رسول الله صلى الله عليه وسلم)

بن رسول اكرم حضرتلرى ايله برابر كتدم (الى ذلك الطعام) اول درزينك دعوت
ايتديكى طعامه (فقرب الى رسول الله صلى الله عليه وسلم خبزا من شعير) درزينك
منزلنه واردقده رسول اكرمك حضورلرينه ارپه اوتمكندن اتخاذ اولنمش اتمك
كتوردى (ومرقا فيه دباء وقديد) دخى بر شوربا كتورديكه اول شوربانك ايچنده
قباق وقورى ات وار ايدى (قال انس) انس بيوردى (فرأيت النبى صلى الله عليه
وسلم) بن رسول اكرم حضرتلرينى كوردم (يتتبع الدباء) قباغى ارشديرر (من حوالى
القصعة) اول كاسه نك جوانبندن قباغى سودكلرندن ايچون (فلم ازل احب الدباء
من يومئذ) انس بيوررركه اول كوندنبرو بن قباغه محبت ايتدم قصعه اون عدد كمسنه
اكل ايده جكى مقدارى طعامى الان چناقدر * بو حديث شريفده اشارت واردر
بر كمسنه كنديدن ادنا كمسنه نك دعوتنده اجابت ايدوب طعامنى اكل ايليه * دخى
افندى خدمتكاريله طعام ايليه وينه بو حديث شريفده اشارت واردر رسول اكرم
حضرتلرينك اصحابنك فقرا وكبراسنه اولان لطف ومرحمتلرينه * نووى بيوررركه قباغه
محبت سنتدر ودرزيلك صنعتى كوزل شيدر * معلوم اوله كه جمعيتله طعام اكل
اولدقده هر كس اوكندن يمكه مأموردر اما رسول اكرم حضرتلرى جمعيتله طعام
بيوردقده اصحاب كرام هر برلرى منتظرلردركه رسول اكرم حضرتلرينك مبارك
پرمقلرى بزم جانبمزده اولان طعامه طوقنوب بركت رسول اكرم حضرتلرينه نائل
اولسق ديو بناء على ذلك رسول اكرم حضرتلرى مبارك اللرينى قصعه نك جوانبنده
طولاشديررلر ايدى * حتى اصحاب كرام رسول اكرم حضرتلرينى اولقدر سورلر ايديكه
آبدست صوينى بر برلرينك اللرندن اللرينى اصلادوب يوزلرينه وكوزلرينه سوررلر
ايدى (الحديث العاشر) حدثنا احمد بن ابراهيم الدورقى وسلمة بن شبيب ومحمود بن
غيلان قالوا اخبرنا ابو اسامة عن هشام بن عروة عن ابيه عن عائشة رضى الله عنها)
بو حديث شريفى حضرت عايشه دن اوچ واسطه ايله محمود وسلمه واحمد بزه خبر ويردى
(قالت) حضرت عايشه بيوردى (كان النبى صلى الله عليه وسلم يحب الحلواء)
رسول اكرم حضرتلرى حلوايى سور ايدى (والعسل) دخى بالى سور ايدى *
مرويدركه رسول اكرم حضرتلرينك حضورلرينه بر قافله كلديكه ايچلرنده رسول اكرم
حضرتلرينك بر دوه سى وار ايدى واول دوه يه اون وبال وياغ يوكلنمش ايدى * رسول
اكرمه كتورديلر رسول اكرم حضرتلرى بركت ايله دعا بيوروب بيورديلركه بر طنجره
كتورك پس طنجره يى آتش اوزرينه قيوب ايچنه بال وياغ واون وضع بيورديلر
تا كركى كبى پخته اولنجه قرشديرديلر بعده طنجره يى آتشدن قالديروب زمينه وضع
ايدوب يكزديو بيورديلر صلى الله عليه وسلم (الحديث الحادى عشر) حدثنا الحسن
ابن محمد الزعفرانى اخبرنا حجاج بن محمد قال قال ابن جريج اخبرنى محمد بن يوسف ان عطا

ابن يسار اخبره ان ام سلمة اخبرته) بو حديث شريفى ام المؤمنين ام سلمه حضرتلرندن
درت واسطه ايله حسن بن محمد بزه خبر ويردى (انها) تحقيق ام سلمة (قربت الى رسول
الله صلى الله عليه وسلم جنبا مشويا) رسول اكرم حضرتلرينك حضورلرينه بريان
اولنمش يالڭزى كتوردى (فاكل منه) پس رسول اكرم حضرتلرى اول برياندن
اكل بيورديلر (ثم قام الى الصلاة) بعد الطعام نمازه قالقديلر (وما توضأ) تجديد وضوء
ايتمديلر * معلوم اوله كه رسول اكرم حضرتلرى آتش طوقنمش شيئى اكل ايلمك ناقص
وضوء اولمديغنى بيان ايچون بريان يدكدنصكره تكرار نماز ايچون برآبدست دخى
آلمديلر * مصنف امام ترمذى رضى الله عنه حضرتلرى حلوانك وعسلك عقيبنده
بريانى ذكر ايتدى زيرا بو اوچ شئ غدالرك افضلى وبدن واعضاوكبده انفع اولدقلرينى
اشعاردر * وبركسنه بونلرك اكلندن تنفرا تجزمكر برعلتى اوله * محدثيندن ابن
ماجه وغيريلرى روايت ايتديلركه لحم دنيا وآخرت اهلنك طعاملرينك سيديدر *
وحضرت عليدن دخى ابو نعيم روايت ايتديكه اهل دنيا طعاملرينك سيدى لحمدر بعده
برنجدر ابو الشيخ روايت ايتديكه رسول اكرمه اطعمه نك زياده مرغوبى لحم ايدى
امام شافعى بيورركه لحم اكل ايلمك عقلى زياده ايدر وقوة سامعه يى زياده ايدر *
حضرت على كرم الله وجهه دن مرويدركه لحم اكل ايلمك بدنك رنككنى صاف وانسانك
خلقنى كوزل ايدر وبركسنه قرق كون مقدارى ات يمسه خويى بد اولور بيوردى
اما قرق كون دوام اوزره ات يمك دخى ابو كادرديديلر * يعنى لحمى نه قرق كون
مقدارى ترك ايليه * ونه قرق كون مقدارى دوام ايليه (الحديث الثانى عشر)
حدثنا قتيبة حدثنا ابن لهيعة عن سليمان بن زياد عن عبد الله بن الحارث) بو حديث
شريفى حضرت عبد الله بن حارثدن ايكى واسطه ايله قتيبه بزه خبر ويردى (قال)
عبد الله بن حارث بيوردى (اكلنا مع رسول الله صلى الله عليه وسلم شواء فى المسجد)
رسول اكرم ايله مسجد ايچنده بريان اكل ايلدك محدثين بيان ايتديلركه عبد الله
ابن حارث مسجدده بريان اكل ايلديكى وقتده رسول اكرم حضرتلرى ايله اعتكافده
ايديلر زيرا مسجدده اكل حرامدر ديديلر (الحديث الثالث عشر) حدثنا محمود
ابن غيلان انبانا وكيع حدثنا مسعر عن ابى صخرة جامع بن شداد عن المغيرة
ابن عبد الله عن المغيرة بن شعبة) بو حديث شريفى مغيره ابن شعبه حضرتلرندن
اوچ واسطه ايله محمود بن غيلان بزه خبر ويردى (قال) مغيره بيوردى (ضفت مع
رسول الله صلى الله عليه وسلم ذات ليلة) بركيجه رسول اكرم حضرتلرى
ايله بيله بركسنه يه مسافر اولدم (فاتى بجنب مشوى) رسول اكرم حضرتلرينه
بريان اولمش يانى كتورديلر يعنى صاحب ضيافت كتوردى (ثم اخذ
الشفرة) بريان كتورلدكدنصكره رسول اكرم حضرتلرى بيوك بچاغى الدى شينك

فتحى

فتحى وفانك سكونى ورانك فتحيله شفره بيوك بچاق ديمكدر (فجعل يحزلى بها منه)
پس رسول اكرم حضرتلرى بيوك بچاغيله بريا ندن بنم ايچون كسدى (قال) مغيره
بيوردى (فجاء بلال) ناكاه حضرت بلال كلدى (يؤذنه بالصلاة) رسول اكرم
حضرتلرينه وقت صلاتك دخولنى اعلام ايلدى (فالقى الشفرة) پس رسول اكرم
حضرتلرى مبارك الندہ اولان بچاغى براقدى صلاته كتمك ايچون (فقال) لطيفه
طريقيله رسول اكرم حضرتلرى بلاله بيوردى (ماله) بلاله نه اولدى (تربت يداه)
بلاله الله تعالى خير كثير ويرسون صلاتك وقتنى بيلور وكوزل اعلام ايدر بيورديلر *
معلوم اوله كه رسول اكرم حضرتلرينك عادت كريمه لريدركه بعضا لطيفه بيوردقده
تربت يداه لفظنى بيوررلر * بو حديثده دخى حضرت بلاله لطيفه بيورديلر *
صلاتك وقتنى بلالك اعلامندن زياده خوشلند قلرندن (قال) مغيره حضرتلرى
بيوردى (وكان شاربه قد وفى) حال بوكه بنم بيغم اوزامش ايدى (فقال له) پس رسول
اكرم حضرتلرى مغيره يه بيوردى (اقصه لك على سواك) يعنى مسواك اوزرينه
وضع ايدوب مسواكدن فضله سنى قطع ايدهيم (او قصه على سواك) ياخود سنك
يعنى مسواك اوزره قرق بو حديث شريفدن معلوم اولديكه مسواك قالنلغندن فضله
يعنى قرقمق لازمدر * وينه بو حديثدن فهم اولديكه وقت صلات اولدقده هر شيئى
ترك ايدوب صلاته مبادرت لازمدر * امام نووى بيورديكه بيق قرقمق سنت اولان
دوداغك قرمزيسى ظاهر اوله جق قدر اولديغنه بو حديث شريف دليلدر (الحديث
الرابع عشر) حدثنا واصل بن عبد الاعلى حدثنا محمد بن فضيل عن ابى حيان التيمى)
ابو حيانك اسمى يحيادر سعيد بن حيان كوفينك اوغايدر تيم قبيله سندندر يوز قرق
بش سنه سنده وفات ايتدى رحمة الله عليه (عن ابى زرعة عن ابى هريرة) بو حديث
شريفى ابو هريره دن اوچ واسطه ايله واصل بزه خبر ويردى (قال) ابو هريره بيوردى
(اتى النبى صلى الله عليه وسلم بلحم) رسول اكرم حضرتلرينه پشمش لحم كتورديلر
(فرفع اليه الذراع) پس اول كلان لحمدن قول ديدكارى موضعنى افراز ايدوب
رسول اكرم حضرتلرينك پيشكاهلرينه قوديلر (وكانت تعجبه) ذراع رسول اكرم
حضرتلرينه مرغوب ايدى * زيرا قول اتى زياده پشكين ويومشق وباعث ازدياد
قوت اولور (فنهش منها) پس رسول اكرم حضرتلرى مبارك اولدشلريله اول ذراعدن
اكل بيورديلر ذراع ديرسكدن پرمقلرك اوجينه وارنجه اولان عضوه ديرلر * مصنفك
بو حديث شريفى ذكردن مرادى لحمى ايصره ايصره يمك جائز اولديغنى بياندر *
نتكم بچاق ايله قطع ايلمك جائز اولديغى مقدمكى حديثده بيان ايلدى (الحديث
الخامس عشر) حدثنا محمد بن بشار حدثنا ابو داود عن زهير يعنى ابن محمد عن ابى
اسحاق عن سعيد بن عياض عن ابن مسعود) بو حديث شريفى ابن مسعود

حضرتندن درت واسطه ایله محمد بن بشار بزه خبر ویردی (قال) ابن مسعود بیوردی
(كان النبی صلی الله علیه وسلم یعجبه الذراع) رسول اکرم حضرتلری قول اتنی زیاده
سور ایدی (قال) ابن مسعود بیوردی (وسم فی الذراع) رسول اکرم حضرتلرینی
شهید ایتمك ایچون ذراعه زهر وضع اولندی (وكان یری) ابن مسعود شویله ظن
ایدیكه (ان الیهود سموه) ذراعی یهود زهرلدیلركه رسول اکرم حضرتلری اكل بیوروب
شهید اولسون ایچون * بو وقعه یی محدثین شویله بیان ایتدیلركه زینب بنت الحارث
نام بر یهودیه وار ایدی تفتیش ایتدیكه رسول اکرم حضرتلری قیونك اعضالرندن
قنغی عضولك اكلنی سور خبر ویردیلركه ذراعی زیاده سور پس اول یهودیه سائر یهود
ایله مشاوره دنصكره بر قیون بریان ایدوب بلا امان هلاك ایدیجی بر زهر بولوب
اول قیونك اجزاسنه خصوصا كتف وذراعه زیاده وضع ایدوب رسول اکرم
حضرتلرینك حضورینه اول زهرلی بریانی هدیه طریقیله كتوردیلر * پس رسول اکرم
حضرتلری حاضر صحابه ایله اول قیونك اكلنه شروع ایتدیلر * رسول اکرم حضرتلری
ذراعدن بر لقمه آلوب مبارك اغزلرینه المشلر ایدی * درحال اصحابه بیوردیلركه
بو قیوندن اللریكزی چكك زیرا شو ذراع بو قیون زهرلودر دیو بزه خبر ویردی * پس
اصحاب كرام اللرین چكوب اكلندن فراغت ایتدیلر لكن بشر بن براء بر لقمه یوتمش
ایدی رسول اکرم حضرتلرینه زهر تأثیر ایتمدی * اما بشره تأثیر ایدوب وفات ایتدی
* پس رسول اکرم حضرتلری اول یهودیه یی چاغردوب بیوردیلركه یا ملعونه سن
زهر القا ایتمش سن اول یهودیه دیدیكه كیم خبر ویردی بنم زهر القا ایتدیكمی
رسول اکرم حضرتلری شو ذراع خبر ویردی بیوردقده اول یهودیه زهر القا
ایتدیكنی اقرار ایتدی * رسول اکرم حضرتلری بیوردیلركه نیچون بو قدر كسنه نك
هلاكنه سعی ایتدك یهودیه دیدیكه حالا یا محمد سن نبوت دعواسی ایدرسن اگر حق
پیغمبر ایسك سكا زهردن ضرر كلمز * الا خلقی قورترهیم سندن ملاحظه سیله بو ایشی
ایتدم دیدی * پس رسول اکرم حضرتلری كمال حلم وكرمندن نفس شریفلرینه
بر ضرر اولمدیغی ایچون اول یهودیه یی عفو ایتمش ایدی * لكن مقتضای شرع شریف
محمدی بشر بن البراء حضرتلری اول زهردن شهید اولدیغی ایچون اول یهودیه یی
بشرك وارثلرینه تسلیم ایدوب انلر دخی قصاصا قتل ایتدیلر (الحدیث السادس عشر)
حدثنا محمد بن بشار حدثنا مسلم بن ابراهیم حدثنا ابان بن یزید عن قتادة عن شهر
بن حوشب عن ابی عبیدة) بو حدیث شریفی رسول اکرم حضرتلرینك كوله سی اولان
ابو عبیده دن درت واسطه ایله محمد بن بشار بزه خبر ویردی (قال) ابو عبیده بیوردی
(طبخت للنبی صلی الله علیه وسلم قدرا) رسول اکرم حضرتلری ایچون بر چولمك
ایچنده ات پشوردم (وكان یعجبه الذراع) رسول اکرم حضرتلری قول اتنی زیاده

سورلر ایدی (فناولته الذراع) بن دخی رسول اکرم حضرتلری ذراعی سودكلرینی
بیلدیكمدن چولمكدن ذراعلربرینی رسول اکرمك مبارك اللرینه ویردم (ثم قال)
اول ذراعی اكل ایتدكدنصكره بیوردیلر (ناولنی الذراع) بكا ذراع ویر یا ابا عبید
(فناولته) بن دخی او بر ذراعی ویردم (ثم قال) صكره ویردیكم ذراعی دخی اكل
ایتدكدنصكره بیوردیلركه (ناولنی الذراع یا ابا عبید) بكا ذراع ویر چونكه بن ایكی ذراع
ویردم ذراع قالمدی (فقلت) بن رسول اکرم حضرتلرینه دیدمكه (یا رسول الله وكم
للشاة من ذراع) بر قیونك قاچ ذراعی اولور ایكی وار ایدی ویردم غیری ذراع یوقدركه
آنی دخی ویرهیم (فقال والذی نفسی بیده) پس رسول اکرم بیوردیلركه اول الله
حقیچونكه بنم نفسم آنك یدنده در (لو سكتت) اگر سكوت ایدوب امریمه امتثال ایدیدك
(لناولتنی الذراع ما دعوت) بن هر استدكجه ذراع ویرمكه قادر اولور ایدك * خفی
اولمیه كه رسول اکرم حضرتلری ابو عبیده یه بر معجزه اظهار بیوره جق ایمش لكن دولتلو
ابو عبیده عجله بیوردیلر رضی الله عنه (الحدیث السابع عشر) حدثنا الحسن بن محمد
الزعفرانی حدثنا یحیی بن عباد عن فلیح عن سلیمان قال حدثنی رجل من بنی عباد
یقال له عبد الوهاب بن یحیی بن عباد عن عبد الله بن الزبیر عن عائشة رضی الله عنها)
بو حدیث شریفی حضرت عائشه دن بش واسطه ایله حسن بن محمد بزه خبر ویردی
(قالت) حضرت عائشه بیوردی (ما كان الذراع باحب اللحم الی رسول الله صلی
الله علیه وسلم) لحمك زیاده سوكلیسی رسول اکرم حضرتلرینه ذراع دكل ایدی
(ولكنه لا یجد اللحم الا غبا) لكن رسول اکرم حضرتلری لحمی كاه كاه بولور ایدی
(وكان یعجل الیها لانها اعجلها نضجا) ذراع لحمك تیز پیشنیدر تیز پیوب اكلندن تیز فارغ
اولمق ایچون رسول اکرم حضرتلری ذراعه عجله ایتدكلرندن ذراعه محبت ایدر ظن
اولندی * كویا حضرت عائشه بیوررلركه رسول اکرم حضرتلرینك قلب
شریفنده نفس ذراعه محبت اوله حاشا رسول اکرم حضرتلرینك قلبنده ماسوی
اللهدن بر شیئه محبت ایده جك یر یوقدر بلكه ذراعه محبت تعبیری شونك ایچوندركه
بدن انسانك صاحبنده حقی واردر اول حقی بدنه اعطا ایله بدن انحرافدن سالم اولوب
عبودیتده مستخدم اولور * بدنك جمله حقندن بری كاه كاه لحم اكل ایتمكدركه لحم
صحتی حفظه زیاده سببدر عادت الهیه بویله جاری اولدیغنه بناء پس رسول اکرم
حضرتلری ذراعه محبتلری نفس ذراع ایچون اولمیوب پشوب تیز بدنك حقی اعطا
اولنوب ظاهرا برمدت اكل ایله مشغول اولمغه سبب اولمدیغی ایچون اولدی * امدی
حضرت عائشه نك مقصودی رسول اکرم حضرتلری مشتهیات نفسانی اولان چرب
وشیرین شیلره میلدن تنزیهدر رضی الله عنها (الحدیث الثامن عشر) حدثنا محمود بن
غیلان حدثنا ابو احمد حدثنا مسعر قال سمعت شیخا من فهم یقول سمعت عبد الله بن

جعفر) بوحديث شريفى عبد الله بن جعفر حضرتلرندن اوچ واسطه ايله محمود بن غيلان
بزه خبرويردى (يقول) عبد الله بن جعفر بيورر (سمعت رسول الله صلى الله عليه
وسلم) رسول اكرم حضرتلرينى ايشتدم (يقول) رسول اكرم حضرتلرى بيوررلرايدى
(ان اطيب اللحم) تحقيق لحمڭ غايت لطيف ولذيذى (لحم الظهر) صرت اتيدر*
معلوم اوله كه رسول اكرم حضرتلرينڭ ماسوايه عدم ميللرندن ماسوابى بلمك لازم
كلمز بلكه هرشيئڭ اعلاسى بيلورلرلكن ميل ايتمزلرايدى لحم ظهرڭ لطيف اولديغى
بلدكلرى كبى صلى الله عليه وسلم (الحديث التاسع عشر) حدثنا سفيان بن وكيع
حدثنا زيد بن حباب عن عبد الله بن المؤمن عن ابن ابى مليكة عن عائشة رضى الله
تعالى عنها) بوحديث شريفى حضرت عائشه دن اوچ واسطه ايله سفيان بزه خبرويردى
(ان النبى صلى الله عليه وسلم قال) تحقيق رسول اكرم بيوردى (نعم الادام الخل)
سركه نه كوزل قاتقدر (الحديث العشرون) حدثنا ابو كريب محمد بن العلاء حدثنا
ابو بكر بن عباس عن ثابت ابن ابى حمزة الثمالى عن الشعبى عن ام هانى) بوحديث
شريفى امهانى حضرتلرندن درت واسطه ايله ابو كريب بزه خبرويردى مذكور امهانى
حضرت علينڭ همشيره سيدر* اسم شريفى فاخته يا خود هند دردبلر (قالت)
امهانى بيوردى (دخل على النبى صلى الله عليه وسلم) مكه مكرمه فتح اولديغى كون
رسول اكرم بنم خانه مه داخل اولدى (فقال) بكا بيورديكه يا امهانى (اعندك شئ)
آيا كولاتدن عندنده برنسنه وارمى (فقلت) بن رسول اكرم حضرتلرينه ديدم كه
(لا) اكله صالح برنسنه يوقدر (الا خبز يابس وخل) الا قورى اتمك ايله سركه واردر
(فقال) رسول اكرم بيورديلركه يا امهانى (هاتى) اول قورى اتمك ايله سركه يى كتور
(ما اقفر بيت من ادم فيه خل) اول خانه كه آنده سركه اوله اول خانه صاحبلرى قاتيغه
محتاج اولمدى بيورديلر* بوحديث شريفده قورى اتمك وسركه يه حقارت ايله نظر
ايتمكه تنبيه واردر* دخى تكليفسز اولان احباب بربرندن طعام استمكده باس
اولمديغنه اشارت واردر* معلوم اوله كه سيد كائنات صلى الله عليه وسلم
حضرتلرى مكه مكرمه يى فتح ايتديكى كونكه براحده ميسر اولمشدر* انجق قلج ايله
مكه يى فتح رسول الله مخصوصدر* بويله ايكن اول كون قورى اتمك ايله سركه اكل
بيورديغنى قياس ايله كه رسول اكرم حضرتلرنده نه مرتبه تواضع واردر صلى الله عليه
وسلم (الحديث الحادى والعشرون) حدثنا محمد بن المثنى قال حدثنا محمد بن جعفر
حدثنا شعبة عن عمرو بن مرة عن مرة الهمدانى عن ابى موسى الاشعرى) بوحديث
شريفى ابو موسى الاشعرى حضرتلرندن درت واسطه ايله محمد بن مثنى بزه خبر
ويردى (عن النبى صلى الله عليه وسلم) ابو موسى رسول اكرم حضرتلرندن روايت
ايتديلركه (قال) رسول اكرم حضرتلرى بيوردى (فضل عائشة على النساء) نساء

اوزرينه عائشه نڭ فضلى (كفضل الثريد على سائر الطعام) سائر طعام اوزرينه تريدڭ
فضلى كبيدر* تريد شوربا يا خود ياغ يا خود سود ايله قارشمش اتمكه ديرلر* كذلك ات
صويى ايله قارشمش اتمكه دخى ديرلر* لكن ات صويى ايله اولان تريد زياده لذيذ اولور
صاحب نهايه بيورديكه بو مقامده تريد دن مراد ات صويندن اتخاذ اولنان در زيرا عند
العرب تريد اكثرى لحمدن اولور* ابو داود روايت ايتديكه رسول اكرم حضرتلرى
اتمكدن تريدى زياده سورلرايدى طبرانى روايت ايتديكه بركت اوچ نسنه ده در* برى
جماعت و برى تريد و برى سحوردر ديدى* علما بيورديلركه سائر طعامدن تريدڭ فضيلتلو
اولمسندن مراد بونه تريدڭ نفعى زياده و غايت خوشكوار اولديغى ايچوندر* صاحب
نهايه ديديكه لحم صوده كركى كبى پشديكى وقتده لحمده اولان لذت وقوت چيقار
اول صويه تريد اولدقده لذت وقوت اول تريدده اولور* حتى اطبا تريد قوجه يى كنجلدر
ديديلر* محدثين كرام رسول اكرم حضرتلرى حضرت عائشه رضى تعالى عنهايى تريده
تشبيه بيورديغنڭ وجهنى شويله بيان بيورديلركه لحم ايله اولان تريد قوت ولذتى
جمع ايدوب اكلى آسان وهضمى كوزل و وجوده نافع اولديغى كبى حضرت عائشه
رضى الله تعالى عنهانڭ خلقى كوزل لسانى طاتلو و رسول اكرم حضرتلرينه خلوص
ومحبتى وحسن معاشرتى و رسول اكرم حضرتلرينڭ كلام شريفنى فهم ايتمكه
صلاحيتى و رضاى شريفنى تحصيله سعى تامه سى واردر حتى حضرت عائشه رضى
الله تعالى عنهانڭ رسول اكرمدن اخذ ايتديكى حقايق وحكمى سائر نسا اخذ
ايتمديلر* بلكه حضرت عائشه رضى الله تعالى عنهانڭ رسول اكرم حضرتلرندن
روايت ايتديكى اخبار كبى رجال روايت ايتمدى ديديلر رضى الله عنها معلوم اوله كه سائر
ازواج مطهرات هر بررلرى رسول اكرم حضرتلرينڭ رضاء شريفنى تحصيله كماليله
سعى واهتمام ايتمشلردر* لكن حضرت عائشه رضى الله تعالى عنهايه فضيلت زائده
اعطا اولنمشدر (ذلك فضل الله يؤتيه من يشاء) و دخى محدثين رحمهم الله تعالى بيان
بيورديلركه حضرت عائشه رضى الله تعالى عنها حضرت فاطمه رضى الله تعالى
عنهادن و خديجة الكبرادنصكره ازواج مطهرات حضراتندن افضلدر ديديلر* اما
حضرت فاطمه رضى الله تعالى عنها رسول اكرم حضرتلرندن جزؤدر رسول اكرم
حضرتلرينڭ اولادينه امتدن برفرد معادل اولماز ديديلر* اما محققين بيورديلركه
حضرت فاطمه رضى تعالى عنها دخى حضرت خديجة الكبرى رضى الله تعالى عنها
دخى حضرت عائشه رضى تعالى عنها هر بررلرينڭ فضيلتلرى حقنده احاديث روايت
اولمشدر* قنغيسى قنغيسندن افضلدر الله و رسولى بيلور طريق صواب بودر* بزه
لازم اولان اولاد كرام وامهات مؤمنين حضراتنڭ كافه سنى سورز وشفاعتلرينه اومارز
رضوان الله تعالى عليهم اجمعين (حدثنا على بن حجر حدثنا اسماعيل بن جعفر حدثنا عبد

الله بن عبد الرحمن بن معمر الانصاری ابو طواله) مذکور ابو طواله عمر بن عبد العزیزك
زماننده قاضی اولمشدر (انه سمع انس بن مالك) بو حدیث شریفی انس حضرتلرندن
ایکی واسطه ایله علی بن حجر بزه خبر ویردی (یقول) انس بیوررلرکه (قال رسول الله
صلی الله علیه وسلم) رسول اکرم حضرتلری بیوردی (فضل عائشة رضی الله تعالی
عنها علی النساء کفضل الثرید علی سائر الطعام) ازواج مطهرات اوزرینه حضرت
عائشه رضی الله تعالی عنهانك فضلی سائر طعام اوزرینه تریدك فضلی کبیدر بیان
اولندی ایدیکه حدیث سابقده ازواج مطهراتك هر برینك کندولرینه
مخصوص فضیلتلری واردر * زیرا قرآن عظیمنده حق تعالی حضرتلری ازواج
مطهراته امهات المؤمنین تسمیه بیورمشدر غفلت اولنمیه (الحدیث الثانی والعشرون)
حدثنا قتیبة بن سعید اخبرنا عبد العزیز بن محمد عن سهیل بن ابی صالح عن ابیه عن ابی
هریرة) بو حدیث شریفی ابو هریره حضرتلرندن اوچ واسطه ایله قتیبه بزه خبر ویردی
(انه رأی رسول الله صلی الله علیه وسلم) تحقیق ابو هریره رسول اکرم حضرتلرینی
کوردی (توضأ) مبارك اللرینی واغزلرینی غسل ایتدیکی حالده (من ثور اقط) کشدن
برقطعه اکل ایتدکلرندن ایچون همزه نك فتحی وقافك کسری بعده طا ایله اقط ترکیده
کش دیدکلری سود قوروتیسیدر * ثانك ضمی وواوك سکونی بعده را ایله ثور قطعه دیمکدر
* رسول اکرم حضرتلرینك طبیعت شریفلرنده کمال نظافت اولدیغیچون کش اکل
بیوردقدنصکره مبارك اللرینی واغزلرینی غسل بیوردیلر * بو حدیث شریفدن فهم
اولندیکه طعامدنصکره الی واغزی ییقامق سنتدر (ثم رآه) برزماندنصکره ابو هریره
رسول اکرم حضرتلرینی کوردی (اکل من کتف شاة) برقیونك کتفندن برمقدار
اکل بیوردیلر (ثم صلی) اکلدن فارغ اولدقدنصکره رسول اکرم حضرتلری نماز
قیلدیلر (ولم یتوضأ) رسول اکرم حضرتلری نماز ایچون ابدست المدیلر قبل الطعام
ابدستلری اولدیغی ایچون ابو هریره نك رسول اکرم حضرتلری لحم اکلدنصکره
رسول اکرم حضرتلری ابدست المدیلر دیمکدن مرادی بوکه آتشده پشن شیئی اکل
ابدستی بوزمز دیمکدر * معلوم اوله که بریان کبی نفس آتشده پشن شیئی اکل ایدن
کسنه نك ابدستی بوزلورمی یاخود بوزلمازمی علما اختلاف ایتدیلر * جمهور علما دخی
خلفای اربعه حضرتلری دخی اصحابدن عبد الله ابن مسعود وابن عمر وابن عباس
وابو الدرداء وانس وجابر وزید بن ثابت وابو موسی وابو هریره وابی بن کعب وعائشه
رضی الله تعالی عنها وغیریلری نفس آتشده پشن شیئی اکل ایدن کسنه نك ابدستی
بوزلماز دیدیلر * زیرا رسول اکرم حضرتلری قیونك کتفندن اکل بیوردیلر بعده
ابدست المدن نماز قیلدیلر اگر آتشده پشن شیئی اکل ابدستی بوزیدی رسول اکرم
حضرتلری بریان اکلندنصکره ابدست آلورلر ایدی دیدیلر * اما بعض علما نفس آتشده

پشن شیئی اکل ایلمك ابدستی بوزر دیدیلر لکن بونلرك قولی مرجوحدر اجماع قول اول
اوزرینه دراکه ابدست بوزلماز لکن آتشده پشن شیئی اکلدنصکره پاکلك ایچون الی
واغزنی غسل کوزلشیدر دیدیلر رضوان الله علیهم اجمعین (الحدیث الثالث
والعشرون) حدثنا ابن ابی عمر حدثنا سفیان بن عیینة عن وائل بن داود عن ابیه وهو
بکر بن وائل عن الزهری عن انس بن مالك) بو حدیث شریفی حضرت انسدن درت
واسطه ایله ابن ابی عمر بزه خبر ویردی (قال) انس بیوردی (اولم رسول الله صلی الله
علیه وسلم علی صفیة بتمر وسویق) رسول اکرم حضرتلری صفیه یی تزوج ایتدکده
تمر وسویقی دوکون طعامی ایچون احضار ایتدیلر * ولیمه دوکون عروس ایچون اولان
طعامه دیرلر مذکوره صفیه هارون علیه السلامك نسلندندر * رسول اکرم
حضرتلری فتح خیبردنصکره آزاد ایدوب کندویه نکاح ایتدیلر سویق ترکیده قاووت
دیدکلری شیدر * انی سود ایله قارشدروب حلوا کبی طبخ ایدرلر ابن حجر بیوردیکه
ولیمه اول طعامدرکه عقد نکاح وقتنده احضار ایدرلر یاخود نکاحدنصکره ایدرلر
ولیمه سنت مؤکده در * افضل اولان بعد الدخول ایلمکدر * دیدیلر (الحدیث
الرابع والعشرون) حدثنا حسین بن محمد البصری حدثنا الفضیل بن سلیمان حدثنا
فائد مولی عبید الله بن علی بن ابی رافع مولی رسول الله صلی الله علیه وسلم) مذکور
ابو رافع رسول اکرم حضرتلرینك کوله سیدر اسمی اسلمدر * مقدما حضرت عباسك
کوله سی ایدی * رسول اکرمه هبه ایتمش ایدی حضرت عباس شرف اسلام ایله
مشرف اولدقده ابو رافعی رسول اکرم حضرتلرینه مژده ایلدی * رسول اکرم
حضرتلری دخی زیاده سروریدن ابو رافعی آزاد ایلدی * رسول اکرم حضرتلرینك
اوغلی ابراهیم حضرتلرینك قابله سی اولان سلمی نام جاریه سنی ابو رافعه رسول
اکرم حضرتلری تزویج ایلدی حضرت عثمانك شهادتندن مقدمجه ابو رافع مدینه ده
وفات ایتدی رضی الله عنه (قال حدثنی عبید الله بن علی عن جدته سلمی) بو حدیث
شریفی ابو رافعك زوجه سی سلمی رضی الله عنهادن اوچ واسطه ایله حسین بن محمد
بزه خبر ویردی (ان الحسن بن علی وابن عباس وعبد الله بن جعفر اتوها) سلمی
بیوردیکه تحقیق امام حسن وابن عباس وعبد الله بن جعفر رضی الله عنهم حضراتی
سلمایه زیارت طریقیله کلدیلر (فقالوا لها) پس سلمایه دیدیلرکه (اصنعی لنا طعاما مما کان
یعجب رسول الله صلی الله علیه وسلم ویحسن اکله) یا سلمی بزم ایچون برطعام حاضر
ایله که رسول اکرم حضرتلرینه زیاده مرغوب وسوه سوه اکل بیوردقلری طعام
اولسون (فقالت) بوذاتلرك جوابنده سلمی دیدیکه (یا بنی) ای بنم اوغلجغم (لا تشتهیه
الیوم) رسول اکرم حضرتلرینك سورك اکل بیوردیغی طعامی سن بوکون آنی سوه سوه
یمزسین (قال) هر بری دیدیکه (بلی) اول طعامی بزلر سورك اکل ایدرز (اصنعیه لنا)

همان سن رسول اکرم حضرتلرینڭ پك سودیکی طعامی بزم ایچون پیدا ایله دیدیلر (قال) راوی حدیث شریف دیدی (فقامت) پس سلمی قالقدی اول طعامی احضار ایچون (فاخذت شیأ من شعیر فطحنته) بر آز ارپه آلوب دکرمنده چکوب اون ایلدی (ثم جعلته فی قدر) صکره اول اونی بر طپراق طنجره ایچنه قیوب (وصبت علیه شیأ من زیت) اول طنجره یه قیوب پشوردیکی خمیرڭ اوزرینه بر مقدار زیتون یاغی قویدی (ودقت الفلفل والتوابل) دخی بیبر وزنجبیل وقاقوله ودارچین دوکوب اول طعامڭ اوزرینه اکدی (فقربته الیهم) پس سلمی طعام مذکوری امام حسن وابن عباس وعبد الله بن جعفرڭ حضور شریفلرینه کتوردی (فقالت) سلمی دیدیکه (هذا مما کان یعجب النبی صلی الله علیه وسلم) بو طعام رسول اکرم حضرتلرینه زیاده مرغوب ایدی (ویحسن اکله) دخی رسول اکرم حضرتلری بو طعامی اقبال تام ایله اکل بیورورلر ایدی * فلفل بیبر دیمکدر * توابل طعامی اصلاح ایچون استعمال اولنان ادویهٔ حاره در دارچین زنجبیل قاقوله رازیانه کبی مصنف مرحومڭ بو احادیثی ذکردن مرادی رسول اکرم حضرتلرینڭ درلو طعام اکل بیوردیغنی بیاندر * گاه لطیف طعاملردن گاه قوری اتمك ایله سرکه کبی خلاصه رسول اکرم حضرتلرینڭ هر نصل طعام اولور ایسه تحقیرا تعییب صفای خاطر ایله تناول بیوردقلرینی بیاندر * زیرا هر کیمکه رسول اکرم حضرتلرینه اطعام طعام ایلسه رسول اکرم حضرتلری کمال مروتلرندن اول طعامی بر مرتبه تحسین ایدیورلرکه صاحب طعام ظن ایدیورلرکه رسول اکرم حضرتلرینڭ پك سودیکی طعام بودر مع هذا رسول اکرم حضرتلرینڭ پك سودیکی الله ذوالجلال حضرتیدر صلی الله علیه وسلم * اگر رسول اکرمدن روایت اولنور ایسه که فلان شیئه یا فلانه رسول اکرم حضرتلری محبت ایدردی بو اول محبتدن مراد حب فی الله دیمکدر فافهم (الحدیث الخامس والعشرون) حدثنا محمود بن غیلان حدثنا ابو احمد حدثنا سفیان عن الاسود بن قیس عن نبیح العنزی عن جابر بن عبد الله الانصاری) بو حدیث شریفی حضرت جابردن درت واسطه ایله محمود بن غیلان بزه خبر ویردی (قال) جابر بیوردی (اتانا النبی صلی الله علیه وسلم فی منزلنا) رسول اکرم حضرتلری بزم خانمزه تشریف بیوردیلر (فذبحنا له شاة) بز دخی رسول اکرم حضرتلری ایچون بر شاة بوغزلادق (فقال) پس رسول اکرم بزم شاة بوغزلادیغمزی کوردکده بیوردیلرکه (کانهم علموا انا نحب اللحم) گویا بو منزلده اولان جماعت بزم ات سودکمزی بیلدیلر بز طلب ایتمدن بزم مرغوبمز اولان ات ایله ضیافت مراد ایدوب غیری طعام قیدنده اولمدیلر * بو حدیث شریفده اشارت واردرکه صاحب خانه مسافرڭ محبت ایتدیکی شیئی تدارك ایلیه ممکن ایسه مسافره دخی لایق اولان بودرکه صاحب خانه یه زحمت اولمز ایسه سودکی طعامی طلب ایلیه

(وفی الحدیث قصة) بو حدیث شریفده بر حکایه واردر شیخ ابن حجر بو حکایه یی حضرت جابردن شو وجهله روایت ایتدیکه خندق غزاسنده جابر حضرتلری رسول اکرم حضرتلرینڭ طعام ایتمدکلرینی حس ایدوب خانه سنه کلدی خلیله سنه دیدیکه عندنده اکله صالح بر شیء وارمیدر * زیرا رسول اکرم حضرتلرنده زیاده جوع اکلادم دیدکده خاتون بر طغرجق چیقاردیکه ایچنده بر صاع مقداری اربه وار دخی بر بهمز قیونمز وار ایدی جابر بیوردیکه بن اول قیونی بوغزلادم وخاتون اربه یی دکرمنده چکوب اون ایتدی واتی چوملکه قیوب آتش اوزرینه وضع ایتدکدنصکره بن رسول اکرم حضرتلرینڭ خاکپایلرینه یوز سوروب دیدمکه یا رسول الله ایکی اوچ ادمه وفا ایده جك مقداری طعام احضار ایتدم جناب سعادتکز بر ایکی بنده لریکز ایله تشریف بیوروب بو بنده کزی مسرور ایدلك دیو دعوت ایتدم * پس رسول اکرم حضرتلری خندق غزاسنده حاضر اولنلرڭ کافه سنه بیوردیلرکه یا اهل خندق جابر طعام احضار ایدوب جمله کزی دعوت ایدر کرکدرکه جابرڭ دعوتنه اجابت ایده سکز جابر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری اهل خندقی جمله دعوت ایتدیکی کبی بن خانه ده اولان طعامڭ قلتنی واهل خندقڭ کثرتنی فکر ایدوب تلاشه دوشدم * پس رسول اکرم حضرتلری بیوردیکه یا جابر سن سرعت ایله واهلڭ یتشکه سویله که بن وارمدقجه چوملکی سه پایه اوزرندن ایندرمیه سن * وخمیری اتمك ایتمه سن بن دخی سرعت ایله خانمه کلوب رسول اکرم حضرتلرینڭ فرمانلرینه امتثال ایتدك * چون رسول اکرم حضرتلری سعادت ایله تشریف بیوردیلر خمیره مبارك اغزلرندن بر از لعاب وچوملکه دخی بر از لعاب القا وهر برینه برکت ایله دعا ایتدیلر * وبیوردیلرکه خمیری اتمك ایتمکه شروع ایده لر * وچوملکی سه پایه دن ایندرمدن کفکیر ایله ایچندن اتی قوتارسونلر جابر دیدیکه اهل خندق بیڭ عدد مقداری وار ایدی جمله سی طویوب کتدیلر وچوملك کالاول سه پایه اوزرنده قینار وبو قدر اتمك ایدلدکدنصکره خمیر اولکی قدر ایدی ابن حجرڭ بیان ایتدیکی قصه بودر (الحدیث السادس والعشرون) حدثنا ابن ابی عمر حدثنا سفیان حدثنا عبد الله بن محمد بن عقیل) مذکور عقیل حضرت علینڭ برادرلریدر (سمع جابرا) بو حدیث شریفی جابردن ایکی واسطه ایله ابن ابی عمر بزه خبر ویردی * مصنف رحمه الله حضرتلری بیوردر بو حدیث شریفی بزه خبر ویرن ابن ابی عمر سفیاندن آخر بر سند ایله روایتنی بیان ایدوب بیوردرکه (قال سفیان وحدثنا محمد بن المنکدر عن جابر) جابردن محمد بن منکدر واسطه سیله سفیان بزه خبر ویردی * گویا مصنف حدیث شریفڭ سندنی قوتلندردی (قال) جابر بیوردی (خرج رسول الله صلی الله علیه وسلم وانا معه) رسول اکرم حضرتلری مسجد شریفدن چیقدیلر بن انلره مقارن اولدیغم حالده (فدخل علی

امرأة من الانصار) انصاردن بر خاتونك خانه‌سنه نزول ایتدیلر (فذبحت له شاة) اول خاتون رسول اکرم واتباعنه ضیافت ایچون بر قیون بوغازلدی پشوروب حضور عالیلرینه کتوردی (فاكل منها) پس رسول اکرم حضرتلری اول قیوندن حاضر اولان اصحابیله اکل بیوردیلر (واتته بقناع من رطب) دخی اول انصاریه خاتون رسول اکرمك حضور شریفلرینه بر از تازه خرما وضع اولنمش بر سبت کتوردی (فاكل منه) پس رسول اکرم حضرتلری اول خرمادن اکل بیوردیلر (ثم توضأ للظهر) صکره رسول اکرم حضرتلری ظهر ایچون ابدست آلدیلر (وصلی) اویله نمازنی قیلدیلر (ثم انصرف) صکره رسول اکرم حضرتلری نماز قیلدیغی مکاندن دوندیلر (فاتته) اول خاتون رسول اکرمك حضور شریفلرینه کتوردی (بعلالة من علالة الشاة) اول مقدمکی قیوندن بقیه قلانی (فاكل) رسول اکرم حضرتلری اکل بیوردیلر (ثم صلی العصر) صکره ایکندی‌یی قیلدیلر (ولم یتوضأ) ایکندی ایچون آبدست آلمدیلر زیرا ابدستلری وار ایدی یعنی رسول اکرم حضرتلری اول خاتونك ضیافتنده ابتدا قوشلق طعامنی اکل بیوردیلر صکره اخشام طعامنی ایکندیدن اول اکل بیوردیلر دیمکدر * بو حدیث شریفده برقاج مسئله واردر * بری بوکه بر طعامك بعضیسنی صباح اکل ایدوب و بعض آخرنی اخشام اکل ایتمك جائزدر * و مسئله‌نك بری دخی بوکه طعام عقیبنده تلذذ ایچون یمش مقوله‌سی یمك جائزدر * و بر مسئله دخی آتشده پشن شیئی اکل آبدستی بوزماز * و بر مسئله دخی بر آبدست ایله برقاج نماز جائزدر * و بر مسئله دخی بر کونده ایکی کره طعام جائزدر * لکن حضرت عائشه رضی الله تعالی عنهانك روایت بیوردیغی حدیث شریفلرینه کوره رسول اکرم حضرتلری بر کونده ایکی کره مبارك قارنی طویمازایدی دیدیکی اکثری بر کونده ایکی کره طعام ایتمزدیمکدر * اکر اقتضا ایدوب رسول اکرم حضرتلری بر کونده ایکی کره طعام اکل ایدرایسه بریسنده طویجق قدر یمزلر ایدی دیمکدر * بوندن فهم اولندیکه بر کونده ایکی کره طعام هر نقدر جائز ایسه‌ده لکن سنت اولان بر نوبتده آز یییوب طویجق قدر ایله کفایت ایتمکدر (الحدیث السابع والعشرون) حدثنا العباس بن محمد الدوری حدثنا یونس بن محمد حدثنا فلیح بن سلیمان عن عثمان بن عبد الرحمن عن یعقوب ابن ابی یعقوب عن ام المنذر) بو حدیث شریفی ام منذر حضرتلرندن درت واسطه ایله عباس بن محمد بزه خبر ویردی * مذکور ام منذرك اسمی سلمی در * رسول اکرم حضرتلرینك خاله‌لرندن بریدر رضی الله عنها (قالت) ام منذر بیوردی (دخل علی رسول الله صلی الله علیه وسلم ومعه علی) رسول اکرم حضرتلری بنم خانمه تشریف ایتدی حضرت علی کرم الله وجهه ایله برابر (ولنا دوال معلقة) و بنم خانمده اصیلی برقاج خرما صالقمی وار ایدی (قالت) ام منذر بیوردی (فجعل رسول الله صلی الله علیه وسلم یأكل) پس

رسول

رسول اکرم حضرتلری ایاق اوزرینه قالقوب اول آصیلی صالقمدن خرما اکل بیوردی (وعلی معه یأكل) حضرت علی دخی رسول اکرم حضرتلری ایله صالقمدن خرما اکلنه شروع ایلدی (فقال النبی صلی الله علیه وسلم لعلی) پس رسول اکرم حضرتلری علی رضی الله تعالی عنه‌یه خطاب ایدوب بیوردیکه (مه یا علی) یا علی سن خرما یمکدن فراغت ایله (فانك ناقه) زیرا سن خسته‌لکدن یقینده قورتیلوب اولکی صحتك مرتبه‌سنه بالغ اولمدین سکا مضردر (قالت) ام منذر دیدیکه (فجلس علی) حضرت علی خرما اکلنی ترك ایدوب جلوس ایتدی رسول اکرم حضرتلرینك امر شریفنه امتثالا (والنبی صلی الله علیه وسلم یأكل) حال بوکه رسول اکرم حضرتلری اول آصیلی خرما صالقمندن یرلر ایدی (قالت) ام منذر بیوردی چونکه حضرت علی کرم الله وجهه خرمادن فراغت ایلدی (فجعلت لهم سلقا وشعیرا) خاصة حضرت علی کرم الله وجهه ایچون و سائر حاضرلردن استکا اولنلر ایچون بازوبی اربه اونی ایله پشوروب احضار ایلدم (فقال النبی صلی الله علیه وسلم یا علی من هذا فاصب) پس رسول اکرم حضرتلری اول طعامی کوردکده بیوردیلرکه یا علی شو طعامدن اکل ایله (فانه) تحقیق بو طعام (اوفق لك) سنك مزاجنه زیاده موافقدر * ابن حجر بیوردیکه رسول اکرم حضرتلرینك حضرت علی کرم الله وجهه‌یی خرما یمکدن منع ایتدکلرینك حکمتی بودرکه مطلقا خسته‌لکدن یکی قالقمش کمسنه‌یه یمش نوعی مضر اولدیغی بیاندر * زیرا معده‌ده یمش مقوله‌سی تیز تحویل اولور طبیعت ضعیف اولمغله اول یمشك مضرتنی دفعه قادر اوله‌مز اربه صوینده تغذیه وتصیف وتلیین وتقویت طبیعت اولمغله خسته‌لکدن قالقان کمسنه‌یه غایت نافعدر * و بو حدیث شریفده اشارت واردرکه کرك خسته‌یه و کرك خسته‌لکدن یکی قورتلان کمسنه‌یه پرهیز لازمدر * بلکه خسته‌لکدن یکی قورتلان کمسنه‌یه پرهیز زیاده لازمدرکه قارشق طعام اکل ایتمکله یکیدن اوزلمکه سبب اولور تکرار اوزلمك ابتداء مرضدن مشکلدر * اما صحیح اولان کمسنه‌یه پرهیز ایلمك مضردر * قدر حاجتدن زیاده اکل ایتمك شرطیله * ابن ماجه لطایفدن برشیء روایت ایدرکه اصحاب کرامدن صهیب بیوردیلرکه کوزمك بری آغرر ایدی * رسول اکرم حضرتلرینك حضورلرینه کلدم کوردمکه اوکلرنده اتمك و خرما وار بیوردیلرکه یا صهیب کل سنده خرمادن اکل ایله * پس بن دخی خرمادن اکله باشلدم رسول اکرم حضرتلری بکا بیوردیلرکه کوزك اغرر ایکن نیچون خرما یرسك بن دیدمکه یا رسول الله بن خرمایی اغرماین کوزم طرفیله چکنندم رسول اکرم حضرتلری تبسم ایدوب بنی خرما یمکدن منع ایتمدیلر * و ینه بو حدیث شریفده اشارت واردر تداوی لازم اولدیغنه اقتضا ایدرایسه * زیرا حضرت حکیم فیاض مطلق جل جلاله حضرتلری هیچ بر درد خلق

ایتمدیکه انك درمانی اولمیه * حتی حدیث صحیحده وارداولدیکه حضرت الله
هر بردردك مقابله سنده بردرمان خلق ایلدی * الا اختیارلق ایچون درمان بولوب
کنج اولمق یوقدر * پس مریض اولان کمسنه علاجه توسل ایتمك توکله مانع دکلدر *
بلکه متوکل اولان کمسنه یه لایق اولان علاج ایتمکدر زیرا علاجك خالقی حق
تعالیدر * وشافی اولدر عادت الله بویله جاری اولمشدر * مریضك شفاسنی علاج
واسطه سیله خلق ایدر * پس نافع وشافی الله ذوالجلال حضرتلریدر (الحدیث
الثامن والعشرون) حدثنا محمود بن غیلان حدثنا بشر بن السری عن سفیان عن
طلحة بن یحیی عن عائشه بنت طلحة عن عائشة ام المؤمنین) بوحدیث شریفی ام
المؤمنین حضرت عائشه رضی الله تعالی عنهادن درت واسطه ایله محمود ابن غیلان
بزه خبرویردی (قالت) حضرت عائشه رضی الله تعالی عنها بیوردی (کان النبی
صلی الله علیه وسلم یأتینی) رسول اکرم حضرتلری کاهی علی الصباح بنم ساکن
اولدیغم خانه یه تشریف ایدوب (فیقول) بیوردیکه (اعندك غداء) عندنده صباح
طعامی اولهجق برنسنه وارمیدر (فاقول لا) بن احیانا یارسول الله یوقدر جوابی
ویررایدم (فیقول انی صائم) پس رسول اکرم حضرتلری دیرلر ایدیکه تحقیق بن
صومه نیت ایتدم واول کون صائم اولورلر ایدی اکر حضرت عائشه رضی الله تعالی
عنها عندنده طعام اولسه اکل بیوررلر ایدی (قالت) حضرت عائشه رضی الله تعالی
عنها بیوردی (فاتانی یوما) رسول اکرم حضرتلری عادت معهوده لری اوزره برکون
تشریف بیوردیلر (فقلت یارسول الله انه اهدیت لنا هدیة) بن دیدمکه یارسول الله
بزه بوکون برهدیه اهدا اولندی (قال وماهی) رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه
اول هدیه ندر (قلت حیس) بن دیدمکه حیسدر (قال) رسول اکرم حضرتلری
بیوردیلرکه (اما انی اصبحت صائما) یا عائشه آکاه اول که بن بوکون صائم اولمق مراد
ایتمش ایدم لکن صومه نیت ایتمش ایدم (قالت) حضرت عائشه رضی الله تعالی
عنها بیوردیکه (ثم اکل) رسول اکرم حضرتلری صوم مراد ایدوب وصومه نیت
ایتمدیکنی بیاندنصکره حیسدن اکل بیوردیلر حانك فتحی ویانك سکونی بعده سین ایله
حیس اول طعامدرکه خرما ویاغ واون مجموعی قارشدیریلوب پشرمکدن حاصل اولور
بعض کره اون یرینه کش قورلر لکن ال ایله اووب بواوچ شیئی قارشدیروب پیارلر
آسوده کبی طتلو ولطیف برطعام اولور (الحدیث التاسع والعشرون) حدثنا
عبد الله بن عبد الرحمن حدثنا عمر بن حفص بن غیاث حدثنا ابی عن محمد ابن ابی یحیی
الاسلمی عن یزید ابن ابی امیة الاعور عن یوسف بن عبد الله بن سلام) بوحدیث
شریفی ابن سلامدن درت واسطه ایله عبد الله بزه خبرویردی مذکور یوسف وپدری
عبد الله بن سلام صحابه لردر * صاحب مشکات بیوردیکه عبد الله بن سلامك اوغلی

حضرت یوسف علیه السلام نسلندندر * عبد الله بن سلام حضرتلرینك اوغلی
دنیایه کلدکده یوسفی رسول اکرم حضرتلرینك حضورینه کتوردی * رسول
اکرم حضرتلری قوجاغنه آلوب یوسف تسمیه بیوردیلر * ومذکور عبد الله ابن سلام
جنت ایله تبشیر اولنانلرك بریدر * قرق اوچ تاریخنده مدینهٔ منوره ده وفات
ایتدی رضی الله عنهم (قال) یوسف بن عبد الله بیوردی (رأیت النبی صلی
الله علیه وسلم) بن رسول اکرم حضرتلرینی کوردم (اخذ کسرة من خبز شعیر) اربه
اتمکندن برقطعه مبارك الینه آلدی (فوضع علیها تمرة) اول قطعه اتمكك
اوزرینه برخرما وضع ایلدی (وقال) صکره بیوردی (هذه) شو خرما (ادام هذه)
شو پارچه اتمکك قاتغیدر (واکل) بعده رسول اکرم حضرتلری اول خرما ایله اتمکی
اکل بیوردیلر بو حدیث شریفده غدایی بروجهله اصلاح لایق اولدیغنه اشارت
وارددر دیدیلر * زیرا اربه نك طبیعتی بارد ویابسدر خرمانك طبیعتی حار ورطبدر *
پس خرما ایله اربه معتدل اولور سائر طعام بوکه قیاس اولنه (الحدیث الثلاثون)
حدثنا عبد الله بن عبد الرحمن حدثنا سعید بن سلیمان عن عباد بن العوام عن حمید
عن انس) بو حدیث شریفی حضرت انسدن اوچ واسطه ایله عبد الله بزه خبرویردی
(ان رسول الله صلی الله علیه وسلم کان یعجبه الثفل) انس بیوردیکه رسول اکرم
حضرتلری ثفله زیاده رغبت ایدرلر ایدی ثفل لفظنك معناسنی بیان مراد ایدوب
(قال عبد الله) مصنفك شیخی اولان عبد الله بیوردیکه یعنی انس حضرتی ثفل
لفظیله مراد ایدر (یعنی مابقی من الطعام) طنجره نك دیبنده قلان طعامی بو حدیث
شریفده رسول اکرم حضرتلرینك تواضعنه دلالت واردر * دخی رسول اکرم
حضرتلرینك عادت شریفلری اهل وعیال ومسافر ومحتاجلری اکلنده کندو
اوزرلرینه تقدیم ایدرلر ایدی * پس طنجره نك اعلاسنده اولانی مذکورلره
صرف ایدوب کندولری طنجره نك دیبنده قلان طعامی اکل بیوررلر ایدی * رسول
اکرم حضرتلری طنجره نك دیبنده قلان طعامی سودکلری سائرلری نفس شریفلری
اوزرینه اطعام طعامده ترجیح اولدیغی ایچوندر صلی الله علیه وسلم

(باب ماجاء فی صفة وضوء رسول الله صلی الله علیه وسلم عند الطعام)

بو باب رسول اکرم حضرتلری طعامدن اول وطعامدن صکره مبارك اللرینی غسل
ایتدکلرینك صفتی بیانندهدر (الحدیث الاول) حدثنا احمد بن منیع حدثنا اسماعیل
ابن ابراهیم عن ایوب عن ابن ابی ملیکة عن ابن عباس) بو حدیث شریفی ابن عباس
حضرتلرندن اوچ واسطه ایله احمد بزه خبرویردی (ان رسول الله صلی الله علیه
وسلم) ابن عباس بیوردیلرکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری (خرج من الخلاء) قضاء
حاجت مکانندن چقدیلر (فقرب الیه طعام) رسول اکرم حضرتلرینك حضورلرینه

طعام كتوردیلر (فقالوا الا ناتیك بوضوء) بعض صحابه دیدیلر كه یارسول الله آبدست
صویی كتوره لمی (قال) رسول اكرم حضرتلری بیوردیلر كه (انما امرت بالوضوء)
بن انجق ابدست ایله امر اولندم (اذا قمت الی الصلاة) نماز قیلمق مراد ایتدیكم وقتده
محدثین دیدیلر كه رسول اكرم حضرتلرینه ابدست صویی كتوریمی دیین صحابی قبل
الطعام ابدست المق واجبدر ظن ایدرایمش * بناء علی ذلك رسول اكرم حضرتلری
جواب ویردیلر كه ابدست نماز ایچون فرضدر * یوخسه طعام یمك ایچون فرض
دكلدر * معلوم اوله كه ابدست برقاچ یرده لازمدر صلات سجدهٔ تلاوت مس
مصحف طواف كعبه (الحدیث الثانی) حدثنا سعید بن عبد الرحمن المخزومی
حدثنا سفیان بن عیینة عن عمرو بن دینار عن سعید بن الحویرث عن ابن عباس)
بو حدیث شریفی ابن عباسدن اوچ واسطه ایله سعید بزه خبر ویردی (قال خرج رسول
الله صلی الله علیه وسلم من الغائط) ابن عباس بیوردیكه رسول اكرم حضرتلری
خلادن چقدیلر (فاتی بطعام) حضورلرینه طعام احضار اولندی (فقیل له الا
تتوضأ) بعض صحابه دیدیلر كه یارسول الله ابدست المازمیسكز (فقال اصلی) پس
رسول اكرم حضرتلری بیوردیكه نمازمی قیلمسی كرك (فاتوضأ) تا كه ابدست الم
چونكه بو وقتده طعام اكل ایده جكم نماز قیله جق دكلم ابدست المغه مقتضی یوقدر
بیوردیلر * بو ایكی حدیث شریفدن فهم اولنان بوكه قبل الطعام اللری پاك اولان
كمسنه یه طعام ایچون اللرینی غسل ایتمسه بأس یوقدر (الحدیث الثالث) حدثنا
یحیی بن موسی حدثنا عبد الله بن نمیر حدثنا قیس بن الربیع ح و) مصنف سندی تحویل
ایتدی (حدثنا قتیبة حدثنا عبد الكریم الجرجانی عن قیس بن الربیع عن هاشم عن
زاذان عن سلمان) بو حدیث شریفی سلمان فارسیدن ایكی سند ایله مصنف روایت
ایلدی (قال) سلمان فارسی بیوردی (قرأت فی التوراة) توراتده اوقودم كه
(ان بركة الطعام) تحقیق طعامك بركتنه سبب (الوضوء بعده) طعام ییدكدنصكره
اللری غسل ایلمكدر (فذكرت ذلك للنبی صلی الله علیه وسلم واخبرته بما قرأت فی
التوراة) سلمان بیوردیكه بن رسول اكرم حضرتلرینه طعامدنصكره ال ییقامق
بركت ایمش دیو توراتده قراءت ایتدیكمی خبر ویردم (فقال رسول الله صلی الله علیه
وسلم) پس رسول اكرم حضرتلری بنم كلامی استماع ایدوب بیوردیلر كه (بركة الطعام)
طعامك بركتنه سبب (الوضوء قبله والوضوء بعده) طعام اكلندن اول اللری یومقدر
دخی طعام اكلندنصكره اللری یومقدر * كویا رسول اكرم حضرتلری اشارت
بیوردیلر كه شریعت محمدیه توراتك حكمی اوزرینه زیاده در * زیرا توراتده بعد
الطعام الی ییقامق ایدی * اما شریعت محمدیه ده هم قبل الطعام الی ییقامقدر هم
بعد الطعام الی ییقامقدر * معلوم اوله كه قبل الطعام اللری غسل نعمتی طهارت

ایله استقبالدر * وبخشش خدا اولان طعامی تعظیم واكرامدر بعد الطعام اللری
ییقامق اكل طعام وقتنده حاصل اولان شیلردن اللری تنظیف ایچوندر * اما بعد
الطعام اللری ییقامغی ترك ایدن كمسه نك ضرری حقنده امام ترمذی وابن ماجه
وابوداود شو اوچ امام سند صحیح ایله رسول اكرم حضرتلرندن روایت ایتدیلر كه
بر كمسنه نك النده چرك اولوب اول چركی غسل ایلمدیكی حالده كیجه لرسه اول كمسنه یه
بر مكروه اصابت ایتدكده كندو نفسندن غیری بر كمسنه یه لوم ایتمسون زیرا قباحت
كندینكدر * حنفی بیورركه طعامدن اول غسل ید طعامك بركتنه سبب اولمسنك
معناسی نفس طعامده نماو زیاده لكدر * بعد الطعام غسل ید بركت اولمسنك معناسی
طعامك فائده لرینك زیاده لكیدر * مثلا طعامك جمله فائده سندن بری نفسك
سكونته وعبادات وطاعته قوت اولمسنه واخلاق حسنه وافعال پسندیده
ظهورینه طعامك سبب اولمسیدر

(باب ما جاء فی قول رسول الله صلی الله علیه وسلم قبل الطعام وبعد ما یفرغ منه)

بو باب رسول اكرم حضرتلری طعامدن اول سویلدیكی كلام وطعامدنصكره
سویلدیكی كلام حقنده وارد اولان احادیث بیانندهدر بسم الله الحمد لله كبی
(الحدیث الاول) حدثنا قتیبة حدثنا ابن لهیعة عن یزید ابن ابی حبیب عن راشد بن
جندل الیافعی عن حبیب بن اوس عن ابی ایوب الانصاری) بو حدیث شریفی
حضرت ابی ایوبدن درت واسطه ایله قتیبه بزه خبر ویردی * مذكور ابی ایوب كبار
صحابه دندر اسم شریفی خالددر * پدری زید در انصاردندر قسطنطنیه یه مجاهد
فی سبیل الله اولدیغی حالده تشریف ایدوب دار بقایه رحلت ایتمشدر * حالا قبر
شریفی ایله تبرك اولنور * احوالی ومناقبی كتابلرده مسطور اولمغله تفصیله احتیاجی
یوقدر رضی الله عنه (قال) حضرت خالد بیوردی (كنا عند النبی صلی الله علیه وسلم
یوما) بر كون رسول اكرمك حضور شریفلرنده ایدك (فقرب الیه طعام) رسول اكرم
حضرتلری ایچون طعام كتوردیلر بز دخی رسول اكرم حضرتلری ایله برابر اول طعامی
اكله شروع ایلدك (فلم ار طعاما كان اعظم بركة منه اول ما اكلنا) حضرت خالد
دیدیكه بن مدت عمرمده بو طعامدن بركتلو طعام كورمدم اكلمزك اولنده (ولا اقل بركة
فی آخره) ینه حضرت خالد دیدیكه بو طعامدن بركتسز طعام كورمدم اول طعامك
آخرنده حاصل كلام حضرت خالد دیمك استركه اول طعامكه حضور رسول اللهه
كلدی بز آندن اكله باشلدق طعامده زیاده بركت وار ایدی دفعة اول طعامدن بركت
زائل اولدی * بن دخی تعجب ایدوب رسول اكرم حضرتلرندن سؤال ایتمك لازم كلدی
(قلنا) بن دیدم (یارسول الله كیف هذا) بو نه كیفیتدر كه بو طعامدن بركت بردن
زائل اولدی (قال) رسول اكرم حضرتلری بكا جواب ایدوب بیوردیكه (انا ذكرنا

اسم الله تعالى حين اكلنا) يا خالد تحقيق بز اكله شروع ايتدكده بسم الله ديوب
بشلدق الله تعالى طعامه بركت احسان بيوردى (ثم قعد من اكل) بز طعامه شروع
ايتدكدنصكره بركسنه طعامه اوتوردى (ولم يسم الله تعالى) اول كمسنه بسم الله
ديمدى (فاكل معه الشيطان) پس شيطان اول كمسنه ايله بيله اكل ايدوب طعامدن
بركت زائل اولدى ديو رسول اكرم حضرت خالده بيورديلر جمهور علما شيطان
بيروايجر ديديلر * وينه علما بيورديلركه برجماعت اكله برابر مشغول اولسه لر
ايچلرندن برى بسم الله ديسه سائرلرندن كفايت ايدر اما صكره دن بركسنه اول
جماعتك ايچنه كلوب طعامه اوتورسه بسم الله ديمسه اول كمسنه مقدمكى بسمله
كفايت ايتمزتكم حديثدن معلوم اولدى ديديلر بسمله سز كمسنه ايله بيله شيطان
اكل ايدر اكر سؤال اولنورايسه كه رسول اكرم حضرتلرى ايله اول صكره دن كلان آدم
سببيله شيطان نيجه جمع اولور طعامده كه رسول اكرم حضرتلرينك سايهٔ دولتنده
حضرت عمر كچدیکی يولدن شيطان كچمزايدى جواب اولدركه رسول اكرم
حضرتلرى صحابه يه بلا بسمله طعام ايدن ايله معا شيطانك اكلنى بالفعل كوسترملك مراد
بيورديلر والا فحاشاثم حاشاكه حضور حضرت فخر عالمه شيطان كله بله تأمل
(الحديث الثانى) حدثنا يحيى بن موسى حدثنا ابو داود حدثنا هشام الدستوائى
عن بديل العقيلى عن عبد الله بن عبيد بن عمير عن ام كلثوم) مذكوره ام كلثوم
مكه ده اسلامى قبول ايدوب صحابيه دن اولوب نسادن ابتدا مدينه يه هجرت ايدوب
رسول اكرم حضرتلرينه بوام كلثومدر * هجرتك يدنجى سنه سنده رسول اكرم ايله
قريش ما بينندهشو وجهله مصالحه اولمش ايديكه برمؤمن مكه دن مدينه يه فرار
ايدر ايسه كيرو كوندريله چون ام كلثوم مدينه يه هجرت ايتدى مكه دن ام كلثومك
برادرى وليد وعمار مصالحه يه بناء رسول اكرم حضور شريفلرينه كلوب همشيره لرين
كيرو كتوروب مكه استديلر * رسول اكرم حضرتلرى ام كلثومى ويرمدى (اذا جاءكم
المؤمنات مهاجرات) آيهٔ كريمه سى ام كلثوم حقنده نازل اولدى ديديلر (عن عائشة)
بو حديث شريفى حضرت عائشه رضى الله تعالى عنهادن درت واسطه ايله يحيى ابن
موسى بزه خبر ويردى (قالت) حضرت عائشه رضى الله تعالى عنها بيوردى (قال
رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا اكل احدكم فنسى ان يذكر الله تعالى على طعامه)
رسول اكرم حضرتلرى بيورديلركه سزدن بريكز طعام يمكه بشليوب بسم الله ديمكى
اونوتسه (فليقل بسم الله اوله واخره) اول كسنه اوله واخره ديسون * بو حديث شريفى
مصنف مرحومك ذكردن مرادى طعام ايدن كسنه بسمله يى اونوتسه اول كسنه يه
بسمله ديمك نيجه اولديغنى بياندر (الحديث الثالث) حدثنا عبد الله بن الصباح
الهاشمى البصرى حدثنا عبد الاعلى عن معمر عن هشام بن عروة عن ابيه عن عمر بن

ابى سلمة) مذكور عمر ابن ابى سلمه رسول اكرم حضرتلرينك اوكى اوغليدر * والده سى
ام سلمه ازواج مطهراتدندر رسول اكرم حضرتلرى بقايه تشريف ايتدكده عمر
طقوز ياشنه بالغ ايدى سكسان تاريخنده وفات ايتدى رضى عنه (انه) تحقيق عمر ابن
ابى سلمه (دخل على رسول الله صلى الله عليه وسلم) رسول اكرمك حضور عاليلرينه
داخل اولدى (وعنده طعام) حال بوكه رسول اكرم حضرتلرينك عندنده طعام وار
ايدى (فقال ادن يا بنى) پس رسول اكرم حضرتلرى عمره بيورديكه اى بنم اوغلجغم
طعامه قريب اول (فسم الله تعالى) دخى بسم الله دى (وكل بيمينك) دخى صاغ
الكله اكل ايله (وكل مما يليك) دخى سندن اولان جانبدن اكل ايله غيرك اوكندن لقمه
المه * خلاصهٔ كلام رسول اكرم حضرتلرى اوكى اوغلى اولان عمره طعامك آدابنى
تعليم بيورديلر * (الحديث الرابع) حدثنا محمود بن غيلان حدثنا ابو احمد الزبيرى
حدثنا سفيان الثورى عن ابى هاشم عن اسماعيل بن رياح عن رياح بن عبيدة عن ابى
سعيد الخدرى) بو حديث شريفى ابى سعيد حضرتلرندن بش واسطه ايله محمود بزه خبر
ويرى (قال) ابو سعيد بيوردى (كان رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا فرغ من
طعامه قال) رسول اكرم حضرتلرى طعامنى اكلدكدنصكره بيوررلردى (الحمد لله
الذى اطعمنا وسقانا وجعلنا مسلمين) لفظ شريفنى طعامدنصكره بو لفظ شريفى ديمك
سنتدر معناى شريفى اولدركه (الحمد لله) حمد اول الله مخصوصدركه (الذى اطعمنا
وسقانا) بزى طعام ايله اطعام ايلدى وماء ايله سيراب ايلدى (وجعلنا مسلمين)
دخى بزى مسلمانلردن قيلدى نتكم مولانا بيورور * بيت * شكر نعمت نعمتت افزون
كند * كفر نعمت از كفت بيرون كند * ومحدثين طعامدنصكره حمد ايلمك منعم اولان
الله تعالينك شكرنى ادادر * ونعمتك زياده اولمسنى طلبدر ديديلر * اكر سؤال اولنور
ايسه كه رسول اكرم حضرتلرى طعامدنصكره الحمد لله الذى اطعمنا وسقانا بيوروب
بعده وجعلنا مسلمين بيورمسنده حكمت نه اوله جواب اولدركه رسول اكرم
حضرتلرى الله تعالينك نعم ظاهريسنه حمد بيورديغى كبى نعم باطنيسنه دخى حمد
بيوردى كويا اشارت بودركه حق تعالينك نعم ظاهريسنه حمد وشكر لازم
اولديغى كبى نعم باطنيسنه دخى حمد وشكر واجبدر (الحديث الخامس) حدثنا محمد بن
بشار حدثنا يحيى بن سعيد حدثنا ثور بن يزيد حدثنا خالد بن معدان) مذكور خالد
صحابهٔ كرامدن يتمش مقدارى كسنه يه لاحق اولمشدر يوز درت سنة سنده
طرسوسده وفات ايلدى رحمه الله تعالى (عن ابى امامة) بو حديث شريفى ابو
امامه حضرتلرندن اوچ واسطه ايله محمد بن بشار بزه خبر ويردى (قال) ابو امامه
بيوردى (كان رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا رفعت المائدة من بين يديه)
رسول اكرم حضرتلرينك حضورندن سفرهٔ طعام قالدرلدقده (يقول) رسول اكرم

حضرتلری بیوردیلردی (الحمد لله حمدا کثیرا طیبا مبارکا فیه غیر مودع ولا مستغنی عنه ربنا) لفظ شریفی بو لفظ شریفك معناسی شریفی بن الله تعالی یه حمد ایدرم اول حمد ایله که غیر متناهی ورباو سمعه دن پاك و دائم وغیر منقطع واول حمد متروك اولمیوب دخی اول حمددن اعراض اولنمدیغی حالده یاربنا دیمکدر میرك شاه کلامندن مستفاد اولان بو معنادر * شو بیان اولنان معنی صحیح مسلمده روایت اولندیکه رسول اکرم حضرتلری برقومك عندنده طعام اکل ایتسه لر اول قومه دعا ایتمدن کتمزلر ایدی بیهقی بیوررکه خبرده وارد اولمشدرکه برجماعت برسفره ده طعام ایدرکن ایچلرندن برکمسه اکر طوییمش اولور ایسه دخی سفره دن قالقمسون زیرا اوتوران کمسنه لری تخجیل ایتمش اولور * خلاصهٔ کلام سفره یه برابر اوتوروب برابر قالقمق کرکدر (الحدیث السادس) حدثنا ابو بکر محمد بن ابان حدثنا وکیع حدثنا هشام الدستوائی عن بدیل بن میسرة العقیلی عن عبد الله بن عبید بن عمیر عن ام کلثوم عن عائشة رضی الله تعالی عنها) بو حدیث شریفی حضرت عائشه رضی الله تعالی عنهادن درت واسطه ایله ابو بکر بزه خبر ویردی (قالت) حضرت عائشه رضی الله تعالی عنها بیوردی (کان النبی صلی الله علیه وسلم یأکل طعاما مع ستة من اصحابه) رسول اکرم حضرتلری اصحابندن آلتی کمسنه ایله طعام ایدرلر ایدی (فجاء اعرابی فاکله بلقمتین) پس براعرابی کلدی بسم الله دیمیوب اول طعامی ایکی لقمه ایلیوب توکتدی خلاصه اعرابی ایکی لقمه ایله طعام توکندی (فقال رسول الله صلی الله علیه وسلم) پس رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه (لو سمی) اکر اعرابی بسم الله دیمش اولیدی (لکفاکم) طعام سزه وفا ایدر ایدی بسم الله دیمنك برکتی سبیله کویا رسول اکرم حضرتلری بیان بیوردیلرکه اول اعرابینك بسمله یی ترکی سببیله طعامدن برکت کیدوب طعام توکندی (الحدیث السابع) حدثنا هناد و محمود بن غیلان قالا حدثنا ابو اسامة عن زکریا ابن ابی زائدة عن سعید بن ابی بردة عن انس بن مالك) بو حدیث شریفی حضرت انسدن اوچ واسطه ایله هناد و محمود بزه خبر ویردیلر (قال) حضرت انس بیوردی (قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ان الله لیرضی عن العبد) رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه حضرت الله تعالی اول عبددن راضی اولورکه (ان یأکل الاکلة او یشرب الشربة فیحمده علیها) برکره طعام اکل ایتدکده اکل ایدر * و برکره صو ایچدکده ایچر اول ایکیسنك مقابله سنده واول ایچمك مقابله سنده حضرت اللهه حمد ایدر * حاصل معناسی شریف بوکه یيوب ایچدکده الله تعالی یه حمد ایدن قولنی الله تعالی سوردیکدر

(باب ما جاء فی قدح رسول الله صلی الله علیه وسلم)

بو باب رسول اکرم حضرتلرینك صو ایچدکلری کاسه نك بیاننده در (الحدیث الاول)

حدثنا

حدثنا الحسین بن الاسود البغدادی حدثنا عمرو بن محمد حدثنا عیسی بن طهمان عن ثابت) بو حدیث شریفی ثابتدن اوچ واسطه ایله حسین بن اسود بزه خبر ویردی (قال) ثابت دیدی (اخرج الینا انس بن مالك قدح خشب غلیظا مضببا بحدید) انس بزه اغاجدن یاپلمش قوی وکناری تیموردن پروازلو برقدح چیقاردی (فقال یا ثابت هذا قدح رسول الله صلی الله علیه وسلم) پس انس دیدیکه یا ثابت ایشته بو کوردکك کاسه رسول اکرم حضرتلرینك صو ایچدکلری کاسه در * معلوم اوله که انسك اخراج ایتدیکی کاسه خالص عود اغاجندن یاپلمش غایت کوزل طولندن عرضی چوق ایدی کویا فقراء نقشبندیه نك کچکولی کبی اول کاسه نك پروازی اعلا تیموردن ایدی ابن حجر روایت ایتدیکه رسول اکرم حضرتلرینك قدح شریفی سکز کره یوز بیك درهمه فروخت اولندی نضر بن انسك مخلفاتندن امام بخاری اول قدحی بن بصره ده کوردم وایچندن صو ایچدم دیدی (الحدیث الثانی) حدثنا عبد الله ابن عبد الرحمن حدثنا عمرو بن عاصم حدثنا حماد بن سلمة انبأنا حمید و ثابت عن انس) بو حدیث شریفی انس حضرتلرندن اوچ واسطه ایله عبد الله بزه خبر ویردی (قال) انس بیوردی (لقد سقیت رسول الله صلی الله علیه وسلم بهذا القدح) تحقیق بن رسول اکرم حضرتلرینه شو قدح ایله ایچرور ایدم (الشراب کله) شربتلرك کلیسنی (الماء) صو (والنبیذ) خوشاب (والعسل) بال شربتی (واللبن) دخی سود یعنی بو مذکوراتی رسول اکرم حضرتلری اول قدحدن ایچرلر ایدی قدحك تفصیلی مقدمکی حدیثده بیان اولنمش ایدی

(باب ما جاء فی صفة فاکهة رسول الله صلی الله علیه وسلم)

جمیع میوه یه فاکهه دینلور * بو باب رسول اکرم حضرتلرینك فاکهه لرینك صفتی حقنده وارد اولان احادیث بیاننده در * امام اعظم عندنده خرما غدا اولدیغی ایچون انار دوا اولدیغی ایچون فاکهه دن معدود اولمز * زیرا حضرت امام عندنده فاکهه اولدرکه انکله تنعم وتلذذ اولنه تغدی وتداوی اولنمیه (الحدیث الاول) حدثنا اسماعیل بن موسی الفزاری حدثنا ابراهیم بن سعد عن ابیه عن عبد الله بن جعفر) جعفر طیار حضرتلرینك اوغلی عبد الله رضی الله تعالی عنهمادن بو حدیث شریفی ایکی واسطه ایله اسماعیل بن موسی بزه خبر ویردی (قال) عبد الله بن جعفر بیوردی (کان النبی صلی الله علیه وسلم یأکل القثاء بالرطب) رسول اکرم حضرتلری خیار ایله رطبی برابر اکل بیوررلر ایدی رطب اول خرمادرکه کرکی کبی پیشمش لکن تمر اولمق مرتبه سنه وارمامش اوله اول وقت خرمایه تمر دینلورکه رطب اولدقدنصکره اغاجك اوزرنده قورویه یاخود رطب مرتبه سنده ایکن اغاجدن قطع اولنوب شمسده قوریدیلر * قرطبی دیدیکه بو حدیثدن اخذ اولنورکه طبایع اطعمیه

رعايت اولنه زيرا رطبده حرارت وخيارده برودت اولمغله ايكيسي معا اكل اولندقده
معتدل اولورلر معتدل اولان شئ اكل اولندقده مزاجى تعديل ايدر * وصحتى حفظ
ايدر (الحديث الثانى) حدثنا عبدة بن عبد الله الخزاعى البصرى حدثنا معاوية بن
هشام عن سفيان عن هشام بن عروة عن ابيه عن عائشة رضى الله تعالى عنها)
بو حديث شريفى حضرت عائشه رضى الله تعالى عنهادن درت واسطه ايله عبدة بن
عبد الله بزه خبرويردى (ان النبى صلى الله عليه وسلم كان يأكل البطيخ بالرطب)
حضرت عائشه رضى الله تعالى عنها بيورديكه تحقيق رسول اكرم حضرتلرى قاربوز
ايله رطبى برابر اكل ايدرلر ايدى زيرا قاربوز بارد ورطب حار اولمغله رطبده اولان
حرارتى كسر ايدوب معتدل اولور * ابو داود وترمذى روايت ايتديلركه رسول اكرم
حضرتلرى قاربوز ايله رطبى اكل ايدوب بيورلر ايديكه رطبك حرارتى بطيخك برودتى
وبطيخك برودتى رطبك حرارتى دفع ايدر (حدثنا ابراهيم بن يعقوب حدثنا وهب بن
جرير حدثنا ابى قال سمعت حميدا يقول او قال حدثنى حميد قال وهب وكان صديقا له
عن انس بن مالك) بو حديث شريفى حضرت انسدن درت واسطه ايله ابراهيم بزه
خبرويردى (قال رأيت الرسول صلى الله عليه وسلم يجمع بين الخربز والرطب) انس
بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى قاربوز ايله رطبى برابر اكل بيورديغنى بن كوردم
كويا برابر اكل ديمك برياخود ايكى دلم قاربوزدن اكل ايدوب برايكى دانه
رطبدن اكل بيوررلر ايدى ديمكدر يوخسه قاربوز ايله رطبى برابر اكل ايدرلر
ايدى ديمك دكلدر * مثلا بزلر بركاسه يه برقاج درلو ميوه قيوب كاه شوندن كاه
بوندن اكل ايتديكمز كبى (حدثنا محمد بن يحيى حدثنا محمد بن عبد العزيز الرملى
حدثنا عبد الله بن يزيد بن الصلت عن محمد بن اسحاق عن يزيد بن رومان عن عروة
عن عائشة رضى الله تعالى عنها) حضرت عائشه دن بو حديث شريفى بش
واسطه ايله محمد بن يحيى بزه خبرويردى (ان النبى صلى الله عليه وسلم اكل البطيخ
بالرطب) حضرت عائشه رضى الله تعالى عنها بيورديكه تحقيق رسول اكرم
حضرتلرى قاربوزى رطب ايله برابر اكل ايدرلر ايدى (الحديث الثالث) حدثنا
قتيبة بن سعيد عن مالك بن انس ح و) مصنف سندى تحويل ايتدى (حدثنا
اسحاق بن موسى حدثنا معن حدثنا مالك عن سهيل ابن ابى صالح عن ابيه عن ابى
هريرة) بو حديث شريفى ابو هريره دن بش واسطه ايله اسحاق بن موسى وقتيبه بزه
خبرويرديلر (قال) ابو هريره بيوردى (كان الناس اذا رأوا اول الثمر) اصحاب كرامك
عادتلرى بو ايديكه هر ميوه نك طرفنده سنى كوردكده (جاؤا به الى رسول الله صلى الله
عليه وسلم) اول طرفنده يى رسول اكرمك حضور عاليلرينه كتوررلر ايدى تبركا
دخى رسول اكرم حضرتلرى نفسلرى اوزرينه ترجيح ايچون * دخى رسول اكرم

حضرتلرى حرمتنه حضرت الله ميوه لرينه بركت احسان ايتسون ايچون (فاذا
اخذه رسول الله صلى الله عليه وسلم) پس رسول اكرم حضرتلرى اول حضور
شريفلرينه كلان طرفنده ميوه يى مبارك اللرينه الدقده (قال) سعادتله بيوررلر ايدى
(اللهم) يا الله (بارك لنا فى ثمارنا) بزم ميوه لريمزه بركت احسان ايله (وبارك لنا
فى مدينتنا) دخى يا الله بزم شهرلريمزه بركت احسان ايله (وبارك لنا فى صاعنا
وفى مدنا) دخى يا الله بزم صاعلريمزه ومدلريمزه بركت احسان ايله (اللهم) يا الله (ان
ابراهيم) تحقيق ابراهيم پيغمبر (عبدك) سنك قولك (وخليلك) دخى دوستك
(ونبيك) دخى پيغمبركدر (وانى عبدك) بن دخى تحقيق سنك قولك (ونبيك) دخى
سنك پيغمبريكم (وانه دعاك لمكة) ابراهيم سكا مكه ايچون دعا ايتدى (وانى ادعوك
للمدينة) بن دخى سكا مدينه ايچون دعا ايدرم (بمثل ما دعاك به لمكة) ابراهيم پيغمبرك
مكه ايچون سكا ايتديكى دعا مثللو (ومثله معه) واول ابراهيم پيغمبرك مكه ايچون
ايتديكى دعانك برمثلى دخى (قال) ابو هريره بيوردى (ثم يدعو اصغر وليد يراه)
رسول اكرم حضرتلرى اوطرفنده ميوه يى مبارك اللرينه آلوب ذكر اولنان دعالردن
فارغ اولدقدنصكره رسول اكرم حضرتلرى كورديكى چوجقلرين الك كوچكنى
چاغروب (فيعطيه ذلك الثمر) اول طرفنده ميوه يى اكا ويررلر ايدى * معلوم اوله كه
بو حديث شريفده برقاج مسائل واردر * اولكى مسئله رسول اكرم حضرتلرى
زاد وذخيره لرين بركتى ايچون دعا بيورديلر زيرا ذخيره لر امور معاشك ركن اعظمى
ومعاونت امور معاده غايت اهمدر * ايكنجى مسئله صاع براولچكدركه اكا درت مد
مقدارى شئ صيغه اتفاق علما بودر اما مدك مقدارنده علما اختلاف ايتديلر * امام
شافعى وفقهاء حجاز ديديلركه مد اول اولچكدركه بررطل وبرثلث رطل عراقى
مقدارى شئ صيغه * اما امام اعظم وفقهاء عراق بيورديلركه مد ايكى رطل
عراقيدر بررطل طقسان مثقالدركه درهم حسابيله يوزيكرمى سكز درهم *
وبردرهمك يدى بخشندن درت بخشى مقدارى اولور * اوچنجى مسئله ابراهيم عليه
السلامك مكه حقنده اولان دعاسى حق تعالى حضرتلرينك قرآن عظيمنده
(فاجعل افئدة من الناس تهوى اليهم وارزقهم من الثمرات لعلهم يشكرون) آيت
كريمه سنده بيان بيورديغيدر * دردنجى مسئله رسول اكرم حضرتلرينك مدينهء
منوره حقنده بيورديغى دعانك ثمره سنك ظهورى كندى زمان سعادتلرنده وخلفاء
راشدين ايامنده مشارق ومغاربدن مدينهء منوره يه جلب اولنان ذخائر واموال
كسرى وقيصر وخاقان كنوزى مانندى هزارهزار خزائن حد وحصردن خارجدر
وحمد الله تعالى الى يومنا هذا مدينهء منوره معمور ومعظم وجمله مؤمنين *
ومؤمناتك قلوبى اول موضع مقدسه يه مشتاق اولمسى دخى رسول اكرم حضرتلرينك

يوردیغی دعانك ثمره سندندر * دخی الی ماشاء الله مدینهٔ منوره ده اول دعانك ثمره سی مشاهددر مدینه حقنده رسول اكرم حضرتلرینك یوردیغی دعانك ثمره سی بو وجهله ظاهر اولدیغی رسول اكرم حضرتلرینك معجزه سیدر صلی الله علیه وسلم بشنجی مسئله حضرت ابراهیم علیه السلامه خلیل تسمیه اولندیغی حضرت حقی دوست ومحبت حق قلب ابراهیم علیه السلامه مملو اولدیغی ایچوندر * نتكم رسول اكرم حضرتلری حضرت حقك محبوبی اولدیغی ایچون حبیب الله تسمیه اولنمشدر التنجی مسئله طرفنده برطعام بركمسنیه هدیه كتورلسه اول كمسنه حق تعالی یه حمد وثنا ایدوب بعده اول كتورن كمسنیه خیر دعا ایده واول طرفنده یی اول خانه ده الك كوچك كیم ایسه اكا ویره حتی رسول اكرم حضرتلرینه طرفنده هدیه كلدكده حضور دولتلرنده اهل بیتدن وغیریدن چوچق بولنور ایسه مقتضای خلق عظیملری بو ایدیكه غیرك چوچغنی اهل بیت اوزرینه ترجیح ایدوب اول طرفنده یی غیرك چوچغنه ویررلر ایدی * یدنجی مسئله رسول اكرم حضرتلری كندیلره هدیه اولان طرفنده یی كندولری تناول بیورمدقلرینك حكمتی بودركه هركس تحصیل واكلنه قادر اوله جق مرتبه وافر اولمدیجه غیریلر محروم ایكن كندیلری اول طرفنده یی تناول ایلمك مروتلرندن خارج اولدیغی ایچون تناول ایتمزلر ایدی * سكزنجی مسئله طرفنده شیئی چوچغه ویرمنك حكمتی حداثت ونورسیده نك مناسبتی ایچوندر * طقوزنجی مسئله رسول اكرم حضرتلرینك كبیر وصغیر ایله اولان حسن معاشرت وملاطفتلرینه بو حدیثده دلالت واردر (الحدیث الرابع) حدثنا محمد بن حمید الرازی حدثنا ابراهیم بن المختار عن محمد بن اسحاق عن ابی عبیدة بن محمد بن عمار بن یاسر عن الربیع بنت معود بن عفراء) بو حدیث شریفی ربیع حضرتلرندن اوچ واسطه ایله حمید بزه خبر ویردی (قالت) ربیع بنت معوذ بیوردی (بعثنی معاذ بن عفراء بقناع من رطب وعلیه اجر من قثاء زغب) عمم معاذ بنی رسول اكرم حضرتلرینه كوندردی برطبق ایله اول طبقده براز رطب وبرقاج اوستی تویلوجه اوفاق خیار وضع اولندیغی حالده قناع طبق دیمكدر * رطب تازه خرما دیمكدر * اجر همزه نك فتحی جیمك سكونیله جروك جمعیدر * جیمك كسری رانك سكونی بعده واو ایله جرو هر شیئك كوچكنه دیرلر * قثاء خیار دیمكدر * زانك ضمی غینك سكونیله زغب اوفاق تویلر دیمكدر (وكان النبی صلی الله علیه وسلم یحب القثاء) رسول اكرم حضرتلری خیاری سورلر ایدی (فاتیته بها وكان) ربیع بنت معوذ دیدیكه رسول اكرمك حضور شریفلرینه عمم معاذك بنم ایله كوندردیكی ایچنده رطب واوفاجق تویلو خیار اولان طبق ایله كلدم (عنده حلیة) حال بوكه رسول اكرم حضرتلرینك یانلرنده حلی وار ایدی (قد قدمت علیه من البحرین) تحقیق اول حلیلر

رسول اكرم حضور شریفلرینه بحرین اسمیله مشهور اولان بلده دن كلمش ایدی (فملأ یده منها) پس رسول اكرم حضرتلری مبارك اللری اول حلیدن طولدیروب (فاعطانیه) بكا ویردی حانك ضمی لامك كسری یانك تشدیدیله حلی جمعی حلیه * حلی خاتونلرك كوشدن والتوندن وجواهردن زینت ایچون طاقندقلری شیدر * رسول اكرم حضرتلری جود وكرمندن برطبق تازه خرما وبرقاچ اوفاجق خیار مقابلنده زر وزیوردن براوج اعطا بیورملری * كمال سخالرینه دلالت ایتدیكنی ربیع بنت معوذ بیان ایلدی صلی الله علیه وسلم (الحدیث الخامس) حدثنا علی بن حجر انبأنا شریك عن عبد الله بن محمد بن عقیل عن الربیع بنت معوذ بن عفراء) بو حدیث شریفی ربیع بنت معوذ رضی الله عنهادن اوچ واسطه ایله علی بن حجر بزه خبر ویردی (قال) ربیع بنت معوذ بیوردی (اتیت النبی صلی الله علیه وسلم بقناع من رطب) بن رسول اكرمك حضور شریفلرینه كتوردم برطبق تازه خرما (واجر زغب) برقاچ اوفق تویلو خیار (فاعطانی ملیٔ كفه حلیا) پس رسول اكرم حضرتلری بكا اوچی طولیسی حلی ویردیلر (اوقالت ذهبا) یاخود ربیع بیوردیكه رسول اكرم حضرتلری بكا اوچی طولیسی التون ویردیلر * مصنف مرحومك بو حدیث شریفی ذكردن مرادی ربیعدن روایت ایدن راوی شك ایتمش كه ربیع براوچ التونمی دیدی * یاخود براوچ حلیمی دیدی * هر قنغیسنی بیوردیسه رسول اكرم حضرتلرینك جزئی هدیه مقابلنده كلی شیٔ اعطا بیوردیغی بیاندر صلی الله علیه وسلم

(باب ما جاء فی صفة شراب رسول الله صلی الله علیه وسلم)

بو باب رسول اكرم حضرتلرینك ایچدكاری شیئك وصفی حقنده وارد اولان حدیث شریفلری بیانده در (الحدیث الاول) حدثنا ابن ابی عمر حدثنا سفیان عن معمر عن الزهری عن عروة عن عائشة رضی الله تعالی عنها) حضرت عائشه رضی الله تعالی عنهادن بو حدیث شریفی درت واسطه ایله ابن ابی عمر بزه خبر ویردی (قالت كان احب الشراب الی رسول الله صلی الله علیه وسلم) حضرت عائشه رضی الله تعالی عنها بیوردیكه رسول اكرم حضرتلرینه زیاده سوكلو مشروبات (الحلو البارد) صوق طتلو صو ایدی محدثین بیوردیلركه طتلو صو استعمالك زهده مانع دكلدر * حتی رسول اكرم حضرتلری ایچون طتلو صو طلب اولنور ایدی دخی رسول اكرم حضرتلری صوق صو ایله بال شربتی ایدوب ایچرلر ایدی * بعض محدثین بیوردیلركه حضرت عائشه رضی الله تعالی عنهانك بو حدیث شریفده رسول اكرم حضرتلری صوق طتلو صویی سور ایدی قولندن مرادی بال شربتی واوزم خوشابی دردیدیلر * ودخی ابن الاقیم بیوردیكه بال اكل ایلمك دخی اج قرنه شربتی ایچمك صحت بدن حفظنده بی نظیردر * دخی بلغمی ازاله ایدر * ومعده ده اولان زائد شیلری كیدرر

ومعده‌یی اعتدال اوزره قزدیر روسده‌لری تفتیح ایدر کذلك صوق صو رطب اولمغله
حرارتی قطع ایدوب بدنی حفظ ایدر * لکن دردلو یورغون وحمامدن چقمش ووقتسز
دکل ایسه الله اعلم (الحدیث الثانی) حدثنا احمد بن منیع اخبرنا اسماعیل بن ابراهیم
انبأنا علی بن زید عن عمر هو ابن ابی حرملة عن ابن عباس) بو حدیث شریفی ابن
عباس حضرتندن اوچ واسطه ایله احمد بن منیع بزه خبر ویردی (قال دخلت مع
رسول الله صلی الله علیه وسلم انا وخالد بن الولید علی میمونة) ابن عباس بیوردیکه
بن وخالد رسول اکرم حضرتلری ایله بله میمونه‌نك خانه‌سنه واردق (فجاءتنا باناء من لبن)
میمونه بزه بر کاسه سود کتوردی (فشرب رسول الله صلی الله علیه وسلم) رسول اکرم
حضرتلری اول سودك برازنی ایچدی (وانا علی یمینه) بن رسول اکرم حضرتلرینك
صاغ جانبنده (وخالد عن شماله) وخالد رسول اکرم حضرتلرینك صول جانبنده
اولدیغمز حالده (فقال لی) امدی رسول اکرم حضرتلری بکا بیوردیکه
(الشربة لك) سودك بقیه‌سی سنكدر ایچوندر که سن صاغ طرفده بولندك (فان شئت
آثرت بها خالدا) اکر حسن رضا ایله مراد ایدر ایسك سنته حرمة بو سودی
خالده ویررسك * معلوم اوله که برکسه صو یاخود سود یاخود شربت هرنه ایسه
ایچسه اول کسه‌نك صاغنده وصولنده کسنه‌لر بولنسه اول ایچدیکی شیئك بقیه‌سی
صاغ جانبنده اولان کسه‌یه ویرمك سنتدر * زیرا رسول اکرم حضرتلرینك عادت
شریفی بو ایدی * اما صاغ طرفده بولنان صغیر صول طرفده بولنان کبیر اولور
ایسه * اول بقیه‌یی صاغ طرفده اولان صغیره تکلیف ایدوب اکر اول صغیر راضی
اولور ایسه صول طرفده اولان کبیره ویرمك جائز اولور (فقلت ما کنت لاوثر
علی سؤرك احدا) بن دیدم که یا رسول الله بکا لایق دکلدر سنك ایچدکك سودك
بقیه‌سنی ایچمکه غیری برفردی بن کندی اوزریمه ترجیح ایلیم (ثم قال رسول الله
صلی الله علیه وسلم) بو کفت وکویدن صکره رسول اکرم حضرتلری بیوردیکه (من
اطعمه الله طعاما) حضرت الله برکسنه‌یه بر طعامی اکل ایلمك میسر ایلسه (فلیقل)
اول طعامك شکرانه‌سی ایچون اکلندن صکره اول کسه بو دعایی اوقوسه (اللهم بارك
لنا فیه واطعمنا خیرا منه) یعنی یا ربی سن بو طعامده بزم ایچون برکت احسان ایله
وبو اکل ایتدیکمز طعامدن خیرلو طعام احسان ایله (ومن سقاه الله عز وجل لبنا) دخی
رسول اکرم حضرتلری بیوردیلر که حضرت الله برکسنه‌یه سود ایچمك نصیب
ایلسه (فلیقل) اول کسه سود ایچدکدن صکره بو دعایی اوقویه (اللهم بارك لنا فیه
وزدنا منه) یعنی یا ربی سن بو سودده بزم ایچون برکت احسان ایله وبزه بو ایچدیکمز
سودنو عندن زیاده ایله ابن عباس بیوردی (وقال رسول الله صلی الله علیه وسلم لیس
شیء یجزی مکان الطعام والشراب غیر اللبن) رسول اکرم حضرتلری بیوردیلر که

طعام وشرابك مقامنه سوددن غیری برشیء قائم اولمز * یعنی سود کشی‌یی هم طوق
طوتر هم حرارتی کسر دیمکدر * قسطلانی بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری سودی
کاه خالص وکاه صوق صو ایله قرشدیروب ایچرلر ایدی * زیرا سود تازه صاغلدقده
حار اولور عربستانك حرارتی زیاده اولمغله سودك حرارتنی صوق صو ایله دفع ایدرلر
ایدی * جابر حضرتلری بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری انصاردن برکسنه‌نك
خانه‌سنه تشریف بیوردیلر که اول خانه‌نك حوالیسنده صو اقار ایدی * رسول اکرم
حضرتلری اول انصاره سلام ویردکدن صکره بیوردیکه اکر قربه‌ده کیجه‌لمش صویك
وار ایسه کتور ایچه‌لم یوق ایسه شو اقان صودن ایچرز اول انصار دیدیکه کیجه‌لمش
صویم واردر * پس چارداغنه کتدی بر کاسه‌یه صو قیوب وخانه‌سنده اولان قیوندن
اول صوق صویه براز سود صاغوب کلدی * پس رسول اکرم حضرتلری سعادتله
ایچدیلر * معلوم اوله که مصنف حضرتلری ابن عباسدن روایت ایتدیکی شو ایکی
حدیثه متعلق فن حدیث قاعده‌سندن براز کلام مراد ایدوب ابتداء حدیث اوله
متعلق بیورسه کرکدر (قال ابو عیسی هکذا (الحدیث الاول) مصنف ابو عیسی
بیورردیکمز برده حدیثك سندنی بیان ایدوب دیدم ایدیکه (روی سفیان بن عیینة
هذا الحدیث عن معمر عن الزهری عن عروة عن عائشة رضی الله عنها) بو سند رسول
اکرم حضرتلرینه متصلدر لکن بو حدیث شریفك سند آخری واردر * اما اول سندی
رسول اکرم حضرتلرینه اسنادده صحابی ذکر اولنممشدر * اول سند بودر که (ورواه
عبد الله بن المبارك وعبد الرزاق وغیر واحد) بو حدیث شریفی اولی عبد الله وعبد
الرزاق دخی غیر مشایخلر روایت ایلدیلر (عن معمر) معمردن (عن الزهری) معمرده
زهریدن (عن النبی صلی الله علیه وسلم) زهریده رسول اکرم حضرتلرندن (مرسلا)
مرسل دیمك یعنی زهری ایله رسول اکرم حضرتلری بیننده واسطه اولان صحابی‌یی
ذکر ایتمدیلر دیمکدر * چونکه محدثین بیننده قاعده بودر که رسول اکرم حضرتلرندن
بر حدیث شریف روایت اولنسه لکن اول راویلر رسول اکرم حضرتلرندن روایت
ایدن صحابی‌یی ذکر ایتمکسزین روایت ایدرلر ایسه اول حدیث شریف مرسل اولور *
مصنف حدیث شریف مرسلك قاعده‌سنی بیان بیورردکه (ولم یذکروا) راویلر ذکر
ایتمدیلر (فیه) حدیثك اسنادنده (عن عروة عن عائشة رضی الله تعالی عنها)
لفظنی (وهکذا) شو حدیثی اولی عبد الله بن المبارك وعبد الرزاق مرسل روایت
ایتدکاری کبی (روی یونس وغیر واحد عن الزهری عن النبی صلی الله علیه وسلم
مرسلا) یونس ویونسك غیری مشایخ دخی مرسل روایت ایتدیلر (قال ابو عیسی انما
اسنده سفیان بن عیینة من بین الناس) بو حدیث شریفی اولی ابتدا روایت ایتدیکمز
سندنده سفیان بن عیینه انجق متصل روایت ایلدی سائر راویلر بیننده * معلوم

اوله كه محدثين اصطلاحنده اول حديثه متصل تعبير ايدرلر كه راويلر رسول اكرمدن روايت ايدن صحابى يى ذكر ايدرلر * كويا متصل ديمك مرسل ديمكك عكسى اولور * حديث اوله متعلق كلام تكميل اولدى (قال ابو عيسى) مصنف ايكنجى حديثه متعلق كلامه شروع ايدوب بيورركه (وميمونة بنت الحارث) حديث ثانيده اولان ميمونه كه ابن عباس وخالد بن وليد رسول اكرم حضرتلرى ايله برابر خانه سنه تشريف ايتمشلر ايدى اول ميمونه (زوج النبى صلى الله عليه وسلم) رسول اكرمك ازواج مطهراتندندر (هى خالة خالد بن الوليد وخالة ابن عباس وخالة ابن يزيد بن الاصم رضى الله عنهم) خالد بن وليدك وابن عباسك ويزيد بن اصمك ميمونه خاله لريدر * ميمونه خانه سنه رسول اكرم حضرتلرى ايله بونلرك داخل اولدقلرى محرم اولدقلرى ايچوندر * هجرتك يدنجى سنه سى رسول اكرم حضرتلرى سرف نام موضعده ميمونه يى تزوج بيورديلر التمش برتاريخنده هجرتك ميمونه حضرتلرى بعينه نام موضعده وفات ايدوب نمازنى ابن عباس ادا ايدوب اول موضعده دفن ومسجد بناء اولندى * حالا زيارت وتبرك اولنور * وميمونه رسول اكرمك ازواجنك آخريدر رضى الله عنها (واختلف الناس فى رواية هذا الحديث عن على بن زيد بن جدعان) محدثين حديث ثانينك على ابن زيددن روايت اولنديغنده اختلاف ايتديلر (فروى بعضهم) پس بعض محدثين كرام (عن على بن زيد عن عمر بن ابى حرملة) شو وجهله روايت ايتديلر نتكم حديث ثانينك سندنده سبقت ايتدى (وروى شعبة) محدثيندن شعبه (عن على بن زيد) عليدن روايت ايلدى لكن فقال پس شعبه عن على بن زيد لفظندن صكره ديديكه (عن عمر بن حرملة) يعنى شعبة عمر موضعنده عمرو ديدى كذلك ابن ابى حرمله موضعنده ابن حرمله ديدى * پس مصنف شعبه نك روايتنى تحسين ايتميوب بيورركه (والصحيح عمر بن ابى حرملة) صحيح اولان حديث ثانينك سندنده (عن على ابن زيد عن عمر بن ابى حرملة) ديمكدر * حديث ثانيه متعلق مصنفك كلامى تمام اولدى بو بحثلرك فائده سى اهل حديثك معلوميدر * اما بزلره فائده سى بودركه ائمه حديث شريفلرك سندلرنده نه مرتبه اهتمام ايتدكلرينى بيلوب محدثينك خبر ويردكلرى حديثلرى رسول اكرم حضرتلرندن استماع ايدر كبى قبول ايدوب اصلاشلك ايتمك كركدر والسلام

(باب ما جاء فى صفة شرب رسول الله صلى الله عليه وسلم)

بو باب رسول اكرم حضرتلرينك شربى يانده در شرب ايچمك معناسنه در * مصنف بو بابده رسول اكرم حضرتلرى مشروباتى نه كيفيتده ايچدكلرينى بيان ايتمسه كركدر (الحديث الاول) حدثنا احمد بن منيع حدثنا هشيم انبأنا عاصم

الاحول ومغيرة عن الشعبى عن ابن عباس رضى الله عنهما) بو حديث شريفى ابن عباس حضرتلرندن اوچ واسطه ايله احمد بن منيع خبر ويردى (ان النبى صلى الله عليه وسلم شرب من ماء زمزم وهو قائم) ابن عباس بيورديكه تحقيق رسول اكرم حضرتلرى زمزمدن قائم اولدقلرى حالده ايچديلر زمزم مكه ده معروف بر قيودر صويى صوق اولمغله زمزم تسميه اولندى بر يوزنده بوندن افضل صو يوقدر * معلوم اوله كه قائماً صو ايچمكدن رسول اكرم حضرتلرى نهى بيورديلر زيرا وجود انسانه مضردر * اما زمزم شريف حقنده جائزدر ديديلر (الحديث الثانى) حدثنا قتيبة بن سعيد حدثنا محمد بن جعفر عن حسين المعلم عن عمرو بن شعيب عن ابيه عن جده) جددن مراد عبد الله بن عمرو بن عاصدر * بو حديث شريفى عبد الله بن عمرو حضرتندن درت واسطه ايله قتيبه خبر ويردى (قال) عبد الله بن عمرو بيوردى (رأيت رسول الله صلى الله عليه وسلم يشرب قائماً وقاعداً) بن رسول اكرم حضرتلرينى كوردم اياق اوزرنده اولديغى حالده واوتورديغى حالده صو ايچركن محدثين بيان بيورديلركه رسول اكرم حضرتلرى اياقده صو ايچمك جائز اولديغنى بيان ايچون نادراً اياقده صو ايچديلر اكمل وافضل اولديغنى بيان ايچون اكثرى قاعداً ايچرلر ايدى * قائماً صو ايچمكدن نهى بيورديغى طبابة ضررى ايچوندر (الحديث الثالث) حدثنا على بن حجر قال حدثنا ابن المبارك عن عاصم الاحول عن الشعبى عن ابن عباس رضى الله عنهما) بو حديث شريفى ابن عباسدن اوچ واسطه ايله على خبر ويردى (قال سقيت النبى صلى الله عليه وسلم من زمزم فشرب وهو قائم) ابن عباس بيورديكه رسول اكرم حضرتلرينه زمزمدن صو ويردم قائم اولدقلرى حالده ايچديلر (الحديث الرابع) حدثنا ابو كريب محمد بن العلاء ومحمد بن طريف الكوفى قالا انبأنا الفضل عن الاعمش عن عبد الملك بن ميسرة عن النزال بن سبرة قال) نزال ديدى (اتى على رضى الله عنه بكوز من ماء) حضرت على كرم الله وجهه حضرتلرينه بر برداق صو كتورديلر (وهو فى الرحبة) حال بوكه حضرت على رضى الله عنه كوفه مسجدينك وسطنده كنديلرى ايچون مخصوص اولان مقصوره ده ايدى واول مقصوره ده ناسه وعظ ايدر ايدى (فاخذ منه كفا) حضرت على رضى الله عنه اول صودن بر آوج الدى (فغسل يديه) اللرينى غسل ايتدى (وتمضمض) اغزينه صو ويردى (واستنشق) دخى بورننه صو ويردى (ومسح وجهه) دخى مبارك يوزينه ياش اللى سوردى (وذراعيه) دخى ايكى قوللرينه سوردى (ورأسه) دخى ياش اللى باشنه سوردى (ثم شرب منه وهو قائم) صكره اول برداقده قلان صويى حضرت على رضى الله عنه قائم اولديغى حالده ايچدى (ثم قال) صكره بيوردى (هذا وضوء من لم يحدث) شو بنم تفصيل اوزره اشلديكم ايش ابدستى بوزلميان كسنه نك ابدستيدر يعنى مجرد نظافت وسرينلك ايچون

دیمکدر (هکذا رأیت رسول الله صلی الله علیه وسلم) بن رسول اکرم حضرتلرینی کوردم (فعل) بنم اشلدیکم کبی اشلدی * یعنی رسول اکرم حضرتلرینک ابدستی وار ایکن برکون بر برداق صوکتوردیلر * برآوج صوالدی مبارك اللرینی یقدی دخی مضمضه ایتدی * دخی استنشاق ایتدی دخی مبارك یوزینه وقوللرینه ومبارك باشنه یاش الیله مسح بیوردی * دخی فضلهٔ وضوئی قائما ایجدی مصنف مرحومك بوحدیث شریفی ذکردن مرادی رسول اکرم حضرتلری قائما شرب ایتدکلرینی افاده ایچوندر (الحدیث الخامس) حدثنا قتیبة بن سعید ویوسف بن حماد قالا حدثنا عبد الوارث بن سعید عن ابی عصام عن انس بن مالك رضی الله عنه) بوحدیث شریفی انس حضرتندن ایکی واسطه ایله قتیبه ویوسف خبر ویردیلر (ان النبی صلی الله علیه وسلم کان یتنفس فی الاناء ثلاثا اذا شرب) انس بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری صوایچدکلری وقتده کوزه‌یی مبارك النه آلوب برایکی جرعه ایچوب کوزه‌یی آغزلرندن آیروب نفس الدقدنصکره ینه کوزه‌یی آغزلرینه آلوب برایکی جرعه ایچوب نفس الدقدنصکره ینه کوزه‌یی آغزلرینه آلوب برایکی جرعه ایچرلرایدی یعنی اوچ کره بووجه اوزره ایدرلرایدی دیمکدر (ویقول) دخی رسول اکرم حضرتلری بیوررلرایدیکه (هو امرأ واروی) صویی بووجه اوزره ایچمك زیاده هضمه معین وصوسزلغی زیاده قطع ایدر * قسطلانی بیوررکه امام طبرانی ابوهریره‌دن روایت ایدررسول اکرم حضرتلری اوچکره صوایچرکن هر بردفعه‌ده کاسه‌یی آغزلرینه قریب ایتدکده * بسم الله وآغزلرندن آیردقده * الحمد لله بیوررلرایدی * محدثین کرام رسول اکرم حضرتلرینك بووجهله صوایچدکلرینك فائدهٔ کثیره‌سندن بعضیسنی بیان ایتدیلرکه زیاده حرارتی اولان معده‌یه صودفعات ایله وارد اولمغله دفعهٔ اولیده مندفع اولمیان حرارتی دفعهٔ ثانیه‌ده دفع ایدر ودفعهٔ ثانیه‌ده مندفع اولمیان حرارتی دفعهٔ ثالثه‌ده قطع ایدر * معده‌یه تأنی ایله واصل اولان ماء باردك عاقبتندن خوف اولنمز * اما دفعهٔ واحده‌ده معده‌یه واصل اولان ماء بارد حرارت غریزه‌یی اطفا ایدوب تلف اولمقدن یاخود حرارت غریزه‌نك ضعیف اولمسندن خوف اولنور * بلکه معده وجکرك فسادنه مؤدی اولوب نیجه امراض ردیه‌یه باعث اولور خصوصا حار اولان بلادده یاخود یازایامنك حرارتنده ماء باردی دفعة ایچمك زیاده مخوفدر * حضرت علی کرم الله وجهه‌دن مرویدرکه صویی دفعة ایچمکده نفس اله جق بر منسد اولوب صوبوغازده طورمق خوفی اولور * اما آهسته آهسته ایچدکده بوخوفدن امین اولور * ودخی بیهقی روایت ایدرکه رسول اکرم حضرتلری بیوررلرسزلك بریکز صوایچدیکی وقتده آهسته آهسته صوره صوره ایچسون بردن بره ایچمسون زیرا جکرمرضی حاصل اولور * ودخی معلوم اوله که صوایچرکن کاسه‌نك ایچنه

صوایقدن رسول اکرم حضرتلری نهی بیوردیلر حدیث شریفده اولان امرألفظ شریفنك معناسی بدنه زیاده سهولت ایله واصل اولور دیمکدر * اروی لفظ شریفنك معناسی زیاده قانمق دیمکدر (الحدیث السادس) حدثنا علی بن خشرم انبانا عیسی ابن یونس عن رشدین بن کریب عن ابیه عن ابن عباس رضی الله عنهما) بوحدیث شریفی ابن عباس حضرتندن اوچ واسطه ایله علی بن خشرم خبرویردی (ان النبی صلی الله علیه وسلم کان اذا شرب) ابن عباس بیوردیکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری شرب ایتدکلری وقتده (تنفس مرتین) اثناء شربده ایکی کره تنفس ایدرلرایدی * یعنی رسول اکرم حضرتلری ایکی تنفس ایله سیراب اولورلر ایسه اکتفا ایدرلرایدی اگر ایکی تنفس ایله سیراب اولمزلرایسه اوچ تنفس ایدرلرایدی * صوایچرکن تنفسك عددی اوچ اولمق لازم دکل اولدیغنه بوحدیثده دلالت واردر * طبیعتك اشتهاسنه کوره گاه ایکی تنفس گاه اوچ تنفس جائزدر * تنفسك صورتی مقدمکی حدیثده تفصیل اولندی * لکن اثناء شربده تنفس صویه مخصوص دکلدر * کرك خوشاب کرك سود کرك شربت جمله‌سی بویله‌در (الحدیث السابع) حدثنا ابن ابی عمر حدثنا سفیان عن یزید بن یزید عن جابر عن عبد الرحمن بن ابی عمرة عن جدته کبشة) بوحدیث شریفی کبشه رضی الله عنهادن اوچ واسطه ایله ابن ابی عمر خبرویردی (قالت دخل علی رسول الله صلی الله علیه وسلم) کبشه دیدیکه رسول اکرم حضرتلری بنم خانه‌مه تشریف بیوردی (فشرب من فی قربة معلقة) آصلی قربه‌نك اغزندن ایچدیلر (قائما) قائم اولدقلری حالده (فقمت الی فیها فقطعته) کبشه بیوردیکه بن قالقدم قربه‌نك آغزینی قطع ایتدم تبرك ایچون دخی رسول اکرم حضرتلرینك مبارك اغزی طوقندیغی موضعه هرکسك اغزی طوقنمسون ایچون * معلوم اوله که محدثین کرام رحمهم الله بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری قائما ایچدکلری قربه آصلی اولوب قاعدا ایچمك ممکن اولمدیغی ایچوندر * وقربه‌نك اغزندن ایچدکلری کاسه‌یه قومامقسزین ضرورت اولدیغی ایچون ایدی * زیرا قربه‌نك اغزندن ایچمکدن رسول اکرم حضرتلرینك نهی ایتدیکی حدیث شریفی انسدن بخاری وابوداود وترمذی وابن ماجه روایت ایتدیلر * کذلك ابوسعید الخدریدن دخی قربه‌نك اغزندن صوایچمك نهی اولنمسنك حکمتی بوکه صوکورنمدکندن ایچنده بعضا موذی بولنوب وجوده مضرت احتمالی اولدیغی ایچوندر اغزی طار اولان دستی کبی صوقبلاری قربه‌یه قیاس اولنه (الحدیث الثامن) حدثنا محمد بن بشار حدثنا عبد الرحمن بن مهدی حدثنا عزرة بن ثابت الانصاری عن ثمامة بن عبد الله قال) ثمامه دیدی (کان انس بن مالك رضی الله عنه یتنفس فی الاناء ثلاثا) انس بن مالك حضرتلری صویی اوچ دفعه‌ده ایچرلرایدی هر بردفعه‌ده تنفس ایدرلرك (وزعم انس) دخی انس بن مالك بیوردی (ان

النبی صلی الله علیه وسلم کان یتنفس فی الاناء ثلاثا) تحقیق رسول اکرم حضرتلری
شرب ایتدکده اوچ کره تنفس ایدرلر ایدی (الحدیث التاسع) حدثنا عبد الله بن عبد
الرحمن انبأنا ابو عاصم عن ابن جریج عن عبد الکریم عن البراء بن زید بن بنت انس بن
مالك عن انس بن مالك) بو حدیث شریفی انس بن مالك حضرتلرندن درت واسطه
ایله عبد الله بن عبد الرحمن خبرویردی (ان النبی صلی الله علیه وسلم دخل) انسك
قزی اوغلی اولان برائك جدی انسدن روایت ایتدیکه انس یوردیکه رسول
اکرم حضرتلری بزم خانه مزه تشریف ایتدی (وقربة معلقة) حال بو که بر آصلی قربه
وار ایدی (فشرب من فم القربة وهو قائم) پس رسول اکرم حضرتلری معهود
قربه نك اغزندن قائم اولدیغی حالده ایچدیلر (فقامت ام سلیم الی رأس القربة) انس
یوردیکه والدم ام سلیم اياق اوزرینه قالقوب یوروبه رك تا قربه نك یاننه واردی
(فقطعتها) قربه نك آغزینی کسدی تبرکا حفظ ایلدی (الحدیث العاشر) حدثنا احمد
ابن نصر النیسابوری انبأنا اسحاق بن محمد القروی حدثنا عبیدة بنت نابل عن عائشة
بنت سعد بن ابی وقاص عن ابیها) بو حدیث شریفی عشرهٔ مبشره دن سعد بن ابی
وقاص حضرتلرندن اوچ واسطه ایله احمد بن نصر خبرویردی (ان النبی صلی الله
علیه وسلم کان یشرب قائما) سعد بن ابی وقاص یوردیکه رسول اکرم حضرتلری ماء
زمزمی قائم اولدیغی حالده شرب ایدرلر ایدی * بو حدیث شریفك معناسنی محدثین
بو وجهله بیان یوردیلر (وقال) ابو عیسی مصنف یورر (بعضهم) محدثیندن
بعضیسی یوردیلر که (عبیدة بنت نابل) بو حدیثك سندنده اولان عبیده بنت نابلده
بعضیلر همزه ایله نائل موضعنده با ایله نابل ذکر ایتدیلر * کرارامر اولا محدثینك
اهتمامنی بیان ایتدك بر نقطه یی دخی اهمال ایتمیوب تصحیح ایدرلر * حدیث شریفه
زیاده حفظ وحمایتلرندن نتکیم بو موضعده نائل یاخود نابل با ایله دخی همزه ایله
روایتی بیان ایتدکلرنده خاطرینه کلسونکه همزه ایله اولسون با ایله اولسون
بر رجالك اسمیدر * بو مرتبه تصحیح نه لازم دیمیه سك بلکه تفکر ایده سنکه حدیثك
سندنده اولان رجالك اسمنده اولان بر نقطه یی تصحیح ایدنلر حدیث شریفده نه مرتبه
سعی وتصحیحلری وار در خلاصهٔ کلام ائمهٔ حدیثك روایت یوردقلری احادیث رسول
اکرم حضرتلرندن قولاغك ایله ایشیدرکبی اعتقاد ایده سن والسلام

(باب ما جاء فی تعطر رسول الله صلی الله علیه وسلم)

تعطر کوزل قوقولی نسنه سورنمك دیمك * بو باب رسول اکرم حضرتلرینك کوزل
قوقولی نسنه استعمال ایتدکلری حقنده وارد اولان احادیث بیاننده در *
قسطلانی یورر که رایحهٔ طیبه رسول اکرم حضرتلرینك وجود شریفنك خاصه سی
ایدی طیب سورنمسه کسز * حتی امام احمد بن حنبل انسدن روایت ایتدیکه انس

یوردر بن رسول اکرم حضرتلرینك قوقوسندن کوزل بر شئ شم ایتمدم مسك
وعنبردن * طبرانی روایت ایتدیکه عتبه بن فرقد حضرتلرینك زوجه سی ام عاصم
یوردیکه بز عتبه نك تحت نکاحنده درت خاتون ایدك هر برمز کوزل قوقولی شئ
استعمالنده مبالغه ایدر ایدك که بری برمزدن اطیب اوله وز امازوجمز اولان عتبه
اصلا طیب استعمال ایتمزایکن قوقوسی بزم هر برمزك قوقوسندن کوزل ایدی *
وخلق مابیننه چقدقده هر کس عتبه نك قوقوسی کبی کوزل قوقو کورمدك دیرلر
ایدی * پس بر کون زوجم عتبه دن سؤال ایتدیکمده بونك سری ندر که بزلر طیب
استعمالنده صرف مقدور ایده رز * اما سنك قوقوك بزم قوقولرمزدن کوزلدر
عتبه جواب یوردیکه فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك زمان سعادتنده
بر مرضه مبتلا اولدم * رسول اکرمك حضور شریفنه کلوب مرضمدن شکوی
ایلدم * رسول اکرم حضرتلری بکا صویوك دیو امر یوردیلر * بن دخی ستر عورت
ایده جکدن ماعدا اثوابمی چقاردم قرشولرینه اوتوردم * رسول اکرم حضرتلری
مبارك اللرینه توکروب بنم صرتمی وقرنمی صغادیلر اول مرض بندن زائل اولوب
واول وقتدن برو بدنمده بو رایحهٔ طیبه ظهور ایتدی * ابو یعلی وطبرانی روایت
ایتدیلر که بر کمسنه رسول اکرمك حضور شریفلرینه کلوب دیدیکه یا رسول الله قزمی
جهازلسم کرك * سزدن معاونت طلب ایدرم * رسول اکرم حضرتلری بر کوچك
شیشه استدی کتوردیلر اول شیشه نك ایچنه مبارك عرقلرندن برایکی قطره وضع
ایدوب یوردیلر که وار قزینه سویله شیشه نك ایچنده اولان نسنه ایله تعطر ایلسك
پس هر وقتده که قز اول عرقدن استعمال ایلیه اهل مدینه رایحه سن شم ایدرلر ایدی
حتی اول قزك خانه سنه بیت المطیبین تسمیه ایتدیلر * بیهقی ودارمی وابو نعیم جابر
ابن عبد اللهدن روایت ایتدیلر که رسول اکرم حضرتلری بر طریقدن کتسلر هر کیم
صکره اول طریقدن کتسه رسول اکرم حضرتلرینك رایحهٔ طیبه سن شم ایدوب
اول یولدن مقدما رسول اکرم حضرتلرینك روان اولدیغنه استدلال ایدرلر ایدی
مسلم انسدن روایت ایتدیکه انس یورر رسول اکرم حضرتلری خانه مزه
تشریف ایدوب خواب راحته وارمشلر ایدیکه وجود شریفلرندن تر ظاهر اولوردی
والدهم ام سلیم بر شیشه کتوروب رسول اکرم حضرتلرینك مبارك ترندن اکا وضع
ایدر ایکن رسول اکرم حضرتلری بیدار اولوب یا ام سلیم نه ایشلرسن یوردیلر والدهم
دیدیکه یا رسول الله سنك مبارك ترندن بزانی طیبمزه ادخال ایدرزکه اندن اعلا طیب
اولمز دیدی صلی الله علیه وسلم (الحدیث الاول) حدثنا محمد بن رافع) مذکور محمد
قشیری ونیسابوری درکه کبار محدثیندن چوق کمسنه لردن اخذ ایتدی (وغیر واحد
قالوا انبأنا ابو احمد الزبیری حدثنا شیبان عن عبد الله بن المختار عن موسی بن انس

ابن مالك عن ابيه) بو حديث شريفى حضرت انسدن درت واسطه ايله محمد بن رافع
دخى غيريلرى بزه خبر ويرديلر (قال كانت لرسول الله صلى الله عليه وسلم سكة يتطيب
منها) انس بيورديكه رسول اكرم حضرتلرينك سكه سى وار ايدى اندن تطيب ايدرلر
ايدى سينك ضمى وكافك تشديديله سكه مسك وراملك ديدكلرى شيئدن ياپيلان طيبدر
* محدثين بيان بيورديلركه رسول اكرم حضرتلرينك استعمال بيوردقلرى طيبلرك
لونى ظاهر اولميان طيبلر ايدى مسك وعنبر وعود كبى كاهى رسول اكرم حضرتلرى
بخوردانلق ايچنه عود وضع ايدوب تبخر ايدرلر ايدى (الحديث الثانى) حدثنا محمد
ابن بشار حدثنا عبد الرحمن بن مهدى حدثنا عزرة بن ثابت عن ثمامة بن عبد الله)
بو حديث شريفى ثمامه دن ايكى واسطه ايله محمد بن بشار بزه خبر ويردى (قال كان انس
ابن مالك لا يرد الطيب) ثمامه بيورديكه انس حضرتى طيبى رد ايتميوب قليل وكثير
قبول ايدرلر ايدى (وقال انس بن مالك) دخى حضرت انس بيورر ايديكه (ان النبى
صلى الله عليه وسلم كان لا يرد الطيب) تحقيق رسول اكرم حضرتلرى طيبى رد ايتمزلر
ايدى * يعنى رسول اكرم حضرتلرينه بركسه كوزل قوقولى ياغ ويرسه قبول بيوررلر
ايدى ابو داود ونسائى وابو عوانه ابو هريره دن روايت ايدرلركه رسول اكرم حضرتلرى
بيورديلر بركمسنه يه طيب عرض اولنسه انى رد ايتمسون بلكه قبول ايلسون زيرا
طيب اغر يوك دكلدر * ورايحه سى كوزلدر بيورديلر (الحديث الثالث) حدثنا قتيبة
ابن سعيد حدثنا ابن ابى فديك عن عبد الله بن مسلم بن جندب عن ابيه عن ابن عمر)
بو حديث شريفى حضرت ابن عمردن اوچ واسطه ايله قتيبه بزه خبر ويردى (قال
ابن عمر رضى الله تعالى عنهما بيوردى (قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ثلاث لا ترد)
رسول اكرم حضرتلرى بيورديلركه اوچ درلو هديه وار در رد اولنمز (الوسائد) يصدق
(والدهن) دخى طيب (واللبن) دخى سود يعنى رسول اكرم بيوررلركه بركمسنه برآدم
طيانمق ايچون ياخود اويقو وقتنده باشى التنه قومق ايچون بر يصدق ويرسه قبول
ايتملى كذلك سورنمك ايچون كوزل قوقولى ياغ ويرسه قبول ايتملى كذلك ايچمك
ايچون سود ويرسه قبول ايتملى بو اوچ هديه يى قبول ايتمسه بركسه رسول اكرم
حضرتلرينك امر شريفنك خلافنى اشلمش اولور نعوذ بالله تعالى (الحديث الرابع انبأنا
محمود بن غيلان حدثنا ابو داود الحفرى عن سفيان عن الجريرى عن ابى نضرة عن
الطفاوى عن ابى هريرة رضى الله عنه) بو حديث شريفى ابو هريره حضرتندن بش
واسطه ايله محمود بن غيلان بزه خبر ويردى (قال) ابو هريره بيوردى (قال رسول الله
صلى الله عليه وسلم طيب الرجل ما ظهر ريحه وخفى لونه) رسول اكرم حضرتلرى
سعادتله بيورديلركه رجالك سورنه جكى طيب اول طيبدركه رايحه سى ظاهر اوله
ورنكى خفى اوله مثلا كل صويى ومسك وعنبر وعود كبى (وطيب النساء ما ظهر لونه

وخفى

وخفى ريحه) دخى نسانك سورنه جكى طيب اول طيبدركه رنكى ظاهر اوله رايحه سى
خفى اوله حنا كبى * محدثين بيان بيورديلركه رسول اكرم حضرتلرى نساء قوقوسى
ظاهر اولان طيبى سورنمسونلر ديو نهيدن مرادلرى خانه لرندن طشره چقدقلرى
وقتده ديمكدر * اما اولرى ياننده ايكن هر نه كونه طيب ايله تطيب ايتسه لر جائزدر
ديديلر * معلوم اوله كه رجال ايچون تطيب ايتمك وقتى جمعه * وعيد * وحين احرام *
وحضور مجالس * وقرائت قرآن * ووقت علم * وذكردر * ونسا ايچون وقتى حين
مباشرتدر (حدثنا على بن حجر انبأنا اسماعيل بن ابراهيم عن الجريرى عن ابى نضرة
عن الطفاوى عن ابى هريرة عن النبى صلى الله عليه وسلم مثله بمعناه) ابو هريره دن
محمود بن غيلان روايت ايتديكى سابقده كى حديث شريفك عينى ينه ابو هريره دن
درت واسطه ايله على بن حجر دخى روايت ايتدى مصنف حديث سابقى تأكيد
ايچون بو سندى دخى بيان ايتدى (الحديث الخامس) حدثنا محمد بن خليفة وعمرو بن
على قالا حدثنا يزيد بن زريع حدثنا حجاج الصواف عن حنان عن ابى عثمان النهدى)
بو حديث شريفى ابو عثماندن اوچ واسطه ايله محمد بن خليفه وعمرو بن على بزه
خبر ويرديلر مذكور ابو عثمانك اسمى عبد الرحمن در عابد وثقه در * يوز اوتوز
ياشنه بالغ اولدقده هجرتك طقسان اوچ سنه سنده وفات ايتدى * رسول اكرم
حضرتلرينك زمان سعادتلرنده شرف اسلام ايله مشرف ايدى لكن ملاقات ميسر
اولمديغيچون تابعين مرتبه سنده قالدى رحمة الله عليه (قال) ابو عثمان ديدى (قال
رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا اعطى احدكم الريحان فلا يرده) ريحان رايحه سى
كوزل اولان هر اوته اطلاق اولنور * رسول اكرم حضرتلرى بيورديلركه
سزدن بريكزه ريحان ويرلسه اول ريحانى رد ايلمسون * يعنى قبول ايلسون ديمكدر
(فانه خرج من الجنة) زيرا ريحان جنتدن چقدى بعضيلر ديديلركه ريحان دينان
شيئك تخمى جنتدن چقمشدر (قال ابو عيسى ولا نعرف لحنان غير هذا الحديث)
مصنف بيورديكه سندمزده مذكور اولان حنان نام راوينك بو حديثدن غيرى
حديثى معروف دكلدر (وقال عبد الرحمن بن ابى حاتم فى كتاب الجرح
والتعديل) دخى مصنف بيورديكه عبد الرحمن بن ابى حاتم جرح وتعديل نام كتابنده
ديديكه (حنان الاسدى من بنى اسد بن شريك وهو حنان صاحب الرقيق عم والد
مسدد) حنان اسد قبيله سندندر مسدد نام محدثك پدرينك عمى اولان رقيق نام
شيخك صاحبيدر * كويا عبد الرحمن ديمك استركه حنان مجهول كمسنه دكلدر
(روى عن ابى عثمان النهدى) دخى ابن ابى حاتم ديديكه حنان ابو عثماندن روايت
ايتديكه (وروى عنه الحجاج بن ابى عثمان الصواف) وينه ابن ابى حاتم ديديكه
حناندن دخى حجاج بن ابى عثمان روايت ايتدى (سمعت ابى يقول ذلك) وينه ابن ابى

حاتم دیدیکه پدرم حاتمدن استماع ایتدم حنانك بو وجه اوزره راوی حدیث شریف
اولدیغنی * کویا مصنف رحمه الله تعالی حضرتلری بو کلامی عبد الرحمن بن ابی
حاتمدن نقلدن مرادی حنانك روایتی مسموعدر دیمك استر * اما شیخ ابن حجر بیورر که
حنان کوفیدر روایتی مقبولدر دیدی بو حدیث شریفه مرسل دینلدی * زیرا
ابو عثمان تابعی کبیر مخضرمدر کندو ایله رسول اکرم حضرتلری ما بیننده واسطه بی
ذکر ایتمدی (الحدیث السادس) حدثنا عمر بن اسماعیل بن مجالد بن سعید الهمدانی
البغدادی حدثنا ابی عن بیان عن قیس بن ابی حازم عن جریر بن عبد الله) بو حدیث
شریفی جریر بن عبد الله حضرتندن اوچ واسطه ایله عمر بن اسماعیل خبر ویردی *
مذکور جریر بن عبد الله حضرتلری هجرتك اللی برنجی سنه سنده کوفه ده قرقسی
نام موضعده وفات ایتدی رضی الله تعالی عنه * مرویدرکه جریر حضرتلری رسول
اکرمك حضور شریفلرینه کلوب یا رسول الله آت اوزرنده اوتورهمم دیو شکایت
ایلدی * پس رسول اکرم حضرتلری مبارك الیله جریرك سینه سنه اوروب دعا
بیوردیلر * رسول اکرم حضرتلرینك دعاسی برکاتیله عرب آتلولرینك پهلوانلرینك
زیاده آته بنجیسی اولدی (قال) جریر حضرتی بیوردی (عرضت بین یدی عمر بن
الخطاب رضی الله عنه) بن حضرت عمرك حضور شریفلرینه عرض اولندم * یعنی
جریر دیمك استر که حضرت عمر بنم آت اوزرنده اولان بهادرلغمی بیلورلکن پیاده
اولدیغم وقتده اولان شجاعتمه مطلع اولمغله پیاده لکم وقتنده اولان جلادتمه وچابك
اولدیغمه واقف اولمق ایچون بنی حضرت عمر پیشکاهنه عرض ایتدیلر (فالقی جریر
رداءه) پس جریر حضرت عمره شجاعتنی کوسترمك ایچون رداسنی براقدی (ومشی
فی ازار) حضرت عمرك حضورنده اورته قوشاق اولدیغی حالده مردانه جریر یوریدی
(فقال له خذ رداءك) حضرت عمر رضی الله تعالی عنه جریرك پیاده لکی حالنده
اولان حالاتنی طورندن فهم ایدوب درعقب جریره بیوردیکه یا جریر ردانی ال ارقکه
ومشیدن فراغت ایله زیرا جلادتك ظاهر اولدی بیوردی * معلوم اوله که سپهسالار
اولان کمسنه لره اکثریا عرض لشکر ایدرلر تا که عسکرینك شجیع وغیر شجیع
وصاحب جلادت اولاننی واولمیاننی بیلوب پسند ایتدیکنی قبول وپسند ایتمدیکنی
رد ایتمك ایچون (فقال عمر للقوم ما رأیت رجلا احسن من صورة جریر) پس حضرت
عمر حاضر اولان قومه خطاب ایدوب بیوردیکه بن جریرك صورتندن کوزل برکسه
کورمدم (الا ما بلغنا من صورة یوسف الصدیق علیه السلام) لکن بزه سماع طریقیله
بالغ اولدیکه یوسف علیه السلامك صورتی جریرك صورتندن کوزل اولدیغی معلوم
اوله که جریر بوامتك یوسفی کبیدر * رسول اکرم حضرتلرینك حسن وجمالی
برکسنه یه قیاس اولنق محال اولدیغی جمله نك معلومی اولدیغی حضرت عمر رضی الله

تعالی عنه یاد ایتدکدن جریرك حسننی بیان صددنده رسول اکرم حضرتلرینك
حسننی استثناء عقلی ایله استثنا ایلدی * کویا حضرت عمر رضی الله تعالی عنه دیمش
اولدیکه رسول اکرم حضرتلرینك حسن وجمالندن بحث وحسن جمالنی کما هو حقه
ادراك محالدر * انجق حبیب الله ده اولان حسن وجمالی اول حسنی اعطا بیوران
الله تعالی بیلور * بنم مرادم آحاد امته نظر ایله جریرك صورتندن کوزل بر آدم
کورمدم دیمکدر * یوخسه رسول اکرم حضرتلرینك حسنندن بحث دکلدر * خفی
اولمیه که حسن وجمال دخی طیب نوعندندر * طیبی رد جائز دکلدر * برکسنه یه حق
تعالی حسن اعطا ایلیه اول کمسه اخلاقنی دخی صورتنده اولان حسن کبی کوزل
ایتمزسه طیبی رد ایتمش اولور * پس صاحب جمال اولان کمسه اخلاقنی دخی جمیل
ایدوب صورت ظاهریسی باطنه موافق اولمق لازمدر * اکر سؤال اولنورایسه
صورت چرکین اولان کمسنه یه اخلاقنی کوزل ایتمك لازم دکلمیدر * جواب اولدرکه
نوع انسانده صورتی چرکین بر فرد یوقدر * زیرا حق تعالی حضرتلری انسانی مدح
حقنده (لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم) بیورمشدر * وحدیث شریفده
(خلق الله آدم علی صورة الرحمن) بیورلمشدر * بو دلیللر ایله معلوم اولدیکه نوع بنی
آدمده چرکین یوقدر * جمله سی احسن صورت وجمال اوزره در * لکن بری برینه
نسبت ایله شوشوندن کوزل دینلور * پس جمله یه لازم اولدیکه صورتنك حسنی کبی
خلقی دخی کوزل اولوب صورت معنایه مطابق اولوب انسان کامل اوله * حتی
حضرت عمرك جریر حقنده جریردن زیاده کوزل کمسه کورمدم بیوردیغی
سائرلرده کوزللکی اثباتدر * اما زیاده حسن جریرده در دیمکدر * یوخسه حاشا سائر
ناس چرکین دیمك دکلدر * بلکه صورت انسان زیاده کوزل وعندالله قدری
اولدیغنه بر دلیل دخی بودرکه آخرتده حق تعالی حضرتلری کفارك صورتنی تغییر
ایدوب جهنمه اویله ادخال ایتسه کرکدر * اما مؤمنیندن هر نقدر ترببه ایچون بعض
قوللرینی جهنمه ادخال مراد ایتسه صورت شریفه سنی تغییر ایتمز پس سن دخی ای
سامع صورت انسانی تحقیر ایتمیه سن * زیرا کفردن قورقولور تأمل

(باب کیف کان کلام رسول الله صلی الله علیه وسلم

بو باب رسول اکرم حضرتلرینك کلام شریفلرینك کیفیتی بیانی حقنده وارد اولان
احادیث شریفه یی متضمندر * معلوم اوله که فخر عالم وکزیده بنی
آدم وخلاصهٔ موجودات وصاحب مسند لولاك حضرتلرینك فصاحت لسان
وبلاغت زبانلرینی تحریر وتقریردن جمله فصحا عاجزلردر * حتی مرویدرکه بو نهد
رسول اکرمك حضور شریفلرینه کلدکده رسول اکرم حضرتلرینك کلمات
شریفلرینی استماع ایدوب تعجب کونه دیدیکه یا رسول الله بز جمله مز بر بابانك اولادی یز

* وجهله مز بربلده ده نشو ونما بولدق جناب شريفكز بعض عربه بعض لغت ايله
تكلم ايدرسكز كه بز آنى فهم ايده مه يز بونك حكمتى ندرديدى * پس رسول اكرم
حضرتلرى جواب بيورديكه حضرت حق سبحانه وتعالى بنى غايت كوزل ادب ايله
تأديب ايلدى (الحديث الاول) حدثنا حميد بن مسعدة البصرى حدثنا حميد بن
الاسود عن اسامة بن زيد عن الزهرى عن عروة عن عائشة رضى الله تعالى عنها)
بو حديث شريفى حضرت عائشه رضى الله تعالى عنهادن درت واسطه ايله حميد
ابن مسعده روايت ايلدى (قالت ما كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يسرد سردكم
هذا) حضرت عائشه رضى الله تعالى عنها بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى كلامى
سزلك سويلديككز كبى سويلمزايديكه حتى هر استماع ايدن كمسه كركى كبى فهم
ايده ميه (ولكنه كان يتكلم بكلام بين فصل يحفظه من جلس اليه) بلكه رسول
اكرم حضرتلرى تكلم بيورر ايكن آغر آغر هر بر كلامك ما بيننى فصل ايدوب بيان
ايدرك تكلم ايدرلر ايدى * حتى رسول اكرمك حضور شريفلرينه جلوس ايدوب
كلام شريفنى استماع ايدن هركس اول كلام شريفى غايت حسن ادا ايله ادا
اولديغندن ناشى حفظ واز بر ايدرلر ايدى * مرويدركه بركمسه رسول اكرم
حضرتلرينك كلام شريفنى حرف بحرف صايمق مراد ايتسه صايمغه قادر اولور ايدى *
لكن ظن ايتميه سنكه بزلر دخى اويله آغر آغر سويلسكه قادر ز بزم آغر آغر سوزمزدن
سامعينه ثقلت حاصل اولور * اما رسول اكرم حضرتلرينك آغر آغر بيورديغى
كلامك زمانى بزم چابك چابك سويلديكمز كلامك زمانى ومدتى قدردر * بو خود
معجزه در صلى الله عليه وسلم (الحديث الثانى) حدثنا محمد بن يحيى حدثنا ابو قتيبة سلم
ابن قتيبة عن عبد الله بن المثنى عن ثمامة عن انس بن مالك) بو حديث شريفى حضرت
انسدن اوچ واسطه ايله محمد بن يحيى بزه خبر ويردى (قال كان رسول الله صلى الله عليه
وسلم يعيد الكلمة ثلاثا) حضرت انس بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى فهم اولنمسى
مهم اولان كلمه يى اوچ كره سويلرايدى (لتعقل عنه) اول كلمه رسول اكرم حضرتلرندن
اخذ ولايقى وجه اوزره تعقل اولنه ديو رسول اكرم حضرتلرينك عادت كريمه سى
بويله ايدى صلى الله عليه وسلم (الحديث الثالث) حدثنا سفيان بن وكيع حدثنا جميع بن
عمير بن عبد الرحمن العجلى قال حدثنى رجل من بنى تميم من ولد ابى هالة زوج خديجة
يكنى ابا عبد الله عن ابن لابى هالة عن الحسن بن على رضى الله تعالى عنهما) بو حديث
شريفى امام حسن رضى الله عنه حضرتلرندن اوچ واسطه ايله سفيان بن وكيع بزه
خبر ويردى بو حديث شريفك سندنده اولان رجالك ذكرى وتفصيلى صدر كتابده ذكر
اولنمش ايدى (قال سألت خالى هند ابن ابى هالة) امام حسن بيورديكه خالم هند بن
ابى هالهدن سؤال ايتدم (وكان وصافا) رسول اكرم حضرتلرى وصفنده ماهر ايدى

(قلت) بن ديديمكه يا خال (صف لى) بنم ايچون وصف ايله (منطق رسول الله صلى الله
عليه وسلم) رسول اكرم حضرتلرى نطق بيوردقلرنده نه كيفيتده نطق بيوررلر
ايدى (قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم متواصل الاحزان دائم الفكرة) هند
بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى هميشه متفكر ودرياى شهودده مستغرق ايدى
يعنى اكثرى رسول اكرم حضرتلرى سكوت اوزره اولورلر ايدى (ليست له راحة طويل
السكت) رسول اكرم حضرتلرينك سكوتى زمانى نطقى زماننده طويل ايدى
(لا يتكلم فى غير حاجة) مقتضى اولمدقجه رسول اكرم حضرتلرى تكلم ايتمزلر ايدى
(يفتتح الكلام ويختمه باسم الله) رسول اكرم حضرتلرى ابتداى كلامده وختم
كلامده اسم اللهى ذكر ايدرلر ايدى (ويتكلم بجوامع الكلم) رسول اكرم حضرتلرى
معانئ كثيره يى اداء الفاظ قليله ايله تكلم وافاده ايدرلر ايدى (كلامه فصل) رسول اكرم
حضرتلرينك كلامى حق وصوابدر (لا فضول ولا تقصير فيه) رسول اكرم
حضرتلرينك كلامنده اداى مرامدن زياده ياخود نقصان بر لفظ يوقدر (ليس
بالجافى) رسول اكرم حضرتلرى خوشخوى وينك خصلت اولمغله هر كسه مناسبى
اوزره دلنوازلق ايدر ايدى عكسى دكل ايدى (ولا المهين) رسول اكرم
حضرتلرى هر كز بر فردى تحقير ايتمز ايدى (يعظم النعمة وان دقت) رسول اكرم
حضرتلرى مطلقا نعمته تعظيم ايدر ايدى هر نقدر آز اولور ايسه ده (لا يذم منها شيأ)
رسول اكرم حضرتلرى اصلا بر نعمتى مذمت ايتمزلر ايدى * بلكه هر نعمته
حمد ومدح وشكر ايله مقابله ايدرلر ايدى (غير انه لم يكن يذم ذواقا ولا يمدحه) يعنى
رسول اكرم حضرتلرى طعامى وشرابى طيبلكى ايچون مدح وبى مزه لكى ايچون
ذم ايتمزلر ايدى بلكه نعمت هر نقدر حقير وبى مزه اولور ايسه منعم اولان بارى تعالى يه
تعظيم ايچون اول نعمته تعظيم ايدرلر ايدى (ولا تغضبه الدنيا) رسول اكرم
حضرتلرنى دنيانك جاهى ومالى غضبه كتورهمز ايدى * يعنى رسول اكرم
حضرتلرى امور دنيا ايچون دارلمز ايدى (ولا ما كان لها) دخى دنيايه متعلق اولان
امور رسول اكرم حضرتلرنى اغضاب ايتمزلر ايدى (فاذا تعدى الحق) پس حقدن
تجاوز اولنسه وبركمسنه حقدن عدول وباطلى اجرا ايتسه حضرت فخر عالم صلى الله
عليه وسلم برتبه ده غضبناك اولورلر ايديكه (لم يقم لغضبه شئ) اصلا بر شئ غضبلرينه
مقاومت وخشملرينه ممانعت ايده مز ايدى (حتى ينتصر له) تجاوز اولنان حق ايچون
انتقام اولمدقجه واول حق يرين بولمدقجه (لا يغضب لنفسه) رحمت عالميان پيغمبر
آخر زمان صلى الله عليه وسلم حضرتلرى كندى نفس شريفلرى خصوصنده
بركمسنه يه غضب ايتميوب (ولا ينتصر لها) اول كمسنه يه انتقام صددنده اولمازلر ايدى
بلكه حلم وكرم ايله مقابله وكو توللك ايده نه ايلك ايدرلر ايدى (اذا اشار) رسول اكرم

برشیئه اشارت مراد ایتدکاری وقتده (اشار بکفه کلها) مبارک الیله اشارت
ایدرلرایدی ✱ یعنی پرمق ایله اشارت ایتمزلرایدی (واذا تعجب) رسول اکرم حضرتلری
برشیئدن تعجب ایتسه‌لر (قلبها) مبارک الّنی بولندیغی حالدن چویررلرایدی ✱ یعنی تعجب
وقتنده مبارک اوجی آسمان سمتنه کشاده بولنسه جانب زمینه چویررلرایدی یاخود
مبارک اوجی جانب زمینه ایسه جانب آسمانه چویرر ایدی ✱ احوال عالم وعجایباتی
تحویل ازله جغنه اشارت ایچون (واذا تحدث) رسول اکرم حضرتلری تکلم ایتدکاری
وقتده (اتصل بها) تکلملری یدلرینی تحریکه مقارن ایدی معلوم اوله که رسول اکرم
حضرتلرینک تکلمی یدلرینه مقارن اولمنک کیفیتنی بیان ایچون ابن ابی هاله
بیوردرکه (وضرب براحته الیمنی بطن ابهامه الیسری) رسول اکرم حضرتلری حین
تکلمده صاغ الیله صول الینک باش پرمغنک بطننی ضرب ایلمک عادتلری ایدی
حکمتی نه اولدیغی الله ورسولی اعلمدر (واذا غضب اعرض) برکمسنه‌یه رسول اکرم
حضرتلری غضب ایتدکاری وقتده آزار وانتقامدن اعراض ایدوب حلم وکرم ایله
مقابله (واشاح) بلکه اعراضده کلی مبالغه ایدرلرایدی (واذا فرح) دخی رسول اکرم
حضرتلری شاد اولدقلری وقتده (غض طرفه) مبارک دیده‌لرین یومارلرایدی تواضع
ایدوب اظهار بشاشت ایتمک ایچون ✱ لکن مرویدرکه رسول اکرم حضرتلرینک
رضا وغضبلری مبارک چهره‌لرندن نمایان اولورایدی (جل ضحکه التبسم)
رسول اکرم حضرتلرینک معظم خنده‌لری تبسم ایدی (یفتر عن مثل حب الغمام)
رسول اکرم حضرتلری تبسملری وقتنده صافی وبراق انجو دانه‌لری کبی دندانلری
ظاهر اولورایدی صلی الله علیه وسلم ✱ امام حسن رضی الله عنه حضرتلرینک رسول
اکرم حضرتلرینک اوصافنه اشتیاق تاملری اولدیغی اجلدن امام حسنک دایسی
اولان ابن ابی هاله تفصیل اوزره اوصاف حضرت پیغمبری بیان بیوردی ✱ معلوم
اوله که بو حدیث شریفده مسائل واردر ✱ اولکی مسئله هر برعالم ومرشد اولان
کمسنه‌یه لازمدرکه بیان ایتدیکی مسئله‌یی اوچ دفعه سویلیه تاکه هرکس حصه‌مند
اوله زیرا عقل اول اولان کمسنه اول دفعه ده فهم ایدر ✱ اما غبی اولان کمسنه‌یه ترحم
ایچون اوچ کره تکرار اولمق لازمدر ✱ ایکنجی مسئله هر برمؤمنه لازمدرکه همیشه
امور آخرتی متفکر اوله هرنقدر خیر سویلرایسه ده سکوتی کلامندن چوق اولمق
لازمدر ✱ اوچنجی مسئله مؤمن کامل دنیوی یا اخروی اقتضامی اولمیان کلامی
سویلمیه زیرا دنیوی واخروی فائده‌سی اولمیان کلام مالایعنیدر مالایعنی کلامی
ترک لازمدر ✱ دردنجی مسئله برکمسه کلام سویلدیکی وقتده اول کلامک اولی اللهک
اسمی اوله اگر اول کلام بسم الله دیمک شی ایسه بسم الله دیمه ✱ یاخود ماشاء الله ✱
یاخود انشاء الله ✱ یاخود سبحان الله دیمک کلام ایسه ✱ بو الفاظک برینی سویلیه ✱

خلاصه مؤمنک تکلم ایتدیکی هر کلامک اولی اسماء اللهدن برینی اکمغه لایق کلام
اوله که حق اول کلامک اولنده اسماء اللهدن براسمی ذکر ایده واول کلامک اخرنده
دخی الحمد لله ✱ استغفر الله مثللو الفاظی تکلم ایده اما بزم زمانمزده کلاملریمزک
اخری استغفر الله اولمق مناسب کورینور ✱ بشنجی مسئله علمادن اولان کمسنه‌لر
قادر اولدقلری قدر آز لفظ ایله چوق معنا افاده‌یه سعی ایده‌لر ✱ وکلاملری مبین اولوب
سامعلریا کاش اکلمیه‌لر ✱ مرامدن اکسک یاخود زیاده تکلم ایتمیه‌لر ✱ التنجی مسئله
مؤمن اولان کمسنه غلیظ وبدطبع اولمیه ✱ وبرفردی تحقیر ایدوب غلیظ وبد سویلمیه‌لر
یدنجی مسئله هر برمؤمنه ازچوق الله تعالی هرنه نعمت ویردی ایسه شکر ایدوب
اول نعمتدن برینی ذم ایتمیه‌لر واول نعمت طرف حقدن انعام اولدیغنی بیلوب حق
ایچون اول نعمته تعظیم ایده‌لر ✱ سکزنجی مسئله مؤمن کامل امور دنیادن برشیء
ایچون غضبناک اولمیه ✱ زیرا دنیا سریع الزوالدر ✱ غضبناک اولمغه تحملی بوقدر
امامر دیندن برشیء نقصان بولورسه اول حق اولان شیء اجرا اولنجه‌یه دک الله
رضامی ایچون غضب ایتمک لازمدر ✱ طقوزنجی مسئله کشی کلام سویلرایکن یاخود
برشیئه اشارت ایتدیکی وقتده الیله اشارت ایتمک سنتدر ✱ پرمغیله اشارت متکبرلر
عادتی وخودبینلر شیوه‌سیدر ✱ اوننجی مسئله برکمسه تعجب اولنه جق برشیء کورسه
دنیانک عجایباتی سریع الزوال اولدیغن بیلوب ذهنی اول شیئده مشغول ایدوب
کوکل بغلامق کرکدر ✱ اون برنجی مسئله برکمسه امر دنیا ایچون یاخود نفسی ایچون
غضبناک اولدیغی وقتده اول غضبدن اعراض ایتمک لازمدر ✱ اون ایکنجی مسئله
برکمسه زیاده فرحلندیغی وقتده بشاشت اظهار ایتمک سنتدر ✱ اون اوچنجی مسئله
مؤمن کامل قهقهه ایله کولمیوب لکن کوزلی یوزلو اولوب کولمک اقتضا ایتسه تبسم
ایتمک کرکدر ✱ بو مسائله شو حدیث شریفده اشارت واردر ✱

(باب ما جاء فی ضحک رسول الله صلی الله علیه وسلم)

بو باب رسول اکرم حضرتلرینک کیفیت ضحکی بیاننده وارد اولان احادیث بیاننده‌در
(الحدیث الاول) حدثنا احمد بن منیع حدثنا عباد بن العوام اخبرنا الحجاج وهو
ابن ارطاة عن سماک بن حرب عن جابر بن سمرة) بو حدیث شریفی جابر بن سمره
حضرتندن اوچ واسطه ایله احمد بن منیع بزه خبر ویردی (قال کان فی ساق رسول الله
صلی الله علیه وسلم حموشة) خانک وحموشه ضمه‌لریله انجلک معناسنه‌در ✱ جابر بیوردیکه
رسول اکرم حضرتلرینک مبارک ساقلرنده نوعما انجلک وارایدی یعنی مبارک بالدرلری
یوغن دکلدر دیمکدر ✱ زیرا رسول اکرم حضرتلرینک جمیع اعضای شریفنده حسن
وتناسب واردر یوغن بالدر بچیمسندر ✱ انکیچون رسول اکرم حضرتلرینک مبارک
بالدرلری یوغن دکلدر (وکان لا یضحک الا تبسما) رسول اکرم حضرتلری انواع

ضحكدن بر نوع ايله كولمز الا تبسم نوعى ايله كولر ايدى محدثين بيورديلر كه رسول اكرم
حضرتلرينك ضحكلرى امور آخرت ايچون اولوب امور دنيا ايچون كولج يوزلولكدن
زياده ايتمزلر ايدى (وكنت اذا نظرت اليه قلت هو اكحل العينين وليس باكحل) جابر
بيورديكه رسول اكرم حضرتلرينك مبارك وجه شريفلرينه نظر ايتدكجه وهلهٔ اولى ده
مبارك كوزلرينه سرمه چكمش دير ايدم حالبوكه مبارك ديده لرى قدرتدن سرمه لى
اولوب كوزلرينك سياهلغى سرمه دن دكل ايدى ٭ كويا جابر حضرتلرى رسول
اكرم حضرتلرينك مبارك كوزلرى قدرتدن سرمه لى اولديغنى بيان ايتدى ٭ يوخسه
رسول اكرم حضرتلرى سرمه چكمزلر ايدى ديمك دكلدر (الحديث الثانى) حدثنا
قتيبة بن سعيد حدثنا ابن لهيعة عن عبيد الله بن المغيرة عن عبد الله بن الحارث بن جزء)
بو حديث شريفى عبد الله بن حارثدن ايكى واسطه ايله قتيبه بزه خبر ويردى (قال ما رأيت
احدا اكثر تبسما من رسول الله صلى الله عليه وسلم) عبد الله بن حارث بيورركه رسول
اكرم حضرتلرندن تبسمى چوق بركمسنه كورمدم كويا عبد الله بن حارث حضرتلرى
ديمك استركه رسول اكرم حضرتلرى كولج يوزلو ايدى (الحديث الثالث) حدثنا احمد
ابن خالد الخلال حدثنا يحيى بن اسحاق السيلحانى حدثنا الليث بن سعد عن يزيد بن
ابى حبيب عن عبد الله بن الحارث) بو حديث شريفى عبد الله بن حارث حضرتلرندن
اوچ واسطه ايله احمد بن خالد بزه خبر ويردى (قال ما كان ضحك رسول الله صلى الله
عليه وسلم الا تبسما) عبد الله بن الحارث بيوردى رسول اكرم حضرتلرينك اكثر
اوقاتده ضحكى دكل ايدى الا تبسم ايدى (قال ابو عيسى هذا حديث غريب
من حديث ليث بن سعد) مصنف بيورديكه شو حديث مذكور غريبدر غرابتى ليث
ابن سعدك تفردايتديكندن ناشيدر ٭ پس بو غرابت سندده غرابت اولوب حديث
شريفك صحتنه مانع اولمز (الحديث الرابع) حدثنا ابو عمار الحسين بن حريث حدثنا
وكيع حدثنا الاعمش عن المعرور بن سويد عن ابى ذر) بو حديث شريفى ابوذردن ايكى
واسطه ايله ابو عمار بزه خبر ويردى (قال) ابوذر بيوردى (قال رسول الله صلى الله عليه
وسلم انى لاعلم اول رجل يدخل الجنة) رسول اكرم حضرتلرى بيورديكه تحقيق
بن جنته اول داخل اولان رجلى بيلورم (وآخر رجل يخرج من النار) دخى جهنمدن
الڭ صكره خارج اوله جق رجلى بيلورم (يؤتى بالرجل يوم القيامة) قيامت كوننده
بركمسنه موقف حسابه كتوريلور (فيقال اعرضوا عليه صغار ذنوبه ويخبأ عنه
كبارها) پس ملائكه يه امر اولنور كه شو كمسنه نك صغيره اولان كناهلرك كندويه بر بر
عرض ايدك كبيره اولان كناهلرى اول كمسنه دن كزلو اولديغى حالده (فيقال له عملت
يوم كذا وكذا كذا وكذا) پس بيوك كناهلرى كزلنوب كناه صغيرلرى عرض اولان رجله
ملائكه ديرلركه يا رجل سن فلان سنه نك فلان كوننده فلان ساعتده شويله بركناه اشلدك

(وهو مقر لا ينكر) رجل مذكور دخى خاطرينه كلوب تصديق ايدر انكار ايتمز (وهو
مشفق من كبارها) حالبوكه بيوك كناهلرندن اول رجل خوف ايديجى اولوب صغيره دن
سؤال اولدقده كبيره دن سؤال اولنه جغى بطريق الاولى دردبو (فيقال اعطوه مكان
كل سيئة عملها حسنة) رجل مذكور صغير كناهلردن سؤال اولندم كبير كناهلرمدن
دخى سؤال اولندقده حالم نيجه اولوردبو خوفده ايكن پس اول غفار ذنوب حضرتلرى
ملائكه يه خطاب ايدوب بيوررلركه شو قولمك هر اشلديكى سيئه نك مقابله سنده
حسنه ويرك ديو (فيقول ان لى ذنوبا ما اراها ههنا) پس رجل مذكور خوفنك
خلافى ظهور ايدوب كرم الهيه يه مستغرق اولدقده زياده طمعنه دوشوب ديركه
تحقيق بنم دخى بيوك كناهلرم واردر بن انلرى دفتر اعمالده كورمم كاشكى انلر دخى ميدانه
چيقوب مقابله سنده حسنه احراز ايديدم ديو (قال ابوذر فلقد رأيت رسول الله صلى
الله عليه وسلم ضحك) ابوذر بيورديكه رجل مز بورك حسنه طمعى ايله سويلديكى
كلامى نقل اثناسنده تحقيق رسول اكرم حضرتلرينى كوردم كولدى برمرتبه ده كه
حتى بدت نواجذه) حتى نواجذ ديدكلرى دشلرى رسول اكرم حضرتلرينك ظاهر اولدى
نواجذ عادتا ضحك وقتنده ظاهر اولان دشلردر ٭ بو حديث شريفى مصنفك ذكردن
مرادى رسول اكرم حضرتلرندن برقاچ دفعه امور آخرت ايچون ضحك واقع
اولديغنى بياندر ٭ خفى اولميه كه احوال قيامته رسول اكرم حضرتلرينك اطلاع تامى
واهل جنت واهل نار واهل حسابك احواللرينه وقوفى اولديغنى بو حديث شريف
مبيندر ٭ دخى حضرت رب العالمينك قوللرينه اولان لطف واحسانى افهام ايدر
(الحديث الخامس) حدثنا احمد بن منيع حدثنا معاوية بن عمرو حدثنا زائدة عن بيان
عن قيس بن ابى حازم عن جرير بن عبد الله) بو حديث شريفى جرير حضرتلرندن
درت واسطه ايله احمد بن منيع بزه خبر ويردى (قال ما حجبنى رسول الله صلى الله عليه
وسلم منذ اسلمت) جرير حضرتلرى بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى بنى مجلس
خاصندن منع ايتمدى اسلامى قبول ايتديكم كوندنبرو (ولا رآنى الا ضحك) دخى
رسول اكرم حضرتلرى مسلم اولديغم وقتدنبرو بنى كوردكجه تبسم ايدرلر ايدى ٭
بو حديث شريفده اشارت واردركه بركمسنه سوديكى آدمى كوردكده تبسم ايليه
(الحديث السادس) حدثنا احمد بن منيع حدثنا معاوية بن عمرو حدثنا زائدة عن
اسمعيل بن ابى خالد عن قيس عن جرير) بو حديث شريفى حضرت جريردن درت
واسطه ايله احمد بن منيع بزه خبر ويردى (قال ما حجبنى رسول الله صلى الله عليه وسلم
منذ اسلمت ولا رآنى الا تبسم) جرير بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى بنى مسلم اولديغم
وقتدنبرو مجلس خاصندن منع ايتمدى واول كوندنبرو هر كوردكجه تبسم بيوررلر
ايدى ٭ مصنف بو حديث شريفى تكرار بيورديغنك وجهى حديث شريفك لفظنده

وسندنده روایت اولدیغیدر (الحدیث السابع) حدثنا هناد بن السری حدثنا
ابو معاویة عن الاعمش عن ابراهیم عن عبیدة السلمانی عن عبد الله بن مسعود)
بو حدیث شریفی عبد الله بن مسعود حضرتلرندن درت واسطه ایله هناد بن سری بزه
خبر ویردی (قال) ابن مسعود بیوردی (قال رسول الله صلی الله علیه وسلم انی لاعرف
آخر اهل النار خروجا من النار) رسول اکرم حضرتلری بیوردیلر که تحقیق بن بیلورم
مؤمنینك کناهکارلرندن جهنمدن الصکره چیقان کسه یی (رجل یخرج منها زحفا)
جهنمدن الصکره چیقان رجل مقعدی اوزرینه سورینه رك جهنمدن چیقار
(فیقال له انطلق فادخل الجنة) اول رجله دیرلر که یوری جنته کیر (قال) رسول اکرم
حضرتلری بیوردیکه بو کلامی اول رجل ملائکه دن استماع ایتدکدنصکره
(فیذهب) جنت جانبنه متوجه اولور (لیدخل) تا که جنته داخل اوله (فیجد الناس)
پس اول رجل جنت قپوسندن کیروب اهل جنتی شویله فهم ایدر که (قد اخذوا المنازل)
هر کس برلو برنده مقیم اولمغله کندویه اوتوراجق منزل قلمامش ظنیله (فیرجع) بکا
اوتوراجق بر قلمامش دیه رك رجوع ایدر (فیقول یا ربی قد اخذ الناس المنازل) دیر که
یا رب بکا جنته دخوله اذن ویردك بندخی کیرمك نیتیله قپودن با قدم هر کس منازل
جنتی المش و بکا منزل قلمامش (فیقال له اتذکر الزمان الذی کنت فیه) پس اول رجله
دیرلر که دنیاده ایکن بولندیغك زمانی خاطرینه کادی * یعنی بو زمانی دنیا زمانینه می
قیاس ایدرسن که دنیاده هر کس منزلنده اوتوروب غیره اوتوراجق یر قالمدیغی وقت
کبیمی ظن ایدرسن (فیقول نعم) رجل جوابده دیر که اوت دنیا زمانی خاطریمه کلوب
جنتی دنیایه قیاس ایدوب بکا منزل قالمدی دیو رجوع ایتدم دیه (فیقال له) پس رجله
دیرلر که دنیاده اولان احواله جنتی قیاس ایتمیوب (تمن) هر نیجه واسع منزل و باغ
و بستان و انهار و اشجار و خدمتکار خلاصه درونده هر نه که خطور ایده و هر نه آرزوك
وار ایسه آنی استه که دریغ اولنمز (قال فیتمنی) رسول اکرم حضرتلری بیوردیلر که اول
رجل هر نه که مرادی وار ایسه جمله سنی استر (فیقال له فان لك الذی تمنیته وعشرة
اضعاف الدنیا) پس اول رجله دیرلر که تحقیق آرزو ایتدیکك شیلرسنك ایچوندر * دخی
اون بو دنیا قدر سکا فضلا احسان اولنمشدر (قال) رسول اکرم حضرتلری بیوردیکه
اول رجل کندو حقنده ظهور ایدن کرم الهی یی مشاهده ایدوب غایت سرورندن
(فیقول) دیر که (اتسخر بی وانت الملك) یا رب بنی استهزامی ایدرسن حالبوکه سن
پادشاه عظیم الشانسن (قال) ابن مسعود بیوردیکه رجلك شو کلامنی بیان
بیوردقده (فلقد رأیت رسول الله صلی الله علیه وسلم) تحقیق رسول اکرم حضرتلرینی
کوردم (ضحك حتی بدت نواجذه) ضحك بیوردیلر که بر مرتبه که حتی نواجذلری ظاهر
اولدی (الحدیث الثامن) حدثنا قتیبة بن سعید حدثنا ابو الاحوص عن ابی اسحاق

عن علی بن ربیعة) بو حدیث شریفی علی بن ربیعه دن ایکی واسطه ایله قتیبة بن سعید
خبر ویردی (قال شهدت علیا رضی الله عنه) علی بن ربیعه دیدیکه بن حضرت
علینك حضورنده بولندم (اتی بدابة لیرکبها) بنمك ایچون حضرت علی یه بر دابه
کتورلدی (فلما وضع رجله فی الرکاب قال بسم الله) چونکه حضرت علی ایاغنی
اوزنکی یه وضع مراد ایلدی بسم الله دیدی (فلما استوی علی ظهرها قال الحمد
لله) چونکه حضرت علی دابه نك صرتی اوزرنده قرار ایلدی الحمد لله دیدی (ثم قال
سبحان الذی سخر لنا هذا وما کنا له مقرنین وانا الی ربنا لمنقلبون) حضرت علی
دابه نك اوزرینه مستوی اولدقدنصکره بو آیه کریمه یی اوقودی معنای شریفی بودر که
اول ذات واجب تعالی یی نقایصدن تنزیه ایدرمکه بزم ایچون شو مرکوب ایتدیکم دابه
نوعنی تسخیر و منقاد ایلدی * اکر تسخیر ایتمش اولمیدی بز آنك تسخیرینه قادر
اولمزدق و تحقیق بزی بو قدن وار ایدوب رجعمز اولان حضرت اللهك حکم و امرینه
رجوع ایدیجی یز (ثم قال الحمد لله ثلاثا والله اکبر ثلاثا) حضرت علی شو آیه کریمه یی
اوقودقدنصکره اوچ کره الحمد لله دخی اوچ کره الله اکبر دیدی صکره بو دعایی
حضرت علی اوقودی که دعا بودر (سبحانك) یا ربی بن سنی شانکه لایق اولمین شیلردن
تنزیه ایدرم (انی ظلمت نفسی) تحقیق بن نفسمه ظلم ایتدم (فاغفرلی) سن بنی
مغفرت ایله (فانه لا یغفر الذنوب الا انت) تحقیق ذنوبی کمسه مغفرت ایتمز انجق
سن عظیم الشان مغفرت ایدرسك (ثم ضحك) بو نیازدنصکره حضرت علی
کولدی (فقلت له من ای شیء تضحك یا امیر المؤمنین) ابن ربیعه دیدیکه حضرت
علینك کولدیکنی کوروب دیدیکه نه سببدن کولدك ای خلیفهٔ رسول الله (قال
رأیت رسول الله صلی الله علیه وسلم صنع کما صنعت ثم ضحك) حضرت علی رضی
الله عنه جواب ویردیکه بن رسول اکرمی بعینه بنم ایتدیکم کبی ایدر کوردم
(فقلت من ای شیء تضحك یا رسول الله) پس بن دیدمکه یا رسول الله کولدیککزه
سبب ندر (قال) رسول اکرم جواب بیوردیلر که (ان ربك لیعجب من عبده)
تحقیق یا علی سنك ربك بنده سندن راضی اولور (اذا قال ربی اغفرلی ذنوبی)
اول وقتده که بنده یا ربی بنم کناهلرمی مغفرت ایله دیو نیاز ایده (یعلم انه لا یغفر الذنوب
احد غیری) اول نیاز ایدن قول بیلور که اللهدن غیری کناهی مغفرت ایدر یوقدر حاصل
کلام شویله اولدیکه بندهٔ کناهکار حق تعالیدن مغفرت رجا ایدوب و حق تعالیدن
غیری بر فرد کناهی مغفرت ایتمیه جکنی بیله رك بنده منك بو وجهله نیاز و اعتقادندن
حضرت الله تعالی خوشنود و راضی اولدیغیچون رسول اکرم حضرتلری
سرورلرندن ضحك بیوردیلر * حضرت علی دخی رسول اکرمك ضحکنه متابعتا
ضحك بیوردیلر (الحدیث التاسع) حدثنا محمد بن بشار حدثنا محمد بن عبد الله الانصاری

حدثنا ابن عون عن محمد بن محمد بن الاسود عن عامر بن سعد) بو حديث شريفى
عامردن اوچ واسطه ايله محمد بن بشار خبر ويردى (قال قال سعد) عامر ديديكه
پدرم سعد بيوردى (لقد رأيت النبى صلى الله عليه وسلم ضحك يوم الخندق) سعد
بيورديكه تحقيق بن رسول اكرمى كوردم يوم خندقده ضحك بيورديلر (حتى بدت
نواجذه) حتى مبارك نواجذلرى ظاهر اولدى (قال قلت) عامر ديديكه پدرم سعددن
سؤال ايلدم (كيف كان) رسول اكرم حضرتلرينك خندق غزاسى كوننده
ضحككنه سببنه اولمش ايدى (قال كان رجل معه ترس) سعد جواب
بيورديكه بر رجل وار ايديكه يانده قالقانى وار ايدى (وكان سعد راميا) سعد بن
ابى وقاص دخى غايت اوق آتار ايدى و آتديغى اوق محلنه وارر ايدى (وكان يقول
كذا وكذا بالترس) اول قالقانى اولان رجل قالقانى كاه صاغنه وكاه صولنه چويرر
ايديكه (يغطى جبهته) قالقانى چويرمكدن اول رجلك قصدى جبهه سنه پرده
ايدوب اوق طوقنمسون ديو ايدى (فنزع له سعد بسهم) پس سعد بن ابى وقاص تركشندن
براوق چيقاردى اول رجلك فرصتنى كوزندى (فلما رفع رأسه) چونكه رجل
باشنى قالقانك التندن قالديروب جبهه سى كورندى (رماه) سعد اوقى اول رجله
آتدى (فلم يخطئ هذه منه) سعدك اوقى رجلدن خطا ايتمدى (يعنى جبهته)
يعنى سعد اوق ايله اول رجلك جبهه سندن اوردى (وانقلب) اول اوريلان رجل اردى
سمتنه دوشدى (واشال برجله) اول اوريلوب دوشن رجل اضطرابندن اياغنى
قالدردى (فضحك النبى صلى الله عليه وسلم حتى بدت نواجذه) پس رسول اكرم
حضرتلرى سعدك رجل معهودى قتلندن تعجب ايدوب ضحك بيوردى *
بر مرتبه ده كه نواجذلرى ظاهر اولدى زيرا اول رجل كافر ايدى اثناى جنكده رسول
اكرم حضرتلرينه وصحابهٔ كرامه ناسزا سويلر ايدى قالقانى ايله جبهه سنى ستر ايتديكى
حالده اوق اصابت ايتمسون ديو پس اللهك ورسولينك عدوسى اولان كافرك
مقتول اولديغندن رسول اكرم حضرتلرى شاد اولوب ضحك بيورديلر (قال قلت)
عامر ديديكه پدرم سعد بن ابى وقاصدن سؤال ايتدم (من اى شئ ضحك) رسول اكرم
حضرتلرى اول وقتده نه شيدن كولدى (قال) سعد جواب ويرديكه اوغلى
عامره (من فعله بالرجل) سعد بن ابى وقاصك اول رجل كافره ايتديكى ايشدن
كولدى رسول اكرم حضرتلرى صلى الله عليه وسلم

(باب ما جاء فى صفة مزاح رسول الله صلى الله عليه وسلم)

بو باب رسول اكرمك لطيفه لرينك كيفيتى حقنده وارد اولان احاديث شريفه
بيانندهدر * استهزاء واذيت وجور اولمقسزين اولان لطيفه يه مزاح ديرلر * احيانا
رسول اكرم حضرتلرى اصحاب كرامى تطييب ايچون لطيفه بيوررلر ايدى * اما اول

لطيفه كه ضحككى وقسوت قلبى ايراث وذكر اللهى ومهمات دينيه يى تفكردن اشتغال
ايدر ايسه يا خود اذا وجوره مؤدى وحقد وحسده سبب ومهابت ووقارى اسقاط
ايدر ايسه رسول اكرم حضرتلرى بويله اولان لطيفه دن نهى بيورديلر * امام ترمذينك
جامع الصحيحنده مذكوردر اما برلطيفه ده مذكور اولان ضررلر اولمز ايسه اول
لطيفه مباحدر (الحديث الاول) حدثنا محمود بن غيلان حدثنا ابو اسامة عن شريك
عن عاصم الاحول عن انس بن مالك) بو حديث شريفى انس حضرتلرندن اوچ
واسطه ايله محمود بن غيلان بزه خبر ويردى (ان النبى صلى الله عليه وسلم قال له يا ذا
الاذنين) انس بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى بكا ايكى قولاق صاحبى بيورديلر
(قال ابو عيسى قال محمود قال ابو اسامة يعنى يمازحه) محمود بن غيلان ديديكه بنم شيخم
اولان ابو اسامه بيوررلر ايديكه رسول اكرم حضرتلرينك انس حقنده بو كلامدن
مرادشريفلرى لطيفه در * حضرت انس اون ياشنده ايكن رسول اكرمك
خدمت شريفيله مشرف ايدى رسول اكرم حضرتلرى انسه لطيفه طريقيله بعض
كره ايكى قولاق صاحبى بيوررديلر مرادشريفلرى بوكه سويلنان كلامى كركى كبى
استماع ايتمكه ترغيب وتنبيهدر * زيرا حق سبحانه وتعالى بركمسه يه ايكى قولاق
احسان ايليه * اول كمسه كنديه القا اولنان كلامدن غفلت ايدوب حسن اصغا
ايله اهتمام ايتميه * عند الله معذور اولمز * دخى انسانك فيضى قولاقدندر انس
حضرتلرينك كمال استعدادى اولوب رسول اكرم حضرتلرينك كلام شريفلرندن فائدهٔ
تامه حاصل ايده جكى آلت انسك قولاقلريدر * قولاغك بو فائده لرينه تنبيه ايچون
رسول اكرم حضرتلرى انسه يا ذا الاذنين ديو لطيفه بيورديلر (الحديث الثانى) حدثنا
هناد بن السرى حدثنا وكيع عن شعبة عن ابى التياح عن انس بن مالك) بو حديث
شريفى انسدن اوچ واسطه ايله هناد خبر ويردى (قال ان كان النبى صلى الله عليه
وسلم ليخالطنا) انس بيورديكه تحقيق رسول اكرم حضرتلرى بزم ايله خلطه وملاطفه
ايدرلر ايدى (حتى يقول لاخ لى صغير) تا كه كوچك برادرمى تطييب ايچون لطيفه
بيوررلر ايدى (يا ابا عمير ما فعل النغير) قول شريفى معلوم اوله كه انس حضرتلرينك
ابو عمير كنيه سيله انا بر كوچك قرنداشى وار ايديكه نغير ديدكلرى قوش ايله اوينار
ايدى يعنى قفسده اول صبينك نغير اسمنده قوش جغزى وار ايدى * صغرسن اولمق
حسبيله اول قوش ايله اكلنور ايكن ناكاه نغير قوشى اولدى اول صبى مكدر اولدى
پس معدن حلم وكرم سرور دو عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى اول صبى يى تلطيف
ايچون بيورديلركه يا ابا عمير ما فعل النغير نغيرنه اشلدى ديو نغير ديدكلرى سرچه كبى
بر قوشدر * قرمزى بورنلى بعضيلر ديديلركه نغير اهل مدينه نك بلبل ديدكلرى قوشدر
رسول اكرم حضرتلرى اول صبى يه بو لطيفه دن مرادشريفلرى فانى اولان شيئه تعلق

ایتمك لایق اولمدیغنه اعادر * اول صبینك یاننده اولان کمسه‌لره (قال ابو عیسى فقه
هذا الحدیث) مصنف بیوردیکه بو حدیث شریفدن استنباط اولنان مسائل فقهیه
بودرکه (ان النبی صلی الله علیه وسلم کان یمازح) رسول اکرم حضرتلری احیانا لطیفه
ایدرلر ایدی (وفیه انه کنی غلاما صغیرا) دخی حدیث مذکورده واردرکه رسول
اکرم حضرتلری غلام صغیره کنیه‌سیله ندا ایدوب (فقال له یا ابا عمیر) اول صبی‌یه
یا ابا عمیر بیوردیلر (وفیه انه لا بأس ان یعطی الصبی الطیر لیلعب به) دخی حدیث
مذکورده واردرکه صبی صغیره اویناملق ایچون قوش ویرلکده بأس یوقدر اگر صغیر
مزبور قوشه جور ایتمیه جکی معلوم اولور ایسه * مثلا قفسده بیومش وقفسده
تعیشی خوش اولان قوشلرکه قناریه وبلبل کبی صبینك خاطرینی تطییب ایچون
برکمسه قفسی صبینك یاننده طوتوب صبی‌یه القا سرور جائزدر اما قفس اهلی اولمیان
قوشلری طوتوب صغیره ویروب او قوشه اذا ایتدرمك یاخود قفس اهلندن
اولان قوشلری که قناریه وبلبل وطوطی وپاپاغان کبیلری قفسلی یا بیقفس صغیره
اذا ایتدرمك جائز دکلدر * وزرنی اول قوشلری صغیره اذا ایتدیرن چکر (وانما قال له
النبی صلی الله علیه وسلم) رسول اکرم حضرتلری صغیر مزبوره (یا ابا عمیر ما فعل النغیر
لفظنی بو سببدن بیوردیلرکه (لانه کان له نغیر یلعب به فمات فحزن الغلام علیه) زیرا
صغیر مزبورك بر نغیر قوشی وار ایدیکه انکله اوینار ایدی ناگاه قوش فوت اولمغله
غلام محزون اولدی (فمازحه النبی صلی الله علیه وسلم فقال) پس رسول اکرم
حضرتلری اول صغیر غلامی تطییب ایچون لطیفه ایدوب بیوردیلر (یا ابا عمیر ما فعل
النغیر) لفظ شریفنی (الحدیث الثالث) حدثنا عباس بن محمد الدوری انبأنا علی
بن الحسین بن شقیق انبأنا عبد الله بن المبارك عن اسامة بن زید عن سعید المقبری
عن ابی هریرة) بو حدیث شریفی درت واسطه ایله ابو هریره حضرتندن عباس
ابن محمد خبر ویردی (قال قالوا یا رسول الله انك تداعبنا) ابو هریره بیوردیکه رسول
اکرم حضرتلرینه اصحاب کرام دیدیلرکه یا رسول الله سز بزی لطیفه‌دن منع ایدرسز
کندیکز بزه لطیفه ایدرسکز بونك حکمتی ندر (قال انی لا اقول الا حقا) رسول اکرم
حضرتلری بو سؤالك جوابنده بیوردیلرکه تحقیق بن حقدن غیری تکلم ایتمم حتی
لطیفه‌مده دخی حق تکلم ایدرم پس سز دخی لطیفه وقتنده باطل سویلیوب دخی
اذا وکذب وقوعه قلبه مؤدی اوله جق مرتبه ضحکه سبب اولان سوز سویلمه‌کز
دخی استهزا وسخریه‌یه مقتضی اوله جق شیلردن امین اولوب سزه دخی لطیفه مباح
اولور بیوردیلر (الحدیث الرابع) حدثنا قتیبة بن سعید حدثنا خالد بن عبد الله عن
حمید عن انس بن مالك) بو حدیث شریفی انس حضرتلرندن ایکی واسطه ایله قتیبه
خبر ویردی (ان رجلا استحمل رسول الله صلی الله علیه وسلم) انس بیوردیلر برکسه

رسول اکرم حضرتلرندن بنه جك بر دابه استدی (فقال انی حاملك علی ولد الناقة) پس
رسول اکرم حضرتلری لطیفه ایله دابه استین رجله بیوردیلرکه یا فلان تحقیق بن سنی
دیشی دوه‌دن طوغمش دابه‌یه بندرمك مراد ایدرم (فقال یا رسول الله ما اصنع بولد
الناقة) پس اول آدم دیدیکه یا رسول الله بن دوه یاورسیله نه ایشلیه‌یم یاوری دوه بنی نیجه
کوتورر (فقال رسول الله صلی الله علیه وسلم وهل تلد الابل الا النوق) رسول
اکرم حضرتلری اول کمسیه جواب بیوردیکه دوه‌نك صغیر وکبیرینی دیشی دوه
طوغورمزمی بنم دوه یاورسندن مرادم رکوبه صالح دیشی دوه‌دن طوغمش بیولك
دوه‌در بیوردیلر * معلوم اوله که بو لطیفه شریفه‌ده اشارت بودرکه برشخص بر کلامی
استماع ایتدکده اول کلامدن مقصودنه اولدیغنه وجه لایقی اوزره نائل اولمسه اول
شخصه سن کلامی فهم ایتمز بر آدم ایمشسن دیورد ایتمیوب اول کمسیه کلامدن
مقصودنه ایدوکی خوشجه تفهیم اولنه (الحدیث الخامس) حدثنا اسحاق بن منصور
حدثنا عبد الرزاق حدثنا معمر عن ثابت عن انس) بو حدیث شریفی حضرت انسدن
اوچ واسطه ایله اسحاق بن منصور خبر ویردی (ان رجلا من اهل البادیة کان اسمه
زاهرا) انس بیوردیکه بادیه نشین بر رجل وار ایدیکه اسمی زاهر ایدی (وکان یهدی
الی النبی صلی الله علیه وسلم هدیة) اول بادیه نشین اولان زاهر نام صحابی رسول اکرمك
زیارتنه کلدکجه چولده حاصل اولان شیلردن هدیه کتورر ایدی (من البادیة فیجهزه
رسول الله صلی الله علیه وسلم اذا اراد ان یخرج) زاهر چوله کیتمك مراد ایتدکده
رسول اکرم حضرتلری شهردن چوله لازم اولان شیلری اعطا بیورورلر ایدی *
(فقال النبی صلی الله علیه وسلم ان زاهرا بادیتنا) پس رسول اکرم حضرتلری زاهره
بو اکرامی ایتدکده بیوردیلرکه زاهر بزم بادیه‌مزکبیدر زیرا زاهر کلدکده بزه چول متاعی
کتورر (ونحن حاضروه) دخی بزلر زاهر ایچون مدینه نشین شهرده بولنوب
بادیه‌ده لازم اولان متاعی اکاویرز (وکان رسول الله صلی الله علیه وسلم یحبه)
رسول اکرم حضرتلری زاهری غایت سور ایدی (وکان رجلا دمیما) حال بوکه
زاهر حضرتینك حسن صورت صاحبی دکل ایدی * اما رسول اکرم حضرتلری
سور ایدی زیرا اعتبار حسن سیرته‌در (فاتاه النبی یوما وهو یبیع متاعه) زاهر
حضرتی کونلرده برکون بادیه‌دن کلوب چارشوده متاعنی فروخت ایتمك
ایچون اوتورمش ایدی * پس رسول اکرم حضرتلری زاهرك اردندن آهسته
آهسته کلدیلر زاهر متاعنی بیعه مشغول اولمغله رسول اکرم حضرتلرینك
کلدیکندن خبردار دکل ایدی (فاحتضنه من خلفه ولا یبصره) امدی رسول اکرم
حضرتلری لطیفه ایچون زاهری اردندن قوجاقلادی وایکی مبارك اللریله زاهرك
ایکی کوزلرینی اورتدی حال بوکه زاهر رسول اکرم حضرتلرینی کورمدی (فقال

من هذا الرجل) زاهر ديديكه كيمدر بني آردمدن قوجاقليان هركيم ايسك بني قويوير ديدي (فالتفت) پس كوزقويريغيله زاهر آردينه باقدي (فعرف النبي صلى الله عليه وسلم) كندويي قوجاقليان رسول اكرم حضرتلري اولديغني بيلدي (فجعل لا يألو ما الصق ظهره بصدر النبي صلى الله عليه وسلم حين عرفه) پس زاهر فرصت غنيمتدر ديو صرتني رسول اكرم حضرتلرينك مبارك صدر سعادتنه ياقلشدرمقده صرف مقدور ايتدي * رسول اكرم حضرتلريني بيلديكي كبي (فجعل النبي صلى الله عليه وسلم يقول من يشتري هذا العبد) پس رسول اكرم حضرتلري لطيفه طريقيله بيورديلركه كيمدر شوكولهيي صاتون الان (فقال الرجل يا رسول الله اذا تجدني والله كاسدا) پس زاهر ديديكه يا رسول الله بنم كبي غلامه كمسه لراقچه صايمزلر بن بهاايتمزم زيرا كوچك دكلم (فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم) پس رسول اكرم حضرتلري زاهره بيورديلركه يازاهر اكرچه سن ظاهر بين اولان اهل سوق عندنده بها ايتمزسن (لكن عند الله لست بكاسد) لكن يازاهر الله تعالى عندنده بهاسز دكاسك بلكه آغربهالوصرغوبسن (او قال انت عند الله غال) ياخود رسول اكرم حضرتلري بيورديلركه يازاهر سن عند الله قيمتلو وآغربهالوسن * خفي اولميه كه بو حديث شريفدن ظاهر اولديكه اعتبار صورتهدكلمش سيرته ايمش (الحديث السادس

حدثنا عبد بن حميد حدثنا مصعب بن المقدام حدثنا المبارك بن فضالة عن الحسن) بو حديث شريفي حسن بصري حضرتلرندن ايكي واسطه ايله عبد بن حميد خبرويردي (قال اتت عجوز النبي صلى الله عليه وسلم) حسن بصري بيورديكه رسول اكرمك حضورلرينه برياشلي خاتون كلدي اول خاتوندن مراد عبد المطلبك قزي صفيهدركه رسول اكرمك عمه سي حضرت حمزهنك همشيره سي زبير بن العوامك والدهسيدر حضرت عمرك خلافتي ايامنده آخرته كتدي رضي الله عنها (فقالت يا رسول الله ادع الله ان يدخلني الجنة) صفيه حضرتي ديديكه يا رسول الله بنم ايچون دعا بيوركه حضرت الله تعالى بني جنته ادخال ايليه (فقال يا ام فلان ان الجنة لا يدخلها عجوز) پس رسول اكرم حضرتلري لطيفه طريقيله بيورديلريكه قوجه خاتوني الله تعالى جنته ادخال ايتمز (قال فولت تبكي) حسن بصري بيورديكه صفيه حضرتي رسول اكرم حضرتلرينك لطيفهدن مرادشريفني فهم ايتميوب اغليه رق كيرو كتدي قوجه قاري جنته كيرمزايمش ديو (فقال اخبروها انها لا تدخلها وهي عجوز) پس رسول اكرم حضرتلري صفيهنك حقنده اولان كلام شريفي فهم ايتمديكنه مطلع اولوب بيورديلركه صفيهيه خبرويرك ياشلو خاتونلر اختيارلق صفتيله جنته كيرمزلر * بلكه جنته كيرن خاتونلري حق تعالى اوتوز اوچ ياشلي صورتنه قويوب صكره جنته ادخال ايدر (ان الله تعالى يقول) رسول اكرم حضرتلري قرآن

كريمدن دليل كتورووب بيورديلركه تحقيق حق سبحانه وتعالى بيورر (انا انشاناهن انشاء) تحقيق بز عظيم الشان نساء جنتي دنياده اولان خلقتلرينه مغاير خلقت ايله اعاده ايتدك (فجعلناهن ابكارا) بز عظيم الشان نساء اهل جنتي باكرهلر قيلدقكه ازواجي هر تقرب ايتدكده انلري باكره بولورلر (عربا) نساء جنت زوجلرينه دروندلدن عاشقلردر (اترابا) نساء اهل جنت اوتوز اوچ ياشنده اولدقلري حالده

(باب ما جاء في صفة كلام رسول الله صلى الله عليه وسلم في الشعر)

بو باب رسول اكرم حضرتلرينك موزون واقع اولان كلاملرينك حقلرنده وارد اولان احاديث بيانندهدر * معلوم اولهكه رسول اكرمدن صدور ايدن بعض موزون كلماته شعر اطلاق اولنمز زيرا شعر قصد ايله دكلدر (الحديث الاول حدثنا علي بن حجر حدثنا شريك عن المقدام بن شريح عن ابيه عن عائشة) بو حديث شريفي حضرت عائشهدن اوچ واسطه ايله علي بن حجر خبرويردي (قالت) شريح بيوردي معلوم اولهكه شريحك پدرينك اسمي هانيدر * الجيلك طريقيله رسول اكرم حضرتلرينه ملاقي اولوب شرف اسلام ايله مشرف اولدقده رسول اكرم حضرتلري ابو شريح ديو كنيه بيورديلر * وشريح مزبور فرق ياشنه بالغ اولدقده حضرت عمر عراقده قاضي نصب ايلدي * قاضي شريح ديو مشهوردر * وقاضي شريح حضرت علي اصحابندن معدوددر * يتمش ايكي سنه سندهقاضي شريح يوز يكرمي ياشنه بالغ اولدقده وفات ايلدي * رحمة الله عليه * ورع وفقه وعقلده شريح كبي كمسه كورمدم ديو بيوردي شعبي حضرتلري (قيل لها هل كان النبي صلى الله عليه وسلم يتمثل بشيء من الشعر) شريح ديديكه حضرت عائشهدن سؤال اولنديكه رسول اكرم حضرتلري برشاعرك شعرندن تكلم بيوردقلري اولديمي كه (قالت كان يتمثل بشعر ابن رواحة) حضرت عائشه جواب بيورديكه ابن رواحهنك شعرندن برقاچ بيت سويلدكلري اولدي * مذكور عبد الله بن رواحه حضرتلري انصاري * وخزرجيدر * رسول اكرم حضرتلرينك نقبالرينك بريدر * احد * وخندق * وحديبيه * وعمرة القضاء * مثللو غزالرده رسول اكرم حضرتلري ايله حاضر ايدي هجرتك سكزنجي سنهسنك جمادي الاولىسنده ارض شامده واقع اولان موته غزوهسنده شهيد اولدي رضي الله عنه * ومذكور عبد الله بن رواحه حضرتلري شعراي محسنيندن ايدي (حتى قوله تعالى الا الذين آمنوا وعملوا الصالحات وذكروا الله كثيرا) الآية آية كريمهسي عبد الله بن رواحه وحسان وكعب رضي الله عنهم حضراتي حقلرنده نازل اولدي ديديلر (ويتمثل بقوله) حضرت عائشه بيورديكه رسول اكرم حضرتلري شعردن (ويأتيك بالاخبار من لم تزود) لفظني نقل بيورديلر بو مصرعك اولي بودر (ستبدي لك الايام ما كنت جاهلا) اما رسول اكرم حضرتلري اشبو بيتك

مصرع ثانیسی تلفظ بیورمشلر معنای بیت بودرکه الله قریب زمانده سنك بیلدیكك اشیایی اظهار ایدر * وسكا خبر كتورر اول كمسه كه سن آكا زاد ویرمیوب وسنك تحت تربیتنده اولمیوب سندن اجر استمیه * رسول اکرم حضرتلرینك بو بیتدن مصرع ثانیسی تکلم بیورمقدن مرادشریفلری شونه اشارت اوله که بن سزلری حقه دعوت ایتدیكم ایچون سزدن اجرت استمم انجق بنم سزلری دعوتم الله ایچوندر * بنم اجرتمی بکا ربم ویرر صلی الله علیه وسلم (الحدیث الثانی) حدثنا محمد بن بشار حدثنا عبد الرحمن ابن مهدی حدثنا سفیان الثوری عن عبد الملك بن عمیر حدثنا ابو سلمة عن ابی هریرة بو حدیث شریفی ابو هریره دن درت واسطه ایله محمد بن بشار خبر ویردی (قال قال النبی صلی الله علیه وسلم ان اصدق کلمة قالها الشاعر کلمة لبید) ابو هریره بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری سعادتله بیوردیلر شاعر تکلم ایتدیکی کلمه نك زیاده صادقی لبیدك کلمه سیدر * واول کلمه (الا کل شیء ما خلا الله باطل) کلمه سیدر معناسی بودرکه آکاه اول که حضرت خدادن غیری هر موجود فانیدر * کویا لبید حضرتی بو بیتی (قوله تعالی کل شیء هالك الا وجهه) آیه کریمه سندن اقتباس ایتمشدر * مذکور لبید ربیعة العامرینك اوغلیدر کنیه سی ابو عقیلدر * کندی قومی اولان بنو جعفر طرفندن الچیلك طریقیله رسول اکرم حضرتلرینك حضور شریفلرینه کلدکده شرف اسلام ایله مشرف اولدی * وحضرت عثمان رضی الله عنه خلافتی وقتنده لبیدی کوفه یه امیر نصب بیوردیلر * عمر بن الخطاب رضی الله عنه برکون لبیده بیوردیکه یا لبید استرمکه بکا کندی شعرندن برقاچ بیت اوقیه سن لبید دیدیکه یا امیر المؤمنین حضرت الله بکا سورهٔ بقره وسورهٔ آل عمرانی تعلیم ایده لیدنبرو اصلا شعر سویلمدم * پس حضرت عمر خوشلنوب لبیدك بیت المالدن عطیه اولان ایکی بیك درهمنك اوزرینه زیاده ایدوب علوفه سنی ایکی بیك بشیوز درهم ایتدی * چون معاویه زمانی کلدی معاویه دیدیکه لبیدك قدیمی اولان ایکی بیك درهم علوفه سنه سوزم یوق لکن بو علاوه اولان بشیوز درهمه بورج ندر * لبید بیوردیکه بن اولورسم جمله سی سکا قالور آز مدتدنصکره لبید دار بقایه تشریف ایتدی هجرتك قرق برنجی سنه سنده لبیدك سنی یوز اللی یدی یه بالغ اولمش ایدی رضی الله عنه (وکاد امیة ابن ابی الصلت ان یسلم) دخی رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه ابو صلتك اوغلی امیه اسلامی قبول ایتمکه قریب اولدی * معلوم اوله که امیه نام کمسنه افندیمزك بعثتندن مقدم اولان وقت جاهلیتده متعبد وبعثتنه ایمان کتورمش ایدی * بعثی اثبات حقنده نیجه شعر بلیغ سویلر ایدی * مسلم صحیحنده روایت ایدرکه شرید نام صحابی بیوررکه برکون رسول اکرم حضرتلرینه ردیف اولدم برسمته متوجه اولدق رسول اکرم حضرتلری بکا بیوردیلرکه امیه نك اشعارندن خاطرنده وارمیدر * دیدمکه

نعم واردر بیوردیلرکه قرآءت ایله بندخی بر بیت قرآءت ایتدم * دخی قرآءت ایله بیوردیلر بندخی قرآءت ایتدم * حاصلی یوز بیت مقداری قرآءت ایتدم * بیوردیلرکه امیه مسلم اولمغه قریب اولدی * معلوم اوله که وقت جاهلیت اول وقته دیرلر که پیغمبر اولمیه * یاخود کچن پیغمبردن باقی قالمش کتاب اولمیه * یاخود کتاب اولور ایسه ده اول طائفه طویمش اوله بو وقت جاهلیتده اولان کمسنه لرك کلیا کفرینه حکم اولنمز * اکر عقلی ایله استدلال ایدوب بو مخلوقاتك بر خالقی واردر دیوب بوته طپمز ایسه اول کمسه کافر دکلدر * اما پیغمبر بعث اولدقدنصکره اول پیغمبری قبول ایتمز ایسه هر نقدر کندی عقلیله حقی بیلور ایسه ده کافردر * ودخی بو حدیث شریفده اشارت واردرکه * نصیحت وعبرتی مشتمل اولان موزون کلامی دکلمك یا اوقومق یا اوقوتمق جائزدر * مثلا مثنوی شریف * محمدیه * مولود شریف * کبی (الحدیث الثالث) حدثنا محمد بن المثنی حدثنا محمد بن جعفر حدثنا شعبة عن الاسود بن قیس عن جندب بن سفیان البجلی) بو حدیث شریفی جندب حضرتلرندن اوچ واسطه ایله محمد ابن مثنی خبر ویردی (قال اصاب حجر اصبع رسول الله صلی الله علیه وسلم فدمیت) جندب بیوردیکه رسول اکرم حضرتلرینك مبارك پرمغینه طاش طوقنوب قانه دی * امام بخاری روایتنده کرمانینك بیانی اوزره بو ایش احد غزاسنده ایدی دیدیلر (فقال هل انت الا اصبع دمیت وفی سبیل الله ما لقیت) پس رسول اکرم حضرتلرینك مبارك پرمغینه طاش طوقنوب المزده اولان مبارك پرمقلرینه خطاب ایدوب بیوردیلرکه ای پرمق نیچون الم چکرسك فقط بر آز قان ایله آلوده اولدك سنك ملاقی اولدیغك حال الله یولیدر عبث دکلدر بیوردیلر * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلری شاعر دکلدر * زیرا حق تعالی سورهٔ یس ده بیوردیکه (وما علمناه الشعر وما ینبغی له) معنای شریفی بن عظیم الشان حبیبم محمده شعر تعلیم ایتمدم * دخی حبیبمه شعر لایق اولمز بیوردی حتی بر آدم رسول اکرم حضرتلرینه شاعر دیسه کافر اولور * اما بعض موزون کلام لسان شریفلرندن صادر اولسه اول کلامه شعر دینلمز زیرا قصد ایله دکلدر * بلکه فصاحت لسانلرندن اویله موزون صادر اولمشدر (حدثنا ابن ابی عمر حدثنا سفیان بن عیینة عن الاسود بن قیس عن جندب بن عبد الله البجلی نحوه) یعنی حضرت جندبدن من حیث المعنی حدیث سابق کبی ایکی واسطه ایله ابن ابی عمر تحدیث ایلدی (الحدیث الرابع) حدثنا محمد بن بشار حدثنا یحیی بن سعید حدثنا سفیان الثوری حدثنا ابو اسحق عن البراء بن عازب بو حدیث شریفی حضرت براءدن اوچ واسطه ایله محمد بن بشار خبر ویردی (قال قال لی رجل افررتم عن رسول الله صلی الله علیه وسلم یا ابا عمارة) ابا عماره براء حضرتلرینك کنیه سیدر * براء بیوردی بر رجل بندن سؤال ایتدیکه یا ابا عمارة

حنین غزاسی کونی رسول اکرم حضرتلری کفار ایله جنك ایدرکن ترك ایدوب سزلر
کفاردن فرار ایتدیکزمی (فقال) براء حضرتی اول رجله جواب ویردیکه (لا)
جمله مز بردن قاچدق (والله ماولی رسول الله صلی الله علیه وسلم ولکن ولی سرعان
الناس) والله رسول اکرم حضرتلری کفار ایله جهادده ثابت قدم اولدی لکن ناسك
اوائلی پریشانلق صورتك کوستردیلر * یعنی چرخه جیلر یورغونلق کوستردی
دیمکدر (وتلقتهم هوازن بالنبل) چرخه جیلرك پریشانلغنه سبب بوایدیکه کفار
طرفندن هوازن قبیله‌سی اوق ایله قارشولمش ایدی واول قبیله تیراندازلق ایله
معروفدر (ورسول الله صلی الله علیه وسلم علی بغلته) حال بوکه رسول اکرم حضرتلری
دلدل اوزرنده ایدی (وابوسفیان ابن الحارث بن عبد المطلب اخذ بلجامها) رسول
اکرم حضرتلرینك هم عم زاده‌سی وهم سود برادری اولان ابوسفیان حضرتلری
رسول اکرمك دلدللرینك لجامنی طوتمش ایدی (ورسول الله صلی الله علیه وسلم
یقول انا النبی لا کذب انا ابن عبد المطلب) حال بوکه رسول اکرم حضرتلری کفاره
حمله ایدوب بیوررلر ایدیکه بن اول نبیمکه نبوتمده اصلا کذب یوقدر * وبن عبد المطلب
اوغلی یم بیوردیلر * رسول اکرم حضرتلری اثناء جنکده کمال شجاعت وصلابتلرندن
بویله بیوررلر ایدی معلوم اوله که حنین غزاسی اول غزایه دیرلر که ذی المجاز نام موضعه
قریب بر وادیده اولمشدر واول وادینك اسمنه حنین دیرلر * وقتا که رسول اکرم
مکهٔ مکرمه‌یی فتحدن فارغ اولوب عامهٔ اهل مکه اسلامی قبول ایتدکدنصکره
هوازن قبیله‌سنك اشرافی دخی ثقیف قبیله‌سنك اشرافی رسول اکرم حضرتلرینه
ومسلمینه حسدلرندن ناشی جمع اولوب محاربهٔ مسلمینه عزم ایتدیلر ورئیسلری مالك
ابن عوف نام کافر ایدی * پس رسول اکرم حضرتلری هجرتك سکزنجی سنه‌سی شوالك
التنجی جمعه ایرتسی کونی اون ایکی بیك مسلمین ایله مکه‌دن چیقوب اول کفارك جنکنه
متوجه اولدیلر ومکهٔ مکرمه‌یه عتاب بن عتیدی نام صحابی‌یی امیر نصب ایلدیلر * پس
شوالك اونجی شنبه کیجه‌سی حنین نام موضعه اوردوی همایون واصل اولدیلر
عسکر اوردوی همایونده یوز عدد زره‌لو وار ایدی * پس اوردوی همایونك کلدیکنی
کفار طویدقده کفره‌نك باشی اولان مالك نام نکبت اوچ کسنه‌یی جاسوسلق ایچون
کوندرمش ایدی * پس اول جاسوسلر عسکر اسلامك کثرت وشوکتلرین کوروب
عسکر کفاره خبر ویردیلر ایله کفارك عقللری شاشدی * امانه چاره رسول اکرم
حضرتلری دخی عبد الله اسلمی نام صحابی‌یی جاسوسلق ایچون کفار طرفنه
کوندروب اول دخی طولاشوب کزوب کفارك مال ومناللی رسول اکرم حضرتلرینه
خبر ویردکده رسول اکرم حضرتلری تبسم ایدوب اول کوردیکن شیلر یارینکی کون
مسلمینه غنیمت اولسه کرکدر دیو بیوردیلر * وقتا که جنك قورلدی * رسول اکرم

حضرتلری دلدل نام بیاض قاطره بنوب کفار جانبنه توجه بیوردقده صباحك
قرانلغی وقتنده عسکر اسلامك چرخه جیلرینه براوغوردن اوق یاغدیروب
کیرو لتدیلر چرخه جیلرك کیرو لمسندن ناشی سائر ناس دخی پریشان اولمغله رسول
اکرم حضرتلری دلدلی کفار طرفنه شدتله سوردکه باشلدقده عمی‌لری عباس
حضرتی رکاب شریفی طوتوب * وسود برادری ابوسفیان حضرتی دلدلك لجامنی
طوتوب * رسول اکرم حضرتلرینك دلدلی بوایکی ذات اعدا ایچنه کیرمکدن کویا
منعه سعی ایتدیلر * اما رسول اکرم حضرتلری کمال شجاعتلرندن بو اثناده (انا النبی
لا کذب انا ابن عبد المطلب) بیوررلر ایدی اما اصحاب کرامك چرخه جیلرینك
کیرولمسنه وکفاردن فرار اولمیوب بلکه جنکك احوالندن اولان کاه ایلرو کاه
کیرو صورتی ایدی پس اول پریشانلق هنکامنده رسول اکرم حضرتلری عمی‌لری
عباسه امر بیوردیلرکه انصاره ندا ایله دونسونلر عباس حضرتی دخی یا اصحاب
الشجرة دیو ندا ایتدکده چونکه مسلمین حضرت عباسك صداسنی ایشتدیلر *
ایلك ایلك دیه‌رك رسول اکرم حضرتلری جانبنه اول مرتبه سرعت ایتدیلر که * اکر
دابه‌سنی دوندرمکه قادر اولمیان همان دابه‌دن اینوب یوزی اوزرینه سورنه‌رك
رسول اکرم حضرتلری حضورلرنده جمع اولدیلر * پس رسول اکرم
حضرتلری اصحابه امر وفرمان بیوردیکه کوکل برلکی ایله کفار خاکساره حمله
ایده‌لر هر بری شیر نرکبی کفاره هجوم ومقاتله‌یه شروع ایتدیلر * اول وقتده
رسول اکرم حضرتلری جنك قزشدی بیوردیلر * وزمیندن بر اوچ تراب الوب
مشرکین طرفنه سرپدیلر نقدر بیك کاور وار ایسه جمله‌سنك کوزلری وآغزلری
تراب ایله طولدی * کفار منهزم اولدی * پس رسول اکرم حضرتلری امر بیوردیکه
هرکس قادر اولدیغنی قتل ایلیه * اما اطفال ونسانك قتلندن نهی بیوردیلر *
وبیوردیلرکه هرکس اولدردیکی کافرك مالنی السون حتی اول کونده ابوطلحه نام
صحابی یکرمی قدر کافرك مالنه مستحق اولدی * بحمد الله تعالی رسول اکرم
حضرتلرینك سایهٔ دولتنده عسکر اسلام منصور وکفار مقهور اولدی انتهی *
مصنف حضرتلرینك بو حدیث شریفی ذکردن مرادی رسول اکرم حضرتلرندن
بلا قصد (انا النبی لا کذب انا ابن عبد المطلب) حدیث شریفی موزون واقع
اولدیغیدر (الحدیث الخامس) حدثنا اسحق بن منصور حدثنا عبد الرزاق انبانا
جعفر بن سلیمان حدثنا ثابت عن انس) بو حدیث شریفی حضرت انسدن اوچ
واسطه ایله اسحاق بن منصور بزه خبر ویردی (ان النبی صلی الله علیه وسلم دخل مکة
فی عمرة القضاء) معلوم اوله که بو حدیث شریفی فهم ایتمك بو حدیثده اولان قصه‌یی
نقله موقوفدر قصه اولدر که رسول اکرم حضرتلری عمره نیتیله هجرتك التنجی سنه‌سی

ذی القعده‌سی غره سنده بیك درت یوز مقداری اصحاب ایله مدینه‌دن چیقوب
مکه‌یه طقوز میل مقداری بعدی اولان حدیبیه نام موضعه تشریف ایتدکده *
مکه‌نك مشرکاری رسول اکرم حضرتلرینك مکه‌یه داخل اولوب عمره ایتملرینه مانع
اولدیلر ایدی * پس رسول اکرم حضرتلری ایرتسی سنه اول نیت ایتدکاری عمره‌یی
قضا ایچون صحابهٔ کرامه امر بیوردیلرکه حدیبیه‌ده هرکیم بولندی ایسه بو سنهٔ
مبارکه‌ده عمره‌یه نیت ایلیه * پس اصحاب کرام حاضرلنوب رسول اکرم حضرتلری
ایله معا مدینهٔ منوره‌دن چیقوب مکه جانبنه متوجه اولدیلر * مدینهٔ منوره‌ده
قلان مسلمینه ابوذر غفاری حضرتلرینی خلیفه نصب بیوردیلر * دخی رسول اکرم
حضرتلری التمش عدد دوه قربان ایچون کتوردیلر * دخی برازسلاح * وزره *
ومزراق * ویوز عدد توانا آت کتوردیلر * ذوالحلیفه نام موضعه کلدکده اول آتلری
خدامله تقدیم ایدوب محمد بن مسلمه نام صحابی‌یی اوزرلرینه ناظر نصب بیوردیلر *
وسائر سلاحی دخی تقدیم ایدوب اوزرلرینه بشر بن سعد نام صحابی‌یی تعیین بیوروب
کندیلری سعادتله احرامه کیروب تلبیه‌یه شروع بیوردیلر * وسائر مسلمین دخی
تلبیه‌یه ابتدا ایتدیلر پس محمد بن مسلمه نام صحابی کندویه حواله اولان آتلر ایله ایلرو
کیدوب مرالظهران نام موضعه واصل اولدقده مکه مشرکارندن برجماعت
راست کلوب سؤال ایتدیلرکه بو آتلرندرو کیمکدر * محمد بن مسلمه جواب ویردیکه
فخر عالم حضرتلرینکدر کندیلری دخی یارین علی السحر انشاء الله بو منزله نزول
بیوررلردیدی * اول مشرکین جماعتی بو خبری مکه‌ده قریشه ایصال ایتدکده
مابینلرینه عظیم دغدغه واضطراب دوشدی * پس رسول اکرم حضرتلری سعادتله
اول محله کلوب نزول بیوردیلر * مذکور سلاحلری بطن یاجج دیدکاری موضعه اوس
ابن خولی نام صحابینك یانته ایکی یوز قدر * آدم قوشوب بله کوندردیلر وقریش
مکه‌دن چیقوب طاغلر باشنه قاچدیلر * پس رسول اکرم حضرتلری قربان ایچون
کتوردکاری یوز عدد دوه‌لری وسائرلرینك قربانلرینی ایلرویه ذی طوی نام موضعه
کوندردیلر * دخی صاحب سعادت حضرتلری عز ووقار ایله راحله‌سنه سوار اولوب
واصحاب کرام قلجلرینی قوشانوب رسول اکرم حضرتلرینك رکاب همایوننده عظمت
ومهابت ایله مکهٔ مکرمه‌یه داخل اولدیلر * امدی انس حضرتلرینك رسول اکرم
حضرتلری عمرهٔ قضاده مکه‌یه داخل اولدی دیدکاری بو دخولدر (وابن رواحة يمشي
بين يديه) دخی رسول اکرمك شعراسندن اولان بن رواحه نام صحابی رسول اکرم
حضرتلری اوکنجه یوررایدی (وهو يقول) واول ابن رواحه بو شعری اوقورایدی اول
شعر بودر (خلوا بني الكفار عن سبيله) ای اولاد کفار رسول اکرم حضرتلری بولندن
صاولك (اليوم نضربكم على تنزيله) بوکون نصرت بزمدر * اکر سوء قصد ایدرسکز

سزی ضرب ایدرز * زیرا حضرت الله طرفندن رسول اکرم حضرتلری حق پیغمبر
اولدیغنه وحی نازل اولدیغنه بناء (ضربا يزيل الهام عن مقيله) ای اولاد کفار اکر
رسول اکرم حضرتلرینه سوء قصد ایدرسکز سزه اول ضرب ایله ضرب ایدرزکه
باشلری بدنندن کیدرر (ويذهل الخليل عن خليله) واول بزم سزه اولان ضربمز
دوستی دوستنه اونتدیرر * یعنی سزن ایله بر مرتبه جنك ایدرزکه بزم جنکمزین
شوکتندن هر کافر کندی باشی قیدینه دوشوب سودیکنی اونتدیرر بو یله ابن رواحه
حضرتلری شعر اوقوردیلر (فقال له عمر يا ابن رواحة بين يدي رسول الله صلى الله عليه
وسلم وفي حرم الله تقول شعرا) پس حضرت عمر بیوردیکه یا ابن رواحه سن رسول اکرم
حضرتلری اوکنده وحرم شریفده شعرمی سویلرسن بو محل ادب محلیدر * شعر محلی
دکلدر دیو ابن رواحه‌یی منع ایلدی * یعنی حضرت عمرك منعی حضور سعادتده
شعر سویلمك ادبه مخلدر دیو ایدی (فقال النبي صلى الله عليه وسلم خل عنه يا عمر) پس
رسول اکرم حضرتلری ابن رواحه‌نك سویلدیکی شعر ادبه مخل اولان شعرلردن
اولمدیغنی حضرت عمره بیان ایچون بیوردیلرکه یا عمر ابن رواحه‌یی کندو حالنه
ترك ایله سویلدیکی شعردن منع ایتمه (فلهي اسرع فيهم من نضح النبل) ابن رواحه‌نك
سویلدیکی شعرك کفاره تأثیری اوقلك تأثیرندن زیاده‌در * معلوم اوله که بو حدیث
شریفده قصیده سویلمکه ونعت شریف سویلمکه اشارت واردر (الحديث السادس)
حدثنا علي بن حجر حدثنا شريك عن سماك بن حرب عن جابر بن سمرة) بو حدیث
شریفی جابر حضرتلرندن ایکی واسطه ایله علی بن حجر بزه خبر ویردی (قال جالست النبي
صلى الله عليه وسلم اكثر من مائة مرة) جابر بیوردیکه بن رسول اکرم حضرتلرینك
شرف صحبتلریله یوز کره‌دن زیاده شرفیاب اولدم (وكان اصحابه يتناشدون الشعر)
حال بوکه اصحاب کرامك بعضیسی بعض آخرندن ممدوح اولان شعرلك قرائتنی طلب
ایدرایدی (ويتذاكرون اشياء من امر الجاهلية) دخی اصحاب کرام زمان جاهلیتده
کچن شیلردن سویلشورلرایدی (وهو ساكت) حال بوکه رسول اکرم حضرتلری
سکوت ایدوب اصحابی منع اتمزلر ایدی (وربما تبسم معهم) بعضلر رسول اکرم
حضرتلری اصحاب کرامك حکایه‌لریله تبسم بیوررلرایدی * معلوم اوله که رسول
اکرم حضرتلری کمال حلم وکرملرندن مجلس وعظ وتعلیم دینیدن ماعدا اوقتده اصحاب
کرام ایله اوتوردقلری اولورایدی * اول وقتده اصحاب کرام حضرتلری قرآن عظیم
الشانك فصاحت وبلاغتی طوق بشردن خارج اولدیغنی بیلوب قرآن عظیم
الشانك نزولندن مقدم برازابیات واشعار وار ایدیکه ناس ظن ایدرلردیکه بو اشعار
نظیره قبول ایتمز * پس وقتاکه قرآن عظیم الشان نازل اولدقده فصاحت
وبلاغت نه ایدوکی معلوم اولوب مقدما فصاحت وبلاغت ظن اولنان قلب وباطل

اولدیغی اشکار اولوب اصحاب کرام الله تعالی نك حبیب الله واسطه سیله کندیلره کوندردیکی قرآنك شکرنی ادا ایچون بری برلرینه دیرلر ایدیکه شو بزم مقدما فصیح ظن ایتدیکمز سوزلرنیجه باطل ایمش دیوکره بعد اخری قرآنك شکرنی ادایه وسیله اولسون ایچون مقدمکی اشعاردن بعضا اوقیوب اول اشعارلك باطل ایدوکنی وقرآن عظیم الشانده اولان فصاحت طوق بشردن خارج ایدوکنی تکرار ایدرلر ایدی * ودخی نعمت اسلامك شکرنی ادا واسلامك قدرنی کما ینبغی بیلوب زمان جاهلیتده اولان اطوارنه مرتبه باطل اولدیغی اصحاب کرامك معلومی اولدیغی ایچون زمان جاهلیتده اولان بعض حاللری سویلشوب الله تعالی حضرتلری رسول اکرمی بعث سببیله بویله جهالتلردن قورتلدق وشرف صحبت ایله مشرف اولدق دیوشکر ایدرلر ایدی * پس رسول اکرم حضرتلری اصحاب کرام دین اسلامك وقرآن عظیم الشانك قدرینی بلدکلرندن قلب شریفلری مسرور اولوب تبسم بیوررلر ایدی * حاشا ثم حاشا دیمك دکلدرکه اصحاب کرام رسول اکرمك حضور شریفلرنده اوّلیاتدن نقل دخی شعر سویلشوب مجردا کلنمك ایچون بویله دکلدر * زیرا رسول اکرم حضرتلرینك مجلس سعادتلرنده کیمك حدیدرکه مالایعنی ایله مشغول اوله استغفر الله من ذلك تأمل (الحدیث السابع) حدثنا شریك عن عبد الملك بن عمیر عن ابی سلمة عن ابی هریرة عن النبی صلی الله علیه وسلم) بو حدیث شریفی ابو هریره دن اوج واسطه ایله علی بن حجر بزه خبر ویردی (قال اشعر کلمة تکلمت بها العرب کلمة لبید) ابو هریره دیدیکه رسول اکرم بیوردیلر عرب تکلم ایتدیکی کلام موزون مابیننده غایت افضل اولان کلام لبیدك تکلم ایتدیکی کلام موزوندر (الا کل شیء ما خلا الله باطل) اول کلام موزون بودر * بو کلامك ترجمه سی بو بابده واقع اولان حدیث ثانی شرحنده بیان اولندی (الحدیث الثامن) حدثنا احمد بن منیع حدثنا مروان بن معاویة عن عبد الله بن عبد الرحمن الطائفی عن عمرو بن الشرید عن ابیه) بو حدیث شریفی ثرید الثقفی حضرتلرندن اوج واسطه ایله احمد بن منیع بزه خبر ویردی (قال کنت ردف رسول الله صلی الله علیه وسلم) رانك کسری ودالك سکونیله ردف دابه نك اردینه بینن کمسنه یه دیرلر ثرید حضرتلری بیوردیکه برکون رسول اکرم حضرتلری بنی دابه سی اردینه آلوب برمعته کیدر ایدلك (فانشدته مائة قافیة من قول امیة بن ابی الصلت) ابن امیه نك شعرلرندن یوز بیت رسول اکرم حضرتلرینه قرآءت ایتدم (کلما انشدته بیتا قال لی النبی صلی الله علیه وسلم هیه) امیه نك شعری حضرت اللهك وحدانیتنی وحشری متضمن اولدیغندن ناشی رسول اکرم حضرتلری استحسان ایدوب بکا دخی سویله دیو بیوررلر ایدی (حتی انشدته مائة یعنی بیتا) رسول اکرم طلب بیوردیغندن ناشی یوز عدد بیت اوقودم (فقال النبی

صلی الله علیه وسلم ان کاد لیسلم) رسول اکرم حضرتلری امیه نك شعرنی استماع بیوردقدنصکره بیوردیلرکه امیه مسلم اولمغه قریب اولدی (الحدیث التاسع) حدثنا اسماعیل بن موسی الفزاری وعلی بن حجر والمعنی واحد قالا حدثنا عبد الرحمن ابن ابی الزناد عن هشام بن عروة عن ابیه عن عائشة) بو حدیث شریفی حضرت عائشه دن اوج واسطه ایله لفظی مخالف معناسی بر اولدیغی حالده اسماعیل بن موسی وعلی بن حجر روایت ایتدیلر (قالت کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یضع لحسان بن ثابت منبرا فی المسجد) حضرت عائشه رضی الله تعالی عنها بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری مدینهٔ منوره مسجدنده حسان بن ثابت ایچون بر یوکسك محل وضع ایتدردیلر (یقوم علیه قائما) حسان حضرتی اول وضع اولنان محل اوزرنده قائم اولوب (یفاخر عن رسول الله صلی الله علیه وسلم) رسول اکرم حضرتلرینك نعت شریفنی اوقور ایدی (اوقالت ینافح عن رسول الله صلی الله علیه وسلم) یاخود عروه بیوردیکه حسان حضرتی اول محله چیقوب مشرکینك اهل اسلامی هجولرینی دفع ایدوب اهل اسلامی مدح شرکك وکفری ذم ایدر ایدی (ویقول رسول الله صلی الله علیه وسلم ان الله تعالی یؤید حسانا بروح القدس) رسول اکرم حضرتلری بیوررلر ایدیکه تحقیق حضرت الله حسانی تأیید ایلسون روح قدس ایله ما ینافح او یفاخر عن رسول الله صلی الله علیه وسلم) مادامکه حسان رسول اکرمدن اذاء مشرکینی دفع ایلدکجه یاخود رسول اکرم حضرتلرینك نعت شریفنی سویلدکجه مرویدرکه رسول اکرم حضرتلری حسان حقنده بودعانی بیوردیغی کبی یتمش بیت قدر حسانه الهام اولندی * بو حدیث شریفدن فهم اولندیکه ارنلردن وارد اولنان الهیات الهام قبیلندندر (حدثنا اسماعیل بن موسی وعلی بن حجر قالا حدثنا عبد الرحمن ابن ابی الزناد عن ابیه عن عروة عن عائشة رضی الله تعالی عنها عن النبی صلی الله علیه وسلم مثله) حضرت عائشه رضی الله عنها لفظا ومعنا حدیث سابق کبی رسول اکرم حضرتلرندن روایت ایتدی

(باب ما جاء فی کلام رسول الله صلی الله علیه وسلم فی السمر)

سینك ومیمك فتحلریله سمر کیجه وقتی سوز سویلشمکه دیرلر * بو باب رسول اکرم حضرتلرینك بعض کیجه لرده ازواج مطهراتك قلوبنی تطییب ایچون اولان کلماتی بیانده در * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلرینك عادت کریمه سی شو وجهله جاری اولمش ایدیکه ازواج طاهره نك قلوبنی تفریح ایدوب انلر ایله حسن معاشرت ایچون بعض لطیفه آمیز حکایات عجیبه بیوررلر ایدی * حتی امام بخاری حضرتلرندن مرویدرکه رسول اکرم بیوردرکه ایمانی زیاده کامل اولان مؤمن خویی زیاده کوزل اولوب دخی اهلنه زیاده لطف ایله معامله ایدندر (الحدیث الاول) حدثنا

الحسن بن صباح البزار حدثنا ابو النضر حدثنا ابو عقيل الثقفی عبد الله بن عقيل عن
مجالد عن الشعبی عن مسروق عن عائشة رضی الله عنها) بو حدیث شریفی حضرت
عائشه دن بش واسطه ایله حسن بن صباح بزه خبر ویردی (قالت حدث رسول الله
صلی الله علیه وسلم ذات لیلة نساءه حدیثا) حضرت عائشه بیوردیکه رسول اکرم
حضرتلری بر کیجه ازواج مطهره یه بر عجائب حکایه بیوردیلر (فقالت امرأة منهن)
چونکه رسول اکرم حضرتلرینک بیوردقلری حکایهٔ عجیبه یی نسا استماع ایتدیلر
ایچلرنده بر خاتون دیدیکه (کأن الحدیث حدیث خرافة) ظن اولنورکه رسول اکرمک
نقل بیوردقلری * حکایه خرافه حکایه سی اوله دیدی معلوم اوله که عرب بیننده عادت
بو ایدیکه بر عجایب حکایه استماع ایتسه لر خرافه حکایه سی دیرلر ایدی * اما خرافه
نه ایدوکنی بلمزلر ایدی * پس رسول اکرم حضرتلرینک بیوردقلری خرافه حکایه سنه
تشبیه ادبه مخل اولدیغندن اول خاتونی ظرافتله رسول اکرم حضرتلری تربیه
مراد ایدوب خرافه نک نه ایدوکنی بیانه شروع بیوردیلر (فقال اتدرون ما خرافة)
رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه سز خرافه نه ایدوکن بیلورمیسکز * پس اول
خاتونلر خرافه نه ایدوکی معلوملری اولمدیغی رسول اکرم حضرتلرینک معلومی
اولدیغندن کندولری لطفا وکرما خرافه نک بیانه شروع بیوردیلر (ان خرافة کان
رجلا من عذرة) تحقیق خرافه بنی عذره قبیله سندن بر رجل ایدی (اسرته الجن
فی الجاهلیة) زمان جاهلیتده خرافه یی جن طائفه سی اسیر ایتدیلر (فمکث فیهم
دهرا) چوق زمان خرافه جنیلر مابیننده طوردی (ثم ردوه الی الانس) صکره
خرافه یی جنیلر ینه انسان مابیننه کتوردیلر (فکان یحدث الناس بما رأی فیهم
من الاعاجیب) پس خرافه جنیلر میاننده کوردیکی عجایب وغرایبی ناسه خبر ویرر
ایدی (فقال الناس حدیث خرافة) پس چقن ناس بر عجیب حکایه استماع ایده لر *
حدیث خرافه دیدیلر * کویا رسول اکرم حضرتلری اول خاتونه خرافه یی بیان ضمننده
لطف ایله تأدیب بیوردیلرکه خاتم الانبیاء والرسل حضرتلرینک کلامنی جن میاننده
تحصیل اولنان خرافه حکایه لرینه تشبیه سوء ادبدر وجائز دکلدر دیمک
اولدی * صلی الله علیه وسلم (الحدیث الثانی) حدیث ام زرع) شو ایکنجی حدیث
شریفه ام زرع حدیث شریفی دیرلر (حدثنا علی بن حجر اخبرنا عیسی بن یونس
عن هشام بن عروة عن اخیه عبد الله بن عروة عن عائشة رضی الله تعالی عنها)
بو حدیث شریفی حضرت عائشه رضی الله عنهادن درت واسطه ایله علی بن حجر
بزه خبر ویردی (قالت جلست احدی عشرة امرأة) حضرت عائشه رضی الله عنها
بیوردی اون بر خاتون بر یرده اوتوردیلر (تعاهدن وتعاقدن) پس اول خاتونلر
بری بریله عهد وعقد ایتدیلرکه (ان لا یکتمن من اخبار ازواجهن شیأ) ازلرینک

خبرلرندن بر شیء مدحا وذما کتم ایتمیوب واقع حالی بر بر سویلیه لر (قالت الاولی)
اول ایلکی خاتون دیدیکه (زوجی لحم جمل غث علی رأس جبل وعر) بنم ارم قتی یوکسک
طاغ تپه سی اوزرنده آریق دوه نک اتی کبیدر (لا سهل) اول طاغک تپه سنه چقمق
آسان دکلدرکه (فیرتقی) حتی اول طاغک تپه سنه صعود اولنه (ولا سمین) فرضا
بر طریق ایله اول طاغک تپه سنه چقلسه اول دوه اتی سمز دکلدرکه (فینتقل) اول
تپه ده اولان ات اورادن نقل اولنه دیدی کویا اول ایلکی خاتون تشبیه طریقیله دیمش
اولدیکه بنم ارم بر وجهله انتفاعه صالح دکلدر * بکا خیری اولمدیغندن ماعدا
کندویه دخی خیری یوقدر * وغایت بد خوی اولمغله یاننه تقرب ممکن دکلدر * باری
بویله اولدیغنه کوره دولتلی اولیدی دولتنده یوق که آکا دابسته اولنه دیدی لحم ات
جمل دوه غث آریق جبل طاغ وعر دشوار دیمکدر (قالت الثانیة) ایکنجی خاتون دیدی
(زوجی لا ابث خبره) بن زوجمک سرینی اظهار ایتمم (انی اخاف ان لا اذره) زیرا
قورقرمکه بن زوجمک سرینی افشا ایتسم بلکه استماع ایدوب ایجنور (ان اذکره اذکر
عجره وبجره) اکر زوجمک سرینی ذکر ایده جک اولسم آندن چکدیکم جور واذیتی
ذکر ایدرم دیدی * کویا بو خاتون دیمش اولدیکه بن دخی زوجمدن خوشنود دکلم بنم
ایله سوء معاشرتی واردر * لکن سکوت ایدرمکه سمعنه واصل اولوب مفارقته سبب
اولور * بو دخی بر قبیح شیدر دیو سکوت ایدرم دیدی * عجر وبجر غموم وهمومدن
عبارتدر دیدیلر (قالت الثالثة) اوچنجی خاتون دیدی (زوجی العشنق) بنم زوجم
بد خویدر (ان انطق اطلق) اکر یاننده کلام سویلرسم بوشانمش اولورم (وان اسکت
علق) اکر سکوت ایدرسم نه زوجی وار خاتونلر کبی اولورم ونه زوجی یوق خاتونلر کبی
اولورم دیدی * کویا بو خاتون دیمش اولدیکه بنم زوجم اولقدر بد خویدرکه
اکر بعض کلام سویلسم بنی تطلیق ایدر * واکر سکوت ایتسم زوجی وار خاتونلر کبی
اولمامکه سائر ازواج کبی بنم ایله حسن معاشرت ایده زوجی یوق خاتونلر کبی دخی
اولمامکه زوجی اولمیان بر آخر زوجه تزویج اولنور * اما بنم حالم ایکیسنک اورته یرنده
درکه نه زوجم واردیسم اولور * ونه زوجم یوق دیسم اولور دیدی (قالت الرابعة)
دردنجی خاتون دیدی (زوجی کلیل تهامة) بنم زوجم حجاز کیجه سی کبیدر (لا حر
ولا قر) حجاز کیجه سی معتدلدر * انده نه حرارت ونه برودت واردر (ولا مخافة
ولا سأمة) بنم زوجمدن خوف یوقدر * دخی ملالت یوقدر دیدی * کویا بو خاتون تشبیه
طریقیله زوجندن خوشنودلق کوستردیکه بنم زوجمک خویی معتدلدر کندوسندن
خوف اولنه جق شر یوقدر * وتکلم ایتدیکی وقتده طبعمه کلال وذهنمه ملال طاری
اولمزدیدی * تهامه مکهٔ مکرمه اطرافنه دیرلر حر حرارت دیمک قر صوق دیمکدر *
مخافة خوف دیمکدر سأمة اوصنمق دیمکدر (قالت الخامسة) بشنجی خاتون

دیدیکه (زوجی ان دخل فهد) بنم زوجم خانه یه داخل اولدقده پارس کبی چوق اویور
(وان خرج اسد) اکر خانه دن طشره چیقسه ارسلان کبی اولور (ولا یسأل عما عهد)
عهده سنده اولان شیدن سؤال اتمزدیدی * کویا بو خاتون زوجنی مدح
ایدوب دیمش اولدیکه * بنم زوجم کوندزلرده کثرت شکار وسائر اعمال شاقه یه
اشتغال سببیله وجودنه تعب طاری اولدیغندن اخشام اولوب خانه یه داخل
اولدقده چوق اویور کوندوز طشره چقدقده اظهار شجاعت ایدر سخاوت وکرمدن
بر رتبه یه بالغ اولمشدر که اموال وارزاق وذخایری سؤال ایدوب فلان شئ نیجه
اولدی دیمزدیدی * فهد پارس دیدکاری حیواندر (قالت السادسة) التنجی خاتون
دیدی (زوجی ان اکل لف) بنم زوجم اکر طعام یرسه دوردبوکر یوطر (وان شرب
اشتف) اکر صو ایچرسه کاسه ده بر قطره قالمز (وان اضطجع التف) اکر یاتورسه یورغانه
بورنور یاتور (ولا یولج الکف) الینی بنم یورغانم ایچنه صوقوب بدنمه طوقنمز که
(لیعلم البث) بنم حزنمه واقف اوله دیدی * کویا بو خاتون زوجنی ذم ایتمش اولدیکه بنم
زوجم صغرلر کبی اکل وشرب ایتدکدنصکره خانه نك بر بوجاغنده یورغانه صاریلوب
اویورر بنم حالم نیجه در دیوالنی اوزادوب باقمز که بن آجیم طوقیم اوشورمیم محزون
میم معلوممی اوله بویله بر خیرسز حریفدر دیدی (قالت السابعة) یدنجی خاتون دیدی
(زوجی عیاياء) بنم زوجم یورغندر (او غیاياء) یاخود بنم زوجم ارغوندر * دیدی
(طباقاء) غایت احمقلغندن اشی بری بر ینه قارشمشدر (کل داء له داء) هر نه کونه
مرض وار ایسه بنم زوجم اول مرض ایله موصوفدر (شجك او فلك) بنم زوجك
قارشوسنه وارسك یا باشکی یارر یا اعضا کدن بر عضوکی قیرر (او جمع کلالك)
یاخود هم باشکی یارر وهم بر یرکی قیرر دیدی کویا بو خاتون زوجنی اول مرتبه ده
ذم ایتمش اولدیکه بنم زوجم یورغون وارغون واحمق وجمله علتلر کندنده وار ایکن
اکر یانته وراجق اولسالك اول مرتبه بدخویدر که باشکی یارر یا بر یرکی قیرر اودن
قوواربویله بر مردار حریفدر دیدی (قالت الثامنة) سکزنجی خاتون دیدیکه
(زوجی المس مس ارنب) بنم زوجم الیله بکا یاپشسه کویا طوشن یاپشور کبی الی
یومشقدر (والریح ریح زرنب) قوقوسی زعفران کبیدر * کویا بو خاتون زوجندن
خشنودلق اظهار ایدوب بنم زوجم طوشن کبی یواش وزعفران کبی قوقوسی
کوزلدر لکن بر فائده سی یوقدر دیدی (قالت التاسعة) طقوزنجی خاتون دیدی
(زوجی رفیع العماد) بنم زوجم کشی زاده در (عظیم الرماد) سخی اولدیغندن چوق
ضیافت ایدر (طویل النجاد) قلجنك باغی اوزوندر یعنی اوزون بویلو دیمکدر (قریب
البیت من الناد) بنم زوجمك خانه سی محله نك وسطنده درکه اطرافدن کلوب اکلنورلر
دیدی کویا بو خاتون زوجندن خوشنودلق اظهار ایدوب دیمش اولدیکه بنم زوجم

کشی زاده وخانداندان واوزون بویلو بر کمسنه در حتی محله مز خلقی اکلنمکه ومشاوره یه
بزه جمع اولورلر دیدی (قالت العاشرة) اونجی خاتون دیدی (زوجی مالك) بنم زوجمك
اسمی مالکدر (وما مالك) اما نیجه مالکدر بیلور میسکز سزه بیان ایده یم
(مالك خیر من ذلك) مقدمکی زوجنی مدح ایدن خاتونه بو خاتون دیدیکه سنك مدح
ایتدیکك زوجك بنم زوجم اولان مالکدن خیرلو کادر (له ابل کثیرات المبارك
قلیلات المسارح) بنم زوجم مالك ایچون چوق دوه لر وار اوتلاغه کیدوب قبیله دن
اوزاق اولمزلر * قبیله یه قریب مواضعده اوتلرلر که خانه یه مسافر کلدکده حاضر
بولنوب لازم مقداری ذبح اولنه لر دیو (اذا سمعن صوت المزهر ایقن انهن هوالك)
یعنی خانه مزه مسافر کلسه اسباب سروردن سازچالنمغه باشلیوب دوه لر اول سازك
صداسنی استماع ایتدکده یقینا بیلورلر که بزم بر قاچیمز ضیافت ایچون بوغازلنه جقدر
کویا بو خاتون زوجنی خاندانلق وغنیلك ایله مدح ایدوب اوبر خاتونلرك زوجلرینه
تفوق ایتدیرمش اولدی مبارك دوه چوکه جکی یر مسارح دوه اوتلانی محل مزهر
عود دیدکلری سازك اسمیدر (قالت الحادیة عشرة) اون برنجی خاتون
دیدی (زوجی ابو زرع) بنم زوجمك اسمی ابو زرعدر (وما ابو زرع) اکن ابو زرع نیجه
کمسنه در معلومکز میدر سزه بیان ایده یم (اناس من حلی اذنی) بنم قولاغم
مجوهرلی کوپه نك اغرلغندن صارقوب صالندی (وملاء من شحم عضدی)
وبازولرمی یاغدن بنم زوجم طولدردی یعنی زیاده سمردم بکا او بقدر یغندن دیمکدر
(وبجحنی) بنم زوجم اولان ابو زرعی شادوفرحناك ایلدی (فبجحت الی نفسی)
ابو زرع بنی فرحناك ایلدیکی سببدن بنم نفسم دخی بکا شادلق اظهار ایلدی
(وجدنی فی اهل غنیمة بشق) بنم زوجم اولان ابو زرع بنی تزوج مراد ایتدکده بر قاج
قیونلو فقیر الحال بر جماعت ایچنده بر مغاره ده بولدیکه قیونلر غایت قلیل اولمغله اول
مغاره ده ساکن اولوب طورورلر ایدی یعنی بز بویله فقیر الحال ایدك ابو زرع بنی الدقده
(فجعلنی فی اهل صهیل واطیط ودائس ومنق) پس ابو زرع بنی فقیر الحال اولان
جماعتدن الوب بر محله کتوردیکه آتلری ودوه لری واکنلری وانواع حبوباتدن
خرمانلری اولمغله سنبله لردن اخراج اولان دانه لری صمانلردن تمییزه مشغول نیجه
خدامی وار یعنی بو مرتبه ابو زرع چفتلك وهرکاه واغنام وخرمن وخدام صاحبیدر
(فعنده اقول فلا اقبح) ابو زرع عندنده هر کلامم مقبول اولور رد اولنمز
(وارقد فاتصبح) ابو زرع بکا افراط محبتندن بن اویوسم بنی خواب راحتدن بیدار
ایتمز (واشرب فاتقمح) کثرتا کل ایله اطعمۀ نفیسه دن حاصل اولان حرارتی دفع
ایچون صویی دلخواهم اوزره ایچوب سیراب اولورم * کویا بو خاتون دیمش اولدیکه
بن کرکی کبی ییروایچرم هیچ مانع یوقدر (ام ابی زرع) بو مقامه کلنجه بو خاتون زوجی

ابوزرعی تعریف وتوصیف ایدوب ابوزرعك والده سنك احوالنی بیانه شروع ایدوب
دیرکه ابوزرعك والده سی (فام ابی زرع) اما ابوزرعك والده سی نیجه‌در
معلوممکزمیدر * سزه بیان ایده‌یم (عکومها رداح) ابوزرعك والده سی زیاده
سخاوتندن ناشی طعامك ظرفی بیوك وسفره سی واسع ایدی (وبیتها فساح) دخی
ابوزرعك والده سنك خانه سنك میدانی واسعدر زیاده دولتی وخدامنك کثرتندن
(ابن ابی زرع) بومقامه کلنجه ابوزرعك والده سنك وصفی تمام اولوب ابوزرعك
اوغلینك بیانه شروع ایتدی (فما ابن ابی زرع) ابوزرعك اوغلینك وصفی نیجه‌در
بیلورمیسز (مضجعه کمسل شطبة) ابوزرعك اوغلینك یطاغی نهال نورسیده‌نك
قشری کبیدر (وتشبعه ذراع الجفرة) ابوزرعك اوغلی درت ایاقلی قوزینك زراعی
طویورر یعنی غایت قلیل اکل ایدر ایدی دیمکدر (بنت ابی زرع) اما ابوزرعك
کریمه سنك وصفی (فما بنت ابی زرع) ابوزرعك کریمه سنك وصفی نیجه‌در بیلورمیسکز
(طوع ابیها وطوع امها) ابی زرعك کریمه سی والدینکه مطیعدر
(وملء کسائها) ابوزرعك کریمه سنك وجودی اثوابنی طولدردی یعنی سمزدر
(وغیظ جارتها) ابوزرعك کریمه سنه قومشیلری حسد ایدرلردیکه زیاده کوزل
وصفاده اولدیغندن (جاریة ابی زرع) اما ابوزرعك جاریه سی (فما جاریة ابی زرع)
ابوزرعك جاریه سنك وصفی نیجه‌در بیلورمیسکز (لاتبث حدیثنا تبثیثا) ابوزرعك
جاریه سی خانه مزده واقع اولان احوالی کتم ایدوب اغیاره فاش ایتمز (ولاتنقث
میرتنا تنقیثا) ابوزرعك جاریه سی خانه مزده اولان ذخیره مزی حفظ ایدوب پریشان
ایتمز (ولاتملا بیتنا تعشیشا) ابوزرعك جاریه سی کندینی حفظ ایدوب خانه مزی زنا ایله
ملوث ایتمز یعنی اهل عرضدر بومقامه کلنجه بوخاتون زوجی اولان ابوزرعی وقاین والده
سنی وایکی اوغلنی وقزنی وجاریه سنی مدح ایتدی * پس شمدی بوخاتون باشنه کلان
احوالی بیانه شروع ایدوب (قالت) دیدیکه (خرج ابوزرع) کونلرده برکون ابوزرع
خانه‌دن طشره چیقدی (والاوطاب تمخض) حالبوکه سود قابلری قایمغنی
آلمق ایچون چالقانور (فلقی امرأة معها ولدان) پس ابوزرع برخاتونه ملاقی اولدیکه
اول خاتونك یانجه یورر ایکی کندو چوجقلری وار (کالفهدین) پارس کبی
(یلعبان من تحت خصرها برمانتین) اول چوجقلر والده‌لرینك بلی التنه کیروب
انارکبی ممه‌لری ایله ملاعبه ایدرلر * ابوزرع اولاد حریصی اولمغله بوخاتونه میل ایدوب
(فطلقنی) بنی تطلیق ایتدی (ونکحها) اول خاتونی آلدی (فنکحت بعده رجلا سریا)
ابوزرع بنی تطلیق ایتدکدنصکره بندخی رجولیتده کامل وسخی برکمسنه‌یه نکاح ایله
واردم (رکب شریا) اول بنی الان کمسنه سریع الجری برفرسه بندی
(واخذ خطیا) خطی دینلن دیارده یاپلان مزراغی النه آلدی (واراح علی نعما

ثریا) دوه اوکوزوقویون کبیدن چوق حیوانی مرعالرندن یطاقلرینه کتوردی
(واعطانی من کل رایحة زوجا) وبکا یطاغنه کلان حیواناتدن چفت چفت اعطا
ایلدی (وقال) دیدیکه (کلی ام زرع ومیری اهلك) بوسکا وبردیکم
حیواناتی مرادك اوزره اکل ایله وخصم وقومندن دریغ ایتمیوب انلره دخی
احسان ایله (فلوجمعت کل شیء اعطانیه مابلغ اصغر آنیة ابی زرع) اما بوام زرع نام
خاتونك مقدمکی ابوزرع نام زوجنده کوزی قالدیغندن زوج اولك دولتنی شمدیکی
زوجنك دولتنه ترجیح ایدوب دیدیکه اکر بوزوجمك بکا اعطا واحسان ایتدیکی هر
شیئی بریره جمع ایتسم ابوزرعك زیاده کوچك چناغنك قیمتنه بالغ اولمز (قالت عائشة
رضی الله تعالی عنها) حضرت عائشه بیوردیکه بوخاتونلردن استماع ایتدیکی
کلماتی رسول اکرم حضرتلرینه نقل ایتدکدنصکره (فقال لی رسول الله صلی الله
علیه وسلم) رسول اکرم بکا بیوردیلرکه (کنت لك کابی زرع لام زرع) یاعائشه
ام زرع نام خاتونه ابوزرع نام زوجی نیجه خیرلو اولدیسه بن سکا خیرلویم بیوردیلر
معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلرینك ازواج مطهراتنه انعام واحسان والطافندن
ماعدا اول سلطانه مقارنت وام المؤمنین اولدقلری دولت کفایت ایدرنه ممکندرکه
ام زرع نام خاتون ابوزرع نام زوجندن بویله بردولت بوله

(باب ماجاء فی صفة نوم رسول الله صلی الله علیه وسلم)

بوباب رسول اکرمك اویقولرینك وصفی بیاننده وارد اولان احادیث شریفه
بیاننده‌در (الحدیث الاول) حدثنا محمد بن المثنی حدثنا عبدالرحمن بن مهدی حدثنا
اسرائیل عن ابی اسحق عن عبدالله بن یزید عن البراء بن عازب) بوحدیث شریفی
براء بن عازب حضرتلرندن درت واسطه ایله محمد بن مثنی خبرویردی (ان رسول الله
صلی الله علیه وسلم کان اذا اخذ مضجعه وضع کفه الیمنی تحت خده الایمن)
براء بن عازب بیوردیکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری خوابکاهلرنده خواب مراد
ایتدکلرنده صاغ الینك آیه سنی صاغ یکاقلرینك التنه وضع ایدر ایدی * قسطلانی
مواهب لدنیه‌ده بیوردیکه صاغ یانته یاتوب اویومقده برسر عظیم واردر * قلب
صول جانبه متعلق اولمغله صول یانته یاتوب اویویان کمسه‌نك اویقوسی آغر اولور
اما صاغ جانبه یاتدیغی وقتده قلب مضطرب اولمغله تیز اویانور * کرچه صول جانب
اوزرینه اویومق راحت اولور * اما قلبه مضردر زیرا اعضا قلب جانبنه میل ایتمکله
قلبه مواد منصب اولور * ارقه اوزره یاتمق استراحت ایچون ضرر ایتمز اما اویقو
ایچون مضردر * یوزی اشاغه یاتمق جمله‌دن بدتر دیدی * کتب سته
صاحبلرندن ابوماجه روایت ایدرکه رسول اکرم حضرتلری برشخصی یوزی
اشاغی یاتور کوروب مبارك اباغیله اویاندیروب بیوردیکه قالق زیرا بو اویقو جهنه

منسوب اویقودر بیوردیلر (وقال رب قنی عذابك یوم تبعث عبادك) دخی رسول اکرم
حضرتلری یاتدقده بو دعایی اوقورلرایدی یاربی سن بنی عذابندن حفظایله قوللرینی
بعث ایتدیکك کونده * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلری عذابدن جمیع زمانده
محفوظدر بو دعایی امتلرینه تعلیم ایچون ایتدیلر (حدثنا محمد بن المثنی حدثنا عبدالرحمن بن
مهدی حدثنا اسرائیل عن ابی اسحق عن ابی عبیدة عن عبدالله بن مسعود) بو حدیث
شریفی عبدالله بن مسعود حضرتلرندن حدیث سابق کبی محمد بن مثنی روایت ایتدی
(وقال یوم تجمع عبادك) لکن ابن مسعود روایتنده یوم تبعث عبادك موضعنده
یوم تجمع عبادك لفظی ذکر اولندی که ما کل بردربو روایتده دعا شویله اولدیکه رب قنی
عذابك یوم تجمع عبادك (الحدیث الثانی) حدثنا محمود بن غیلان حدثنا عبدالرزاق
اخبرنا سفیان عن عبدالملك بن عمیر عن ربعی بن حراش عن حذیفة) بو حدیث شریفی
حذیفه حضرتندن درت واسطه ایله محمود بن غیلان بزه خبر ویردی (قال کان رسول
الله صلی الله علیه وسلم اذا اوی الی فراشه قال اللهم باسمك اموت واحیی) حذیفه
بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری نوم ایچون خوابکاهنه دخول ایتدکده بو دعایی
اوقورلرایدی یاربی بن سنك اسمك ایله زنده اولورم حیاتده اولدقجه * و سنك اسم شریفنی
ذکر اوزره وفات ایدرم (واذا استیقظ قال الحمد لله الذی احیانا بعد ما اماتنا والیه
النشور) دخی رسول اکرم حضرتلری اویقودن قالقدقده بو دعایی اوقورلر ایدی *
معناسی هر برحمد اول اللهه مخصوصدر * بزی اولوتدقدنصکره اویاندردی *
وقیامت کونده جمیع خلقك مرجعی حق سبحانه و تعالینك حضوریدر * هر کس
خیر وشر عملنك جزاسنی بولمق ایچون (الحدیث الثالث) حدثنا قتیبة بن سعید
حدثنا المفضل بن فضالة عن عقیل اراه عن الزهری عن عروة عن عائشة رضی الله
تعالی عنها) بو حدیث شریفی حضرت عائشه رضی الله تعالی عنهادن درت واسطه
ایله قتیبه بزه خبر ویردی (قالت کان رسول الله صلی الله علیه وسلم اذا اوی الی فراشه
کل لیلة جمع کفیه فنفث فیهما وقرأ فیهما قل هو الله احد وقل اعوذ برب الفلق وقل
اعوذ برب الناس) حضرت عائشه رضی تعالی عنها بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری
رطاغنه دخول ایتدکده هر کیجه ایکی اللرینك آیه لرینی بربره جمع ایدوب بو اوچ سوره یی
اوقیوب ایکی آیه لرینه اوفورر لرایدی (ثم مسح بهما ما استطاع من جسده) صکره ایکی
آیه لریله اعضاء شریفه سندن قادر اولدیغی قدر عضوه مسح ایدرلرایدی * پس حضرت
عائشه رضی الله تعالی عنها رسول اکرم حضرتلرینك اعضالرینی مسح ایتملرینك
کیفیتنی بیان ایچون بیوردیکه (یبدأ بهما رأسه ووجهه وما اقبل من جسده) اولا
ایکی آیه سیله مبارك باشنی مسح ایدرلرایدی صکره مبارك یوزلرینی مسح ایدرلرایدی
صکره مبارك قوللرینی ومبارك صدرلرینی ومبارك دیزلرینی مسح ایدرلرایدی (یصنع

ذلك

ذلك ثلاث مرات) اوچ کره بو عملی ایدرلرایدی یعنی اوچ دفعه بو اوچ سوره یی اوقیوب
مبارك آیه لرینه اوفلیوب اوچ دفعه بیان اولندیغی وجه اوزره مبارك اعضالرینی
مسح ایدرلرایدی دیمکدر * معلوم اوله که هر کیجه دن مراد اقتضا ایتدکده هر کیجه
دیمکدر * مثلا وجود نازنینلرنده برخسته لك کبی برشی اولدقده اوقورلرایدی والله اعلم
(الحدیث الرابع) حدثنا محمد بن بشار حدثنا عبدالرحمن بن مهدی حدثنا سفیان
عن سلمة بن کهیل عن کریب عن ابن عباس) بو حدیث شریفی ابن عباسدن درت
واسطه ایله محمد بن بشار بزه خبر ویردی (ان رسول الله صلی الله علیه وسلم نام حتی نفخ)
ابن عباس بیوردیکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری اویودی حتی نفخ بیورردی
(وکان اذا نام نفخ) حال بوکه رسول اکرم حضرتلری خواب نازه واردقده نفخ
بیوررلرایدی نفخ لغتده نفس دیمکدر معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلرینك نوم
سعادتلری عالم اجسامدن انقطاع تامدر و عالم قدس ایله معامله در بو صورتده عالم
اجسام نفخهٔ سعادت محمدیدن انقطاعی لازم کلور فیاض مطلق حضرتلری حین
نومده حضرت پیغمبردن نفخه اصدار ایتدیروب هویت ذاته دال اولان هو اسمی
انفاس قدسیهٔ محمدیدن ظاهر اولورایدی صلی الله علیه وسلم (فاتاه بلال فاذنه
بالصلاة) ابن عباس بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری خواب نازده ایکن بلال
حضرتلری کلوب صباح نمازینك وقتی اولدیغی رسول اکرم حضرتلرینه اعلام ایتدی
(فقام فصلی ولم یتوضأ) پس رسول اکرم حضرتلری خوابدن قالقوب نمازی ادا
ایتدیلر * و آبدست المدیلر * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلرینك اویقولری بزم کبی
عادتا اویقو اولمیوب بلکه استغراق اولدیغی اجلدن رسول اکرم حضرتلرینه آبدست
المق لازم کلمز * زیرا رسول اکرم حضرتلرینك استغراقلری وقتنده قلب شریفلرینك
نوری اعضاء شریفه لرینی جمله احاطه ایتمك ایله آبدستی نقض ایدر برشیء وقوع بولمز *
و بنه معلوم اوله که اولیاء اللهده استغراق وقوع بولسه هر نقدر اولیانك دخی حین
استغراقده آبدستی ناقض اولمز ایسه ده ینه آبدست المق لازمه در * اما رسول اکرم
حضرتلرینه آبدست لازم دکلدر زیرا رسول اکرم حضرتلرینك استغراقی نه مرتبه ده
اولدیغی شوندن فهم ایتکه وجود شریفنك کولکه سی یوق ایدی * و وجود
شریفنك نظافت وطهارت ولطافتنی شوندن قیاس ایتکه لیلهٔ معراجده مکه دن
سدرة منتهایه دك واندن الی ماشاء الله عروج ایتدی * بویله بر وجود نازنینك
اویقوسی آبدستی بوزمز * پس رسول اکرم حضرتلرینك اکل وشربی و سائر
معاملاتنی اویقولرینه قیاس ایله اویقولری احدیت مجرده تعالت وتقدست
حضرتلرینك نورنده استغراق اولان سلطان رسلك سائر معاملاتی دخی نیجه در *
معلومك اولوب امتی بولندیغمز سلطانك قدرینی بیله لم صلی الله علیه وسلم (وفی الحدیث

قصة) بو حديثده بر حكايه واردر انشاء الله تعالى رسول اكرمك عبادتى بابنده اولان
دردنجى حديثده ذكر اولنور (الحديث الخامس) حدثنا اسحق بن منصور حدثنا
عفان حدثنا حماد بن سلمة عن ثابت عن انس بن مالك) بو حديث شريفى حضرت
انسدن اوچ واسطه ايله اسحق بن منصور بزه خبر ويردى (ان النبى صلى الله عليه وسلم
كان اذا اوى الى فراشه قال) انس بيورديكه تحقيق رسول اكرم حضرتلرى فراشنه
دخولى وقتنده بيوررلردى (الحمد لله الذى اطعمنا وسقانا وكفانا وآوانا وكم ممن
لا كافى له ولا مؤوى) معناى شريفى بو كه حمد وثنا اول خدايه مخصوصدر كه بزه اطعام
ايتدى * وبزه مشروباتى ايچردى وبزم مهماتمزى بزه ويردى * وبزى اخشام اولدقده
مسكنلريمزه صغندردى مخلوقاتدن نيجه نيجه مخلوق واردر كه حضرت خدا اول
مخلوقك حاجتنى روا واخشام اولدقده بر طوره جق مكان احسان ايتمشدر ديمكدر
* معلوم اوله كه رسول اكرم حضرتلرى بو دعاء شريفده اشارت بيورديلر كه
بر كمسنه نك حق تعالى حضرتلرى يييه جكنى وايچه جكنى وسائر لوازمنى اعطا بيوروب
اخشام اولدقده كندو فراشنده ياتمق بر نعمت عظمادر كه شكرنده اهتمام لازمدر *
زيرا نيجه قوللرى واردر كه طوره جق منزلى يوق لوازماتى ناقص بونلرك حالنى تفكر
ايتملك كركدر (الحديث السادس) حدثنا حسين بن محمد الحريرى حدثنا سليمان
ابن حرب حدثنا حماد بن سلمة عن حميد عن بكر بن عبد الله المزنى عن عبد الله بن رباح
عن ابى قتادة) بو حديث شريفى ابو قتاده دن بش واسطه ايله حسين بن محمد بزه خبر
ويردى (ان النبى صلى الله عليه وسلم كان اذا عرس بليل اضطجع على شقه الايمن)
ابو قتاده بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى سفرده كيجه كيدركن برآز استراحت
ايچون كيجه آخرنده نزول ايتدكده صاغ جانبنك اوزرينه ياتور ايدى (واذا عرس
قبيل الصبح) اكر رسول اكرم حضرتلرى سفرده كيجه كيدر ايكن صباحدن اوله
استراحت ايچون نزول ايتسه لر (نصب ذراعيه ووضع رأسه على كفه) صاغ يانى
اوزرينه ياتوب مبارك قوللرينى ديكوب باشنى اللرينك آيه سى اوزرينه وضع ايدرلر ايدى
* مراد شريفلرى بو ايديكه سائر اصحاب دخى رسول اكرم حضرتلرينك بو منوال
اوزرينه ياتديغنى كوروب يورغنلق حسبيله خوابه واروب صلوة صبحى فوت ايتميه لر
ديو * معلوم اوله كه رسول اكرم حضرتلرى فراشلرينه دخول ايتدكده ايلدكارى
دعالر شمديه دك بر قاچ درلو روايت اولندى * يعنى كاهى اودعايى اوقور كاهى بودعايى
اوقورلر ديمكدر *

(باب ما جاء فى عبادة رسول الله صلى الله عليه وسلم)

بو باب رسول اكرم حضرتلرينك عبادتى حقنده وارد اولان احاديث شريفه
بيانندهدر (الحديث الاول) حدثنا قتيبة بن سعيد وبشر بن معاذ قالا حدثنا ابو عوانه

عن زياد بن علاقة عن المغيرة بن شعبة) بو حديث شريفى مغيره حضرتندن ايكشر
واسطه ايله قتيبه وبشير بزه خبر ويرديلر (قال صلى رسول الله صلى الله عليه وسلم حتى
تنفخت قدماه) مغيره بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى نماز قيلمقده بر مرتبه سعى
ايتديكه حتى ايكى مبارك قدملرى شيشدى (فقيل له أتتكلف هذا وقد غفر الله لك
ما تقدم من ذنبك وما تأخر) پس رسول اكرم حضرتلرينه اصحاب ديديلر كه يا رسول
الله سز نماز قيلمقده اول مرتبه جد وسعى ايدر سكز كه مبارك قدملريكز قيامده
طورمدن شيشدى * حال بوكه حق تعالى سزى ما تقدم وما تأخر مغفور ايلمشدر
(قال افلا اكون عبدا شكورا) رسول اكرم حضرتلرى اصحابه جواب بيورديلر كه
ربملك بكا اعطا بيورديغى نعمت مقابلهسنده بن عبد شكور اولميهيمى بيورديلر *
ربيع الابرار نام كتابده حضرت علىدن روايت اولنديكه بر قوم حضرت اللهدن
خوف ايتديكيچون عبادت ايدرلر * بو مقوله عبادت عبدلر فعليدر * وبر قوم
دخى حضرت اللهدن ثواب مقابلهسنده عبادت ايدرلر بو مقوله عبادت تجار فعليدر
وبر قوم دخى حضرت اللهك ويرديكى نعمت مقابلهسنده شكر ايچون عبادت
ايدرلر * بو منوال اوزره عبادت احرار فعليدر بيوردى (الحديث الثانى) حدثنا
ابو عمار الحسين بن حريث اخبرنا الفضل بن موسى عن محمد بن عمرو عن ابى سلمة
عن ابى هريرة) بو حديث شريفى ابو هريره حضرتندن اوچ واسطه ايله ابو عمار بزه
خبر ويردى (قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يصلى) ابو هريره بيورديكه رسول
اكرم حضرتلرى نماز خصوصنده بر مرتبه مجاهده ايدرلر ايديكه (حتى ترم قدماه) حتى
مبارك قدملرى شيشر ايدى (قال فقيل له) ابو هريره بيوردى رسول اكرم حضرتلرينه
ديديلر كه (تفعل هذا يا رسول الله) نجب كه سز بو مرتبه نماز خصوصنده مجاهده
ايدرسز وكنديكزه بو قدر زحمتى روا كورور سكز (وقد جاءك ان الله تعالى قد غفر لك
ما تقدم من ذنبك وما تأخر) حال بوكه حضرت اللهدن جبرائيل واسطهسيله سزه آيت
كلديكه حق سبحانه وتعالى سزى مغفرت ايتدى * يعنى كناهلردن پاك خلق ايتدى
(قال) رسول اكرم بونلره جواب بيورديكه (افلا اكون عبدا شكورا) بن عبد شكور
اولميهيمى (حدثنا عيسى بن عثمان بن عيسى بن عبد الرحمن الرملى حدثنا عمى يحيى
ابن عيسى الرملى عن الاعمش عن ابى صالح عن ابى هريرة) بو حديث شريفى ابو هريره
حضرتندن اوچ واسطه ايله عيسى بن عثمان بزه خبر ويردى (قال كان النبى صلى الله
عليه وسلم يقوم يصلى حتى تنتفخ قدماه) ابو هريره بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى
كيجه وقتى قالقوب نماز قيلمغه شروع ايدوب نمازده بر مرتبه مجاهده ايدرلر ايديكه حتى
طول قيامدن مبارك ايقلرى شيشر ايدى (فقيل له يا رسول الله تفعل هذا وقد غفر الله
لك ما تقدم من ذنبك وما تأخر) پس رسول اكرمه ديديلر ايديكه سز نماز خصوصنده نجب

سی ایدرسز حال بوکه الله تعالی سزی مغفورا بیتمشدر (قال افلا اکون عبدا شکورا)
رسول اکرم جواب بیوررلر ایدیکه بن مغفورم د بو نمازه اهتمامی ترک ایدوب عبد شکور
اولمیه یمی بیوررلر ایدی (الحدیث الثالث) حدثنا محمد بن بشار حدثنا محمد بن جعفر
حدثنا شعبة عن ابی اسحق عن الاسود بن یزید) بو حدیث شریفی اسوددن اوج
واسطه ایله محمد بن بشار بزه خبر ویردی (قال سألت عائشة رضی الله عنها عن صلاة
رسول الله صلی الله علیه وسلم باللیل) اسود دیدیکه بن حضرت عائشه دن رسول اکرم
حضرتلرینک کیجه وقتی قیلدیغی نمازلرک کیفیتندن سؤال ایتدم (فقالت کان ینام
اول اللیل) حضرت عائشه اسودک سؤالنک جوابنده بیوردیکه رسول اکرم
حضرتلرینک عادت شریفه لری اکثری بو ایدیکه صلوة عشایی ادا ایدوب اویورلر ایدی
(ثم یقوم) صکره ثلث اخیرده قالقرلر ایدی مراد ایلدکاری قدر نماز قیلرلر ایدی
(فاذا کان من السحر) پس سحر وقتنده (اوتر) صلوة وتری ادا ایدرلر ایدی * یعنی
رسول اکرم حضرتلرینک عادت شریفه سی بو ایدیکه صلوة وتری تهجدن صکره قیلرلر
ایدی دیمکدر ابن عباسدن مرویدر که رسول اکرم حضرتلری صلوة وترک رکعت
اولیسنده (سبح اسم ربک الاعلی) رکعت ثانیه ده (قل یا ایها الکافرون) سوره سنی *
رکعت ثالثه ده (قل هو الله احد) سوره سنی اوقورلر ایدی (ثم اتی الی فراشه) رسول
اکرم حضرتلری مرادلری قدر تهجدی دخی وتری قیلدقدنصکره استراحت ایچون
فراشلرینه داخل اولورلر ایدی (فان کانت له حاجة الم باهله) اکر مراد دولتلری اولور
ایسه ازواج مطهرات ایله بعض ملاطفه بیوررلر ایدی (فاذ اسمع الاذان وثب) پس
رسول اکرم حضرتلری صباح اذاننی اشتدیکی وقتده سرعت ایله فراشدن قالقرلر ایدی
(فان) کان (جنبا افاض علیه من الماء) اکر رسول اکرم حضرتلری غسل مراد ایتدیلر
ایسه غسل ایدرلر ایدی (والا توضأ) اکر غسل مراد ایتمدیلر ایسه تجدید ایچون
آبدست آلوب صباح نمازینک ایکی رکعت سنتنی حرم همایونده ادا ایدوب (وخرج
الی الصلاة) صباح نمازینک فرضنی ادا ایچون مسجد شریفه تشریف بیوررلر
ایدی * معلوم اوله که مقدم بیان اولندیکه رسول اکرم حضرتلرینک نومی آبدسنی
ناقض دکلدر * بو حدیث شریفده نومدنصکره آبدست ذکر اولندیغی اقتضا
ایتدیسه دیمکدر * صلی الله علیه وسلم (الحدیث الرابع) حدثنا قتیبة بن سعید عن
مالک بن انس رضی الله تعالی عنه) تحویل سنده اشارتدر (ح وحدثنا اسحق بن موسی
الانصاری حدثنا معن حدثنا مالک عن مخرمة بن سلیمان عن کریب عن ابن عباس)
بو حدیث شریفی ابن عباس حضرتلرندن مذکور سندلر ایله قتیبه واسحاق بزه خبر
ویردیلر (انه اخبره) ابن عباس حضرتلری کریب بزه خبر ویردیکه (انه) تحقیق
ابن عباس حضرتی (بات عند میمونة وهی خالته) بر کیجه تیزه سی میمونه نک عندنده

یاتمش ایدی (قال) ابن عباس (فاضطجعت فی عرض الوسادة) ابن عباس بیوردیکه
بن باشمی یصدیغک اکینه قیوب یاتدم (واضطجع رسول الله صلی الله علیه وسلم
فی طولها) رسول اکرم حضرتلری یصدیغک طولی طرفنه مبارک رأس دولتلرین
وضع بیوروب یاتدیلر (فنام رسول الله صلی الله علیه وسلم) پس رسول اکرم حضرتلری
خواب نازصورتنده اولان استغراقه واردیلر (حتی اذا انتصف اللیل اوقبله بقلیل
اوبعده بقلیل) ابن عباس بیوررکه تخمینا کیجه نک نصفی * یا نصفندن اولجه *
یا نصفندنصکره جه اولنجه رسول اکرم حضرتلری خواب نازده اولدیلر (استیقظ
رسول الله صلی الله علیه وسلم) پس رسول اکرم حضرتلری قالقدیلر (فجعل یمسح
النوم عن وجهه) مبارک اللری ایله مبارک یوزلرینی مسح ایتدیلر (ثم قرأ العشر الایات
الخواتیم من سورة آل عمران) آل عمرانک آخرنده واقع اولان اون آیتی اوقودیلر که *
اول آیتلر (ان فی خلق السموات آیه کریمه سندن سوره نک آخرینه وارنجه در * معلوم
اوله که بو آیتلری بزلر اویقودن قالقدقده اکر جنب د کل ایسک اوقومق مندوبدر *
دیدیلر (ثم قام الی شن معلق فتوضأ منها) سورهٔ آل عمرانک آخرینی قرائت
بیوردقدنصکره رسول اکرم قالقوب آصلمش مطره دن آبدست آلدیلر (فاحسن
وضوءه) پس رسول اکرم حضرتلری ابدستی کوزل کوزل تکمیلا الدیلر (ثم قام یصلی)
صکره نماز قیلمغه شروع بیوردیلر (قال عبد الله بن عباس فقمت الی جنبه) ابن عباس
بیوردیکه بن دخی قالقدم آبدست الدم * ورسول اکرم حضرتلرینک صول جانبنه
طوردم (فوضع رسول الله صلی الله علیه وسلم یده الیمنی علی رأسی) پس رسول
اکرم حضرتلری مبارک صاغ الینی بنم باشم اوزرینه وضع بیوردیلر (ثم اخذ باذنی
الیمنی ففتلها) صکره رسول اکرم حضرتلری بنم صاغ قولاغمی طوتدی وبوردی *
یعنی رسول اکرم حضرتلری ابن عباسک قولاغنی بوردیغی شونه تنبیه که رسول
اکرمدن صدور ایدن افعال بصیرت ایله حفظ ایلیه (فصلی رکعتین ثم رکعتین
ثم رکعتین ثم رکعتین ثم رکعتین ثم رکعتین) پس رسول اکرم ایکی رکعت نماز قیلدیلر
بعده ایکی رکعت دخی بعده ایکی رکعت دخی بعده ایکی رکعت دخی بعده ایکی رکعت
دخی بعده ایکی رکعت دخی قیلدیلر (قال معن ست مرات) مصنفک شیخنک شیخی
اولان معن حضرتلری رکعتین لفظنی التی کره تکرار ایلدی جمیعا اون ایکی رکعت
نماز اولور تهجدک نهایت عددی بودر (ثم اوتر) ابن عباس بیوردیکه رسول اکرم
حضرتلری اون ایکی رکعت تهجدنصکره وتر قیلدیلر * چونکه عبادت کریمه لری
صلوة وتری تهجدنصکره قیلمق ایدی (ثم اضطجع) صکره رسول اکرم حضرتلری
فراشلرینه دخول بیوردیلر ظاهر بو که استغراق کلی اولدی (حتی جاءه المؤذن) صکره
صباح نمازینی اعلام ایچون مؤذن رسول اکرم حضرتلرینه کلدی (فقام فصلی

ركعتين خفيفتين) پس رسول اكرم حضرتلرى ايكى ركعت سنت فجرى خفت
اوزره قيلديلر (ثم خرج فصلى الصبح) بعده مسجده تشريف بيوروب صباح نمازينى
قيلديلر بيوردى * ابن عباس رضى الله عنهما حضرتلرى (الحديث الخامس) حدثنا
ابو كريب محمد بن العلاء حدثنا وكيع عن سفينة عن ابى جمرة عن ابن عباس) بو حديث
شريفى ابن عباس حضرتندن اوچ واسطه ايله ابو كريب بزه خبرويردى (قال كان النبى
صلى الله عليه وسلم يصلى من الليل ثلاث عشرة ركعة) ابن عباس بيوردى رسول اكرم
حضرتلرى كيجه وقتى اون اوچ ركعت نماز قيلرلر ايدى * حديث سابقده بيان
اولنديغى وجه اوزرينه (الحديث السادس) حدثنا قتيبة بن سعيد حدثنا ابو عوانة
عن قتادة عن زرارة بن اوفى عن سعد بن هشام عن عائشة) بو حديث شريفى
حضرت عائشه دن درت واسطه ايله قتيبه بزه خبرويردى (ان النبى صلى الله عليه
وسلم كان اذا لم يصل من الليل) حضرت عائشه بيوردى رسول اكرم حضرتلرى تهجد
نمازينى قيلمسه لر (منعه من ذلك النوم اوغلبته عيناه) رسول اكرم حضرتلرى
تهجدى تركلرينك سببى بوكه بيهودلقلرى ممتد اولوب كندوبه كلمسه لر صورتا نوم غلبه
ايتدى كبى ياخود مبارك ديدهٔ بصيرتلرى مشاهده ايلديكى انواردن ايرلمسه صورتا
اويقودن كوزنى آچدى كبى اولوب بواحواللرينك ظهورى سببيله تهجد ترك اولنسه
(صلى من النهار) رسول اكرم كوندوز قيلرلر ايدى (ثنتى عشرة ركعة) اون ايكى ركعت
نماز * پس بو حديث شريفدن معلوم ورب العالمينك حبيبنه بو معامله سندن ظاهر
اولديكه بركمسه كيجه وقتى عادتى اولان اوراد واذكارنى برمانع سببيله ترك ايلسه
ايرتسى كونى اول ترك ايلديكى اوراد واذكارى قضا ايتمك مناسب ولا يقدر (الحديث
السابع) حدثنا محمد بن العلاء انبانا ابو اسامة عن هشام) يعنى ابن حسان (عن محمد
ابن سيرين عن ابى هريرة) بو حديث شريفى ابو هريره دن اوچ واسطه ايله محمد بن علاء
بزه خبرويردى (عن النبى صلى الله عليه وسلم قال اذا قام احدكم من الليل) ابو هريره
بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى بيورد يلرسزلك بريكز تهجد نمازى قيلمق ايچون
قالقسه (فليفتتح صلاته بركعتين خفيفتين) ايكى ركعت خفيفه ايله ابتداء ايلسون
تاكه اول امردن نفسى اتعاب ايدوب بقيهٔ صلوتى كسل اوزره ادا ايتميه * وتدريج
ايله طبعى عبادته معتاد ايليه * وصلوة تهجدى ايكى ركعت خفيفه ايله افتتاح
ايتسون دبو تعبيردن مراد صلوة تهجدى ايكى ركعته قصر ايتمك لايق اولمديغنه
اشارتدر * اقلى درت ياالتى ركعت قيلمق مناسبدر والله اعلم (الحديث الثامن) حدثنا
قتيبة بن سعيد عن مالك بن انس رضى الله تعالى عنه ح وحدثنا اسحق بن موسى
حدثنا معن حدثنا مالك عن عبد الله بن ابى بكر عن ابيه ان عبد الله بن قيس بن مخرمة
اخبره عن زيد بن خالد الجهنى) بو حديث شريفى شو سندلر ايله زيد حضرتندن قتيبه بزه

خبرويردى (انه قال لارمقن صلاة رسول الله صلى الله عليه وسلم) تحقيق زيد بن خالد
بيورديكه * سفرده بركيجه رسول اكرم حضرتلرى تهجدى نيجه قيلرديو عظيم
اهتمام ايله بقر ايدم (فتوسدت عتبته اوفسطاطه) زيد بيورديكه رسول اكرمك تهجد
نمازينه كركى كبى مطلع اولمق ايچون * رسول اكرمك چادرينك فسطاطنه طيانديم *
وامعان نظر ايله نظر ايتدم (فصلى رسول الله صلى الله عليه وسلم ركعتين خفيفتين)
كوردمكه رسول اكرم اولا ايكى ركعت خفيفه قيلديلر (ثم صلى ركعتين طويلتين
طويلتين طويلتين) صكره ايكى ركعت طويله قيلديلركه عادتا قيلدقلرى ايكى ركعت
نمازيده اوچ مثلى مقدارى اولور * بو معنايى افاده ايچون زيد حضرتلرى طويلتين
لفظلرينى تأكيدا ذكر ايتديلر (ثم صلى ركعتين وهما دون اللتين قبلهما) صكره ايكى
ركعت دخى قيلديلر * ماقبلنه نسبتله قصير ايدى (ثم صلى ركعتين وهما دون اللتين
قبلهما) صكره ايكى ركعت دخى قيلديلر * بودخى ماقبلنه نسبتله قصير ايدى (ثم صلى
ركعتين وهما دون اللتين قبلهما) صكره ايكى ركعت دخى قيلديكه ماقبلنه نسبتله
قصير ايدى (ثم صلى ركعتين وهما دون اللتين قبلهما) صكره ايكى ركعت دخى قيلديلر
ماقبلنه نسبتله قصير ايدى (ثم اوتر) صكره اوچ ركعت وترى قيلديلر (وذلك)
رسول اكرمدن صدور ايدن نماز (ثلاث عشرة ركعة) اون اوچ ركعت نماز اولدى *
ابتدا قيلدقلرى ايكى ركعت خفيفه دن ماعدا امار كعتين خفيفتين حسابى ايله اون
بش ركعت نماز اولديكه اون ايكيسى تهجد اوچى وتر نمازى ايدى (الحديث التاسع)
حدثنا اسحق بن موسى حدثنا معن حدثنا مالك عن سعيد ابن ابى سعيد المقبرى عن
ابى سلمة ابن عبد الرحمن انه اخبره) بو حديث شريفى ابى سلمه سعيده خبرويرديكى
وجه اوزره سعيددن ايكى واسطه ايله اسحاق بن موسى بزه خبرويردى (انه) ابو سلمة
(سال عائشة رضى الله تعالى عنها) حضرت عائشه دن سؤال ايتديكه (كيف كانت
صلاة رسول الله صلى الله عليه وسلم فى رمضان) رسول اكرم حضرتلرى رمضان
شريف كيجه لرنده صلوة تهجدى نه كيفيتده قيلرلر ايدى (فقالت ما كان رسول الله صلى
الله عليه وسلم ايزيد فى رمضان ولا فى غيره على احدى عشرة ركعة) حضرت عائشه
بيورديكه بنم خانه مده بنم كورديكم شو وجهله در كه رسول اكرم حضرتلرى رمضان
كيجه سنده وسائر كيجه لرده تهجد نمازينى اون بر ركعتدن زياده ايتمزلر ايدى معلوم
اوله كه رسول اكرمك تهجد نمازينى هركس كورديكى مقدارى خبرويرديلر روايتلرى
برى برينه مخالف در دبو ظن اولنميه نتكم مقدما زيد روايتى اون اوچ ركعت كلمش ايدى
تأمل * پس حضرت عائشه رسول اكرمك قيلديغى تهجدلرك كيفيتنى كورديكى وجه
اوزره بيانه شروع ايدوب بيورركه (يصلى اربعا ولا تسأل عن حسنهن وطولهن)
رسول اكرم حضرتلرى اولا درت ركعت نماز قيلرلر ايديكه اول درت ركعتك حسنندن

وطولندن سؤال ایلمه * یعنی اول رکعتلرك حسنی وطولی برتبه یه بالغ اولمشدرکه
وصفدن خارجدر (ثم یصلی اربعا لاتسأل عن حسنهن وطولهن) صکره درت
رکعت نمازدخی قیلرایدیلرکه حسنده بی عدیل وطولده بی نظیر * معلوم اوله که
ظاهر حدیث شریف دلالت ایدرکه رسول اکرم حضرتلری صلوة تهجدده درت
رکعتده برسلام ویردیلر بوروایته کوره حتی امام اعظم عندنده افضل اولان بودرکه
لیل ونهارده صلوة نافله ده درتده برسلام ویریله اما امام محمد وامام یوسف عندنده
کیجه قیلنان نافله لرده ایکی رکعتده برسلام ویرلمکدر * نتکم زید حضرتنك روایت
ایتدیکی حدیث سابقده اویله ایدی (ثم یصلی ثلاثا) حضرت عائشه بیوررلرکه رسول
اکرم حضرتلری سکز رکعت صلوة تهجدی قیلدقدنصکره اوج رکعت صلوة وتری
سلام واحده ایله قیلرلرایدی (قالت عائشة رضی الله تعالی عنها فقلت یارسول الله اتنام
قبل ان توتر) حضرت عائشه بیوردیکه بن دیدمکه یارسول الله سز تهجد نمازینی
قیلدقدنصکره صلوة وتری ادا ایتمزدن اول اویورسز شاید که خوابدن بیدار
اوله میوب صلوة وترفوت اولور ایسه دیدم (فقال یا عائشة ان عینی تنامان ولا ینام
قلبی) رسول اکرم حضرتلری جواب بیوردیلرکه یا عائشه بن خوابدن بیدار اولمیوب
وترك فوت اولمسندن خوف ایتم زیرا بنم اکرچه ظاهر کوزلرم اویورلکن قلبم اویومز
وقتی کلدکده قالقوب تهجدی ووتری ادا ایدرم بیوردیلر * رسول اکرم حضرتلرینك
نوملرینك بیانی مرور ایتمش ایدی * پس برکمسه کیجه اویانمغه قلب قوتی وار ایسه
وتری ثلث اخیرده قیلمق افضلدر * اما یوق ایسه یتسو نمازینك سنتندنصکره وتری
ادا ایده (الحدیث العاشر) حدثنا اسحق بن موسی حدثنا معن حدثنا مالك
عن ابن شهاب عن عروة عن عائشة) حضرت عائشه دن درت واسطه ایله اسحاق بن
موسی بو حدیث شریفی بزه خبرویردی (ان رسول الله صلی الله علیه وسلم کان یصلی
من اللیل احدی عشرة رکعة یوتر منها بواحدة) حضرت عائشه بیوردیکه تحقیق
رسول اکرم کیجه وقتی اون بر رکعت نماز قیلرایدی (فاذا فرغ منها) پس رسول
اکرم حضرتلری وتردن فارغ اولدقده (اضطجع علی شقه الایمن) استراحت ایچون صاغ
یانلرینه وزرینه یاتورایدی (حدثنا ابن ابی عمر حدثنا معن عن مالك عن ابن شهاب
نحوه قال ح) تحویل سنده اشارتدر (وحدثنا قتیبة عن مالك عن ابن شهاب نحوه)
حدیث سابق کبی ابن ابی عمر وقتیبه شو سندلر ایله حضرت عائشه دن روایت ایتدیلر
(الحدیث الحادی عشر) حدثنا هناد حدثنا ابو الاحوص عن الاعمش عن ابراهیم
عن الاسود عن عائشة) حضرت عائشه دن درت واسطه ایله هناد بزه خبرویردی
(قالت کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یصلی من اللیل تسع رکعات) حضرت
عائشه بیوردیکه بعض کره رسول اکرم حضرتلری کیجه وقتنده طقوز رکعت نماز

قیلرلرایدیکه * التی رکعتی تهجد اوچی وتر اولورایدی * معلوم اوله که رسول اکرم
حضرتلرینك کیجه وقتی قیلدیغی نمازلك عددی حقنده حضرت عائشه دن احادیث
مختلفه روایت اولندی * اصلی بوکه کاهی چوق وکاهی از قیلدقلری امته تعلیم
وجوازنی بیان ایچوندر دیدیلر * خلاصهٔ کلام ائمهٔ حدیث شویله بیان ایتدیلرکه
رسول اکرم حضرتلری تهجدی وتر ایله یدی رکعتدن نقصان واون اوچ رکعتدن
زیاده ایتمدی دیدیلر (حدثنا محمود بن غیلان حدثنا یحیی بن آدم حدثنا سفیان الثوری
عن الاعمش نحوه) حدیث سابق کبی بو سند ایله دخی روایت اولندی (الحدیث الثانی
عشر (حدثنا محمد بن المثنی حدثنا محمد بن جعفر انبأنا شعبة عن عمرو بن مرة عن ابی
حمزة رجل من الانصار عن رجل من بنی عبس عن حذیفة بن الیمانی) بو حدیث
شریفی حذیفه حضرتندن بش واسطه ایله محمد بن مثنی بزه خبرویردی (انه صلی مع
النبی صلی الله علیه وسلم من اللیل) تحقیق حذیفه کیجه وقتی رسول اکرم ایله تهجد
نمازی قیلوب ورسول اکرمك صلوتنك کیفیتنی بیانه شروع ایدوب (قال) دیدیکه
(فلما دخل فی الصلاة قال) وقتا که رسول اکرم نمازه دخول مراد ایتدکده افتتاح
تکبیرده بیوردی (الله اکبر ذو الملکوت والجبروت والکبریاء والعظمة) لفظ شریفنی
بو لفظ شریفك معناسی الله اکبردیمك الله تعالی حضرتلری ذاتنده زیاده اولودر *
ذو الملکوت ملکوت صاحبیدرکه عالم غیب کندو تصرفنده در والجبروت جبروت
صاحبیدرکه قهار دیمکدر * والکبریاء کبریا صاحبیدرکه نقایصدن منزهدر والعظمة
عظمت صاحبیدرکه کنهی ادراك اولنمقدن منزهدر (قال ثم قرأ البقرة) حذیفه
بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری کلمات مذکوره یی قراءت ایتدکدنصکره سورهٔ
فاتحه وسورهٔ بقره یی قراءت ایلدیلر (ثم رکع فکان رکوعه نحوا من قیامه) صکره
رسول اکرم رکوع ایتدی * رکوعی قیامی مدتنه قریب اولدی (وکان یقول) رسول
اکرم رکوعنده (سبحان ربی العظیم سبحان ربی العظیم) لفظنی چوق چوق سویلدیلر
(ثم رفع رأسه فکان قیامه نحوا من رکوعه) صکره رسول اکرم مبارك باشنی رکوعدن
قالدروب قیامده طورمسینك مدتی رکوعك مدتنه قریب ایدی (وکان یقول)
حال بوکه قیامده (لربی الحمد لربی الحمد) لفظ شریفنی چوق بیوردیلر (ثم سجد فکان
سجوده نحوا من قیامه) صکره سجده ایلدیلر سجده نك مدتی رکوعدنصکره اولان
قیامك مدتنه قریب ایدی (وکان یقول) سجده ده حال بوکه (سبحان ربی الاعلی سبحان
ربی الاعلی) لفظ شریفنی چوق چوق سویلدیلر (ثم رفع راسه) صکره مبارك باشنی
سجده دن قالدردیکه (فکان ما بین السجدتین نحوا من السجود) ایکی سجده نك
ما بیننده جلوسك مدتی سجده نك مدتنه قریب ایدی (وکان یقول) جلوس حالنده
(رب اغفر لی رب اغفر لی) کلامنی چوق چوق سویلدیلر (حتی قرأ البقرة وآل عمران

والنساء والمائدة) حتى رسول اكرم حضرتلری صلوة معهوده ده درت سورهٔ مذكوره یی
قراءت ایلدی * میرك شاه دیدیكه بو حدیث شریفك ظاهری اقتضا ایدركه رسول
اكرم بر ركعتده سورهٔ بقره یی قراءت ایلدی * لكن آل عمران ونسا ومائده یی ركعت
ثانیه ده می قراءت ایتدی یاخود باقی قلان اوچ ركعتده می قراءت ایتدی متبین اولمدی
دیدی والله اعلم بالصواب (او الانعام شعبة الذی شك فی المائدة والانعام) مصنف
بیوررکه رسول اكرم حضرتلری سورهٔ نسادن صكره سورهٔ مائده می قراءت بیوردیلر
یوخسه سورهٔ انعامی می قراءت بیوردیلر شعبه شك ایلدی (الحدیث الثالث عشر)
حدثنا ابو بكر محمد بن نافع البصری حدثنا عبد الصمد بن عبد الوارث عن اسمعیل بن
مسلم العبدی عن ابی المتوكل عن عائشة) حضرت عائشه دن اوچ واسطه ایله محمد
ابن نافع بزه خبر ویردی (قالت قام رسول الله صلی الله علیه وسلم بآیة من القرءان
لیلة) حضرت عائشه بیوردیكه رسول اكرم حضرتلری بر تمون كیجه قرآندن بر آیة
ایله قائم اولدیلر * یعنی اول كیجه نمازده هر ركعتده اول آیتی تكرار قراءت بیوردیلر
دیمكدر * فضائل القرءان نام كتابده مرویدركه رسول اكرم حضرتلری كیجه لردن
بر كیجه نماز قیلدی تا صباح اولنجه بر آیتی قراءت بیوردیلر * قیامده ور كوعده
وسجودده ابوذر حضرتلرندن سؤال اولندیكه اول آیت قنغی آیت ایدی ابوذر
جواب بیوردیكه (ان تعذبهم فانهم عبادك وان تغفر لهم فانك انت العزیز الحكیم)
آیهٔ كریمه سی ایدی دیدی * معلوم اوله كه صحیح مسلمده حضرت علی دن وحضرت
ابن عباسدن روایت اولنان حدیثلره بناء بزلره ركوعده وسجودده قرءان قراءتندن
نهی واردر * یعنی رسول اكرم حضرتلری قیامده ور كوعده وسجودده بر آیت ایله نماز
قیلمشلر بزده قیلرزدیمك جائز دكلدر (الحدیث الرابع عشر) حدثنا محمود بن غیلان
حدثنا سلیمان بن حرب حدثنا شعبة عن الاعمش عن ابی وائل عن عبد الله) عبد الله
ابن مسعود حضرتندن درت واسطه ایله محمود بن غیلان بزه خبر ویردی (قال صلیت
لیلة مع رسول الله صلی الله علیه وسلم فلم یزل قائما حتی هممت بامر سوء) ابن مسعود
بیوردیكه بر كیجه رسول اكرم ایله نماز قیلدم بر مرتبه قیامده طوردیلر كه بن بر شیء
قصد ایلدم (قیل له وما هممت به) ابن مسعوددن سؤال ایلدیلر كه قصد ایتدیككز شیء
نه ایدی (قال) ابن مسعود جواب ویردیكه (هممت ان اقعد وادع النبی صلی الله علیه
وسلم یصلی قائما) رسول اكرمك طول قیامندن درونمه كلدیكه اوطوره یم ونمازی
اوطوردیغم یردن قیله یم رسول اكرم قیاما قیلر لكن بو خصوص مزبوره ترك ادب اولمغله
اول فكری دفع ایدوب بنده قیامده طوردم بیوردی (حدثنا سفیان بن وكیع حدثنا
جریر عن الاعمش نحوه) مصنف بیوررکه سفیان بزه شو سند ایله حدیث سابق كبی
تحدیث ایلدی (الحدیث الخامس عشر) حدثنا اسحق بن موسی الانصاری حدثنا

معن حدثنا مالك عن ابی النضر عن ابی سلمة عن عائشة) حضرت عائشه دن درت
واسطه ایله اسحاق بن موسی بزه خبر ویردی (ان النبی صلی الله علیه وسلم كان یصلی
جالسا فیقرأ وهو جالس فاذا بقی من قراءته قدر ما یكون ثلاثین او اربعین آیة قام
فقرأ وهو قائم) حضرت عائشه بیوردیلر كه رسول اكرم حضرتلری اوطوردیغی
یرده نمازه شروع ایدوب اوطوردیغی حالده قرآن اوقورایدی واوقودیغی سوره دن
تخمینا اوتوز یا قرق آیت مقداری قالدقده آیاق اوزرینه قالقوب اول باقی قلان
آیتلری قائم اولدیغی حالده اوقورایدی (ثم ركع وسجد) صكره ركوع ایدوب
وسجدلری ایدوب (ثم صنع فی الركعة الثانیة مثل ذلك) صكره ركعت ثانیه ده دخی
ركعت اولی ده تفصیل اولندیغی وجه اوزره ایدرلر ایدی * نافله نمازده بویله ایتمنك
جوازنی بیان واردر * بو حدیث شریفده لكن قرآنی چوق اوقورایسه مثلا هر بر
ركعتده یارم جزؤ یا دخی زیاده اوقورایسه دیمكدر (الحدیث السادس عشر) حدثنا
احمد بن منیع حدثنا هشیم انبانا خالد الحذاء عن عبد الله بن شقیق قال) عبد الله بن
شقیق دیدی (سألت عائشة عن صلاة رسول الله صلی الله علیه وسلم فی تطوعه)
حضرت عائشه دن رسول اكرمك نافله قیلدقلری نمازك كیفیتندن سؤال ایتدم
(فقالت كان یصلی لیلا طویلا قائما ولیلا طویلا قاعدا) پس حضرت عائشه بیوردیكه
رسول اكرم حضرتلرینك عادتی بو ایدیكه بر كیجه صلوة طویله یی قائم اولدیغی حالده
وبر كیجه صلوة طویله یی قاعد اولدیغی حالده قیلرایدی (فاذا قرأ وهو قائم ركع وسجد
وهو قائم) پس رسول اكرم حضرتلری صلوة طویله یی قائم اولدیغی حالده قیلرایسه
قراءتی تكمیل ایتدكدن صكره ركوعه وسجوده قیامدن انتقال ایدرایدی * یعنی
قیامدن ركوعه ركوعدن سجوده دیمكدر (واذا قرأ وهو جالس ركع وسجد وهو
جالس) اگر اوطوردقلری یردن نمازه باشلیوب قراءتی اوطوردیغی یرده ایدرایسه
ركوع وسجودی دخی اوطوردقلری یردن ایدرلر ایدی * معلوم اوله كه علما اجماع
ایتدیلر كه امت قیامه قادر ایكن نافله نمازی قعودا قیلمق جائزدر * لكن ثواب
جهتندن قائمك نصف ثوابنه مستحق اولوردیدیلر * اما رسول اكرم حضرتلرینك
قیامی وقعودی امته قیاس اولنمز * زیرا رسول اكرم حضرتلری جوازی بیان
ایچون اشلرلر صلی الله علیه وسلم (الحدیث السابع عشر) حدثنا اسحق بن موسی
الانصاری حدثنا معن حدثنا مالك عن ابن شهاب عن السائب بن یزید عن المطلب
ابن ابی وداعة السهمی عن حفصة زوج النبی صلی الله علیه وسلم) معلوم اوله كه
حفصه رضی الله عنها یی رسول اكرم هجرتدن اوتوز آی مرورنده شعبانك باشنده
تزوج ایلدی * وحفصه مهاجرات دن ایدی والتمش یاشنه بالغ اولدقده هجرتك * قرق
بش سنه سی شعبانده وفات ایتدی * ورسول اكرمدن التمش حدیث روایت ایلدی

وحضرت عمرك حضرت حفصه كريمه سيدر * بو حديث شريفى حضرت حفصه دن
بش واسطه ايله اسحق بن موسى بزه خبر ويردى (قالت كان رسول الله صلى الله عليه وسلم
يصلى فى سبحته قاعدا) صلوة نافله يه سبحه ديناور حفصه رضى الله عنها بيورديلركه
رسول اكرم حضرتلرى نافله نمازده قعود ايتديكى حالده قيلرايدى (ويقرأ السورة
ويرتلها) بر سورهٔ قصيره يى سورهٔ انفال كبى مثلا قراءت ايدوب برمرتبه قرآنك
حروف وحركات وسكناتنى تبيين * ومخارجنى كركى كبى تمييز * ايدوب تأنى طريقيله
معناسنى ملاحظه ايده رك قراءت ايدرايديكه (حتى تكون اطول من اطول منها)
حتى رسول اكرمك وجه مشروح اوزره قراءتى سببيله اوقودقلرى قصه سوره مثلا
انفال كبى آية عدديله اوزون اولان سوره دن مثلا اعراف كبى اوزون اولورايدى
(الحديث الثامن عشر) حدثنا الحسن بن محمد الزعفرانى حدثنا الحجاج بن محمد عن ابن
جريج قال اخبرنى عثمان بن سليمان ان اباسلمة ابن عبد الرحمن اخبره ان عائشة رضى الله
تعالى عنها اخبرته) حضرت عائشه دن درت واسطه ايله حسن بن محمد بزه خبر ويردى
(ان النبى صلى الله عليه وسلم لم يمت حتى كان اكثر صلاته وهو جالس) حضرت عائشه
ابو سلمه يه خبر ويروب بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى اكثرى صلوة نافله يى جالس
اولديغى حالده قيلمدقجه آخرته تشريف ايتمدى * يعنى حضرت عائشه ديمك استركه
رسول اكرم حضرتلرى آخر عمرلرنده اكثرى نافله نمازى اوطورديغى حالده قيلرايدى
صلى الله عليه وسلم (الحديث التاسع عشر) حدثنا احمد بن منيع حدثنا اسماعيل بن
ابراهيم عن ايوب عن نافع عن ابن عمر) بو حديث شريفى عبد الله بن عمر رضى الله عنهما
حضرتلرندن اوچ واسطه ايله احمد بن منيع بزه خبر ويردى (قال صليت مع رسول
الله صلى الله عليه وسلم ركعتين قبل الظهر وركعتين بعدها وركعتين بعد المغرب فى بيته
وركعتين بعد العشاء فى بيته) ابن عمر بيورديكه رسول اكرم ايله معا ظهردن اول
ايكى ركعت وظهردنصكره ايكى ركعت مسجدده نماز قيلدم * دخى اخشامدنصكره
ايكى ركعت ويتسودنصكره ايكى ركعت رسول اكرمك خانه سنده نماز قيلدم بو حديث
شريف دلالت ايدركه نافله نمازى مسجدده دخى خانه ده قيلمق جائزدر * ميرك شاه
بيوررركه ابن عمر حضرتلرينك رسول اكرم حضرتلريله برابر قيلدم ديمكدن مرادى
جماعت ايله قيلدق ديمك دكلدر بلكه رسول اكرمك قيلديغى كوروب بندخى كندم
قيلدم ديمكدرديدى (الحديث العشرون) حدثنا احمد بن منيع حدثنا اسماعيل بن
ابراهيم عن ايوب عن نافع عن ابن عمر) عبد الله بن عمر حضرتندن اوچ واسطه ايله احمد
ابن منيع بزه خبر ويردى (قال وحدثتنى حفصة) ابن عمر بيورديكه ام المؤمنين اولان
همشيرم حفصه بزه خبر ويرديكه (ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان يصلى ركعتين
حين يطلع الفجر وينادى المنادى) تحقيق رسول اكرم صباح برى اغاروب مؤذن اذان

اوقويه جق وقتده ايكى ركعت صباحك سنتنى قيلرايدى (قال ايوب اراه قال
خفيفتين) راوى حديث ايوب ديديكه ظنم بودركه شيخم نافع بكا بو حديث شريفى
خبر ويردكده ركعتين لفظنى تكلم ايتدكدنصكره خفيفتين لفظنى دخى تكلم ايتدى
پس صباح نمازينك ايكى ركعت سنتنى خفيفجه قيلمق مسنوندر ديديلر
(الحديث الحادى والعشرون) حدثنا قتيبة بن سعيد حدثنا مروان الفزارى عن
جعفر بن برقان عن ميمون بن مهران عن ابن عمر) عبد الله بن عمردن اوچ واسطه ايله
قتيبه بزه خبر ويردى (قال حفظت من رسول الله صلى الله عليه وسلم ثمان ركعات)
ابن عمر رضى الله عنهما بيورديكه بن رسول اكرم حضرتلرندن سكز ركعت نماز حفظ
ايتدم (ركعتين قبل الظهر) ايكى ركعت ظهردن اول (وركعتين بعدها) وايكى
ركعت ظهردنصكره (وركعتين بعد المغرب) وايكى ركعت اخشام نمازندنصكره
(وركعتين بعد العشاء) وايكى ركعت يتسو نمازندنصكره كه جمله سى سكز ركعت اولور
لكن صلوة مغربدنصكره اولان ايكى ركعت سنتى بركسه صلوة مغربدنصكره دنيا
كلامى ايتمكسزين قيلسه اول كسنه نك صلوتى اعلاى عليينه رفع اولنور ديو خبر صحيح
وارد ردر ديديلر (قال ابن عمر وحدثتنى حفصة بركعتى الغداة) ابن عمر بيورديكه همشيرم
حفصه بكا خبر ويرديكه رسول اكرم ايكى ركعت صباح نمازندن اول قيلديغنى (ولم اكن
اراهما من النبى صلى الله عليه وسلم) لكن بن اول ايكى ركعت سنت فجرى كندم
كورمدم زيرا رسول اكرم حضرتلرينك عادت شريفه سى بو ايديكه صباحك سنتنى
سعادتخانه سنده قيلوب فرض ايچون مسجد شريفه تشريف بيوررلرايدى *
اما سائر سنتلرى كاهى سعادتخانه ده وكاهى مسجدده قيلدقلرى ايچون سائر
سنتلرى كندم كوروب حفظ ايتدم * فجرك سنتنى كورمدم حفصه دن استماع ايتدم
بيوردى ابن عمر رضى الله عنهما (الحديث الثانى والعشرون) حدثنا ابو سلمة يحيى
ابن خلف حدثنا بشر بن المفضل عن خالد الحذاء عن عبد الله بن شقيق قال سألت
عائشة عن صلاة رسول الله صلى الله عليه وسلم) عبد الله بن شقيق ديديكه رسول
اكرمك قيلديغى سنن مؤكده نك عددندن حضرت عائشه دن سؤال ايتدم (قالت)
حضرت عائشه جواب ويروب بيورديكه (كان يصلى قبل الظهر ركعتين) رسول
اكرم ظهردن اول ايكى ركعت (وبعدها ركعتين) ظهردنصكره ايكى ركعت (وبعد
المغرب ثنتين) اخشامدنصكره ايكى ركعت (وبعد العشاء ركعتين) يتسو
نمازندنصكره ايكى ركعت (وقبل الفجر ثنتين) صباح نمازندن اول ايكى ركعت قيلر
ايدى (الحديث الثالث والعشرون) حدثنا محمد بن المثنى حدثنا محمد بن جعفر حدثنا
شعبة عن ابى اسحق قال سمعت عاصم بن ضمرة يقول سألنا عليا كرم الله وجهه عن
صلاة رسول الله صلى الله عليه وسلم من النهار) شو سندلر ايله محمد بن مثنى عاصمدن

روايت ايدركه عاصم بيوردبز حضرت عليدن رسول اكرم كوندوز قيلدقلرى نمازلردن
سؤال ايتدك (فقال ل) عاصم ديديكه حضرت على بزه جواب ويروب بيورديكه
(انكم لا تطيقون ذلك) سز رسول اكرمك كوندوز قيلدقلرى نمازه مداومته تحمل
ايده مزسز (قال) عاصم ديديكه (قلنا) بز حضرت على يه ديدك (من اطاق منا ذلك
صلى) ياعلى سز تعليم بيورك طاقت كتوره نيز قيلسون طاقت كتوره ميه نيز
بلمش اولسون (فقال على كان اذا كانت الشمس من ههنا) حضرت على مشرق جانبنه
اشارت ايدوب شمس شوره ده اولديغى وقتده (كهيئتها من ههنا عند العصر)
مغرب جانبنه اشارت ايدوب ايكندى وقتنده كونشك بولنديغى يرى كوستروب بيان
ايتديكى قوشلق نمازينك وقتى ايدى اول وقتدركه ايكندى وقتنده كونشك مغربه
يقنلغى نه مقدار اولور ايسه صباحده مشرقدن بعدى اول مقدار اولدقده قوشلق
نمازينك وقتى اولور * اول وقتده (صلى ركعتين) رسول اكرمك عادتى ايكى ركعت
نماز قيلمق ايدى بيوردى * كويا حضرت على قوشلق وقتنى قياس ايتديكه مثلا
ايكندى ساعت اونده اولسه اخشامه ايكى ساعت قالور * اول وقتده شمسك مغربه
بعدى نه مقدار اولور ايسه صباحك مشرقدن شمسك بعدى ايكى ساعتده اول مقدار
اولور * هر كونك قوشلغى ايكنديسنه قياس اولنور * مثلا ايكندى طقوزده ايسه
قوشلق وقتى كونش طوغدقدنصكره اوچنجى ساعت اولور * خلاصهٔ كلام هر كون
ايكنديدنصكره اخشامه قاچ ساعت قالور ايسه اول كون كونش طوغدقدنصكره
اول قدر ساعت كچدكده قوشلق اولور (واذا كانت الشمس من ههنا كهيئتها من ههنا
عند الظهر) ينه حضرت على شمسه اشارت ايدوب بيورديكه زوال وقتندنصكره
ظهر وقتنده شمسك زوال يرندن بعدى نه مقدار ايسه زوالدن اول شمسك زواله بعدى
اول مقدار قالدقده (صلى اربعا) رسول اكرم درت ركعت نماز قيلرايدى * بو صلوتك
اسمنه محدثين صلوة اوابين ديديلر * حتى زيد بن ارقمدن روايت اولنديكه صلوة اوابينك
وقتى نهارك حرارتى مشتد اولديغى وقتدركه قباقوشلقدنصكره جه ديمكدر * كويا
حضرت على ديمش اولديكه شمسك زوالندنصكره ظهرك وقتى اون دقيقه اولور ايسه
شمس زواله كلمزدن اون دقيقه اول قيلرايدى رسول اكرم درت ركعتى ديمك اولور
زيرا شمس زوالده ايكن نماز قيلمق حرامدر (ويصلى قبل الظهر اربعا وبعدها ركعتين)
ودخى رسول اكرم حضرتلرى ظهرك فرضندن اول درت ركعت سنت
وفرضندنصكره ايكى ركعت سنت قيلرلرايدى * معلوم اوله كه مقدما روايت اولنان
احاديثده ظهردن اول ايكى ركعت قيلر سنتى * بو حديثده درت قيلرايدى
ديو روايت اولندى ايكى حديثك بينى شو وجهله بيان ايتديلركه اختلاف روايت
اختلاف اوقاته مبنيدر ديديلر * حتى ابو جعفر طبرى ديديكه اكثر اوقاتده درت

بعض كره ايكيده واقع اولدى ديدى والله اعلم (وقبل العصر اربعا) ايكندى
نمازندن اول درت ركعت سنت قيلر ايدى رسول اكرم حضرتلرى * حتى حديث
صحيحده وارد اولديكه رسول اكرم حضرتلرى قبل العصر درت ركعت سنت قيلان
كمسنه يه الله رحمت ايلسون ديو دعا بيورديلر (يفصل بين كل ركعتين بالتسليم على
الملائكة المقربين والنبيين ومن تبعهم من المؤمنين والمسلمين) يعنى رسول اكرم
حضرتلرى ايكنديينك درت سنتنك هر ايكى ركعتنك قعده سنده ملائكهٔ مقربين
وانبيا وانلره تابع اولان مؤمنين ومسلمينه دعا بيوررلرايدى * يعنى هر ايكى ركعتده
تشهد ايدرلرايدى ديمكدر * حتى بزلر دخى الآن بويله ايده رز * التحيات * دخى صلوات
* دخى بر دعا اوقيوب سلام ويرمدن الله اكبر بوقيام ايدوب سبحانكدن بشلرز

(باب ما جاء فى صلاة ضحى رسول الله صلى الله عليه وسلم)

ضحى تركيده قوشلق ديمكدر * بو باب رسول اكرمك قوشلق نمازى قيلمسى حقنده
وارد اولان احاديث شريفه بيانندهدر * قوشلق نمازينك اول وقتى بيرام نمازى قيلنان
وقتدر * آخر وقتى زوال وقتندن اوكجه اولان وقتدر * نماز قيله جق اولسك نمازدن
فارغ اولنجه يه دك شمس زواله كلميه ديمكدر * ودخى معلوم اوله كه قوشلغك اول وقتنده
قيلنان نمازه صلوة اشراق ديرلر وقوشلغك آخر وقتنده قيلنان نمازه صلوة زوال
وصلوة اوابين دخى ديرلر * اما بو ايكى وقتك آره يرنده واقع اولان نمازه صلوة ضحى
تسميه اولنور (الحديث الاول) حدثنا محمود بن غيلان حدثنا ابو داود الطيالسى انبأنا
شعبة عن يزيد الرشك قال سمعت معاذة قالت قلت لعائشة رضى الله تعالى عنها)
معاذه بيوردركه بر كون ام المؤمنين حضرت عائشه دن سؤال ايتدمكه (اكان
رسول الله صلى الله عليه وسلم يصلى الضحى) رسول اكرم صلوة ضحى قيلرمى ايدى
(قالت نعم اربع ركعات ويزيد ما شاء الله عز وجل) حضرت عائشه جواب ويرديكه نعم
رسول اكرم صلوة ضحى يى احيانا درت ركعت قيلرايدى * واحيانا حضرت الله مراد
ايتديكى مقدارى درت ركعت اوزرينه زياده ايدرايدى بيوردى * لكن محدثين بيان
ايتديلركه رسول اكرم صلوة ضحى يى اون ايكى ركعتدن زياده قيلديغى روايت اولنمدى
ديديلر * اما اكثرى درت ركعت قيلرايدى ديديلر * وينه محدثين بيان ايتديلركه صلوة
ضحى نك اقلى ايكى ركعت جائز ايسه ده درت قيلمق افضلدر ديديلر (الحديث الثانى)
حدثنا محمد بن المثنى حدثنا حكيم بن معاوية الزيادى حدثنا زياد بن عبد الله بن الربيع
الزيادى عن حميد الطويل عن انس بن مالك) شو سند ايله انس بن مالكدن روايت
اولنديكه (ان النبى صلى الله عليه وسلم كان يصلى الضحى ست ركعات) انس بن مالك
بيورديلركه رسول اكرم صلوة ضحى يى التى ركعت قيلرايدى يعنى بعض وقتده ديمكدر
(الحديث الثالث) حدثنا محمد بن المثنى حدثنا محمد بن جعفر انبأنا شعبة عن عمرو بن مرة

عن عبد الرحمن بن ابی لیلی قال ما اخبرنی احد ان النبی صلی الله علیه وسلم کان یصلی
الضحی الا ام هانی) عبد الرحمن بن ابی لیلی دیدیکه بکا صحابه دن برفرد رسول اکرمك
صلوة ضحی یی قیلدیغنی خبرویرمدی الا ام هانی خبرویردی (فانها حدثت) تحقیق
ام هانی رسول اکرمك صلوة ضحی قیلدیغنی خبرویردیکه (ان رسول الله صلی الله
علیه وسلم) تحقیق رسول اکرم حضرتلری (دخل بیتها) ام هانینك خانه سنه تشریف
بیوردیلر (یوم فتح مکة) فتح مکه کوننده (فاغتسل) پس رسول اکرم تبرکا غسل ایلدیلر
(فسبح ثمانی رکعات) غسلدنصکره سکز رکعت صلوة ضحی قیلدیلر (ما رأیته صلی
صلاة قط اخف منها) ام هانی دیدیکه بن هرکز رسول اکرمك فرض ونافله نمازلرنده
بو قیلدیغی سکز رکعت نمازکبی خفیف نماز قیلدیغنی کورمدم (غیر انه کان یتم الرکوع
والسجود) لکن رکوع وسجودی تمام ایلدیلر * کویا ام هانی دیمش اولدیکه رسول
اکرمك قیلدیغی سکز رکعت خفیف ایدی دیمك نمازك قیامنده طویل سوره
وتشهدلرده طویل دعا ایلمدیلر دیمکدر * بو خصوصه حاشا تعدیل ارکانی ترك دیمك دکلدر
* بناء علی ذلك یتم الرکوع والسجود دیو ام هانی بیان بیوردیلر * معلوم اوله که
رسول اکرمك صلوة ضحی یی دائما خفیفجه قیلدیغی بو حدیث شریفدن ثابت اولمز
زیرا رسول اکرم یوم فتحده آخر اشتغالی اولدیغندن خفیف قیلدیلر * بعض محدثین
بو ام هانینك روایت ایلدیکی سکز رکعت صلوته صلوة فتح مکه دیدیلر * قاضی عیاض
بویله بیان ایلدی (الحدیث الرابع) حدثنا ابن ابی عمر حدثنا وکیع حدثنا کهمس بن
الحسن عن عبد الله بن شقیق قال قلت لعائشة رضی الله تعالی عنها) عبد الله بن
شقیق دیدیکه بن حضرت عائشه دن سؤال ایتدم (اکان النبی صلی الله علیه وسلم
یصلی الضحی) رسول اکرم صلوة ضحی قیلرمی ایدی (قالت لا) حضرت عائشه جواب
ویردیکه قیلمز ایدی (الا ان یجیء من مغیبه) مکرکه سفردن کلمش اوله اول وقت قیلر
ایدی * مرویدرکه رسول اکرم حضرتلری سفردن کلدکده البته ضحی وقتنده کلوب
اولا مسجده تشریف ایدرلر ایدی * ومسجدده ایکی رکعت نماز قیلوب مسجدده
اوتورورلر ایدی (الحدیث الخامس) حدثنا زیاد بن ایوب حدثنا محمد بن ربیعة عن
فضیل بن مرزوق عن عطیة عن ابی سعید الخدری قال) ابو سعید الخدری بیوردی
(کان النبی صلی الله علیه وسلم یصلی الضحی) رسول اکرم صلوة ضحی یی قیلرلر ایدی
(حتی نقول لا یدعها) حتی بز دیر ایدککه رسول اکرم صلوة ضحی یی ترك ایلمز بردخی
(ویدعها حتی نقول لا یصلیها) وینه رسول اکرم صلوة ضحی یی ترك ایدرلر ایدی
حتی بز دیر ایدککه بردخی قیلمزلر * مسلم صحیحنده تخریج ایتدیکه صلوة ضحی نك
فوائدندن بری بودرکه انسانده اولان اوچیوز آلتمش مفصله لازم کلان صدقه یه
صلوة ضحی کفایت ایدر * حاکم روایت ایتدیکه رسول اکرم بزه صلوة ضحی یی برقاچ

سوره ایله قیلمق امر ایتدی والشمس وضحیها سوره سی * بر والضحی سوره سی * یعنی
فاتحه دنصکره ضم سوره یی بو سوره لردن برینی ایده دیمکدر * بو خصوصه رکعت اولی ده
والشمس وضحیها رکعت ثانیه ده والضحی دیمك دکلدر * زیرا آره یرده بر سوره اتلمق
مکروهدر (الحدیث السادس) حدثنا احمد بن منیع انبأنا هشیم انبانا عبیدة
عن ابراهیم عن سهم بن منجاب عن قرثع الضبی او عن قزعة عن قرثع عن ابی ایوب
الانصاری) شو سند ایله حضرت خالددن روایت اولنورکه (ان النبی صلی الله علیه
وسلم کان یدمن اربع رکعات عند الزوال) ابو ایوب بیورر رسول اکرم حضرتلری
شمسك زوالندنصکره درت رکعت نماز قیلمق معتادلری ایدی (فقلت یا رسول الله
انك تدمن هذه الاربع رکعات عند زوال الشمس) ابو ایوب بیورر که بن رسول اکرمدن
صلوة معهوده یه مداومتنی کوروب حکمتندن سؤال ایلدم (فقال) رسول اکرم
بیوردیلرکه (ان ابواب السماء) تحقیق کوکك قپولری (تفتح) آچیلور (عند زوال
الشمس) زوال وقتنك عقبینده (ولا ترتج) پس ابواب سما قپانمز (حتی یصلی الظهر)
تا اویله نمازی قلننجه یه دك (فاحب) پس بن محبت ایدرم (ان یصعد لی فی تلك الساعة
خیر) بنم برخیر عملم اول ساعتده سمواته صعود ایلمکلکنه بو صلوته دوامك
حکمتی بودر دیو رسول اکرم ابو ایوب انصاری یه بیان بیوردیلر (قلت افی کلهن
قرآءة) ابو ایوب بیوررکه بن دیدمکه یا رسول الله بو درت رکعتك هر برنده
فاتحه دنصکره ضم سوره وارمیدر (قال نعم) رسول اکرم واردر دیدی (قلت هل فیهن
تسلیم فاصل) بن دیدمکه بو درت رکعتی ایکیشر رکعت قیلوب سلام ویرمك
اولورمی (قال لا) رسول اکرم بیوردیلرکه ایکی رکعتده بر سلام اولمزدلکه درت
رکعتی قیلوب قعدهٔ اخیره ده سلام ویریلور (اخبرنی احمد بن منیع حدثنا ابو
معاویة انبأنا عبیدة هو ابن معتب الضبی عن ابراهیم عن سهم بن منجاب عن قزعة
عن القرثع عن ابی ایوب الانصاری عن النبی صلی الله علیه وسلم نحوه) ابو ایوب
الانصاریدن شو سند ایله من حیث المعنی حدیث سابق کبی احمد بن منیع بزه خبر
ویردی (الحدیث السابع) حدثنا محمد بن المثنی حدثنا ابو داود حدثنا محمد بن مسلم
ابن ابی الوضاح عن عبد الکریم الجزری عن مجاهد عن عبد الله بن السائب
ان رسول الله صلی الله علیه وسلم کان یصلی اربعا بعد ان تزول الشمس قبل الظهر)
عبد الله بن سائب بیوردیکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری شمس دائرهٔ نصف
نهاردن زائل اولدقدنصکره ظهرك فرضندن اول درت رکعت نماز قیلرلر ایدی (وقال
انها ساعة تفتح فیها ابواب السماء) دخی رسول اکرم بیوردیلرکه تحقیق بعد الزوال
بر ساعت واردرکه اول ساعتده آسمان قپولری آچیلور (فاحب ان یصعد لی فیها
عمل صالح) پس بن محبت ایدرمکه بنم بر عمل صالحم اول ساعتده آسمانه صعود ایلیه

بیوردیلر * بیضاوی بیوردیکه بو روایت اولنان درت رکعتدن مراد ظهرك فرضندن
اول قیلدقلری سنت ظهردر (الحدیث الثامن) حدثنا ابوسلمة یحیی بن خلف
حدثنا عمر بن علی المقدمی عن مسعر بن کدام عن ابی اسحق عن عاصم بن ضمرة
عن علی انه) تحقیق حضرت علی بیوردیلرکه (کان یصلی قبل الظهر اربعا)
رسول اکرم حضرتلری ظهرك فرضندن اول درت رکعت نماز قیلرایدی (وذکر
ان النبی صلی الله علیه وسلم کان یصلیها عند الزوال) وحضرت علی ذکر ایدرایدیکه
رسول اکرم حضرتلری ظهرك فرضندن مقدم قیلدیغی درت رکعت سنتی زوالك
عقبنده قیلرایدی (ویمد فیها) وبو نمازلك رکعتلرنده تطویل ایدرلرایدی صلی الله علیه
وسلم معلوم اوله که محدثین رسول اکرم حضرتلرینك صلوة ضحی قیلدیغنده اختلاف
ایتدیلر * بعضیسی اثبات وبعضیسی نفی ایتدیلر * اما صلوة ضحی قیلدقلرینی اثبات
ایدن محدثینك حجتلرینی علمانفی ایدنلرك حجتلرینه ترجیح ایتدیلر * حتی حاکم بیان
ایتدیکی اوزره رسول اکرمك صلوة ضحی یی قیلدقلرینی اثبات ایلین اصحاب کرامك
اسم شریفلری بونلردر * ابو سعید ابوزرع * زید بن ارقم * ابوهریره * بریده * ابوالدرداء
عبدالله بن ابی اوفی * عباد بن مالك * عتبة بن عبد * نعیم بن همام * ابو عمامه *
عائشه بنت ابی بکر * امهانی * ام سلمة * رضوان الله علیهم اجمعین * اما رسول اکرم
صلوة ضحی یی قیلمدیلر دینلرا کابناء دیدکاری امام بخارینك حضرت عائشه دن
شو لفظله روایت ایتدیکی حدیث شریفدن معلوم اولور * اول حدیث بودر (کان
رسول الله صلی الله علیه وسلم لیدع العمل وهو یحب ان یعمل به خشیة ان یعمل به
الناس فیفرض علیهم) یعنی رسول اکرم حضرتلری برعمل اشلمکی سورایکن
خلق اشلیوب دخی اوزرینه فرض اولمق خوفندن ترك ایدرلرایدی پس رسول اکرم
حضرتلرینك شو حکمت مذکوره یه بناء بعضا صلوة ضحی یی ترکاری وقتنی کورنلر
ضحی نك حقنده نعم البدعة دیو نقل ایتدیلر اما حقیقتده صلاة ضحی سنتدر * بدعت
دکلدر * والسلام علی من اتبع الهدی

(باب ما جاء فی صلاة التطوع فی البیت)

بو باب خانه ده تطوع قیلمنك بیاننده در * تطوعدن مراد فرضك غیری اولان نمازدرکه
سنن مؤکده ومستحبه کبی (حدثنا عباس العنبری حدثنا عبدالرحمن بن مهدی
عن معاویة بن صالح عن العلاء بن الحارث عن حزام بن معاویة عن عمه عبدالله
ابن سعید قال) عبدالله بن سعید بیوردیکه (سألت رسول الله صلی الله علیه وسلم عن
الصلاة فی بیتی والصلاة فی المسجد) رسول اکرم حضرتلرندن سؤال ایلدمکه صلوة
نافله یی بیتمده قیلمقمی افضلدر مسجده قیلمقمی افضلدر (قال قد تری ما اقرب بیتی من
المسجد) رسول اکرم جواب بیوردیلرکه تحقیق سن کوررسن بنم بیتم مسجده قریبدر

(فلان اصلی فی بیتی احب الی من ان اصلی فی المسجد) پس بکا نافله نمازی بیتمده
قیلمق مسجده قیلمقدن محبوبدر (الا ان تکون صلاة مکتوبة) لکن فرضلری
مسجده قیلمق محبوبدر بیوردیلر * علما نافله نمازی خانه ده قیلمق محبوب اولمسنك
وجهنی شویله بیان ایتدیلرکه ریادن بعید وبرکتی منزله واهل منزله واصل اولدیغندن
ماعدا شیطانی خانه دن طرده سببدر * شیخین زید بن ثابتدن روایت بیوردیلرکه نافله
نمازخانه ده افضلدر * فرضلر مسجدده افضلدر * وینه ائمهٔ ستّه ابن عمردن روایت
بیوردیلرکه بیتکزده صلوتکزدن بعضنی قیلك بیتکزی قبرکبی قیلمیك * اما
ابوقتاده بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری بیوردیلر مسجده داخل اولدیغکز
وقت جلوسدن مقدم ایکی رکعت تحیة المسجد قیلسونلر * وینه علما بیوردیلرکه
تراویح شریفی مسجده قیلمق افضلدر *

(باب ما جاء فی صیام رسول الله صلی الله علیه وسلم)

بو باب رسول اکرم حضرتلرینك صیامی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیاننده در
(الحدیث الاول) حدثنا قتیبة بن سعید حدثنا حماد بن زید عن ایوب عن عبدالله بن
شقیق قال) عبدالله بیوردی (سألت عائشة عن صیام رسول الله صلی الله علیه
وسلم) بن حضرت عائشه دن سؤال ایتدم رسول اکرمك نافله صومندن (قالت کان
یصوم) حضرت عائشه جواب بیوردیکه احیانا رسول اکرم شو وجهله صائم اولورلر
ایدیکه (حتی نقول قد صام) حتی بز دیرایدککه ایام شهری بتون صائم اوله جقلردر
(ویفطر) وینه رسول اکرم حضرتلری احیانا شو وجهله صومی ترك ایدرایدیکه (حتی
نقول قد افطر) حتی بز دیرایدککه ایام شهری بتون افطار ایلدی (قالت وما صام
رسول الله صلی الله علیه وسلم شهرا کاملا منذ قدم المدینة الا رمضان) حضرت
عائشه بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری مدینهٔ منوره یه تشریف بیوره لیدنبرو
رمضان شریفدن ماعدا بتون برآیی صائم اولمدیلر * یعنی دیمك اولدیکه رسول
اکرمك نافله صیامی برآیدن ناقص اولورایدی دیمکدر * مثلا برهفته اون بش یکرمی
کون کبی * معلوم اوله که صوم رمضان هجرتك ایکنجی سنه سنده فرض اولوب
رسول اکرم حضرتلری طقوز کره رمضانی صائم اولمشلر (الحدیث الثانی) حدثنا
علی بن حجر حدثنا اسماعیل بن جعفر عن حمید عن انس بن مالك انه سئل عن صوم
النبی صلی الله علیه وسلم) تحقیق انسدن سؤال اولندی رسول اکرمك صوم
تطوعندن (فقال کان یصوم من الشهر) انس حضرتی جواب بیوردیکه * رسول
اکرمك تطوع صیامده عادت کریمه لری بو ایدیکه احیانا برآیده شویله صائم اولوب
مداومت ایدرایدیکه (حتی نری ان لا یرید ان یفطر منه) حتی بز ظن ایدرایدککه اول
آیك هیچ برکوننده افطارا ایتمك مراد ایتمزلر (ویفطر حتی نری انه لا یرید ان یصوم منه شیأ

واحيانا بر آيدن شو يله افطار ايدر ايديكه بز ظن ايدر ايدككه اول آيك هيچ بر كوننده صائم اولمزلر * حاصل كلام كاهى بر آيده اكثر ايامى صومه وكاهى بر آيده اكثر ايامى افطاره مقسوم ايدى ديمكدر * اما هر آى برى برى اردنجه بو يله ايدى ديمك دكلدر (وكنت لاتشاء ان تراه من الليل مصليا الا ان رأيته مصليا) دخى انس بيورديكه سن رسول اكرمى كيجه وقتى نائم ملاحظه ايتديكك زمانده نماز قيلر كورر ايدك (ولا نائما الا رأيته نائما) دخى سن رسول اكرمى نماز قيلر ملاحظه ايتديكك زمانده نائم كورر ايدك يعنى كيجه وقتى رسول اكرمك نافله نمازى سنك ملاحظه ايتديككه اويمز ونسق واحد اوزره دكلدر بلكه هر نيجه ميسر اولور ايسه اول وجهله ايدرلر ايدى * صيامى دخى بو كا قياسدر * شيخ ابن حجر شرح بخاريده كتاب التهجدده بيورديكه رسول اكرمك صلوتى ونومى كيجه وقتى مختلف ايدى معين ترتيب ايتمش ايدى * بلكه هر نه ميسر اولور ايسه اويله حركت بيورر لر ايدى وينه ابن حجر بخاريدن كتاب الطهارة شرحنده ديديكه رسول اكرم كيجه وقتى صلوة تطوعى كاه اول ليلده وكاه وسط ليلده * وكاه آخر ليلده قيلر ايدى بيوردى معلوم اوله كه رسول اكرم حضرتلرى كيجه قيلدقلرى صلوة نافله يى كيجه نك بر وقتنه تخصيص بيورمدقلرينك حكمتى بودركه حق تعالى حضرتلرى كيجه نك بعضيسنى سكون واستراحت ايچون وبعضيسنى عبادت ايچون تعيين بيورمشلردر * پس رسول اكرم حضرتلرى عبادت واستراحتى ليالينك هر بر اجزاسى عبادتلرى واستراحتلريله مشرف اولسون ايچون عبادت واستراحتلرين ليالى يده وقت معينه يه تخصيص بيورمديلر * كذلك صوملرى دخى بو يله دركه ايام شهردن بر از ايام رسول اكرمك شرف صوميله مشرف وبر از ايام شرف فطريله عيد اولمق دولتى نوبت طريقيله سنه نك هر بر كوننده بو شرف بولنسون ايچون صومى وافطارى رمضاندن ماعدا ايام معينه يه تخصيص بيورمديلر * نتكم حق تعالى حضرتلرى شهر رمضانى فصول اربعه يه دور ايتديروب سنه نك هر كونى رمضانيت شرفيله مشرف اولديغى كبى * ودخى هر روز وهر شبك جميع اجزامى امت حقنه مبارك اولسون ايچون احياء ليلى وصوم يومى دور ايتديرديلر * وبر دخى واجب تعالى حضرتلرينك ايام دهر ايچنده نفحاتى واردر اول نفحاته تعرضه اشارت بيورديلر * اما اوقات معينه ده اولان عبادات نافله كه مثلا ايام بيضك صومى وثلث اخيرك فضيلتى وايام مباركه ولياليء مباركه نك فضيلتلرى بو مذكور اولان دور اعماله منافى دكلدر فافهم جدا (الحديث الثالث) حدثنا محمود بن غيلان حدثنا ابو داود انبانا شعبة عن ابى بشر قال سمعت سعيد بن جبير عن ابن عباس) ابو بشر ديديكه بن سعيد بن جبيرى ايشتدم ابن عباسدن روايت ايتدى (قال) ابن عباس بيوردى (كان النبى صلى الله عليه وسلم يصوم) رسول اكرم كاهى شو مرتبه صائم اولورديكه (حتى نقول

ما يريد ان يفطر منه) حتى بز ديرايدككه شو صومدن افطارا ايتمك استمز بلكه شهرى تمام ايدر (ويفطر) وكاهى شو وجهله افطار ايدر ايديكه (حتى نقول ما يريد ان يصوم منه) حتى بز دير ايدككه بردخى صائم اولمق مرادا ايتمز (وما صام شهرا كاملا منذ قدم المدينة الا رمضان) رسول اكرم بتون بر آيى صائم اولمادى مدينه يه تشريف ايده ليدنبرو الا صوم رمضانى بتون صائم اولدى كويا ابن عباس بيان ايتديكه رسول اكرمك نافله اولان صومى بر آيدن اكسك اولور ايدى ديدى (الحديث الرابع) حدثنا محمد بن بشار حدثنا عبد الرحمن بن مهدى عن سفيان عن منصور عن سالم ابن ابى الجعد عن ابى سلمة عن ام سلمة قالت ما رأيت النبى صلى الله عليه وسلم يصوم شهرين متتابعين الا شعبان ورمضان) ام سلمه بيورديكه بن رسول اكرمى برى برى اردنجه ايكى آى صائم اولديغنى كورمدم * الا شعبان ورمضانكه بو ايكى آيى متواليا صائم اولور ايدى معلوم اوله كه بو حديث شريف رسول اكرمك ماه شعبانى كاملا صائم اولديغنه دلالت ايتمكله حضرت عائشه وابن عباسدن روايت اولنان مقدمكى حديثلركه رسول اكرم رمضاندن غيرى بتون بر آى صائم اولمدى ديو ايدى * بو ام سلمه حديثنه مخالف كورندى لكن ميرك شاه مسلم حديثنه بناء امام نووى جواب ويرديكه بو حديثدن ام سلمه نك مرادى رسول اكرم ماه رمضانى بتون وماه شعبانك اكثرينى صائم اولور ايدى ديمكدر ديدى * امام ترمذى ابن مبارك حضرتلرندن نقل ايتديكه بر كمسنه بر آيك اكثرينى صائم اولسه صام الشهر كله ديمك اولور * اكثر ايچون حكم كل واردر ام سلمه نك حديثى بو قبيلدن اولمق كركدر والله اعلم (قال ابو عيسى هذا اسناد صحيح) مصنف امام ترمذى بيورديكه شو ام سلمه حديثنك اسنادى صحيحدر (وهكذا قال ابن ابى الجعد عن ابى سلمة عن ام سلمة) بن ابو الجعد ابو سلمه دن ام سلمه دن بو اسناد ايله روايت ايلدى (وروى هذا الحديث غير واحد عن ابى سلمة عن عائشة عن النبى صلى الله عليه وسلم) بو حديث مذكورى محدثيندن چوق كمسنه ابو سلمه دن وعائشه دن روايت ايتديلر يعنى ابو سلمه ام سلمه دن دخى روايت اولنديغى كبى ابو سلمه دن وعائشه دن دخى روايت ايتديلر (ويحتمل ان يكون ابو سلمة ابن عبد الرحمن قد روى هذا الحديث عن عائشة وام سلمة جميعا عن النبى صلى الله عليه وسلم) مصنف بيورركه بو حديث شريفى عبد الرحمان اوغلى ابو سلمه هم حضرت عائشه دن وهم حضرت ام سلمه دن روايت ايتمش اوله حتى ميرك شاه بيورديكه كتب سته صاحبلرندن امام نسائى تخريجى بو احتمالى تأييد دركاراو مرارايه ان اولنمش ايديكه محدثينك سنده اهتمامى حديثنك صحتنى بيان ايچوندر * عبث ظن اولنميه (الحديث الخامس) حدثنا هناد حدثنا عبدة عن محمد بن عمرو حدثنا ابو سلمة عن عائشة قالت) حضرت عائشه بيوردى (لم ار رسول الله صلى الله عليه وسلم يصوم فى شهر اكثر من صيامه

فی شعبان) رسول اکرم حضرتلری آیلردن برآیده شعبانده صائم اولدیغندن چوق
صائم اولدیغنی اکورمدم * بلکه شعبانده صومی سائر آیلره نسبت چوق ایدی دیمکدر
(کان یصوم شعبان الا قلیلا) رسول اکرم ماه شعبانك کونلرنده صائم اولورایدی *
الا غایت از کونلرنده صائم اولمز ایدی (بل کان یصومه کله) رسول اکرم شعبانك
اکثرینی صائم اولورایدی دیمکدر بو لفظ شریفك معناسی دیدیلر * اما نسائی وابوداود
اسامة بن زید حضرتلرندن روایت بیوردیلر * اسامه بیوردیکه برکون رسول
اکرمدن سؤال ایلادم * یارسول الله سز شعبانده صائم اولدیغکز قدر * سائر آیلرده
صائم اولمزسکز بونك حکمتی ندر رسول اکرم جواب بیوردیلرکه یااسامه ماه شعبان
برآیدرکه رجب ورمضان ما بیننده خلق آنك فضیلتندن غافلدر * وشعبانده اعمال
عباد حضرت رب العالمین حضورینه رفع اولور * بن دخی استرمکه بنم عملم صائم
اولدیغم حالده رفع اولنه * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلری رمضانی شعباندن
برکون یا ایکی کون صائم اولمغله قرشولمقدن ونخی شعبانك نصف اخیرینی صائم
اولمقدن نهی ایتدکلری ثابت اولمشدر * لکن علما دیدیلرکه بو نهی شعبانك اولنده
صائم اولمیوب نصف اخیرنده صومه ابتدا ایدن کمسنه لر حقنده دردیدیلر والله اعلم
(الحدیث السادس) حدثنا القاسم بن دینار الکوفی حدثنا عبید الله بن موسی
وطلق بن غنام بن شیبان عن عاصم عن زر عن عبد الله قال) ابن مسعود بیوردی
(کان النبی صلی الله علیه وسلم یصوم من غرة کل شهر ثلاثة ایام) رسول اکرم
حضرتلری هر آیك اولندن اوچ کون صائم اولورلر ایدی (وقلما کان یفطر یوم الجمعة)
رسول اکرم جمعه کوننده آز کره افطار ایدرلر ایدی یعنی اکثری جمعه کونلری صائم اولورلر
ایدی * جمعه کوننده صائم اولمدقلری غایت از اولور دیمکدر * بعض علما بیوردیلرکه
بو حدیث شریف امام اعظم وامام مالك عندلرنده فقط جمعه کونی صائم اولمق
حسندر دیدکلرینه دلیلدر * اما جمهور شافعیه فقط جمعه کونی صومه تخصیص
مکروهدر دیدیلر (الحدیث السابع) حدثنا ابو حفص عمر بن علی حدثنا عبد الله
ابن داود عن ثور بن یزید عن خالد بن معدان عن ربیعة الجرشی عن عائشة قالت)
حضرت عائشه بیوردی (کان النبی صلی الله علیه وسلم یتحری صوم الاثنین
والخمیس) رسول اکرم حضرتلری بازارارتسی وپنجشنبه کونلرنده صائم اولمغی لایق
ملاحظه ایتدیکندن ناشی اول کونلرده صائم اولورلر ایدی * ابو قتاده روایت ایدرکه
رسول اکرم اکثری بازارارتسی کونی صائم اولدیغنك سببندن سؤال اولندی *
جواب بیوردیلرکه اثنین کوننده دنیایه کلدم واثنین کوننده قرآن نازل اولدی
(الحدیث الثامن) حدثنا محمد بن یحیی حدثنا ابو عاصم عن محمد بن رفاعة عن سهیل
ابن ابی صالح عن ابیه عن ابی هریرة) ابو هریره بیوردیلرکه (ان النبی صلی الله علیه وسلم

قال

قال) تحقیق رسول اکرم بیوردیلر (تعرض الاعمال یوم الاثنین والخمیس) عبادك
اعمالی بازارارتسی وپنجشنبه کونی حضور رب العالمینه عرض اولنور (فاحب
ان یعرض عملی وانا صائم) پس بن دخی استرمکه بنم عملم صائم اولدیغم حالده عرض اولنه
بیوردیلر * معلوم اوله که ابن طلحه ابن عباس حضرتندن روایت ایتدیکه هرکسك
خیر وشر عملی حتی اکل وشرب وسویلدیکی کلام وکوروب دیکلدیکی دخی یازیلوب
عرض اولنور * ودخی عرض اعمال ایکی نوعدر بیوردی * بری عرض عامدرکه
هر صباح واخشام واقع اولوب * وبری دخی عرض خاصدرکه بازارارتسی وپنجشنبه
کونلرنده واقع اولور * صحیح مسلمده ابو موسی حضرتندن روایت اولنان حدیث
شریفدن منفهم اولورکه کیجه وقتی اولان عمل همان اول کیجه ونهار وقتی اولان عمل
همان اول کون عرض اولنه که بو عرض عرض تفصیلیدر * ولیلهٔ نصف شعبان ولیلهٔ
قدرده عرض اولنان اعمال اعمال سنه در * ودخی مرویدرکه ملائکهٔ اعمال نوبت
طریقیله در * برفرقه سی بازارارتسندن پنجشنبه دك طوروب اول کون عروج ایدرلر
وبرفرقه سی دخی پنجشنبه دن بازارارتسینه دك طوروب اول کون عروج ایدرلر
وهر برفرقه سماواتده کندی مقامنده طوروب یازدقلری اعمالی قراءت ایدرلرکه صورتا
عرض بودر * والا علام الغیوب اعمال عبادی کرکی کبی عالم اولوب ملائکه نك عرض
واعلامندن مستغنی وزمان ومکاندن منزه اولدیغی وهر شیئی ازلا وابدا عالم اولوب
نسیان وسهودن بری اولدیغی جمله اهل ایمانك معلومیدر * اما حق تعالی حضرتلری
هر شیئی عالم ایکن ملائکه تعیین بیوردیغی وملائکه یه اعمال عبادی یازدردیغی
وملائکه یه اعمال عبادی عرض ایتدردیکنك سر وحکمتی آخرتده جمله مزه معلوم
اولسه کرکدر نعوذ بالله من شرور انفسنا ومن سیئات اعمالنا بجاه النبی الکریم آمین
الحدیث التاسع) حدثنا محمود بن غیلان حدثنا ابو احمد ومعاویة بن هشام قالا حدثنا
سفیان عن منصور عن خیثمة عن عائشة قالت) حضرت عائشه بیوردی (کان النبی
صلی الله علیه وسلم یصوم من الشهر السبت والاحد والاثنین) رسول اکرم حضرتلری
برآیك کونلرندن شنبه ویکشنبه ودوشنبه کونلری صائم اولورایدی (ومن الشهر
الآخر الثلاثاء والاربعاء والخمیس) وصکره کلان آیده سه شنبه وچهارشنبه وپنجشنبه
کونلرینی صائم اولورایدی محدثین کرامدن طیبی بیوردیکه رسول اکرم هفته کونلرنده
سنت اوزره صومك بیانی مراد ایدوب وجه مشروح اوزره صائم اولمغله امته تعلیم
بیوردی * اما هفته کونلریکه التی کونی متوالیا صائما ولمدیغی امته بو بابده رسول
اکرمه اقتداء زحمت اولمسون دیو می حتندردیدی والله اعلم (الحدیث العاشر)
حدثنا ابو مصعب المدینی عن مالك بن انس عن ابی النضر عن ابی سلمة ابن عبد الرحمن
عن عائشة قالت) حضرت عائشه بیوردی (ما کان رسول الله صلی الله

عليه وسلم يصوم فى شهر اكثر من صيامه فى شعبان) رسول اكرم هيچ بر آيده شعبانده صائم اولديغى قدر صائم اولمز ايدى * بلكه شعبانده چوق صائم اولور ايدى (الحديث الحادى عشر) حدثنا محمود بن غيلان حدثنا ابوداود حدثنا شعبة عن يزيد الرشك قال سمعت معاذة قالت) معاذه ديديكه (قلت لعائشة) بن حضرت عائشه دن سؤال ايتدم (اكان رسول الله صلى الله عليه وسلم يصوم ثلاثة ايام من كل شهر) رسول اكرم هر آيدن اوچ كون صائم اولمق عادتمى ايدى (قالت نعم) حضرت عائشه اوت عادتى ايدى رسول اكرمك ديو جواب ويردى (قلت من ايه كان يصوم) معاذه ديديكه بن ينه حضرت عائشه دن سؤال ايتدمكه رسول اكرمك هر آيدن صائم اولديغى اوچ كون آيك اولندهمى اوسطندهمى آخرندهمى ايدى (قالت كان لا يبالى من ايه صام) حضرت عائشه جواب ويرديكه رسول اكرم هر نيجه مرادلرى اولور ايسه صائم اولور ايدى * عندنده برابر ايديكه كرك اولنده يا اوسطنده يا آخرنده اولسون علما ييورديلركه رسول اكرم هر آيده اوچ كونى صومه چون تعيين ايتمدكلرينك سرى بودركه اكر معين اولسه هر آيده اوچ كونك صومى واجب ظن اولنور * واجب ظن اولنمسون ايچون اوچ كونى معين قلمديلر همان بركمسه اجراء سنت ايچون هر آيده اوچ كونى من غير تعيين صائم اولسه سنتى اجرا ايتمش اولور * لكن علما ينه ييورديلركه افضل اولان اون اوچى اون دردى اون بشيدر * حتى اصحاب وتابعيندن چوق كمسنه لر بويله ايدر ايدى ديديلر * حتى حضرت عمر وابن مسعود وابوذر دخى بونى اختيار ايتديلر ديو قاضى عياض بيان ايتدى (قال ابو عيسى) مصنف ابو عيسى حضرتلرى ييوردى يزيد رشكك ترجمه سنده (ويزيد الرشك هو يزيد الضبعى البصرى وهو ثقة) مذكور يزيد رشك بكر بن وائله دن بر بطن اولان ضبيع بن قيسه منسوبدر * دخى بصريدر ودخى روايتى مقبول كمسه در (روى عنه شعبة) تحقيق جليل القدر اولان شعبه مذكور يزيد رشكدن روايت ايتدى (وعبد الوارث بن سعيد) دخى روايت ايتدى (وحماد بن زيد) دخى روايت ايتدى (واسماعيل ابن ابراهيم) دخى روايت ايتدى (وغير واحد من الائمة) دخى ائمۀ حديثدن چوق كمسنه لر يزيد رشكدن روايت ايتديلر * مصنف حضرتلرى بو ذواتى ذكردن مقصودى يزيد رشكك غايت ثقه اولديغنى بياندر (وهو يزيد القاسم ويقال القسام) دخى مصنف ييورركه مذكور يزيده كاهى يزيد القاسم وكاهى يزيد القسام ديرلر (والرشك بلغة اهل البصرة هو القسام) اهل بصره لغتنده رشك دعك قسام ديمكدر * مذكور يزيده رشك لقبى ابو حاتم رازى قولى اوزره انك ايچوندركه يزيد غايت مرد غيور اولمغله يزيد رشك تلقيب اولندى * ابن حجر ييورديكه ائمۀ ستة صحيحلرنده يزيد رشكدن حديث روايت ايتديلر * ائمۀ ستهنك برى مصنف حضرتلريدر (الحديث

الثانى عشر) حدثنا هارون بن اسحق الهمدانى حدثنا عبدة بن سليمان عن هشام ابن عروة عن ابيه عن عائشة قالت) حضرت عائشه ييوردى (كان عاشوراء يوما تصومه قريش فى الجاهلية) يوما زمان جاهليتده كه رسول اكرم حضرتلرينك بعثتندن مقدم اولان وقتدر * قريش يوم عاشورايى صائم اولورلر ايدى (وكان رسول الله صلى الله عليه وسلم يصومه) رسول اكرم دخى يوم عاشورايى صائم اولورلر ايدى اما رسول اكرم حضرتلرى يوم عاشوراده صائم اولدقلرى مجرد عمل خير اولمغله اول كونك صوميله مأمور اولمش اوله ديديلر * اما يوم عاشوراده زمان جاهليتده قريشك صومنك سببى عكرمه دن شارح بخارى ابن حجر روايتى اوزره قريشدن زمان جاهليتده بر ذنب عظيم صدور ايدوب بو ذنبك مكافاتندن خوف ايدوب مضطرب اولديلر پس قريشه ديديلركه يوم عاشوراده صائم اولور سكز ذنب مزبورك شأمتندن خلاص اولور سكز انكيچون اول كونده صائم اولمغى عادت ايتمشلر ايدى * اما قرطبى ديديكه قريش عاشورا كونى صائم اولدقلرينك سببى حضرت نوح وحضرت ابراهيم شرعنه استناد ادر * حتى اخبارده وارد اولديكه سفينۀ نوح يوم عاشوراده جودى نام طاغده مستقر اولوب نوح عليه السلام اول كونده شكر ايچون صائم اولديلر ودخى قريش يوم عاشورايى تعظيم ايچون بيت شريفك كسوه سنى اول كونده اورترلر ايدى (فلما قدم المدينة صامه وامر بصيامه) حضرت عائشه ييورديكه وقتا كه رسول اكرم حضرتلرى مدينه يه تشريف ايتديلر * يوم عاشورايى كندى صائم اولديلر وغيريلره دخى صائم اولمق ايله امر ييوردى * يعنى رسول اكرم مكه ده ايكن يوم عاشورايى صائم اولديغى فرضيت ايله دكل انكيچون غيريلره امر ايتممش ايدى * لكن هجرتدنصكره يوم عاشورايى صوم فرض اولدى * انكيچون غيريلره امر ييورديلر امام ابو حنيفه واتباعنك قولى بودر (فلما افترض رمضان كان هو الفريضة وترك عاشوراء) چونكه رمضان فرض اولدى فرضيت صوم رمضانه منحصر اولدى صوم عاشورانك فرضيتى منسوخ اولمغله ترك اولندى (فمن شاء صامه ومن شاء تركه) پس مراد ايدن مستحب اولمق اوزره يوم عاشورايى صائم اولدى * مراد ايتمين ترك ايلدى * معلوم اوله كه امام اعظم عندنده بو امته اولا صوم عاشورا فرض اولوب صكره صوم رمضان فرض اولدقده صوم عاشورا منسوخ اولدى * اما شافعيه عندنده رمضاندن ماعدا صوم فرض اولمدى ديديلر * لكن بو حديث شريف امام اعظمك قولنى مؤيددر * وينه معلوم اوله كه صحيح مسلمده وارد اولديكه يوم عاشورايى صائم اولمق برسنه يى مكفردر * ويوم عرفه يى صائم اولمق ايكى سنه يى مكفردر ييورلدى * مرويدركه بر كمسنه عاشورا كونى عيالنك رزقنى توسيع ايلسه حضرت الله بتون سنه اول كمسنه نك رزقنى توسيع ايدر * ودخى يوم عاشوراده سرمه چكمك

بدعتدر* حضرت حسینی شهید ایدن ملعونلر اختراع ایتدیلردر بوبعض ائمهٔ حدیث
بیان ایتدیلر* هرنه قدر سیوطی عاشورا کونی سرمه چکمك کوز اغریسی
کیدرر دیو روایت ایتدیسه فیروزآبادی نام ذات شریف طریق مستقیم نام کتابنده
بیوردیکه عاشورانك فضائلندن اول کون صیام ثابت اولمشدر* اما صیامدن ماعدا
اول کونده قنه قویمق سرمه چکمك کبی شیلر حقنده روایت اولنان حدیثلر
موضوعدر* اصلی یوقدر دیدی* خلاصهٔ کلام اول کونده سرمه چکمك
جائز دکلدر* زیرا حضرت سید الشهدا امام حسین رضی الله عنه حضرتلرینك
دشمنلری اولان ملعونلره بکزمکدر* پس مؤمنه لایق اولان حضرت امامك
دشمنلرینه مشابهتدن احتراز کرکدر والسلام (الحدیث الثالث عشر) حدثنا
محمد بن بشار حدثنا عبد الرحمن بن مهدی حدثنا سفیان عن منصور عن ابراهیم
عن علقمة قال) علقمه دیدیکه (سألت عائشة رضی الله تعالی عنها) بن حضرت
عائشه دن سؤال ایتدم (اکان رسول الله صلی الله علیه وسلم یخص من الایام شیأ)
رسول اکرم بعض نافله صلوتی وصومی بعض ایامه تخصیص ایدرمی ایدی (قالت
کان عمله دیمة) حضرت عائشه علقمه یه جواب ویردیکه رسول اکرمك عملی دوامی
ایدی (وایکم یطیق ما کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یطیق) وحضرت عائشه
بیوردیکه سزلك قنغیکز رسول اکرمك تحمل ایتدیکی عمله تحمل ایده بیلور* رسول
اکرمك مداومتی کبی مداومته سز طاقت کتوره مزسکز* ورسول اکرمك خضوع
وخشوع واخلاصنه سزلك قنغیکز قادر اوله بیلوردیو جواب بیوردی* کویا
حضرت عائشه دیمش اولدیکه رسول اکرمك هر برعملی اکمل وجه اوزره در* سزلر
انك عملنك عینی اشلمکه قادردکلسز همان وسعکز یتدیکی قدر* رسول اکرمك
عملنه متابعت ومشابهته سعی ایدلك کافیدر بیوردی (الحدیث الرابع عشر) حدثنا
هارون بن اسحق حدثنا عبدة عن هشام بن عروة عن ابیه عن عائشة قالت) حضرت
عائشه بیوردی (دخل علی رسول الله صلی الله علیه وسلم) رسول اکرم بنم خانمه
تشریف ایلدی (وعندی امرأة) حال بوکه بنم یانمده برخاتون وار ایدی (فقال من
هذه) رسول اکرم بیوردیلرکه بوخاتون کیمدر (قلت فلانة لا تنام اللیل) حضرت
عائشه بیوررر رسول اکرمه بن دیدمکه حولا نام جاریه کزدر* کیجه وقتی صلوة وذکر
وتلاوتمه مشغوله اولوب صباحه دك اویومز (فقال رسول الله صلی الله علیه وسلم) پس
رسول اکرم بیوردیلرکه (علیکم من الاعمال ما تطیقون) اعماله قادر اولدیغکز مرتبه
مشغول اولیکز قدرتکز مرتبه سندن خارج عمله مداومت ایله کندیکزی اتعاب
ایلمین بیوردیلر* میرك شاه بیوررکه بو حدیث شریفی اعتدال وقادر اولدیغی مرتبه
عبادته مداومت ایله امردر تکلیف مالا یطاقدن نهیدر* انکچون بعض علمانك

کیجه یی احیا ایتمك مکروهدر دیدیلر (فوالله لا یمل الله حتی تملوا) تحقیق حضرت
الله سزدن فضل وثوابی کسمز تا سز عملکزی کسوب رجادن ملول اولمدقجه حاصلی
سز عملده اولدقجه حضرت الله ثواب ویرمکدن فراغت ایتمز* وسزه عملدن فتور
کلوب فارغ اولدیغکزده اولدخی ثواب ویرمکدن فارغ اولور* پس رسول اکرم
حضرتلری عمله افراطدن نهی بیوردیغی فتور کلوب اوصانمسونلر ایچون (وکان
احب ذلك الی رسول الله صلی الله علیه وسلم الذی یدوم علیه صاحبه) رسول اکرمك
زیاده سودیکی عمل اول عمل ایدیکه صاحبی اول عمله مداومت ایلیه* معلوم اولهکه
افراط ایله اولان عمله مداومت اولنمز انکچون رسول اکرم افراطی ترك ایله امر
بیوردیلر (الحدیث الخامس عشر) حدثنا ابو هشام محمد بن یزید الرفاعی حدثنا ابن فضیل
عن الاعمش عن ابی صالح قال) ابی صالح دیدی (سألت عائشة وام سلمة) عائشه دن وام
سلمه دن سؤال ایتدمکه (ای العمل کان احب الی رسول الله صلی الله علیه وسلم)
رسول اکرمه قنغی عمل محبوب ایدی (قالتا) ام سلمه وعائشه جواب ویردیلرکه
(ما دیم علیه) رسول اکرم اول عملی سور ایدیکه صاحبی اکا مداومت ایلیه (وان قل)
اکرچه اول عمل از ایسه دخی زیرا مداومت اولنان عمل قلیل دوام اولنمیان عمل کثیردن
خیرلودر (الحدیث السادس عشر) حدثنا محمد بن اسماعیل حدثنا عبد الله بن صالح
حدثنی معاویة بن صالح عن عمرو بن قیس انه سمع عاصم بن حمید قال سمعت عوف بن
مالك یقول) عوف بن مالك بیوردیکه (کنت مع رسول الله صلی الله علیه وسلم لیلة)
برکیجه رسول اکرم ایله بیله بولندم (فاستاك) رسول اکرم مسواك استعمال بیوردی
(ثم توضأ) صکره ابدست الدی (ثم قام یصلی) صکره نماز قیلمغه قالقدی (فقمت معه)
عوف بیوردیکه بن دخی رسول اکرم ایله بیله نمازه قالقدم (فبدأ) پس رسول اکرم
افتتاح تکبیریله نمازه شروع ایتدی (فاستفتح البقرة) رسول اکرم فاتحه
قرائتندنصکره سورهٔ بقره یی قرائته باشلادی (فلا یمر بآیة رحمة الا وقف فسأل) رسول
اکرم سورهٔ بقره یی تلاوت ایدر ایکن بر رحمت آیتی کلدکده وقف ایدوب حضرت اللهدن
رحمت رجا ایدر ایدی (ولا یمر بآیة عذاب الا وقف فتعوذ) وبر عذاب آیتی کلدکده وقف
ایدوب عذابدن اللهه صغنور ایدی معلوم اولهکه بو کیفیت ایله نماز نافله یه مخصوصدر
دیدیلر (ثم رکع) عوف بیوررکه رسول اکرم سورهٔ بقره یی بو کیفیت ایله تکمیلدنصکره
رکوع بیوردی (فمکث راکعا بقدر قیامه) رسول اکرم رکوعده قیامده طوردیغی
قدر طوردی (ویقول فی رکوعه) رکوعنده بو کلماتی اوقور ایدی اوقودقلری
کلمات بودر (سبحان ذی الجبروت والملکوت والکبریاء والعظمة) معنای شریفی عظمت
وکبریا وملکوت وجبروت صاحبی اولان الله تعالی یی بن نقایصدن تنزیه ایدرم دیمکدر
(ثم سجد بقدر رکوعه ویقول فی سجوده سبحان ذی الجبروت والملکوت والکبریاء

والعظمة) رسول اکرم رکوعده نه مکره سجده ایدوب حال سجده ده رکوعده طوردیغی
قدر طورردی وبو کلمات شریفی اوقورایدی (ثم قرأ آل عمران) رکعت اولی تمام
اولوب رکعت ثانیه یه قالقدقده فاتحه دنصکره سورهٔ آل عمرانی اوقودی (ثم سورة ثم
سورة یفعل مثل ذلك) رسول اکرم رکعت ثانیه ده وثالثه ده ورابعه ده رکعت
اولیده ایتدیکی کبی ایدرایدیکه قیام وقرآت ورکوع وسجود وتسبیحه کالاول رعایت
ایدرایدی ✱ معلوم اوله که بو حدیث شریفدن رسول اکرم حضرتلری درت رکعتده
برسلام ویردکلری فهم اولنور ✱ امام اعظم قولنی تأیید ایدرکه کیجه قلنان نماز نافله ده
درتده برسلام جائز دردیمش ✱ مصنف مرحومك بو حدیث شریفی بو مقامده ذکردن
مرادی الله اعلم شو اولمق کرکدرکه بو بابك حدیث ثالثنده حضرت عائشه دن روایت
اولدی ایدیکه رسول اکرمك تحمل ایتدیکی عمله سزلك قدغیکز تحمل ایده بیلور بو کلام
شریفی تأکید ایچون اوله

(باب ما جاء فی قرآءة رسول الله صلی الله علیه وسلم)

بو باب رسول اکرم حضرتلرینك قرآن عظیم الشان قراءت ایتمسنك کیفیتی بیاننده در
(الحدیث الاول) حدثنا قتیبة بن سعید حدثنا اللیث عن ابن ابی ملیکة عن یعلی بن
مملك انه سأل ام سلمة عن قرآءة رسول الله صلی الله علیه وسلم) تحقیق یعلی بن مملك
ام سلمه حضرتلرندن رسول اکرم حضرتلرینك قرآن قراءتنك کیفیتندن سؤال
ایتدی (فاذا هی تنعت) ام سلمه علی الفور وصف ایتدیکه (قرآءة مفسرة حرفا حرفا)
رسول اکرمك قراءتی کلمه کلمه مبین ایدی دیوب رسول اکرم حضرتلرینك قراءتی
کبی ترتیل وتبیین ایده رك قرآن اوقومغه باشلادی ✱ بو حدیث شریفدن معلوم اولدیکه
رسول اکرم حضرتلری تلاوتلرنده کما هو حقه مخارج حروفه رعایت بیوروب تجوید
اوزره تأنی ایله اوقورلرایمش حتی استماع ایدن هر برحرفی کوزلجه فهم ایدرایمش دیمك
اولدی (الحدیث الثانی) حدثنا محمد بن بشار حدثنا وهب بن جریر بن حازم حدثنا
ابی عن قتادة قلت لانس بن مالك) قتاده دیدیکه حضرت انسدن سؤال ایتدم
(کیف کانت قرآءة رسول الله صلی الله علیه وسلم) رسول اکرم حضرتلرینك قرآن
عظیم الشان قراءت ایتمسنك کیفیتندن (قال مدا) انس جواب بیوردیکه رسول
اکرم حضرتلرینك قراءتی مد صاحبی ایدی ✱ یعنی حروف مد وحروف لینده مد
ایدوب مثلا مد طبیعده برالف مد متصلده درت الف مد منفصلده مد عارضده
ومد لازمده علم تجویدده قراءت سبعة نك رسول اکرم حضرتلرندن روایتلری
نیجه ایسه اول مدلره رعایت بیوررایدی دیمکدر ✱ مثلا وقفده یعلمون کبی واو ساکن
ماقبلی مضموم حرف مد اولوب سبب مددن نونك سکونی عارض بولنمغله مد عارض
اولدیغندن مد ایدرلرایدی ✱ یعلمون دیوب قصر ایتمزلرایدی دیمکدر ✱ وهرحرفه

کرکی کبی حقنی ویررلرایدی دیمکدر ✱ بوخسه من غیر موجب مدده مبالغه ایدرایدی
دیمك دکلدر ✱ نتکم قراءت کتب بوخصوصه متکفل اولمغله بو مقامده اطناب اولنمدی
(الحدیث الثالث) حدثنا علی بن حجر انبأنا یحیی بن سعید الاموی عن ابن جریج عن ابن
ابی ملیکة عن ام سلمة قالت کان النبی صلی الله علیه وسلم یقطع قراءته) ام سلمه بیوردیکه
رسول اکرم حضرتلری قرآن عظیم الشان قراءت ایتدکده قراءتنی قطعه قطعه
ایدرایدی ✱ پس ام سلمه رسول اکرم حضرتلری قراءتنی قطعه قطعه ایدرایدی
دیمکدن مرادنی بیان ایدوب دیرکه (یقول الحمد لله رب العالمین ثم یقف) رسول اکرم
حضرتلری الحمد لله رب العالمین دیوب وقف ایدرایدی (ویقول الرحمن الرحیم ثم یقف)
صکره الرحمن الرحیم دیوب ینه وقف ایدرایدی ✱ یعنی سورهٔ فاتحه یدی آیتدر رسول
اکرم حضرتلری هر آیتده وقف ایدرایدی وسائر سوره لرده دخی هر آیتك آخرنده
وقف ایدرلك قراءت ایدرایدی ✱ امته تعلیم ایچون بیهقی دیدیلرکه آیت تمام اولدقده
وقف ایتمك سنتدر ✱ فیروزآبادی دخی بیهقی کبی بیوردی ✱ وینه فیروزآبادی بیوررکه
بعض قرآنك قوللریکه کلام بری برندن منفصل اولان محلده وقف ایتملیدر دیدکلری
سنتدن غفلتلرندن ناشیدر ✱ بلکه رسول اکرم حضرتلرینه اتباعا هر آیتده وقف ایتمك
لازمدردیدی (وکان یقرأ مالك یوم الدین) وینه ام سلمه بیوررکه رسول اکرم
حضرتلری بو آیت کریمه یی مالك یوم الدین اوقورلرایدی ✱ یعنی ملك یوم الدین
اوقومزلر ایدی دیمکدر لکن ملك یوم الدین دخی قراءتدر ✱ جائزکه ام سلمه ملك
یوم الدین قراءتنی ایشتممش اوله زیرا جمهور ملك قراءت ایتدیلر (الحدیث الرابع)
حدثنا قتیبة بن سعید حدثنا اللیث عن معاویة بن صالح عن عبد الله بن ابی قیس
قال سألت عائشة رضی الله تعالی عنها عن قراءة النبی صلی الله علیه وسلم) عبد الله
ابن ابی قیس دیدیکه حضرت عائشه دن رسول اکرم حضرتلرینك قرآن عظیم الشان
قراءتنك کیفیتندن سؤال ایتدمکه (اکان یسر بالقرآءة او یجهر) رسول اکرم
حضرتلری قرآن عظیم الشانی اخفا ایله می قراءت ایدرایدی ✱ یا جهر ایله می قراءت
ایدرایدی (قالت کل ذلك قد کان یفعل) حضرت عائشه جواب ویردیکه رسول
اکرم حضرتلری قرآن عظیمی اخفا ایله وجهر ایله قراءت ایتمکدن هر برینی ایدرایدی
(قد کان ربما اسر وربما جهر) کاهی اخفا ایله وکاهی جهر ایله قراءت ایدرایدی دیمکدر
(فقلت الحمد لله الذی جعل فی الامر سعة) ابن ابی قیس دیدیکه حضرت عائشه دن
بو جوابی ایشتدکده ممنون اولوب اول الله عظیم الشانه حمد مخصوصدرکه دینده
وسعت قیلوب بنده لرینی تضییق ایتمدی دیدم (الحدیث الخامس) حدثنا محمود
ابن غیلان حدثنا وکیع حدثنا مسعر عن ابی العلاء العبدی عن یحیی بن جعدة
عن ام هانی قالت) امهانی بیوردی (کنت اسمع قرآءة النبی صلی الله علیه وسلم

باللیل) بن رسول اکرمك قرأن اوقودیغی کیجه وقتی ایشیدر ایدم (وانا علی عریشی)
بن سریرم اوزرنده اولدیغم حالده بوحدیثدن مقصود رسول اکرم حضرتلرینك
جهرایله قرأن اوقودیغی بیاندر (الحدیث السادس) حدثنا محمود بن غیلان حدثنا
ابوداود اخبرنا شعبة عن معاویه بن قرة قال) معاویه بن قره دیدی (سمعت عبدالله
ابن مغفل) بن عبدالله دن ایشتدم (یقول) عبدالله حضرتلری بیوردر (رأیت النبی
صلی الله علیه وسلم علی ناقته یوم الفتح) بن رسول اکرم حضرتلرنی فتح مکه کونی
کوردم دوه سنه سوار اولدیغی حالده (وهو یقرأ) حال بوکه رسول اکرم حضرتلری
اوقور ایدی (انا فتحنا لك فتحا مبینا لیغفر لك الله ماتقدم من ذنبك وماتأخر)
آیت کریمه سنی (قال فقرأ ورجع) عبدالله بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری
قرأنی غایت کوزل کلمه کلمه قراءت بیوردی معلوم اوله که حدیث شریفده وارد
اولدیکه برکسنه قرأن عظیمی تلاوت ایتدکده تحسین صوت ایتمه یزم طریقمزدن
دکلدر بیوردی رسول اکرم حضرتلری * بوندن معلوم اولدیکه قرأن عظیم الشان
تلاوتی عادتا کلام سویلر کبی اولماز * بلکه تجویده رعایت برله حسن صوت ایله
تلاوت اولنور دیمکدر (قال وقال معاویه بن قرة) راوی حدیث اولان شعبه دیدی
معاویه بن قره بکا دیدیکه (لولا ان تجتمع الناس علی) اکر خلق باشمه جمع اولوردیو
خوف ایتمسم (لاخذت لکم فی ذلك الصوت او قال اللحن) رسول اکرم حضرتلرینك
صوتی بالحن کبی صوت ولحن ایله سزه قراءت ایدر ایدم دیدی * معلوم اوله که تغنی
ایکی قسمدر قسم اول طبیعت مقتضاسیدر که برکسنه تکلف وتنغمات ایتمکه مشق
وغیریدن موسیقی تعلیم ایتمدن اولان اوقویشیدرکه سلف جائز دیدیلر * اما تغنینك
قسم ثانیسی ادوار وموسیقی تعلم ایدوب کاه عرضبار وکاه دوکاه وکاه رهاوی دیو
نغمه ایدن خواننده لرك ایتدیکی نغمه که سلف جائز کورمیوب کریه دیدیلر *
والا بی تکلف آوازدلاویز وصدای وجدانکیز ایله تجویددن دوشمیه رك قراءت قرأن
امر ممدوح اولدیغی محل شبهه دکلدر والله اعلم (الحدیث السابع) حدثنا قتیبة بن سعید
حدثنا نوح بن قیس الحدانی عن حسام بن مصك عن قتادة قال) قتاده بیوردی
(ما بعث الله نبیا الا حسن الوجه حسن الصوت) حضرت الله تعالی بر پیغمبر بعث
ایتمدی الا خوب روی وخوش آواز بعث ایلدی (وکان نبیکم صلی الله علیه وسلم حسن
الوجه حسن الصوت) قتاده بیوردیکه یا امت محمد سزلك پیغمبریکز جمله پیغمبرلردن
زیاده خوب روی * وزیاده خوش آواز ایدی (وکان لا یرجع) رسول اکرم حضرتلری
غایت صوتی کوزل ایدی اما تغنی ایتمزلر ایدی (الحدیث الثامن) حدثنا عبدالله
ابن عبدالرحمن حدثنا یحیی بن حسان حدثنا عبد الرحمن بن ابی الزناد عن عمرو
ابن ابی عمرو عن عکرمة عن ابن عباس قال) ابن عباس حضرتلری بیوردی

(کانت قراءة النبی صلی الله علیه وسلم ربما یسمعها من بالحجرة وهو بالبیت) حاصل
معنی رسول اکرم حضرتلری قراءت ایتدکده بر وجهله قراءت ایدر ایدیکه کندیلری
درون خانه ده اولدقلری حالده درون خانه ده اولان کسنه استماع ایدر ایدی زیاده
جهر ایله قراءت ایتمزلر ایدی حتی خارج بیتدن استماع اولنه کویا مصنف بو حدیث
شریفده شونی بیان ایتدیکه رسول اکرم حضرتلری زیاده جهر ایله قراءت ایتمزلر
ایدی

باب ماجاء فی صفة بکاء رسول الله صلی الله علیه وسلم

بو باب رسول اکرم حضرتلرینك بکاسی حقنده وارد اولان احادیث شریفه
بیانندهدر (الحدیث الاول) حدثنا سوید بن نصر اخبرنا عبد الله بن المبارك عن حماد
ابن سلمة عن ثابت عن مطرف وهو ابن عبدالله بن الشخیر عن ابیه قال) عبدالله
حضرتلری بیوردی (اتیت رسول الله صلی الله علیه وسلم وهو یصلی) بن رسول اکرم
حضرتلرینك حضورینه کلدم حال بوکه رسول اکرم حضرتلری نماز قیلور ایدی
(ولجوفه ازیز کازیز المرجل من البکاء) رسول اکرم حضرتلرینك درونلرنده اغلمقدن
برجوش وارکه آتش اوزرینه وضع اولنوب غلیان ایدن چولمكك جوش غلیانی
کبی * معلوم اوله که بو حدیثده رسول اکرم حضرتلرینك مقام عبودیتده خشیت
وخضوعی درجهٔ کماله بالغ اولدیغنه دلیل واردر * رسول اکرم حضرتلری ماتقدم
وماتأخر مغفور ایکن دخی حبیب الله ایکن الله خوفندن وشوق عشقندن نناشی
مبارك قلبینك اینی ظاهر اولیجق * بز بیچاره لرك خوف وخشیتی نیجه اولملی تأمل
اولنه امام بخاری روایت ایتدیکه رسول اکرم حضرتلری بیوردیلر * اکر بنم
بیلدیکمی سز بیلسکز هرکز کولمز وهمیشه اغلر دیکز (الحدیث الثانی) حدثنا
محمود بن غیلان حدثنا معاویه بن هشام حدثنا سفیان عن الاعمش عن ابراهیم
ابن عبیدة عن عبد الله قال) عبدالله بن مسعود حضرتلری بیوردی (قال لی
رسول الله صلی الله علیه وسلم اقرأ علی) برکون رسول اکرم حضرتلری بکا خطاب
ایدوب بیوردیکه یا عبدالله قرأن تلاوت ایله (فقلت یا رسول الله اقرأ علیك) عبدالله
بن مسعود بیوردر بن دیدمکه * یا رسول الله بن سزك حضورکزده قرأن اوقورمیم
وحیا ایتمزمیم (وعلیك قد انزل) حال بوکه قرأن سزه نازل اولدی بنم سزك
عندکزده تلاوت قرأن ایتمك حدممیدر (قال قال انی احب ان اسمعه من غیری) رسول
اکرم حضرتلری بیوردیکه تحقیق بن قرأنی غیر کسنه دن استماع ایتمکی سودم (فقرأت
سورة النساء) پس عبدالله دیدیکه بندخی رسول اکرم حضرتلرینك امر شریفنه
امتثالا سورهٔ نسایی تلاوت ایتمکه شروع ایتدم (حتی بلغت) سورهٔ نسایی تلاوتم
(وجئنا بك علی هؤلاء شهیدا) آیت کریمه سنه بالغ اولدی (فرأیت عینی

النبی صلی الله علیه وسلم تهملان) عبدالله دیدی کوردمکه رسول اکرم حضرتلرینک
مبارک کوزلرندن یاش اقدی محدثین بیان ایتدیلرکه بو حدیث شریفدن غرض قرآن
سنت اولدیغنه اشعاروارددر * دخی مستمع اولان کمسنه قاریدن زیاده معانی تدبر
ونشاط وانبساط ایله تفکر ایتمکه قادر اولدیغنه بناء استماع قرآنه رسول اکرم
حضرتلری رغبت بیورمش اوله دیدیلر الله اعلم * وینه رسول اکرم حضرتلری
بو آیت کریمه‌یی استماعده بکاء شریفلرینک سببی حقنده علما بعض توجیهلر ایتدیلر لکن
رسول اکرم حضرتلرینک بکاسنک سرینی بیلمک وحقیقت حال پیغمبری اکلمق
علام الغیوبدن غیری کیمک حدیدر * دیو فقیر شارح بیچاره اول توجیهلری طی
لسان ایتمکی احسن کوروب ترک ایتدی (الحدیث الثالث) حدثنا قتیبة حدثنا جریر
عن عطاء بن السائب عن ابیه عن عبدالله بن عمرو قال) عبدالله بن عمرو بیوردی
(انکسفت الشمس یوما علی عهد رسول الله صلی الله علیه وسلم) رسول اکرم
حضرتلرینک زمان سعادتنده برکون کونش طوتلدی (فقام یصلی
حتی لم یکد یرکع) پس رسول اکرم حضرتلری صلوة کسوف قیلمق ایچون
قائم اولدی ونمازده قیامی برمرتبه تطویل ایتدیکه رکوع ایتمیه‌جک ظن اولندی
(ثم رکع فلم یکد یرفع رأسه) صکره رکوع ایتدی ورکوعی دخی برمرتبه تطویل
ایتدیکه رکوعدن قالقمیه‌جق ظن اولندی (ثم رفع رأسه فلم یکد ان یسجد) صکره
رکوعدن مبارک باشنی قالدیروب برمرتبه طوردیکه سجده ایتمیه‌جک ظن اولندی
(ثم سجد فلم یکد ان یرفع رأسه) صکره سجده ایدوب سجده‌ده برمرتبه طوردیکه
سجده‌دن قالقمیه‌جق ظن اولندی (ثم رفع رأسه فلم یکد ان یسجد) صکره سجدۀ
اولیدن مبارک باشنی قالدیروب برمرتبه اوطوردیکه سجدۀ ثانیه‌یی ایتمیه‌جک
ظن اولندی (ثم سجد فلم یکد ان یرفع رأسه) صکره ایکنجی سجده‌یه واروب سجده‌یی
برمرتبه تطویل ایتدیکه سجده‌دن باشنی قالدیرمغه قریب اولمدی یعنی سجده‌یی
زیاده اوزاتدی (فجعل ینفخ ویبکی) سجده‌ده اولدیغی حالده بکا ایلدی مبارک
نفسلرینی قوتی الوب ویررک (ویقول ربی الم تعدنی ان لاتعذبهم وانا فیهم) دخی
رسول اکرم حضرتلری سجده‌ده بکا ایدرک بیوررلر ایدیکه یاربی سن بکا وعد
ایتمدکمی که بن قومم ایچنده اولدقجه عذاب ایتمیم دیو (رب الم تعدنی ان لاتعذبهم وهم
یستغفرون ونحن نستغفرک) دخی سجده‌ده بکا ایدرکن بیوررلر ایدیکه یاربی سن
بکا وعد ایتمدکمی که بنم قومیمه عذاب ایتمیه‌سن انلر استغفار ایتدکجه حال بوکه بز سندن
مغفرت طلب ایدرز * خلاصۀ کلام شو اولدیکه رسول اکرم حضرتلرینه وعد
اولندی حبیبم سنک قومک ایچنده اولدقجه بن انلره عذاب ایتمم یاسنک قومک
استغفار ایتدکجه بن انلره عذاب ایتمم (فلما صلی رکعتین انجلت الشمس) چونکه

رسول اکرم حضرتلری ایکی رکعت نماز قیلدی شمس آچلوب کسوف دفع اولدی
(فقام فحمد الله تعالی واثنی علیه) پس رسول اکرم حضرتلری منبره چیقوب الله‌ه
حمد وثنا ایلدی (ثم قال ان الشمس والقمر آیتان من آیات الله لا ینکسفان
لموت احد ولا لحیاته) صکره رسول اکرم حضرتلری بیوردیلر تحقیق شمس وقمر
حضرت اللهک وحدانیتنه دلالت ایدن علامتلردن بعضیدر (فاذا انکسفا فافزعوا
الی ذکر الله تعالی) پس رسول اکرم بیوردیلر اکر شمس وقمر طوتیلورلر ایسه اول
وقتده نمازه مبادرت ایدک معلوم اوله که علماء حنفیه عندنده صلوة کسوفک طریقی
بودرکه سلطان طرفندن جمعه قیلمغه مأذون اولان کمسنه یاخود صلوة کسوف
ایچون انجق سلطان طرفندن مأذون اولان کمسنه کون طوتلدیغی وقتده ناسه
امامت ایدوب ایکی رکعت نماز قیله‌لر اذان واقامت وجهر ایله قراءت وخطبه اولمق
شرطیله وهر رکعتده قراءتی تطویل ایلیه * نمازی اتمام ایتدکدنصکره آفتاب منجلی
اولنجه نیاز وتضرع ودعایه مشغول اوله * اکر خطیب یاخود صلوة کسوفه مأذون
بولنمزلر ایسه هرکس فرادا فرادا ایکیشر رکعت نماز قیله‌لر * ودعایه مشغول اوله‌لر *
معلوم اوله که زمان جاهلیتده اعتقاد باطله بو ایدیکه شمس وقمر طوتلمق بریوزنده
برحادثه‌یه اشارتدر دیرلر ایدی * پس رسول اکرم حضرتلری اول اعتقادلری رد
ایچون بیوردیلرکه شمس وقمر سائر مخلوقات کبی حضرت اللهک وحدانیتنه دلیل
وحکمنه منقاد اولوب غیریلره ضرر ایتمکه قادر اولمدقلرندن ماعدا کندیلره عارض
اولان خسوف وکسوفک دفعنه قدرتلری یوقدر * اکر سؤال اولنور ایسه اهل نجوم
وهیئت عندنده خسوف وکسوف بر امر عادی وحسابیدر دیو * جواب ویریلکه
خسوف وکسوف عادت دخی اولسه الله تعالی حضرتلری خسوف وکسوفی عادت
بیورمسی انکیچونکه شمس وقمر بنم امریمه مسخرلردر * مراد ایدرسم نور ومراد
ایدرسم ظلمت ایدرم دیمکدر * بناء علی ذلک نیر عالم اولان شمس واندن منعکس اولان
قمرک نورلری سلب اولندقده عباد صلوته اشتغال ایله مأمور اولدیلرکه الله تعالینک
عظمت وقدرتنه وقهر وغضبنه مقر اولوب قهرندن لطفنه صغنمق ایچون زیرا
خسوف وکسوف حضرت اللهک عبادنی تخویف مراد ایتدیکی وقتده واقع اولور لهذا
رسول اکرم حضرتلری فزع وسائر وجوه بر ایله امر ایلدی دیو محدثیندن ابن الدقیق
نام ذات شریف تحقیق بیوردی والله اعلم (الحدیث الرابع) حدثنا محمود بن غیلان
حدثنا ابو احمد حدثنا سفیان عن عطاء بن السائب عن عکرمة عن ابن عباس قال
ابن عباس بیوردی (اخذ رسول الله صلی الله علیه وسلم ابنة له تقضی فاحتضنها
فوضعها بین یدیه فماتت وهی بین یدیه) ابن عباس بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری
موته مشرفه بر قزینی النه الوب قوجاقلادی برساعت مقداری بو حال اوزره طوروب

قرشوسنده قودی وقرشوسنده ایکن اول کریمه جانلری حقه تسلیم ایتدی (وصاحت ام ایمن فقال یعنی النبی صلی الله علیه وسلم اتبکین عند رسول الله) پس رسول اکرم حضرتلرینك کریمه لری وفات ایتدکده رسول اکرم حضرتلرینك جاریه سی ام ایمن رفع صوت ایله بکا ایلدی پس رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه سن حضور رسول اللهده اغلرمیسك (فقالت) ام ایمن جواب وردیکه (الست اراك تبکی) بن سزی اغلر اولدیغکز حالده کورمدممی (فقال) علیه السلام بیوردیلرکه (انی لست ابکی یا ام ایمن بن جزع وعدم صبر طریقیله اغلمم (انما هی رحمة) انجق بنم بکام مرحمتدنناشیدر بیوردیلر * بو حدیثدن معلوم اولدیکه منهی اولان بکا جزع وعدم صبر ایله اولاندر * اما قلبك موتایه مرحمت وحزندنناشی اولان بکا اختیاری دکلدر * زیرا حضرت عایشه دن مرویدرکه رسول اکرم حضرتلری موتایه تأسف جهتندن اغلمز ایدی بلکه مرحمت جهتندن اغلر ایدی * وینه حدیث صحیح ایله ثابتدرکه حضرت الله مرحمتی خاص قوللرینك قلبلرینه وضع ایلدی * وحضرت الله قوللرندن مرحمت صاحبی اولنلره رحمت ایدر ایدی * بو حدیثلردن ظاهر اولدیکه رسول اکرم حضرتلری میت حقنده اولان بکا وحزنلری بیان اولنان مرحمت قبیلندندر * مرویدرکه رسول اکرم حضرتلری زیاده محزون اولدقلرینه علامت بوایدیکه مبارك صقاللرینه یاپشورلر ایدی (ان المؤمن بکل خیر علی کل حال) رسول اکرم حضرتلری موتایه جزع وصیحه ایدرلك بکادن نهینك سرنی بیان ایچون بیوردیلرکه مؤمن کامل هرخیره ملابسدر هرحال اوزره (ان نفسه تنزع من بین جنبیه وهو یحمد الله تعالی) تحقیق مؤمنك روحی بدنندن قبض اولنور حال بوکه اول مؤمن بووقتده اللهه حمد ایدر * وبوحالی اللهدن کندویه خیرلو بیلور بیوردیلر * پس بوتقدیرجه رسول اکرم حضرتلری بیورمش اولدیکه سن میته اغلرسن حال بوکه میت حالندن خشنوددر * حالندن خشنود اولانه بکا اولنورمی * مرویدرکه موت مؤمنك تحفه سیدر ومؤمنه هدیه در * هدیه دن وتحفه دن خوف اولنماز * محدثین بوحدیث شریفده بیان اولنان رسول اکرم حضرتلرینك صغیره قزندن مرادکندی صلبی قزلریمیدر * یوخسه کریمه زاده سیمیدر اختلافات کثیره واردر * والله اعلم (الحدیث الخامس) حدثنا محمد بن بشار حدثنا عبد الرحمن بن مهدی حدثنا سفیان عن عاصم بن عبید الله عن القاسم بن محمد عن عایشة رضی الله تعالی عنها ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قبل عثمان بن مظعون) حضرت عایشه بیوردیکه رسول اکرم حضرتلرینك سود برادری اولان عثمان ابن مظعون حضرتلرینی ایکی کوزی مابیننده اوپدی (وهو میت) عثمان بن مظعون میت اولدیغی حالده (وهو یبکی) رسول اکرم حضرتلری اغلر اولدیغی حالده مذکور عثمان بن مظعون رسول اکرم

حضرتلرینك

حضرتلرینك سود برادریدر * مکهٔ مکرمه ده شرف صحبت ایله مشرف اولنلرك اون دردنجیسیدر * اصحاب بدردندر هجرتدن اوتوز آی مرورنده ماه شعبانده مدینه ده وفات ایتدی * مهاجریندن مدینه ده ابتدا وفات ایدن بونلردر * بقیعده دفن اولندقده رسول اکرم حضرتلری آنك حقنده نه کوزل سلفدر عثمان بزم ایچون دیو بیوردیلر * فضلاء صحابه دن عابد ومجتهد برذات ایدی رضی الله عنه صاحب مشکات روایت ایتدیکه رسول اکرم حضرتلرینك کوزلرندن جریان ایدن کوزیاشلری عثمان بن مظعونك یوزینه دوکولدی بیوردی ودخی ابن جوزی وفانام کتابده حضرت عائشه دن روایت ایدرکه عثمان ابن مظعون وفات ایتدکده رسول اکرم حضرتلری تشریف ایدوب عثمانك یوزندن ثوبی قالدردی وایکی کوزلرینك اورتاسندن اوپدی وبکاء طویل ایله اغلردی وسریردن عثمان حضرتی رفع اولندقده بیوردیلرکه یاعثمان سن دنیایه لباس اولمدك ودنیا سکا لباس اولادی طوبی لك یاعثمان دیو بیوردیلر (اوقال وعیناه تهرقان) راوی حدیث بیوردیلرکه یاخود حضرت عایشه وهو یبکی لفظ شریفی یرنده وعیناه تهرقان لفظنی بیوردی * معناسی رسول اکرم حضرتلرینك مبارك کوزلری یاش دوکرایدی دیمکدر (الحدیث السادس) حدثنا اسحق بن منصور انبأنا ابو عامر حدثنا فلیح وهو ابن سلیمان عن هلال بن علی عن انس بن مالك قال) انس حضرتلری بیوردی (شهدنا بنتا لرسول الله صلی الله علیه وسلم) رسول اکرم حضرتلرینك برقزینك جنازه سنده حاضر اولدق (ورسول الله صلی الله علیه وسلم جالس علی القبر) حال بوکه رسول اکرم قبرك اطرافنده اوتورمش ایدی (فرأیت عینیه تدمعان) انس بیوررکوردمکه رسول اکرم حضرتلرینك مبارك کوزلرندن یاش سیلان ایدر (فقال افیکم رجل لم یقارف اللیلة) رسول اکرم حضرتلرینك جنازه ده حاضر اولان صحابه یه خطاب ایدوب بیوردیکه مابینکزده دون کیجه اهلیله قربان ایتمامش کمسه وارمیدر (فقال ابو طلحة انا) اصحابدن ابو طلحه دیدیکه یارسول الله بن دون کیجه قربان ایتمدم (قال انزل) رسول اکرم حضرتلری طلحه یه بیوردیلرکه سن قبره این (فنزل فی قبرها) پس طلحه رسول اکرم حضرتلرینك وفات ایدن ام کلثوم نام کریمه لرینك قبرینه ایندی * یعنی ام کلثوم حضرتلرینی قبره ابو طلحه ایندردی * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلری کریمه لرینی قبره ایندرمك ایچون اصحاب بیننده اهلیله دون کیجه قربان ایتمامش کمسه اره دقلرینك حکمتی بودرکه * برقاچ کون قربان ایتمین کمسه شهوتی فراموش ایدوب نفسندن مطمئن اولور * اما قریب العهدده نسایه مقارنت ایدن کمسنه نك ترکی کبی خاطرندن چقمیوب نفسندن مطمئن اوله مزدیدیلر * الله ورسوله اعلم * مذکور ابو طلحه نك اسمی زیددر سهل اوغلیدر * انصاردندر رسول اکرم حضرتلری ابو طلحه نك حقنده

بیوردیلر جیش ایچنده ابوطلحه نك صوتی یوز رجالدن خیرلودر * کویا رسول اکرم
حضرتلری ابوطلحه نك شجاعت ومهابتنی وکفارك ابوطلحه دن زیاده خوفلرینی
بیاندر * حتی یوم حنینده یکرمی مقداری کافری قتل ایدوب سلبلرینی اخذ ایلدی *
ومناقبی دائرهٔ تقریردن بیروندر رضی الله عنه * بو حدیث شریفده براصرته وفات
اینسه اول میته ولیسی صلحادن براجنبی کسنه یه اول میته یی قبرینه ایندرمك ایچون
اذن ویرسه بأس اولمدیغنه دلیل واردر

باب ما جاء فی فراش رسول الله صلی الله علیه وسلم

بو باب رسول اکرم حضرتلرینك دوشکلری حقنده وارد اولان احادیث شریفه
بیانندهدر (الحدیث الاول) حدثنا علی بن حجر حدثنا علی بن مسهر عن هشام بن عروة
عن ابیه عن عائشة رضی الله تعالی عنها قالت) حضرت عائشه بیوردی (انما کان
فراش رسول الله صلی الله علیه وسلم الذی ینام علیه ادما) رسول اکرم حضرتلرینك
سعادتخانه لرنده اوزرنده یاتوب اویودقلری دوشك دباغت اولنمش دریدن ایدی
(حشوه لیف) دوشکك ایچنه خرما لیفی وضع اولنمش ایدی * معلوم اوله که
رسول اکرم حضرتلرینك فراش شریفلرینك یوزی مشین وایچی لیف اولدیغی ایکی شیئه
بناءدر اولکی حجاز بلادی حاره اولدیغی ایچون بومثللو دوشك غایت مناسبدر * ایکنجی
وجهی رسول اکرم حضرتلری سید المتواضعین اولدقلری ایچون * حتی حضرت
علی برکون خاك اوزرینه یاتوب اویورکن رسول اکرم حضرتلری علی کرم الله وجههیی
بو حال اوزره کوروب مدح طریقیله ابوتراب دیو کنیه بیوردیلر * وحضرت علی
بو کنیه دن زیاده ممنون اولور ایدی حتی رسول اکرم حضرت علی یی خاکدن رفع
ایدوب مبارك اللریله اوزرنده اولان غباری ازاله بیوردیلر * بخاریدن مرویدرکه
رسول اکرم حضرتلری برحصیر اوزرنده یاتوب مبارك بدنلرینه حصیر تأثیر ایتمش
ومبارك باشنك آلتنده بر یوز یصدیغی وار ایدی * بیهقی روایت ایدرکه حضرت عایشه
بیوردی برکون بر خاتون بنم خانه مه کلوب رسول اکرم حضرتلرینك فراشنی کوردکده
اول خاتون خانه سندن براعلا دوشك کتوردی * بن دخی دوشکی الدم ناکاه رسول
اکرم حضرتلری خانه مه کلوب دوشکی کوردی * بیوردیکه یا عایشه بو دوشکی
صاحبنه کوندر والله اکر بن مراد ایلسم حضرت الله بنم ایچون آلتوندن وکوموشدن
طاغلر کبی اجرا ایدر * یعنی آلتوندن وکوموشدن طاغلر کبی بکا ویرر دن دلدیکم یره
صرف ایدرم دیمکدر * لکن کابلك اوانلنده کرات ایله بیان اولنمش ایدیکه رسول اکرم
حضرتلری فقری اختیار بیوردیلر * همان اعتبارلری ملبوسات وفراشك وسائر
مالزمنك پاك کسنه وطیب اولسنه ایدی * یوخسه عنوانته وقیمتنه دکل ایدی *
حتی برکون رسول اکرم حضرتلری برحصیر اوزرینه یاتوب حصیر مبارك بدنلرینه

تأثیر ایتمش ایدی * بعض صحابه دیدیلرکه یا رسول الله بر توب دخی حصیرك اوزرینه
دوشیه لم حصیرك زحمتنی دفع ایچون پس رسول اکرم حضرتلری اصحابه بیوردیلر
بنم دنیا ایله نه ایشم واردر * بنم ایله دنیانك مثالی اول آتلو یولجی کسنه کبیدرکه
براغاجك سایه سنه واروب بر لحظه طوروب وصکره یولنه کیدوب اول اغاجی ترك
ایدر * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلری سید عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك
دنیا ایله ومتاع دنیا ایله معامله لری بویله اولیجق بزلر نیجه ایتملو بز تفکر اولنه (الحدیث
الثانی) حدثنا ابو الخطاب زیاد بن یحیی البصری حدثنا عبد الله بن میمون انبأنا جعفر
ابن محمد عن ابیه قال) امام محمد باقر رضی الله عنه حضرتلری بیوردی (سألت
عائشة رضی الله تعالی عنها) حضرت عایشه دن سؤال اولندیکه (ما کان
فراش رسول الله صلی الله علیه وسلم فی بیتك) یا عایشه سنك خانه کده رسول اکرم
حضرتلرینك فراشی نه ایدی (قالت ادم حشوه لیف) حضرت عایشه جواب
ویردیکه رسول اکرم حضرتلرینك فراش شریفی دباغت اولنمش دریدن ایدیکه
ایچنه خرما لیفی وضع اولنمش ایدی شمدیکی بزم زمانمزده حاجیلر مکه دن هدیه طریقیله
مشین یصدیق کتوررلر * دوشك اول یصدیغه قیاس اولنه * لکن رسول اکرم
حضرتلرینك دوشکی منقش اولمیوب دوز ایدی (وسألت حفصة) امام باقر
بیوردیکه حضرت حفصه دندخی سؤال اولندیکه (ما کان فراش رسول الله صلی
الله علیه وسلم فی بیتك) یا حفصه سنك خانه کده رسول اکرم حضرتلرینك
فراشی نه ایدی (قالت مسح) حفصه جواب ویردیکه بنم بیتمده رسول اکرم
حضرتلرینك فراش شریفی مسح ایدی مسح دیو کدن طوقنمش قالین عرب احرامنه
دیرلر (نثنیه ثنیتین فینام علیه) حفصه بیوردیکه اول قالین احرامی ایکی قات بوکوب
رسول اکرم حضرتلرینك آلتنه دوشر ایدك آنك اوزرنده رسول اکرم حضرتلری
اویورلر ایدی (فلما کان ذات لیلة قلت لو ثنیته له باربع ثنیات) حفصه بیوردیکه چون
بر کیجه اولدی بن کندی عندمده دیدمکه احرام مذکوری درت قات بوکوب رسول
اکرم حضرتلرینك آلتنه دوشسم اندمیاتق ایچون (کان اوطأ له) زیاده یومشق اولور
ایدی دیدم (فثنیناه له باربع ثنیات) پس حفصه بیوردیکه بوملاحظه ایله احرامی درت
قات بوکدك ورسول اکرم حضرتلرینك آلتنه دوشه دك (فلما أصبح قال) وقتاکه
رسول اکرم حضرتلری عادت شریفه لری اوزره احرامك اوزرینه یاتدیلر صباح
اولدی قالقدقده رسول اکرم حضرتلری سعادتله بیوردیکه (ما فرشتموا لی اللیلة)
سز بو کیجه بنم آلتمه نه دوشه دیکز (قالت قلنا) حفصه بیوردیکه بز رسول اکرم
حضرتلرینه جواب ویردککه (هو فراشك الا انا ثنیناه باربع ثنیات) یا رسول
الله بو کیجه دوشه دیکمز دوشك بعینه سزك معهود دوشککزدر * لکن بو کیجه

درت قات بوكوب دوشه مش ايدك (فاناهو اوطأ لك) وينه حفصه رسول اكرم حضرتلرينه ديديكه ملاحظه مز بوايديكه احرامى درت قات بوككدن بدن شريفكز زياده يومشق اوله (قال ردوه لحالته الاولى) رسول اكرم حضرتلرى بيورديلر فراشى اولكى حالنه رد ايدوب ايكى قات ايدك (فانه منعنى وطأته صلاتى الليلة) زيرا دوشكك يومشقلغى كيجه نمازه قالقمغه بكا مانع اولدى * پس حديث شريفدن معلوم اولديكه دوشكله اويومق زهده مانع دكلدر * لكن كسل و غفلتى غالب اولان كسنه دوشكنى زياده قابه ايتمك لايق دكلدر * كثرت نومه وغفلته سبب وترك طاعته كيجه ده باعث اولور

باب ماجاء فى تواضع رسول الله صلى الله عليه وسلم

بوباب رسول اكرم حضرتلرينك تواضعلرى بياننده در * تواضع ترفعك خلافيدر * يعنى تذلل معناسنه بركسنه مرتبه سندن تنزل اظهار ايتسه اول كسنه يه متواضع دينلور (الحديث الاول) حدثنا محمد بن منيع وسعيد بن عبدالرحمن المخزومى وغير واحد قالوا انبأنا سفيان بن عيينة عن الزهرى عن عبيدالله عن ابن عباس عن عمر بن الخطاب رضى الله عنه قال) حضرت عمر بيوردى (قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لاتطرونى) رسول اكرم حضرتلرى بيورديلركه سز بنى مدحده مبالغه ايلميك (كما اطرت النصارى عيسى ابن مريم) نصارى عيسى بن مريمى مدحده مبالغه ايتديكلرى كبى * پس رسول اكرم حضرتلرى اصحاب وامتنى كندى حقنده جائز اولميان وصف ايله مدحدن نهى ايتديلر مثلا الله ذوالجلال حقنده دينله جك شيلرى رسول اكرم حضرتلرى حقنده ديمك جائز دكلدر * يوخسه رسول اكرم حضرتلرى حقنده دينلمسى جائز اولان شيلرى ديمين ديمك دكلدر * مثلا رسول اكرم حضرتلرينه فخر عالم رحمة للعالمين سيد كائنات دينلور * اما رسول اكرم حضرتلرى حقنده جل جلاله عز وجل كبى وصفلر دينلمز * بناء على ذلك رسول اكرم حضرتلرى بيورديلركه بنى مدحده افراط ايتمين نصارى عيسى عليه السلامى مدحده افراط ايدوب عيسى اللهك اوغليدر ديدكلرى كبى (انما انا عبدالله) افندمز سعادتله بيورديلركه بن انجق اللهك قولى يم (فقولوا عبدالله ورسوله) پس سزلر بنم حقمده همان اللهك قولى ورسوليدر ديك (الحديث الثانى) حدثنا على بن حجر انبأنا سويد بن عبدالعزيز عن حميد عن انس بن مالك) انس بن مالك حضرتلرى بيورديكه (ان امرأة جاءت الى النبى صلى الله عليه وسلم) برخاتون رسول اكرم حضرتلرى حضورينه كلوب (فقالت) ديديكه (ان لى اليك حاجة) يارسول الله بنم سزه عرض اوله جق برحاجتم واردر (فقال) پس رسول اكرم حضرتلرى بيورديلر (اجلسى فى اى طرق المدينة شئت) اى خاتون سن مدينه زقاقلرندن قنغى زقاقده

استرايسك اوتور (اجلس اليك) بن سنكله اوتوريرم وحاجتنى روا ايدرم بيورديلر * امام بغوى بيورديكه خاتون معهوده رسول اكرم حضرتلرينك امرى اوزره مدينه زقاقلرندن برنده اوتوردى * رسول اكرم حضرتلرى دخى واروب اول خاتونك حاجتنى روا بيوردى * وبو حديثده رسول اكرم حضرتلرينك حلم وتواضع وحوائج ناسى قضايه صبر وتحملنه دلايل واردر * مرويدركه برفقير كسنه كاسه رسول اكرم حضرتلرينك مبارك اللرندن طوتوب استديكى يره كتورسه اول فقيرك مصلحتنى روا ايچون رسول اكرم حضرتلرى كيدرلرايدى * بو حديث شريفدن حاكم ووالى وسلطان وپادشاه اولان كسنه لر عبرت المق كركدر (الحديث الثالث) حدثنا على بن حجر انبأنا على بن مسهر عن مسلم الاعور عن انس بن مالك قال) حضرت انس بيوردى (كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يعود المرضى) رسول اكرم حضرتلرى تواضعلرندن خسته لرك خاطرلرينى سؤال ايچون كيدرلرايدى * وهر برخسته يه وارررلر ايدى كوله اولسون افندى اولسون وعادت شريفلرى بوايديكه خسته نك باشى اوجنه اوتوروب حالندن سؤال بيوررلرايدى لابأس عليك طهور ان شاء الله بيوررلرايدى * بعض كره خسته نك اغر موضعنه مبارك يدپر كرمنى وضع ايدوب بسم الله ارقيك من كل داء يؤذيك الله يشفيك ديودعا بيوررلرايدى * خلاصهٔ كلام خسته نك حالندن سؤال بيوروب وخسته نك خاطرينى تطييب بيوررلرايدى * پس بعض علما خسته نك خاطرينى سؤال فرض كفايه در ديديلر * وبعضيلر سنت مؤكده در ديديلر (ويشهد الجنائز) دخى رسول اكرم حضرتلرى جنازه نمازينه ودفننه حاضر اولورلرايدى (ويركب الحمار) دخى رسول اكرم حضرتلرى فرسى وناقه سى وار ايكن تواضع ايچون كاهى مركبه بنرايدى طبرى نقل ايدركه بركون رسول اكرم حضرتلرى قبايه كيدر ايكن برعريان حماره راكب اولوب ابوهريره همراه اولمش ايدى * رسول اكرم حضرتلرى بيورديكه يا ابا هريره كل سن دخى شو حماره رديف اول ابوهريره ديديكه يارسول الله سزه ثقلات ويريرم * رسول اكرم حضرتلرى ابرام ايدوب البته بين بيورديلر * پس ابوهريره حمارك اردنه بنمك ايچون پرتاب ايتدى * لكن قادر اوله ميوب رسول اكرم حضرتلرينه ياپشدى ابوهريره زمينه دوشوب رسول اكرم حضرتلرى دخى بيله دوشدى رسول اكرم ينه بندى ابوهريره يه بين ديو امر ايتدى * ابوهريره كالاول قادر اوله ميوب رسول اكرم حضرتلرى ايله ايكى كره زمينه دوشديلر * اوچنجى دفعه ده ابوهريره قسم ايتديكه يارسول الله سنى حق پيغمبر كوندرن اللهه قسم ايدرمكه سنى اوچنجى كره دوشوره‌مم ديدى * ابوهريره فهم ايتديكه ايكى دفعه بنم ديدكده دوشديلر * اوچنجى دفعه ينه بنه جك اولسه رسول اكرم حضرتلرينى اوچ كره دوشورمش اوله جق قورقوسندن

ابوهریره بنیوب رسول اکرم حضرتلرینك رکابنجه کتدی پس بو حدیث شریفدن
رسول اکرم حضرتلرینك تواضعی واصحاب ایله حسن معامله‌سی تفکر اولنه (ویجیب
دعوة العبد) رسول اکرم حضرتلری کمال تواضعلرندن بر آزادسز قول دعوت ایتسه
رسول اکرم حضرتلری اجابت بیوررلر ایدی (وکان یوم بنی قریظة) رسول اکرم
حضرتلری بنی قریظه اوزرینه سفر ایدوب قلعه‌لرینی محاصره ایچون اوردوی
همایون ایله کتدکلری کونده (علی حمار مخطوم بحبل من لیف) خرما لیفندن یاپلمش
ایپدن یولار ایله یولارلنمش بر حماره بنمش ایدی (علیه اکاف من لیف) اول حمارك
اوزرنده خرما لیفندن یاپلمش پالان وار ایدی صلی الله علیه وسلم (الحدیث الرابع
حدثنا واصل بن عبد الاعلی الکوفی حدثنا محمد بن فضیل عن الاعمش عن انس
ابن مالك قال) انس حضرتلری بیوردی (کان النبی صلی الله علیه وسلم یدعی الی خبز
الشعیر والاهالة السنخة فیجیب) اهاله ایچ یاغندن وقویرق یاغندن آریدوب یاپدقلری
اتمك قاتوغیدر* سنخه رایحه‌سی متغیر اولمش نسنه‌در* یعنی انس بیوردیکه رسول
اکرم حضرتلری بر فقیر ارپه اتمکنه ورایحه‌سی متغیر اولمش اهاله‌یه دعوت ایلسه
رسول اکرم حضرتلری کمال تواضعلرندن اجابت ایدرلر ایدی پس اللهك نعمتنی تحقیر
ایدوب بو بیورمی دین ازغونلر بو حدیث شریفدن عبرت السونلر* مثلا شلغام
بیورمی دیو تحقیر ایدن کفران نعمت انصاف ایتمزمی که الله ذوالجلال عظمت
وقدرتیله تحقیر ایلدیکك شلغامی ایجاد بیوره قوللرینك نفعی ایچون خلق ایلیه
مقابله‌سنده بز بو نعمتندن مستحق اولدق دیو سجده‌ء شکر ایده جك ایکن نعمت حقی
تحقیر ایدن کمسه جهنمده زقوم یمسندن قورقولور تأمل (ولقد کان له درع عند
یهودی) رسول اکرم حضرتلرینك بر زرهی وار ایدی یکرمی صاع مقابله‌سنده ابی شحم
نام یهودی‌ده رهن ایدی (فما وجد ما یفکها حتی مات) رسول اکرم حضرتلری اول
زرهی یهودیدن قورتارمدن دار بقایه تشریف بیوردیلر* بعده ابو بکر الصدیق اول
بورجی ادا ایدوب رسول اکرم حضرتلرینك زرهنی قورتروب حضرت علی‌یه تسلیم
ایلدی* بو حدیث شریفی ذکردن مراد بودرکه رسول اکرم حضرتلری تواضعلرندن
یهودیله الش ویرش ایتدیلر* وبر وجهی دخی بوکه اهل ذمت کفره ایله الش ویرش
جائز اولدیغنی بیان ایتدیلر (الحدیث الخامس) حدثنا محمود بن غیلان حدثنا ابو داود
الحفری عن سفیان عن الربیع بن صبیح عن یزید بن ابان عن انس بن مالك قال) انس بن
مالك بیوردی (حج رسول الله صلی الله علیه وسلم علی رحل رث) رسول اکرم
حضرتلری بر کره حج ایلدیکی راکب اولدقلری دوه‌نك سمری کهنه ایدی (وعلیه
قطیفة) اول سمرك اوزرینه اورتلان قطیفه که بزم دیارمزده‌ات پرده‌سی دیمکله
مشهور حجاقلی کسادر (لاتساوی اربعة دراهم) فرضا اول قطیفه صاتلق لازم

کاسیدی

کاسیدی درت درهم ایتمزایدی (فقال) پس رسول اکرم حضرتلری عنوانلی
دوه‌یه بنمکه قادر ایکن اظهار فقر ایدوب تواضعا کهنه پالانلی دوه‌یه بنمش ایکن ینه
بیوردیلرکه (اللهم اجعله حجا لا ریاء فیه ولا سمعة) یاربی بنم حجمی بر حج ایله که انده ریا
وسمعه اولمسون خالصا لوجه الله اولمیان عمله ریا وسمعه اطلاق اولنور* پس بو حدیث
شریفدن رسول اکرم حضرتلرینك کمال تواضعلری ظاهر اولدی* حجه کیدرکن
وسائر وقتده مزین بنه جك شیء طلبنده اولان کشیلر بو حدیث شریفی تأمل ایلسونلر
(الحدیث السادس) حدثنا عبد الله بن عبد الرحمن اخبرنا عفان اخبرنا حماد بن سلمة
عن حمید عن انس بن مالك قال) انس حضرتلری بیوردی (لم یکن شخص احب الیهم
من رسول الله صلی الله علیه وسلم) اصحاب کرامه رسول اکرم حضرتلرندن زیاده
محبوب بر شخص یوق ایدی بلکه رسول اکرم حضرتلرینی جمله ناسدن واباواجداد
واولادلرندن حتی جانلرندن زیاده سورلر ایدی (قال وکانوا اذا رأوه لم یقوموا له) انس
بیوردیکه اصحاب کرام رسول اکرم حضرتلرینی جانلرندن زیاده سور ایکن رسول اکرم
حضرتلرینی کوردکلری وقتده قیام ایتمزلر ایدی (لما یعلمون من کراهته لذلك) زیرا
اصحاب بیلورلر ایدیکه رسول اکرم حضرتلری کندویه قیام ایتدکلرینی سومزایدی
اصحاب کرام دخی رسول اکرم حضرتلری کوردکده اراده‌لری اللرندن کیدر ایدی*
اما رسول اکرم حضرتلری حظ ایتمزدیو قیامی ترك ایدرلر ایدی دیمکدر* امام
نووی بیوردکه بو حدیث شریفی بعض مسلمینك بعض مسلمینه قیام ایتمسی مکروه
اولدیغنه احتجاجه صالحدر* لکن اکثر علما مسلمینك بری برینه قیاملك جوازنه
ذاهب اولوب حدیث مذکوری توجیه ایتدیلر* دیدیلرکه رسول اکرم حضرتلری
صحابه‌نك کندویه قیاملرینی سومدیکی تعظیمده افراط ایدرلر دیو خوفندن ایدی زیرا
بعض اصحابك بعضیسنه ایتدکلری قیامی رسول اکرم حضرتلری کریه عد ایتمدی
بلکه رسول اکرم حضرتلری بعض صحابه‌یه کندی سعادتله قیام ایتدیکی ثابت
اولمشدر عکرمه وعدی بن حاتم وفهد بن ثابت وجعفر بن ابی طالب کبی معلوم اوله که
مسلمینك بری برینه قیامی علمانك تجویز ایتدیکی* لله وفی الله اولور ایسه دیمکدر*
مثلا کندودن علوم دینیه تحصیل اولنان اوستاذ* وسائر علما* وصلحا* ومشایخ*
وامام عادل* کبی اما دنیا خصوصی ایچون بری برینه اولان قیام نیجه اولدیغنی
برکوی افندینك طریقت محمدیه نام کتابندن سؤال ایله والسلام (الحدیث السابع)
حدثنا سفیان بن وکیع حدثنا جمیع بن عمر بن عبد الرحمن العجلی حدثنی رجل من بنی
تمیم من ولد ابی هالة زوج خدیجة یکنی أبا عبد الله عن ابن لابی هالة عن الحسن بن
علی رضی الله عنهما) یعنی جمیع دیدیکه ابوهاله‌نك اولادندن بنی تمیمدن بر رجل بکا
خبر ویردی* رجل مذکور دخی ابو هاله‌نك آخر اوغلندن روایت ایتدی* اول

دخی امام حسن بن امام علی رضی الله عنهمادن بو کلجك حدیث شریفی روایت
ایتدی (قال سألت خالی هند بن ابی هالة) امام حسن بیوردیکه خالم هنددن سؤال
ایتدم (وکان وصافا) خالم هند زیاده وصف ایدیجی ایدی یعنی برشیٔ کوزل بیان ایدر
ایدی (عن حلیة رسول الله صلی الله علیه وسلم) هند کوزل وصف
ایتدیکی ایچون رسول اکرم حضرتلرینك حلیهٔ شریفه‌سندن سؤال ایتدم
بیوردی (وانا اشتهی ان یصف لی منها شیأ) وینه امام حسن بیوردیکه بن استر
ایدمکه خالم هند بکا حلیهٔ شریفه‌دن برازشیٔ وصف ایلیه (فقال) پس امام حسن
حضرتلرینك استدعالرینه بناء خاله‌سی اولان هند بیوردیکه (کان رسول الله صلی الله
علیه وسلم فخما) رسول اکرم حضرتلری کندو ذاتنده عظیم الشان ایدی (مفخما)
رسول اکرم حضرتلری خلقك قلوب وعیوننده معظم ایدی (یتلألأ وجهه) رسول
اکرم حضرتلرینك مبارك یوزلرینك نوری لمعان ایدرایدی (تلألأ القمر لیلة البدر)
لیلهٔ بدرده قمرك نورینك لمعانی کبی (فذکر الحدیث بطوله) مصنف بیوررکه بو کتابك
اولنده ذکر اولندیغی اوزره حدیث شریفی بتمامه هند حضرتی ذکر ایلدی * امام
حسن حضرتلرینه لکن بو مقامده رسول اکرم حضرتلرینك تواضعنه دلالت ایدن
طرفنی بو حدیثده برذکر ایتمسك کرکدر (قال الحسن فکتمها الحسین زمانا) اما حسن
بیوردیلرکه خالم هندك بکا بیان ایتدیکی حدیثی برادرم امام حسینه بر زمان
خبر ویرمدم ایدی (ثم حدثته) صکره حدیث مذکوری برادرم امام حسینه خبر
ویردم (فوجدته قد سبقنی الیه فسأله عما سألته عنه) برادرم امام حسینی شویله
بولدمکه خالم هنددن حلیهٔ رسول اکرم حضرتلرینی بندن اول سؤال ایتمش (ووجدته
قد سأل اباه) امام حسن بیوردیکه برادرم امام حسینی شویله بولدمکه بنم خالم هنددن
سؤال ایتدیکمدن زیاده امام حسین هنددن روایتنه قناعت ایتمیوب پدری امام
علیدن دخی سؤال ایلمش بولدم (عن مدخله وعن مخرجه وشکله) امام حسین پدری
امام علیدن رسول اکرم حضرتلرینك خانهٔ شریفنده اولان حالندن وناس بیننده
اولان طورندن وصحابهٔ کرام ایله اولان معامله‌سندن سؤال ایتمش (فلم یدع منه
شیأ) پس امام علی حضرتلرندن اوغلی امام حسین حضرتی رسول اکرم حضرتلرینه
متعلق هرنه که سؤال ایتدی ایسه جمله‌سنی حضرت علی بیان ایدوب برشیٔ ترك
ایتمدی (قال الحسین) امام حسن بیوررلرکه برادرم امام حسین پدرندن سؤال
ایتدیکی شئ بیان ایدوب دیدیکه (فسألت ابی عن دخول النبی صلی علیه وسلم)
امام حسین بیوررکه پدرمدن رسول اکرم حضرتلرینك خانهٔ شریفنه دخولنك
کیفیتندن سؤال ایتدم (فقال) پدرم امام علی بیوردیکه (کان اذا اوی الی منزله
رسول اکرم حضرتلری خانهٔ شریفنه داخل اولدقده (جزأ دخوله ثلاثة اجزاء)

رسول

رسول اکرم منزلنده اقامت ایتدیکی وقتی اوچ قسمه تقسیم ایتمش ایدی (جزأ لله) پس
اوچ قسمدن قسم اولی انجق الله تعالینك عبادتنه مخصوص ایدی * نماز وتلاوت
قرآن کبی بو قسمده برغیری عمل ایتمزایدی (وجزأ لاهله) ایکنجی قسمی اهل وعیالك
امورینی وانلرك احوالنه التفات وهر بریله حسن معاشرت ایدرلرایدی
(وجزأ لنفسه) اوچنجی قسمی کندی نفس شریفنك مصالحی ایچون ایدی
(ثم جزأ جزأه بینه وبین الناس) پس رسول اکرم منزل شریفنده کندی نفس شریفی
مصالحی ایچون تعیین ایلدیکی قسمی دخی کندی ایله ناس ما بیننده تقسیم ایتمش ایدی
(فیرد ذلك بالخاصة علی العامة) پس رسول اکرم خانهٔ شریفنده کندی نفس شریفی
راحتی ایچون اولان وقتی ناس ایله کندی بیننده تقسیم ایتمش ایدیکه * اول وقتده
حضور سعادتنه خواص مقربین کیروب عوام کیره مزلرایدی * خواص حضور
سعادتده هرنه استفاده ایدرلرایسه طشره چیقوب عوامه تعلیم ایدرلرایدی *
پس رسول اکرم حضرتلری خواص واسطه‌سیله عوامی دخی مجلس خاصلرندن
حصه‌مند ایتمش اولورلرایدی * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلری مجلس خاصنه
خواص کیروب عوام کیره مزلرایدی دیمکدن مراد حضور سعادتنه بعضیسنی قویارلر
بعضیسنی قویمزلر دیمك دکل * بلکه خواصدن مراد اقرباء تعلقاتدرکه مثلا حضرت
عائشه‌نك خانه‌سنده ایکن صدیق اکبر کلورو حضرت عائشه‌نك برادری کلور مثلا
رسول اکرم قزی فاطمه رضی الله عنها خانه‌سنده ایکن حضرت علی کلور اول
وقتده نامحرم اولان اصحاب کله‌مزلر * پس اول زمان رسول اکرم معارف الهیه‌دن
برشیٔ بیورسه‌لر مثلا حضرت فاطمه خانه‌سنده ایسه حضرت علی طشره کلوب سائر
اصحابی رسول اکرم حضرتلرینك انفاس قدسیه‌سندن حصه‌مند ایدر رسول اکرم
حضرتلرینك امر شریفیله تا که اول وقتده مجلسنده حاضر اولمیان اصحاب وامت
محروم اولمیه‌لر (ولا یدخر عنهم شیأ) رسول اکرم حضرتلری اصحاب وامتنه متعلق
کرك خواص وکرك عوام امتندن برفرددن برشیٔ کتم ایتمزایدی صلی الله علیه وسلم
(وکان من سیرته فی جزء الامة ایثار اهل الفضل باذنه) رسول اکرمك حضور
شریفلرینه اصحاب کرام رسول اکرم حضرتلرینك اذنیله کیردکاری وقتده رسول اکرم
حضرتلرینك عادتلری بو ایدیکه علم وصلاح وتقوی صاحبی اولان کمسنه‌لره جمله‌دن
اول حضور شریفنه دخوله اذن ویررایدی * وآنلره توجه واقبال ایدرایدیکه
سائر ناس دخی صلاح وتقوی عندالله وعند رسول الله مقبول ایدوکنی بیلوب
صلاح وتقوایی کسب ایده‌لر (وقسمه علی قدر فضلهم فی الدین) دخی رسول اکرم
حضرتلرینك عادتلری بو ایدیکه کندی عندنده اولان دنیا وآخرته متعلق امور
خیریه‌یی هرکسك دینده فضلنه کوره تقسیم ایدرایدی * حسب ونسبه کوره ایتمز

ایدیکه قوله تعالی (ان اکرمکم عندالله اتقاکم) نظم کریمیله رسول اکرم حضرتلری
معامله بیوررلر ایدی * اصحاب کرامه آیهٔ کریمه نك معنای شریفی بوکه تحقیق الله
تعالینك عند معنویسنده سزلك زیاده مکرمیکز زیاده متقیکزدر * یعنی زیاده
کیمك تقواسی وار ایسه انك قدر ومرتبه سی عندالله زیاده در * معلوم اوله که تقوی
اوچ مرتبه در مرتبهٔ اولی شرکدن تقوادرکه مجرد عوام مؤمنینك حالیدر *
ایکنجی مرتبه سی مناهیدن تقوادرکه اول خواص مؤمنینك حالیدر * اوچنجی
مرتبه سی ماسوی اللهك قلبنه کلمسندن تقوادر اول اهل اللهك حالیدر * پس
بو تقوی مرتبه سندن معلوم اولدیکه اصحاب وامتدن هر برفرد تقوی مرتبه لرندن
قنغی مرتبه ده ایسه اللهك * ورسول اللهك اول کمسه یه معامله سی مرتبه سنه
کوره در (فمنهم ذوالحاجة ومنهم ذوالحاجتین ومنهم ذوالحوائج) رسول اکرمك
حضور شریفنه داخل اولان کمسه لرك بعضیسی برحاجت و بعضیسی ایکی
حاجت وبعضیسی زیاده حاجتلر صاحبی ایدی * (فیتشاغل بهم) پس رسول اکرم
حضرتلری ارباب حاجاته مشغول اولوب انلرك ایشلرینی نه ایسه اهتمام بیوررلر ایدی
(ویشغلهم فیما یصلحهم والامة من مسئلتهم عنه واخبارهم بالذی ینبغی لهم) رسول
اکرم حضور شریفلرینه دخول ایدنلر رسول اکرم حضرتلرندن دنیوی واخروی سؤال
ایتدکاری شیلردن سائلك حالنه صالح ومناسب ولایق ودنیا وآخرته خیرلی نه ایسه
رسول اکرم حضرتلری انکله مشغول اولورلر ایدی (ویقول لهم ابیلغ الشاهد منکم
الغائب) دخی رسول اکرم حضرتلرینك عادت شریفه سی بو ایدیکه مجلس شریفلرنده
بولنان کمسنه لر رسول اکرم حضرتلرندن مسائل دینیه لرینی سؤال ایدوب ورسول
اکرم حضرتلری دخی هرکسه لایق اولانی اخبار وتعلیم بیوردقدنصکره حاضر
بالمجلس اولنلره امر بیوررایدیکه هرنه که بو مجلسده استفاده ایتدیکز ایسه دریغ
ایتمیوب بو مجلسدن غائب اولنلره تعلیم وتبلیغ ایدیکز (وابلغونی حاجة من
لا یستطیع ابلاغها) ودخی رسول اکرم حضرتلرینك عادت شریفه لری بو ایدیکه
مجلسنده حاضر اولان خواص ومقربینه امر بیوررلر ایدیکه سزلر نسا ورجال وعبید
وجاریه وغیریلرکه ضعفلرندن حاجتلرینی کندیلری کلوب بکا عرض ایتمکه قادر
دکللردر سزلر انلرك حاجتلرینی بکا اعلام ایدك (فانه من ابلغ سلطانا حاجة من
لا یستطیع ابلاغها ثبت الله قدمیه یوم القیامة) تحقیق سلطانه حاجتنی
عرض ایتمکه قادر اولمیان کمسنه نك برکمسه حاجتنی سلطانه عرض ایلسه حق تعالی
اول کمسنه نك قدملرینی قیامت کوننده صراط اوزرنده ثابت ایدوب سلامت ویرر
(لا یذکرعنده الا ذلك) رسول اکرمك حضور عالیلرنده عرض حاجات دینیه ورسول
اکرم حضرتلری دخی اول عرض حاجات ایدنلره لایق وجه اوزره افاده دن غیریه کلام

سو بلنمز

سو بلنمز ایدی (ولا یقبل من احد غیره) دخی رسول اکرم حضرتلرینك مجلس
شریفنده حاضر اولنلردن منافع دینیه ولوازم دنیویه یه متعلق اولمیان بی فائده
کلامی قبول ایتمز ایدی * یعنی حضور شریفنده عبث سوز اولمز ایدی (یدخلون
علیه روادا) رسول اکرم حضرتلرینك کبار صحابه مجلس شریفنه کندیلری مستفید
وغیری یه افاده ایتمککی طالب اولدقلری حالده داخل اولورلر ایدی (ولا یفترقون
الاعن ذواق) دخی اصحاب کرام مجلس سعادتدن متفرق اولمزلر ایدی الاصوری
ومعنوی ذوق ایله متلذذ اولوب بعده متفرق اولورلر ایدی (ویخرجون ادلة یعنی
علی الخیر) رسول اکرمك حضور شریفلرندن اصحاب کرام طشره چیقدقلرنده
اوکرندکاری علومی ناسه دلیل ومرشد اولوب تعلیم وافاده ایدیجی اولدقلری حالده
چیقارلر ایدی * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلری خانهٔ شریفنه داخل اولدیغی
وقتی اوچ قسم ایتمش ایدیکه برقسمی عبادت وبرقسمی اولاد وعیاله متعلق وبرقسمی
کندی استراحتلرینه متعلق ایدی اول کندی استراحتلرینه مخصوص اولان وقتده
خواص ومقربینك دخولنه اذن ویرلمش ایدی * بو مقامه دك اول حضوره
داخل اولان خواص ومقربینك ورسول اکرم حضرتلرینك مجلس شریفلرینك
احوالی بیان اولندی * بوندنصکره رسول اکرم حضرتلری خانهٔ سعادتدن طشره
چقدقده احوال شریفه سی نیجه در بیان اولنسه کرك (قال فسألته عن مخرجه
کیف کان یصنع فیه) امام حسین حضرتلری بیوردیکه پدرم حضرت علیدن سؤال
ایتدمکه رسول اکرم حضرتلری خانهٔ شریفندن طشره کلدیکی وقتده نه ایشلر ایدی
(قال کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یخزن لسانه) حضرت علی بیوردیکه رسول
اکرم حضرتلری سعادتخانه سندن طشره چقدقده مبارك لسانی کلامدن حفظ
ایدرلر ایدی (عما لا یعنیه) اکرمهم اولور ایسه تکلم بیوررلر ایدی (ویؤلفهم) دخی
اصحاب کرام ایله کندیلری بیننده واصحاب کرامك بینلرنده محبته سبب اوله جق کلامی
بیوررلر ایدی حتی اصحاب کرام نفس واحده کبی ایدیلر (ولا ینفرهم) دخی رسول اکرم
حضرتلری اصحاب کرامی نفرت ایتدرمزلر ایدی * یعنی جمله اصحابه خوش سوز
وکولر یوز ایله معامله بیوررلر ایدی (ویکرم کریم کل قوم) دخی رسول اکرم حضرتلری
هر قومك رئیسنه وجه مناسب اوزره اکرام ایدرلر ایدی (ویولیه علیهم) دخی رسول
اکرم حضرتلری هر قومك کریم الطبع وشفقتلو اولان کمسنه سنی قومی اوزرینه والی
نصب ایدرلر ایدی * حتی اول قومك نظام حاللری وجه حسن اوزرینه اوله
اما فرومایه اولان والی اولمغه لایق دکلدرکه باعث اختلال امور دین ودنیا اولدیغی
ظاهردر (ویحذر الناس) رسول اکرم حضرتلری ناسی حفظ ایدرلر ایدی (ویحترس
منهم) دخی رسول اکرم حضرتلری ناسی کندیدن نفرتدن حفظ ایدرلر ایدی * یعنی ناس

كندى نفس شريفلرندن اوركمز ايدى (من غيران يطوى عن احد منهم بشره ولاخلقه) رسول اكرم حضرتلرى ناسدن هيچ برندن كولر يوزنى وحسن خلقنى دريغ ايتمزايدى (ويتفقد اصحابه) دخى رسول اكرم حضرتلرى اصحاب كرامى مجلس شريفلرنده ياخود جامع و جمعه ده كورمسه سؤال بيوررلر ايدى * اكر مريض اولدى ايسه خاطرينى سؤاله تشريف ايدرلر ايدى اكر بوله كندى ايسه دعا ايدرلر ايدى سلامتيله اكر وفات ايتدى ايسه مغفرتيله دعا بيوررلر ايدى (ويسأل الناس عما فى الناس) دخى رسول اكرم حضرتلرى اصحاب وامتى ماييننده اولان شيلرى كرك اوزاق وكرك يقيننه وارنه يوقدر يوسؤال بيوررلر ايدى * حتى كه ظالم وار ايسه دفع واحقاق حق ايتمك ايچون (ويحسن الحسن ويقويه) دخى رسول اكرم حضرتلرى دين ودنياده كوزل اولان شيئك حسننه حكم ايدوب اول شيئك حسننى ثابت ايدر ايدى (ويقبح القبيح ويوهيه) دخى رسول اكرم حضرتلرينه قبيح اولان شيئك قبحى ايله حكم ايدوب انك قبحنى بيان وانى منع ايدر ايدى حاصل كلام ذاتنده ايو اولان شيئك ايولكنى وكوتى اولان شيئك كوتولكنى بيان بيوررلر ايدى (معتدل الامر) رسول اكرم حضرتلرى هر برايشده اعتدال اوزره ايدى (غير مختلف) دخى رسول اكرم حضرتلرينك هر برامورى برى برينه مختلف دكل ايدى * يعنى رسول اكرم حضرتلرينك جمله حالى وقولى وفعلى غايت اعتدال اوزره ايدى * كاه شويله كاه بويله دكل ايدى (لايغفل مخافة ان يغفلوا) دخى رسول اكرم حضرتلرى صحابه نك مصالحندن غفلت بيورمزلر ايدى * حتى اصحاب كندى مصلحتلرندن غفلت ايدرلر ديو خوفندندنناشى (اويملوا) دخى اصحاب كرامه ملالت كلور خوفندنناشى يعنى * رسول اكرم حضرتلرى دائما اصحابى دين ودنيالرى خصوصنده ارشاد وتذكير بيوررلر ايديكه اصحاب دخى امورلرنده جد وسعى اوزره اوله لر غفلت وملالت ايتميه لر (لكل حال عنده عتاد) جميع عبادات وطاعات ايچون ومصالح امور عباد ايچون صورى ومعنوى رسول اكرم حضرتلرنده استعداد تام وار ايديكه هر برشيئه قادر ايديلر * دنيوى واخروى كمالاتدن بركمال رسول اكرم حضرتلرنده بولنممق محال ايدى (لايقصر عن الحق) رسول اكرم حضرتلرى حقى اجراده قصور ايتمزلر ايدى (ولايجاوزه) دخى رسول اكرم حضرتلرى حقى تجاوز ايتمزايدى (الذين يلونه من الناس خيارهم) دخى رسول اكرم حضرتلرينه ناسدن مقرب اولان كسنه لر ناسك ايولرى وخيره سعى ايدنلرى ايدى (افضلهم عنده اعمهم نصيحة) دخى رسول اكرم حضرتلرى عندنده افضلى غيريلره زياده خير مرادايدن كسنه لر ايدى (واعظمهم عنده منزلة احسنهم مواساة وموازرة) دخى رسول اكرم حضرتلرى عندنده ناسك مرتبه جهتندن اعظمى ضعفايه معاونتى زياده كوزل اولان كسنه لر ايدى (قال فسألته

عن مجلسه) امام حسين بيورديكه پدرم حضرت عليدن سؤال ايلدم رسول اكرم حضرتلرينك برمجلسده جلوسى وقتنده عادت شريفه سى نه ايدى (فقال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم لايقوم ولايجلس الا على ذكر) حضرت على بيورديكه رسول اكرم حضرتلرينك قيام وجلوسلرى ذكرالله اوزره ايدى (واذا انتهى الى قوم جلس حيث ينتهى به المجلس) رسول اكرم حضرتلرى جلوس ايتمش برقومه كلدكده مجلسك نهايتنه اوتوررلر ايدى * يعنى اوست باشه كچمزلر ايدى (ويأمر بذلك) وغيريلره دخى مجلسك نهايتنده جلوس ايله امر ايدرلر ايدى * بو حديث شريفك معناسى امام طبرانى وبيهقى روايت ايتدكلرى حديث شريف ايله معلوم اولور * اول حديث شريف بودركه رسول اكرم حضرتلرى بيورديلر سزدن بريكز برمجلسه وار ايسه اكر مجلسى توسيع ايدوب بر موضع كوستررلر ايسه اول موضعه اوتورسون والا هر قنغى موضع خالى ايسه اول موضعه اوتورسون (يعطى كل جلسائه بنصيبه) رسول اكرم حضرتلرى يانده اوتورانلرك استعداد ومرتبه سنه كوره معامله ايدوب تلطيف بيوررلر ايدى (لايحسب جليسه ان احدا اكرم عليه منه) رسول اكرم حضرتلرى يانده اوتورانلره مجلسده اول كونه تلطيف بيوررلر ايديكه اول كسه رسول اكرم حضرتلرى عندنده بندن مكرم كسه يوقدر ديرايدى (من جالسه اوفاوضه فى حاجة صابرة) رسول اكرم ايله بركسه اوتورسه ياخود رسول اكرمك حضورلرينه بركسه كلوب حاجت عرض ايلسه رسول اكرم حضرتلرى زياده صبر وتحمل ايدرايدى واول كسه يى استثقال ايتمزلر ايدى (حتى يكون هو المنصرف عنه) حتى اول كسه كندى دونوب كيدنجه رسول اكرم حضرتلرى صبر ايدرلر ايدى * حاصل كلام بركسه رسول اكرم حضرتلرينك حضور شريفلرنده چوق اوتورسه رسول اكرم حضرتلرى اول كسه يى استثقال ايتميوب اول كسه كندى قالقوب كيدنجه رسول اكرم حضرتلرى اول موضعده قالور واول كسه يه حسن معامله بيورر وحاجتى نه ايسه كوررلر ايدى (ومن سأله حاجة لم يرده الابها) دخى رسول اكرم حضرتلرندن بركسه برشىء استسه اعطا بيوررلر ايدى * هيچ رد ايتمزلر ايدى (اوبميسور من القول) اكر رسول اكرم حضرتلرندن استدكلرى شىء موجود دكل ايسه قول لين ايله ياخود وعد ايله تسلى بيوررلر ايدى (قد وسع الناس بسطه وخلقه) رسول اكرم حضرتلرينك جودى وشفقتى وحسن خلقى عامهٔ ناسه واصل اولمش ايدى (فصار لهم ابا) پس رسول اكرم حضرتلرى ناسدن شفقتلو باباسى منزلنده ايدى (وصاروا عنده فى الحق سواء) جميع ناس رسول اكرم حضرتلرينك سوكلى اولادى منزله سنده ايدى * حتى مقتضاى شرعده وحق خصوصنده هيچ برفردى برفرده ترجيح بيورمز ايدى (مجلسه مجلس علم وحياء وصبر وامانة) رسول اكرم حضرتلرينك مجلس شريفلرى

مجالس علم وحيا وصبر وامانت ایدیکه مجلس شریفده علوم ومعارف مذاکره اولنور* وحاضر اولان اصحاب جمله حیا وادب ایله اوتورورلر وصبر صاحبلریدرلر وهرنه که مجلس شریفده اولسه آنی اغیاردن محافظه ایدرلر بناء علی ذلك رسول اکرم حضرتلرینك مجلسلری علم وحیا وصبر وامانتدر (لا ترفع فیه الاصوات) دخی رسول اکرم حضرتلرینك مجلس شریفلرنده برکسه یوکسك سویلمزایدی آهسته سویلشورلرایدی* حتی اصحاب کرامك حین تکلمده صونلری دون ایدی* رسول اکرم حضرتلرینك صوت شریفندن زیرا حق تعالی بیوردی (لا ترفعوا اصواتکم فوق صوت النبی) یعنی سزلر صداکزی پیغمبرك صداسندن برك ایتمکز حاصل کلام اصحاب کرام رسول اکرم حضرتلری ایله تکلم ایتدکده اصحابك صدالری رسول اکرم حضرتلرینك صدای شریفندن یابجه اولورایدی (ولا تؤبن فیه الحرم) دخی رسول اکرم حضرتلرینك مجلس شریفلرنده هیچ برفردك عیبی سویلنمزوهیچ برکسه یه تهمت اولنمزایدی* خلاصه مجلس شریفه لایق اولمیان کلام نامناسب واقوال نامعقول ذکر اولنمزایدی (ولا تثنی فلتاته) رسول اکرم حضرتلرینك مجلس شریفلرنده زله وخطا فاش اولمزایدی یعنی رسول اکرم حضرتلرینك مجلس شریفلرنده حاضر اولان اصحابدن زله صدور ایتمزایدیکه حتی فاش اولوب حکایه اولنه اصحاب کرام حضور سعادتنده زیاده ظاهرا وباطنا حاللرینه دقت ایدوب رسول اکرم حضرتلرینك حضور شریفنه مناسب اولمیان اشیادن برك حذر اوزره ایدیلردیمکدر (متعادلین) مجلس سعادتنده اولان اصحاب کرام بری برینه موافق جمله سی یکدل اولدقلری حالده ایدیلر (یتفاضلون فیه بالتقوی) رسول اکرم حضرتلرینك مجلس شریفلرنده بولنان اصحابك بعضیسنك بعضیسی اوزرینه فضلی واعتباری تقوی سببیله ایدی* یعنی حاضر بالمجلسك زیاده اهل تقواسی کیم ایسه معتبری اول ایدی (متواضعین) رسول اکرم حضرتلرینك مجلس شریفلرنده حاضر اولان اصحاب متواضع ایدیلر (یوقرون فیه الکبیر ویرحمون فیه الصغیر) مجلس شریفده حاضر اولان اصحابدن بینلرنده سن وقدر جهتندن کبیر اولنلره توقیر وصغیر اولنلره مرحمت ایدرلرایدی (ویؤثرون ذا الحاجة) اصحاب کرام مجلس شریفده صاحب حاجت اولانی صاحب حاجت اولمیان اوزرینه ترجیح ایدوب انك حاجتنی قضایه سعی ایدرلرایدی (ویحفظون الغریب) دخی مجلس شریفده غریب الدیار اولنلره اکرام ومراعات ایدوب خاطرینی خوش ایدرلرایدی صلی الله علیه وسلم (الحدیث الثامن) حدثنا محمد بن عبد الله بن بزیع حدثنا بشر بن المفضل حدثنا سعید عن قتادة عن انس بن مالك قال) انس حضرتلری بیوردی (قال رسول الله صلی الله علیه وسلم لو اهدی الی کراع لقبلت) رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه اگربکا برکراع هدیه اولنسه قبول ایدرم اللهك نعمتنه تعظیم ایچون کراع ساق دیمکدر

یعنی برآیاق دیمك اولور حق تعالی حضرتلری آزعمله چوق ثواب ویرمك عادت کریمه سی اولدیغی کبی رسول اکرم حضرتلری دخی برآیاق کرك مطبوخ کرك ذکل هدیه اولنسه صاحب هدیه یی تلطیف بیوررلرایدی* کمال کرملرندن (ولو دعیت علیه لاجبت) دخی رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه اگر برکراعه دعوت اولنسم اجابت ایدرم* پس وای بزلره که اگرضیافتلریمزده رعددن برنسنه نقصان اولسه صاحب خانه نك خانه سنی باشنه طار ایدرز* امدی مرور عالمك کمال تواضعلرینه نظر اولنوب متنبه اولنه حتی شرح شمائل نام کتابده حضرت انسدن مرویدرکه رسول اکرم حضرتلری عریانامر کبه بندی* ومملوك دعوتنه اجابت ایتدی* وقوری براوزرنده اوتوردی* وقوری براوزرنه اوتوردی* وقوری براوزرنده طعام اکل بیوردی* پس بزلر بومثللو طورلرده رسول اللهك خلافنه عادت ایتمشزدر بوعادتلریمز سببیله آخرتده مجلس سعادتدن دور اولورسق خسران عظیمدر نعوذ بالله تعالی من ذلك آمین (الحدیث التاسع) حدثنا محمد بن بشار حدثنا عبد الرحمن حدثنا سفیان عن محمد بن المنکدر عن جابر قال) جابر حضرتلری بیوردی (جاءنی رسول الله صلی الله علیه وسلم لیس براکب بغل ولا برذون) برذون دابه دیمکدر* یعنی جابر حضرتلری بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری بنم خاطرمی سؤال ایچون تشریف بیوردیلر قاطره یا خود دابه یه بنوب ماشی اولدیغی حالده* حتی امام بخاری روایت ایدرکه جابر حضرتلری مریض اولدیلر* رسول اکرم حضرتلری صدیق اکبر ایله برابر یوریه رك تشریف بیوردیلر جابر حضرتلری بیوررکه رسول اکرم حضرتلرینك تشریفنده بن بیهوش ایدم* رسول اکرم آبدست آلوب آبدست صوینی جابره سرپدیلر جابر بیوررکه بنم اول ساعتده عقلم باشمه کلدی (الحدیث العاشر) حدثنا عبد الله بن عبد الرحمن اخبرنا ابو نعیم حدثنا یحیی ابن ابی الهیثم العطار قال سمعت یوسف بن عبد الله بن سلام قال) یوسف بن عبد الله بیوردی (سمانی رسول الله صلی الله علیه وسلم یوسف) رسول اکرم حضرتلری بکا یوسف اسمیله تسمیه ایلدی (واقعدنی فی حجره) وبنی مبارك قوجاغنه اوتورتدی (ومسح علی رأسی) ومبارك الیله باشمی صیغادی پس بوحدیث شریف رسول اکرم حضرتلرینك تواضعنه وحسن خلقنه وصبیلره اولان معامله سنه دلیل وبیاندر (الحدیث الحادی عشر) حدثنا اسحق بن منصور انبأنا ابو داود الطیالسی انبانا الربیع وهو ابن صبیح حدثنا یزید الرقاشی عن انس بن مالك ان رسول الله صلی الله علیه وسلم حج علی رحل رث) انس حضرتلری بیوردیکه براسکی اکر اوزرنده حج ایتدیلر (وقطیفة) اول اکرك اوزرینه بر کهنه آت پرده سی قطیفه اوله رق رسول اکرم ایچون وضع اولنمش ودوه نك اوزرینه قونلمش ایدی (کانت تسوی اربعة دراهم) انس بیوررکه بنم ظن وتخمینمزده اول قطیفه نك بهاسی درت درهم ایدی (فلما استوت

به راحلته) وقتا كه رسول اكرم حضرتلرى اول دوه كه اوزرنده اسكى اكرودرت درهم
بها لو قطيفه وار ايدى اول دوه نك اوزرينه بندكده (قال) سعادتله بيورديكه (لبيك
بحجة لا سمعة فيها ولا رياء) يا ربى بن سكا اجابت ايدرم سمعه دن وريادن عارى اولان
حج ايله بيورديلر خفى اوليه كه رسول اكرمك بو معامله شريفه سى كمال تواضعلرينه
دليلدر (الحديث الثانى عشر) حدثنا اسحق بن منصور حدثنا عبد الرزاق انبانا
معمر عن ثابت البنانى وعاصم الاحول عن انس بن مالك) انس بن مالك بيوررلر كه
(ان رجلا خياطا) صحابه دن درزيلك صنعتيله مألوف بركمسه (دعا رسول الله
صلى الله عليه وسلم) رسول اكرم حضرتلرينى دعوت ايلدى (فقرب له ثريدا عليه دباء)
پس اول درزى رسول اكرمك حضور شريفنه تريد كتوردى واول تريدك اوزرنده
قباق وار ايدى يعنى قباق پشوروب صو بنه تريد يابوب اوزرينه قباقلرى قومش ديمك
اولور (قال) انس بيوردى (وكان رسول الله صلى الله عليه وسلم يأخذ الدباء) رسول
اكرم حضرتلرى اول قباقدن اخذ واكل ايتمكه شروع بيوردى (وكان يحب الدباء)
رسول اكرم حضرتلرى قباغى غايت سورلر ايدى (قال ثابت فسمعت انسا يقول)
راوى حديث ديديكه بن انس حضرتلرندن ايشتدم بيوررلر ايديكه (فما صنع لى طعام
اقدر على ان يصنع فيه دباء الا صنع) بنم ايچون بر طعام طبخ اولنمز اول طعامه قباق
قونمق ممكن ايسه البته او طعامه قباق ادخال اولنور * يعنى رسول اكرم قباغى
سودكلرندن انس دخى قباغى غايت سور ايدى انس حضرتلرينك خادملرى انسك
قباغى سوديكنى بيلدكلرندن هر بر طعامكه قباق ايله پشمسى ممكن اوله اول طعامى
قباق ايله پشوررلر ايدى بو حديث شريفدن معلوم اولديكه اصحاب كرام هر برشيده
رسول اللهه متابعت ايدوب حتى طبيعتده دخى متابعت ايتديلر * رضوان الله عليهم
اجمعين (الحديث الثالث عشر) حدثنا محمد بن اسماعيل حدثنا عبد الله بن صالح حدثنا
معاوية بن صالح عن يحيى بن سعيد عن عمرة قالت) عمره ديديكه (قيل لعائشة) حضرت
عائشه دن سؤال ايتديلر (ماذا كان يعمل رسول الله صلى الله عليه وسلم فى بيته)
رسول اكرم حضرتلرى سعادت خانه سنده نه ايشلر ايدى (قالت كان بشرا
من البشر) حضرت عائشه جواب ورديكه رسول اكرم حضرتلرى كويا افراد
بشردن بر بشر ايدى * يعنى سائر ناس اونده اولاد وعيالنه نيجه بردم ايدر ايسه رسول
اكرم حضرتلرى دخى اويله ايدرلر ايدى * كمال تواضعلرندن مع هذا ازواج مطهراتك
جان وباشلرى رسول اكرم حضرتلرينه فدا ايكن (يفلى ثوبه) حضرت عائشه رضى
الله تعالى عنها رسول اكرم حضرتلرينك سائر ناس كبى معامله سنى بيان ايدوب
بيورركه رسول اكرم حضرتلرى مبارك اليله جامه سندن بيره اورر ايدى (ويحلب
شاته) دخى رسول اكرم حضرتلرى قيونى كندى مبارك اليله صاغر ايدى (ويخدم

نفسه) دخى رسول اكرم حضرتلرى كندى خدمتنى كندى كوررلر ايدى كمال
تواضعلرندن مع هذا ازواج مطهرات واصحاب كرام جمله سى رسول اكرم حضرتلرينك
خدمتنى كورمكى جانلرينه منت وسبب سعادت بيلمشلر ايكن پس اى سامع سن دخى
بو حديث شريفدن خلق كسب ايدوب كوجك يتديكى قدر خانه ده كندى ايشنى
كوروب عيالنه وخادمنه معاونت ايده سن زيرا سنت رسولدر * صلى الله عليه وسلم

(باب ما جاء فى خلق رسول الله صلى الله عليه وسلم)

بو باب رسول اكرم حضرتلرينك خلقى حقنده وارد اولان احاديث شريفه بيانندهدر
(الحديث الاول) حدثنا عباس بن محمد الدورى حدثنا عبد الله بن يزيد المقرى حدثنا
ليث بن سعد حدثنا ابو عثمان الوليد ابن ابى الوليد عن سليمان بن خارجة عن خارجة
ابن زيد بن ثابت قال) خارجه ديديكه (دخل نفر على زيد بن ثابت) زيد بن ثابت
حضورينه بر از كمسنه لر كلوب (فقالوا له) ديديلركه (حدثنا احاديث رسول الله صلى الله
عليه وسلم) يا زيد بزه رسول اكرم حضرتلرينك خبرلرندن اخبار ايله (قال ماذا
احدثكم) زيد ديديكه بن سزه رسول اكرم حضرتلرينك خبرلرندن نه خبر ايدهيم اكر
رسول اكرم حضرتلرينك جميع افعاللرندن واقواللرندن سؤال ايدرسكز اول بر بحردركه
كنارى يوق لكن بعض احواللرندن سؤال ايدرسكز كركى كبى مطلع اولديغم شيئى بيان
ايدهيم ديو (كنت جاره) زيد بيورديكه بن رسول اكرم حضرتلرينك قونشوسى ايدم
(وكان اذا نزل عليه الوحى بعث الى) پس رسول اكرم حضرتلرينك عادت شريفه سى
بو ايديكه كندولره وحى نازل اولدقده بكا بر آدم كوندروب چاغررلر ايدى بن دخى
خاكپايلرينه واروب (فكتبته له) نازل اولان وحيى انلر ايچون يازار ايدم (فكنا اذا ذكرنا
الدنيا ذكرها معنا) بز مجلس شريفده بعض امور دنيا ذكر ايدرايسك رسول اكرم كمال
خلق حسنلرندن بزمله بيله امور دنيادن سويلر ايدى بزلرك خاطرينى تطييب ايچون
امور دنيادن مراد جهاده متعلق مشاوره وآلات جنك وانواب غزا ودنيا آخرتك
مزرعه سى اولمسى كبى درحاشا امور دنيادن مراد لقلقيات ديمك دكلدر (واذا ذكرنا
الآخرة ذكرها معنا) بزلر آخرتى ذكر ايلسك رسول اكرم حضرتلرى دخى بزمله بيله آخرته
متعلق سوز سويليوب بزى آخرته ترغيب بيوررلر ايدى (واذا ذكرنا الطعام ذكره
معنا) اكر بزلر طعامه متعلق كلام ايتسك مثلا بر طعامك نفعى ومضرتى وآداب
اكلى كبى * رسول اكرم حضرتلرى بزمله بيله سويلشوب هزار حكم وفوائد بيان
بيوررلر ايدى (فكل هذا احدثكم عن النبى صلى الله عليه وسلم) زيد بن ثابت بيورركه
شو ذكر ايتديكم امورك هر برينى بن سزه رسول اكرمدن روايت ايدرم خفى اوليه كه
بو حديث شريفده رسول اكرمك حسن خلقنه * واصحابيله اولان حسن معاشرتنه
واصحابه كثرت مرحمتنه دليل ظاهر واردر * زيرا رسول اكرم حضرتلرى كندى

حالنده قالسه لر الله ذو الجلالدن غيرى ظاهرا و باطنا ذكر و فكرى يوقدر * پس صورتا
اصحابك حاليله حاللنمك كمال حسن خلقنه دليلدر (الحديث الثانى) حدثنا اسحق
ابن موسى حدثنا يونس بن بكير عن محمد بن اسحق عن زياد ابن ابى زياد عن محمد بن
كعب القرظى عن عمرو بن العاص قال) عمرو بيوردى (كان رسول الله صلى الله
عليه وسلم يقبل بوجهه وحديثه على اشر القوم) رسول اكرم حضرتلرى مبارك
يوزيله وكلاميله بر قومك غايت شريرلرينه اقبال بيوروب لطف وكرم ايله نظر ونوازش ايله
كلام بيورورلر ايديكه (يتألفهم بذلك) بوسببله اول كمسه لر اسلامى قبول ورسول
اكرم ايله بينلرنده الفت وانسيت حاصل اوله (وكان يقبل بوجهه وحديثه على حتى
ظننت انى خير القوم) عمرو ديديكه رسول اكرم حضرتلرى بكا دخى توجه واقبال
ولطف ايدر ايدى * بو مرتبه بكا اقبال ايتدكلرندن بن ظن ايتدمكه بن قومك
خيرلوسى يم (فقلت) پس بن بو ظنمدن ناشى ديدمكه (يا رسول الله انا خير او ابو بكر)
يا رسول الله بنمى خيرلويم يوخسه ابو بكرمى (قال ابو بكر) افندمز سعادتله بيوردیلركه
ابو بكر خيرلودر (فقلت يا رسول الله انا خير او عمر) عمرو ديركه تكرار بن سؤال ايتدم
يا رسول الله بنمى خيرلويم يوخسه عمرمى (فقال عمر) رسول اكرم حضرتلرى بيوردیلركه
عمر خيرلودر (فقلت يا رسول الله انا خير او عثمان) عمرو بن عاص ديركه بن تكرار ديدم
يا رسول الله بنمى خيرلويم يوخسه عثمانمى (قال عثمان) رسول اكرم حضرتلرى
عثمان خيرلودر بيورديلر (فلما سألت رسول الله صلى الله عليه وسلم فصدقنى) عمرو
ابن عاص ديركه چونكه رسول اكرم حضرتلرندن بو ذاتلرى سؤال ايتدم بنم سؤالمه
حق وصادق جواب بيورديلر (فلوددت انى لم اكن سألته) عمرو بن عاص ديركه
كاشكى رسول اكرم حضرتلرندن سؤال ايتمش اولميدم سؤال ايتديكمه نادم اولدم
زيرا بيلدمكه رسول اكرم حضرتلرينك بكا حسن معامله سى بنى تأليف ومأنوس
ايتمك ايچون ايمش اما اول ذاتلرك قدرى بشقه عالم ايمش (الحديث الثالث) حدثنا
قتيبة بن سعيد حدثنا جعفر بن سليمان الضبعى عن ثابت عن انس بن مالك قال) انس
حضرتلرى بيوردى (خدمت رسول الله صلى الله عليه وسلم) بن رسول اكرم
حضرتلرينه خدمت ايلدم (عشر سنين) اون سنه (فما قال لى اف قط) رسول اكرم
حضرتلرى بكا بركره اف ديمديلر بو حديث شريفدن رسول اكرم حضرتلرينك كمال
حلمنه وخادملرينه حسن معامله لرينه دليل واردر (وما قال لى لشئ صنعته
لم صنعته) دخى انس بيوروركه مدت خدمتمده بعض لايق اولميان ايش ايشلسم رسول
اكرم حضرتلرى بكا بو ايشى نيچون ايشلدك ديمزدى (ولا لشئ تركته لم تركته) دخى
لايق اولان بر ايشى ترك ايلسم نيچون ترك ايتدك دو عتاب ايتمزلر ايدى * يعنى امور
دنيايه متعلق اولان خصوصلرده ديمكدر * والا خلاف شرعه مساعده ديمك دكلدر

وكان

(وكان رسول الله صلى الله عليه وسلم من احسن الناس خلقا) انس بيوردیكه
رسول اكرم حضرتلرى هميشه ناسك خلق جهتندن احسنى ايدى يعنى رسول اكرم
حضرتلرى كبى كوزل خويلى كمسه يوق ايدى ديمكدر (ولا مسست خزا ولا حريرا قط
ولا شيأ كان الين من كف رسول الله صلى الله عليه وسلم) انس بيوردیكه بن خز
وحرير بلكه هيچ برشيئى يا پشمدمكه رسول اكرم حضرتلرينك مبارك اللرندن يومشق
اوله بلكه رسول اكرم حضرتلرينك مبارك الى ايپكدن وطوشان توكندن يومشق
ولطيف ايدى حرير ايپك ديمكدر * خز پوست خركوش ديمكدر (ولا شممت مسكا قط
ولا عطرا كان اطيب من عرق رسول الله صلى الله عليه وسلم) انس بيوردیكه بن هركز
مسك وعطر قوقلمدمكه رسول اكرم حضرتلرينك مبارك ترندن كوزل اوله بلكه
رسول اكرمك مبارك ترى جمله كوزل قوقولى نسنه لردن كوزل قوقولى ايدى صلى
الله عليه وسلم (الحديث الرابع) حدثنا قتيبة بن سعيد واحمد بن عبدة والمعنى واحد قالا
حدثنا حماد بن زيد عن سلم العلوى عن انس بن مالك) بو حديث شريفى قتيبه وعبده
نام راويلر سند مذكور ايله لفظى مغاير معنا واحد اولديغى حالده انس بن مالكدن
روايت ايلديلر (عن رسول الله صلى الله عليه وسلم) انس دخى رسول اكرم حضرتلرندن
روايت بيوروركه (انه كان عنده رجل به اثر صفرة) تحقيق بر كون رسول اكرمك
حضورينه بر آدم كلديكه اوزرنده صارى رنكلو طيب علامتى وار * يعنى سورنديكى
ياغك اثرى ظاهر (قال وكان رسول الله صلى الله عليه وسلم لا يكاد يواجه احدا بشئ
يكرهه) انس بيوردیكه رسول اكرمك عادت شريفه سى بو ايديكه هيچ بر كمسه نك
مكدر اوله جغى نسنه يى يوزينه قارشو سويلمز و كمسه نك عيبنى يوزينه اورمز ايدى (فلما
قام قال للقوم لو قلتم له يدع هذه الصفرة) وقتاكه اول كمسه مجلسدن كتدى صكره
رسول اكرم حضرتلرى اصحابه بيورديلركه كاشكى شو كمسه يه سويليديكزكه
صارى نسنه سورنمكى ترك ايده ايدى * معلوم اوله كه رسول اكرم غايت كريم وحليم
وخلق عظيم صاحبى اولدقلرندن ناشى امتندن برنده بر منكر كورسه لر اول منكرى
جمله دن نهى ايدرلر ايدى * اول كمسه دخى اول منكرى اكيوب ترك ايده مخصوصا
منكر صاحبنى نهى بيورمز ايديكه اول كمسه خجيل اولميه * پس بويله بر سلطانك
قدرينى بيلمك اوزريمزه اهم والزمدر (الحديث الخامس) حدثنا محمد بن بشار حدثنا
محمد بن جعفر حدثنا شعبة عن ابى اسحق عن ابى عبد الله الجدلى) واسمه عبد بن عبد
(عن عائشة رضى الله عنها انها قالت) حضرت عائشه بيوردى (لم يكن رسول الله
صلى الله عليه وسلم فاحشا) رسول اكرم حضرتلرى قول وفعللرنده بالطبع فحش ايتمز
ايدى (ولا متفحشا) دخى رسول اكرم حضرتلرى كسبى اولان فحشى ايتمزلر ايدى * يعنى
رسول اكرم حضرتلرندن نه طبعى ونه كسبى فحش وقبح اولمدى ديمكدر (ولا صخابا

فی الاسواق) دخی رسول اکرم حضرتلری چارشو وبازارده ناس ایله مخاصمه ایدوب
رفع صوت ایتمزایدی (ولا یجزی بالسیئة السیئة) دخی رسول اکرم حضرتلری کملك
ایدنه کملك ایله مقابله ایتمزایدی (ولکن یعفو ویصفح) بلکه رسول اکرم کملك ایدنی
عفو ایدوب وانتقامدن اعراض ایدرایدی (الحدیث السادس) حدثنا هارون
ابن اسحق الهمدانی حدثنا عبدة عن هشام بن عروة عن ابیه عن عائشة رضی الله عنها
قالت) حضرت عائشه بیوردی (ما ضرب رسول الله صلی الله علیه وسلم بیده شیأ قط)
رسول اکرم حضرتلری بر وقتده مبارك الیله برکمسه یی ضرب ایتمدی (الا ان یجاهد
فی سبیل الله) مکر غزاده جهاد وقتنده مبارك الیله ضرب ایتدی * حتی احد
غزاسنده ابی بن خلف نام کافری قتل ایلدی (ولا ضرب خادما ولا امرأة) دخی
رسول اکرم حضرتلری هیچ برخدمتکاری وبرزوجه سنی ضرب ایتمدی * پس خادم
وزوجه یی اقتضا ایتدکده اکرچه ضرب جائزدر لکن اولی اولان عدم ضربدر دیدیلر *
اما اولادی تربیه ایچون ضرب ترکندن اولی دردیدیلر (الحدیث السابع) حدثنا احمد
ابن عبدة الضبی حدثنا فضیل بن عیاض عن منصور عن الزهری عن عروة
عن عائشة رضی الله عنها قالت) حضرت عائشه بیوردی (ما رأیت رسول الله صلی
الله علیه وسلم منتصرا من مظلمة ظلمها قط ما لم ینتهك من محارم الله شیء) منتصر
انتقام ایدیجی دیمکدر * مظلمه ظلم دیمکدر انتهاك برتمق وعقو بتده مبالغه دیمکدر
محارم حرام دیمکدر معناء حدیث شریف بودر که حضرت عائشه بیوردی بن رسول
اکرم حضرتلرینی کورمدمکه کندویه اولان ظلم سببیله ظالمدن انتقام قصدنده
اوله مادامکه اللهك حراملرندن برشیئك هتکی واقع اولمیه مثلا برکمسه رسول اکرمه
جور ایتسه اول جورك ضمننده اللهك حرام ایتدیکی شیئی ارتکاب بولنمزایسه رسول
اکرم کندویه جور ایدن کمسه یی عفو بیوررایدی بو حدیث شریفك معناسی امام
بخارینك روایت ایتدیکی حدیث شریفدن کوزلجه معلوم اولور * اول حدیث
بودرکه براعرابی رسول اکرم حضورینه ایکی دوه ایله کلوب رسول اکرم حضرتلرینك
رداء شریفندن یاپشوب برمرتبه چکدیکه ردانك یاقه سی رسول اکرم حضرتلرینك
مبارك بیونلرنده اثرایتدی * و اول اعرابی کستاخانه دیدیکه بنم شو دوه لرعك برینه
خرما وبرینه اربه یوکلات * دخی اول اعرابی دیدیکه بونلری کندی مالندن
ویرمزسن وباباڭ مالندن ویرمزسن دیو اول اعرابی خشونت ایتدکده رسول اکرم
حضرتلری کولدی وامر بیوردیکه اعرابینك دوه لرینه خرما واربه یوکلده لر * معلوم
اوله که رسول اکرم حضرتلری اغنیادن زکوتی جمع ایدوب فقرایه تقسیم بیوررایدی *
بو اعرابی فقیرایدی وبو فعلدن مرادی رسول اکرم حضرتلرینی تحقیر دکل ایدی زیرا
رسول اکرم حضرتلرینی تحقیر کفردر همان بو اعرابینك بو فعلی جهلندن وحماقتندن

واداب پیغمبری بیلمدیکندن ایدی بناء علی ذلك رسول اکرم حضرتلری عفو بیوروب
اعرابینك کستاخلغنی عفو بیوردی * لکن رسول اکرمه اولان جور عقوق
اللهه متعلق اولورایسه عظیم غضب بیوررایدی * رسول اکرم حضرتلری نتکم
حضرت عائشه بیورر (فاذا انتهك من محارم الله تعالی شیء کان من اشدهم فی ذلك
غضبا) اکر رسول اکرمه اولان جور ضمننده محارم اللهك هتکی یعنی قرلمسی
بولنورایسه رسول اکرم بو صورتده غضب جهتندن ناسك زیاده شدیدی اولورلرایدی
یعنی زیاده غضب ایدرلرایدی دیمکدر * معلوم اوله که بو حدیث شریفده بحث عظیم
واردر * اول بحثك خلاصه اولان جوابی بودرکه رسول اکرمه ظلم ایدن ظالمدن
رسول اکرم انتقام ایتمدکلری اول ظالمك ظلمی کفره مؤدی اولمدیغی صورتده در *
اما کفره مؤدی اولورایسه انتقام ایدرایدی * مثلا ابن حطل نام کافرکبی که اول
ملعونك قتلنه فرمان بیوردی * اول ملعون مرتد اولوب رسول اکرم حضرتلرینی
هجو ایتمش ایدی * بناء علی ذلك قتل اولندی * اکر سؤال اولنورایسه رسول اکرمه
اذیت وظلم محارم اللهی هتکدر * ورسول اللهه اذا اللهه اذادر * شویله جواب
ویریلورکه رسول اکرمه اذا ایکی درلودر بری اول اعرابی کبی که حماقتندن طبعنك
خشونتندن بو خسه رسول اکرم حضرتلرینه ایمانی اولمدیغندن دکل * ورسول اکرمی
تحقیر ایچون دکلدر بویله اولان ظالمی عفو بیوررایدی بو ظالمك ظلمی هرنقدر صورتده
محارم اللهی هتك واللهه ورسوله اذا ایسه ده بعده تربیه اولنوب تائب ومستغفر
ونادم اولدیغیچون حقیقتده هتك محارم الله والله رسوله اذا اولمش اولمدی * اما
ایکنجی منافقین ومرتدلرك اذا وظلملری هتك محارم اللهدر زیرا اول منافقین
ومرتدلرك رسول اکرمه اذادن مرادلری رسول اکرمك رسالت ونبوتنی انکاردر *
بناء علی ذلك عفو اولنمیوب انتقام اولنوب جزالری ترتیب اولندی (وما خیر بین امرین
الا اختار ایسرهما ما لم یکن مأثما) دخی حضرت عائشه بیوردیکه رسول اکرم
حضرتلری اکر ایکی شیء ماییننده مخیر قلنمیدی اول ایکینك آسان اولاننی اختیار
ایدرایدی * مادامکه اول آسان اولان شیء معصیت اولمدیغه پس اکر معصیته
مؤدی اوله جق ایسه آسانی دخی اختیار ایتمزایدی * شیخ ابن حجر بیوردیکه بو حدیث
شریفدن مراد امر دنیادر * زیرا امور آخرتك کرك صعبی وکرك آسانی اثمه مؤدی
اولمز (الحدیث الثامن) حدثنا ابن ابی عمر حدثنا سفیان عن محمد بن المنکدر عن عروة
عن عائشة رضی الله عنها قالت) حضرت عائشه بیوردی (استأذن رجل علی
رسول الله) برکمسه رسول اکرم حضرتلرینك یاننه داخل اولمق ایچون اذن طلب
ایلدی (وانا عنده) حضرت عائشه بیوررکه بن رسول اکرم حضرتلرینك یاننده
ایدم (فقال بئس ابن العشیرة او اخو العشیرة) پس رسول اکرم حضرتلری اول رجلك

صداسنی ایشتدکده بیوردیلرکه شوکمسنه قبیله سی میاننده برامزآده در چونکه رجل
مذکور بد خوی کمسنه ایدی * رسول اکرم حضرتلری حاضر اولان جماعته آنك
سوء فعلنی اعلام بیوردی تا حقیقت حاله مطلع اولوب اول رجلك ظاهرینه مغرور
اولمیه لر (ثم اذن له فلما دخل) پس رسول اکرم حضرتلری اول حضورینه اذن استین
رجلك حالنی بیان ایتدکدنصکره حضورشریفنه اذن ویردیلر (الان له القول) پس اول
رجل حضور شریفنه کلدکده رسول اکرم اول کمسه یه لطف ایله مکالمه بیوردی
(فلما خرج قالت یارسول الله قلت ماقلت ثم النت له القول) حضرت عائشه
بیوردیکه اول رجل حضور سعادتدن کتدکدنصکره بن دیدمکه یارسول الله
بو رجل ایچرو کیرمزدن اول سوء حالنه متعلق سوز بیوردیکز و حضوریکزه کیردکده
لطف ایله مکالمه بیوردیکز بونك حکمتی ندر (فقال یاعائشة ان من شر الناس من ترکه
الناس اوودعه الناس اتقاء فحشه) رسول اکرم حضرت عائشه یه جواب بیوردیکه
یاعائشه تحقیق بعض شر ناس واردرکه ناس انی کندو حالنه ترك ایدوب مدارا ایدرلرکه
اول شر ناس اولان کمسه نك کلام قبیحنی استماعدن احترازایچون بندخی اول رجل
شر ناس اولمغله لطف ایله معامله ایتدمکه اول رجلدن کلام قبیح استماع اولنمیه *
پس بو حدیث شریفده حسن معاشرت و لطف کلام ممدوح و بر کمسه نك عیبنی
یوزینه اورمق و عیب سویلیه جك کمسنه یی مهما امکن اول عیبی سویلتممك امر
مستحسن اولدیغنه دلیل واردر (الحدیث التاسع) حدثنا سفیان بن وکیع حدثنا
جمیع بن عمر بن عبدالرحمن العجلی حدثنی رجل من بنی تمیم من ولد ابی هالة زوج
خدیجة یکنی اباعبدالله عن ابن لابی هالة عن الحسن بن علی رضی الله عنهما قال)
ابن ابی هاله بیوردیکه (قال الحسین بن علی) حضرت امام حسین بیوردیلر (سألت
ابی) پدرم حضرت علیدن سؤال ایتدمکه (عن سیرة رسول الله صلی الله علیه وسلم
فی جلسائه) رسول اکرم حضرتلرینك اصحاب و احبابندن مجلس شریفلرنده حاضر
اولنلر حقنده عادت شریفه سی نه ایدی (فقال کان رسول الله صلی الله علیه وسلم
دائم البشر) حضرت علی اوغلی امام حسینه بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری دائما
هر کسه کولر یوزلو ایدی (سهل الخلق) رسول اکرم حضرتلری کوزل خویلی ایدیلرکه
بر فرد متأذی اوله جق برشیء رسول اکرمدن صدور ایتمزایدی (لین الجانب) رسول
اکرم حضرتلری مرحمتی غالب عفوی جمیل لطیف ایدیلر * میرکشاه بولفظ شریفك
معناسی سکون و خضوع و وقار و خشوعدن کنایه دردیدی (لیس بفظ) رسول اکرم
حضرتلری بدخوی دکل ایدی (ولا غلیظ) رسول اکرم حضرتلرینك لسانی و قلبی
غلیظ دکل ایدی بیضاوی دیدیکه بو لفظك معناسی رسول اکرم حضرتلری کریه
منظر و سوء خلق صاحبی دکل ایدی * شیخ ابن حجر دیدیکه رسول اکرم غلیظ قلب

دکل ایدی دیمکدر * اما کفار و منافقینه رسول اکرم غلظت بیوررلر ایدی
(ولا صخاب ولا فحاش) رسول اکرم حضرتلری خلق ایله خصومت ایدوب رفع
صوت ایتمزایدی * دخی کریه سوز سویلمزایدی (ولا عیاب) دخی رسول اکرم
حضرتلری برکمسنه یی تعییب ایتمزایدی (ولا مشاح) رسول اکرم حضرتلری انواع
بخلدن منزه ایدی (یتغافل عما لا یشتهی) رسول اکرم حضرتلری تحسین ایتمدیکی
نسنه دن اغماض عین ایدر ایدی (فلا یؤیس منه) رسول اکرم حضرتلری کندودن
رجا ایدن کمسنه یی کرمندن مأیوس و ناامید ایتمزایدی بعضیلر دیدیلرکه معنی شویله
درکه رسول اکرم طبع شریفنه موافق اولمیان شیئی اظهار ایتمیوب اول شیئك
صاحبنی مأیوس ایتمزایدی (ولا یجیبه الیه) رسول اکرم حضرتلری استحسان
ایتمدیکی شیء خصوصنده برفرده جواب ویرمیوب عفو اوکرما سکوت بیوررایدی
یعنی رسول اکرم حضرتلرینك برشیء مزاج دولتنه مطابق اولمسه * مثلا برکمسه
برطعام پشوررسه اول طعامك پشمسی طبع همایونلرینه موافق اولمسه * لطف
وکرملرندن برکمسه یه مثلا بو طعام بنم کیفمجه پشممش دیمزلرایدی دخی اغماض عین
بیوررلرایدی * اما اوامری ترکدن یاخود نواهی ارتکابدن برکسه ده طبع همایونه
مخالف نسنه اولسه اندن اغماض ایدر ایدی دیمك دکلدر (قد ترك نفسه من ثلاث)
رسول اکرم حضرتلری نفس شریفنی اوچ نسنه دن منع ایتمش ایدی یعنی اشلمز
ایدی دیمکدر (المراء) اولکیسی مسلمین ایله معارضه ایتمزایدی (والاکثار)
ایکنجیسی رسول اکرم حضرتلری یاتشق دکل ایدی (وما لا یعنیه) دخی اوچنجیسی
رسول اکرم حضرتلری دنیوی و آخروی قولا و فعلا اقتضاسی و فائده سی اولمیانی ترك
ایتمش ایدی * یعنی رسول اکرم حضرتلری نفس شریفنی منع بیوردیغی اوچ شیئك
بری معارضه و بری کوزلك و بری مالا یعنیدر * اکر سؤال اولنور ایسه رسول اکرم
حضرتلری اخلاق ذمیمه نك کلیسندن پاکدر * و نفس شریفنی اخلاق ذمیمه نك
کلیسندن منع بیورمشدر * بویله ایکن بو حدیث شریفده بو اوچ کونی خویی
تخصیصده فائده سی ندر جواب اولدرکه اکثر ناس بیننده فساده مؤدی اولان بونلردر
و مضرتی جمله یه شاملدر مثلا اولا معارضه که خصومته و کبره و بلکه مقاتله یه بلکه
کفره کشیدی اولشدیرر * ایکنجی یاتشقلق که چوق سویلمکدر * بو دخی کذبه و افترایه
و بهتانه موصلدر * بلکه الفاظ کفر تکلمنه دخی مؤدیدر * اوچنجی مالا یعنی که
دنیوی و اخروی فائده سی اولمیان شی ایله مشغول اولمق که هر نقدر اول مشغول
اولدیغك مالا یعنی آخرتده عذابی و عتابی اولمازقبیلندن ایسه دخی اول مالا یعنی
سببیله حقدن غافل اولدیغك خسران کافیدر * بو تفصیلدن بو اوچ شیئك ذکرینك
تخصیصنك جوابی معلوم اولدی (وترك الناس من ثلاث) دخی رسول اکرم

حضرتلری ناسی اوچ نسنه‌دن ترك ایتدی یعنی ناس حقنده اوچ شیئی لسانه
کتورمزدی (کان لا یذم احدا ولا یعیبه) اولا هرکز رسول اکرم حضرتلری یوزینه
قارشو یاخود ارقه‌سندن برکسه‌یی ذم وتعییب ایتمزدی (ولا یطلب عورته) ایکنجی
رسول اکرم حضرتلری بر فردك عیبنی آره‌مزدی (ولا یتکلم الا فیما رجا ثوابه) اوچنجی
رسول اکرم حضرتلری تکلم ایتدکده برکسنه‌یه ثواب حاصل اوله جق شی انجق تکلم
ایدرایدی یعنی رسول اکرم حضرتلرینك ناس ایله مکالمه‌سندن مبارك لسانندن
عبث کلام صدور ایتمزایدی * همان حقه دعوت وترغیب صدور ایدرایدی
(واذا تکلم اطرق جلساؤه کانما علی رؤسهم الطیر) رسول اکرم حضرتلری تکلم
بیوردقده مجلس شریفنده اولان مستمعین ساکت اولدقلری حالده کلام شریفی
حفظ ایچون شو وجهله طورورلرایدیکه کویا باشلرینك اوزرینه قوش قونمشدر *
یعنی برکسنه‌نك باشنه قوش قونسه اول کسنه آنی صید مراد ایتسه نیجه اول کسنه
قوش قالقمسون دیو سکون ایدرایسه اصحاب کرام دخی مجلس دولتلرنده اویله سکوت
وادب ایله اوطورورلرایدیکه هر بر کلام نبوی بر دولت قوشی کبیدر * اوچورمیه‌لم
دیو ساکن وساکت طورورلرایدی * دخی رسول اکرم حضرتلرینك کلام شریفنی
استماع ایله بر مرتبه متلذذ اولوب مراقب اولورلرایدیکه طشره‌دن کورن کسه اصحابك
حالنی تشبیه مراد ایتسه دیرایدیکه بو کسه‌لرك حاللری شول باشنه قوش قونان
کسه‌نك طورسنه بکزر * خلاصه برکسه بر مجلسده کمال مرتبه ادب ایله اوتورسه
اول کسه حقنده کویا باشنه قوش قونمش کبی اوتورردی دینورلر حاصل کلام رسول اکرم
حضرتلری تکلم ایدرایکن اصحاب کرام اصلا تکلم ایتمیوب رسول اکرم
حضرتلرینك کلام شریفنی اقبال تام ایله استماع ایدرلرایدی دیمکدر (فاذا سکت
تکلموا) ایمدی رسول اکرم حضرتلری کلامدن فارغ اولوب سکوت بیوردقده
اصحاب کرامدن بعض سؤالی اولان آداب ایله رسول اکرمه سؤال ایدرایدی خلاصهٔ
کلام رسول اکرم حضرتلرینك سوزی اراسنه اصحاب کرام سوز قاتمزلرایدی رضی
الله عنهم (لا یتنازعون عنده الحدیث) دخی اصحاب کرامدن بری حضور سعادتلرنده
بر برلریله مکالمه ایتمزلرایدی دخی اصحاب کرامدن بری سؤال ایتدکده برغیریسی اول
کلامی انك اغزندن آلوب سویلمزایدی * دخی رسول اکرم حضرتلری عندنده
برکلام ایچون نزاع ومخاصمه ایتمزلرایدی (من تکلم عنده انصتوا له حتی یفرغ)
برکسه رسول اکرم حضرتلری حضورنده برسوزه باشلسه اول کسه کلامندن
فارغ اولنجه سائر اصحاب سکوت ایدوب استماع ایدرلرایدی * حاصل کلام مجلس
سعادتده رسول اکرم حضرتلری تکلم بیوردقده جمله دکلرایدی * رسول اکرم
حضرتلری سکوت بیوردقده اکر مجلسدن بریسی رسول اکرم حضرتلرینه برشی

سویلرایسه سائری سکوت ایدرلرایدی * مجلس شریفده شماتة وکورلدی اولمزایدی
(حدیثهم عنده حدیث اولهم) رسول اکرم حضرتلرینك عندنده اصحاب کرامك
سوزی اوللرینك سوزی کبیدر * مثلا برکسه مجلسده بر کلام سویلسه اول کسه‌نك
کلامنی استماعده ملالت حاصل اولمز * اما اندنصکره برکسه دخی کلام سویلسه انك
کلامی کرکی کبی استماع اولنمز لکن اصحاب کرام بویله دکل ایدی * حضور سعادتده مثلا
اوچ بش کسه رسول اکرم حضرتلرینه مراملرینی افاده ایچون کلام ایلسه‌لر ابتدا
سویلین کسه‌نك کلامی نیجه ملالتسز استماع اولنور ایسه * اندنصکره سویلین
کسه‌نك کلامی دخی ابتدا سویلینك کلامی کبی ملالتسز استماع اولنور ایدی
(یضحك مما یضحکون منه) رسول اکرم حضرتلری کمال لطف وکرملرندن اصحاب کرامك
کولدکلری نسنه‌دن کولرلرایدی (ویتعجب مما یتعجبون منه) دخی رسول اکرم
حضرتلری اصحاب کرامك تعجب ایتدکلری نسنه‌دن تعجب ایدرلرایدی (ویصبر للغریب
علی الجفوة فی منطقه ومسئلته) دخی رسول اکرم حضرتلری حضورینه کلان
غریبك خاطرینه زیاده اهتمام ایدوب اول غریبك نطقنده وسؤالنده ایتدیکی جوره
صبر وتحمل ایدرایدی (حتی ان کان اصحابه لیستجلبونهم) حتی صحابهٔ کرام رسول
اکرم حضرتلرینك غریبلره اولان معامله‌سن کوروب انلر دخی غریبلره دلنوازلق
وخاطرلرینه مراعات وجفالرینه تحمل ایدرلرایدی (ویقول اذا رأیتم طالب حاجة
یطلبها فارفدوه) رسول اکرم حضرتلری بیوررلرایدیکه بر حاجت صاحبی حاجتنی
طلب ایتدیکی حالده کوردیککز وقتده اول کسه‌نك حاجتنك حصولی ایچون
معاونت ایدك (ولا یقبل الثناء الا من مکافئ) رسول اکرم حضرتلری واقعه مطابق
اولوب مدحده حدی تجاوز ایتمین کسه‌نك مدحنی قبول ایدرایدی (ولا یقطع
علی احد حدیثه حتی یجوز فیقطعه بنهی او قیام) رسول اکرم حضرتلرینك عندنده
برکسه برسوزه باشلسه رسول اکرم حضرتلری انی استماع ایدرایدی * اکر اول کسه
سوزنده حد شرعی‌یی تجاوز ایدرسه اول کلامی نهی بیوررلرایدی * یاخود رسول
اکرم حضرتلری مجلسدن قالقار کیدرایدی * حتی اول کسه‌نك حدی متجاوز
سوزی قطع اوله (الحدیث العاشر) حدثنا محمد بن بشار حدثنا عبد الرحمن بن مهدی
حدثنا سفیان عن محمد بن المنکدر قال سمعت جابر بن عبد الله) محمد بن منکدر دیدیکه
جابر بن عبد الله‌دن ایشتدم (یقول) جابر حضرتلری بیوررلرایدی (ما سئل رسول
الله صلی الله تعالی علیه وسلم شیئا قط فقال لا) رسول اکرم حضرتلرندن برشی طلب
اولندقده اصلا رسول اکرم حضرتلری لا بیورمدیلر اکر اول استنلان شی وار ایسه ویرر
ایدی * اکر یوق ایسه وعد بیوررلرایدی شعراء اسلامدن فرزدق نام شاعر بی نظیر
مدح رسولده شویله دیدیکه * ما قال لا قط الا فی تشهده * لولا التشهد کانت لاؤه نعم

محصول بيت شوكه رسول اكرم حضرتلری كمال سخا وكرملرندن انسان شريفلرنده
اصلا لا لفظی صادر اولمدی * مكر تشهدده اوله كه لا اله الا الله در * يعنی برشيكه
رسول اللهدن استنه رسول اكرم حضرتلری اول شيئی ويررلا ديمز (الحديث الحادی
عشر) حدثنا عبد الله بن عمران ابو القاسم القرشی المكی حدثنا ابراهيم بن سعد عن ابن
شهاب الزهری عن عبيد الله عن ابن عباس قال) ابن عباس بيوردی (كان رسول الله
صلی الله عليه وسلم اجود الناس بالخير) جودك معناسی لايق اوزره لايق اولانه
لايقنی اعطا ايتمكه ديرلر * يعنی ابن عباس بيورديكه رسول اكرم حضرتلری خيره
سخاوت ايدن ناسك زياده سخی وكريمی ايدی ورسول اكرمدن سخی بركمسه يوق
ايدی ديمكدر * شارح بخاری وكرمانی ديركه رسول اكرمك مزاجی اعدل مزاج
اولديغی متحققدر * پس فعل شريفی احسن افعال وخلقی احسن اخلاق وجمله
ناسدن سخی اولديغی متعيندر (وكان اجود ما يكون فی شهر رمضان حتی ينسلخ)
رسول اكرم حضرتلری رمضان شريفده من اوله الی آخره سائر اوقاتده اولان
جودندن زياده جود ايدرلر ايدی * نتكيم حضرت الله رمضان شريفده بندلرينه
سائر اوقاتده ايتديكی احساندن زياده احسان ايتديكی كبی رسول اكرم دخی اخلاق
الهيه ايله تخلق بيوررلر ايدی * پس سن دخی رمضان شريف كلدكده غنيمت بيلوب
قول وفعل وعملده ترقی ايتمكه سعی ايده سن (فيأتيه جبريل فيعرض عليه القرءآن)
رمضان شريفده جبرائيل عليه السلام رسول اكرم صلی الله عليه وسلم حضرتلرينه
كلوب كاهی جبرائيل قرأنی عرض ايدوب رسول اكرم حضرتلری استماع بيوررلر
ايدی كاهی رسول اكرم حضرتلری عرض ايدوب جبرائيل استماع ايدرلر ايدی *
ديديلر * بو حديثك معناسنده الله اعلم (فاذا لقيه جبرائيل كان رسول الله صلی الله
عليه وسلم اجود بالخير من الريح المرسلة) ريح رحمت قطرات مطری بلاده نشر ايدوب
نفع عام اولديغندن زياده رسول اكرم حضرتلری رمضان شريفده جبرائيل عليه
السلامه ملاقی اولدقده انواع خيری عامهٔ عباده نشر ايدوب نفعی اعم وفيضی اتم اولور
ايدی * يعنی رسول اكرم حضرتلری جمله حسن خلق صاحبلرينك اعلاسيدر *
رمضان شريف كلدكده حسن خلقی دخی زياده اولور ايدی * خصوصا رمضانده
جبرائيل ايله ملاقات ايدوب قرأن عظيم الشانی بينلرنده قراءت ايتدكده رسول اكرمك
خلق شريفی صوری ومعنوی فيض وجودی برمرتبه يه بالغ اولور ايديكه تعبيری حد
امكانده دكل ايدی (الحديث الثانی عشر) حدثنا قتيبة بن سعيد اخبرنا جعفر بن
سليمان الضبعی عن ثابت عن انس قال) انس حضرتلری بيوردی (كان رسول الله
صلی الله عليه وسلم لا يدخر شيأ لغد) ادخار ذخيره حاضر ايتمكدر * يعنی انس
بيورديكه رسول اكرم حضرتلری كمال توكلندن يارين ايچون ذخيره حاضر ايتمز ايدی

لكن صحيحنده حديث شريف وارد اولدی برسنه لك ذخيره احضار ايتمكك جوازی
حقنده امار رسول اكرم حضرتلری كنديلری يارين ايچون ذخيره اتخاذ ايتمديلر *
بو حديث شريفده مصنف رسول اكرم حضرتلرينك جمله اخلاقندن بری توكل
اولديغنی بيان ايتمش اولدی (الحديث الثالث عشر) حدثنا هارون بن موسی ابن
ابی علقمة المدنی حدثنا ابی عن هشام بن سعد عن زيد بن اسلم عن ابيه عن عمر
ابن الخطاب) حضرت عمر بيوردی (ان رجلا جاء الی النبی صلی الله عليه وسلم)
تحقيق بركمسه رسول اكرم حضرتلری حضورلرينه كلدی (فسأله ان يعطيه)
پس اول كمسه رسول اكرم حضرتلرندن برشی اعطاسنی نيازايتدی (فقال النبی
صلی الله عليه وسلم ما عندی شیء) اول سائله رسول اكرم حضرتلری بيورديكه حالا
يانمده سكا ويره جك برشی يوقدر (ولكن ابتع علی) لكن ای سائل مرادك اولان شيئی
قيمتی ايله اشترا ايله اول شيئك بهاسنی بن ويرمك اوزره (فاذا جاءنی شیء قضيته) بكا برشی
كلدكده بن اول شيئك بورجنی صاحبنه ويره يم بيوردی (فقال عمر يا رسول الله
قد اعطيته) پس رسول اكرم حضرتلرينك بو كلام شريفنی استماع ايتدكده حضرت
عمر ديديكه يا رسول الله بو كمسه يه بوندن مقدم نيچه كره عطيه ويرديكز شمدی بو تكلفه
حاجت نه در (فما كلفك الله ما لا تقدر عليه) زيرا حضرت الله سزه قدرتكز اولميان شيئی
تكليف ايتمز الحالة هذه تحت قدرتكزده قول لينندن ماعدا برشی يوق اول دخی دريغ
اولنمدی ديدكده (فكره النبی صلی الله عليه وسلم قول عمر) رسول اكرم حضرتلری
حضرت عمرك كلامنی استحسان ايتمديلر * زيرا رسول اكرم حضرتلرينك
سخاوت طبيعتنك خلافی اولدی (فقال رجل من الانصار) مجلسده انصاردن برذات
ديديكه (يا رسول الله انفق) انفاق ايله (ولا تخف من ذی العرش اقلالا) عرشك
صاحبی اولان اللهدن فقير ايدر دیو خوف ايلمه (فتبسم رسول الله صلی الله عليه
وسلم) رسول اكرم حضرتلری تبسم بيورديلر (وعرف البشر فی وجهه لقول
الانصاری) انصارك بو قولندن رسول اكرم حضرتلرينك مبارك چهره لرنده بشاشت
معروف وظاهر اولدی (ثم قال بهذا امرت) انصارينك بو كلامنی ايتدكده رسول اكرم
حضرتلری بيورديلركه بن انفاق وفقردن عدم خوف ايله مأمور اولدم (الحديث
الرابع عشر) حدثنا علی بن حجر اخبرنا شريك عن عبد الله بن محمد بن عقيل عن الربيع
بنت معوذ بن عفراء قالت اتيت النبی صلی الله عليه وسلم بقناع من رطب واجر زغب)
ربيعه ديديكه رسول اكرم حضرتلرينه هديه نامیله برطبق رطب واوستی تويلی
برقاچ اوفق خيار كتوردم (فاعطانی ملء كفه حليا اوذهبا) رسول اكرم
حضرتلری بكا آوجی طولیسی آلتوندن وكموشدن نسایه تزيين ايچون يابدقلری
نسنه دن ويردی دخی آلتون احسان ايلدی * بو حديث شريفده رسول اكرم

حضرتلرینك آز هدیه مقابلنده چوق شیء اعطا بیوردقلرینی بیان واردر (الحدیث
الخامس عشر) حدثنا علی بن خشرم وغیر واحد قالوا حدثنا عیسی بن یونس
عن هشام بن عروة عن ابیه عن عائشة رضی الله تعالی عنها ان النبی صلی الله
علیه وسلم) حضرت عایشه بیوردی رسول اکرم حضرتلری (کان یقبل الهدیة)
هدیه یی قبول بیوررایدی (ویثیب علیها) دخی رسول اکرم حضرتلری هدیه
کتورنه هدیه سنك مقابله سنده مجازات یعنی احسان بیوررایدی صلی الله تعالی
علیه وسلم

باب ماجاء فی حیاء رسول الله صلی الله علیه وسلم

بو باب رسول اکرم حضرتلرینك حیاسنه متعلق اولان حدیثلر بیاننده در
(الحدیث الاول) حدثنا محمود بن غیلان حدثنا ابو داود حدثنا شعبة عن قتادة قال)
قتاده بیوردی (سمعت عبد الله ابن ابی عتبة) بن عبد اللهدن ایشتدم (یحدث عن ابی
سعید الخدری) عبد الله بن عتبه ابو سعید الخدریدن روایت ایدرایدی (قال) ابو سعید
بیوردی (کان رسول الله صلی الله علیه وسلم اشد حیاء من العذراء فی خدرها)
عذراء باکره قز دیمکدر * خدر کلین ایچون خانه نك بر طرفنه قوردقلری پرده در * یعنی
ابو سعید بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری پرده ایچنده اوطوران قزدن زیاده حیا
صاحبی ایدی * کویا رسول اکرم حضرتلرینك مبالغه ایله حیا صاحبی اولدقلرینی
بیاندر (وکان اذا کره الشیء عرفناه فی وجهه) دخی ابو سعید بیوردیکه رسول اکرم
حضرتلری بر شیئی استحسان ایتمدیکنی مبارك یوزندن فهم ایدرایدك ابو سعید الخدری
دیمش اولدیکه رسول اکرم حضرتلری غایت حیاسندن استحسان ایتمدیکی شیئی
لسانا اظهارا یتمزلکن مبارك چهره لری متغیر اولور * اندن معلوم اولورایدیکه
استحسان بیورمدیلر (الحدیث الثانی) حدثنا محمود بن غیلان حدثنا وکیع حدثنا
سفیان عن منصور عن موسی بن عبد الله بن یزید الخطمی عن مولی لعائشة قال
قالت عائشة رضی الله تعالی عنها ما نظرت الی فرج رسول الله صلی الله علیه وسلم
اوقالت ما رأیت فرج رسول الله صلی الله علیه وسلم قط) حدیث شریفك لفظنده
ایکی روایت اولدی اما ایکیسی بر معنایه در یعنی حضرت عایشه دن شویله روایت
اولندیکه حضرت عایشه بیورربن هرکز رسول اکرمك عورت یرینی کورمدم ونه
حضرت عایشه دن مرویدرکه رسول اکرم حضرتلری بنم عورت یریمی کورمدی
معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلرینك معاملاتی سائرناسه قیاس اولنمز صلی الله
تعالی علیه وسلم

باب ماجاء فی حجامة رسول الله صلی الله علیه وسلم

بو باب رسول اکرم حضرتلرینك حجامتی حقنده وارد اولان احادیث شریفه

بیانده در (الحدیث الاول) حدثنا علی بن حجر حدثنا اسمعیل بن جعفر عن حمید قال
سئل انس بن مالك عن کسب الحجام) حمید دیدیکه انس بن مالك حضرتلرندن سؤال
ایتدیلرکه حجامتجینك کسبی طیبمیدر دکلمیدر (فقال انس احتجم رسول الله
صلی الله علیه وسلم حجمه ابو طیبة فامر له بصاعین من طعام) پس انس حضرتلری
جواب ویردیکه رسول اکرم حضرتلری حجامت ایتدردی حجامت ایدن کمسه یه
ابو طیبه دیرلرایدی حجامت ایتدکدنصکره اجرت ایچون رسول اکرم حضرتلری
ابو طیبه یه ایکی صاع طعام ویره لر دیو امر بیوردیلر * پس اکر حجامتجینك کسبی
حرام اولسه رسول اکرم حضرتلری اجرت ویرمزایدی دیو بو حدیث شریف ایله انس
حضرتلری اول سؤال ایدنلره جواب ویرمش اولدی * مذکور ابو طیبه یوز قرق اوچ
یاشنده وفات ایتدی (وکلم اهله فوضعوا عنه من خراجه) دخی رسول اکرم
حضرتلری ابو طیبه نك مالکلرینه امر بیوردیلرکه ابو طیبه نك هر کون سزلره
ویره کالدیکی وظیفه دن تنقیص ایدك انلردخی تنقیص ایتدیلر مذکور ابو طیبه محیصه
ابن مسعودك غلامیدر (وقال ان افضل ما تداویتم به الحجامة) رسول اکرم حضرتلری
بیوردیلرکه تحقیق سزلك تداوی ایتدیکز شیئك افضلی حجامتدر (اوان من امثل
دوائکم الحجامة) راوی بیوررکه رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه تحقیق حجامت
سزلك تداوی ایتدیککز شیئك افضلندن بعضدر * یعنی راوی دیرکه رسول اکرم
حضرتلری شو ایکی لفظدن برینی بیوردیلر محدثین دیدیلرکه رسول اکرم حضرتلرینك
حجامتی افضل دوا بیوردیغی اهل حجازه وحجازه مشابه اولان بلاد حاره یه کوره در *
یوخسه هر بلده ده حجامت نافع دیمك دکلدر * پس حجامتی ایشیدوب سنت ایمش دیو
ایتمك اولماز * بر طبیب مسلم حاذقدن سؤال ایدوب اکر سکا اذن ویرایسه وبو بلده ده
اولور دیرایسه حجامت جائزدر والا مضردر (الحدیث الثانی) حدثنا عمر بن علی
حدثنا ابو داود حدثنا ورقاء بن عمر عن عبد الاعلی عن ابی جمیلة عن علی رضی الله عنه
ان النبی صلی الله علیه وسلم احتجم) حضرت علی بیوردیلر تحقیق رسول اکرم
حضرتلری حجامت ایتدردی (وامرنی فاعطیت الحجام اجره) حضرت علی بیوردیکه
رسول اکرم حضرتلری بکا امر بیوردیکه حجامتجینك اجرتنی ویر بندخی ویردم
(الحدیث الثالث) حدثنا هرون بن اسحق الهمدانی حدثنا عبدة عن سفیان الثوری
عن جابر عن الشعبی عن ابن عباس رضی الله عنهما اظنه قال) ابن عباس بیوردی
(ان النبی صلی الله علیه وسلم احتجم فی الاخدعین وبین الکتفین) رسول اکرم
حضرتلری اخدعیندن وکتفین بیننده حجامت ایتدردی کتفین ایکی کورك
اورتاسیدر اخدعین بوینك ایکی جانبنده ایکی طمردر * ائمه حدیثدن ابن ماجه نام
محدث حضرت علیدن روایت بیوردیکه جبرائیل علیه السلام رسول اکرم

حضرتلرینه اخدعیندن وبین کتفیندن حجامت ایتمکی تعلیم ایلدی (واعطی الحجام اجره) دخی رسول اکرم حضرتلری حجامتجی یه اجرت ویردی (ولوکان حراما لم یعطه) اگر حجامتجینک اجرتی حرام اولسه رسول اکرم حضرتلری حجامتجی یه اجرت ویرمز ایدی * جمهور محدثین حجامتجینک کسبی حلال اولدیغنه ذاهب اولوب بو حدیث شریف ایله استدلال ایتدیلر لکن حجامتجیلک ادنی بر کسبدر دیدیلر (الحدیث الرابع) حدثنا هرون بن اسحق حدثنا عبدة عن ابن ابی لیلی عن نافع عن ابن عمر ان النبی صلی الله علیه وسلم دعا حجاما) ابن عمر حضرتی بیوردی رسول اکرم حضرتلری بر حجامتجی چاغروب (فحجمه) رسول اکرم حضرتلرینی اول حجامتجی حجامت ایتدی * بو حجامتجیدن مراد مذکور ابو طیبه در (وسأله کم خراجک) دخی رسول اکرم حضرتلری اول حجامتجیدن سؤال بیوردیکه افندیلرینه کل یوم نه ویررسک (فقال ثلاثة آصع) حجامتجی ابو طیبه رسول اکرم حضرتلرینه دیدیکه افندیلریمه کونده اوچ صاع ویریرم (فوضع عنه صاعا) رسول اکرم حضرتلری ابو طیبه نک اغالرینه ویردیکی شیئی آزایتدی واغالری قبول ایتدیلر (واعطاه اجره) دخی رسول اکرم حضرتلری ابو طیبه یه حجامت اجرتنی ویردی (الحدیث الخامس) حدثنا عبدالقدوس بن محمد العطار البصری حدثنا عمرو بن عاصم حدثنا همام وجریر ابن حازم قالا حدثنا قتادة عن انس بن مالک قال) انس بیوردی (کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یحتجم فی الاخدعین والکاهل) رسول اکرم حضرتلری اخدعیندن که بوینک ایکی جانبنده ایکی طمردراندن حجامت ایتدردی * دخی ایکی کورک اورتاسندن حجامت ایتدردی (وکان یحتجم لسبع عشرة) رسول اکرم حضرتلری کاهی آیک اون یدنجی کونی (وتسع عشرة) وکاهی اون طقوزنجی کونی (واحدی وعشرین) وکاهی یکرمی برنجی کونی حجامت ایتدررایدی * معلوم اوله که اطبا عندنده حجامت نهارک ایکنجی یاخود اوچنجی ساعتنده اولمق نافعدر * استفراغدن وحمامدن وجماعدن صکره حجامت ایلمیه لر * کذلک پک طوق ایکن یاخود پک آچ ایکن حجامت مناسب دکلدر دیدیلر (الحدیث السادس) حدثنا اسحق بن منصور انبأنا عبدالرزاق عن معمر عن قتادة عن انس بن مالک ان رسول الله صلی الله علیه وسلم) انس حضرتلری بیوردیکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری (احتجم وهو محرم بملل) ملل دیدکلری موضعده محرم اولدقلری حالده حجامت ایتدردی (علی ظهر القدم) مبارک آیاغنک اوزرندن * معلوم اوله که علما محرم اولان کسنه نک حجامت ایتمسی مسئله سی حقنده اختلاف ایتدیلر * امام نووی دیدیکه احرامده اولان کسنه اختیاجسز حجامت ایتدرسه قیل قطع اوله جق بر موضعدن حرامدر * اگر قیل اولمیان موضعدن یاخود قیل اولوب اما حجامتجی قیلی کسمدن

حجامت ایده بیلور ایسه جمهور علما تجویز ایتدیلر * وفدیه لازم کلمز دیدیلر * امام مالک هر حالده مکروهدر دیدی * حسن بصری فدیه لازمدر * قیل قطع اولنمز ایسه دخی دیدی * اما حجامت احرامده اولان کسنه یه اقتضا ایدر ایسه قیل قطعی جائزدر وفدیه لازمدر

باب ما جاء فی اسماء رسول الله صلی الله علیه وسلم

بو باب رسول اکرم حضرتلرینک اسماء شریفه لری حقنده وارد اولان حدیثلر بیاننده در * اسمادن مراد رسول اکرم حضرتلرینه اطلاق اولنان الفاظدر * ابن العربی جامع الترمذی نام کتابک شرحنده نقل ایتدیکه رسول اکرم حضرتلرینک بیک اسمی واردر * نتکم حق تعالینک بیک اسمی واردر * اما رسول اکرم حضرتلرینک قرآن عظیمده اولان اسملریکه * محمد * احمد * رسول * هادی * داعی * شاهد * مصدوق * بشیر * نذیر * رحمة * نعمة * نبی * سراج * منیر * حق * مبین * منذر * طه * یس * مزمل * رؤف * رحیم * مذکر * مبشر * کریم * مدثر * عبدالله * صلی الله علیه وسلم (الحدیث الاول) حدثنا سعید بن عبدالرحمن المخزومی وغیر واحد قالوا حدثنا سفیان عن الزهری عن محمد بن جبیر بن مطعم عن ابیه قال) جبیر بیوردی (قال رسول الله صلی الله علیه وسلم) رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه (ان لی اسماء) بنم اسملرم واردر (انا محمد) بن محمد اسمیله مسمایم بیوردیلر * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلرینه محمد تسمیه اولندیغی خصال محموده سی چوق اولدیغی ایچون دخی الله تعالی رسول اکرم حضرتلرینی غایت کماله بالغ دربو چوق ثنا ایتدیکیچون * دخی ملائکه وانبیا واولیا رسول اکرم حضرتلرینی مدح ایتدیکیچون * قسطلانی مواهب لدنیه نام کتابنده ذکر ایدرکه رسول اکرم حضرتلرینه محمد اسمنی بیوک پدری عبدالمطلب تسمیه ایتدی عبدالمطلبدن سؤال ایتدیلرکه نیچون محمد تسمیه ایتدیکز عبدالمطلب جواب ویردیکه اهل ارض اکا حمد ایتسونلر کرکدر * زیرا عبدالمطلب رسول اکرم حضرتلرینک نه اوله جغنی رؤیاسنده کورمش ایدی * بستان نام کتابنده علی قیروانی نقل ایدرکه رسول اکرم حضرتلرینک بیوک پدری عبدالمطلب حضرتلری رؤیاسنده کوردکه بر زنجیر عبدالمطلبک ارقه سندن چیقوب بر طرفی آسمانه وبر طرفی مشرقه وبر طرفی مغربه واصل اولدی * بعده اول زنجیر بر اغاج صورتنه کیردیکه جمله ورقلری نوردن اهل مشرق ومغرب اول اغاجه یاپشمشلر کوردی * بو رؤیایی شو وجهله تعبیر ایتدیلرکه یا عبدالمطلب سنک ظهرندن بر اولاد ظهور ایدرکه اکا اهل مشرق ومغرب تابع اولوب اهل سما وارض اکا ثنا ایدرلر بو رؤیایه بناء رسول اکرم حضرتلرینک دنیایه تشریفنده پدرلری آخرتده ایدی بیوک پدرلری عبدالمطلب رسول اکرم حضرتلرینه محمد تسمیه ایتدی دخی

رسول اکرم حضرتلرینک والده‌سی آمنه حضرتلری عبدالمطلبه خبر ویردیکه بن اوغلیکز عبداللهدن حامله اولدقده هاتفدن برندا ایشتدمکه یا آمنه سن بو امتک سیدنه حامله اولدک * دنیایه کلدکده اسمنی محمد قودیدیلر * پس حضرت آمنه حضرت عبدالمطلبه بورؤیایی دخی خبر ویردیکندن عبدالمطلب دخی رسول اکرم حضرتلرینه محمد تسمیه ایتدم بیوردی * معلوم اوله‌که رسول اکرم حضرتلرندن مقدم کمسه‌یه محمد تسمیه اولنمدی حتی امام بخاری روایت ایدرکه رسول اکرم بیوردیلر بنم ایچون بش اسم واردرکه بندن اول برکمسه‌یه بو اسملر اطلاق اولنمدی * اول بش اسمک بری محمد * وبری احمد * وبری ماحی * وبری عاقب * وبری عاشردر * دخی امم سالفه بیننده مشهور اولان بو بش اسمدر دیدیلر (وانا احمد) دخی رسول اکرم بیوردیلرکه بن احمدم یعنی اسمک بریسی دخی احمددر * معناسی رسول اکرم حضرتلری حمد ایدیجیلرک زیاده حمد ایدیجیسیدر * دخی مدح اولنمشلرک زیاده مدح اولنمشیدر * حتی رسول اکرم حضرتلرینه اول مرتبه الله ذوالجلال طرفندن کوناکون حمد وثنا الهام ووحی اولنمشدرکه هرکز رسول اکرم حضرتلرندن اول برفرده اول حمدلر وحی والهام اولنمامشدر * واول کوناکون حمدلر ایله حضرت اللهه حمد ایدر برفرد کلممشدر * انکیچون محشرده لواء الحمد رسول اکرم حضرتلرینک یدنده‌در ودخی رسول اکرم حضرتلری جمله‌دن زیاده حامد وجمله‌دن زیاده محمود وممدوح اولدیغندن آخرتده مقام محمود رسول اکرم حضرتلرینه مخصوصدر * نتکم سورهٔ حمد دخی رسول اکرم حضرتلرینک کتابی اولان قرآنه مخصوص اولوب امتنه اعطا بیورلدی * دخی رسول اکرم حضرتلرینک اسم شریفی احمد اولدیغیچون امتلرینه اکل وشربدنصکره والله تعالیدن اولان هر برانعامدنصکره حمد ایتمک مشروع اولدی * دخی رسول اکرم حضرتلرینک اسمی احمد اولدیغیچون وامتلری دخی چوق حمد ایتدیکیچون امت محمدیه حمادون تسمیه قیلندی * ودخی رسول اکرم حضرتلرینک محمد واحمد اسملری سائر اسملرندن افضلدر * مرویدرکه حق جل وعلا بیوردی عزم وجلالم حقیچون یا محمد سنک اسملرندن بریله تسمیه اولنان کمسنه‌یه بن جهنمده عذاب ایتمم * وبنه حضرت علی بیوردیلرکه برخانه‌ده احمد یا محمد اسمیله برکمسنه بولنسه حق تعالی اول خانه‌یی کونده ایکی کره تقدیس ایدر * ابن قطیبه‌دن مرویدرکه رسول اکرم حضرتلرینک نبوتنک علامتلرندن بری بودرکه رسول اکرم حضرتلرندن مقدم کمسه اولادنه محمد تسمیه ایده‌مدی اسم شریفی حق تعالی حفظ ایتدیکیچون (وانا الماحی الذی یمحو الله بی الکفر) دخی رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه بن محو ایدیجی‌یم که حضرت الله تعالی بنم سببمله کفری محو ایدر * دخی حضرت الله تعالی بنی حجت ایله غالب ودینمی سائر ادیان اوزرینه ظاهر ایدر * حقا که

بیوردقلری کبی اولدی (وانا الحاشر الذی یحشر الناس علی قدمی) دخی رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه بن حاشر وحشر ایدیجی‌یم که ناس بنم قدمم اوزره حشر اولنورکه جمله ناسدن اول بن حشر اولنورم * وناس بندنصکره بنم حشر اولندیغم وجه اوزره حشر اولورلر (وانا العاقب) رسول اکرم بیوردیلرکه بن جمله انبیانک عقبنده کلیجی‌یم (والعاقب الذی لیس بعده نبی) رسول اکرم حضرتلرینه عاقب دینلدیکه عاقب اول کمسه‌درکه آندنصکره نبی اولماز * پس رسول اکرم حضرتلری خاتم الانبیاء والمرسلین اولدقلرندن بنم براسمم دخی عاقبدر بیوردیلر صلی الله علیه وسلم (الحدیث الثانی) حدثنا محمد بن طریف الکوفی حدثنا ابو بکر بن عیاش عن عاصم عن ابی وائل عن حذیفة قال) حذیفه بیوردی (لقیت النبی صلی الله علیه وسلم فی بعض طرق المدینة) مدینهٔ منوره‌نک بعض زقاقنده رسول اکرم حضرتلرینه ملاقی اولدم (فقال) رسول اکرم حضرتلری حذیفه‌یه بیوردیلرکه (انا محمد) بن محمدم (وانا احمد) وبن احمدم (وانا نبی الرحمة) بن رحمت نبی‌سیم (وانا نبی التوبة) دخی بن توبه نبی‌سیم (وانا المقفی) بن اتباع ایدیجی‌یم (وانا الحاشر) دخی بن حشر ایدیجی‌یم (ونبی الملاحم) دخی بن جنک عظیم نبی‌سیم بیوردیلر * معلوم اوله‌که رسول اکرم حضرتلرینه محمد واحمد تسمیه اولندیغنک وجهی حدیث سابقده بیان اولندی * اما نبی الرحمه دینلدیکی زیرا حقنده رحمة للعالمین بیوریلوب اون سکز بیک عالمه رحمت اولدیغیچوندر * اما نبی التوبه دینلدیکی رسول اکرم حضرتلرینک امتی توابوندر * یعنی رسول اکرم حضرتلرینک امتنده توبه ایدیجی سائر امتدن زیاده اولمغله نبی التوبه دینلدی دخی رسول اکرم حضرتلرینه مقفی دینلدیکی رسول اکرم حضرتلری خاتم الانبیا اولدیغیدر * صاحب نهایه دیدیکه مقفی دیمک رسول اکرم حضرتلری اتباع اولنوب وانقیاد اولنسان انبیانک آخریدرکه (لانبی بعدی) مضموننه موافق اولور * اما مقفی لفظ شریفنک معناسی (قوله تعالی اولئک الذین هدی الله فبهدیهم اقتده) نظم شریفی اوزره انبیاء سالفینه اصل توحیدده تابع دیمکدر * یعنی انبیاء عظام نیجه حق تعالینک وحدانیتنه ناسی دعوت ایتدیلر ایسه رسول اکرم حضرتلری دخی اویله دعوت ایدر دیمکدر * یعنی جمله انبیا توحیدده ومؤمن به‌ده متفقلردر * اختلاف همان بعض اعمال شرعیه‌ده‌در * رسول اکرم حضرتلرینه حاشر دینلدیکنک معناسی مروایتدی نبی الملاحم تسمیه اولندیغی رسول اکرم حضرتلرینک زمان سعادتنده وصکره امتی کفار ایله جهاد ایتدکلریچوندر * علما بیوردیلرکه بو حدیث شریفده رسول اکرم حضرتلرینک بو اسملری کتب سابقده موجود اولدیغیچون بوقدر بیان اولندی یوخسه اسماء نبی چوقدر * نتکم دلائل بیان ایدر (حدثنا اسحق بن منصور

حدثنا النضر بن شميل انبأنا حماد بن سلمة عن عاصم عن زر عن حذيفة عن النبي صلى الله عليه وسلم نحوه بمعناه هكذا قال حماد بن سلمة عن عاصم عن زر عن حذيفة) یعنی سند مذکور ایله حدیث سابق کبی بزه اسحق بن منصور دخی خبر ویردیکی معنی جهتندن بر در حماد بن سلمه دن عاصم دخی زردن و زر حذیفه دن بو وجه اوزره خبر ویردیلر * یعنی مصنف دیمک استر که مقدمکی حدیثی شو سند ایله اسحق خبر ویردی فقط لفظ شریفی بشقه ایدی اما معناسی بر کویا مصنف حدیث سابق سندنی قوتلاندردی

باب ماجاء فی عیش رسول الله صلی الله علیه وسلم وعیش اصحابه رضی الله عنهم

بو باب رسول اکرم حضرتلرینک حال حیاتنده معیشتنک کیفیتی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیاننده در (الحدیث الاول) حدثنا قتيبة بن سعيد حدثنا ابو الاحوص عن سماك بن حرب قال) سماک بن حرب بیوردی (سمعت النعمان بن بشير) نعمان بن بشیری ایشتدم (يقول) نعمان بن بشیر بیورر ایدیکه توبیخ ایچون (الستم فی طعام وشراب ما شئتم) سزلر مراد ایتدیکز طعام و شرابده متنعم دکلمیسکز (لقد رأيت نبيكم صلى الله عليه وسلم) تحقیق بن سزلرک پیغمبریکزی کوردم (وما يجد من الدقل ما يملأ بطنه) اسکی خرمادن بطنی طیوره جق مقداری شیء بولمازدی * سزلر دخی طعام قلیله قناعت خصوصنده مقتدا کز اولان پیغمبریکزده اقتدا ایتسکزه دیو نعمان بن بشیر حضرتلری توبیخ و عتاب بیوردیلر ییه جک وایچه جک ایله مشغول اولنلره * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلری فقری اختیار ایدوب آخرتی دنیایه ترجیح بیوردیلر یوخسه دنیاده شیء بولمازدی دیمک دکل * استمزلر ایدی دیمکدر * بطحانک آلتون اوله جغی مشهوردر * اما رسول اکرم حضرتلری استمزلر امتنه دخی لایق اولان پیغمبرینه اقتدا ایدوب ترابدن حاصل اولان طعام و شراب ایله مشغول اولمیوب بلکه حلالدن جوع علتنی دفع ایده جک قدر و عبادته قوت اوله جق قدر * طعام و شرابدن هرنه ایسه قناعت ایدوب شکر ایتمک کرکدر * زیرا اصل قوت امت محمده نور خدا تعبیر اولنان محبت ذاتیه در * یوخسه ترابدن حاصل اولان اطعمه دکلدر * انشاء الله تعالی جنته کتدکده همان بی ایچ عاقبت اوله (الحدیث الثانی) حدثنا هرون بن اسحق الهمدانی حدثنا عبدة عن هشام عن ابيه عن عائشة رضی الله تعالی عنها قالت) حضرت عایشه بیوردی (ان كنا آل محمد) تحقیق بزلر که آل محمدز (نمكث شهرا) بر آی مکث ایدر ایدک (ما نستوقد نارا) برنسنه پشورمک ایچون آتش یاقمز ایدک * یعنی بر آی کچر ایدیکه اوجاقده آتش یاقوب برشیء پشورمک اولمازایدی (ان هو الا الاسودان الماء والتمر) مأکول و مشروبمز انجق خرما و صو ایدی آل محمد بر آی مقداری پشمش طعام

یمیوب انجق خرما و صو ایله قناعت ایتدکده امت محمددن اولانه کونده ایکی اوکن قرقردرلو طعام بیمک و درلو شربتلر ایچمک نیجه اولور تأمل اولنه مع هذا بو طعاملر حرامدن حاصل اولوب جهنمده بورنمزدن کلسه کرکدر نعوذ بالله من ذلک * معلوم اوله که قاچ کره بیان اولندیکه رسول اکرم حضرتلرینک فقری اختیاریدر * یعنی کندی استکاریدر * یوخسه حاشا بولمدقلرندن دکلدر * صاقین کج فهم اولمه زیرا کفردر دنیا ومتاع دنیا اعتبار ایده جک شیء اولمدیغی اجلدن رسول اکرم حضرتلری ترک بیورمشلردر (الحدیث الثالث) حدثنا عبد الله ابن ابی زیاد حدثنا یسار حدثنا سهل بن اسلم عن یزید ابن ابی منصور عن انس عن ابی طلحة قال) ابو طلحه دیدی (شكونا الى رسول الله صلى الله عليه وسلم الجوع) برکون رسول اکرم حضرتلرینه آچلقدن شکایت ایدوب (ورفعنا عن بطوننا) قرینلرمزدن ثوبمزی آچدق (عن حجر حجر) قرینلرمزه آچلقدن بغلدیغمز طاشلری کوسترمک ایچون که هر برمزک قرننده برطاش وار ایدی * یعنی قرنی آچ اولان کسنه لرک قرینلرینه طاش بغلمق عادت اولدیغی تا که اول طاش سببیله بللرینه قوت حاصل اوله بعضیلر قرینلری شیشمسون ایچوندر دیدیلر (فرفع رسول الله صلى الله عليه وسلم عن بطنه حجرين) پس رسول اکرم حضرتلری مبارک قرنندن ثوبنی آچدی آچلقدن بغلدیغی ایکی طاشی کوسترمک ایچون * مرویدر که اصحاب ریاضتنک زیاده آچلقلری مشتد اولوب قرینلری خالی اولسه قرینلرینه برطاش باغلرلر که تا بطنی مسترخی اولمیه * و باغرصقلری آشاغی نازل اولمیه حرکته قادر اوله لر * پس قرننه طاش بغلمق ایله قرنی محکم اولوب حرکت ایتمکه قدرت حاصل اولور * وقرنی غایت آچ اولان کمسه ایکی طاش بغلر * پس رسول اکرم حضرتلرینک ریاضتی غیریلرک ریاضتندن شدید اولمغله مبارک قرننه ایکی طاش بغلمش ایدی * بعضیلر دیدیلر که آچ آدم قرننه طاش بغلمغک حکمتی بو که طاش فی الجمله آچلق المنی تسکین ایدر * زیرا معده ده اولان حرارت غریزیه مادامکه طعامه مشغول اوله * حرارتنه نقصان طاری اولور * ومعده ده طعام اولمدقده جسمده اولان رطوباته وجواهر جسمه حرارت غریزیه مشغول اولمغله الم حاصل اولور * ومادامکه معده نک اوزرینه باغرصق وجلدبدن ضم اولنمیه اول الم زیاده اولور * پس قارننه طاش بغلدقده معده یه باغرصق وجلدبدندن ضم اولمغله حرارت غریزیه نوعما ضعیف اولوب رطوباته وجواهر جسمه چوق مشغول اولمیوب الم مزبوره نقصان کلور والله اعلم (قال ابو عیسی هذا حدیث غریب من حدیث ابی طلحة لا نعرفه الا من هذا الوجه) مصنف بیوردیکه بو نقل ایتدیکمز حدیث شریف حدیث غریبدر غرابتی ابو طلحه طریقندن نشأت ایدر * وبو حدیثی بز فقط بو وجهدن بیلورز * اما میرک شاه دیدیکه

حدیث مذکورك راویلری معتمد کسه‌لر اولمغله غریب اولمسنده ضرر یوقدر *
پس بنه بو حدیث حسن وصحیحدر زیرا حدیث غریب دیو اول حدیثه دیرلرکه
حدیث نقل ایدن راویلردن برعدل وحدیثی ضابط برکسه او حدیثی روایتده تفرد
ایتمش اوله یعنی غیری راویلری اولمیه دیمکدر * وبو حدیثك غریبلکی اولدرکه
حدیث برصحابیدن روایت اولندیغی معلوم ایکن برعدل کمسه اول حدیثی برآخر
صحابیدن روایت ایتمش اوله بومثللو حدیثه اصطلاح محدثینده اسنادا غریب دیرلر بنه
حدیث صحیحدر غریب دیمك موضوع دیمك دکلدر (ومعنى قوله ورفعنا عن بطوننا
عن حجر حجر) مصنف حدیث شریفك معناسنی بیان مراد ایدوب بیوررکه اصحاب
کرام بیوردیلرکه هر بریمز آچلقدن ناشی قرننه طاش بغلمش ایدی اول طاشی رسول اکرم
حضرتلرینه اعلام ایچون بطنمزدن ثوبی رفع ایتدك دیدیلر ایدی (قال کان احدهم
یشد فی بطنه الحجر من الجهد والضعف الذی به من الجوع) بونك معناسی اولدرکه
هر برلری قارننه آچلق مشقتندن ناشی حاصل اولان ضعفدن طاش بغلرلر ایدی
دیمکدرکه ویا مصنف حجر لفظی مکرر ذکر اولندیغندن ایکیشر طاش بغلدیلر
اکلاشلسون هر بری برر طاش بغلدیلر دیمك اولدیغنی بیان ایتمش اولدی *
معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلری صوم وصال ایدرلر ایدیکه * اوچ کون همان
افطارده برصو ایله قناعت اولنور ایدی * اصحاب کرام دخی رسول اکرم حضرتلرینه
اقتدا ایچون بویله ایده لم دیدیلر * پس رسول اکرم حضرتلری صوم وصالدن اصحابنی
منع بیوردی * دخی بیوردیکه سز کندیکزی بکا قیاس ایتمیك زیرا بنی ربم یدیرر
وایچیرر * پس بوندن معلوم اولدیکه رسول اکرم حضرتلرینك دنیا طعامنه
عدم میللری نیچون ایمش (الحدیث الرابع) حدثنا محمد بن اسمعیل حدثنا آدم ابن ابی
ایاس حدثنا شیبان ابو معاویة حدثنا عبد الملك بن عمیر عن ابی سلمة بن عبد الرحمن
عن ابی هریرة قال) ابو هریره بیوردی (خرج النبی صلى الله علیه وسلم فی ساعة
لایخرج فیها) برکون رسول اکرم حضرتلری سعادتخانه‌لرندن طشره چیقدیلر
برساعتده که اول ساعتده طشره چیقمق عادتلری دکل ایدی (ولا یلقاه فیها احد)
واول ساعتده برکسه رسول اکرم حضرتلرینه ملاقی اولمق دخی عادت دکل ایدی
(فاتاه ابو بکر) ابو بکر حضرتلری دخی خلاف عادت رسول اکرم حضرتلرینك
حضورینه کلدی (فقال) پس رسول اکرم حضرتلری ابو بکردن سؤال ایتدیکه
(ما جاء بك یا ابا بکر) یا ابا بکر خلاف عادت کلمکه سبب نه اولدی (قال خرجت القى
رسول الله صلى الله علیه وسلم وانظر فی وجهه والتسلیم علیه) ابو بکر رسول اکرم
حضرتلرینه جواب ویردیکه یا رسول الله جناب شریفکزه ملاقی اولوب مبارك
جمالکزه باقمق امیدیله چقمش ایدم دیدی (فلم یلبث ان جاء عمر) پس رسول اکرم

حضرتلری ابو بکر ایله ملاقاتی وقتندن آز زمان کچدیکه حضرت عمر دخی کلدی
خلاف عاده (فقال علیه السلام ما جاء بك یا عمر) پس رسول اکرم حضرتلری
حضرت عمره بیوردیلرکه یا عمر کلمکه سبب نه اولدی (قال الجوع یا رسول الله)
حضرت عمر جواب ویردیکه آچلق سبب اولدی دیدی (قال رسول الله صلى الله
علیه وسلم وانا وجدت بعض ذلك) پس رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه
بن دخی سزك مبتلا اولدیغکز آچلغك بعضیسنه مبتلا اولدم * یعنی بن دخی آچم
بیوردیلر * معلوم اوله که بو حدیث شریف هرنقدر صوری آچلق معناسنه
دلالت ایدر ایسه الله اعلم معناسی اولدرکه حضرت عمر رسول اکرم حضرتلرینك
ملاقاتنه آجقمش ایدی * صدیق اکبر کبی بو ایکی ذات رسول اکرم حضرتلرینه
کمال عشق وشوقلرندن تأثیر اثر ایدوب اول سلطانك دخی بونلری کورمه‌جکی کلوب
خلاف عادت معشوق ایله عاشقین جمع اولدیلر * عاشقدن معشوقه اولان تأثیری
ومعشوقك تأثیرنی وارقیاس ایله * بو اول ایکی شیخك رسول اکرم حضرتلری ایله
اتحاد معنوی درجه‌سنی آدم ایسك وارفهم ایله صلى الله علیه وسلم * ورضی الله
عنهما * واحشرنا فی زمرتهم آمین * کلهلم حدیث شریفك صورتنه کیم چونکه
ظاهرا بو اوچ ذاتك بربره کلمسنه سبب کویا آچلق ایدی (فانطلقوا الى منزل ابی الهیثم
ابن التیهان الانصاری) پس حضرت رسول اکرم صلى الله علیه وسلم وابو بکر وعمر
رضی الله عنهما اوچی برابر ابو هیثم انصارینك خانه‌سنه کتدیلر (وکان رجلا کثیر
النخل والشاة) ابو هیثم خرما اغاجلری وقیونلری چوق برآدم ایدی (ولم یکن له
خدم) لکن ابو هیثمك خدمتکاری اولمدیغندن مصالح بیتنی کندی کورمکله
برخدمته کتمش ایدی (فلم یجدوه) پس رسول اکرم حضرتلری وابو بکر وعمر حضراتی
ابو هیثمی خانه‌سنده بولمدیلر (فقالوا لامرأته) پس ابو هیثمك خاتوننه سؤال ایتدیلرکه
(این صاحبك) زوجك نه یرده‌در (فقالت) خاتون دیدیکه (انطلق یستعذب لنا الماء)
بزم ایچون طتلو صواره میه کتدی (فلم یلبثوا ان جاء ابو الهیثم بقربة یزعبها)
آز وقتك ایچنده ابو هیثم برقربه‌یی طتلو صو ایله طولدیروب کتوردی (فوضعها)
واو قربه‌یی بریره وضع ایلدی (ثم جاء یلتزم النبی صلى الله علیه وسلم) صکره کلوب
رسول اکرم حضرتلری ایله مصافحه ایتدی (ویفدیه بابیه وامه) دخی آنم وبابم سکا فدا
اولسون یا رسول الله دیدی (ثم انطلق بهم الى حدیقته) پس ابو هیثم رسول اکرم
حضرتلرینی وابو بکر وعمری آلوب باغنه کتدیلر (فبسط لهم بساطا) وابو هیثم باغده
بو ذات شریفلر جلوس بیورسون ایچون براوتوره‌جق شیء دوشه‌دی (ثم انطلق
الى نخلة) رسول اکرم حضرتلری وشیخینی اجلاس ایتدکدنصکره ابو هیثم برخرما
اغاجنه کتدی (فجاء بقنو) برصالقم قوپاردی کتوردی (فوضعه) پس رسول اکرم

حضرتلرينك حضور شريفنه وضع ايتدى (فقال النبى صلى الله عليه وسلم) رسول اكرم حضرتلرى ابوهيثمه بيورديلركه (افلا تنقيت لنا من رطبه) يا اباهيثم بو صالقمى كتورمكدن عجله مى ايتدك بزم ايچون رطبنى كندى الكله سچمدك (فقال يا رسول الله انى اردت ان تختاروا او تخيروا من رطبه وبسره) ابوهيثم ديديكه يا رسول الله رطبنى كندى الله سچمدم مرادم بو ايديكه سز كندو مبارك اليكز ايله رطبنى بسرندن سچه سز وهر قنغيسندن مراد ايدرسكز اكل بيوره سز ديدى (فاكلوا) پس رسول اكرم حضرتلرى وشيخين خرمادن اكل بيورديلر (وشربوا من ذلك الماء) وقربه ده اولان صودن ايچديلر خرمانك برنوعنه رطب وبرنوعنه بسر ديرلر (فقال النبى صلى الله عليه وسلم هذا والذى نفسى بيده) رسول اكرم حضرتلرى بيورديلركه بزم تناول ايتديكمز نعمت وتظلل ايتديكمز سايه اول الله حقيچون كه بنم نفسم آنك يد قدرتنده در (النعيم الذى تسألون عنه يوم القيامة) اول نعمتلردندركه سز تحقيق انلرك شكرينه كما هو حقه قائم اولديغكزدن سؤال اولنورسكز * امام نووى بيورركه بو مقامده رسول اكرم حضرتلرينك بيورديغى سؤالدن مراد محشرده اظهار كرم ايچون سؤالدر * توبيخ وعتاب طريقيله سؤال دكلدر ديدى * يعنى بارى تعالى حضرتلرى قوللرينه ايلديكى نعمتى بيان ايچون سزلره لذيذ صولر ولذتلو طعاملر دنياده ويرمدممى ومفرح اغاج كولكه لرنده اوطورمديكزمى بكا نيچه شكر ايتديكز ديو لطف طريقيله سؤال ديمكدر (ظل بارد ورطب طيب وماء بارد) رسول اكرم حضرتلرى اول باغچه ده كنديلره اولان نعمتلرى بيان ايدوب بيورديلر سرين كولكه در كوزل خرمادر صوق صودر (فانطلق ابو الهيثم) ابوهيثم رسول اكرم حضرتلرينه وشيخينه خرما باغچه سنده كولكه ده خرما وطتلو صو ايله اكرام ايتدكدنصكره اونه كيتمك مراد ايلدى (ليصنع لهم طعاما) رسول اكرم وشيخينه پشمش طعام پيدا ايتمك ايچون (فقال النبى صلى الله عليه وسلم لا تذبحن ذات در) پس ابوهيثمه رسول اكرم حضرتلرى بيورديلركه خانه نه واردقده البته بزم ايچون سود صاحبى اولان حيوانى ذبح ايلمه سود ويرمين حيوانى ذبح ايله * يعنى حالا سودى اولوب سود ويرن حيوان ابوهيثمك عيالنه نافع اولمغله * رسول اكرم حضرتلرى شفقتلرندن سود ويرن حيوانى ذبحدن نهى بيورديلر (فذبح لهم عناقا) پس ابوهيثم برديشى اوغلاق ذبح ايلدى مسافرلرى ايچون (او جديا) ياخود ياشنه كيرمش اركك اوغلاق ذبح ايلدى (فاتاهم بها) ابوهيثم اول پشمش اوغلاقى باغچه يه رسول اكرم حضرتلرى حضورينه كتوردى (فاكلوا) رسول اكرم حضرتلرى وابوبكر وعمر اكل بيورديلر (فقال النبى صلى الله عليه وسلم هل لك خادم) رسول اكرم حضرتلرى سؤال ايدوب بيورديلركه يا اباهيثم سنك

خدمتكارك وارميدر (قال لا) ابوهيثم ديديكه يوقدر يا رسول الله (قال فاذا اتانا سبى فأتنا) رسول اكرم حضرتلرى بيورديلركه چونكه خدمتكارك يوق ايمش بزه برطرفدن اسير كلديكى وقتده سن بزه كل واول وقتده حاضر اول (فاتى النبى صلى الله عليه وسلم برأسين ليس معهما ثالث) پس رسول اكرم حضرتلرينه ايكى باش اسير كتورلديكه اوچنجيسى يوق يعنى فقط ايكى باش اسير كلدى (فاتاه ابو الهيثم) ابوهيثم رسول اكرم حضرتلرى حضورينه كلدى واول ايكى اسيرى كوردى (فقال النبى صلى الله عليه وسلم اختر منهما) پس رسول اكرم بيورديكه شو ايكى اسيردن هر قنغيسى سكا خوش كلورايسه كوتوركيت (فقال يا نبى الله اختر لى) ابوهيثم ديديكه يا رسول الله سز مراد ايتديككزى ويرك (فقال النبى صلى الله عليه وسلم ان المستشار مؤتمن) پس رسول اكرم حضرتلرى بيورديلركه بركسه بر صاحب رأى ايله برشيده مشاوره ايتسه اول كسه اول صاحب رأيى امين اتخاذ ايتمش اولور * پس اول صاحب رأى كسه يه لازمدركه اصلح اولانى سويليه چونكه سن يا اباهيثم بنمله مشاوره ايتدك امر سزكدر ديدك بن دخى سكا اصلح اولانى سوق ايده رم * پس رسول اكرم اول ايكى اسيرك برينه اشارت ايدوب بيورديكه (خذ هذا) يا اباهيثم شو اسيرى اخذ ايله (فانى رأيته يصلى) زيرا بن بونى نماز قيلركن كوردم (واستوص به معروفا) دخى يا اباهيثم بو اسيرى الدقدنصكره سن بونه معروف ايله امر ايله ويلمديكنى تعليم ايله (فانطلق ابو الهيثم الى امرأته) پس ابوهيثم اسيرى الوب اهلى جانبنه كتدى (فاخبرها بقول رسول الله صلى الله عليه وسلم) ابوهيثم اهلنه رسول اكرم حضرتلرينك اسيرمز بو رحقنده بيورديغى كلامى خبر ويردى (فقالت امرأته ما انت ببالغ ما قال النبى صلى الله عليه وسلم الا ان تعتقه) پس ابوهيثمك خاتونى ديديكه يا اباهيثم سن بو اسيرك حقنده هر نه ايلك ايلسن رسول اكرم حضرتلرينك ايلك ايله ديو بيورديغنه واصل اوله مزسين مكر بو اسيرى آزاد ايده سين (فقال هو عتيق) پس ابوهيثم ديديكه اهلنه سوزسنكدرديدى * واول اسيره آزاد اولسون ديدى (فقال النبى صلى الله عليه وسلم ان الله تعالى لم يبعث نبيا ولا خليفة الا وله بطانتان) پس رسول اكرم حضرتلرى ابوهيثم ايله خاتونى مابيننده جارى اولان احواله مطلع اولدقده بيوردى * حق سبحانه وتعالى انبيادن برنبى وخلفادن برخليفه بى كوندرمدى الا انلرك ايكيشر همسرى واردر (بطانة تأمره بالمعروف وتنهاه عن المنكر) اول ايكى همسرلك برى اكا معروف ايله امر ومنكردن نهى ايدر (وبطانة لا تألوه خبالا) واول همسرلك اول برسى انى فساددن منع ايتمز (ومن يوق بطانة السوء فقد وقى) اول كسنه كه شرلو اولان همسردن محفوظ اوله * جميع مكارهدن دنيا وآخرتده محفوظ اولور بو حديث شريفى شويله تحقيق ايتديلركه آخر حديث

شريف ايله اول حديث شريف بو بطانه حديثنك معناسني بيان ايدر * اول
حديثك مفهومي بودركه رسول اكرم حضرتلري بيوردمنزلك هر بريكز يانده برجن
وبر ملك موكل قرين وضع اولنمشدر * اصحاب سؤال ايتديلركه يا رسول الله سزلك
دخي جن موكليكز وارميدر * بيورديلركه بنم دخي واردر لكن بكا حضرت الله معين
اولمغله بكا خيردن غيري برنسنه ايله امر ايتمز بيورديلر * جندن مراد شيطاندر *
يعني هر كسك كرك نبي وكرك ولي وكرك مؤمنين * بر ملك * وبر شيطان قريني واردر *
اما انبيا واوليا اول شيطانلرينه غالب اولمغله دكله مز * اما ساده مسلمانلر كاه
شيطاني وكاه ملكي دكلرلر * معلوم اوله كه قلبه كان فكر اكر عبادات وطاعات ايسه
اول ملكك سوزيدر * اني دكله اكر قلبنه كان فكر شر وفساد ومنهيات ايسه اول
كندو شيطانينك سوزيدر * اني دكلمه واندن الله ذو الجلاله صغين * قلبي دائما
كوزه دوب شيطانك كوتي فكرلريني دفع ايتمه جهاد اكبر ديرلر * همان كشي قلبندن
اللهك ذكرني ترك ايتدكده اول شيطانك فكري واغواسي حاضردر * اللهي
اونتمادقدن غيري بو شيطانك فكرندن قورتلمش بوقدر والسلام (الحديث الخامس)
حدثنا عمرو بن اسمعيل بن مجالد بن سعيد حدثنا ابي عن بيان بن بشر عن قيس ابن ابي
حازم قال) قيس ديدي (سمعت سعد بن ابي وقاص) بن سعد بن ابي وقاصي ايشتدم
(يقول اني لاول رجل اهراق دما في سبيل الله) سعد بن ابي وقاص ديرايديكه تحقيق
بن الله يولنده قان دوكن كمسنه لرك اولي يم (واني لاول رجل رمى بسهم في سبيل الله)
دخي سعد بن ابي وقاص ديرايديكه تحقيق بن الله يولنده بو امتده اوق اتان كمسنه لرك
اولي يم (لقد رأيتني اغزو في العصابة من اصحاب محمد صلى الله عليه وسلم) دخي سعد
بن ابي وقاص ديديكه تحقيق بن اصحاب محمددن غزا ايديجي بر جماعت ايچنده كندمي
كوردم كويا سعد بعض اصحاب ايله غزاده اولديغني بيان ايدر (ما نأكل الا ورق
الشجر والحبلة) اكل ايده جك طعام بولمديغمزدن تاشي اغاج ييراغني وساقز آغاجي
ميوه سني اكل ايدر ايدك (حتى تقرحت اشداقنا وان احدنا ليضع كما تضع الشاة
او البعير) حتى بزلر آغاج ييراغي وساقز آغاجي ميوه سني اكل ايتديكمزدن تاشي
قضاي حاجت ايچون خلايه وارسق فضلاتي قيون فضلاتي كبي وضع ايدر ايدك
(واصبحت بنو اسد يعزروني على الدين لقد خبت اذا وضل عملي) سعد بن ابي وقاص
بيوررركه بنم اسلامده سبقتم ودين مبينده جمله دن اول جان وباش ايله خدمتم وار ايكن
بنو اسد قبيله سي بني نمازي لايق وجه اوزره قيلمز ديو تعزير ايدر اولديلر * پس
ايش بويله اولنجه تبراق بنم باشمه * بنم تحقيق ايتديكم سعيلر ودين ايچون چكديكم
زحمتلر ضايع اولدي * وفائده ويرمدي ديو سعد بويله بيوردي * سعد بن ابي وقاص
حضرتلرينك بو كلام شريفنه سبب بو ايديكه بنو اسد قبيله سي سعد حضرتلريني

بصره حاكمنه سعدي تكديرايچون نمازلق ايتمشلر ايديكه سعد حضرتلري نمازي
كركي كبي قيلمز ديو مع هذا بو سعده افترا ايدي * زيرا سعد بن ابي وقاص عشرهٔ
مبشره دندر * سعد حضرتلري بو افترايه كمال مرتبه انفعاللرندن جوانلق ايامنده
دين يولنده بومرتبه زحمت چكمش ايكن شمدي آخر وقتمده مي نمازي فلفس قيلرم
ديو بو كلامي بيورديلر * مصنف حضرتلري بو سعد حديثني ذكردن مرادي اصحاب
كرامك تعيشلرينك بك ضيق وقتلريني بياندر * كله لم بو حديثك تفصيلنه اولا سعد
بيورديكه جمله دن اول اسلامده قان دوكدم * بو شويله اولديكه ابن اسحق روايتي
اوزره صحابهٔ كرام ابتداي اسلامده مشركينك شرندن حذر اوزره اولوب نمازلريني
طاغلرده ومغاره لرده قيلرلر ايدي * بر كون سعد بن ابي وقاص مكه طاغلرندن
بر طاغده بر قاچ صحابه ايله نماز قيلر ايكن مشركيندن بر طائفه اوزرلرينه اوغرايوب
بونلري نماز قيلر ايكن كوروب مشركلر سو يلمكه باشلاديلر * سعد بن ابي وقاص
مشركيندن برينك باشنه بر دوه كموكيله اوروب ياردي اسلامده اول دوكيلان قان
مشركك معهودلك كانك خبيثندن اقاندر * مع هذا سعد بن ابي وقاص نيجه جسور
ذاتدركه دنيا كافر ايله طوب طولي ايكن انلردن خوف ايتميوب او كافرلك برينك
باشني ياردي * ايكنجي سعد بيورديكه ابتدا في سبيل الله اوق اتان بنم بو شويله اولديكه
ابن عباس روايتي اوزره رسول اكرم حضرتلري ابوانام محله تشريف بيوردي *
عبيدة بن حارثي انصاردن التمش مقداري رجله رئيس ايدوب بر سنجاق ويردي
اسلامده اول عقد اولنان لوا بودر * پس عبيده اتباعيله قريشدن جمع كثيره ملاقي
اولديلركه ابو سفيان قريشك رئيسلري ايدي * پس اصحاب طرفندن وقريش
طرفندن جنكه شروع اولندقده جمله دن اول مشركاره اوق اتان سعد بن ابي وقاص
ايدي * اسلامده في سبيل الله ابتدا اتيلان اوق بو اوقدر * اوچنجي سعد بن ابي وقاص
صحابه ايله غزاده بن اغاج ييراغي وساقز اغاجنك ميوه سني يدم بيورديغي شويله اولديكه
رسول اكرم حضرتلري اوچ يوز مقداري كمسنه لره ابو عبيده يي رئيس نصب
ايدوب بر طغارجق خرمايي زاد سفر اولمق اوزره ويردي * ابو عبيده اول خرمادن
هر كسه بر آوج خرما هر كون ويرردي صكره خرما آزالمغله هر كون آدم باشنه
بر دنه خرما ويرمكه باشلدي * بر خرما علت جوعي دفع ايتميوب اغاج ييراغي وساقز
اغاجنك ميوه سني يمكه باشلاديلر * الله ذو الجلال حضرتلرينك كرميله دريا طشره يه
غايت بيوك بالق الفا ايتدي بر آي مقداري اول بالقدن يديلر * واول بالغك نوعنه
عنبر بالغي ديرلر ايدي * بيوكلوكي بالغك بر مرتبه ده ايديكه بر ايكوسني صحرايه وضع
ايتسه لر * بر آدم دوه يه بنسه اول ايكو كمو كنك التندن دوه اوزرنده ايكن كچر ايدي
باشي اول ايكويه طوقنمز ايدي اكر سؤال اولنور ايسه رسول اكرم حضرتلري اصحابدن

اوچیوز مقداری کسنه یه ویردیکی بر طغارجق خرمانه ایدر جواب اولدرکه رسول اکرم حضرتلری عندنده اولقدر بولندی دخی اصحاب کرامه بر معجزه ظاهر اولسون ایچون ایدی * دخی اصحاب کرام دین اوغرینه غزالرنده نه مرتبه صبر وتحملاری بیلنوب کلجك امت دخی کفار محاصره سنده مضایقه یه مبتلا اولورلر ایسه دین یولنده ثابت قدم اولوب اجر عظیمه نائل اوله لر * پس سعد بن ابی وقاص حضرتلری دین اوغرینه بوقدر مجاهده یه تحمل ایتمش ایکن واسلامده بوقدر کماله نائل اولوب عشرهٔ مبشره دن اولمش ایکن ورسول اکرم ایله مدت مدیده صحبتی اولوب آخر وقتلرنده بنواسد قبیله سی بصره حاکمنه سعد بن ابی وقاص حضرتلرینی نمازی لایق وجه اوزره قیلاز دیو افترالرینه کمال انفعال بیورمسی بعیدد کادر * دخی بوقصه دن معلوم اولدیکه بیوکلره افترا اوله کلمشدر (الحدیث السادس) حدثنا محمد بن بشار حدثنا صفوان بن عیسی حدثنا عمرو بن عیسی ابو نعامة العدوی قال سمعت خالد ابن عمیر وشویسا ابا الرقاد قالا) خالد وشویس نام ذاتلر دیدیلر (بعث عمر بن الخطاب عتبة بن غزوان) حضرت عمر خلافتنده عتبة بن غزوانی سرعسکر ایدوب کوندردی (وقال) دخی حضرت عمر عتبه یه تنبیه بیوردیکه (انطلق انت ومن معك) یا عتبه سن ویاننده اولان عسکر ایله روان اول (حتی اذا کنتم فی اقصی ارض العرب وادنی ارض العجم) یا عتبه سن ارض عربك نهایتنه وبلاد عجمك ارض عربه قریب اولان موضعنه دك روان اول (فاقبلوا حتی اذا کانوا بالمربد وجدوا هذا الکذان) پس حضرت عمرك امری اوزره عتبه وعسکری مأمور اولدقلری جانبه توجه ایتدیلر حتی مربد نام موضعه واصل اولدقده شو کوفه کی طاشلی محلی بولدیلر (فقالوا ما هذه قال هذه البصرة) وبری برینه عسکر دیدیلرکه بوزمینك اسمی نه اولملق کرك دیدیلرکه بوزمینك اسمی بصره در * زیرا بصره نك اکثری بناسی کوفه کی طاشیله اولمشدر * کذان * دخی بصره کوفه کی طاش معناسنه در (فساروا حتی بلغوا حیال الجسر الصغیر) پس عسکر مربد نام موضعدن قالقوب یوریدیلر تا جسر صغیر قارشوسنه واردقلری وقتده (فقالوا) عسکر بری برینه دیدیلرکه (ههنا امرتم) بو مقامه نزول ایله مأمور اولدق (فنزلوا فیه) اول مقامه قوندیلر تاکه صو طرفندن دشمن کلوب کپرویی ضبط ایتمیه (فذکروا الحدیث بطوله قال) خالد وشویس بوقصه نك تمامنی ذکر ایتدی عتبة بن غزوان بصره یی بنا ایدوب اولا بر مسجد یاپدی حضرت عمر خلافتنده هجرتك اون یدنجی سنه سنده واون سکزنجی سنه سنده خلق ساکن اولدیلر * بعضیلر دیدیلرکه بصره ده اصلا صنمه طاپیق اولمدی و بصره نك برآدینه قبة الاسلام وبرآدینه خزینة العرب دیرلر (فقال عتبة بن غزوان لقد رأیتنی وانی لسابع سبعة مع رسول الله صلی الله علیه وسلم ما لنا طعام الا ورق الشجر

حتی تقرحت اشداقنا) پس عتبه بیوردیکه تحقیق کندیمی کوردم سفر معهودده اغاج یپراغندن غیری طعاممز یوق واغاج یپراغنك خشونت وحرارتندن تاشی اغزلریمزك کنارلری یاره اولمش ایدی * حال بوکه بن رسول اکرم ایله بیله اسلامده یدی کسنه نك یدنجیسی ایدم (فالتقطت بردة فقسمتها بینی و بین سعد) عتبه بیوردیکه بن بر برده اخذ ایتدم کندم ایله سعد بن مالك ماییننده اول برده یی ایکی پاره ایتدم بر پاره سنی کندم بوروندم وبر پاره سنی سعد بوروندی یعنی عتبه دیمك استرکه لباسمزك حالی بو ایدی * برده دیو الاجه شملیه دیرلرکه بعض مشلح یاپوب کیرلر بر یولی سیاه بر یولی بیاضدر (فما منا من اولئك السبعة احد الا وهو امیر مصر من الامصار) عتبة ابن غزوان حضرتلری بیوردیلرکه بنکه اسلامه کلان کسنه لرك یدنجیسی ایدم * اول یدی کسنه دن هر بری شهرلردن بر شهرك امیری اولدی (وستجربون الامراء بعدنا) عن قریب بزدنصکره اولان بکلری کورر واحواللرك تجربه ایدر سکز کویا عتبه حضرتلری عسکرینه عتاب بیوردیلر زیرا بو یدی کسنه صحابهٔ کرامدن اولدقلرندن رسول اکرم حضرتلرندن کوردکلری ریاضت وهوای نفسه مخالفت واخلاق حسنه ایله اتصاف وعدالت ودیانت ایله موصوف اولدقلری حالده حکومت ایدرلر * اما بونلردنصکره کلان امراء بونلرك اوصافیله موصوف اولمیوب خلافیله موصوف اولدقلری حالده بکلك وحاکملك ایتسه لر کرکدر * پس عتبه حضرتلری تابعینه خطاب بیوردیکه حالا سزلر بکلر یکز صحابه دن اولمغله اوصاف رسول الله ایله موصوفلردر بعده کلان بکلرك حالنی کوررسکز فی الواقع بیوردقلری کبی اولدی (الحدیث السابع) حدثنا عبد الله بن عبد الرحمن حدثنا روح بن اسلم ابو حاتم البصری حدثنا حماد بن سلمة حدثنا ثابت عن انس قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم لقد اخفت فی الله وما یخاف احد) انس دیدیکه رسول اکرم حضرتلری کندیلرینك ابتدا بعثلرینی بیان صددنده بیوردیلرکه تحقیق بن دینی ابتدا اظهار ایتدم وقتنده بر مرتبه قورقودلدم حال بوکه بندن غیری کمسه اول خوفیله قورقودلماز (ولقد اوذیت فی الله وما یؤذی احد) دخی رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه دین یولنده بر مرتبه اذیت اولندمکه بندن غیری کمسه اول اذیت ایله اذیت اولنماز * حاصل کلام شویله اولدیکه رسول اکرم حضرتلرینك کفاردن چکدیکی خوفی وکفاردن کوردیکی اذیتی برکسه کورممشدر * تا اسلام ظاهر اولوب ومسلمین کفاره غلبه ایدنجه یه دك (ولقد اتت علی ثلاثون من بین لیلة ویوم وما لی ولبلال طعام یأکله ذوکبد الا شیء یواریه ابط بلال) دخی رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه بنم اوزریمه برآی مرور ایدر ایدیکه بنم وبلالك برکسه یی کرکی کبی طویوره جق قدر طعامی بولنماز ایدی * مکر اولقدر طعام قلیل بولنور ایدیکه غایت قلتندن بلال قولتغی

التنه کیرلسه اول طعامی بلالك قولتغی ستر ایدر ایدی ٭ مصنف بیوردیکه رسول اکرم حضرتلرینك بیوردیغی بو حالت رسول اکرم مکه دن مدینه یه هجرت ایدرکن اولدیکه بلال رفیقی وقولتغنه بلال براز آزق المش ایدی ٭ بو حدیث شریفی ذکردن مراد رسول اکرم حضرتلرینك قلت تعیشلرینی بیاندر ٭ اما بو فقر اختیاری اولدیغی کرار اومرار ابیان ایتدك حاشا فقر ضروری دکلدر ٭ بلکه بزلره ترك دنیایی تعلیمدر ٭ حتی آخرتده ترك دنیا سببیله درجه من کماله ایره صلی الله علیه وسلم (الحدیث الثامن) انبأنا عبد الله بن عبد الرحمن انبأنا عفان بن مسلم حدثنا ابان ابن یزید العطار حدثنا قتادة عن انس بن مالك ان النبی صلی الله علیه وسلم لم یجتمع عنده غداء ولا عشاء من خبز ولحم الا علی ضفف) ضفف اول طعامدرکه طعام ایدیجیلر طعامك تحملندن چوق اوله مثلا ایکی آدم ییه جکی طعامه بش آدم حاضر اولور ٭ انس بیوردیکه رسول اکرم حضرتلرینك عندنده ات واتمك مجموعندن صباح واخشام طعامی جمع اولمدی ٭ مکر جمع اولسه ات ایله اتمك اکل ایدنلر طعامك مقدارندن چوق اولور ایدی بلکه اتمك بولنسه ات بولنمازوات بولنسه اتمك بولنمازدی ٭ اکر ایکیسی بولنور ایسه یینجی چوق بولنور ایدی (قال عبد الله) مصنفك استاذی اولان عبد الله بن عبد الرحمن حضرتلری بیوررکه (قال بعضهم هو کثرة الایدی) ضففك معناسی طعام اوزرنده الك چوقلغیدر ٭ یعنی آز طعامده چوق کمسه اولمق دیمکدر (الحدیث التاسع) حدثنا عبد بن حمید حدثنا محمد بن اسمعیل ابن فدیك حدثنا ابن ابی ذئب عن مسلم بن جندب عن نوفل بن ایاس الهذلی قال) نوفل بیوردیکه (کان عبد الرحمن بن عوف لنا جلیسا وکان نعم الجلیس) عشرهٔ مبشره دن عبد الرحمن بن عوف بزم همنشینمز ایدی ٭ ونه کوزل همنشین ایدی (وانه انقلب بنا ذات یوم) نوفل بیوردیکه عبد الرحمن بن عوف حضرتلریله بی تکلف اکثریا کوریشور ایدك برکون بزم ایله معا چارشودن دوندی وبزی خانه سنه کوتوردی (حتی اذا دخلنا بیته ودخل فاغتسل ثم خرج) حتی واروب عبد الرحمن بن عوفك خانه سنه داخل اولدق عبد الرحمن بن عوف حضرتلری غسل خانه یه کیروب غسل ایتدی صکره بزم یانمزه چیقدی (واتینا بصحفة فیها خبز ولحم) دخی بزم اوکمزه ایچنده ات واتمك وضع اولنمش برچناق کتوردیلر (فلما وضعت بکی) وقتا که مذکور چناغی بزم اوکمزه قویدیلر (عبد الرحمن) بن عوف آغلمغه باشلدی (فقلت له یا ابا محمد ما یبکیك) نوفل دیرکه بن عبد الرحمن بن عوفه دیدمکه آغلمغه سبب ندر (فقال هلك رسول الله صلی الله علیه وسلم ولم یشبع هو واهل بیته من خبز الشعیر) عبد الرحمن ابن عوف نوفله دیدیکه یا نوفل نیچه آغلمیه یم فخر عالم دنیادن آخرته انتقال ایتدی کندی اهل بیتی اربه اتمکندن طو یمبه مدیلر چونکه رسول اکرم حضرتلری واهل بیتی

دنیاده ضیق عیش ایله وقت کچوردیلر ٭ وبز انلردن صکره بویله ات ایله اتمك جمعیله متنعم اولدق (فلا ارانا اخرنا لما هو خیر لنا) عبد الرحمن بیوردیکه بو کلامدن صکره یا نوفل بن ظن ایتمم که بزلر بزه خیر اولان شیء ایچون صاغ قالمش اوله وز بلکه بزه خیر اولان شیء اول ایدیکه رسول اکرم حضرتلری ضیق معیشت ایله وقت کچوردیکی کبی بزدخی ضیق معیشت ایله وقت کچورمه لی ایدك یوخسه بزم نائل اولدیغمز خوش کچمك ممدوح دکلدر ٭ ممدوح اولان شیء رسول اللهه متابعتدر ٭ بوکا اغلارم دیو عبد الرحمن بن عوف حضرتلری نوفله جواب ویردی ٭ پس ای سامع عشرهٔ مبشره دن اولان ذات برچناق ایچنده برپارچه ات وبرپارچه اتمك ییوردم آخرتده حالم نیجه اولور دیو بکا ایدوب برچناق ایچنده اولان ات واتمك پاره سنی حقنده نعمت ورفاح حال ووسعت عیش ظن ایدیجك اول آزغونلرکه بالدزلی دبسی واسکی معدن طبقلر ایچنده حرامدن جمع اولمش قرق اللی درلو ایکی اوکن طعام ایدن آزغونلرنه زعمده در تأمل اولنه

(باب ما جاء فی سن رسول الله صلی الله علیه وسلم)

بو باب رسول اکرم حضرتلرینك مدت عمر شریفی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیاننده در (الحدیث الاول) حدثنا احمد بن منیع حدثنا روح بن عبادة حدثنا زکریا بن اسحق حدثنا عمرو بن دینار عن ابن عباس قال) ابن عباس بیوردی (مکث رسول الله صلی الله علیه وسلم ثلاث عشرة سنة بمکة یعنی یوحی الیه وبالمدینة عشرا) رسول اکرم حضرتلری مکه ده اون اوچ سنه مکث ایتدی کندویه وحی نازل اولدیغی حالده ٭ یعنی مکه ده قرق یاشنده ایکن وحی کلوب پیغمبرلکی اظهار ایتدی ٭ واون اوچ سنه مکه ده خلقی دینه دعوت بیوردیلر ٭ اللی اوچ یاشنده ایکن مدینه یه هجرت بیوردیلر ٭ دخی اون سنه مدینه ده اسلامه دعوت بیوردیلر (وتوفی وهو ابن ثلاث وستین) دخی رسول اکرم حضرتلری مدینهٔ منورده التمش اوچ یاشنده آخرته تشریف بیوردیلر صلی الله علیه وسلم (الحدیث الثانی) حدثنا محمد بن بشار حدثنا محمد بن جعفر عن شعبة عن ابی اسحق عن عامر بن سعد عن جریر عن معاویة انه سمعه یخطب) جریر معاویه یی ایشتدی (قال) معاویه زمان امارتنده خطبه ایدر ایکن دیدی (مات رسول الله صلی الله علیه وسلم وهو ابن ثلاث وستین وابو بکر وعمر) رسول اکرم حضرتلری دخی ابو بکر وعمر حضراتی التمش اوچر یاشنده آخرته انتقال بیوردیلر (وانا ابن ثلاث وستین) معاویه خطبه ایدر ایکن دیدیکه بن التمش اوچ یاشنه کیردم اومارمکه بنده انلرکبی التمش اوچ یاشنده ایکن آخرته کیده یم لکن معاویه بو آرزوسنه نائل اولامدی ٭ یتمش سکز یاشنده اخرته کتدی ٭ مصنف حضرتلرینك بونی ذکردن مرادی بوکه رسول اکرم حضرتلرینك

وشیخینڭ التمش اوچر یاشنده اولدقلرینی اصحاب محضرنده معاویه ذکر ایتدکده
کمسه لا دیمدی * بوندن فهم اولندیکه رسول اکرم حضرتلرینڭ وشیخینڭ التمش
اوچر یاشنده اولدقلری متفق علیهدر (حدثنا حسین بن مهدی البصری حدثنا
عبدالرزاق عن جریج عن الزهری عن عروة عن عائشة رضی الله عنها) حضرت
عائشه بیوردی (ان النبی صلی الله علیه وسلم مات وهو ابن ثلاث وستین سنة) رسول
اکرم حضرتلری آخرته تشریف بیوردیلر سن شریفلری التمش اوچ ایدی مصنف
حضرتلری بو حدیثلری تکرار تکرار بیوردقلری بوکه رسول اکرم حضرتلرینڭ
سن شریفی التمش اوچ اولدیغنه اصلا شبهه یوقدر * بعض عارفین بیوردیلرکه
مدت عمرڭ احسنی التمش اوچ سنه در * وآندن صکره حیاتڭ لذتی یوقدر * پس التمش
اوچ سنه یه بالغ اولان کشی موت ایچون مهیا طوروب مهمات موتی تدارك ایدوب
التمش اوچدن صکره اولان عمری هرنقدر ایسه موته مترقب کچوره اصلا دنیایه التفات
ایتمیه (الحدیث الثالث) حدثنا احمد بن منیع ویعقوب بن ابراهیم الدورقی قالا حدثنا
اسمعیل بن علیة عن خالد الحذاء انبأنا عمارة مولی بنی هاشم قال) عمار دیدی (سمعت
ابن عباس) بن ابن عباسی ایشتدم (یقول) ابن عباس بیوررلر ایدی (توفی رسول الله
صلی الله علیه وسلم وهو ابن خمس وستین) رسول اکرم حضرتلری التمش بش یاشنده
آخرته انتقال ایتدی * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلرینڭ عمر شریفی حقنده
اوچ روایت واردر * بر روایتده التمش بر روایتده التمش اوچ بر روایتده التمش بش
اما اصح واشهر امام بخارینڭ وامام مسلمڭ روایتلری اوزره التمش اوچ اولدیغنه
علما اتفاق ایتدیلر * اوبر روایتلری تأویل ایتدیلر * مثلا عمر شریفی التمش دین عقودی
اختیار ایتدی * یعنی اون یکرمی اوتوز قرق اللی التمش دیو شویله صایدی * اوچی
ترك ایتدی التمش بش روایت ایدن طوغدیغی سنه ایله آخرته انتقالی سنه سنی حساب
ایدوب التمش بش دیدی * نتکم بو حدیث شریفده التمش بش روایتی کبی * وکذلك
حدیث شریفده التمش بش روایتی کبی * پس بزلره لازم اولان علمادینڭ اتفاق
ایلدیکی شیئه تابع اولمقدر * زیرا حجة قاطعه در متفق علیه اولان رسول اکرم
حضرتلرینڭ سن شریفی التمش اوچدر والسلام (حدثنا محمد بن بشار ومحمد بن ابان
قالا حدثنا معاذ بن هشام حدثنا ابی عن قتادة عن الحسن عن دغفل بن حنظلة)
دغفل دیدی (ان النبی صلی الله علیه وسلم قبض وهو ابن خمس وستین سنة) رسول
اکرم حضرتلری التمش بشده آخرته انتقال ایلدی (قال ابو عیسی) مصنف
حضرتلری بیورر (ودغفل) دغفل نام کسه رسول اکرم حضرتلری التمش بشده
وفات ایتدی دیدی (لانعرف له سماعا من النبی صلی الله علیه وسلم) بز دغفلڭ رسول
اکرم حضرتلریله صحبت ایدوب حدیث شریف استماع ایتدیکنی بیلمزز حتی سوزی

دکلیه لم (وکان فی زمن النبی صلی الله علیه وسلم رجلا) دغفل رسول اکرم حضرتلری
زماننده صبی دکل ایدی * اما رسول اکرم حضرتلرندن حدیث شریف استماع
ایتدیکنی بیلمزز * امام بخاری دخی بویله بیوردی * زیرا رسول اکرم حضرتلریله
ملاقات اولمدقجه صحابه لك ثابت اولمز هرنقدر مؤمن ایسه ده اکا تابعین دیرلر *
تابعین کلامیله حدیث شریفه معارضه اولنماز * خلاصهٔ کلام دغفلڭ کلامی
محدثین عندنده مقبول اولمغله رسول اکرم حضرتلرینڭ سن شریفی التمش بشدر
دیدیکی دکلدر * بلکه قول علمادینڭ درکه سن شریف حضرت پیغمبر التمش اوچدر
(الحدیث الرابع) حدثنا اسحق بن موسی الانصاری حدثنا معن حدثنا مالك بن انس
عن ربیعة بن ابی عبد الرحمن عن انس بن مالك انه) عبد الرحمن تحقیق (سمعه) انس
حضرتلرینی ایشتدی (یقول) انس بیورر (کان رسول الله صلی الله علیه وسلم لیس
بالطویل البائن) رسول اکرم حضرتلری زیاده اوزون دکل ایدی (ولا بالقصیر)
دخی قیصه بویلی دکل ایدی (ولا بالابیض الامهق) دخی رسول اکرم حضرتلری
زیاده بیاض دکل ایدی (ولا بالادم) دخی اسمر دکل ایدی بلکه ازهر اللون ایدیکه تفصیلی
کتابڭ اولنده مرور ایتدی (ولا بالجعد القطط) دخی رسول اکرم حضرتلرینڭ مبارك
لحیهٔ شریفی قیورجق دکل ایدی (ولا بالسبط) دخی رسول اکرم حضرتلرینڭ
لحیهٔ شریفنڭ شعر شریفلری دوز دکل ایدی بلکه نه قیورجق ونه دوز اولوب معتدل
ایدی (بعثه الله تعالی علی رأس اربعین سنة) رسول اکرم حضرتلرینی قرق یاشنده
پیغمبر بعث ایتدی الله تعالی حضرتلری (فاقام بمکة عشر سنین) مکه ده اون سنه
رسول اکرم حضرتلری طوردی (وبالمدینة عشر سنین) دخی مدینه ده اون ییل
طوردی (وتوفاه الله علی رأس ستین سنة) الله تعالی حضرتلری رسول اکرم
حضرتلرینی التمش یاشنده آخرته نقل ایلدی * معلوم اوله که بوقاروده بیان اولندی
ایدیکه رسول اکرم حضرتلرینڭ سنی التمش دینلر عقودی اعتبار ایدوب کسری
اعتبار ایتمدی * یعنی اون یکرمی اوتوز قرق اللی التمش دیدی ده اوچی دیمدی کسر
اولدیغی ایچون * انس رسول اکرم حضرتلری مکه ده اون ییل طوردی بیوردیغندن
مراد بودرکه اون ییل زمان وحیدر آشکاره اوچ سنه کیزلیدر * حتی رسول اکرم
حضرتلری قرق اوچ یاشنده ایکن (فاصدع بما تؤمر) آیهٔ کریمه سی نازل اولدقده
آشکاره دعوته باشلدیلر * آشکاره دعوت مکه ده اون ییل اولدی * صکره مدینه یه
هجرت بیوردیلر * انس حضرتلرینڭ رسول اکرم مکه ده اون ییل طوردی دیدیکی
بودر دیدیلر * محدثین کرام ایله سوز علمادینڭ اولدیکه رسول اکرم حضرتلری
قرق یاشنده بعث اولدی * اون اوچ ییل مکه ده طوردی صکره اون ییل مدینه ده
طوردی * التمش اوچ یاشنده آخرته تشریف بیوردی (ولیس فی رأسه ولحیته

عشرون شعرة بیضاء) حال بوکه رسول اکرم حضرتلرینك مبارك صقال شریفنده
ومبارك صاچلرنده یکرمی قدر بیاض یوق ایدی (حدثنا قتیبة بن سعید عن مالك
ابن انس عن ربیعة ابن ابی عبد الرحمن عن انس بن مالك نحوه) بو حدیث شریفی انس
حضرتلرندن اسحق بن موسانك روایتی کبی شو سند ایله قتیبة بن سعید دخی روایت
ایلدی

(باب ماجاء فی وفاة رسول الله صلی الله علیه وسلم)

بو باب رسول اکرم حضرتلرینك آخرته تشریفی حقنده اولان احادیث شریفه
بیاننده در * معلوم اوله که هر پیغمبره وقت موتی بیلدیریلوب آخرته کتمکه ودنیاده
طورمق بیننده مخیر ایدرلر * مثلا اکر رسول اکرم حضرتلری حیات دنیایی اختیار
بیوره ایدی الی یوم القیام بو عالمده طورر ایدی * اذا جاء سورهسی نازل اولدقده
رسول اکرم حضرتلرینه آخرته تشریفی وقتی بیلدیرلدی سورهٔ شریفهنك معناسی
بودرکه یا محمد حضرت الله سکا فتح بلادی میسر ایدوب ناس فوج فوج سنك دینی
قبول ایتدکلری وقتده سنك اجلك قریب اولمشدر * پس حمد واستغفار ایله بن عظیم
الشانه ملاقاته متهیء اول زیرا سنی ارسالدن مقصود اولان تبلیغ رسالت وتبلیغك
ثمرهسی اولان خلقك دعوتی قبول خصوصی انجام پذیر اولمغله بعد الیوم بزم
عندمزده اولان نعم باقیه سکا خیردر دنیاده اولان نعم فانیهدن مفهوم آیهٔ کریمه بودر *
بعضیلر دیدیلرکه اذا جاء سورهسی حجة الوداعده یوم نحرده رسول اکرم حضرتلری
مناده ایکن نازل اولدی وآندن صکره رسول اکرم سکسان برکون حیاتده اولدیلر
دیدیلر * محدثیندن دارمی ابن عباسدن روایت ایتدیکه اذا جاء سورهسی نازل اولدقده
رسول اکرم حضرت فاطمهیه وفاتی خبرینی بیلدردیلر * حضرت فاطمه اغلدی
صکره رسول اکرم حضرتلری حضرت فاطمهیه بیوردیکه اغلمه ابتداء بکا سن
ملاقی اولسك کرکدر * وحضرت فاطمه کولدی رسول اکرم حضرتلرینك آخرته
تشریفندن التی آی صکره حضرت فاطمه دخی آخرته تشریف ایتدی * معلوم
اوله که رسول اکرم حضرتلرینك قرآنی جبرائیل علیه السلامه سنهده برکره عرض
ایلمك عادتی ایدی * وفاتی سنه سنده ایکی کره عرض بیوردی * دخی سائر سنهلرده
رمضانك عشر آخرنده اعتکاف ایتمك عادتی ایکن وفات ایده جکی سنهده یکرمی
کون اعتکاف وذکر واستغفاری عادتندن زیاده ایدرلر ایدی * رسول اکرم
حضرتلری آخر عمری قریب اولدقده دائما وقتلری قریب اولدیغنی ایما بیوررلر ایدی
دخی رسول اکرم حضرتلرینك خستهلکلرینك ابتداسی ماه صفرك آخرنده ایدی
ومدت خستهلك اون اوچ کون اولدی دیدیلر * دخی رسول اکرم حضرتلری مبارك
باشلرینه دلدادهبغلدی ومنبره چیقدی وخلقه خطبه اثناسنده کندینك وفاتی قریب

اولدیغنی اشارت بیوردیلر * اهل مجلسدن رسول اکرم حضرتلرینك وفاتی قریب
اولدیغنی اشارت بیوردیغنی ابو بکر حضرتلری اهل مجلس ایچنده فهم ایدوب بکا
ایتمکه باشلدیلر * رسول اکرم حضرتلری ابو بکرك اضطرابنی تسکین ایچون اکا
مدح وثنا بیوردیلر * خلق ابو بکرك افضل امت اولدیغنی اکلیهلر * دخی مسجد
شریفه ابو بکرك قپوسندن غیری آچیلور قپو قالمسون دیو بیوردیلر * علما
دیدیلرکه رسول اکرمك مرادی رسول اکرمدن صکره ابو بکر خلیفه وامام بالخلق
اولوب خلافت حق صریح اولدیغنه اشارتدر * دخی رسول اکرم حضرتلرینك
ابتدا خستهلکی میمونه حضرتلرینك خانهسنده اولدی * دوشنبه کونی ایدی
دیدیلر * بعضیلر سهشنبه وبعضیلر چهارشنبه کونی ایدی دیدیلر * امام بخاری
روایت ایدرکه چونکه رسول اکرم حضرتلرینك خستهلکلری زیاده اولدی *
حضرت عائشه بیوررکه سائر ازواج مطهراتدن استیذان ایتدمکه رسول اکرم
حضرتلری بنم خانهمه نقل ایدهلر انلر دخی راضی اولدیلر * پس رسول اکرم حضرتلرینك
مبارك قولتقلرینه حضرت عباس وحضرت علی کیروب رسول اکرم یوریهرك
حضرت عائشهنك خانهسنه تشریف بیوردیلر * مرویدرکه رسول اکرم حضرتلری
حضرت عائشهنك خانهسنه تشریفلری دوشنبه کونی ایدی * وایکنجی دوشنبه
کونی آخرته تشریف بیوردیلر * مرویدرکه رسول اکرم حضرتلرینك
کیفسزلکلرنده یانلرنده یدی عدد التون وار ایدی * بونلری صدقه ایدك بیورر ایکن
بیهوش اولدیلر * صکره صحوه کلوب اول التونلری طلب ایدوب اوجنه قیوب
جملهسنی تصدیق بیوردیلر * امام بخاری روایت ایدرکه رسول اکرم حضرتلری
خستهلکلرنده اکثری بیهوش اولور ایدی * وینه مرویدرکه رسول اکرم
حضرتلرینك بمه امرکن ابتداء کلامی الله اکبر لفظی ایدی * وآخر کلامی اللهم
الرفیق الاعلی لفظ شریفی اولدی * رفیق الاعلیدن مراد حضرت اللهدر دیدیلر *
رسول اکرم آخرته تشریف ایتدکده اصحاب کرام برمرتبه مضطرب اولدیلرکه
نیجهسی دائرهٔ عقلدن چیقه یازدی * ونیجهسنك حرکت وتکلمه مجالی قالمدی *
ونیجهسی متحیر اولدی * ونیجهسی غمدن خسته اولدی * رضوان الله علیهم اجمعین *
حتی عبد الله بن انیس حضرتلری رسول اکرم حضرتلرینك فراقی خستهلکندن
وفات ایتدی رضی الله عنه * صدیق اکبر حضرتلری رسول اکرمك فراقیله
دیدهلرندن رشك اقیدوب ونالهوزاری آسمانه پیوسته قیلور ایدی * لکن ینه
صحابهنك هر برینه برکونه تسلی ویرر ایدی * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلری
آخرته انتقاللرنده مبارك قلب شریفلرینه اصلا تغیر کلمدی * حتی بعضیلر انتقال
ایتمدی دیوشك ایتدیلر اول شککی دفع ایچون اسما حضرتی الی رسول اکرم

حضرتلرینڭ مبارك كتفلری میانته ادخال ایدوب دیدیكه رسول اكرمڭ وفاتنده
شبهه قالمدی * زیرا كتفلری بینندن مهر نبوت رفع اولنمش دیدی * مرویدركه رسول
اكرم حضرتلرینڭ انتقاللرندنصكره دفن اولنمزدن اول حضرت بلال اذان اوقیوب
اشهد ان محمد رسول الله دیدكده اصحاب كرام فریاد وناله ایدوب مسجد رسول الله
حركته كلدی * رسول اكرم حضرتلری دفن اولندقدنصكره حضرت بلال بردخی
اذان اوقومدی * بعض روایتده حضرت ابوبكر ایام خلافتنده بلاله التماس ایتمكله
بركره اذان اوقودی دیدیلر * رسول اكرم حضرتلرینڭ وفاتی اثنین كونی ایدی
اثنین كونی وفات ایدوب ثالث كونی دفن اولندی دیدیلر * رسول اكرم حضرتلرینڭ
جسم انورینی غسل خصوصنده صحابه اختلاف ایتدیلركه صویوب غسلمی ایدهلم
یوخسه تویله می غسل ایدهلم دیو بو اثناده جمله اصحابه برمرتبه نوم غلبه ایتدیكه
كندیلرینی امساكه قادر اولمدیلر * برصدا ایشتدیلركه قمیص مبارك ظهرنده ایكن
غسل ایدوب صویی پیراهن اوزرینه دوكهلر اویله ایلدیلر * بیهقی روایت ایتدیكه
رسول اكرم حضرتلری اوچ كره غسل اولندی * بركره صاف صو ایله و بركره
صو وسدر ایله وبركره صو وكافور ایله حضرت علی غسل ایدوب حضرت عباس
واوغلی فضل معاونت ایدوب واسامه وقثم وشغران حضراتی صو دوكرلر ایدی *
دخی حضرت علی رضی الله عنه رسول اكرمڭ سجده موضعلرینه ومفصللرینه
خوش بونسنه لر وضع ایدوب مبارك ایكی قوللرینی ومبارك یوزنی ومبارك اللرینی
وایاقلرینی عود ایله تبخیر ایتدی دخی رسول اكرم حضرتلرینڭ غسل وتجهیزندن
فارغ اولدقدنصكره رسول اكرم حضرتلرینڭ خانهٔ شریفلرنده اولان سریر اوزرینه
وضع ایدوب اصحاب كروه كروه كلوب نمازنی قیلدیلرصكره نساطائفه سی كلوب قیلدیلر
صكره صبیان قیلدیلر وصلوة جنازه ده جماعتڭ اماملری یوق ایدی * همان صف
صف طوروب هركس كندو باشنه قیلرایدی * پس ابوطلحه رسول اكرم
حضرتلرینڭ روح شریفی قبض اولندیغی دوشكڭ یرینه قبر شریفی قازدی * عباس
وعلی وقثم بن عباس حضراتی نزول ایتدیلر * وقبر شریفه طقوز عدد كرپیچ وضع
ایتدیلر * وحال حیاتده رسول اكرم حضرتلری اوزرینه اورتوندیكی قطیفه یی قبر
شریفه دوشهدیلر * وحضرت بلال قبر شریفڭ طپراغی اورتولدكدنصكره برقربه
صو باشندن اشاغی توكدی * وقبر شریفڭ طپراغی برقارش مقداری زمیندن
قالدیردی علماء سیرڭ اختیار ایتدكاری اقوال بو مقامه كلنجه اجمالا بیان اولندی
(الحدیث الاول) حدثنا ابو عمار الحسین بن حریث وقتیبة بن سعید وغیر واحد قالوا
حدثنا سفیان بن عیینة عن الزهری عن انس بن مالك قال) انس بیوردی (آخر نظرة
نظرتها الی رسول الله صلی الله علیه وسلم) بنم رسول اكرم حضرتلرینی آخر كوردیشم

اول وقتده ایدیكه (كشف الستارة یوم الاثنین) رسول اكرم حضرتلری اثنین كونی
حضرت عائشه نڭ قپوسنڭ پرده سنی آچوب صحابه صباح نمازینی قیلر ایكن
باقدی (فنظرت الی وجهه كانه ورقة مصحف) انس بیوردیكه بن رسول اكرم
حضرتلرینڭ مبارك یوزینه باقدم مبارك چهره لری كویا مصحف ورقی ایدی * یعنی
مبارك سیماء شریفی بیاض اولمش ایدی دیمكدر (والناس خلف ابی بكر) حال بوكه
اصحاب ابوبكره اقتدا ایدوب صباح نمازینی قیلرلر ایدی (فاشار الی الناس ان اثبتوا
وابوبكر یؤمهم) رسول اكرم حضرتلری پرده یی آچدقده ناس اثناء صلوتده ایدیلر *
زیاده سرورلرندن نمازلرینی قطع ایتمك مراد ایتدیلر * رسول اكرم حضرتلری هركس
مقامنده اولوب نمازی قطع ایتمیڭ دیو اشارت بیوردی * حضرت ابوبكر رسول
اكرم امریله امام ایدی اول دخی رسول اكرم حضرتلری مسجده چیقار ملاحظه سیله
محرابدن چكلمك مراد ایتمش ایدی * رسول اكرمڭ اشارت شریفیله اول دخی
یرنده ثابت اولدی (والقی السجف) رسول اكرم حضرتلری اصحابه بر یكزده طورڭ
دیو اشارت ایتدكدنصكره پرده یی القا ایتدی (وتوفی رسول الله صلی الله علیه وسلم من آخر
ذلك الیوم) اول كون ضحوهٔ كبری ده آخرته تشریف بیوردیلر * حضرت انس
رسول اكرم حضرتلرینڭ مبارك یوزنی مصحف یپراغنه تشبیهدن مرادی رسول
اكرم حضرتلرینڭ وجه شریفی مصحف كبی هادی وهدایتدر * لكن ورق مصحف
بیاض ورقیق اولمغله رسول اكرم حضرتلرینڭ غایت وجود شریفنڭ ضعفنه
اشارت ملاحظه اولنور (حدثنا ابو كریب محمد بن العلاء حدثنا ابو معاویة
عن عبد الرحمن ابن ابی بكر هو ابن الملیكی عن ابن ابی ملیكة عن عائشة رضی الله عنها
قالت) حضرت عائشه بیوردی (لما قبض رسول الله صلی الله علیه وسلم اختلفوا
فی دفنه) رسول اكرم حضرتلری آخرته انتقال ایتدكدنصكره رسول اكرم حضرتلرینڭ
دفنی خصوصنده اصحاب كرام اختلاف ایتدیلر * بعضیسی مسجد شریفه وبعضی
بقیعه یه * وبعضی جدی ابراهیم علیه السلام عندنده وبعضی مكه یه دفن اولنسون
دیدیلر (فقال ابو بكر رضی الله عنه سمعت من رسول الله صلی الله علیه وسلم شیأ
ما نسیته) حضرت ابو بكر بیوردیكه بن رسول اكرم حضرتلرندن بر كلام ایشتدم
واول كلامی اونتمدم اول كلام بودركه (قال ما قبض الله نبیا الا فی الموضع الذی یحب
ان یدفن فیه) رسول اكرم حضرتلری بیوردیلركه حضرت الله پیغمبرلردن
بر پیغمبرڭ روحنی قبض ایتمدی الا اول موضعده قبض ایلدیكه اول روحی قبض
اولنان پیغمبر اول موضعده دفن اولنمغی سور (ادفنوه فی موضع فراشه) حضرت
ابو بكر بو حدیث شریفی نقلدنصكره اصحابه خطاب ایدوب بیوردیكه سزدخی
رسول اكرم حضرتلرینی دوشكی اولان موضعه دفن ایدڭ * پس رسول اكرم

حضرتلرینی حال حیاتنده سکندوکجره سی اولوب وکیجه یاتدقلری دوشکلرینك
موضعنه دفن ایتدیلرکه حالا روضهٔ مطهره دینلور (حدثنا محمد بن بشار وعباس
العنبری وسوار بن عبدالله وغیر واحد قالوا حدثنا یحیی بن سعید عن سفیان الثوری
عن موسی ابن ابی عائشة عن عبدالله بن عبدالله عن ابن عباس وعائشة رضی الله
عنهما) حضرت ابن عباس وحضرت عائشه رضی الله عنها بیوردیلرکه (ان ابا بکر
قبل النبی صلی الله علیه وسلم بعد مامات) حضرت ابو بکر رسول اکرم حضرتلرینی
وفاتلرندنصکره اوپدی (حدثنا نصر بن علی الجهضمی حدثنا مرحوم بن عبد العزیز
العطار عن ابی عمران الجونی عن یزید بن بابنوس عن عائشة رضی الله عنها) حضرت
عائشه بیوردی (ان ابا بکر دخل علی النبی صلی الله علیه وسلم بعد وفاته) حضرت
ابو بکر رسول اکرم حضرتلری وفات ایتدکدنصکره ایچرو کیردی (فوضع فمه بین
عینیه ووضع یدیه علی ساعدیه) پس حضرت ابو بکر اغزینی رسول اکرم
حضرتلرینك ایکی مبارك کوزلرینك میانته وایکی اللرینی رسول اکرم حضرتلرینك
ایکی ساعدلری میانته وضع ایتدی (وقال وانبیاه واصفیاه واخلیلاه) پس ابو بکر
رسول اکرم حضرتلرینك مبارك باشی طرفندن کلوب جبههٔ شریفه سنی اوپدی *
وانبیاه دیدی * وابو بکر باشنی قالدیروب بردخی رسول اکرم حضرتلرینی اوپدی
واصفیاه دیدی * وینه باشنی قالدیروب بردخی رسول اکرم حضرتلرینی اوپدی
واخلیلاه دیدی * دیو امام احمد روایت ایتدی (حدثنا بشر بن هلال الصواف
البصری حدثنا جعفر بن سلیمان عن ثابت عن انس قال) انس حضرتلری بیوردی
(لما کان الیوم الذی دخل فیه رسول الله صلی الله علیه وسلم المدینة اضاء منها
کل شیء) رسول اکرم حضرتلری مدینهٔ منوره یه تشریف بیوردقده مدینه نك
هر جزئی نور ایله منور اولدی (فلما کان الیوم الذی مات فیه اظلم منها کل شیء)
چونکه رسول اکرم حضرتلری وفات ایتدیکی کون اولدی مدینه نك هر شیئی مظلم
اولدی (وما نفضنا ایدینا عن التراب وانا لفی دفنه حتی انکرنا قلوبنا) انس حضرتلری
رسول اکرم حضرتلرینك حضور دولتنده اولان کسب انوار فیوضات وقلوبك
محبة الله ایله اشتغالی ونور یقین نه مرتبه حضور سعادتده قوتلی ایدوکنی بیان
صددنده بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلرینك دفنی قیدنده ایکن قبر شریفك
خاکندن اللریمز کسلمش ایکن قلوبمزده حاصل اولان حالاتی بسندا یمز اولدق زیرا
رسول اکرم حضرتلرینك صحبتنده اولان حالاتی بولماز اولدق درونلر بیزه کدر
مستولی وحزندن غم ساری اولمش ایدی * معلوم اوله که حضور سعادتده اصحاب
کرامك رسول اکرمدن اخذ ایتدکلری فیض رسول اکرم حضرتلرینك افاضه سی
اصحاب کرامك استفاضه سنه غالب اولوب برك قوتلی ایدی امارسول اکرم

حضرتلری آخرته انتقال بیوروب کانیا حق ایله مشغول اولدیلر * بو صورتده
اصحاب کرامك فیض محمدیدن کسبلری انجق کندو استفاضه لری واستعدادلری
قدر قالدی بناء علی ذلك انس حضرتلری قلوبمزك حالنی بکنمز اولدق حضور سعادتده
اولان حاله نسبت ایله بیوردی * وینه معلوم اوله که فیض محمدیه الی یوم القیامه
نقصان طاری اولمز * اما نائب مناب محمد وخلیفهٔ رسول الله علی الحق اولان ذات
شریفه قلب مربوط اولور ایسه اول فیضدن نصیب اتم حاصل اولور * بناء علی ذلك
رسول اکرم حضرتلری دار بقایه تشریفندنصکره خلیفهٔ رسول الله علی التحقیق
حضرت صدیق اکبره جمله اصحاب بیعت ایدوب فیض محمدی یی کمالیله ینه اخذ ایدر
اولدیلر * ثم وثم وثم بعده نائب مناب محمدی مختفی اولمغله فقط خلیفهٔ رسول الله
اولان ذاتدن اهل الله خبردار اولوب فیض محمدی یی بتمامه اخذ ایدر اولدیلر *
اما سائر مؤمنین فیض صوریدن ماعدایی طلب ایتمدکلری اجلدن فقط فیض صوری یی
کتاب وسنتدن وائمهٔ علمادن اخذ ایدر اولدیلر * بو حدیث شریفك بیانی چوق بحثه
محتاجدر * لکن بو قدر ایله اکتفا اولندی (حدثنا محمد بن حاتم حدثنا عامر بن صالح
عن هشام بن عروة عن ابیه عن عائشة رضی الله عنها قالت) حضرت عائشه
بیوردی (توفی رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم الاثنین) رسول اکرم حضرتلری
بازار ایرتسی کونی آخرته انتقال بیوردی (حدثنا محمد ابن ابی عمر حدثنا سفیان
ابن عیینة عن جعفر بن محمد عن ابیه قال) امام جعفر صادق حضرتلرینك پدری امام
محمد باقر بیوردی (لما قبض رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم الاثنین) رسول اکرم
حضرتلری بازار ایرتسی کونی انتقال بیوردی (فمکث ذلك الیوم) اول کون مکث
ایتدی (ولیلة الثلاثا ویوم الثلاثا) صالی کیجه سیده مکث ایتدی (ودفن من اللیل)
چهارشنبه کیجه سی دفن اولندی دیدی (وقال سفیان وغیره) سفیان دیدیکه محمد
باقرك ماعداسی دیدیلرکه (قال سمع صوت المساحی من آخر اللیل) رسول اکرم
حضرتلری دفن اولندیغی وقتده قبر شریفه تراب دوکمك ایچون استعمال اولنان
کورکلرك صداسی کیجه آخرنده استماع اولنور ایدی * کویا بو کلامدن مرادشو که
رسول اکرم حضرتلرینك دفنی ثلث اخیرده ایدی * معلوم اوله که میتك تجهیز وتکفینی
ودفننده عجله مستحبدر * اما فجأة وفات ایدن کمسه نك موتی متعین اولنجه تأخیر
لازمدر دیدیلر * اما رسول اکرم حضرتلرینك دفنی تأخیر اولندیغنك حکمتنده علما
بیوردیلرکه رسول اکرم وفاتی وقتنده موجود اولان خلق امی ور رسول اکرمدن غیری
پیغمبر کورممشلر ایدی * پس بو مصیبت عظمی واقع اولدقده هر برینه برکونه تلاش
دوشدی * مع هذا کفارك فرصتدر دیو هجومی احتمالی غالب وامر خلافتده اختلاف
وهمی اولمغله اهم مهماتدن اولان بیعت خصوصنه مشغول اولدیلر * زیرا بیعت

خصوصنده اهمال فتنه یه باعث اوله جغی متعین دخی وقوعبولان امرلرنده
مراجعت اولنه جق برکسنه اتخاذی واجب اولدیغی متبین لهذا اول کون حضرت
ابوبکردن بیعت ارتسی کون بنه بیعت ایتدیلر * بوامر مهم اولان بیعتدن فارغ
اولدقدنصکره رسول اکرمك تجهیز وتکفین ودفننه شروع ایتدیلر وخلیفهٔ رسول الله
اولان حضرت صدیق اکبرك رأیی اوزره تجهیز وتکفین ودفنه تمشیت ایتدیلر *
رضوان الله علیهم اجمعین (حدثنا قتیبة بن سعید حدثنا عبد العزیز بن محمد عن شریك
ابن عبد الله ابن ابی نمر عن ابی سلمة بن عبد الرحمن بن عوف قال) ابی سلمه دیدی
(توفی رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم الاثنین ودفن یوم الثلاثا) رسول اکرم
حضرتلری بازارارتسی کونی آخرته انتقال بیوردی ثالث کونی اسباب دفنه شروع
ایتدیلر * چهارشنبه کیجه سی دفندن فارغ اولدیلر (قال ابو عیسی هذا حدیث
غریب) مصنف حضرتلری بیوررکه بو حدیث غریبدر مشهور اولان بوندن مقدم
بیان اولان حدیثدر (حدثنا نصر بن علی الجهضمی حدثنا عبد الله بن داود حدثنا سلمة
ابن نبیط حدثنا نعیم ابن ابی هند عن نبیط بن شریط عن سالم ابن عبید وکان له صحبة)
سالم حضرتی اصحاب صفه دندر بیوردی شیخ ابن حجر (قال) سالم بیوردی
(اغمی علی رسول الله صلی الله علیه وسلم فی مرضه) رسول اکرم حضرتلرینه
خسته لکلرنده استغراق واقع اولدی (فافاق) استغراقدنصکره ینه صحوه کلدیلر
فقال حضرت الصلاة) پس رسول اکرم حضرتلری استغراقدن کندویه کلدکده
بیوردیلرکه نمازك وقتی کلدیمی (فقالوا نعم) اصحاب کرام کلدی یارسول الله دیدیلر
(فقال مروا بلالا فلیؤذن ومروا ابابکر فلیصل للناس اوبالناس قال) رسول اکرم
حضرتلری بیوردیلرکه بلاله سویلیك اذان اوقوسن وابوبکره سویلیك ناس ایچون
امامت ایتسون (ثم اغمی علیه فافاق فقال حضرت الصلاة فقالوا نعم فقال مروا
بلالا فلیؤذن ومروا ابابکر فلیصل بالناس ثم اغمی علیه فافاق فقال هکذا) ینه
رسول اکرم حضرتلری استغراقه واروب بعده کندویه کلدیلر * بیوردیلرکه حاضر
اولنلره بلاله سویلیك اذان اوقوسن ابوبکره سویلیك ناس ایله جماعت اولسون
(فقالت عائشة رضی الله عنها ان ابی رجل اسیف اذا قام ذلك المقام یبکی فلا یستطیع
فلو امرت غیره) رسول اکرم حضرتلرینك بوامر شریفی عقیبنده حضرت عائشه
بیوردیکه یارسول الله بنم پدرم رقت قلب صاحبی برکسه در محرابه طوردقده سزلك
خسته لککزه ملاحظه سیله اغلر قراءت قرأنه قادر اولمز کاشکی برغیری کمسیه
امر بیوره ایدیکز (قال ثم اغمی علیه فافاق فقال مروا بلالا فلیؤذن ومروا ابابکر
فلیصل بالناس فانکن صواحب اوصاحبات یوسف) راوی حدیث شریف سالم
بیوردی پس حضرت عائشه پدری حقنده عذر بیان ایدیجك رسول اکرم ینه

استغراقه واردیلر * بعده کندویه کلوب بیوردیلرکه بلاله سویلیك اذان اوقوسن
وابوبکره سویلیك ناس ایله جماعت اولوب امامت ایتسون * حضورده بولنان نسوانه
خطاب ایدوب بیوردیلرکه سزلر ناقصات العقول سکز درونکزده مضمر اولان معنانك
خلافنی اظهار ایدرسکز * نتکم خواتین مصر دخی بویله ایتدیلر * صواحبات
یوسفدن مراد خواتین مصردر دیدیلر * زلیخانی ظاهرا عشق یوسف ایله طعن ایدوب
درونلرنده مضمر اولان بوایدیکه بر بهانه ایله یوسفك جمال بی مثالنی کوره لر * وقتا که
زلیخا خاتونلرك طعننی دفع ایچون اللرینه برر بچاق وبررطورنج ویردی * خاتونلر
بچاق ایله طورنجلرینی کسر ایکن یوسف علیه السلامه زلیخا امر ایتدیکه خاتونلرك
اولدیغی محله چیقه وقتا که یوسف علیه السلام چیقدقده اول خاتونلر یوسفك جمالنی
کوردکده اللرنده کی بچاقلر ایله اللرینی کسدیلر ودیدیلر * بو یوسف بشر دکل
بوواراسه ملکدر دیدیلر * زلیخا کویا بو خاتونلره دیمش اولدیکه کوردیکز بنی
عشقیله طعن ایتدیککز ذاتی مع هذا خاتونلرك مرادی یوسف علیه السلامی
کورمك ایدی * پس رسول اکرم حضرتلری ابوبکره امر ایدلك امام اولسون
بیوردقده حضرت عائشه نك عذر بیانی مرادینك غیری اولدیغنی رسول اکرم
حضرتلری نور نبوتیله کشف بیوروب حضرت عائشه یه سن مرادینك غیرینی
سویلدك دیو بیورمدیلر * کنایه طریقیله نسا صواحبات یوسفدر بیوردیلر *
حضرت عائشه یی تلطیف ایچون امام بخاری حضرت عائشه دن روایت ایدرکه
حضرت عائشه بیوررر رسول اکرم حضرتلرینه پدرم ایچون عذر بیان ایتدیکم
وقتده درونمده مرادم غیری ایدی * مرادم بوایدیکه رسول اکرم حضرتلرینك
خسته لکی وقتنده یرینه طورن امام حقنده اکر اصحاب تشؤم ایدرلر ایسه اول
مقامده بابام بولنمسون دیدم * مکر ایسه رسول اکرم حضرتلری کندیلرینك یرینه
قائمقام وخلیفه اوله جغنه ابوبکرك اشارت بیورمشلر (قال فامر بلال فاذن وامر
ابوبکر فصلی بالناس) پس رسول اکرم حضرتلرینك امری اوزره بلاله سویلدیلر
اذان اوقودی وابوبکر حضرتلرینه سویلدیلر ناسه امامت ایلدی (ثم ان رسول الله
صلی الله علیه وسلم وجد خفة فی نفسه ثم قال انظروا الی من اتکی علیه فجاءت بریرة
ورجل آخر فاتکأ علیهما) پس رسول اکرم حضرتلرینك خسته لکلرینه خفت
کلوب نمازه چیقمق مراد ایتدیلر بیوردیلر باقکز بنم ایچون طیانه جق کمسه بولك
حتی طیانوب نمازه چیقه یم بریره ونوبه نام ذاتلر رسول اکرم حضرتلرینك قولتقلرینه
کیروب حجره نك قپوسنه دك کتوروب قپودن صحابه رسول اکرم حضرتلرینی
قولتقلدیلر (فلما رآه ابوبکر ذهب ابوبکر لینکص فاومی الیه ان یثبت مکانه حتی قضی
ابوبکر صلاته) چون ابوبکر حضرتلری رسول اکرم حضرتلرینك حجره دن چیقوب

کندی طرفنه متوجه اولدیغنی کوردکده ابوبکر طوردیغی مقامدن اردینه چکلمك استدی * پس رسول اکرم حضرتلری ابوبکر حضرتلرینه مکانکده ثابت اول حرکت ایتمه دیو اشارت ایتدی * ابوبکر دخی ثابت اولوب نمازنی اتمام ایلدی * ینه رسول اکرم حضرتلری حجرهٔ شریفه یه رجوع بیوردی دیدیلر (ثم ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قبض فقال عمر والله لا اسمع احدا یذکر ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قبض الا ضربته بسیفی هذا) چونکه رسول اکرم حضرتلری آخرته تشریف بیوردی حضرت ابوبکر رسول اکرم حضرتلرندن اذن ایله خانه سنه کتمش ایدی * حضرت عمر رسول اکرم حضرتلری وفاتندنصکره سیفنی چکوب والله رسول اکرم حضرتلری وفات ایتدی کلامنی هر کیمدن ایشدر ایسم انی شو المده اولان سیفله ضرب ایدرم دیدی (قال وکان الناس امیین لم یکن فیهم نبی قبله فامسك الناس) رسول اکرم حضرتلرینك وفاتی وعدم وفاتی حقنده ناسك اختلافنك سببنی بیان صددنده سالم بیوردیکه میان ناسده قراءت وکتابت صاحبی کسنه لر نادر اولمغله انبیا وفات ایدرلرمی ایتمزلرمی ودار بقایه نه کیفیت ایله انتقال ایدرلر ایدوکنی کتابلردن اخذ واستنباط ایتمشلر ایدی * ورسول اکرم حضرتلرندن اول بینلرنده پیغمبر یوق ایدیکه آنك وفاتنی مشاهده ایتمکله رسول اکرم حضرتلرینك وفاتنی دخی اکا قیاس ایده لر * بو سببدن اکثر ناس رسول اکرم حضرتلری وفات ایتدی دیمکه جسارت ایده میوب بو سوزی سویلمکدن کندیلرینی منع ایدوب متحیر قالدیلر (قالوا یا سالم) ناس دیدیلرکه یا سالم (انطلق الی صاحب رسول الله صلی الله علیه وسلم فادعه) وار رسول اکرم حضرتلرینك صاحبی اولان حضرت ابوبکره وانی دعوت ایله حتی حضرت ابوبکرکه رسول اکرم حضرتلرینك وفاتی وعدم وفاتی حقنده بزه برشی بیان ایده (فاتیت ابابکر) سالم بیوردیکه بن حضرت ابوبکره کلدم (وهو فی المسجد) حال بوکه ابوبکر عوالی دیدکلری محله نك مسجدنده ایدی (فاتیته ابکی دهشا) بن ابوبکر حضرتلرینه کریان وحیران اولدیغم حالده کلدم (فلما رآنی قال لی اقبض رسول الله صلی الله علیه وسلم) حضرت ابوبکر بنم حیرتمی کوردی * وبیوردیکه یا سالم رسول اکرم حضرتلری وفاتمی ایتدی (قلت ان عمر یقول لا اسمع احدا یذکر ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قبض الا ضربته بسیفی هذا) سالم حضرتی ابوبکر حضرتلرینه دیدیکه یا صاحب رسول الله حضرت عمر سل سیف ایدوب دیرکه هرکز برفرددن رسول اکرم حضرتلری وفات ایتدی سوزنی ایشتمیم ایشیدر ایسم شو سیفله انی ضرب ایدرم بو کلامی سالمدن حضرت ابی بکر ایشتدکده (فقال لی انطلق فانطلقت معه) ابوبکر سالمه بیوردیکه یا سالم کیت بندخی صدیق ایله بیله کتدم (فجاء هو والناس قد دخلوا علی رسول الله صلی الله

علیه

علیه وسلم) پس ابوبکر حضرتلری کلدی ناس رسول اکرم حضرتلرینك یاننه جمع اولمشلر (فقال یا ایها الناس افرجوا لی) ابوبکر بیوردیکه ای ناس بکا یول ویرك (فافرجوا له) پس ناس یول ویردیلر (فجاء حتی اکب علیه ومسه) پس صدیق اکبر کلدی رسول اکرم حضرتلرینك اوزرینه قپانوب اوپدی (فقال انك میت وانهم میتون) دخی صدیق اکبر بو آیهٔ کریمه یی اوقودی (ثم قالوا یا صاحب رسول الله اقبض رسول الله صلی الله علیه وسلم قال نعم فعلموا ان قد صدق) صدیق اکبر بو آیهٔ کریمه یی اوقودقدنصکره ناس دیدیلرکه یا صاحب رسول الله رسول اکرم وفات ایتدیمی صدیق اکبر جوابلرنده نعم وفات ایتدی * پس ناسك رسول اکرم حضرتلرینك وفاتی وعدم وفاتی حقنده اولان شبهه لری دفع اولدی (قالوا یا صاحب رسول الله انصلی علی رسول الله صلی الله علیه وسلم قال نعم) دخی ناس دیدیلرکه یا صاحب رسول الله رسول اکرم حضرتلری اوزرینه نماز قیلنورمی صدیق اکبر بیوردیکه نعم قیلنور (قالوا وکیف نصلی علیه) ناس دیدیلرکه رسول اکرم حضرتلری اوزرینه نمازنه کیفیتله قیلنور (قال یدخل قوم فیکبرون ویصلون ویدعون ثم یخرجون ثم یدخل قوم فیکبرون ویصلون ویدعون ثم یخرجون حتی یدخل الناس) حضرت ابوبکر بیوردیکه شو کیفیتله نماز قیلنور رسول اکرم اوزرینه اولا برجماعت کیروب تکبیر ایدرلر ودعا ایدوب رسول اکرم حضرتلرینه صلوات کتوره لر صکره اول جماعت چیقوب برجماعت دخی کیررلر * انلر دخی اولکی کبی تکبیر وصلوات ودعا ایدرلر انلر دخی چیقوب بو اسلوب اوزره ناس تکمیل اولنجیه دك کروه کروه نماز قیلرلر بیوردی (قالوا یا صاحب رسول الله ایدفن رسول الله صلی الله علیه وسلم قال نعم) دیدیلرکه رسول اکرم حضرتلری دفن اولنورمی صدیق اکبر جواب ویردیکه نعم دفن اولنور زیرا سائر انبیا دخی دفن اولنمق عادتدر (قالوا این) ناس دیدیلرکه قنغی مکانه دفن اولنور (قال فی المکان الذی قبض الله فیه روحه فان الله لم یقبض روحه الا فی مکان طیب) صدیق اکبر جواب ویردیکه رسول اکرم حضرتلری آخرته انتقال بیوردیغی مکانده دفن اولنور * زیرا حضرت الله رسول اکرم حضرتلرینك روح پرفتوحنی انجق مکان طیبده ورسول اکرم حضرتلری دفن اولنمغی سودیکی مکانده قبض ایلدی (فعلموا انه قد صدق) پس ناس بیلدیلرکه حضرت ابوبکر تحقیق درست سویلدی (ثم امرهم ان یغسله بنو ابیه) صکره صدیق اکبر امر بیوردیکه رسول اکرم حضرتلرینی باباسی طرفندن اولان اقرباسی غسل ایلسون رسول اکرمی حضرت علی غسل ایدوب حضرت عباس واوغلریکه فضل وقثم حضرت علی یه معاونت ایتدیلر (واجتمع المهاجرون یتشاورون فقالوا انطلقوا بنا الی اخواننا من الانصار ندخلهم معنا فی هذا الامر) حاصل معنی صحابهٔ کرام اتفاق ایتدیلرکه نصب خلیفه اهم مهماتندر رسول

اكرم حضرتلرينك دفنندن مقدم نصب خليفه خصوصنه مشغول اولديلر* چونكه
رسول اكرم آخرته تشريف بيوردى صديق اكبرناسه خطبه اوقيوب بيورديكه
اى ناس تحقيق فخر عالم آخرته تشريف ايتدى * تحقيق الله تعالى حى لايموتدر*
البته امت محمد ايچون دين محمديى واحكام شرعيه يى اقامت ايديجى بر امير لازمدر
تفكر ايدلك ورأيكزى سويلك بيوردى ناس صادقسن ياصاحب رسول الله
ديديلر* امدى مهاجرين مشاوره ايدوب جمع اولديلر* وصديق اكبره ديديلركه
ياصديق بزى اخوانمز اولان انصاره كوندر واره لم انلرى دخى بزمله بيله نصب خليفه
خصوصنده ادخال ايده لم انلر دخى بزمله بولنسونلر پس مهاجرين انصار جانبنه توجه
ايتديلر وانصار دخى جمع اولوب نصب خليفه لازم اولديغنى سويلشور ايديلر چون
مهاجرين انصارك يانته وارديلر امر خلافته متعلق كلام سويلديلر انصار ديديلركه اى
مهاجرين سزدن سزه برامير* وبزدن بزه برامير نصب اولنسون (فقالت الانصار
منا امير ومنكم امير فقال عمر بن الخطاب من له مثل هذه الثلاثة) پس حضرت عمر
انصارك بوكلامنى ايشتدكده بيورديكه اى انصاركيم واردرانك حقنده شو بيان
ايده جكم اوچ فضيلت وارداولمش اوله سائر فضيلتلرندن بشقه اولكى فضيلت بوكه
حضرت الله قرأن كريمنده بيوردلر (ثانى اثنين اذهما فى الغار) دخى ايكنجى فضيلت
بوكه (اذيقول لصاحبه) اوچنجى فضيلت بوكه (لاتحزن ان الله معنا) الله
ذوالجلال بو آيتلرده ايكى كسه يى بيان ايدر (من هما) حضرت عمر انصاره خطاب
ايدوب بيوردركه بيان اولنان ايكى كسه كيملردر بيلورميسكز* وانلرك علوشانى فهم
ايدرميسكز بو ايكى كسنه دن مراد برى رسول الله برى ابوبكر الصديق دكلمى
بوصورتده ابوبكردن غيرى خلافته مستحق كيم واردر* ديدكده انصار حضرت
عمرى تصديق ايدوب مهاجرين وانصار وجمله اصحاب اتفاق ايدوب حضرت صديق
اكبرك خليفهٔ رسول الله على التحقيق اولديغنى قبول وبيعته اتفاق ايتديلر (قال)
راوى حديث شريف سالم حضرتلرى بيوردركه (ثم بسط يده فبايعه) بو اتفاقدنصكره
ايتدى ابتدا حضرت عمر اليني اوزاتدى حضرت صديق اكبردن بيعت ايتديلر
(وبايعه الناس بيعة حسنة جميلة) جمله اصحاب دخى طيب خاطر ورغبت تامه وجه
اوزره حضرت ابوبكردن بيعت ايتديلر رضوان الله عليهم اجمعين (حدثنا
نصر بن على حدثنا عبد الله بن الزبير باهلى شيخ قديم بصرى حدثنا ثابت البنانى
عن انس بن مالك قال لما وجد رسول الله صلى الله عليه وسلم من كرب الموت
ما وجد) انس بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى دنيادن آخرته انتقال حالندن
بولديغى شيئى بولدى (فقالت فاطمة رضى الله تعالى عنها واكرباه) حضرت فاطمه
رضى الله تعالى عنها حضرتلرى رسول اكرم حضرتلرينك آخرته انتقال ايدر

اولديغى

اولديغى اكليوب واكرباه ديو بيوردى (فقال النبى صلى الله عليه وسلم لاكرب على
ابيك بعد اليوم) افندمز سعادتله بيورديلركه يافاطمه بعد اليوم سنك باباك
ايچون غم وحزن يوقدر (وانه قد حضر من ابيك ماليس بتارك منه احدا الموافاة
يوم القيامة) تحقيق سنك باباكه يافاطمه اول امر عظيم قريب اولدى روز قيامته
وارنجه حضرت الله برفرددن وفاتى ترك ايديجى دكلدر بيورديلر * هر برنفس
موتى طاتسه كركدر (حدثنا ابو الخطاب زياد بن يحيى البصرى ونصر بن على الجهضمى
قالا حدثنا عبد ربه بن بارق الحنفى قال سمعت جدى ابا امى سماك بن الوليد يحدث
انه سمع ابن عباس رضى الله تعالى عنهما يحدث) ابن بارق ديديكه والدهمك پدرى
سماكى ايشتدم سماك دخى ابن عباسدن دخى ايشتدى ابن عباس بيورديكه
تحقيق بن رسول اللهدن ايشتدم (انه سمع رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول
رسول اكرم حضرتلرى بيوردلر (من كان له فرطان من امتى ادخله الله بهما
الجنة) بنم امتمدن بركسه نك كنديدن اول وفات ايلمش ايكى ولدى اولسه حضرت
الله تعالى اول ولدلرى سببيله انى جنته ادخال ايدر (فقالت عائشة رضى الله
تعالى عنها فمن كان له فرط من امتك) حضرت عائشه سؤال ايتديكه يا رسول الله
سنك امتكدن اول بركسه نك كنديدن مقدم بر ولدى اولمش اولسه انك حالى
نيجه در (قال ومن له فرط ياموفقة) رسول اكرم حضرتلرى جواب بيورديلركه
بر اولادى اولان دخى ايكى اولادى اولان كبيدر* يعنى جنته دخولنه سببدر
اى توفيق اولنمش عائشه بيوردى (قالت فمن لم يكن له فرط من امتك) حضرت عائشه
ينه سؤال ايتديكه يا رسول الله سنك امتكدن اصلا كنديدن مقدم اولادى اولميان
ياخود اولادى اولميان كمسه نك حالى ندر (قال فانا فرط لامتى) رسول اكرم
حضرتلرى بيورديلركه بن امتم ايچون فرطم يعنى امتم ايچون مقام شفاعتده قائم
اولورم (لن يصابوا بمثلى) زيرا بنم امتم بندن آيرلمق آجيسى كبى بر آجى كورمشلردر*
زيرا بن امتمه اولادلرندن ووالده لرندن بلكه جميع اشيادن سوكلويم پس كنديدن
مقدم ايكى اولادى ياخود بر اولادى اولوب انلرك آجيسنه صبر وتحمل سببيله جنته
نائل اولورلر* بنكه امتمه جمله دن محبوب وقيمتلو ايكن بندن آيريلق آجيسنه اوغره يانلر
نيجه جنته نائل اولمز* وبن انلره نيجه فرط وشفيع اولمم البته بن امتمه فرطم بيورديلر
معلوم اوله كه رسول اكرم حضرتلرينك آيريلق آجيسى آخرته تشريفى وقتنده
موجود اولان اصحابه مخصوص دكلدر* بلكه الى يوم القيام بو عالمه كلان امت محمدك
هر برينك آيرلق آجيسيله يوركارى يانقدر* شو قدر واركه رسول اكرم حضرتلرينك
وفاتى وقتنده بولنان اصحابك يوركى زياده يانقدر* پس رسول اللهدن آيريلق آتشنك
حكمى جمله امته شاملدر* على مراتبهم پس رسول اكرم حضرتلرى جمله امت محمد

ایچون فرط وشفیع در صلی الله علیه وسلم

(باب ماجاء فی میراث رسول الله صلی الله علیه وسلم)

بو باب رسول اکرم حضرتلرینك میراثی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیاننده در (الحدیث الاول) حدثنا احمد بن منیع حدثنا حسین بن محمد حدثنا اسرائیل عن ابی اسحق عن عمرو بن الحارث اخی جویریة له صحبة قال) عمرو بن حارث بیوردی (ماترك رسول الله صلی الله علیه وسلم الا سلاحه وبغلته وارضا جعلها صدقة) رسول اکرم حضرتلری وفات ایتدکده برشی ترك ایتمدی * یعنی کیرویه برشی قالمدی الا حال حیاتنده کندی استعمال ایتدیکی سلاحی قالدی * وکندی بندیکی بیاض قاطری قالدی * وبر قطعه خرمالق قالدیکه انی حال حیاتنده صدقه ایتمش ایدی * اول خرمالق ازواج مطهراته وفقراء مسلمینه مخصوص ایدی * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلرندن قلان شئ کمسه میراث اولمز * هرنه که ترك ایدر ایسه صدقه اولور (الحدیث الثانی) حدثنا محمد بن المثنی حدثنا ابو الولید حدثنا حماد بن سلمة عن محمد ابن عمرو عن ابی سلمة عن ابی هریرة قال) ابو هریره بیوردی (جاءت فاطمة الی ابی بکر رضی الله عنهما) رسول اکرم حضرتلری آخرته تشریف ایدوب صدیق اکبر خلیفه اولدقدنصکره حضرت فاطمه حضرت ابو بکره کلدی (فقالت من یرثك) حضرت فاطمه صدیق اکبره دیدیکه یا صاحب رسول الله سن وفات ایتدیکك وقتده سکا کیم وارث اولور (فقال اهلی وولدی) حضرت ابو بکر حضرت فاطمه یه دیدیکه خاتونم دخی ولدلرم وارث اولور (فقالت مالی لا ارث ابی) حضرت فاطمه صدیقه دیدیکه بن نیچون بابامه وارث اولم (فقال ابو بکر سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول لا نورث) صدیق اکبر دیدیکه یا فاطمه بن سنك باباك اولان رسول اکرم حضرتلرندن ایشتدم بیورر ایدیکه بزه کمسه وارث اوله مز بزم ترکه مز جمله یه صدقه در * وارثلره مخصوص دکلدر * بو حدیث شریفه بناءً یا فاطمه سز وارث اوله مدیکز بیوردی (ولکنی اعول من کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یعوله وانفق علی من کان رسول الله صلی الله علیه وسلم ینفق علیه) صدیق اکبر بیوردیکه یا فاطمه اکرچه رسول اکرم حضرتلرینه اهلی واولادی وارث اوله مز لکن بن خلیفه سیم بنم اوزریمه لازمدرکه رسول اکرم حال حیاتنده اهل بیتنه وسائرلرینه نه وجه اوزره نفقه ویره کلمش ایسه بن دخی اول وجه اوزره نفقه ویریرم ویا فاطمه سنك نفقه کی امورینی رؤیتده تکاسل ایتمم دیو بیوردی (الحدیث الثالث) حدثنا محمد بن المثنی حدثنا یحیی بن کثیر العنبری) ابو غسان (حدثنا شعبة عن عمرو بن مرة عن ابی البختری ابو بختری بیوردیکه (ان العباس وعلیا جاآ الی عمر یختصمان) حضرت عمرك ایام خلافتنده حضرت عباس حضرت علی مکالمه ایدرك (یقول کل واحد منهما

اصاحبه

لصاحبه انت کذا انت کذا) حضرت علی وحضرت عباس بری برینه سویلیه رك حضرت عمرك حضورینه کلدیلر * ومجلسده کبار صحابه دن طلحه وزبیر وعبد الرحمن ابن عوف وسعد بولندی (فقال عمر لطلحة والزبیر وعبد الرحمن بن عوف وسعد رضی الله تعالی عنهم نشدتکم بالله) حضرت عمر حضرت علی وحضرت عباسك مکالمه لرینی کوردکده حضرت عمر طلحه وعبد الرحمن والزبیر وسعده یمین ویردیکه ای کمسه لر الله ایچون سویلیك (اسمعتم رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول کل مال نبی صدقة الا ما اطعمه انا لا نورث وفی الحدیث قصة) رسول اکرم حضرتلرندن ایشتدیکزمی که رسول اکرم حضرتلری بیوردیلر هر نبینك جمیع مالی صدقه در * وفی سبیل الله وقفدر * مکر اول مال که انی اهلنه اطعام ایتمش اوله انبیانك وارثی اولمز دیو بیوردی * انلر دخی ایشتدك دیو جواب ویردیلر * مصنف بو حدیث شریفی ذکردن مرادی انبیایه کمسه وارث اولمز ایدوکنی بیاندر (الحدیث الرابع) حدثنا محمد بن المثنی حدثنا صفوان بن عیسی عن اسامة بن زید عن الزهری عن عروة عن عائشة رضی الله عنها) حضرت عائشه بیوردی (ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قال نحن معاشر الانبیاء لا نورث ماترکنا فهو صدقة) تحقیق رسول اکرم حضرتلری بیوردیلر بز انبیا بزه وارث اولنمز هر مالکه بز انی ترك ایدرز صدقه در (الحدیث الخامس) حدثنا محمد بن بشار حدثنا عبد الرحمن بن مهدی حدثنا سفیان عن ابی الزناد عن الاعرج عن ابی هریرة عن النبی صلی الله علیه وسلم) ابو هریره بیوردی (قال لا تقتسم ورثتی درهما ولا دینارا) رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه بنم وفاتمدنصکره وارثلرم درهم ودینار تقسیم ایتمزلر (ماترکت بعد نفقة نسائی ومؤنة عاملی فهو صدقة) دخی رسول اکرم حضرتلری بیوردیکه بنم ترك ایتدیکم مخلفات ازواجك نفقه سندن وعاملك لوازمندنصکره جمله سی صدقه در عاملدن مراد رسول اکرمدنصکره اولان خلفادر دیدیلر * بعضیلر عاملدن مراد رسول اکرم حضرتلرینك وقف بیوردیغی خرمالق اوزرینه تعیین اولنان خادمدر دیدیلر * بعضیلر زکات دوشورمکه تعیین اولنان خادمدر دیدیلر * بو حدیث شریفدن مراد بوکه رسول اکرم حضرتلرینك وارثی یوقدر * اما ازواج مطهراته تقدیرا اولنان نفقه ارث طریقیله دکلدر * بلکه ازواج مطهرات امهات المؤمنین اولدقلری ایچون بیت المالدن نفقه تقدیر اولنمشدر * وازواج مطهراتدن هر بری مسکننده ثابت اولوب حیاتده اولدقلرنجه اخراج اولنمزلر (الحدیث السادس) حدثنا الحسین بن علی الخلال حدثنا بشر بن عمر قال سمعت مالك بن انس عن الزهری عن مالك بن اوس بن الحدثان قال) مالك بن اوس دیدی (دخلت علی عمر) حضرت عمرك زمان خلافتنده یانته وارمش ایدم (فدخل علیه عبد الرحمن بن عوف وطلحة وسعد) عبد الرحمن بن عوف

وطلحه وسعد دخی حضرت عمرڭ یاننه کلدیلر (وجاء علی والعباس یختصمان) حضرت علی ایله حضرت عباس مکالمه ایده رك حضرت عمرڭ حضورینه کلدیلر* حضرت عمر حضرت علی وحضرت عباسڭ مکالمه لرینی کوردکده (فقال لهم عمر) عمر عبدالرحمن بن عوف وطلحه وسعد حضراتنه بیوردیکه (انشدکم بالذی باذنه تقوم السماء والارض) سزه یمین ویررم اول اللهه که آسمان وزمین انڭ امریله طورر (تعلمون ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قال لانورث ماترکنا صدقة) رسول اکرم حضرتلری بزه وارث اولنمز بزم مخلفاتم صدقه در* بیوردیغنی بیلورمیسکز (فقالوا اللهم نعم وفی الحدیث قصة طویلة) عبدالرحمن وطلحه وسعد دیدیلرکه نعم بیلورز رسول اکرم حضرتلری بیوردی بزم وارثمز اولماز وبزم ترك ایلدیکمز شیء صدقه در* بوحدیث شریف ایله حضرت عمر حضرت عباس ایله حضرت علی بیننده اولان مکالمه قطع اولدی زیرا مکالمه لری رسول اکرمڭ اولاد وعیالی وارث اولورمی اولمزمی دیوایدی بومکالمه یی قطع ایلدی (الحدیث السابع) حدثنا محمد بن بشار حدثنا عبدالرحمن بن مهدی حدثنا سفیان عن عاصم بن بهدلة عن زر بن حبیش عن عائشة رضی الله عنها قالت) حضرت عائشه بیوردی (ماترك رسول الله صلی الله علیه وسلم دینارا ولادرهما ولاشاة ولابعیرا) رسول اکرم حضرتلری وفات ایدوب التون وکموش وقیون ودوه ترك ایتمدی (قال واشك فی العبد والامة) راوی حدیث شریف دیدیکه حضرت عائشه خلایق وکوله ذکر ایتدیمی ایتمدیمی آنده شکم واردر* یعنی رسول اکرم حضرتلری آخرته تشریف ایتدکده التون وکموش وقیون ودوه وآزادسز قول یوق ایدی دیمکدر*

(باب ماجاء فی رؤیة رسول الله صلی الله علیه وسلم فی المنام

بو باب رسول اکرم حضرتلرینی رؤیاده کورمك حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیاننده در* میرك شاه بیوررکه مصنف رسول اکرم حضرتلرینڭ صفات ظاهریه واخلاق معنویه سنی بیاندنصکره کتابڭ آخرینی رسول اکرم حضرتلرینی رؤیاده کورمنڭ ذکری ایله ختم ایتدی* سری بودرکه عاقله لایق اولان اوّلا رسول اکرم حضرتلرینڭ اوصاف شریفه سنی کرکی کبی ملاحظه ایتمکدر* تاکه رؤیاده رسول اکرمی مشاهده ایتدکده اوصاف مذکوره یی تطبیق ایلمك آسان اوله* ودخی رسول اکرمی صفات صوریه ومعنویه سی ایله ملاحظه ایتمك عینیله حال یقظه ده کورمك وجمال پر کمالنی مطالعه ایتمك منزله سنده در* والعاقل یکفیه الاشارة (الحدیث الاول) حدثنا محمد بن بشار حدثنا عبدالرحمن بن مهدی حدثنا سفیان عن ابی اسحق عن ابی الاحوص عن عبدالله بن عمر عن النبی صلی الله علیه وسلم) عبدالله بن مسعود حضرتلری بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری بیوردیلر (قال من رآنی فی المنام فقد

رآنی حقا فان الشیطان لایتمثل بی) برکسه بنی رؤیاسنده کورسه تحقیق کوردیکی بنم شکلمدر* زیرا شیطان بنم قیافتمه کیره مز* معلوم اوله که حق تعالی حضرتلری رسول اکرم حضرتلرینی حال حیاتنده شیطاندن هر وجهله محفوظ ایتدیکی کبی وفاتندنصکره دخی محفوظ ایتدی* پس برکسه رسول اکرم حضرتلرینی رؤیاده مشاهده ایتمك آشکاره مشاهده ایتمك کبیدر* معلوم اوله که جماعت کثیره رسول اکرمی برکیجه وجوه مختلفه اوزره رؤیالرنده مشاهده ایدرلر بونڭ حکمتی بودرکه کورن کسه لرڭ احواللرینڭ اختلافندن ناشیدر* نتکم آیینه یه نظر ایدن کسه لرڭ حالی کبی آیینه همان آیینه در* اما آیینه یه نظر ایدن بیاض ایسه بیاض کوسترر اسمر ایسه اسمر کوسترر* مثلا برکسه رسول اکرم حضرتلرینی رؤیاده تبسم ایدرکن کورسه* اول کسنه نڭ سنت ایله عامل اولدیغنه دلالت ایدر برکسه رسول اکرم حضرتلرینی غضوب کورسه سنت شریفه سی ترکنه دلالت ایدر* اکر ناقص کورسه سنتی نقصان اوزره رعایت ایتدیکنه دلالت ایدر* حکایت اولنورکه صلحادن برکسه رؤیاسنده رسول اکرمی برمسجدڭ کوشه سنده وفات ایتمش کوردی* بعض عارفین شویله تعبیر ایتدیلرکه اول جامعڭ اول کوشه سی مسجده بنا اولندیغی وقتده زور ایله الحاق اولنمشدر* بعده تفتیش ایتدیلر واقعا اول مسجدڭ اول کوشه سی سند ایله اولمیوب غصب ایله ضبط اولنمش حاصل کلام رؤیاده رسول اکرمی شمائل شریفنه مطابق کورملی اما تبسم کبی غضب کبی اویور کبی مثلا کورمك کوره نڭ حالیدر* اما شمائلڭ خلافنی کورسه مثلا صاری صقاللو یاخود قصه بویلو اول رسول اکرم حضرتلری دکلدر* رسول اکرمی کورمك شمائل شریفه مطابق اولور (الحدیث الثانی) حدثنا محمد بن بشار ومحمد بن المثنی قالا حدثنا محمد بن جعفر حدثنا شعبة عن ابی حصین عن ابی صالح عن ابی هریرة قال) ابوهریره بیوردی (قال رسول الله صلی الله علیه وسلم من رآنی فی المنام فقد رآنی فان الشیطان لایتصورا وقال لایتشبه بی) رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه برکسه بنی منامنده مشاهده ایتسه تحقیق بنی کورمشدر وکوردیکی بنم صورتمدر زیرا شیطان بنم صورتمه کیره مز یاخود بکا بکزیه مز بیوردی (حدثنا قتیبة بن سعید حدثنا خلف بن خلیفة عن ابی مالك الاشجعی عن ابیه قال) طارق حضرتلری بیوردی (قال رسول الله صلی الله علیه وسلم من رآنی فی المنام فقد رآنی) رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه برکسه بنی منامنده مشاهده ایتسه تحقیق بنی کوردی (قال ابوعیسی وابومالك هذا هو سعد بن طارق بن اشیم وهو من اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم وقد روی عن النبی صلی الله علیه وسلم احادیث) مصنف بیوررکه بو حدیثڭ سندنده اولان ابومالكڭ اسمی سعددر پدرینڭ اسمی طارقدر طارق اصحاب

كرامدندر بو حديثدن ماعدا نيجه حديث روايت ايتدى (قال ابو عيسى وسمعت
على بن حجر يقول قال خلف بن خليفة رايت عمر بن حريث صاحب النبى صلى الله
عليه وسلم وانا غلام صغير) مصنف بيوردركه اوستادم على بن حجردن ايشتدم ديديكه
بن خلف بن خليفه دن ايشتدم ديرايديكه بن رسول اكرم حضرتلرينك رفيقى اولان
عمر بن حريثى صباوتم وقتنده كوردم * مصنف بو كلامى بياندن مرادى بوكه رسول
اكرم حضرتلرى ايله كندى ماييننده اوچ شخص واقع اولمشدر سندينك علوينى بياندر
حدثنا قتيبة بن سعيد حدثنا عبد الواحد بن زياد عن عاصم بن كليب حدثنا ابى انه سمع
اباهريرة يقول) ابوهريره بيوردر (قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من رأنى فى المنام
فقد رأنى فان الشيطان لا يتمثل بى) رسول اكرم حضرتلرى بيورديكه بركسه
رؤياده بنى مشاهده ايتسه تحقيق بنى كوردى * زيرا شيطان بنم قيافتمه كيره مز (قال
ابى فحدثت به ابن عباس وقلت قد رأيته فذكرت الحسن بن على فقلت شبهته به فقال
ابن عباس انه كان يشبهه) عاصم بن كريب ديديكه بابام كريب ديرايديكه بو حديث
شريفى ابن عباسه خبر ويردم ابن عباسه ديدمكه بن رسول اكرمى رؤياده كوردم امام
حسن رضى الله عنهه بكزتدم ديدم ابن عباس بيورديكه امام حسن تحقيق رسول
اكرم حضرتلرينه مشابهدر * معلوم اوله كه حضرت امام حسنك رسول اكرم
حضرتلرينه مشابهتى خصوصنده نيجه احاديث صحيحه وارد اولمشدر * حتى حضرت
عليدن مرويدركه امام حسن صدرندن رأسنه دك و امام حسين صدرندن قدمنه دك
* رسول اكرم حضرتلرينه غايت مشابه ايدى رضى الله عنهما (حدثنا محمد بن بشار
حدثنا ابن ابى عدى ومحمد بن جعفر قالا حدثنا عوف ابن ابى جميلة عن يزيد الفارسى
وكان يكتب المصاحف قال رأيت النبى صلى الله عليه وسلم فى المنام فى زمن ابن عباس
رضى الله عنهما فقلت لابن عباس انى رأيت رسول الله صلى الله عليه وسلم فى النوم
فقال ابن عباس ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان يقول ان الشيطان لا يستطيع ان
يتشبه بى فمن رأنى فى المنام فقد رأنى) تابعيندن يزيد الفارسى نام ذات شريفكه
عادتى مصحف شريف كتابت ايتمك ايدى بيوردركه بن ابن عباس زماننده رسول اكرمى
رؤياده كوردم وبن عباسه خبر ويردم * ابن عباس بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى
بيوردبلر بركسه رؤياده بنى كورسه تحقيق بنى كورمشدر * زيرا شيطان بكا تشبه ايتمكه
قادر اولمز (هل تستطيع ان تنعت هذا الرجل الذى رأيته فى النوم) يزيد الفارسى ديركه
ابن عباس بكا بيورديكه يا يزيد الفارسى رؤياده كورديكك ذاتى وصف ايتميه قادرميسن
(قال قلت نعم انعت لك) يزيد الفارسى ابن عباسه ديديكه رؤياده كورديكم
ذاتى وصف ايتمكه قادرم يا ابن عباس سكا وصف ايده يم (رجل بين الرجلين جسمه
ولحمه) رؤياده كورديكم ذات برشخص ايديكه مبارك بويى طويل دكل وقصير دكل سمز

دكل اريق دكل يعنى اورته بويلى نه سمز ونه ضعيف (احمر الى البياض) رؤياده كورديكم
ذاتك وجه شريفنك رنكى بياضه مائل احمر ايدى * يعنى بياض ايله قزل بيننده بر رنك
ايديكه اول رنكه ازهر تعبير اولنور (اكحل العينين حسن الضحك جميل دوائر الوجه)
رؤياده كورديكم ذاتك مبارك ايكى كوزلرى قدرتدن سرمه لى وكولر يوزلى
ووجهنك هر طرفى كوزل ايدى (قد ملأت لحيته ما بين هذه الى هذه قد ملأت
نحره) رؤياده كورديكم ذاتك مبارك لحيه سى شوندن شونه يعنى شو قولاق ايله
بو قولغك ماينى وبوغازى طولدرلمش ايدى * يعنى مبارك صقالى چوق ايدى
(قال عوف ولا ادرى ما كان مع هذا النعت) يزيد فارسيدن روايت ايدن
عوف ديديكه يزيد الفارسى رؤياسندن دخى چوق شئ بيان ايتدى * رسول اكرم
حضرتلرينك اوصافى اوله رق لكن بنم خاطرمده قالمامش (فقال ابن عباس لو رأيته
فى اليقظة ما استطعت ان تنعته فوق هذا) يزيد الفارسى رؤياسنى ابن عباسه نقل
ايتدكده ابن عباس بيورديكه يا يزيد الفارسى اكرسن رسول اكرم حضرتلرينى زمان
سعادتنده كورمش اولسك رؤياده كورديككدن زياده وصفه قادر اوله مز ايدبكز يعنى
رسول اكرم حضرتلرينى حياتنده كورمش كبى كورمش سن * معلوم اوله كه منامده
رسول اكرم حضرتلرينى كورمك بويله اولور زيرا مصنفك بو قصه يى ذكردن مرادى
بودركه رسول اكرم حضرتلرينى منامده كورمك شمائل شريفه مطابق اولور ديمكدر
(قال ابو عيسى ويزيد الفارسى هو يزيد بن هرمة) مصنف بيوردركه بو يزيد الفارسى
هرمه اوغليدر (وهو اقدم من يزيد الرقاشى) يزيد الفارسى حضرتلرى يزيد الرقاشى
حضرتلرندن مقدمدر (وروى يزيد الفارسى عن ابن عباس احاديث) بو يزيد الفارسى
حضرتلرى ابن عباس حضرتلرندن چوق حديث روايت ايتمشدر (ويزيد
الرقاشى لم يدرك ابن عباس) اما يزيد الرقاشى ابن عباسه يتشمدى (وهو يزيد بن ابان
الرقاشى) بو يزيد الرقاشى حضرتلرى ابان اوغليدر (وهو يروى عن انس بن مالك
يزيد الرقاشى انس بن مالك حضرتلرينك راويسيدر * يعنى انسه يتشدى تابعيندندر
ويزيد الفارسى ويزيد الرقاشى كلاهما من اهل البصرة) يزيد الفارسى ويزيد الرقاشى
حضراتى ايكيسى دخى بصريدر (وعوف بن ابى جميلة هو عوف الاعرابى) يزيد
الفارسينك راويسى اولان عوف بن ابى جميله عوف الاعرابى ديدكارى ذاتدر
مصنفك بونلرى بيان ايتديكى يزيد فارسينك كعب عالى اولديغنى بياندر حتى تابعين
بيننده مراتب اولديغندن صاحب تقريب بيورديكه يزيد الفارسى طبقهٔ رابعه دن
مقبول كمسه در رحمة الله عليه (قال حدثنا ابو داود سليمان بن سلم البلخى حدثنا
النضر بن شميل قال) نضر ديدى (قال عوف الاعرابى) عوف الاعرابى بيورديكه
(انا اكبر من قتادة) بن سن جهتندن قتاده دن بيوكم يعنى آندن زياده كباره يتشدم

دیمکدر (حدثنا عبد الله بن ابی زیاد حدثنا یعقوب بن ابراهیم بن سعد حدثنا ابن اخی
ابن شهاب الزهری عن عمه قال) زهری بیوردی (قال ابو سلمة) ابو سلمه بیوردیکه
(قال ابو قتادة) ابو قتاده بیوردیلر (قال رسول الله صلی الله علیه وسلم) رسول اکرم
بیوردیلر (من رأنی یعنی فی النوم فقد رأی الحق) برکمسنه بنی منامده کورسه رؤیت
متحققهٔ صحیحه یی ثابت ایله کورمش اولور اضغاث احلام قبیلندن اولمش اولمز
بعض محققین بو حدیث شریفه شویله معنا ویردیلرکه برکمسنه منامده رسول اکرمی
کورسه اول کمسه اللهی کورردیدیلر * بو حدیث شریفک سری اهل اللهه معلومدر
سن سکا لازم ایسه اهل اللهدن اول بو سره واقف اول والسلام (حدثنا عبد الله
ابن عبد الرحمن الدامی انبأنا اخو المعلی بن اسد حدثنا عبد العزیز بن المختار حدثنا ثابت
عن انس) حضرت انس بیوردی (ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قال) تحقیق
رسول اکرم بیوردیلر (من رأنی فی المنام فقد رأنی فان الشیطان لا یتخیل بی) برکمسه
منامنده بنی کورسه تحقیق بنی کوردی * شیطان بنم صورتمده ظاهر اولوب برفرده
کورینه مز (قال) رسول اکرم حضرتلری بیوردیلر * بعضیلر دیدیلرکه انس بیوردی
(ورؤیا المؤمن جزء من ستة واربعین جزأ من النبوة) مؤمن کاملک رؤیاسی نبوتک قرق
التی جزئندن بر جزئیدر * علما بو حدیث شریفک معناسنده چوق قیل وقال
ایتدکدنصکره شویله اتفاق ایتدیلرکه بومثللو احادیثده علمی رسول اکرم حضرتلرینه
حواله ایدوب معناسیله مشغول اولمق لازمدکلدر دیدیلر رؤیای صالحه کورن کمسه نک
نبوتدن نصیبی اولمق لازم کلمز بلکه رؤیای صالحه امر عظیمدر * آنده کذب یولی کاه
اولوردیمکدر * الله ورسوله اعلم حدیث آخرده رسول اکرم حضرتلری رؤیای
صالحه یه مبشرات بیوردی * دخی بیوردیکه بندنصکره نبوت یوقدر لکن مبشرات
واردر * اصحاب دیدیلرکه مبشرات ندر یا رسول الله * رجل مسلمک کوردیکی رؤیای
صالحه در بیوردی * ودخی هر کس رؤیا تعبیرینه قادر دکلدر * اهلی اولمق شرطدر
رؤیا تعبیرینه اهل اولمق علم ایله اولمز بلکه موهبهٔ الهیه در * حتی امام مالک بیوردیکه
رؤیا بعض مغیباته اطلاع جهتندن نبوته مشابه اولمغله نبوتدن جزءدر دیو بیورلدی
قاعدهٔ کلیه درکه جزئک ثبوتندن کلک ثبوتی لازم کلمز همان رؤیای صالحه امر عظیم
اولدیغی ثابتدر (حدثنا محمد بن علی قال سمعت ابی) محمد بن علی دیرکه بن بابامی ایشتدم
(یقول) بابام دیر ایدیکه (قال عبد الله بن المبارک) عبد الله بن المبارک بیوردی
(اذا ابتلیت بالقضاء فعلیک بالاثر) اکر سن قاضیلغه مبتلا اولورسن رسول اکرم
حضرتلرینک آثارینه اقتدا واخبار صحابهٔ کرامک اثرلرینه اتباع ایله زیرا متقی وصلحادن
چوق ذات حکومتدن اجتناب ایتدیلر * حتی امام اعظمک حکومتدن اجتنابی
کافیدرکه حکومت انواع بلایادن بربلیه در (حدثنا محمد بن علی حدثنا النضر بن

شمیل اخبرنا ابن عون عن ابن سیرین) کبار تابعیندن ابن سیرین (قال) بیوردی (هذا
الحدیث دین فانظروا عمن تاخذون دینکم) علم حدیث یعنی کتاب سنت دیندر
مقتضاسیله عمل اولنمق لازمدرکی کبی ملاحظه ایدوب دینکزی کیمدن اخذ ایده
جککزی فکر ایدوب عدل وثقه ومعتمد کمسنه لردن اخذ ایتمکه سعی ایدک بیوردی
مصنف کتابک آخرینی نصیحتی حاوی ووصیتی متضمن سلف صالح کلماتندن ایکی
کلام ایله ختم ایتدیکه علم حدیثک شاننه اهتمام وارباندن اخذ اولنمق لازم اولدیغی
بیان ایچوندر والسلام * معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلرینی برنوع دخی مشاهده
واردر * نتکیم یازیجی زاده محمدیه نام کتابنده بیوردر (نظم) کل ای طالب طلب قیل سن
طلب قیل مطلب اعلی * سورسن حقی سو کل که حقدر مقصد اقصی * ندرسن
بو فنا ملکی چوسن فانی جهان فانی * بقای لایزال استه که جنت ملکیدر ابقی *
ندندر قانع اولمشسن هوایه ترک ایدوب هوبی * ایچرسن جام هودن ایچ هوادن کچ
هو المولی * مجرد هونک آدندن خیال اولور همین حاصل * ولی دلال اولور کیرو خیالی
وصلنه اولی * اکر اسمن اوقودنسه مسماسن طلب ایله * بو جهده اینسه کل آیی که صوده
عکسدر ادنی * مصفی اول صفاتدن نته کیم آچیلور آهن * کورهسن ذاتنی صافی
آچیله آینه اصفی * بوله سن کوکلک ایچنده علوم انبیایی سن * کیم آنده نه کتاب اوله
نه درس اوله نه خود فتوی * ایریشه جانک اول نورک مقامینه حقیقت بیل * که پیغمبر
بیورمشدرکه نورمدر بنم ایهی * کوربسر امشم جانی بنی شول نور ایله دیدی * که
بن اول نور ایله هردم کوریرم انلری اسنی * انک اول نور لاهوتی احاطه قیلدی ناسوتی
* اکرچه اول یوجه ذاتی کورندی اولدی هم اخفی * وصلی الله علی
سیدنا محمد وعلی آله * وصحبه اجمعین * والحمد لله رب العالمین

وکان تمام طبعه فی دار الطباعة العامره * الکائنة ببولاق
مصر القاهره * لتسع بقین من شهر رمضان * المتصف
بالکرم والاحسان * سنة اربع وخمسین ومائتین بعد
الالف * من هجرة من وصفه الله باکمل وصف
صلی الله وسلم علیه وعلی آله الکرام
واصحابه بدور التمام

* شعر *

اخلای ان غاب الحبیب وربعه * وعز تلاقیه وشطت منازله
وفاتکموا ان تبصروه بعینکم * ففاتکم بالسمع هذی شمائله